

ཐོག་མའི་སྟན་སྒྲོན།

༥ དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་མི་ལམ་རིན་པོ་ཆེས་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པ་བཀའ་སྤྱུལ་ཞིང་།
གསུང་རྩོམ་རིགས་བསྟན་པའི་གཅིགས་སུ་ཆེ་བས་འཕོར་ཟགས་སུ་མ་སོང་བར་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྡུ་དགོས་པར་ཡང་བཀའ་གནང་ལས་གྲུབ་པའི་བཀའ་འབུམ་འདི་ཉིད་འགྲེམས་
སྤེལ་ཞུས་པའི་ཐོག་མའི་སྟན་སྒྲོན་ནི།

ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས་ལུང་བསྟན་པ་ལྷ་རྩེ་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་མེས་རིམ་བྱོན་དང་
འགྲུར་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་བཅུ་མ་ཁས་གྲུབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བྱགས་རྩེ་དང་ཕྱིན་ལས་ཚད་མེད་པ་ལས་
བྱུང་བའི་དེང་སང་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་ཞེས་མི་རིགས་གཞན་དང་གཞན་གྱི་
མི་སྣ་གཟུར་གནས་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམས་འགྲམ་ཆུ་ལྡངས་ཏེ་ངོ་མཚར་བའི་གནས། རྩོན་
བྱོན་དམ་པ་ཆོའི་མཁྱེན་ཞུས་རྩལ་དགྲུ་ཡོད་ཚད་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་
ཅོར་བུ་མཐོན་ཀ་ལྷ་བུ་འདི་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་འབད་འབད་དུང་དུང་གི་མཛད་འཕྲིན་ལ་གཞིགས་
ན་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས།

འོན་ཀྱང་འདོད་བྲལ་སྤྱད་འཕྲད་ཀྱི་འཕོ་འགྲུར་ནི་སུ་ལའང་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་
ལྷོག་མེད་ཅིག་ཡིན་སྟབས། གཅིག་དགྲུ་ལྷ་དགྲུའི་ཇ་དྲག་ལས་འགྲུལ་གྱི་འཛིན་ཁྲིས་བདེ་
ལྷན་ཁ་བའི་ལྷོངས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། {སྤྱི་ལོ་བཅུ་མ་ཁས་གྲུབ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་ལ་བསམས་
ན་ཀུན་གཟིགས་རབ་འབུམས་གཉིས་པའི་གསུང་འབུམ་པོད་དགྲུ་ལོངས་པ་དང་། ཀོང་སྤུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱི་གོང་མ་

གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཡར་འཕེལ་གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་ལྔ་ཙམ་དང་། རྒྱལ་དབང་བརྒྱུ་བཞི་པས་མ་རྒྱ་པརྩེ་ཏ་ཞེས་མཚན་གྱི་
 ཅོད་པན་དབྱངས་པ་མ་རྒྱ་པརྩེ་ཏ་དཔོན་སྤྱལ་མཐུན་པས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་དྲུག་ལྟག་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་
 འབུམ་སྤྱར་ཤིང་སོགས་ནི་ད་ལྟ་མིང་ཙམ་ལས་མེད། གསུང་འབུམ་འདིའི་མ་ཕྱི་ཙམ་ཞིག་ཆོས་བརྒྱད་འདི་ལ་ལྟག་བསམ་སྟོན་ཟླ་
 ལྟར་དཀར་བའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་འཛིན་ལགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྟོག་དཀར་པལ་གང་ལའང་ལྟོས་མེད་དུ་རྒྱུ་འབྱུངས་ཞེ་
 བསྐྱེད་ཀྱི་དཀར་འཛིན་ལས་རྣམ་པ་ཆོའི་སྤྱན་ལམ་དུ་འབྱུང་ཆོག་ཆོག་བྱུང་འདུག། ཤིན་ཏུ་ཕངས་པ་མི་ཁྱད་བཞིག་གྱུར་
 མིན་གཏོང་བའི་ན་ཟུག་སྒྲོས་ན་སེམས་སྒྲོང་སྒྲོང་པོ་ལས་ཅི་ཡོད།

དེ་བས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་ལྟར་སྒྲོབ་དང་རྒྱན་འཛིན་སྤྱར་གསའི་བྱ་
 གཞག་ལུང་བཤད་ཙམ་དུ་མ་ལུས་པ། མིག་རྒྱུང་རིང་པོས་དཔེ་སྤྱན་འགྲེམས་སྤེལ་སོགས་
 ལུས་ཏེ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོབ་གཉེར་བ། ཉམས་ལེན་བ། ཞིབ་འཇུག་པ་དག་གི་སྤྱན་ལམ་དུ་
 འབྱུང་བྱུང་ན་དོན་དམ་པ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་ནམ་བསྟན་
 འགྲོའི་དོན་ཕན་འབྲས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དགོ་མཚན་ལ་སྤྱི་མི་རངས།

ད་ལམ་འདིར་རྟོག་གཞག་གྱི་འདུ་ཤེས་རིང་དུ་དོར་ནས་ལྟག་པའི་བསམ་པ་ཁོ་ནས་
 མཁན་རིན་པོ་ཆེ་པདྨ་ཀུན་བཟང་མཆོག་གིས་ཡེ་འཇམ་མགོན་མཆུག་གོང་ཟུང་དང་ཀུན་མཆུག་
 མི་ལམ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཕྱོད་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་ཡེ་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་
 འགྱུར་མེད་པདྨ་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་གི་གསུང་འབུམ་ཆོས་ཚན་ཅི་ཡོད་ཨ་དུམ་ནང་བཞུགས་དཀར་ཆག་ནོར་བུའི་ཕྱིང་
 བར་གཟིགས། འདི་ཉིད། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྤྱི་འགྱུར་པའི་
 ལྟ་གྲུབ་བམ་ཀུན་མཆུག་མི་ལམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡིག་ཆ་འཛིན་པ་དག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བཞིག་
 ཏུ་དགོངས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་དོན་གཉེར་ཙན་རྣམ་པའི་སྤྱན་ལམ་དུ་འགྲེམས་སྤེལ་གནང་བ་སྟེ།

ཁྱེད་ཀྱི་ལག་བསྟར་བྱས་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཡིག་ནོར་ངེས་ཅན་རྣམས་ཐད་ཀར་བསྐྱར་བ་

དང་། ལ་ལ་འགྲུག་རྟགས་ནང་ལ་དཔེར་ན་འཕྱུགས་འབྱུགས་འདི་ལྟ་བུ་བསྐྱར་པའི་དེ་
 མ་ཐག་གྲུག་རྟགས་ནང་དུ་བསྐྱར་ཡིག་དེ་ཁོལ་ཡུང་དང་། ཚིག་གཅིག་ཐེངས་མང་ནོར་རིགས་
 གྲུག་རྟགས་ནང་དུ་སྒྲིག་འགྲུགས་འདིའི་རིགས་འདི་ལྟ་བུ་འདི་ལྟ་བུ་དང་། གསར་བཏགས་
 རིགས་() གྲུག་རྟགས་ནང་དུ་(གྲིས་ལྷུ་མཆོ།) འདི་ལྟ་བུ་དང་། ལྷག་རིགས་འགྲུག་རྟགས་
 ནང་དུ་ལ་ལྷག་འདི་ལྟ་བུ་དང་། མ་ཕྱི་ནང་མི་གསལ་བའི་རིགས་གྲུག་རྟགས་ནང་དུ་
 །ཡང་མ་དཔེ་མི་གསལ། །འདི་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་མཆན་བྲུགས་ཡོད། གཞན་ཡང་མ་ཕྱི་ནང་མི་
 གསལ་བ་དང་དོགས་ཅན་ཁ་ཤས་སྒྲུང་ཡང་རང་སར་བཞག་པ་ལས་སྤྱི་བསྐྱར་ཐོམ་ཐོགས།
 དེ་མིན་དཔེར་ན་དགའ་བའི་ཞེས་ལ་དགྲེས་པ་དང་དགོས་པ། རྒྱལ་ལྷན་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དང་
 རྒྱ་བཀྲ་ལྟ་བུ་དང་། བྱ་ཚིག་དང་བྱེད་ཚིག་གང་ལྟར་རུང་རིགས་མ་ཕྱི་ལྟར་རང་སར་བཞག་
 དགོས་པ་ལ་ཕན་ཚུན་བསྐྱར་བ་དང་ཆད་ལྷག་གི་ནོར་བ་སོགས་ནི་བཤགས་ཡུལ་རྣམས་
 གྱི་མདུན་དུ་མཐོལ་བཤགས་བཟོད་གསོལ་ཞུ།

འདི་ལ་ཐེངས་དང་པོ་མཁན་ཀུན་བཟང་བསོད་ནམས་དང་ཕྱན་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཕྱི་དང་
 ལན་གཉིས་བསྐྱར་བ་དང་། འཕྲུལ་པར་རྒྱུང་ཐོག་ལན་གཅིག་

ཐེངས་གཉིས་པར་དཔལ་ཡུལ་བཤད་གྲུའི་དགོ་སྤོབ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཕྱི་དང་འཕྲུལ་
 པར་གཉིས་སྒྲགས་ཚར་གཅིག་དང་འཕྲུལ་པར་རྒྱུང་ཐོག་ལན་གཅིག་

ཐེངས་གསུམ་པ་ཞེ་ཆེན་བཤད་གྲུའི་དགོ་སྤོབ་རྣམས་ཀྱིས་མ་དཔེ་དང་ཚར་གཅིག་
 གཏུགས་པ་དང་འཕྲུལ་པར་རྒྱུང་ཐོག་ལན་གཅིག་

ཐེངས་བཞི་པར་ཕྱན་པས་འཕྲུལ་པར་རྒྱུང་ཐོག་ཚར་གསུམ་དང་ཞུས་མཐར་མ་
 ཕྱི་དང་འཕྲུལ་པར་གཉིས་སྒྲགས་ཚར་གཅིག་ཡང་འཕྲུལ་པར་རྒྱུང་ཐོག་ཐེངས་གཉིས་

བཅས་བསྐྱེད་མས་༡༤ལྟ་བུ་བསྐྱར་ཞིབ་ཞུས་པ་ཡིན།

སྤར་གིང་པར་དུ་མ་ལོང་པའི་ཕྱན་ཆོག་ས་དང་མ་དཔེ་ནང་མི་གསལ་བ་དང་ལྡེབ་ཆད་
རིགས་མཁོ་འདོན་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་དག་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྟ།

ཕྱན་ནས་ལོ་གཅིག་ལྟ་བུ་རིང་ལ་རང་གི་སྒྲོབ་སྒྲོང་དང་དཀའ་ཆོག་ས་ལ་མ་ལྟོས་
པར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཞབས་ཁྱིུ་བའི་གོ་སྐབས་འཕྲད་པ་འདི་སྐལ་བ་
རེ་བཟང་སྙམ་པའི་དགའ་སྒྲོ་དང་འགན་འཁུལ་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་ཏེ། གཟབ་ཁུལ་གྱིས་སྙམ་
འཛོག་དང་ཕོ་ཚོད་ཉམ་ཤེད་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་ཏུ་བསམས་ནས། ཆོག་གསར་གཉིས་སོགས་
ལ་ཁུངས་བཅོལ་ཏེ་བདེ་སྒྲོད་མཁས་དབང་དང་། ལུ་དག་ཉམས་མྱོང་པ། ཆོས་གོགས་
ནམས་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་ཏེ་རང་ལུས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཞབས་ཁྱིུ་སེམས་གཏིང་ནས་ཞུས་ཀྱང་།
སྐྱེས་སྐྱོང་གི་ཤེས་ཡོན་དང་ཉམས་མྱོང་ཞན་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲིན་ཆ་དང་ནོར་འབྲུལ་
རིགས་ཅི་ཡང་ཡོད་ངེས་པས་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་ནམས་ནས་བཀའ་བཀྱོན་དང་བཅས་
ལེགས་བཅོས་ཡོ་བསྐྱང་གི་དགོངས་འཆར་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ཡོད་པ་ལུ་རྒྱ་བཅས།

བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཁྱིུ་ཏུའི་གོང་ཁྱེད་ནས།

༢༠༡༡ལོའི་ཟླ་བ་༥ཆོས་ ༩ལ།

༄༅། །དཔལ་མགོན་སྤྲུལ་མ་འགྱུར་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་
བསྟུན་མཇུག་མགོན་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་མ་བཅོས་
ཟླ་བའི་རང་མདངས།

མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་ཞེ་ཆེན་རྒྱལ་ཚབ་འགྱུར་མེད་པ་རྣམས་བསྟན་འཛིན་མཁས་
གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་དབང་པོའི་སྣེ་ནི།

དེ་ཡང་སྐྱེ་སྐྱེ་སྦྱོར་མ་ཨོ་རྒྱན་རང་བྱུང་དོ་རྗེ་དེ་ཉིད་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་ལ་
ཉེ་བའི་སྐབས། ད་སྟེ་བདག་ནི་རྒྱ་དང་ན་བའི་ཟུག་རྩུ་མནར་བའི་ལུས་འདི་བོར་ནས། བྱིས་པ་
ལུས་ཡང་ཞིང་གོམ་ཟོ་བདེ་བ་ནད་ཀྱིས་མི་གཙུག་བ་ཞིག་གི་སྐྱེ་བ་སྤང་ན་དགའ་བར་འདུག ཅེས་
ཐེབས་པ་དང་། ཡང་དེ་རང་ཆོ་མགོ་རྟིང་གཉིས་ཀྱི་ཁ་བསྐྱོས་ཤིང་ཟོས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཤིན་ཏུ་ཕྱི་བས་
ཐར་པ་ཐོབ་དགའ་བར་འདུག སང་སྤྱི་རེས་སྐྱེ་རན་འདྲ་སྤྲིད་ན། ཤ་འདི་ཟ་མི་དགོས་པ་ཞིག་བྱུང་
ན་ཨོ་རེ་ཤི་གསུངས་ནས་ཐུགས་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པ་ཆེས་ཆེར་མཛད་པ་དང་། ཞབས་འབྲིང་བ་དག་
ལ་སྐྱ་རམས་པའི་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་གསོལ་དཔོན་པ་རྣམས་རང་བྱུང་ལ། ད་
ནས་ཁྱེད་རང་འདིར་སྤྲོད་དགོས་མེད། ལྷོ་ཁོག་ཏུ་སོང་ལ་ལོ་ཆེན་བི་ཇ་ཡའི་མདུན་ནས་རིག་གནས་
ཐུན་བྱ་རེ་ཨོ་ཤེས་ལྟོས། ང་དང་ལྷུང་དུ་འཕྲད་འོང་ཞེས་གསུང་གི་ཐ་མ་ཞལ་ཆེམས་སྟུལ།

མ་རྟུ་བརྗེ་ཏེ་འགྱུར་མེད་མཐུ་སྟོབས་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲས་ཨོ་གོ་སྐྱ་རམས་པ་འཇམ་ལོ་ཆེན་
བི་ཇ་ཡ། བཅུ་ཕྱག་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁུན་རབ་ཀྱི་པ་རྣམས་པར་རྒྱས་ཤིང་ངེས་དོན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
དགོངས་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་དམ་པ་གང་ལ་ཞུ་ཡིག་དང་པཎ་ཞུ་བཅས་གནང་བའི་ཟུར་འཛིན་
ཕྱག་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་ནང་དུ། ཨོ་མ་ཏོ། རོ་བོ་ཀ་ནས་དག་སོགས། མ་འོངས་པ་ཡི་དུས་
སུ། །རྩ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་རྣལ་འབྱོར། །རུ་སྤྱི་ཆ་ལུགས་འཛིན་པ། །རང་རང་མོས་འདུན་གར་
གཏད། །སྐྱེ་སྤྲོད་བཟུང་བར་གདོན་མི་ཟ། །ཞེས་གྲུབ་དབང་སྤྲས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཁས་གྲུབ་
ཆེན་པོ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྷན་པ་དམ་པ་གང་གི་གཞིས་ཀར་ཐུགས་གཏད་དེ།

གླིང་པའི་ཡཔ་ནི་སྤྲུལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལོ་ཆེན་བི་ཇ་ཡ་སྟེ་ཁོང་གི་དག་པའི་སྣང་བར། མཁའ་
 འགོ་ཤེལ་དཀར་དོ་རྩེ་མཚོ་ཡིན་ཟེར་བ་གྲི་བོད་འཛིན་ཅིང་གར་སྟབས་བསྐྱར་བ་གཅིག་གིས་སྒྲུ་དབྱངས་
 གསལ་མི་གསལ་བྱུང་བུས། ཨ་རྟོ་མ་རྒྱ་ཁ་སི་རྩི་རྟོ་ གླུ་མེད་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་ལས། འགགས་
 མེད་ཤར་བའི་བུ་མོ་ང་། རིག་པའི་བུ་རྒྱུད་སྦྱོང་བྱིར་འོང་། ཞེས་དང་། ད་དུས་བདུད་འཛོམས་རོལ་
 པ་རྩལ་། རྟ་བདུན་ཆེབས་ནས་སྤྱིང་བཞི་ཉལ་། གདུལ་བྱའི་ཞིང་ས་འཚོལ་སྐྱབས་སུ། ཞེས་སོགས།
 ༼བདུད་འཛོམས་རོལ་པ་རྩལ་ཞེས་ན་མ་སྦྱོང་གི་གསང་མཚན་ཡིན།༽ གཞུབ་བན་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་བྱིས་འདིར་
 གླུ་འབྱུངས་པས་བར་ཆད་སེལ་བ་དང་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་ཀྱིས་སྤེལ་དགོས་ཚུལ་དང་།
 ཡང་རང་རེའི་བྱིས་དུ་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་འབྲོན་རྒྱ་རེད་ཟེར་ནས་མི་མང་པོས་བྲི་བཤམས་པ་དང་།
 གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མི་སྒྲུག་པོ་དར་བོད་ཅན་གྱི་རྟ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་གཅིག་གིས་དར་ཁ་དོག་
 སྤྱོ་ཚོགས་ཁྲུ་གང་ཙམ་ཞིག་འདུག་པ་ལྟག་མཐུད་རྒྱ་ཡིན། ད་ནི་རེ་ཞིག་ཁྱེད་ཉིད་ཀྱི་ཉར་ཆགས་དགོས་
 པ་ཡོད་ཟེར་ནས། ལྟག་རྟ་སྦྱོད་བྱུང་བའི་ལྷགས་སྣང་དང་།

ཡུམ་ནི་དཔའ་རྩལ་སྟོབས་ལྷགས་ཆེ་ཞིང་ཡ་རབས་དྲ་མའི་རིགས་བརྒྱད་འབྲོང་བ་དཔོན་ཆང་
 གི་བུ་མོ་ནམ་མཁའ་སྦྱོན་མ་ཞེས། ཨ་མི་རྩེ་བ་དུང་གཅིག་ མ་ཉི་དུང་གཉིས། སི་རྩི་དུང་གཅིག་ བཟོ་
 ས་དུ་དུང་གཅིག་ བཀའ་ཐང་བསྐྱས་པ་ལེའུ་བདུན་སོགས་རྒྱན་དུ་ཁ་ཉོན་བྱེད་ཅིང་ཚོས་ལ་མོས་གིང་
 དད་པ་དང་དག་སྣང་ཆེ་བ། དམན་ལ་བརྩེ་ཞིང་བུད་མེད་པའི་སྦྱོན་གྱིས་མ་གོས་པ་གཏོང་ལ་
 གོམས་པའི་སྒོ་ཅན་དེ་ཉིད་དང་། ལྷམས་སུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཡུམ་ལ་ངོ་མཚར་བའི་རྟགས་མཚན་ཤར་
 རིའི་མཁའ་ངོས་ལ་དར་དཀར་པོ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞིག་ཤར་གྱིས་བྱུང་བས་རང་གི་ལུས་ལ་ད་གིས་པའི་
 མོད་། དར་ཅིག་ཤེས་པ་བརྒྱལ་བ་ལྟར་གྱུར་པ་དང་། གཉིད་ལས་སད་པ་ནའང་ལུས་སེམས་ལ་སྤར་
 མེད་པའི་དགའ་བདེ་བྱེད་པར་ཅན་སྤྱིས་གིང་ལུས་ཀྱི་ཟོ་མདོག་རྒྱས་པ་དང་། ལུས་མིང་ལ་ཞིང་།
 ཡང་བ་སོགས་གྱུར། དེ་ནས་བྱི་ལོ་༡༥༡༡རབ་བྱུང་༡༥པའི་བྱེ་བྲག་སྤྱིས་བདག་ཅེས་པ་ལྷགས་མོ་
 ལྷག་གི་ལོར་རྟོར་ལྷ་བཅུ་གཉིས་པ་ལྷག་པའི་བྱི་མའི་ཆོས་༡༤ལྷ་ཐོག་དང་སྟེ་དགའི་ཆར་གཏོགས་
 རྩོགས་ཀྱི་མཚོ་ཡུང་ཞེས་པའི་གནས་སུ་རེས་གཟའ་ལྷའི་བྲ་མ་ཤར་བའི་འཕྲོད་ཆེ་རྒྱུད་སོགས་སྦྱོར་
 བ་བུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉིན་ལ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མངལ་ལས་གོལ་བའི་མོད་ལ། འཇའ་སྤྱིན་

ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་མ་ཁའ་དབྱིབས་མཛེས་ཤིང་སྤྱོད་སྤྱི་དབྱིབས་སྒྲ་ཡུན་ཙམ་
ལ་ལྟར་ངེས་གྲགས། དེ་ཡི་ཆེ་སྤྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལོ་ཆེན་བེ་ཇས་ཁྱེད་དང་ཤེས་རབ་འཕེལ་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁྱད་པར་ཙན་དང་བར་ཆད་བསྐྱེད་བའི་རྣམས་སྤྲུགས་སོགས་ཕྱག་བཞེས་
གནང་ནས་ཆོ་རིང་འབྲུག་རྒྱལ་ཞེས་མཚན་གྱི་ཅོད་པཏ་གསོལ་བ་སོགས་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་
དགའི་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲིགས་པར་མཛད། དེ་ཡང་སྤྱོད་མས་ཆོས་གོས་ལྟར་དཀྱིས་པ་དང་། སྤྱོད་ཟུང་
དོ་རྩེའི་ལྟ་སྤངས་ཁྱེད་གོ་བ། སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྲུག་པེས་བཟླ་བ་སོགས་དོ་མཚར་བའི་རྟུགས་
མཚན་དོམ། དེ་ནས་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་ཀྱི་བཀུར་སྟེ་རིམ་གྱོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཞབས་འདེགས་
བཙས་ནང་དུ་རྒྱ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་སྟོབས་འཕེལ་བའི་ཐབས་དང་བྱི་རུ་སྤྱོད་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཕྲོད་
བཞེས་གང་ཆེད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཤིང་། རྒྱལ་སྤྱོད་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་གདོད་ནས་གཞན་པན་
བཅུ་ཆེན་སྟོང་རྩེའི་ཁྱེད་ཆེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱི་བ་དང་དོར་བ་མེད་པ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་
སེམས་ཅན་བསད་པའི་གྲགས་ལ་མི་དགེས་ཤིང་། དངོས་སུ་བཞེས་པ་ལྟ་ཞོག་དྲི་ཙམ་བྱོ་བ་དང་།
གཡི་དྲི་མས་སྤྲུགས་པའི་སྟོད་ཙན་གཙང་དག་མ་གྱུར་བར་གསོལ་ཕྱག་ལ་སོགས་བསྐྱོལ་བ་ན་དེའི་
རོ་ལྷགས་ལ་སྤྱོད་པས་ཀྱང་སྤྱོད་ཁམས་མི་དྲངས་བར་གྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་གསོད་པ་སོགས་
གཟིགས་པ་ནས་སྟོང་རྩེའི་ཕྱགས་ཀྱི་གདུང་བའི་སྤྱོད་ཆབ་ཆར་དྲག་པོ་ལྟར་བསེལ་ཞིང་ཐབས་ཅི་
ལུས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་གཞིས་སོགས་ལ་གཙོད་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན། ཐ་མལ་
བྱིས་པའི་སྤྱོད་པ་གཏན་ནས་མི་གནང་ཞིང་། བསྐྱེད་འདམ་ན་གནས་ཀྱང་འདམ་བྱིས་མ་གོས་པའི་དཔེ་
ལྟར་དམ་པའི་རང་ཚུལ་ལ་ཉེས་དྲིས་གཞན་ཀྱང་མི་མཛད་ཞིང་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནས་དུས་
འདའ་བ་ཞིག་བཞུགས་པར་གྲགས་སོ། །

དེ་ཡང་སྤྱོད་སྤྱི་ཐོན་མས་ལུང་བསྐྱེད་པ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་ཕྱང་ན་མེད་ཀྱི་རྣམ་པོལ་རབ་འབྱམས་
ལ་པར། སྤྱོད་བྲལ་མཁའ་པའི་དྲངས་ཤེལ་གྱི་དོགས་སུ་མཚོག་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་འབྱུངས་པའི་གསལ་
སྤྱོད་བཟོན་པོར་གྱུར་བ་དང་། སྤྱོད་འབྱུར་བསྐྱེད་པའི་གཙུག་རྒྱན་རྩོགས་ཆེན་བཞི་པ། སྤྱོད་སྤྱི་
ཁྱེད་པོ་ཆེ་འགྲུལ་མེད་ཡིད་བཞིན་དཔང་རྒྱལ་དང་། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྱོད་པོ་ཆེ་སོགས་ཡི་
ཤེས་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཨོ་རྒྱན་རང་གྱུར་དོ་རྩེའི་ཡང་སྤྱོད་འབྱུལ་མེད་དུ་བཀའ་བསྐོས་པ་

བཞིན་དཔལ་གྱི་མགུལ་ནས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན། ཟུང་པར་དུ་གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་
གྱི་གཙུག་རྒྱན་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙུང་འཛིན་དབང་པོས། རོན་འདི་ལ་ནི་ལན་བརྒྱར་བརྟགས་ཀྱང་
ནོར་བ་མ་མཆིས་ཤིང་གངན་ས་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་བཀོད་ན་རོན་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
པའི་བཀའ་ལུང་རྟོ་རྟེན་པོ་ཆེའི་ཅོད་པར་སྦྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་བཅིངས་ནས་འགྱུར་མེད་པ་དྲུག་བསྟན་
འཛིན་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོའི་དབང་པོའི་སྡེ་ཞེས་པའི་མཆན་འབུལ། ཞབས་བརྟན་གྱི་བདེན་ཆོག་གིས་
དབྱངས་བཅས་སྦྱལ་པར་མཛད་པ་ལྟར། རོར་སྒྲ་དགུ་པའི་ཆོས་གཟུང་སྐར་འཕྲོད་སྦྱར་དགེ་ཞིང་
གིས་པ་འཛོམས་ཉིན་སྡེ་འགྱུར་བཤད་སྒྲུབ་བཀའ་གཏེར་གྱི་ཚུ་གྲུང་འབུམ་ཕྲག་གཅིག་ཏུ་འཁྱེལ་
པའི་གངན་ས་ཆེན་མོར་འཛིགས་མེད་གདོང་ལྡན་བཀྲེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྲི་ཆེན་པོར་ཞབས་པད་འབོད།

ཡོངས་འཛིན་སྒྲ་གོང་མའི་ཉེ་གནས་ཁུ་བོ་པདྨ་དབང་ཆེན་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་གྲོག་ནས་བཅུ་མས་
སུམ་རྟགས་དག་གསུམ། སྒྲ་ཀུ་ཙན་དབྱངས་གསུམ། ཕྱིས་དཀར་ནག་སྟེང་སྦྱར་སྟན་དག་སོགས་
དང་། རྫོགས་ཆེན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་པདྨ་དམ་ཆོས་འོད་ཟེར་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དགེ་ཚུལ་གྱི་དངོས་
པོར་སྒྲུབ། མཆན་འགྱུར་མེད་པ་དྲུག་རྣམ་ཀྱལ་ཞེས་གསེལ། ཆོག་སྦྱི་མ་བསྟེན་རྫོགས་ནི་དགེ་མང་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ལས་སྦྱོབ་ཟུར་མང་དུང་སྦྱལ་ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་ཁྱེད་སོགས་དད་
པའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཆང་པའི་དབུས་སུ་སྡེ་འགྱུར་བསྟན་པའི་ཤིང་རྟ་ཐུབ་དབང་གཉིས་པ་མཁན་
ཆེན་ཞི་བ་མཆོའི་སྡེ་རྒྱན་ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དྲུམ་ཕྱིའི་བཀའ་དྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ལེགས་པར་བཞེས།
དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱ་རགས་རྣམས་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་པ་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལྟར་བསྐྱངས་པས་ཚུལ་བྲིམས་
ཀྱི་ཡུང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་གྱུར།

མེ་མོ་ཕག་གི་ལོའི་མགོ་སྒྲ་བའི་ཆོས་དགུ་ལ་མཁས་དང་གྲུབ་པ་མང་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་གནས་རྫོང་སར་བཀྲ་གིས་ལྷ་ཙུ་ཕྱི་ལོན་དྲ་གཉིས་པར་བསྟགས་པའི་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་ག་ལ་
བར་ཆག་ཐེབས་ནས་སྒྲ་བ་དེའི་དམར་སྟོགས་ཀྱི་དགའ་བ་དང་པོར་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
པདྨ་གར་དབང་སྟོ་གོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གསེར་ཞལ་འཇལ་ཞིང་ཕྱག་རྟེན་མཆུལ་རྣམས་སྦུལ་བ་དང་
ཆབས་ཅིག་མདོ་རྒྱད་བཀའ་གཏེར་སྦྱིན་གྲོལ་གྱི་བདུད་རྩིས་རྗེས་འཛིན་གུས་ཕྱག་དང་བཅས་ཏེ་
གསོལ་བ་བཏབ་པས། འཇམ་མགོན་རྣམ་སྟངས་ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ཡི་ཐེང་བར་སྦྱོན་ལམ་

འབྲེལ་བའི་ལས་ཅན་གྱི་རིག་པ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་མཁྱེན་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་རྗེས་འཛིན་ཆོག་པའི་གསུང་མཆིད་ལུ་དུམ་ལྷ་ར་ཐོད་དུ་བཅིངས།

དེ་བཞིན་དུ་མངའ་བདག་ཆངས་པ་ལྷ་ཡི་མེ་ཏོག་བསམ་བཞིན་སྒྲིབ་བཞེས་པ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེད་དབང་པོའི་མདུན་དུ་ལེབས་པའི་ཆོན་འཇམས་དབྱངས་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་བྱུ་མཆོག་གི་སྟབས་གྱིས་གཟིམས་སྒྲིའི་ནང་ལོགས་སུ་དྲི་ཞེས་པོའི་སྒྲིམ་རིང་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱེད་མས་ནས་བསུ་བའི་ཚུལ་དང་བཅས་ཕྱོན་པའི་ཆོ། ལུས་པའི་ལྷ་ཕྱག་གིས་བཏུད་པ་ན། བརྩེ་ཆེན་ཕྱགས་རྗེའི་དབང་ཕྱག་དེ་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་ཕྱག་ལེན་དང་། མཇལ་དར་ཅེ་སྒྲོད་སོགས་སྒྲར་ནས་འདྲིས་པ་ལྷ་པའི་གཟུགས་བཟོས་ཐུན་མིན་གྱིས་བསྐྱངས་པ་དང་། ཕྱག་རྟེན་མཆུལ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་ཡུལ་ཞིང་། ཐུན་མོང་ཐུན་མིན་གྱི་གསུངས་སྟེང་ཞིབ་རྒྱས་གནང་བའི་ཉིན་དེ་ཉིད་ནས་ཁྲོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྱིད་པལ་ཆེན་པོ་བར་ཆད་སེལ་བའི་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་དཔལ་ཆེན་དོ་རྗེ་གཞོན་ནུ་ཀུན་མཁྱེན་རོང་བོམ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སློལ་ལས་ཐུང་བའི་སྒྲིན་དབང་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་འཕར་བྱེས། སྒྱིར་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་ནུམ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་དང་པོ་ཐོས་པ་ཅམ་ནས་ཆོར་བས་ནས་འབྲེལ་བའི་སྒྲ་མར་སོང་གཤིས་རྗེ་འདི་སྐུ་ན་ཕྱ་ཡང་བཟོད་མེད་ཀྱི་མོས་ལུས་ཆེན་པོ་རྒྱུ་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྐུ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐོག་མར་མཇལ་བ་ཉིད་ནས་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲིང་ཤེས་རང་འགག་ཏུ་འགོ་བ་ལྷ་པུས་མོས་ལུས་ཀྱི་རྒྱང་ཆུགས་པས་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ལོགས་རྒྱའི་ཕྱོགས་སུ་རང་གིས་འགྲིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ཡང་གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་ཆེན་པོ་ལྷ་པོ་འདྲ་གསལ་མདོ་སྒྲགས་གྲིང་པའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་བཀའ་གདམས་སྟོ་སྟོང་གི་ཟབ་བྲིད་རྒྱ་ཆེར་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོགས་མེད་གསུང་སྟོ་སྟོང་དོན་བདུན་མ། མན་ངག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཤིང་རྟ་གཅིག་པུར་གྱུར་པ་རིག་འཛིན་འཇིགས་མེད་གྲིང་པའི་བཀའ་འབུམ། དགོངས་གཏེར་སྟོང་ཆེན་སྟིང་ཏིག་གི་རིགས་འདུས་ཅུ་དབང་རྒྱས་པ་དང་མཐར་སྟོང་སྟིང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཕྱིན་རྒྱབས་གདམས་གཏད་ཐུན་མིན་ཀྱང་མཛད། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཀྱི་ཅུ་བ། དེའི་རྒྱས་འབྲེལ་ཤིང་རྟ་ནུམ་གཉིས་ཅུ་འབྲེལ་སྒྲགས་མའི་སྟིང་ནས་བཤད་ལུང་རྒྱས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དོ་རྗེ་ཡུར་པའི་བཀའ་གཏད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དབང་བྲིད་ལུང་བཅས་རྗེ་ཉིད་ལ་ཆེད་དུ་བསྐྱེད་ནས་ཐིན་ལས་ཡུར་པའི་རྒྱབ་སྟེའི་བཀའ་འབ་

སྒོ་བ་དཔོན་པ་རྩ་ཉལྟ་དང་། བོད་ཡུལ་དུ་ཕུར་པའི་གྲུབ་བརྟེན་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལང་ལབ་བྱང་ཆུབ་
དོ་རྗེ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རྒྱལ་པ་སྤྱི་ལྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟག་པའི་ལྟ་འདི་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་
པས་གདན་སར་ཐེབས་པ་དང་འདིའི་བསྟེན་སྒྲུབ་ཚད་ལྡན་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་རྟགས་ནམས་རྫོགས་
པ་དང་སྤྱིན་སྟེན་བཅས་གྲུབ་པར་གྱིས་ཞེས་བཀའ་སྩལ། འཇམ་མགོན་གཏེར་ཁ་ཚིག་བདུན་སྟེ་
རྒྱལ་གྱི་ཚེས་བདག་དུའང་ལུང་གིས་ཟིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྗེའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ། ལྷ་མོ་
མཁའ་སྟོན། ཀམ་པ་དབང་ཕུག་དོ་རྗེས་བྲིད་ཡིག དྲགས་པོའི་ཐར་རྒྱན་བཅས་རྗེ་འདི་ལས་གསར་
ཤིང་རིས་མེད་ཀྱི་བཀའ་གཏེར་མདོ་རྣམས་རྒྱ་མཚོའི་དབང་ལུང་བྲིད་གདམས་སོགས་གསལ་བྱ་བའི་
ཏུ་ཆེ།

༡ རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་འཇམ་མགོན་སྟོ་གོས་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས། རིན་ཆེན་གཏེར་
གྱི་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོས་འཁོར་གཉིས་པ་རྫོང་སར་བཀྲ་ཤིས་ལྟ་རྩེར་གནས་བཅུའི་ལྟ་ཁད་དུ་གསུངས་
ཏེ། འཇམ་མགོན་མཐུན་བཅུའི་དབང་པོས་མ་གསན་པ་ཐམས་ཅད་གཟིམས་རྒྱུད་དབང་ཁད་དུ་
ཐེབས་ཏེ་གསན་པ་ནི། གཏེར་མཛོད་བཀའ་རྒྱ་པོད་གསུམ་དང་། རྟིང་མ་རྒྱུད་འབུམ་པོད་ཆེན་ཏེར་
ལྟ་། བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་འདུས་དབང་ཆེན་དང་གཏེར་གཞུང་པོད་དགའི་ལུང་སོགས་གསན་སྐབས་
མེདྲོག་ཤར་ཡང་དག་ལ་བབ་སྟེ་གསང་མཚན་དོ་རྗེ་དབང་མཚོག་སྟོན་ལས་འདུས་པ་རྩལ་ཞེས་གནང་།
དེ་རྗེས་ཁ་སྐོང་གྲགས་བམ་སུམ་ཅུ་སྟོར་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་གྲོལ་རྒྱལ་རྟེན་བཅས་ཟུར་མང་དུང་པ་
རིན་པོ་ཆེ་ཀམ་ཚོས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་མདུན་ནས་གསན་། སྤྱི་མ་དགོངས་འདུས་གསེར་ཆོས་ཆེན་མོའི་
རྒྱལ་དབང་ཅ་འདྲ་རིན་ཆེན་བྲག་ནས་རྒྱལ་དབང་བཙུ་པ་དང་། སི་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟོད་དབང་མཚོག་
སོགས་སྟོན་འཁོར་རིག་འཛིན་འདུས་པས་གསན་སྐབས་འཇམ་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ཕུན་ཚོགས་ལྟ་
ལྟན་གྱི་གསུང་བཤད་རྒྱས་པར་གནང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཐིག་ཡ་བཞིའི་དབང་བྲིད་ཡོངས་
རྫོགས་གསན། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྲབ་རྩ་འགྲེལ་དང་གདམས་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་
ཞིབ་གཟིགས་མཛོད་ཅེས་ཕྱག་དཔེ་གནང་བར་ཞིབ་མོར་གཟིགས་ནས་ཕྱག་དཔེ་སྤྲར་ཕུལ་ཏེ་རྒྱལ་
བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིག་གཅིས་དགུ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པའི་སྤྲ་ན་མེད་པའི་གསང་
མཛོད་ཆེན་པོར་ངེས་ཤེས་རྟེན་སོང་ཞུས་པས། ཐོག་མའི་མཚོད་བརྗོད་དང་། བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་

བདེ་མཁུག་གི་སྒོམ་བྱང་སྟེང་ནས་ལྷགས་བཤད་མདོར་བསྟུན་དང་། དཔེ་རྣམས་དབུ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་བཀའ་རྒྱ་གདམས་གཏད་སྟོན་ལམ་གྱིས་བརྗོད་རྒྱས་པར་དང་ཕྱིན་ཆད་དབང་བྱིན་གདམས་གསལ་གྱང་བརྒྱད་པ་ཁོ་བོ་ལ་གཏུགས་ཆོག་ཅེས་བཀའ་ལྷུ་ལ། ཆོས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་པད་དཀར་རྩིང་བྱ་ལས། གདམས་མཛོད་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིགས་བམ་ཆེན་པོར་བཀའ་ཡི་བསྟུ་བ་མཛད་དེ་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པར་བཀའ་གཅིགས་བྱས་རྒྱས་ལེ་ཁ་བཏབ་སྟེ། བདག་གིས་གྱང་འཇམ་མགོན་རྡོ་རྗེ་མཆང་དངོས་ལས་གདམས་གཏད་བྱམ་མིན་དང་། ཡོངས་ཀྱི་འབྲེན་པ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་སྤྱི་བཀའ་གྱིས་འོད་ཟེར་གྱི་ཞལ་སྤྱ་ནས་སྒྲིན་གྲོལ་ཆོང་སྒྲིགས་སུ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བཟང་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་དལ་ཉེན་སྟོང་པོར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་འཇམ་མགོན་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་གཏེར་ཡང་དག་ཉེ་རུ་ཀའི་གསང་བ་བྱུགས་ཀྱི་ཏུ་རྒྱའི་རྩ་བའི་ཆོས་བདག་དང་། འཇམ་མགོན་ཟབ་གཏེར་གོ་ལོད་གསང་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་བྱིན། བཀའ་རྒྱད་ལྷགས་མཛོད། རྟིང་མ་རྒྱད་འབུམ་གསལ་པ་སོགས་རྒྱས་པར་རྟོགས་བརྗོད་དང་པའི་འཇུག་དོགས་སུ་གསལ།

༡ རྒྱལ་མཁུག་མི་ཙམ་རིན་པོ་ཆེ་ལས། འཇམ་དཔལ་རྩོགས་ཆེན་སྟོར་དང་། བཀའ་བརྒྱད་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་ཁྱབ་སྒྲུབ་མཛད་དེ་བཤད་བྱིན་གསལ་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཆེ་བདག་གི་བསྟན་སྒྲུབ་གྲོལ་སྐབས་དངོས་གྲུབ་ལེན་ཆོག་སྒྲུབ་པ་དང་དབང་སྒྱུར་བྱིན་རྒྱབས་བྱམ་མིན་མཛད། བྱུགས་དམ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་དང་། མཁས་འཇུག་སོགས་རྗེ་སྤྱི་མ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ལུང་དང་། མདོ་ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་དཀའ་གནད་དོགས་གཅོད། ཉམས་བཞེས་སྟོར་གྱི་དོགས་སེལ་སོགས་གནང་ཞིང་། བྱུགས་དམ་ཉམས་རྟོགས་ཀྱི་བགོ་སྤྱོད་སོགས་ཡང་ཡང་གནང་ཞིང་བྱུགས་ཡིད་གཅིག་འབྲེས་སུ་གྱུར། ཡང་དག་གསང་འགྲེལ་སོགས་གསུང་གནད་གལ་ཆེ་རིགས་བཤད་ལུང་མཛད་མ་བྱུབ་པ་དུ་མའི་གཏད་རྒྱ་བྱིན་རྒྱབས་སོགས་གནང་བས་ཆེས་ཆེར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་གཙུག་གི་སྤྱི་མ་བྱམ་མིན་དུ་གྱུར།

༡ འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་རབ་འབྱམས་ལྷ་པ་འགྱུར་མེད་པ་དྲུག་ཐེག་མཆོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ལས་སྒོལ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་འབོགས་ཆོག་རྒྱལ་བཀའ་རིན་པོ་ཆེའི་བསྐྱུག་ལུང་ཡོངས་རྩོགས། སྤྱི་མ་ཡང་ཉིག་གི་དབང་ལུང་བྱིན། རྡོར་སེམས་བྱུགས་སྒྲུབ། ཨ་ཉི་ཟབ་དོན།

གཤམ་ཆེ་དྲེགས་འཛམ་སྐྱོན་གཏེར་པལ་ཆེར་གྱི་དབང་ལུང་བྲིད། འདོད་བུམ་དབང་ལུང་།
སེམས་གྲོང་གི་དབང་བྲིད་ལུང་། དཔལ་གསོ་སྒོར་གསུམ། བ་རག་དོང་སྒྲུགས། སྒྲུ་འཕྲུལ་ཞི་བློ།
གཤེད་དམར་ནམས་གྱི་དབང་ལུང་། རྟ་ལུར། བཀའ་གདམས་པ་ཆོས་བུ་ཆོས། ཆོས་འབྲུང་རྒྱ་
ཅུ་ཤིན་འཇུག་བྱམས་ཆོས་སྐྱོན་དང་།

༧ དཔལ་ལུལ་རྒྱ་སྒྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་བཟང་མདོ་སྒྲགས་བསྟན་འཛིན་ལས་ཀར་གླིང་ཞི་བློའི་
དབང་ལུང་བྲིད་གསུམ་དང་། མ་ཆི་བཀའ་འབུམ། རྟ་ལུར། མ་ཏི་རྟུའི་སང་གདོང་མའི་དབང་
ལུང་། ཆོས་དབང་གཏེར་བྱོན་སྒྲུ་མ་གསང་འདུས་གྱི་དབང་གཞུང་པོད་གྱི་ལུང་། བཀའ་བརྒྱད་
གསང་བ་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་དབང་། གསང་རྫོགས་པོད་ལུང་སྐྱོན་གསལ་བཞེས་དང་། གཞན་ཡང་
མཁུན་བཅུ་ཆོས་གྱི་སྒྲོ་གྲོས། ཀམ་ཐོག་སི་རུ་པཎ་ཆེན། དཔལ་ལུལ་འཛིན་མེད་ཆོས་གྱི་དབང་པོ།
ཉེ་གནས་འདོད་གསལ། དག་མང་མཁན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། དག་མང་མཁན་ཀུན་བཟང་དཔལ་ལྷན།
ལུ་རིག་སྒྲུ་བ་ཆེན་པོ་བཀའ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ། ཁྲོ་བྱུལ་མཁན་ཆེན་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོ། ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཀམ་བཀའ་ཤིས་འདོད་ཟེར་སྐྱོན་ཡོངས་འཛིན་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བཅུ་ལྷག་གསུམ་ལྷག་
ལས་། གསང་བདག་དགོངས་རྒྱུ། གསང་འགྲེལ་ཕྱོགས་བཅུ་ལྷན་སེལ། སྒྱི་དོན་འདོད་གསལ་
སྒྲིང་པོ། དལ་མ་ཅུ་འཇུག་མདོན་པར་མཛོད། དལ་མ་རྒྱུ། མི་པམ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་འབུམ།
ཡིད་བཞིན་མཛོད། ཡོན་ཏན་མཛོད། རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད། རྫོ་ལུགས་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་བྲིད།
བཀའ་གདམས་དོལ་པོའི་བེ་བུམ་སྒྲོན་པོ། བྱམས་པའི་ཆོས་སྡེ་ལ། སྒྱིད་འཇུག་རྫོ་པོའི་ཆོས་རྒྱུང་
བརྒྱ་ཅུ། དཔལ་ལུལ་ཤེར་བྱིན། སྒྲོམ་གསུམ་ནམ་ངེས། རི་ཆོས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ། དྲུགས་པོའི་བཀའ་
འབུམ། འཇའ་ཆོན་པོད་དྲུག་སྐྱོན་མདོར་ན་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོད་མ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
བཤད་རྒྱུ་ཀུན་ཆེན་བཅུ་དང་། སྒྲུབ་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གྱི་གཞུང་གདམས་མན་ངག་ཐམས་
ཅད་བྱང་བས་བཅུད་ཆོས་པ་ལྟར་ཆོག་ཤེས་དང་ངོམ་པ་མེད་ཅིང་། དཀའ་ཆོགས་དང་སྒྲོ་བྱུང་སྒྲངས་
ནས་ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་སོན། དེ་ལྟར་ཐོས་པ་ནམས་ཀྱང་བསམ་བློང་གི་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཆོག་དོན་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཆོད་མ་གསུམ་དང་། རིགས་པ་བཞི་དང་མི་འགལ་བར་དབྱེད་ཅིང་ངེས་
ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་འདྲོངས་པས་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་གང་

ལའང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བྲ་བ་ཆོད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ཀུན་མཁྱེན་རོང་གྲོང་རྣམ་གཉིས། ཆོས་རྒྱལ་གཏེར་བདག་གླིང་པ་སྦྲུ་མཆོད། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་གླིང་པ། འཇམ་མགོན་རྣམ་གཉིས། ཀུན་གཟིགས་མི་ལམ་རིན་པོ་ཆེས་མཆོན་ཟླ་འགྲུང་རིག་འཛིན་བརྒྱད་པའི་བཞེད་སྒོལ་ལྟར། ཤིང་ཏྲ་ཆེན་མོ་བྱུང་གི་དགོངས་པ་འགལ་མེད་གཅིག་དྲིལ་ངེས་དོན་ཟབ་མོ་དབྱུང་མ་གཞན་སྟོང་གི་ལྷ་བ་ལ་ཐུགས་ཤེས་འདྲེངས་།

དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྦྱོར་དོགས་ལེགས་པར་བཅད་ནས། མདོ་ཁམས་གནས་ཆེན་ཉིད་ལྗེ་ཐུན་ལས་བཞེ་ཡི་གནས་ཆེན་ལས་རྒྱས་པའི་གནས་ཆེན་ཞེ་ཆེན་རྒྱལ་རི་སེངྒེ་གནས་རྫོང་རི་ཁྲོད་དུ་བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་ཆོགས་ཁང་དུ་གྲགས་པའི་སྦྱབ་ཐུག་དང་། གཟིམས་སྦྱིལ་གསར་བསྐྱུན་བདེ་མཆོག་བཀའ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་དུ་ཐེམ་པ་སྤངས་ནས་ཀུན་སྤངས་བྱ་བལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཟླ་བྱིར་བསྐྱོམས་པས་བགྲང་བྱ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་དུ་ལྷག་པའི་ལྷའི་བསྟེན་སྦྱབ་རྒྱུད་ལུང་མན་དག་རིག་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུག་བཞེས་ལྟར་མཆོན་བཅས་མཆོན་མེད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་ལ་ཆིག་དྲིལ་དུ་བརྩོན་པ་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞེན་གནད་བ་སྟེ། བསྟེན་སྦྱབ་གནད་བའི་རིམ་བཤང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་ཐུགས་དམ་ཐུར་པ་སྦྱ་གྱི། གཞན་སྟོན་གླིང་དོར་སེམས་ལན་མང་པོ། སོ་ལུགས་ཡང་དག་ཆོས་དབང་ཡང་དག་གི་བསྟེན་པ་ལན་གྲངས་མང་པོ། བཀའ་བརྒྱུད་བདེ་འདུས་བསྟེན་ཆེན་ལྷ་བ་བརྩུ་དུག་ཡང་ལྷ་དུག་མ་སོགས་ཐེངས་ཁ་ཤས། རྗེ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཟབ་གཏེར་ཡང་དག་ཐུར་པ་ཡང་ཐུར་སྦྱགས་མ། བཀའ་འདུས་ཆོས་རྒྱ། མཁའ་འགྲོ་གསང་འདུས། འཇམ་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་གྲོ་ལོད། གསང་ཐིག་ཡབ་བཀའ་ཡུམ་བཀའ། རཏྱའི་ཆོགས་དཔེ་དབང་སྤྲུལ་གསང་འདུས། ཉེད་གི་ཁྲིས་ནག་ བོ་དོང་སེང་གདོང་མ་བྱུད་གྲོལ་གསེར་ལྗེ། འཇམ་དཔལ་སྦྱ་སེང་། འཇམ་དཀར། དབྱངས་ཅན་དཀར་མོ་རྣམས་ལན་ཁ་ཤས་སྦྱོལ་དཀར་ཡིད་བཞེན་འཁོར་ལོ། ལྷ་རོ་མཁའ་སྦྱོད། ཀར་ལུགས་དབྱེས་དོར་སོགས་གསར་རྟིང་གི་ལྷག་པའི་ལྷ་ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་དུས་གངས་མཆོན་མའི་བསྟེན་པ་མཐའ་རྒྱས་སུ་གནད་། བྱད་པར་དུ་འོད་གསལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡང་གསང་སྤྲུལ་མེད་པ་མན་དག་སྟེའི་སྟིང་ཐིག་ཆེན་མོ་མ་བྱུད་དང་། ཨ་ཏི་ཟབ་དོན་སྟིང་པོ། ལྷེ་བརྩུན་ཆེན་པོའི་བེ་མ་ལའི་ཟབ་ཏིག་སོགས་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་སྟིང་པོར་གནད་བས་ཡིད་དཔྱོད་སྒོ་འདས་རིག་སྟོང་འོད་གསལ་ཆོས་

སྐྱེ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པའི་རྩ་ལ་རྫོགས་ཤིང་ཉམས་ཀྱི་བྱན་པ་དོར། མཉམ་རྗེས་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར།
བསྐྱེམ་བྱ་སྐྱེམ་བྱེད་ཀྱི་ཞེན་འཛིན་ཡལ། སྒྲོས་པའི་བརྟུན་ཕྱག་རྒྱེད། བྱར་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་
རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་འཇུག་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་སོ། །

སྟན་བརྒྱུད་ཡང་ཕུར་སྐྱགས་མའི་བསྟེན་མཆོམས་སྐབས་ཀྱི་མཁུན་འཛིགས་མེད་སྤྱིང་པ་
ཡིན་གསུངས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྐྱེ་མདོག་དམར་སྐྱག རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་སྐྱགས་བམ་གྱིས་མཛེས་
པ། སྟན་གོང་དུང་གི་བརྟུན་པ་ནང་གོས་དཀར་པོ་ཕུ་དུང་ཅན་སྟེང་གཟན་དཀར་དང་ཤམ་དཀར་
ཅན། སྐྱོམ་ཐག་གསོལ་བ་ཞིག་དང་མཇལ། དུག་གཉིས་ཁོ་པོའི་མགོར་བཞག་ནས་སྟོན་ལམ་དང་
ཞལ་ཏ་མང་པོ་གནང་བ་དང་། ཉེར་དགུའི་རུབ་ཀྱི་མཁུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཁུན་བརྩེའི་དབང་
པོ་དང་མཇལ། རྒྱུད་སྟེའི་དབང་མོ་ཆེ་ཐོབ། ཤིང་རྩ་ཆོ་འཕྲུལ་སྒྲ་བའི་ཆོས་གཉིས་རུབ་ཀྱི་གཟིགས་
སྟོ་གྲོས་མཐའ་ཡས་མཇལ། བཞེས་དཀར་ཞིག་གི་ནང་གསོལ་འབྲས་ཞིག་གསོལ་ཞིང་འདུག་པའི་
ལྷག་མ་རྣམས་མཆོག་སྐུལ་རབ་འབྱམས་ཆང་ངེད་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ལ་གནང་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཞིག་
ཡོད་པ་ཡིན་གསུང་གཞན་དགུས་པའི་གསུང་གྲེང་མང་པོ་གནང་རང་གི་དོགས་གནས་ཀྱི་བཀའ་འདྲི་
འགའ་ཞིག་ཞུས་མཐར་ཁྱེད་དད་དམ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་བདག་ལ་མོས་པའི་མི་ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་འདི་
ནས་བཟུང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲལ་བ་མེད་པ་ཡིན་པས་ད་དུང་དད་མོས་དང་གསོལ་འདེབས་
ལ་རེམ་མཛོད་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་སྐྱེ་བའི་སེལྤེ་ཡིས། །ཕྱགས་
ཀྱི་དགོངས་གཏད་བྱུན་མིན་བསྐྱབ་གནང་མཛད། །རྩ་གསུམ་ལྟ་ཆོགས་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན། །
མི་འབྲལ་ལྟན་ཅིག་འགྲོགས་པའི་ལྷས་མཆོན་ཤར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་གསང་
བ་སྤྱང་བ་ལ་ཕྱགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱམ་པས་བྱུར་ཅམ་ཡང་བཀའ་གནང་བར་མི་མཛད་མོད་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོ་
བཀོད་པར་ཉེ་གནས་པས་སྐྱོགས་མཇལ་བྱུང་བ་དག་འདིར་མཆོན་ཅམ་ལས་རྒྱས་པ་རྟོགས་བརྗོད་
ཆེན་མོར་གཟིགས། གཞན་ཡང་རབ་འབྱམས་ལུ་པ་མགོ་ལོག་ཏུ་རིན་ཆེར་གཏེར་མཛོད་ཆེན་མོའི་
ཆོས་མཁོར་གྲུབ་རྗེས་དགོངས་པ་རྫོགས་མ་ཐག་སྐུལ་གཞི་བི་མ་མི་ཏ། རིགས་བདག་མཁུན་བརྩེའི་
དབང་པོ། རབ་འབྱམས་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་བཅས་ཐོ་བརྟེན་སུ་བཞུགས་པ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་འདས་
རྗེས་ཆོགས་བཅད་དུ་མ་བབ་སྟེ་མཐར་ཉིད་ལ་ཐིམས་པས་དགོངས་པ་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་པ་དང་། བསྟན་

འགྲུལ་བདེ་སྒྲིབ་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་བདུད་རྩི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་། མྱོང་གོལ་རིལ་སྒྲུབ་སྐབས་སུ་རིལ་བུ་
འཕེལ་བ་དང་འཕུར་བ། གཟུངས་ཐག་ལ་འཇའ་རིས་འབྲིགས་པ་དང་། གཏོར་མ་དང་སྒྲུབ་ལས་
བདུད་རྩི་བབས་པ། བཀའ་བརྒྱུད་སྒྲུབ་ལུག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་སྒྲོན་མེ་སོགས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་
མཚན་མོ་ལྟན་སྒོས་སྐབས་ཕྱག་བྲིས་ཉིན་པ་བཞིན་གནང་བ་དང་སྒྲུབས་རྗེ་རབ་འབྱམས་ལྷ་པ་དང་
སྒྲུ་རྩེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ལྷུ་ལྷ་བྱ་གངས་བཀྱེ་མཛད་སྐབས་རྗེ་འདིས་དོ་རིལ་ཞིག་ཕྱག་གིས་བྲིལ་ནས་ཆངས་
བུ་བཅངས་པ་དང་། དོ་ལ་ཞབས་རྗེས་འཛོག་པ་སོགས་གྲུབ་པའི་ལྷ་དགོངས་མཐོན་པོར་ཕེབས་
ཤིང་། བདེ་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་རྟགས་མཚན་གསལ་བ་དང་། མདོར་ན་ཐེག་པ་
མཚོག་གི་གསེང་ལམ་སྒྲུ་རི་བཞིན་དུ་སྟེག་པ་ཞིག་ལ་བྱི་མའི་དུས་འདིར་བདག་དེལ་མགོ་མཁྱེན་བརྩེ་གི་སྒྲ་
མ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲེས་ཆེན་དུ་མས་བསྐྱགས་པར་མཛད།

གཞན་ཡང་འདིར་སྤང་གི་བྱ་གཞག་ལ་ཐུགས་གཏན་དུ་ལོག་ནས། དེས་མེད་རྒྱལ་ཁམས་
ཉལ་བའི་བྱ་བྲལ་ལ་ཐུགས་དགེས་ནས་རིགས་བདག་འཇམ་མགོན་ཆུང་གཉིས་ལ་དེ་ཚུལ་ཞུས་པས།
གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་བསམ་ཡས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་ཞབས་འདེགས་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ་
དུ་སྒྲུབ་ན་རྒྱལ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་མཁན་འདུས་པའི་སྡེ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་
གཞི་གྲུར་པ་དགོན་སྡེ་རྣམས་ཡིན་ཕྱིར་དེ་དག་ཉམས་གསོ་རེ་མཛད་གྲུབ་ན། ཡོན་གནས་མཚོག་
དམ་པར་གྲུར་ནས་ཚོགས་ཆེན་བསགས་པ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་། གོང་མའི་ཕྱག་ལེན་ལྷར་ཡིན་
པས་། ཉིད་པ་རྣམས་ཀྱང་སུམ་ཆར་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ཙམ་ལས་གཞན་རྟེན་རྩར་སྒྲིན་དེས་མཛད་
ཐོག་སུམ་ཆ་ལོངས་སྒྱུད་ན་དེ་ལྟག་མེད། ལོ་རེར་ཞག་བརྒྱ་རེ་བསྟན་འགྲོར་སྒྲུབ་པའི་སྐྱེ་མཚམས་དང་།
གཉེར་ཕྱག་སོགས་འཁོར་རྣམས་ལ་དཀོར་ཟས་རྩམས་སྒྱུད་དང་སྟོག་བཅད་སོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་
བཤད་ན་དད་རྗེས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར། དེ་ཡང་མཚོག་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་
ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ནི། སྐྱེ་རྟེན་དུ་འཇམ་མགོན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེས་ཞེ་ཆེན་དུ་ས་
ཡི་སྒྲིང་པོའི་སྐྱེ་བཞེངས་ན་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་ཕྱ་གཡང་འཕེལ་བ་སོགས་དགོས་གནད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་
བཀའ་ཕེབས་བཞིན་གསེང་ཟངས་ཀྱི་འཕགས་པ་ས་ཡི་སྒྲིང་པོ་བྱོན་ལེགས་སྒྲོས་ལྷན་ཐོག་ཆད་ཅན་
དང་། འཇམ་མགོན་མི་པམ་ཆོས་རྗེའི་ཐུགས་དགོངས་བཞིན་གསེང་ཟངས་ཀྱི་རྗེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་

དབྱངས་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་རྟེན་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔར་བཞུགས་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དགྲུང་
 ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་སྐྱེ་ཚད་ཅན་ལ་ཕྱ་རྒྱུ་ཁྱད་འཕགས། སྤྱོད་གཟིགས་རྒྱུ་མཐོ་བདུན་པ་ཟངས་གསེར་
 ལས་གྲུབ་པ་བཅས་ཀྱི་ལའོར་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཉིས། སྐྱོལ་སྐྱེ་ལི་མ་དང་གསེར་
 སྐྱེ་འདྲེས་མ་བཅོ་བརྒྱད། ཅན་ཉི་ཉེ་སྤྱོད་བརྒྱད། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་སོགས་ཁྱོན་ཟངས་གསེར་
 དང་ལི་སྐྱེ་ཉིས་བརྒྱ་བཅུ་གསུམ། འཇམ་མགོན་མི་ལམ་རིན་པོ་ཆའི་གདུང་རྟེན་མཆོད་སྦྲང་བཀྲ་ཤིས་
 འོད་འབར་། རང་དགོན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས། ཀུན་མཁྱེན་མི་ལམ་རིན་པོ་ཆེས། དྲི་
 བཟང་ཁ་ཆེ་ཤ་སྐམ་སིལ་མའི་མེ་ཏོག་ཕྱག་རྟེན་བསྐྱམས་ནས་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་འཇམ་དཔལ་
 ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་མདུན་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་བསྟོད་པ་གང་སྟོ་མ་གསུངས་ནས་མེ་ཏོག་དེ་ཉིད་འཇམ་
 དཔལ་གྱི་དབུ་ལ་གཏོར་ཏེ་བདེན་བརྟན་དང་བཅས་ཆོས་སྡེ་འདིར་བཤད་གྲ་ཞིག་ཚུགས་ན་རྒྱལ་བ་སྟན་
 གྱི་དང་། ཁྱད་པར་སྡེ་འཐུར་གྱི་བསྟན་པའི་རྒྱུ་དུ་གལ་ཆེ་བས་དེ་བཞིན་ངེས་པར་གྲུབ་པར་གྱིས་
 ཞེས་བཀའ་ཕེབས་པ་ལྟར་བཤད་སྐྱབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྡེ་བཅུ་གས། རྒྱ་རྟ་ལོར་བཀའ་མའི་སྐྱབ་མཆོད་
 དཀྱིལ་ལའོར་དྲུག་གསར་འཛུགས་དང་། བཀའ་མའི་སྐྱབ་ཆེན་སོགས་དུས་མཆོད་རྣམས་ཀྱི་ཐེབས་
 རྩ་གྲོམ་པ་གནང་མཛད་པ་དང་། ཆོས་ལའོར་རྣམ་གསུམ་ལ་ཕྱག་མཆོད་སྟོན་ལམ་ཞིབ་རྒྱས་
 རྩ་རིའི་ཕྱི་བསྟོར་དང་དུར་ཁྱོད་ལྟ་མའི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་རི་ཕྱི་ནས་བསང་དུད་ལྟ་བུའི་ལྷས་ཡ་མཆོན་
 པ་བྱུང་། བསམ་ཡས་སུ་སྤྱོད་སྐྱབ་སྐྱབས་སྐྱབས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་སྟེང་དུ་འཇའ་ཟུག་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་ཤིས་
 མཆོན་དང་། ལྟོ་གནས་རྒྱས་པ་མོན་དང་ཐུག་གི་བར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས། ལོ་ཐུང་གཉིས་ཙམ་
 ལ་གྲུ་རུ་པརྟའི་སྐྱབ་གནས་སོགས་སུ་རྟོགས་པའི་བོགས་འདོན་ཕྱིར་ཕལ་ཆེར་ཆེབས་པ་སྤངས་ཏེ་གནས་
 བསྟོར་ཞིབ་རྒྱས་དང་། ཁམས་སྟོགས་ཕེབས་སྐབས་སུ་རབ་འབྱམས་ལྟ་བུར་བཀྲ་ནང་ཆེབས་སྐྱེལ་
 ཕྱོན་པའི་གཟིགས་སྤྱང་དུ་ལུང་ཁོག་ཐམས་ཅད་མི་དང་མི་མེན་གྱི་སྐྱེལ་མས་གང་གསུང་པ་རྗེ་འདི་
 བས་ཀྱང་དེ་རྒྱུ་བ་གཟིགས་ལམ་དུ་དེ་བཞིན་བྱུང་གསུང་། སྐབས་འདིར་འཕགས་ཡུལ་རྒྱ་གར་དང་
 བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པར་བཞེད་ན་ཡང་གྲ་སྟོབ་རྣམས་ཀྱི་བཤོལ་བས་རྟེན་འབྲེལ་འཕྲོ་ཅན་དུ་བྱུང་།
 རྒྱུན་དུ་འད་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་དུ་མི་གསོད་པར་རྒྱལ་བའི་དུས་ཆེན་རྣམས་དང་སྟོབ་དཔོན་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མེན་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་དུས་དྲན་མཆོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོས་དང་མར་མེ་ཞལ་

ཀུན་གཟིགས་མཉེན་བརྩེ་འོ་ཆེས་འཕྲིན་ཡིག་རྣམས་སྟུ། སྤྱི་འཇུག་བསྟན་པའི་རྩ་ལག་
 མཛུངས་བྲལ་རྒྱལ་བའི་ལྷ་ལྷ་མཆོག་གི་ཞབས་པད་དུ། ཅེས་བཤད་ཕྱི་མཐར་གཟིགས་པའི་གསུང་
 གི་བདེན་ཆོག་བསྟུ་བ་མེད་པ་དང་། གོང་སྟོན་ལྟར་ལུང་པའི་བསྟན་སྒྲུབ་ཟིན་རྗེས་རྗེ་མཉེན་བརྩེའི་
 མདུན་ཡབ་སྲས་ཞལ་འཕྲོས་ཞིབ་པར་གནང་རྗེས་ཞེ་ཆོས་རྒྱལ་ཚབ་མཆོག་སྟུལ་གྱིས་ཉིན་རེ་གསེར་
 ལུང་བཟེད་གང་འདི་དང་ཟས་ལ་སྦྱོད་ཀྱང་ལོག་འཆོའི་སྒྲིབ་པས་གོས་མི་ལུས་པའི་དགོངས་སྦྱོད་
 ཐུགས་ལ་འཁུངས་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་ཉིད་གྱི་གཏེར་བྱོན་གྱི་རྩ་འོ་ཆེའི་ཐུག་མཚན་
 རོ་རྗེ་ཁྱད་འཕགས་མཁུལ་བསྟུང་དུ་གནང་བ་སོགས་དགོངས་གཏང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་།

13

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་སྤྲོ་བས་དབྱུང་བ་དར་བར་ངེས། ཞེས་སོགས་བསྟགས་ཤིང་སྤོན་གིས་གནང་བ་དང་།

ཀུན་གཟིགས་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེས་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་དགོངས་གཏང་མངའ་གསོལ་ཡང་ཡང་གནང་བ་ལས་བྱུག་གིས་ཚན་གཅིག་ན་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། ཨ་འཇམས་དབྱངས་མཁས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་གང་གི་མཁུན་རབ་ཀྱི་རྒྱབས་རྒྱ་ཆེ་བས། ད་དྲུང་གསན་བསམ་བསྒོམ་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་སྤྲུལ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསོས་སྤྱུ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་པའི་ཐིན་ལས་བཟང་པོ་རྒྱ་བ་ཡར་ངོ་དང་དབྱར་གྱི་ཆུ་གཏེར་ལྟར་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་གྱི་ཐུགས་དམ་དོ་རྗེའི་རིམ་སྤྲུལ་གྱུང་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཁུར་བཞེས་པར་ནན་ཏན་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞེས་སོགས། དེ་ལྟ་བུའི་བཞེད་དོན་གོང་འཕེལ་འགྲུབ་ཕྱིར་བདེན་ཆོག་གི་གིས་བརྗོད་དང་། ལྷ་མཚོན་ལྟ་རིག་རབ་དཀར། སྤྱ་རྟེན་འཆི་མེད་བརྒྱ་ཀུ་རའི་སྤྲོད་བརྟན། གསུང་རྟེན་བཀའ་གདམས་གྲགས་བམ། ཐུགས་རྟེན་དོ་རྗེའི་ལྷ། འཇམ་དབྱངས་སྤོ་འཕེལ་རིལ་བུ། མན་རྩས་བུམ་བཅས་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་གྲུས་པས་སྤུལ་བ་དག་ལེགས་སྤྱུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དང་། རྗེ་སྤྲུལ་འདི་ཞེ་ཆེན་རྒྱུབ་སྤེར་སྤྱུ་མཚམས་བཞུགས་པའི་རྒྱབས་ཀུན་མཁུན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་སྟེ་འཇམ་མགོན་སྤྲུལ་ཡབ་སྲས་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པ་འབྱུངས་ཚུལ་གྱི་ཞལ་འཕྲོས་ཞག་དུ་མར་མཛད་ནས་ཕྱིར་ཕེབས་རྒྱབས་ཉེ་གནས་སྤྲུལ་འོད་གསལ་ནས་རྒྱལ་ཆབ་མཚོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་དམ་རྟོགས་པ་རི་ལྟར་ཞུས་པས་རྗེ་འདིའི་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་གང་ལ་བརྟགས་གྱུར་དམ་པའི་རྒྱུས་བུར་གཤགས་ཤིང་གྲུབ་པ་སྤྱིའི་སྤྱེ་བ་དུ་མར་གོམས་པའི་སྤོན་སྤྱངས་ལས་ཆོ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམས་པས་ཉམས་རྟོགས་དེ་ཙམ་སྤུ་ལའང་སྤྱེ་བར་དཀའ་ངེས་ཞེས་སོགས་གསུངས། ཡང་འདས་ཁ་ཞལ་ཆེམས་སྤུ་ཞེ་ཆེན་རྒྱལ་ཆབ་སྤོབ་གཏེར་ཅུང་ཡོད་པས་དཔེ་ཆ་རྣམས་དེ་ལ་སྤུལ་ཅེས་གསུངས་པ་སོགས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བདག་དང་བཀའ་བསྟུ་བ་པོའང་ལུང་བསྟན། དེ་ཉིད་གཤེགས་ཁར་ཐུགས་རྒྱུད་དགོངས་པའི་ཕྱིན་རྒྱབས་འཕྲོས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡང་ཡང་རྗེས་སུ་བཟུང་བས་མཁུན་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱོགས་མེད་དུ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཛོད་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཕྱིས་ཉིད་མདུན་སྤྲུལ་མིན་པོ་ཆེའི་བསྟན་བཅོས་དང་མན་རིག་གི་རྒྱར་བྲིད་ལུང་སོགས་ལུས་ཆོ་རྗེ་ཉིད་ནས་འཇམ་མགོན་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱུ་བཞུགས་པའི་རྒྱབས་སུ་མ་གསན་པ་དག་གྱུར་

ལུང་གནང་སྟེ་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མའི་འཕྲོར་ཁོ་བོའི་མིང་གིས་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་བ་དང་། མི་པམ་རིན་
པོ་ཆེའི་གསུངས་གཞུག་མ་འོད་གསལ་གྱི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོས་མཆོན།
ཟིན་གྱིས་རྣམས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་བཀའ་བསྟུན་དང་། སྤྱི་མཐར་གཟིགས་ཏེ་གསུང་འབུམ་པལ་
ཆེར་གྱིང་སྤྱར་བཞེདས་ནས་སྟེ་དགེའི་པར་ཁང་ཆོས་མཛོད་དུ་བཞག་པ་སོགས་མཛོད་པས། དེར་གྱི་དུས་
འདིར་ཀུན་མཁྱེན་མི་པམ་པའི་མཁྱེན་རབ་གྱི་ཞལ་སྒྲིན་ལོར་བུ་འབུམ་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུན་དུ་མེད་པ་
བཀའ་འབུམ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་སྐལ་ལྷན་ཆོས་སྒྲུབ་དུ་ཡོད་པ་འདི་ནི་རྩེ་སྤྱི་མ་འདིའི་ཐོན་ལས་དང་
བཀའ་དྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཆོས་སྒྲུབ་ལྷན་པ་རྣམས་གྱིས་བསྟོན་བསྟུགས་དོན་ལ་གནས། སྤྱི་
གཞོན་དུས་གྱི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ཁ་ཤས་ཀུན་གཟིགས་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲུབ་སྤྱར་འབུལ་
བ་ན། ཐུགས་དགུས་པའི་རྩེར་སོན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་བརྩམ་པར་བཀའ་བསྟུལ་ཞིང་། གསུང་
རྩོམ་རིགས་བསྟན་པའི་གཅིགས་སུ་ཆེ་བས་འཐོར་ཟགས་སུ་མ་སོང་བར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟུན་གོས་
པར་ཡང་བཀའ་ཡི་གནང་བ་སྟེ།

དེ་ཡང་བསྟན་པའི་གཅིགས་སུ་བཞག་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་མཆོད་སྤྱོད་ཡང་། རྩོམ་ཐེག་
པ་ཐུན་མོང་གི་སྟོན་འགྲོ་བྱིང་གྱི་རྒྱུ་ཡིག་ཐེག་དགུའི་རྣམ་བཤད། བདེན་གཉིས་གྲོག་སྟོན། སེམས་
དོན་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན། དེས་དོན་སྟོང་པོ། བསྟན་རྒྱས་སྟོན་འགྲེལ། བསྟེད་རིམ་རྣམ་གཞག་
བསྟེད་རྩོགས་གནད་བསྟུས། ཐེག་དགུའི་ཆོགས་བཤད། རྒྱུད་སྤྱིའི་སྤྱོད་མཆོག་གསུམ་རྣམ་གཞག་
ཡིད་བཞིན་མཛོད་འགྲེལ། སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་མཆོད་འགྲེལ། སྤྱར་འགྲེལ་རྣམ་གཉིས། བསྟོན་
ཡིག་བསྟོན་ཆོགས་དང་གསུང་མཁྱུར། ལས་འབྲས་རྣམ་གཞག་སུམ་ཉགས། སྟོན་བཀའ་དང་སྒྲིལ་ཅིས།
ཆོས་འབྱུང་སོགས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་ རྩམ་ཆོས་ཀྱང་རྒྱས་པ་དཀར་ཆགས་ལོར་བུའི་ཐེང་བར་
གསལ། ཀུན་མཁྱེན་བུ་རམ་གྱིང་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ རྒྱུད་པར་འཇམ་མགོན་
མི་པམ་ཆོས་རྩེའི་ཞལ་ལུང་དང་ལེགས་བཤད་གསལ་བྱེད་དུ་གྱུར་པས། གསང་ཆེན་སྤྱི་མ་འདི་
ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་པ་རྣམས་གྱི་སེམས་གྱི་སྟོན་མི་དང་མིག་གི་དགའ་སྟོན་དུ་གྱུར།

རྩེ་སྤྱི་མ་འདིས་མཁས་བརྩན་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྒྲུབ་པའི་ཐུགས་སྤྱོད་བསྟན་འཛིན་
གྱི་སྟོན་བུ་ཡང་། རི་སྐད་དུ། ཡོན་ཏན་ལྷན་ན་སྟེ་བོ་ཀུན། །མ་བསྐྱེད་པར་ཡང་རང་ཉིད་འདུ། །

དེ་ལྟར་མེ་ཏོག་རྒྱུ་རིང་ཡང་། །འུང་བ་སྤྱིན་གྱི་ཚོགས་བཞིན་འཁོར། །ཞེས་པ་ལྟར་བྲོགས་མཐའ་
 དག་ནས་གདུལ་བྱའི་སྒོ་བ་ཚོགས་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་བ་སྒོས་ཀྱིས་མི་ལང་ཡང་ཆེ་ལོང་ཙམ་དུ་བརྟེན་ན། རྗེ་
 བམས་ཅད་མཁུན་པ་མི་པམ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆོ་དབང་དང་། ཐོག་སྤྱང་སྒོར་སོགས་གསན་པར་
 མཛད་། རབ་འབྱམས་ལྷ་པས་ཀྱང་དབང་ཆོས་མང་པོ་གསན། ཞལ་སྒོ་བ་གཙོ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ནི།
 མཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གོས་དང་། རྩ་འགྱུར་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རབ་འབྱམས་དྲུག་པ། རྗེ་ཉིད་
 ཀྱིས་ལུང་གིས་བསྟན་པ་དེའི་མཁུན་མཛུ་ལ། ཟུར་མང་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ཀམ་ཆོས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད། འཇམ་
 དབྱངས་སྒོ་གཏོར་དབང་པོ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱིད་ཀམ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་
 ཀྱི་དབང་བྲུག་སྒོ་གོས་དེ་མེད་དང་། ཞེ་ཆེན་གདན་སར་བཞུགས་པ་རྗེ་སྤྱི་མ་མཆོག་དང་ལུས་དང་གི་བ་
 བཞིན་འགྲོགས་ཤིང་བྲུགས་ཀྱི་གསང་མཛོད་རྗེ་གསན་པར་ཐོབ་པའི་མཆོག་སྤྱུལ་བསྐྱེད་མེད་ལེགས་
 པའི་སྒོ་གོས། སངས་རྒྱུ་མཉམ་སྤྱུལ་དགུ་པ་ཀམ་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རྗེ་གསན་ཆེན་གླིང་
 ལྷ་སྤྱུལ་སྤྱ། བྱོ་བུལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགེ་མང་
 མཁན་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། མཁན་ཀུན་བཟང་དཔལ་ལྷན། རྗེ་གསན་ཆེན་མཁན་བསོད་ཆོས། མཁན་
 ལྷ་སྒོར། མཁན་སྒོ་གོས་རྒྱ་དབྱངས། ཚབ་ཚ་སྤྱབ་སྤྱུལ། ཉ་འགེ་སྤྱུལ་སྤྱ། གནམ་མཚོ་སྤྱུལ་སྤྱ། སྒོ་
 མེ་དོང་ཀྱ་མཆོག་སྤྱུལ། ལྷ་འུང་མཆོག་སྤྱུལ། ལུང་གས་ཀམ་རྒྱ་མཚོ། ལྷ་སྤྱུལ་ཀར་རྒྱལ། གཡུ་ལོག་
 སྤྱུལ་སྤྱ། མཁན་འཇམ་དཔལ་དོ་རྗེ། དཔལ་ལྷན་འགྲུབ་སྤྱིང་གི་མཁན་ཆེན་དོ་རྗེ་འཛིན་རྒྱལ་བསམ་
 གཏན་སྒོ་གོས། ཞེ་ཆེན་དགོན་གྱི་འབར་ཚུང་དབང་རིས་སྤྱུལ་སྤྱ། འབར་སྤྱི་སྤྱུལ་སྤྱ། དགོན་སྤྱིང་
 རྒྱ་གོང་འོག་སིབ་བཀྱ་ཤིས་ཆོས་གླིང་གི་སྤྱུལ་སྤྱ་སྤྱ་མ་ནམས་དང་། ལྷ་དབྲག་སྤྱུལ་སྤྱ། ཀམ་ཐོག་
 མཁན་ལུས་ལྷན། མགོ་ཆའི་མཁན་ཤིས་ལུ་དང་ལྷ་རྒྱན་བསྟན་འཕེལ། གླིང་སྤྱ་དཔོན་རིན་འཛིན་
 འོད་ཟེར་སོགས་བསྟན་པ་རིས་མེད་ཀྱི་སྤྱ་སྤྱུལ། མཁན་པོ་དོར་འཛིན་མང་པོ་དང་། ༡ ས་སྒྲོང་སྤྱེ་
 དགེ་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་སྲས། བོད་གཞུང་ཆེན་པོའི་སྤྱ་དྲག་སྤྱ་ཕྱི་མང་པོ་སོགས་བསྟན་པ་སྤྱིབས་ཀྱིས་
 འདེགས་པའི་རྒྱལ་སྒོན་བྲིམ་བདག་གི་ཆོགས་རབ་ཏུ་མང་པོ་དང་། ཞལ་མཇམ་ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ་
 པ་ནི་གངས་ལས་འདས་ཤིང་། ཞལ་སྒོ་བ་ཀྱི་བྱ་བོར་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་། གཞན་ལ་དབང་
 བསྐྱར་ཆོས་བཤད། སྤྱབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛུགས་པ་སོགས་བདག་དོན་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཅིང་།

གཞན་དོན་ཐུགས་རྗེའི་དཔལ་དང་ལྷན་པས་བསྟན་འགྲོར་པན་བདེ་སྦྱོར་ནས་པ་ཤ་སྟག་གོ །

དེ་ལྟར་རྗེ་སྤྲུལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རང་དོན་སྤངས་ཏོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཐར་ཕྱིན། གཞན་དོན་གདུལ་བྱ་ཡིད་ཅན་རྒྱ་མཚོ་སྦྱོར་ཅིང་གོལ་བར་མཛད་ནས་ཞིང་འདིའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རོར་ཐ་མའི་མཛད་པ་སྟོན་ལ་ཉེ་བ་ན། རྗེ་ཉིད་ཀྱང་ཞལ་རིང་དུ་མི་བཞུགས་པའི་གསུང་འབྲོས་སྤྲུལ་རྗེས་ཡང་ཡང་གནང་བ་དང་། སྐྱ་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ལོར་ཞེ་ཆེན་མདུན་རིའི་ཀླད་དུ་གཟིམ་སྤྲུལ་བ་སྟེ་སྤྱོད་གཉིས་ཙམ་བཞུགས་ནས་སྤྲུལ་མཚམས་གོལ་ཉེ་མཚོག་དམན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞལ་མཛལ་ཆོས་འབྲེལ་སོགས་རེ་བ་རྗེས་པར་བསྐྱངས་ནས། གསུང་གདངས་ཆེན་པོས་ཨོྭ་བཟླ་གྱི་ལི་གི་ལ་ཡའི་སྟགས་བརྗོད་པ་དང་ཉེ་གནས་པས་གཏོར་སྒྲོམ་ནས་ཡུར་པའི་སྤྱོད་ཉེན་ཕྱག་ཏུ་འབུལ་བ་ན། ཀླ་ཡ་སིཾླ་སོགས་དང་སྟགས་སྤྱི་ཡི་གནས་གསུམ་དུ་བཞེས་པར་མཛད་ནས་ཕྱིར་གནང་། ཆོས་སྦྱོང་གཏོར་མ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་དུ་གཤེགས་པའི་བརྗོད་མཛད་བྱུང་བའང་དེ་བཞིན་ཉེ་གནས་པས་སྟལ། འཇམ་མགོན་གྱུ་ཁའི་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་སྟལ་བ་ན་ཐུགས་དགེས་ཉམས་དང་བཅས་ཆོ་མདའ་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ཤིང་ཆོ་རིལ་དུང་ན་གནས་པ་རྣམས་ལ་གནང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་བཟང་དཔལ་ལྷན་ལ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐ་མ་སྤྲུལ་འགྱུར་བསྟན་རྒྱས་སྟོན་ལམ་ཆོས་རྒྱལ་དགེས་པའི་ཞལ་ལུང་གི་འགྲེལ་ཆེན་དབུར་བཞག་ནས་ཐུགས་སྟོན་དང་དབུ་གཏུག་མཛད། མཐར་དགྲུང་གངས་ལྷ་བཅུ་ཅ་ལྟར་ཕྱི་ལོ་༡༥༧༡རབ་བྱུང་༡༥པའི་མེ་སྟག་ལོའི་རྟོག་ལྷ་པའི་ཆོས་བཅུ་བདུན་ཀྱི་ནམ་སྟོན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱེ་རེངས་དང་པོ་ཤར་བ་ཉེ་ཙམ་ལ་སྐྱ་གཅེར་བུར་བསལ། ཕྱག་གི་དབང་བཞི་མདོན་དུ་མཛད་པའི་བརྗོད་ཐབས་སྤྲུལ་ཆོགས་ཀྱི་མཐར་སྐྱ་རྒྱལ་ཅུང་བསྟེལ་ནས་ཕྱག་གཡོན་པས་རྩི་རྩུ་རྩུར་ཐུགས་ཀར་གཏད། གཡས་པའི་ཁུ་རྩུལ་སྐྱ་གཡས་པར་བརྟེན་པའི་རྩུལ་ཀྱི་གསུང་གིན་ཏུ་གསལ་བས་ཨ་གསུམ་བརྗོད་པ་དང་། སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་འོད་གསལ་སྤྲུབས་འཇུག་གིས་གདོད་མའི་ནང་དབྱིངས་ཀ་དག་ཁྱད་ཆོས་དུག་ལྷན་ཀྱི་གོལ་གཞི་སྐྱ་གསུམ་ལྷན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྲུབས་གིན་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནང་གསལ་ཐིམ་ལ་མ་རྒྱགས་པའི་ཆོས་སྤྱིའི་དབྱིངས་སུ་མདོན་པར་རྗེས་པར་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་ཏོ། རྒྱུད་ཉི་ལྷ་ཁ་སྦྱོར་ལས། སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་འཇུག་ལུགས་ནི། རིག་པ་འདི་ལྟར་གཏད་པར་བྱ། ལུང་པོ་སང་གའི་ཉལ་ལུགས་ཀྱིས། རིག་པ་ཉིད་ནི་མིག་ལ་གཏད། ཡིད་

ཅམ་བར་སྒྲ་ལམ་དུ་བྱ། །དབྱིངས་དང་རིག་པ་མ་འགྱུར་ན། །མི་དེ་བར་དོ་མེད་པ་ནི། །འཚང་རྒྱ་
བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ལུས་རྒྱ་གོལ་མ་ཐག་གཏོད་མའི་བཙན་ས་ཟིན་པ་བར་
དོ་མེད་པར་གོལ་བའི་ལྷ་ས་མངོན་དུ་གྱུར། །སྒྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་དང་
སྒྲ་ཅི་ལྟ་བུ་ཁ་དོག་སེར་ལ་རོ་མངར་བའི་བདུད་ཅི་ཀྱང་བབས་པ་ཁྱོད་གོལ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་།
ལྷགས་འབུལ་སྐབས་མེ་ལྷེ་རྣམས་བུམ་སྒོ་ནས་ཕྱིར་བསྐྱེད་འདབ་མ་ལྟར་མཆེད་པ་དང་། མདོག་
དཀར་ཞིང་སྒྲ་ཡིད་དུ་འོང་བ། གཡས་སུ་འཁྱེལ་བ་དང་། གདུང་དུད་དྲི་ཞེས་མདོག་དཀར་གསལ་
བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རི་མོའི་རྣམ་པ་ཙན་དུ་འཕྲོ་བ་དང་། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཀྱང་མ་སྒྲིབ་པའི་
སྒྲ་ཆར་ཟིམ་བུར་འབབ་ཅིང་། འཇའ་ཁ་དོག་ལྷ་ལྟན་འཁྱེལ་བའི་ནང་སྒྱུན་རས་གཟིགས་བཅུ་གཅིག་
ཞལ་དངོས་སུ་མཇལ་ཅིང་། སུར་གདན་ལུས་ཀྱི་གླིང་བུ་འབྱུང་པས་རོགས་པ་ཡོད་དུ་མི་ཚོར་ནས་
གཞན་ཞིག་ནས་གླིང་བུས་སྒྲ་གདངས་ཞིག་ལ་འབྲི་དགོས་བྱུང་བའང་མཁའ་འགོ་མའི་གླིང་བུའི་སྒྲ་
ཡིན་པར་སེམས། བཀའ་གདམས་སྟེགས་བམ་ལས། བྱང་རྒྱུབ་སེམས་ལ་རིང་བསྐལ་འཇག་
བསྐྱེད་རིམ་ཙན་ལ་ལྟ་སྒྲུ་འབྱུང་། །འཁོར་བ་མི་སྒྲོང་སེམས་དཔའ་ལ། །ཐུགས་དང་ལྷགས་ནི་འབྱུང་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐུགས་ལྷགས་སྒྱུན་གསུམ་ཀལ་ཚོག་ལ་འབྱུང་ཞིང་དེ་སྟེང་
དབུ་ཐོད་བབ་སྟེ་སྒྲ་གང་མེད་ཅམ་བྱོན་པ་དང་། སུར་ཁང་ཕྱི་ནང་ཀྱན་དང་། མགལ་དུམ་གྱི་གསང་།
གདུང་དུད་ཀྱི་གར་བྱུབ་པལ་མོ་ཆེར་གདུང་དང་རིང་བསྐལ་སྒྲ་ཉི་ཀའི་མདོག་ལྟར་དཀར་བ་ཤས་ཆེ་
ཞིང་དབྱིབས་མ་ངེས་པ་དུས་རིང་པོའི་བར་བཙན་དུ་ཡོད་པ་དང་། གདུང་རུས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་
སུ་འཇོག་པའི་ཉེ་སྒོར་དུའང་འཕེལ་གདུང་མང་ཤས་ཐེབས་པ་དང་། རྩོམ་ཉི་གདུང་གི་རིགས་རྣམས་
ནི་གིན་ཏུ་སྒྲ་ཞིང་མཁྱེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་ལྷ་ས་མང་པོར་སྒྲ་བ་ནི་འོད་གསལ་ལྗོགས་
ཆེན་གྱི་ལམ་རྟགས་མངོན་དུ་བརྟེན་པ་རྣམས་ལ་ལྟས་འདི་དག་འབྱུང་བ་ཚོས་ཉིད་དེ། རྩོར་སེམས་
སྒྲིང་ཐིག་ལས། ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་རྟགས་སུ་ནི། །རང་ལ་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་འཆར། །ཕྱིན་རྒྱབས་
ལུང་བསྟན་བྱེད་པ་འབྱུང་། །རྟགས་སུ་འཇའ་འོད་ས་གཡོ་དང་། །དངོས་གྲུབ་མཁའ་འགྲོའི་གདན་
འདེན་འབྱུང་། །སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་ཡི་ཞིང་དུ་འགོ། །གཞན་ཡང་ཕྱི་རྟགས་འཇའ་དང་འོད། །སྒྲ་དང་ས་
གཡོ་མེ་ཏོག་འབབ། །ཅིས་འབྱུང་བ་ལྟར། །སྒྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་སྒྱུན་སྟེག་གི་ཚོག་གྲུབ་ལ་ཉེ་བ་

དཀར་ཆག

དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བྱམ་མོང་གི་སྒྲོན་འགོ་སྤྱི་ལ་སྦྱར་ཆོག་པའི་ཁྱི་རྒྱུ་ཡིག་ཀུན་མཁྱེན་ ཞལ་ལུང་རྣམ་གྲོལ་གིང་རྟ།	(1)
༡༽ ཐོག་མར་དག་བ་ཆོས་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	(4)
ཁིཅིག། ཀུན་སྦྱང་།	(5)
༡༽ བསམ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱང་།	(5)
༢༽ ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱང་།	(7)
ཁིཅིས། ཀུན་སྦྱང་།	(9)
༡༽ སྤང་བྱའི་ཀུན་སྦྱང་།	(9)
༢༽ སྤང་བྱའི་ཀུན་སྦྱང་།	(13)
ཁིཅིམ། ཞར་ལ་འཆད་ཉན་བགྱིས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་སྦྱོ་བ་བསྐྱེད་པ།	(20)
༡༽ བར་དུ་དག་བ་བྱམ་མོང་སྒོ་ལྷོག་རྣམ་བཞིས་རྒྱུད་སྦྱང་བ།	(25)
༡༽ བྱམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོན་འགོ་དང་།	(25)
༢༽ བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བསྐྱོམ་པ་ལ།	(27)
ཁིཅིག། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བ་ལ་བསམས་ནས་དོན་མེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལས་སྒོ་ལྷོག་ནས་ཐར་ལམ་དོན་ དུ་གཉེར་བའི་ཁྱིང་།	(28)
༡༽ དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་བ།	(28)
༢༽ དེ་ཉིད་རྟེན་དཀའ་བ།	(37)
༣༽ རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བ།	(45)

༤ དེ་ལྟར་བསྐྱེམ་པའི་ཕན་ཡོན་དང་འབྲོང་ཚད་བསྟན་པ།	(50)
༼གཉིས༽ འཆི་བ་མི་ཉག་པ་ལ་བསམས་ནས་ལེ་ལོ་སྟོམ་ལས་ལས་སྟོ་ལྟོག་སྟེ་ཆོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་ཁྲིད།	(51)
༡ སྟོན་བཅུད་མི་ཉག་པའི་རང་བཞིན་སྦྱར་བསྟན་པ།	(51)
༢ གདམས་ངག་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྐུས་པར་དབྱེ་བ།	(53)
༣ འཆི་བ་དགུ་ཡུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དྲིལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ།	(61)
༥ དེ་ལྟར་བསྐྱེམ་པའི་ཕན་ཡོན་འབྲོང་ཚད་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ།	(74)
༼གསུམ༽ ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་བསམས་ནས་མི་དགེ་བ་མཐའ་དག་ལས་སྟོ་ལྟོག་ནས་དཀར་པོ་དགོ་ཆོས་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་འབད་པའི་ཁྲིད།	(78)
༡ ལས་ཀྱི་རོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།	(78)
༢ ལས་བཅུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	(83)
༣ ས་མཚམས་དང་རྣམ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ།	(104)
༥ ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་པ།	(110)
༼བཞི༽ འཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་བསམས་ནས་སྤྱོད་པའི་ཐུན་ཚོགས་ལས་སྟོ་ལྟོག་སྟེ་གཏན་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་ཁྲིད།	(115)
༡ ཁོར་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་སྦྱར་བསམ་པ།	(115)
༢ བྱེ་བྲག་ཏུ་རིགས་དུག་སོ་སོའི་སྟུག་བསྐྱེད་བསམ་པ།	(121)
༣ དེ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་སྒྲུབ་དགོས་པར་གདམས་པ།	(141)
༥ དེ་ལྟར་གོམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་འབྲོང་ཚད་བསྟན་པ།	(143)
༣༡ ཐ་མར་དགེ་བ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཀྱི་སྟོན་འགོ་དངོས་བཤད་པ།	(146)
༼གཅིག༽ ལམ་ལོག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་སྒྲུབ་སུ་འགོ་བའི་ཁྲིད།	(146)

༡ ལྷུབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་དང་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ།	(146)
༢ དངོས་གཞི་ནི་ལྷ་རྒྱུབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ།	(155)
༣ རྗེས་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་བྱུང་བར་བསྟན་པ།	(180)
དང་པོ་སྟེ།	(180)
༡ བསྐྱབ་བྱ་དངོས།	(180)
༡ རྒྱ་ཡི་བསྐྱབ་བྱ།	(180)
༢ འབྲས་བུའི་བསྐྱབ་བྱ།	(182)
༣ བསྐྱབས་པའི་ཕན་ཡོན་	(186)
གཉིས་པ་བྱུང་བར།	(188)
༡ ཕྱིའི་རྒྱུབས་འགྲའི་བྱུང་བར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ།	(188)
༢ ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ།	(189)
༼གཉིས༽ ལམ་དམན་པ་ལས་བྱུང་བ་དུ་བྱེད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁྲིད།	(196)
༡ སྤོན་འགོ་ཚད་མེད་བཞི་ལ་སྟོ་སྟོང་བ།	(196)
༢ དངོས་གཞི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་བསྟན་པ།	(202)
༣ རྗེས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱང་རྒྱལ་ཕན་ཡོན་བཅས་བསྟན་པ།	(242)
༡ བསྐྱབ་བྱའི་བསྐྱབ་པ་དོས་བཟུང་བ།	(243)
༢ དེ་ཉིད་མི་ཉམས་པར་ནི་ལྷ་རྒྱུང་བའི་རྒྱལ།	(293)
༣ ཉམས་ན་ཉེས་དམིགས་དང་གསོ་རྒྱལ་བསྟན་པ།	(296)
དེ་ལྷ་རྒྱུང་བའི་ཕན་ཡོན།	(299)
༼གསུམ༽ འགལ་ཆེན་རྟོག་སྒྲིབ་སྐྱོང་བྱེད་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བསྐྱས་ཀྱི་ཁྲིད།	(303)
༡ སྟོབས་བཞིའི་རང་བཞིན་སྒྲིབ་བསྟན་པ།	(303)

༡ བྱེ་བྲག་རྩོམ་ཆེ་མེས་པའི་བསྐྱེམ་བསྐྱས་དངོས་བཤད་པ།	(315)
༢ རྩོམ་སྒྲིག་སྒྲིབ་དག་པའི་དྲགས་ཚད་པན་ཡོན་བསྟན་པ།	(318)
༼བཞི༽ མཐུན་སྦྱོར་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་བྱེད་མཐུལ་གྱི་ཁྲིད།	(320)
༡ གོ་དོན་སྒྲིབ་བཤད་པ།	(320)
༢ འབུལ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ།	(333)
༣ ཞར་བྱུང་དགོན་མཚོག་མཚོད་པའི་པན་ཡོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།	(335)
༼ལྔ༽ བྱིན་རྒྱལ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད།	(365)
༡ ཡོན་ཏན་གཞི་རྟེན་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་སྒྲིབ་བཤད་པ།	(365)
༡ བསྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན།	(365)
༢ བསྟེན་བྱའི་མཚན་ཉིད།	(368)
༣ རི་ལྷར་བསྟེན་པའི་ཚུལ།	(369)
༤ བྱེ་བྲག་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་རི་ལྷར་བསྐྱེམ་པའི་ཚུལ་དངོས།	(403)
༡ རྟེན་བསྐྱེད་པ།	(405)
༢ ཡན་ལག་བདུན་པ་འབུལ་པ།	(406)
༣ གསོལ་བ་གདབ་པ།	(412)
༤ དབང་སྒྲུབ་པ།	(415)
༥ ཐུགས་ཡིད་བསྐྱེས་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་པ།	(418)
༦ རྩོམ་དེ་ལྷར་བསྟེན་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ།	(422)

पञ्चमः अध्यायः ।

༡༡༥༥ བཟླ་ལྷན་སྐྱུ་རྒྱུད་རིམ་གྱི་ལྷན་པུན་དེ་ལ་བརྟུན་ཀྱང་སེམས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་སྒྲུབ་པའི་ལཱ་ལ་བྱེད་ཀྱང་།

༡༡༡། རྩོམ་ཐོག་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྒྲོན་འགྲོ་སྒྱི་ལ་སྒྱུར་ཆོག་པའི་བྱིང་
ཀྱི་སྐྱབ་ཡིག་ཀྱན་མཁུན་ཞལ་ལུང་རྣམ་གྲོལ་གྱིང་ཏེ་

ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུགས་སོ། །

༡༡༡། དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྒྲོན་འགོ་སྤྱི་ལ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་བེད་
ཀྱི་རྒྱལ་ཡིག་ཀུན་མཁྱེན་ཞལ་ལུང་རྣམ་གྲོལ་གིང་རྟ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་བསྐྱ་ཀ་ར་ཡི།

གཞོན་ནས་མངོན་རྫོགས་ཆོས་སྤྱོད་རྟག་བཞུགས་ཀྱང་། །
སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་སྤྱིད་པ་གནས་ཀྱི་བར། །
གང་འདུལ་སྤྱོད་འབྲུལ་བྱ་བའི་ཚུལ་སྤྱོན་པ། །
ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཅན་བྱེད་བདག་སྤྱོད་མས་སྤྱོད་ས། །

ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་མཆོག་སྤྱིང་པོའི་བཅུད། །
ཆང་ལ་མ་ལོར་རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་ལུང་། །
དང་པོའི་ལས་ཅན་གང་ལ་འདུག་པའི་སྒྲོ། །
སྤྱོན་འགོའི་བེད་རྒྱལ་རྣམ་གྲོལ་གིང་རྟ་འགོད། །

དེ་ཡང་། འོ་སྒྲོལ་གྱི་སྤྱོན་པ་ཐབས་མཁས་གིང་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སྤྱོད་དང་འཆོམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་བརྒྱུད་བྲི་བཞི་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་
རི་སྤྱོད་ཅིག་བསྐྱ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་སྤྱོད་དང་འཆོམ་པར་རིམ་གྱིས་བེད་

པའི་ཐབས་རྒྱལ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དེ། རིན་ཆེན་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས། དཔེར་ན་བྱིས་པ་
བཅས་མ་ཐག རྒྱལ་ལོ་སོགས་རིམ་བསྐྱབས་ནས། བྱིས་ནས་སྤྱི་བ་འབྲས་ཆེན་སོགས། །
མང་པོ་ཟེས་ཀྱང་སྟོབས་འཕེལ་འབྱུང་། །དེ་བཞིན་ང་ཡི་སྤྱི་མཐུན་རྣམས་ཀྱང་། །འདུལ་བ་མདོ་
སྤྲོ་མདོན་པ་གསུམ། །རིམ་པའི་རྩེས་ལ་མན་ངག་འདི། །བསྟན་པས་སྤྱི་མེད་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་། །
ཅེས་དང་། སྤྱི་འབྲུལ་རྒྱས་པ་ལས། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས། །ཐར་ལམ་ཀུན་ལ་
མཁས་པར་བྱ། །ཤེས་རབ་མཆོག་དང་ལྷན་པས་ནི། །སེམས་ཅན་སྟོད་རིམ་དང་སྦྱར་
ནས། །ཐེག་པ་མཐོ་དམན་དོན་ཉིད་ནི། །སོ་སོར་འཆོམ་པར་བསྟན་དགོས་སོ། །ཞེས་
གསུངས། །བྱི་བྱག་ཏུ་སྟོང་པའི་དོན་ལེན་པའི་རྒྱུད་ལས། སྟོན་འགྲོ་རང་རྒྱུད་སྦྱང་བའི་
ཐབས། །རྟེན་འདི་རྟེན་དཀར་བསམ་པ་དང་། །མི་རྟག་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་དང་། །སྤྲིག་སྦྱང་
སྦྱབས་འགྲོ་སྤྲོམ་པ་སོགས། །རྩོགས་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ། །གྲུབ་མཐའི་རིམ་པས་
ལེགས་ཞུགས་ནས། །སྟོང་རྩེ་ཤེས་རབ་ལྷན་གྱུར་པར། །ཡང་དག་ངེས་དོན་འདིར་འཇུག་
བྱ། །དེས་ནི་དོན་ཆེན་འབྱུང་པར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། །སྤྱི་མ་མཆོག་དེས་སྐལ་བཟང་སྟོབ་མ་
ལ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཡོངས་སུ་འཆད་པ་ན། །ཐོག་མར་སྟོད་ཀྱི་དབང་པོ་བརྟག་པ་གཅེས། །
བྱིས་དང་ཀན་བཞིན་ཁ་ཟས་ཐ་དད་ལྟར། །དེ་ཡི་ཆོས་ཀྱང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དོ། །དེ་ནས་
རིམ་པར་བྲིད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བཤད། །དེས་ནི་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཤེས་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་
གོང་འཕེལ་འཛིགས་དང་དངངས་སྒྲག་མེད། །ཁོར་བ་མེད་ཅིང་ལྟ་སྟོད་ཟུང་འཕེལ་
འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པས། སྦྱིར་གདུལ་བྱའི་སྟོ་ཆོད་དང་སྦྱར་ཏེ། །གང་ཟག་མཆོག་སྟོན་
སྦྱངས་པའི་ལས་འཕྲོ་ཅན་དབང་ཕྱོགས་ཅིག་ཅར་བའི་རིགས་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱང་ལས་འཕྲོ་གང་
ཡོད་དེ་ནས་ཐོད་རྒྱལ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་སྤྲིགས་དུས་འདིར་དཀའ་
ཞིང་། །མདོན་ཤེས་མེད་པས་རི་བཞིན་མི་རྟོགས་ལ། །ལས་འཕྲོ་དམན་བཤམ། །མ་ངེས་པ་

དག་ལ་ལམ་དེས་པན་མི་ཐོགས་ཤིང་རྒྱད་ཅུ་ཟླ་ལྟར་བས། ཐོག་མར་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་འབྲིང་ན་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བ་དང་། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་མི་
སྒྲག་ཅིང་ལམ་ལ་གོལ་འཕྲུག་མེད་པར་ལྷ་སྒྲོམ་སྤྱོད་གསུམ་ཟུང་དུ་འཕྲུག་པ་སོགས་ཀྱི་པན་
ཡོན་དང་དགོས་པ་ཚད་མེད་ལ། དེ་བས་གཞན་དུ་མི་ཤེས་པའི་སློ་ཕན་དག་གིས་དང་པོར་
འོག་མ་ནས་རིམ་གྱིས་མ་བསྐྱབས་པར། ཐོག་མ་ནས་དེས་དོན་ཅིག་ཅར་བསྟན་ན་ཉེས་
དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་སྒྲོན་མང་པོ་འབྱུང་བར་གསུང་སྟེ། ཀུན་མཁུན་སྤྲུལ་སྟེ། དེ་ལྟར་
མ་བཤད་སྒྲོན་ནི་ཚད་མེད་དེ། ཁོང་འོག་སྤྱི་ལོ་རིམ་པ་དང་བཅས་པས། བརྟན་པའི་སྤྱི་
སྟོན་རིམ་པ་ཉམས་པ་དང་། སློ་རྒྱུང་སྤངས་སྒྲག་ལོག་ལྟས་འདོར་བ་དང་། ཁོ་རིམ་མ་
ཤེས་ཟབ་མོར་མི་རྟོགས་དང་། འདུས་བྱས་དགེ་བ་བྱད་དུ་གསོད་པ་དང་། སློ་རྒྱུར་རྒྱུར་
ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བ་དང་། སྤང་དོར་མི་ཤེས་ཤེས་བྱའི་དོན་ལ་སྤོངས། ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་སྟོང་རྩེ་སྤངས་པ་དང་། རྟོང་ལྟས་དད་ལྟན་རན་འགྲོར་བསྐྱས་པ་དང་། བྱར་
མེད་ཟེར་ནས་ཐ་མལ་ལུས་པ་དང་། ལ་སྤྱོད་འགྲོལ་གསང་བསྒྲོགས་པ་སྟེ། ཉེས་མང་ལྟན་
བྱིར་ཐེག་པ་རིམ་གྱིས་བཤད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་པའི་སྤྱི་སྟོན་ཉམས་པ། སློ་
རྒྱུང་དག་སྒྲག་ནས་ཆོས་དང་སྤྲུལ་སྟེང་བ། དེས་དོན་མི་གོ་བ་དང་། གོ་ཡང་ཟབ་མོར་མི་
རྟོགས་པ་དང་། མཚན་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་བྱད་དུ་གསོད་པ་དང་། སློ་དམན་གྱིས་སློ་རྒྱུར་
གྱི་གཞིར་འབྱར་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སྤོངས་པ་དང་། དགེ་སྤྱི་གི་སྤང་དོར་འཛོལ་
བ་དང་། བྱར་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤང་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་ཅིང་། བྱད་པར་
སྤོང་བའི་མཐའ་ལ་ཞེན་པས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྤྱུར་བ་བཏབ་ནས་འབྲས་བུ་རན་སོང་དུ་འགྲོ་
བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། འོད་སྤྱང་གང་ཟག་ཏུ་ལྷ་བ་རི་རབ་
ཙམ་སྤྱི། མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཕན་སྤོང་པ་ཉིད་དུ་ལྷ་བ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ་གསོར་མི་རུང་
བའི་བྱིར་རོ། ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་ནམ་མཁའ་ལྷ་བུའི་

རང་བཞིན་ཡིན་པས་གང་ཡང་བྱར་མེད། བྱས་པས་སྤང་བ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་སློ་གསུམ་སོས་དལ་
ལ་ཞེན་ནས་ཐ་མལ་དུ་ལུས་པའི་ཉེན་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། མ་འོངས་པ་ན་དགེ་སློང་མངོན་
པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་ལུག་ལྷར་སྤྱོད་པ་དག བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་
མཁའ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་ན། ཆོས་གང་ཡང་རྩོད་པར་མ་བྱེད་ཅིང་ཞེས་ཡུལ་ལའོར་གྱི་
བསོད་སྙོམས་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད་པ་དག་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་
བའང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ན། སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་བུ་ཅི་སྟོས་ཞེས་སོ། །མ་སྟོན་པ་ལ་
གསང་བ་བསྒྲགས་པས་ཆོས་སྤོང་བའི་ལས་ཀྱིས་སྦྱིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུམ་བར་མ་ལས།
རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའོ་ཞེས་
ལས་དང་པོ་བ་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་དག་གི་མདུན་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤངས་ཤིང་སྒྲག་ལ་འདོར་དུ་འོང་བའི་ཕྱིར་ཐོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་ལྷུང་བཅུ་བཞི་
པ་ལས། ཡོངས་སུ་མ་སྟོན་སེམས་ཅན་ལ། །གསང་བ་སྟོག་པ་བདུན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་འཕགས་བོད་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་
པར་སྐལ་ལྷན་གྱི་འགོ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྲིད་པར་མཛད་པ་ལས། འདིར་ནི་
གྲུབ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་སམ་རྟ་ཤ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དྲི་མེད་འོད་
ཟེར་སོགས་མཆོག་གི་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་འགྱུར་གྱི་རིག་པ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་
གསུངས་དངོས་ཉིད་བྱིན་སྤྲབས་ཀྱི་ཚན་ཁ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཅུ་
བར་བཟུང་ཞིང་། སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཆོག་སྟོར་ཅུང་ཟད་རིས་ཀྱང་བརྒྱན་ཏེ་བྱོན་མོང་གི་
སྟོན་འགོའི་བྲིད་ཀྱི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ལ་གསུམ།

ཐོག་མར་དགེ་བ་ཆོས་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ། བར་དུ་དགེ་བ་བྱུན་མོང་
སྟོ་སྟོག་རྣམ་བཞེས་རྒྱུད་རྒྱུད་བ། ཐ་མར་དགེ་བ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་སྟོན་འགོ་དངོས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་སྟོང་། ཀུན་སྟོད། ཞར་ལ་འཆད་ཉན་བཞུས་

པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱང་ལུབ་
སེམས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དང་། ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དོ། །དང་པོ་ནི།
འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་མཐའ་དང་ཐུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལའང་
མཐའ་དང་ཐུ་མེད། འདི་ཐམས་ཅད་ཆེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་འཁོར་བ་ན་
ཡང་ཡང་འཁོར་བའི་ཆོ། བདག་གཞན་ཕན་ཚུན་པ་མ་དང་གཉིན་དུ་མ་འབྲེལ་བ་ནི་གཅིག་
ཀྱང་མེད་དེ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱིས། གང་གི་མངལ་དུ་ལན་གཅིག་མིན་
པར་བདག་ཁྱ་གནས་པའམ་བདག་ལ་གང་མ་གནས། །སེམས་ཅན་དེ་ནི་འདི་ན་གང་
ཡང་མེད། །དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་གཉིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ལན་རེ་ཙམ་
མ་ཡིན་པར་ཡང་ཡང་ལན་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས།
མ་ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱ་ལྷག་ཆོ་གུ་ཙམ། །རིལ་བུར་བསྒྲིལ་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར། །ཞེས་
སོ། །དེའི་ཆེ་ནའང་ད་ལྟའི་རྩ་བའི་པ་མ་དང་བུ་རྒྱུད་བཞིན་དུ་གདུང་སེམས་ཀྱིས་འབྲེལ་
བས། ཕན་བཏགས་ཅི་རུས་དང་། གནོད་པ་ལས་སྦྱབས་ཅི་རུས་ཀྱིས་བསྦྱབས་པའི་དྲིན་
ཆེན་གསུག་སྟེ། འདི་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་
དབང་གིས་བདེ་བའི་རྒྱ་དག་བའི་ལས་ནི་རྒྱུབ་མ་ཤེས། རྒྱལ་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཀྱང་རྒྱལ་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མི་དག་བ་སྤངས་མ་ཤེས་གིང་མ་རུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་དང་ནི་བྲལ།
རྒྱལ་བསྐྱེད་མང་པོ་ནི་ལྟན། །ཞེ་འདོད་དང་ལག་ལེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བ་སྒྲོན་པ་བཙན་
དུག་ཟ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་སྤྱིང་རེ་རྗེ། ད་སྤྱིང་རེ་རྗེ་ཞེས་བཞག་པས་
ཅི་ཕན། འོ་སྒྲོལ་རྣམས་ད་རེས་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ནི་ཐོབ། མཚན་ལྟན་གྱི་བླ་མ་དང་
ནི་མཇལ། ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གདམས་པ་ནི་ཐོས། ཆོས་བྱེད་ཐབས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཤེས། བྱེད་
དབང་ཡང་ཡོད། ཆོས་མཐུན་གྱི་རྒྱུན་ཀུན་ཀྱང་འདོམས་པའི་སྐབས་འདིར། མ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བསྐྱེད་ནས་རྣམ་གྲོལ་གཏན་གྱི་

བདེ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཐབས་ཤིག་ཅིས་ཀྱང་བྱ་དགོས་ཏེ། མྱེད་དུ་བྱུང་བའི་སློབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་ཙན་གོ་མིས། ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དུ་ཆུད་གྲུར་བ། །སྒོང་གི་ནང་དུ་
ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་གནས་བཞིན་དུ། །སྒྱེ་གི་འཕྲོས་པས་རོམ་གྱིས་པ་དེ་བོར་ནས། །ཀལ་ཏེ་
གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྱེལ་བོར་མེད། །ཅིས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་དང་ཐུགས་
རྟེན་པ་དེ་གང་ལ་མངའ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་གཞན་སུ་ལའང་
མེད། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཐོབ་པར་བྱས་
ནས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་བདག་ཁོ་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་སློལ་
བར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་འདི་ཉིད་ཉན་འཆད་སྒོ་མ་
གསུམ་སོགས་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ། སྤྱིང་རྩིས་སེམས་ཅན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་
རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་སྟེ་ཟུར་གཉིས་སམ་དོན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཏེ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདོད། ཅིས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་སློང་ནི། ཆོས་ཉན་
དུས་བཤད་དུས་སྒྲུབ་དུས་གང་གི་སྐབས་སུའང་ཤིན་ཏུ་གཅིས་ཏེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེ་
ཆུང་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱང་། དགོ་རྩ་དེ་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱེད་པ་སྦྱོར་བ་སེམས་
བསྐྱེད། དགོ་བ་དེ་རྒྱུན་ཀྱིས་མི་བཤིག་པར་བྱེད་པ་དངོས་གཞི་དམིགས་མེད། དགོ་བ་དེ་
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མཐུག་བསྡོམས་རྒྱས་ཐེབས་པ་སྟེ། དམ་པ་གསུམ་
ཀྱིས་རྩིས་ཟིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། རྣམ་སྒྲུང་མདོན་བྱང་ལས། གསང་བའི་
བདག་པོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་སྤྱིང་རྩིས་རྩ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། ཐབས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཨོ་རྒྱན་
དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་བྱམས་སྤྱིང་རྩིས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པས་མེད་ཀ་མེད་ཡིན་ལོ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་

ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པས་ལམ་གྱི་ཁ་བསྐྱར་ཡིན་ཏེ། ཏཱ་ལའི་ལོ་སྤྱབ་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་
དབང་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་གིང་། །སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་
དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་སོ། །དེས་
ན་ཆོས་ཉན་བཤད་སྒྲོམ་སྒྲུབ་གང་གི་སྐབས་སུ་འདྲ་ཀུན་སྟོང་འདི་གཙོ་ཆེ་སྟེ། །ཡོན་ཏན་
རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། །བསམ་པ་དག་དང་མི་དགའི་བྱེ་བྲག་ལས། །དག་སྤྲིག་ག་ཟུགས་
བརྟན་ཆེ་ཆུང་རྗེས་མི་འགོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །རང་ཉིད་ཆེ་འདོད་དང་གྲགས་འདོད་
སོགས་འཛིག་ཏེན་ཆེ་འདི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཀུན་སྟོང་གིས། །ཆོས་རི་ཙམ་འཆད་ཉན་
སོགས་བྱས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ཆོས་སུ་མི་འགོ་བས། །དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀས་ཐོག་མར་
ཁ་ནང་དུ་ལོག་སྟེ་རང་གི་ཀུན་སྟོང་བཙོས་པ་འདི་གནད་གིན་ཏུ་ཆེ། །འདི་ལྟར་ཀུན་སྟོང་
བཙོས་ཤེས་ན་དག་བ་གང་བྱེད་ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་ཏེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་
བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པའི་འཇུག་དོགས་དམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐབས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསང་བ་སྤྲགས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ནི། སྤྱིར་མདོ་སྤྲགས་གཉིས་
པོ་བསྐྱབ་བྱ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ལ་དོན་གཅིག་ཀྱང་། གསང་སྤྲགས་རྟོ་
རྗེ་ཐེག་པ་འདིར་ནི་འཇུག་སྒྲིའི་དབང་སོགས་ཐབས་ལ་མ་མྱོངས་པ་དང་། །རང་གཞན་གྱི་
དོན་གཉིས་འབད་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མང་བ་དང་། །དཀའ་བ་ཆེན་པོར་རང་
སྤྱད་མི་དགོས་པར་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་པས་ཐབས་སྤྲོ་བ་དང་། །དབང་པོ་རྣོན་པོའི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པས་ན་སྤྲ་མ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། །རྒྱལ་གསུམ་པའི་སྟོན་མེ་
ལས། །དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་མྱོངས་དང་། །ཐབས་མང་དཀའ་བ་མེད་པ་དང་། །དབང་
པོ་རྣོན་པོའི་དབང་བྱས་ཏེ། །སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་བྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་སོ། །དེའི་རྩ་བ་
ཡང་འཇུག་པ་སྐྱར་བ་ལ་རག་ལས་པས་སྐབས་འདིར་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་སྤྱ་མས་ཡིད་བཞིན་

འིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་དུ། སྤྱལ་སྤྱུ་ཚོས་ལ་བུ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །ལོངས་སྤྱའི་གསང་སྤྱགས་
འིགས་ལྷ་དོ་རྩེ་འཆང་། །ཚོས་སྤྱ་ནམ་མཁའ་ལྷ་བུའི་ཚོས་རྣམས་ལ། །ཀྱུན་བཟང་ཤེས་
རབ་པ་འོལ་བྱིན་ཡུམ་བསམ། །ཡང་ན་རང་རང་ཚོས་དེའི་སྟོན་པར་བསམ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་སྟོན་པ་དང་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེལ་དགོས་ནའང་། །འདིར་སྤྱི་
ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་ཚོས་འཆང་པའི་གནས་ཁང་དང་སྟོན་འཁོར་སོགས་
ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། གནས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་འོག་མིན་ཚོས་
གྱི་དབྱངས་གྱི་ཕོ་བྲང་ཡེ་ཤེས་འོད་ལྷ་ལས་བྱུབ་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་བཞོད་པ་ཚད་མེད་པར་
མཛོན་པར་འཕགས་པར། སྟོན་པ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་སྟོན་ཀྱུན་ཟད། །ཡོན་ཏན་ཀྱུན་
རྩོགས་། འིགས་ཀྱུན་གྱི་བྱུབ་བདག་དཔལ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུར་རང་རང་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། །འཁོར་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དོ་རྩེ་འིགས་གྱི་སེམས་
དཔའ་དང་སེམས་མ་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་སོགས་འིགས་གང་ཡིན་ནམ། །ཡང་ན་ཕོ་
ཐམས་ཅད་འཕགས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། །མོ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པ་སྒྲོལ་མར་
གསལ་བ་དང་། དུས་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་རྟག་པ་རྒྱུན་གྱི་འཁོར་འོར། །ཚོས་སྤུན་སྤུམ་
ཚོགས་པ་ཐེག་མཆོག་སྤྱ་ན་མེད་པ་སྤྱ་ཚོག་བྱ་ཚུལ་ལས་འདས་པའི་གཞོམ་མེད་རྣེ་དེའི་
སྤྱ་དབྱངས་གྲགས་སྟོང་སྟེ་བ་མེད་པར་སྤྱོག་པས་སྤིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་མཐའ་དག་སེལ་བའི་
སྤྱ་ལྟང་ལྟང་དུ་ཡོད་སྟུམ་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་གསལ་གདབ་
པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་བློ་བཞག་པ་ཙམ་སྟེ། སྤྱི་འབྲུལ་གསང་
སྟོང་ལས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཚོས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་མི་བརྟེན་སོ། །
ཞེས་གསུང་། བྱད་པར་དུའང་། སྤྱ་མ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད།
འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱལ་པ། །མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་
ཁུངས་། ད་ལྟའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ། །སྤྱལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གིས་ཀྱང་

མ་ཐུལ་པའི་རང་རེ་སྤྱོད་སྟོགས་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཡོན་
ཏན་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་ཡང་བཀའ་དྲིན་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་
སྐད་དུ། སླ་མ་སངས་རྒྱས་སླ་མ་ཆོས། རྟེན་བཞིན་སླ་མ་དགེ་འདུན་ཏེ། ཀྱུན་གྱི་བྱེད་པོ་སླ་
མ་ཡིན། སླ་མ་དཔལ་ལྷན་དོན་རྗེ་འཆང་། ཞེས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་མཆོག་དམ་པ་ལས།
རིགས་ཀྱི་བུ། དེ་ཡང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་དུས་ན་ང་ཉིད་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་སྤྱུལ་ནས། ཏིང་ངེ་
འཛིན་འདི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། རྟེན་ཕྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་
པས་ནམ་བྱང་རྒྱུ་སྟོང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བཏེན་ཅིང་རིམ་གྱོད་དང་བཀྱར་སྟོན་གྱིས་ཤིག
ཅེས་དང་། བམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས། ཀྱུན་དགའ་བོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲང་བ་མ་ཡིན་གྱི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་སྤྲང་བས་
ཆོས་སྟོན་ཅིང་ཐར་པའི་ས་བོན་འདེབས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ལྷག་པར་ཡང་བྱུངས་ཤིག ཅེས་སོ། བྱུང་པར་གསང་སྔགས་དོན་ཐེག་
པའི་ཆོས་སློབ་པ་པོ་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གསང་
སྟོང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཕྱག་རྒྱ་གསང་ཆེན་སྟོང་པོ་འདི། །
རྟོགས་ནས་སློབ་པར་གང་བྱེད་པ། རྟེན་པ་ཡིན་དབང་ཡང་རྫོགས། ཞེས་སོ། ཆོས་ཉན་
པའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་། གཞི་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ། རྟོན་མི་ལུས་རིན་ཆེན། རྟོན་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན། ཐབས་དེའི་གདམས་ངག་གིས་ཐེན་པས་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་
ཏེ། བརྟག་གཉིས་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། འོན་ཀྱང་གྲོ་བྱུར་དྲི་མས་
བསྐྱབས། རྟེན་མ་དེ་བསལ་སངས་རྒྱས་དངོས། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་སྟོད་ལའང་གཉིས། སྤང་བྱ་དང་། སྤང་བྱའོ། རང་པོ་ལ་གསུམ། ཉན་
པ་པོ་སྟོབ་མ། འཆང་པ་པོ་སྟོབ་དཔོན། གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་སྤང་བར་བྱ་བའོ། རང་པོ་
ནི། ཡིད་བཞིན་མཛོད་ལས། དེ་ནས་ཉན་བྱེད་སྟོབ་མའི་ཆོས་ཚུལ་ནི། སྟོན་རྣམས་སྤངས་

ལ་གྲུས་པས་མཉན་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཉན་པའི་ཆོ། སྣོད་ཀྱི་སྣོན་གསུམ་
དྲི་མ་དུག ཉེས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་གི་ཆོགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་དགོས་
ཏེ། དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་སྣོན་གསུམ་ནི། ཁ་སྐྱབ་པ། ཞབས་དྲོལ་བ། དུག་ཅན་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཏེ།
དེ་ཡང་སྣོད་ཁ་སྐྱབ་པའི་སྟེང་དུ་བདུད་ཅིང་ཆར་བབས་ཀྱང་ཐིགས་པ་གཅིག་ནང་དུ་མི་འོང་
པ་ལྟར། ཆོས་ལ་ན་བ་མི་གཏོང་པའམ། གཏོང་ཀྱང་གཉིད་སྤྲུགས་དང་ཅིང་འཛོད་དང་གཞན་
དུ་ཡིད་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའོ། ཞབས་དྲོལ་བའི་སྣོད་ས་ལ་ཡོད་རིང་ཆར་བབས་པའི་ཚུ་
ཡོད་པ་ཀྱན་བཏེགས་ན་ཟགས་པ་ལྟར། ཆོས་ཐོས་པ་ཐེངས་རེ་དེ་ན་ཡོད་རིང་ཟེན་ཀྱང་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བྲན་པ་ལ་འདྲིས་པར་མ་བྱས་པས་བརྗེད་པར་གྱུར་པ་དང་། སྣོད་དུག་ཅན་དུ་
ཆར་ཚུས་གང་བ་མ་བོ་བར་གནས་ཀྱང་གང་གིས་སྤྱད་པ་མི་བདེ་བ་ལྟར། ཉན་མོངས་པའི་
དབང་དུ་སོང་ནས་སྤྲར་ཞིང་ཐོས་པས་རྒྱགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་སྤང་བར་
གདམས་པ་ཡང་། དུམ་བར་མ་ལས། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་
དང་ངས་ཁྱོད་ལ་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་མོངས་པ་མེད་པར་ལེགས་པར་ཉོན།
ཁ་སྐྱབ་པར་རབ་ཏུ་ཉོན། ཞབས་མ་དྲོལ་བར་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཞེས་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །
དྲི་མ་དུག་ནི། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། ང་རྒྱལ་དང་ནི་མ་དད་དང་། ཁོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་
ཉིད་དང་། བྱི་རོལ་རྣམ་གཡང་ནང་དུ་སྤྱད། ཁྱོད་པས་ཉན་པ་དྲི་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་
ཆོས་འཆད་པའི་སྤྱོད་མ་ལས་ཀྱང་ང་ལྟག་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ། ཆོས་དང་སྤྱོད་མ་ལ་མ་དད་པ།
ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་མེད་པ། སེམས་བྱི་རོལ་ཆོགས་དུག་གི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་
གཡང་བ། དབང་པོ་སྒྲོ་ལྟ་ཏེ་ཅང་ནང་དུ་སྤྱད་ཆེས་པ། ཆོས་ཐུན་རིང་དགས་པ་སོགས་
ཀྱིས་སྒྲོ་བ་སྟེ་དྲི་མ་དུག་པོ་འདི་སྤང་དགོས་སོ། ཉེས་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ནི། ཡིད་བཞིན་
རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། མ་གྲུས་ལ་སོགས་བདུད་ཀྱི་ལས་དུག་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་
སྤྱི་བ་པའི་ལས་དུག་དང་། ཚུལ་དུ་འཆོས་སོགས་ཆོས་སྤང་ལས་དུག་དང་། ཁང་བེང་

སྤྱི་གཤམ་པའི་སྤྱོད་དཔོན་ལ་དད་ཅིང་བརྟེན་པ་དང་། རྟོག་གེ་འཆོལ་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་མི་འཆོལ་བའོ། །ཞེས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་གོལ་བའི་ཆོས་དྲུག་ནི། འཇམ་དཔལ་
རྣམ་པར་འཕྱལ་བའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཆོལ་བར་ལུ་སྤྱི་གས་
ཀྱི་རྒྱ་འཕྱལ་འཆོལ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཞལ་ཏ་བྱེད་ཅིང་མང་དུ་བློས་པ་མི་འཆོལ་
བ་དང་། ཆོག་གིས་བློས་པ་འཆོལ་ཞིང་དེའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མི་འཆོལ་བ་དང་། ཉན་རང་
གི་སྤྱི་སྤྱོད་ཆོལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཆོལ་བ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་
མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཉན་མོངས་པ་ཟད་པ་འཆོལ་བ་དང་། རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་
པ་འདོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མི་འཆོལ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་རྣམས་
སྤངས་ནས་ལེགས་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཉན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཆད་པ་པོ་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། ཉན་མོངས་པ་ར་རྒྱལ་དང་། རྣམ་
གཡེང་དང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་མ་གྲུས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་དོན་
གཉེར་གྱི་བསམ་པ་སོགས་ཀྱན་སྤོང་གི་བསམ་པ་རན་པ་དང་། སྦྱར་བ་ཆོས་འཆད་པའི་
ཆོན་། སྐབས་འཆོལ་བ། བརྟེན་པ་འཕྲོད་པ། ཆོག་དོན་ལོར་བ། ཐུག་དོག་སོགས་ཉན་
མོངས་པས་ཀྱང་ནས་བསྤངས་པའི་སེམས་དང་ངག་སྤྱོད་། ཆོག་མི་གསལ་བ། ལྷག་ཆད་དུ་
གྱུར་བ། དམ་བཅའ་སྡུ་མ་སྤྱི་མས་སུན་འབྱིན་པ། ཆོས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་བྱུར་གྱིས་བདག་ལ་
བསྟོད་པ་དང་། གཞན་ལ་འཕྱ་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་བརྟེན་སྐད་རན་པ་འདྲེས་པ། གདུལ་བྱའི་
སྤྱོད་དང་མི་འཆོམ་པར་སྟོན་པས་སྤྱོད་མའི་རྒྱད་རྒྱུད་འཇོམ་ཞིང་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སྤངས་
ལ་། ཆོག་གི་སྦྱར་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པས་བཤད་དེ། བརྟེན་གསལ་ལ་འཁོར་གྱི་བྱམས་
སུ་བྱུབ་པ། རྣ་བར་སྟན་པས་ཀྱང་གྱིས་ཉན་པར་སྤྱོད་། ཆོག་དོན་ངེས་པས་ཐེ་ཆོམ་གཙོད་
པ་། དཔེ་དོན་མཁས་པས་ཉན་པ་པོའི་ཡིད་དུ་འབབ་ཅིང་རྟོགས་པར་སྤྱོད་། སྤྱོད་དང་འཆོམ་
པས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ། སྐབས་སུ་གཏམ་རྒྱུད་ངོ་མཆོར་ཅན་བསྟན་པས་ཉན་

པ་པོའི་གཉིད་སྤྲུགས་དང་སྒྲོ་བ་སེལ་བ། ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ནས་བཏོན་པས་ལོར་ལུལ་
མེད་པ། རྒྱགས་སྤྲ་དང་སྒྲོན་རྣམས་སྤངས་པས་ཉེས་པ་ལས་བསྐྱོག་པར་མཁས་པ། ཐེག་
པ་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པར་བཤད་པས་ཀུན་དང་འཐད་པ། གོ་བདེ་ཞིང་ཡུལ་སྤྲད་ངན་
པ་མ་འདྲེས་པས་ཚིག་གཟུང་བར་འོས་པ། སྒྲོས་གིང་སྤྲད་པ་ལ་མཁས་པས་བཤད་པ་རང་
དབང་དུ་གྱུར་པ། སོས་དལ་ཞིང་ཁོང་ཡངས་པ་ཐོགས་རྒྱགས་དང་ངལ་དུ་བ་མེད་པའི་
ཚུལ་ནི་ཡོན་ཏན་འབྱོར་ལྡན་གྱི་བཤད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོ། དཔོན་སྒྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་
གཡེང་བའི་རྒྱ་འདྲུ་འཛིན་མ་གཡེང་གི་ཟང་ཟིང་དང་། བསྟེན་བཀུར་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མགོན་
དུ་བོས་པས་དུས་འགྲངས་པ་དང་། དྲན་པ་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་ཆང་དང་གཉིད་སྤྲུགས་ལ་
སོགས་པ་ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་བར་ཆད་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ཀུན་མཁུན་སྒྲ་
མས། རྒྱ་ནང་འདྲུ་འཛིན་བསྟེན་བཀུར་ཟང་ཟིང་དང་། ཆང་དང་གཉིད་སྤྲུགས་དྲན་པ་
ཉམས་ལ་སོགས། ཐོས་པའི་དོན་ལ་བར་ཆད་གྱུར་རྣམས་སྤང་། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤང་བའི་ཀུན་སྒྲིད་ལའང་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྲོ་བ་
མའི་ཀུན་སྒྲིད་ལ། ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་དང་ལྡན་པ། ཡང་དག་པའི་འདྲུ་ཤེས་བཞི་
བསྐྱེད་པ། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལྡན་དུ་བྱ་བ། སྒྲིད་ལམ་གཞན་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས།
དང་པོ། ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། གང་ཆོ་ལེགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉན་བྱ་
བ། ཁོར་བའི་འདྲུ་ཤེས་ལ་སོགས་གཅེས་པ་དུག ཁོན་མོངས་བཟོད་སོགས་དཀའ་བའི་
སྒྲིད་པ་དུག ཐོས་མང་གཉེར་སོགས་རྒྱུ་གིས་མི་འགྱུར་དུག རྟིང་རྩེ་བསྐྱེད་སོགས་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་དུག ཁྱེད་གཤེས་སོགས་དགོས་པ་རྣམ་པ་དུག ཆོས་འཆོལ་ལ་སོགས་
འཆོལ་བ་རྣམ་དུག་སྟེ། ཡོན་ཏན་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ལྡན་པས་ཉན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལས་གཅེས་པའི་འདྲུ་ཤེས་དུག་ནི། ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་སྤྲོ་བའི་

སྤྱོད་ལ་འཛིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་
བུར་། ཆོས་ཉན་པ་ལ་རབ་ཏུ་དགོན་པར། ཆོས་འཛིན་ཅིང་བསམ་པ་ལ་གཅེས་པའི་དོན་
ཡོད་པར། ཆོས་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་ཆོ་རབས་བརྒྱར་མི་རྟེན་པར། ཆོས་འཆོལ་བ་སྤང་
བ་རྣམས་ལ་བདུད་རྩི་བོར་ནས་དུག་ལ་སྦྱོད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཉན་ཞིང་སེམས་པ་
རྣམས་ལ་དོན་དང་བཅས་པར་འགྲུར་བའི་འདུན་པ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དཀའ་
བའི་བཟོད་པ་དུག་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཆོ་
བ་དང་གང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། བཀྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པས་ཉོན་
མོངས་པ། རན་སྤྲོས་དང་རྒྱ་གད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ། ངལ་དུབ་འགོ་ལས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་
པ་། ཡོ་བྱད་གཏོང་བ་དང་འཆོལ་བས་ཉོན་མོངས་པ་བཟོད་པ་དང་། གཅེས་པར་བྱ་བའི་
སྒྲོག་ལའང་བསྟོར་བའོ། ས་ཏེ་བཟོད་པར་བྱ་བ་གཅེས་སོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུན་གྱིས་མི་འགྲུར་བའི་
གོ་ཆ་དུག་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་སྟོན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་ནན་ཏན་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་མཐུང་བྱང་གིས་
ཀྱང་མི་བརློག་པར་འབད་དོ། །ཐོས་པ་མང་དུ་བསོག་པ་དང་། ཐོས་པ་མང་དུ་འཛིན་པ་
དང་། ཆོས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྦྱོད་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་
བུ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟེན་བཀྲུར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བའི་བྱུང་
པར་དུག་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དག་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་ནས་
དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། དམ་
པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་མི་གཅད་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་སྟེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། དགོས་པ་དུག་སྐྱབ་པ་ནི། འོད་སྤྱང་གིས་ཁྲུས་པ་ལས། ཐོས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པ་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་ནས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་བྱེད་པའི་
གཞན་ལའང་དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི། དེ་ལྟར་བསྟེན་པས་རང་དང་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་

བ་ཐོབ་པའི། རང་དང་གཞན་གྱིས་ཤེས་རབ་སྦྱང་བའི་དགོས་པ་དང་། རྟོགས་བཞིན་ས་
ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་གཙོད་པའི་དགོས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུག་གིས་ཉན་པ་ལ་བརྩོན་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འཚོལ་བ་དུག་ནི། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ལལ་པོ་ཆེའི་
མདོ་ལས། གཡོ་དང་སྒྱུ་མེད་པར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཚོས་འཚོལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ།
རང་གི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཆད་དུ། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་མི་འདོད་པར་འགྲོ་
བའི་ཉན་མོངས་པ་སྦྱང་བར་འདོད་པས། གཟུ་ལུམ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་འཇུག་པས།
ཡིད་གཉིས་མེད་པར་ཀུན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་འཚོལ་བ་དང་། རྣོམ་སེམས་དང་
འདོད་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འཚོལ་བ་སྟེ། ཡོངས་སུ་
འཚོལ་བ་དེ་ལྟ་བུས་བཅའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡང་དག་པའི་འདུ་ཤེས་བཞི་བསྟན་པ་ནི། འཕགས་པ་སྤྲོད་པོ་བཞོད་པ་
ལས། དེགས་ཀྱི་བྱ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཚོས་
ལ་སྒྲན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་ལ་སྒྲན་པ་མཁས་པའི་
འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ནན་ཏན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ནད་ཉེ་བར་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དཔེ་དུ་མའི་སྒྲོན་སྒྲུ་ཆེར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡང་ཕྱིན་དུག་དང་ལྷན་པར་བྱ་བ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མཁས་མེ་ཏོག་སྟན་
སོགས་འབུལ་བ་སྦྱིན་པ་སྟེ། རྒྱོ་གསུམ་རབ་བསྐྱེད་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་རོལ་ཕྱིན། གཞོད་
པ་བཟོད་པ་སྦྱོ་བ་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། །མ་ཡེངས་ཐོས་པ་འཛིན་པ་བསམ་གཏན་ཉིད། ཐེ་
ཚོམ་སྦྱོ་འདོགས་གཙོད་པ་ཤེས་རབ་མཚོག། ཅེས་གསུངས་པས། ཚོས་ཉན་པའི་ཆེ་སྤྲུ་
མའི་ཚོས་ཀྱི་བྱི་སྟན་བཤམས་པ་དང་། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཚོད་པས་བརྒྱན་ཅིང་
མཆུལ་འབུལ་བ་སོགས་སྦྱིན་པ། རང་གི་སྒྲོ་གསུམ་བསྐྱེད་ཤིང་རྟོགས་དེའི་སྒྲོག་ཆགས་
ཕ་མོ་ལྷོ་ཤིག་ཚུན་ཆད་ལ་འཚོ་བ་སྦྱང་བ་ཚུལ་བྱིམས། ཆ་གང་སོགས་བཟོད་པ་ནི་བཟོད་

པ་། སླེ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་ཉན་པ་ལ་སློབ་བརྩོན་འབྲས། སེམས་མ་ཡིངས་
པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཉན་པ་བསམ་གཏན། ཐོས་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་སློབ་འདོགས་གཅོད་པ་
ཤེས་རབ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉན་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་སྦྱོད་ལམ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆའི་མངོན་ལས། དེ་ཡང་
རྣམ་གཡེང་འདྲུ་འཛིན་རྣམས་སྤངས་ལ། ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་དངོས་དང་ཡིད་མཆོད་ནས། །
ཕྱག་འཆའ་བྲང་པོར་འདྲག་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར། །མ་ཡིངས་གྲུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉན་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་གཡེང་དང་འདྲུ་འཛིན་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཆོང་ལ་སོགས་
པ་ནི་སློབ་གསུམ་རྣམས་པར་གཡེང་བ་ཡིན་ལ། འཁོར་དང་ལོངས་སྦྱོད་ནང་དུ་འདྲུབ་དང་།
དེའི་དབང་དུ་སོང་བས་སློབ་གསུམ་བྲེལ་བས་འཛིན་དང་འཛིངས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་
སྤངས་ནས། ཆོས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་སྦྱོན་མེད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཆོས་འཆད་པ་པོ་ལ་སང་
གཏེ་ཁྲི་བཤམས་ཏེ། དར་ཟབ་ལ་སོགས་པའི་གདན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས། ཕྱག་
འཆའ་བ་དང་། སློས་དང་མེ་རྟོག་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་བཤམས་ཤིང་མཆོད་པ་
དང་། ། རྣམས་མཁའི་དབྱིངས་སུ་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བབྱང་བ་དང་མ་བབྱང་བའི་མཆོད་
པའི་སྦྱོན་སྤང་འབྲིགས་པར་བསམ་ལ་འབུལ་ཞིང་། རང་གི་སྟེག་ཆོས་གདུགས་དང་།
ལལར་བ་དང་། མཆོན་ཆ་དང་། མགོ་གཡོགས་པ་དང་། མཆིལ་ལྷུ་མ་གྱོན་པ་རྣམས་སྤངས་
ལ་། རྒྱབ་དང་བྱར་གྱིས་བཏྲ་བ་རྣམས་མ་ཡིན་པར་སྦྱིལ་གྱུང་བྱེད་པའམ་ཅོག་པར་འདྲག་
ལ་། མིག་པལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་འཁོད་པར་བྱའོ། ཆོས་ལས་སེམས་གཞན་དུ་མ་ཡིངས་
པར་ཉན་ཞིང་ཆོས་དང་སླེ་མ་ལ་གྲུས་ཤིང་དགའ་སྦྱོད་དང་བཅས་པས་ཉན་ཏེ། སྦྱོད་པ་ལས།
དགའ་དང་གྲུས་དང་དད་པའི་མཆོག་ནི་ཉེར་བཞག་སྟེ། སྦྱིབ་པ་ཉོན་མོངས་བསལ་ནས་
དྲི་མ་ལས་འདས་པ། །འགྲོ་དོན་མངོན་ཞུགས་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡ་རོལ་ཕྱིན། །གང་ལ་

དཔལ་རྣམས་སྒྱུད་པ་དེ་ནི་མཉན་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་པོ་
འདིས་ཆོས་མི་ཤེས་ཀྱི། དེགས་ངན་པ་དང་། ལོངས་སྒྱུད་རྒྱུད་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་
རགས་པ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། གཏུམ་པ་དང་། ངག་མི་སྟན་པ་དང་། ཆས་གོས་ངན་པ་
དང་། དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པ་དང་། འཁོར་ངན་པ་ལ་སོགས་པར་སེམས་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་
བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་པ་བྱུང་ན་བཤགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞིང་། བཀའ་དྲིན་ལ་
བསམས་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཉན་པའི་ཆེ་ཉིང་
འཛིན་ནི་འཆད་པ་པོའི་ཞལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་བྱུང་། རང་རང་གི་སྤྲིང་ནང་དུ་ཐོག་པས།
མ་དག་པའི་ཐུན་པ་སངས་ཤིང་སྒྲོ་གོས་ཀྱི་བརྒྱ་རྒྱས་པར་བསམ་པ་ནི་གདམས་ངག་ཡིན་
ནོ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པ་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཀུན་སྒྱུད་ནི། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། གཙང་
ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །མངོས་པའི་ཁྲི་སྟན་ལེགས་པར་བཤམས་ནས་ནི། །
གོས་བབས་ཡིད་འོང་གཙང་མ་རྣམས་བགོས་ཏེ། །བཙོས་མའི་རས་སོགས་རྣམ་པ་མང་
བཏིང་ནས། །རྒྱུ་རྒྱུ་བཙོས་པའི་ཁྲི་ལ་འདུག་ནས་ནི། །ཕྱི་གཅིག་ཉན་པའི་འཁོར་གྱི་
ཆོགས་ནང་དུ། །ཟང་ཟིང་རྟེན་དང་གྲགས་ལ་མི་སེམས་པར། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་
ལེ་ལོ་མེད་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐོག་མར་ཆོས་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞིང་།
ཆོས་གོས་སོགས་ལེགས་པར་བགོ་ གཙང་སྒྲུབ་ཀུན་སྒྱུད་དང་ལྷན་པས་ཆོས་ཀྱི་ཁྲི་ལ་འདུག་
སྟེ་སྒྲིལ་མོ་ཀྱང་བཙོས་ནས། །ཡན་ལག་བདུན་པ་སོགས་དབྱངས་དང་བཙོས་པས་དབུལ་
ཞིང་། །བདུད་ཆར་གཙོད་ཀྱི་སྒྲགས་དང་། །ཉན་པར་བསྐྱུལ་བ་སོགས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས།
རྟེན་བཀའ་སོགས་ཟང་ཟིང་གི་བསམ་པས་མ་ཡིན་པར། །སྒྲོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྟེན་པར་བྱ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྒྲོན་མེ་སྒྲར་བར་བྱ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་སྟུམ་དུ་བྲན་པས་རང་

ཉིད་བསྐྱེད་ཚྗགས་ཀྱི་དོན་གསལ་བཏབ་སྟེ་བཤད་དོ། །འཆད་ཚུལ་ཡང་། ཀུན་མཁུན་
སྤྲུམས། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལོར་འབྱུལ་སྒྲོན་མེད་པར། །དོན་གསལ་དབྱངས་སྟན་མོས་པ་
ཇི་བཞིན་བཤད། །དབྱངས་དེས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀུན་བྱབ་གྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་ཀུན་
ཐོས་མ་རིག་སངས་པར་བསམ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་
ཅུ་པར་གྱུར་པ་དེས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་བྱབ་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོས་
པས་མ་རིག་པའི་མུན་པ་སངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་སྒྲོའི་གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་
ཏིང་འཛིན་ཐོབ་པར་བསམ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་འབྱུགས་ལ་དག་སྟན་པས་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆོམ་
ཤིང་གདུལ་བྱར་གོ་སྒྲུ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་རང་རང་གི་སྟོ་དང་སྒྲུལ་བ་འཆོམ་པར་བཤད་
དེ། སྟོད་འཇུག་ལས། དམན་ལ་མཆོག་གི་ཆོས་མི་བསྟན། །རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྟོད་གྱུར་
པ། །དམན་པའི་ཆོས་ལ་སྒྱུར་མི་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཨ་ཏི་བཀོད་པ་ཆེན་པོ་ལས། དམན་
པ་གསུམ་ལ་བསྟན་པ་ནི། །འདུལ་བ་མདོ་སྟེ་མདོན་པ་སྟེ། །འབྲིང་པོ་གསུམ་ལ་དེས་
བསྟན་པ། །ཀྱི་ཡ་ཡོ་ག་ཨུ་པའོ། །ཆེན་པོ་རིམ་ལྡན་གསུམ་དག་ལ། །བསྐྱེད་དང་ཚྗགས་
པ་ཆེན་པོར་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་འཆོམས་པར་བསྟན་
ཞིང་། །བྱད་པར་དུ་སྟོབས་པ་དེས་འབྱུང་ཅན་སྒྲུབ་པ་སྟིང་པོར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ། ཆོག་ཏུང་
ལ་དོན་འདྲིལ་བས་སྒྱུར་དུ་ཐར་པར་བཤོད་པའི་གནད་ཟབ་མོ་རྣམས་བཤད་དེ། ཆོ་ཡུན་
ཐུང་བ་དང་། ཆོག་ཐ་སྟངས་མང་བ་དང་། གང་ལའང་སྟིང་པོ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔལ་མར་
མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་སྤྲནས། ཆོ་འདི་ཡུན་ཐུང་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མང་། ཆོ་ཡི་ཆད་ཀྱང་
ཇི་ཙམ་མི་ཤེས་པས། །རང་པ་རྒྱལ་ས་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར། །རང་གི་འདོད་པ་དང་དུ་སྤང་བར་
གྱིས། །ཞེས་དང་། འཛིག་རྟེན་སྟོད་པ་དག་ལ་ཡར་བསྐྱས་པས། །བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
དོན་མེད་སྒྲུག་བསྐྱུལ་རྒྱ། །ཅི་ལ་བསམས་ཀྱང་ཕན་པར་མི་གདའ་བས། །རང་གི་སེམས་
ལ་ལྟ་བ་གོམས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དམ་ཆོས་ལེགས་པར་

བཤད་པ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དེ་ཆོ་འཆད་པའི་པ་རོལ་ཕྱིན་དུག་ནི། ཆོག་དོན་ལེགས་བཤད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་མེད་བཤད་ཚུལ་བྲིམས་པ་རོལ་ཕྱིན། སྦྱོང་ལ་བཟོད་པ་སྦྱོང་བས་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ། མ་ཡངས་བསམ་གཏན་འབྱེད་པ་ཤེས་རབ་པོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལེགས་བཤད་པ་སྒྲིན་པ། ཉོན་མོངས་ཆགས་སྤང་སོགས་དང་མ་འདྲིས་པར་འཆད་ཅིང་དག་གི་ཉེས་སྦྱོད་རྣམས་ཚུལ་བྲིམས། འཆད་ཆོ་སྦྱོང་ལ་བཀའ་སྒྲོམ་ཆ་གང་སོགས་བཟོད་པས་བཟོད་པ། འཆད་པ་ལ་མི་སྦྱོང་ཞིང་སྦྱོང་བས་བརྩོན་འགྲུས། སེམས་གཞན་དུ་མ་ཡངས་བཤད་པས་བསམ་གཏན། གང་བཤད་བྱའི་གནས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་གིང་ཆོས་འཆད་དུས་ན་མི་ལམ་དང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། དེས་ན་དམ་ཆོས་ལེགས་བཤད་པས་བསོད་ནམས་དང་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྲོས་བཀའ་ཉེས་ཀས་འཆད་ཉན་ལེགས་པར་ཟེན་པ་ན། སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དང་ནས་། བདག་དང་། ཉན་པ་པོ་དང་། ཆོས་རྣམས་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ། སྒྲིན་པ་རྒྱ་ཆེན་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་དག་ཆོགས་སོགས་ཀྱིས་དགོ་བ་བསྡུ་ཞིང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱོད་དུ་ཡོད་པ་འདི་སྤྲུལ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉན་ལས་བྱུང་བས། ཅུ་བ་དང་བརྒྱད་པར་བཅས་པའི་སྤྲུལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྟམ་པ་དང་། ཆོས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྟམ་པ་དང་། གྲོགས་དམ་པ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཐོས་པས་དགོ་བ་ལ་འདུན་པའི་གྲོགས་རྣམས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྟམ་པ་དང་། ཆོས་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་འདི་མཁའ་འགྲོ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་དྲིན་ཡིན་པས་སྤང་མ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྟམ་པ་དང་། ཆོས་ལ་སྦྱོད་པའི་ལུས་གསོ་སྦྱིད་བྱེད་པའི་པ་མ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སྟམ་པ་དང་། ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་དམ་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་པས། བན་

བདེའི་འབྲུང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་
གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་བའོ། །

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་
པ་པོ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་མས། དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་དུན་
དང་ཉིང་འཛིན་དང་། ཉོན་མོངས་རྟོག་བྲལ་སྒྲོ་བས་པ་ཟད་མི་ཤེས། ཆོས་མཛོད་འཛིན་
དང་བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཐོས་ནས། །ལྟ་མིས་བསྟོད་ཅིང་གྲགས་དང་བསམ་པ་འབྱུང། ཆེ་
རབས་ཀུན་རྒྱུ་ཆོས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ལྟར་དུ་བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཆར་འབབས་པ་ཐོབ། །
ཅེས་གསུངས་པས། ཟང་ཟིང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ལེགས་པར་བཤད་
ན། དུན་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྒྲོ་བས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་
བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཐོས་པ་དང་། ལྟ་དང་
མིའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་འདུན་པ་དང་། ལེགས་དགའའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
པ་དང་། ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། ལྟར་དུ་སངས་
རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོས་གདུལ་བྱ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་དོན་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཕན་ཡོན་ཆད་མེད་དེ། རབ་ཞི་རྣམ་ངེས་ཀྱི་མདོ་
ལས། ཤེས་རབ་རྣམས་སྒྲོ་བས་པ་མི་ཟད་པ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་
ཆོངས་པའི་རྩྭ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱོད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་རྣམས་གསུངས་
ཤིང་། རམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས། སྒྲེ་བོ་མང་པོ་དགའ་བ། ཆོས་སྤྱང་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱུང་བ། ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པ། མི་མ་ཡིན་གྱི་གཞོན་པས་མི་བརྗེ་བ། དམ་པའི་
ཆོས་བསྐྱུང་བ། རྩོགས་བཅུར་སྟན་པས་གྲགས་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱུགས་པ། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་པ། ལས་བྱས་ནས་བསོད་སྟོམས་ཟ་བ། སྒོ་
གྲོས་དང་རྟོགས་པ་ལྡན་པ། དུག་གསུམ་རྩུང་བ། རང་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཆར་གཙོད་

པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚེས་འཛིན་པ། ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་མེད་པ། དཀའ་བ་མེད་པར་
ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བ། སྐྱེ་བ་བྱན་པ། ཞིང་དག་པར་སྐྱེ་བ། དབང་པོ་ཆང་བ། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་དང་མི་འབྲལ་བ། སྒྲོབས་པ་མི་ཟད་པའི་རྒྱ་འཛིན་པ། གཟི་བུ་ཆེད་ཅན་གྱི་གཟུངས་
ཐོབ་པ། སྐྱེ་བོ་མཁས་པའི་གཡོག་བྱེད་པ། ཤེས་རབ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་འཛིན་པ། ལྷུང་དུ་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པ། རྩལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མི་འབྱུང་བ། ཟང་བེད་གི་སྦྱོན་
པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པ། མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཐོབ་པ། ཆོས་ཀྱི་གཏེར་
མི་ཟད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་རྣམས་གསུངས་གིང་། གཞན་ཡང་ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བའི་
མདོ་ལས་ཆོས་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་དང་། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཕན་ཡོན་བཅུ་
གསུངས་པས་མཆོན་མཐའ་ཡས་ཏེ། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ལྷའི་མཆོན་དང་གཟུངས་སྤྲགས་
ཁྱད་པར་ཅན་རེ་རེ་ཙམ་གཞན་གྱི་རྣ་བར་བསྒྲགས་པས་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་མང་པོའི་སྦྱིབ་
པ་དག་པ་དང་ཚོགས་རྫོགས་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། མདོར་ན་ཤེར་ཕྱིན་སྤྱད་
པ་ལས། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་མཆོག་བསྒྲོམ་སྟེ། །དེ་ལས་ལངས་
ནས་གོས་པ་མེད་པའི་ཆོས་བརྟུན་ཅིང་། །དེ་ཡང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བྱང་རྩལ་རྒྱུར་བསྟེན། །
དགེ་བ་དེ་དང་མཉམ་པ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མེད། །ཅེས་དང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་
སུ་རྒྱས་པ་ལས། ང་ནི་འདས་ནས་གཤེགས་ཕྱིན་ན། །མི་ཡི་ནང་ན་ལ་ལ་ཞིག །སེམས་
ཅན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །མོས་པ་རྣམ་དག་བྱེད་
རྒྱས་པ། །སངས་རྒྱལ་བཀའ་དྲིན་འཆོབ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་།
ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན། །ལེགས་བརྟུན་གར་བཁྱེད་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོས། །དེ་དག་འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་འཁོར་མོར་མི་གཅིག་ལ། །
ཕྱིས་དུས་སངས་རྒྱལ་འཁྱར་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའམ། ཉོན་མོངས་

པ་མེད་པའམ་གང་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། ཉེ་རུ་ག་གལ་པོ་ལས། སྐྱེད་པ་གསུང་བྲགས་དོ་རྗེ་ཡི། རྣལ་འབྱོར་འདིར་གྱུར་ཕྱིན་ཆད་ བེད། རྫོགས་གཤམ་ཡང་ན་སེམས་ཀྱང་རུང་། དེ་ཡང་དོ་རྗེ་འཛིན་འདྲར་འབྲུང་། ཞེས་གསུངས་ པས་མཆོན་ཞིབ་པར་གཞན་དུ་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཉན་པ་པོ་སྟོབ་མས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། ཀུན་མཁུན་སྒྲ་མས། དེ་ ཡི་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆད་མེད་དེ། ཆོས་རྒྱལ་གསུང་པ་ཐོས་པའི་སེམས་ཅན་ཡང་། འན་ སོང་རྣམ་གྲོལ་ཉན་པ་སྟོབ་ཅི་འཚལ། ཤེས་རབ་ཉིང་འཛིན་དྲན་པའི་གཟུངས་ཐོབ་ཅིང་། ། སྤང་སྤང་མཚམས་བྱེད་དག་འཕེལ་སྟོན་གྱུར་སྟབ། ། ལྷ་མིས་བསྟོད་ཅིང་མ་རིག་མུན་པ་ སངས་། རྒྱལ་ཉིང་སྤང་མཛེས་རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཐོས་ཤིང་། ལྷུང་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་པོ་མེད་ཐོབ་ འབྲུང་། ཞེས་གསུངས་པས། རྣམ་གྲོལ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཉིང་འཛིན་དང་། ཆོས་ གྱི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་དང་། སྤང་སྤང་གི་མཚམས་བྱེད་པ་དང་། དག་པ་འཕེལ་ ཞིང་མི་དག་པ་སྟབ་པ་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིན་རྟེན་གྱིས་བསྟོད་ཅིང་འདུན་པ་ དང་། མ་རིག་པའི་མུན་པ་སངས་པ་དང་། ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་ པརྫོ་ལ་བརྟུན་ཉེ་སྟེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྒྱལ་པའི་སྒྱུ་ལས་ཆོས་ཐོས་པ་དང་། ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟོར་བར་གྱུར་པ་སོགས་ཕན་ཡོན་ཆད་མེད་ དེ། སྟེང་མེད་བྱས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཐོས་པ་དང་ལྷན་ན་ཤེས་རབ་འབྱུང་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཞིབ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་ན་བདུད་གྱིས་སྒྲགས་ མི་རྟེན་པར་གསུངས་པ་དང་། སྒྱུ་མ་མཁན་རབ་བཟང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རང་ གཞན་གྱི་ཤེས་རབ་སྟོང་བ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ རྩལ་སེམས་དཔས་བསྟགས་པ། དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བཞིར་གསུངས་ པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཐོས་པའི་བསྟགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་

གིང་། གེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལས། ཤུ་རིའི་བུས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྷན་འདས་
གེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཐོས་ནས་མོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ངེས་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་
ཉིད་དུ་བཟླ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སློ་གྲོས་རབ་གནས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བདག་
ཏུ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་གསྐྱའི་སྒྲུང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་ལའོར་དང་བཅས་པ་ལ་རི་
མིན་འཆོ་བའི་བར་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྲུང་བྱས་པ་བས། ཆོས་ཟབ་མོ་
སྟོང་པ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་སྟོའི་རྣམ་གྲངས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་
པ་ཐོས་ནས་དད་པ་བྱེད་པ་ཡན་ཡོན་ཆེའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིས་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་
སྒྲངས་པས་དམུལ་བར་ལྷུང་བ་དེ་ཡང་ཆེས་ལྷུང་དུ་ལྷུང་ཞིང་ཐར་བར་འགྱུར་ལ། ཐོས་པ་
འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་
དང་། ཡལ་པོ་ཆེའི་དྲང་སྟོང་སྤྲེལ་མའི་རབས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འདོད་པ་
དང་། བསམ་པ་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་གྲུས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གཞན་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་ཞལ་ཉེ་བར་སྟོན་ཅིང་ཆོས་ཐོས་
པར་མཛད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འདོད་པ་དྲི་མ་མེད་པའི་གཟི་བརྟེན་ཅན་རྣམས་
ནི་ཆོས་ཀྱི་གཏིང་རིའི་སྤུལ་དང་། གིང་གི་ནང་དུ་བཅུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་སྟེགས་བམ་དུ་གྱུར་
པ་མཐའ་ཡས་པ་དག་ཀྱང་ལག་མཐིལ་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་
སྟོན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབས་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། ཆོ་བདེ་ན་
ཡང་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་དང་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། རྒྱ་
དེས་འདོད་ན་ལོ་སྟོང་དུ་ཡང་གནས་པ་དང་། བསྐྱལ་པའང་རི་སྟེད་འདོད་པ་མིན་དུ་གནས་
པ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་བ་སྟེལ་བ་དང་། བདེ་སེལ་བ་དང་།
དྲན་པ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། རྟོགས་པ་དང་། སྟོ་གྲོས་དང་། སྟོབས་པ་ཡང་ཉེ་བར་བསྐྱབ་

པ་དང་ལྟ་བུ་ལོག་པ་ཡང་སེལ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། ས་
རོལ་གྱི་གཞོན་པས་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དེས་ཐོས་པའི་ཚོགས་ལ་མངོན་པར་བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
ལས། མདོ་སྡེ་དམ་པ་འདི་ཐོས་ནས། །མ་འོངས་པ་ཡི་བསྐྱལ་བ་ནི། །གངས་མེད་བདུན་
ཅུ་ཙུ་གསུམ་དུ། །རན་འགོ་རྣམས་སུ་ལྟུང་མི་སྲིད། །བརྟན་པ་ཟད་དུས་ཉེ་བའི་ཚེ། །གང་
གིས་མདོ་སྡེ་འདི་བཟུང་ནས། །ལྷུང་དུ་སློབས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཚོགས་བཅད་གཅིག་
ཙམ་བཟུང་བས་ཀྱང་། །བསོད་ནམས་སྤུང་པོ་དཔག་ཡས་ན། །ཉན་པར་འདོད་པས་མདོ་
སྡེ་ཡང་། །ཐམས་ཅད་བཟུང་བ་ཅི་ཞིག་སློམ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། །
ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། །རྡེ་ལྟོན་དུ་སྒྱུད་
པ་སྒྱུད་པའི་ཚེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་སེང་གའི་རྒྱལ་མཚན་ལས། །མདོ་སྡེ་འདི་ཡི་མིང་
ནི་ཐོས་པར་གྱུར། །གྲས་པར་བྱས་ཏེ་ཐོས་ནས་ཐལ་མོ་སྒྱུར། །ང་ནི་ལེགས་པར་བྱས་པའི་
ལས་དེ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར། །དེ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །རྟག་རྟུ་མདོ་སྡེ་མཚོག་འདི་བཟུང་བར་གྱིས། །ཞེས་དང་། གསང་
སྒྲིང་ལས། །གང་ཞིག་འདི་ལ་མོས་གྱུར་པ། །སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །
ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ནས་ཐམས་ཅད་དུ། །ཉེ་བའི་སྲས་སུ་དགོངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་
མདོ་རྒྱད་ཀྱན་ནས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོབ་པ་མཚོག་དེས་གངས་མེད་བསྐྱལ་བ་དུ། །

སྒྲུ་སློག་བྱེ་བ་བཏང་ནས་བཙལ་བའི་དངོས། །

དམ་ཚོས་རིན་ཆེན་མཛོད་ཁང་འདི་ཡིན་པས། །

གྲས་པས་འཆད་ཉན་མཛོད་ཅིག་ཤེས་ལྡན་རྣམས། །

ཐོག་མར་དགེ་བ་ཉན་འཆད་ཅི་ལྟར་བྱ་བའི་སྐབས་སོ། །

ལན་རེ་སྟེ་སྤུམ་སྤྱུགས་སྤྱབས་ལ། དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་ནི། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆེ་རབས་ཐོགས་མ་མེད་པས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྦྱིབ་ནད་གདོན་བར་ཆད་མི་མཐུན་པའི་སྤྲིགས་ཐམས་ཅད་ལུག་ཀྱིས་འདུས་ནས་སྣ་སྟོའི་རྒྱུད་དང་འགྲོགས་ཏེ་སྤྱིར་སངས་སངས་སོང་བར་བསམ་པའམ། ཡང་ན་སྣ་སྤྱུག་གཡོན་ནས་འདོད་ཆགས། གཡས་ནས་ཞེ་སྤང་། དབུས་ནས་གཏི་མུག་གིས་བསགས་པའི་ལས་ཉོན་དྲི་མའི་ཆོགས་རྣམས་སང་གིས་སོང་བས་ལུས་ནད་བཤལ་བ་ལྟར་གྱུར་པར་བསམས་ཏེ། འདྲི་ནི་དཔེར་ན་བཅུད་བཟང་པོ་ཞིག་སྤྲུགས་པ་ལ་སྟོན་དུ་སྟོན་བསྐྱབས་ཤིང་པ་དང་འབྲེལ། ་དེ་ནས་སེམས་ཀྱི་གནད་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱིས་ཀྱང་སྟོང་གི་སྟོ་བཅོས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། རང་ཐ་མལ་དུ་གནས་པའི་སྤྱི་བོར་རྟོག་པའི་མཐའ་བརྒྱད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྣ་ཆོགས་པདྨ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་གི་སར་ཟེ་ཕོན་དང་བཅས་པའི་སྟེང་དུ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཆོན་བྱེད་འོག་ཉི་མ་དང་སྟེང་ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་རེག་ལ་མ་འབྱར་བའི་ཚུལ་དུ་གསལ་བཏབ། དེ་རྣམས་ལ་གསལ་སྤང་ཐོན་བྱུང་བ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རང་གི་རྩ་བའི་སྤྲ་མ་ཉིད་རྣམ་པ་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་འམ་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོ་ལྟ་སྤྱང་མོས་སམ་ཡང་ན་རྒྱན་གྱི་སྤྱིའི་རྣམ་འགྲུར་རི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྲུག་གཉིས་ཆོས་འཆད་དམ་མཉམ་བཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་གང་བདེར་བཞུགས་ཤིང་གཟི་བྱིན་མཆོག་ཏུ་འབར་བའི་མཆོན་དཔའི་ལང་ཆོ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྤྱི་ཅན་དུ་ལམ་གྱིས་གསལ་གདབ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་དད་མོས་སྦྱེ་ཚུལ་ལ་བྱད་ཡོད་ན་གང་མོས་དེའི་རྣམ་པར་བསྟོམ་པ་ཡིན་ལ། བྱད་མེད་ན་སྤྲ་མ་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟོམ་པར་གསུངས་སོ། །གང་ལྟར་ཡང་ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་ཅབ་ཅུབ་ཅི་དྲག་མང་པོ་མི་བསམ་པར་ལམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་སྟེ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་བསྟོམ་པར་བྱ། དེ་ལ་གསལ་སྤང་ཐོན་བྱུང་བ་དང་། སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་མཐོང་ཞིང་ཅི་མཛད་ཁྱེད་ཤེས་གྱི་མོས་གྲས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་ངག་ཏུ། དཔལ་ལྷན་རྩ་བའི་སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །སོགས་དང་། དུས་གསུམ་སངས་

རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་བོ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཁྱེན། བདག་གི་རྒྱུད་སྒྲིན་ཅིང་གོལ་བར་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཟབ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཆོ་འདི་ཉིད་དུ་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཆོག་ཅི་ལུས་དང་། སྒྲོ་ན་སྒྲ་མ་རྒྱུད་འབོད་
སོགས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། མདོར་ན་མོས་གྲུས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་
འདོད་པའི་དོན་ལ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་གསོལ་བ་ཡུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་རྗེས། མཐར་སྒྲ་མ་
ཉིད་ཐུགས་དགུས་པ་ཆེན་པོས་སྒྲ་འོད་ལྡེའི་གོང་ལུར་ལྟེ་གྱིས་ལྷན་ས་རང་གི་སྒྲི་བོ་ནས་
སྤྱིང་དབུས་སུ་སིབ་གྱིས་ཐིམ་སྟེ་རང་གི་སྒྲོ་གསུམ་དང་སྒྲ་མའི་དོན་ཐེག་གསུམ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་དང་ཕྲལ་ཏེ་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོས་
བྲལ་བའི་བཆེན་པོའི་རང་ལ་ཅི་གནས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་རྗེས། མཐར་དགེ་བ་འདི་
ཡིས་སོགས་གྱིས་དགེ་བ་བསྒྲོ་བ་དང་བཅས་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ངེས་གསལ་སྒྲ་འགྱུར་དོན་ཐེག་
པའི་བསྟན་པའི་ཉི་མ་གཅིག་ལུར་གྱུར་པ་ཆོས་རྒྱལ་གཏོར་བདག་གྲིང་པའི་ཐུག་བཞེས་
ཐུན་ནམ་སྒོམ་རེ་བཞིན་སྒོར་འགོ་མགོ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་དུ་གཏོང་བར་མཛད་དེ། དྱིན་རྒྱབས་
ལུར་དུ་འཇུག་པས་དངོས་གཞི་གང་སྒོམ་གྱི་ཉམས་རྟོགས་ལུར་དུ་སྦྱེ་བར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་མཛོད་འགེལ་བརྒྱ་དཀར་པོར། དལ་འབྱོར་རྟེན་
དཀར་བ། ཆོ་མི་རྟག་པ། དད་པའི་ཕན་ཡོན། ལས་རྒྱ་འབྲས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ཏེ།
ནམ་པ་ལྷ་བསམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ནམས་ལས་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོ་དགའ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་མ་
བསམས་ན་དལ་བ་ཚུད་གསོན་པའི་ཉེས་པ་ཡོད། དེ་ནས་དེ་ཐོབ་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་འབྱེད་
མེད་པས། དགེ་བའི་ཆོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ལུག་འདེབས་ཆོ་མི་

དྲུག་པར་བསམ་དགོས། དེ་མ་བསམས་ན་ལེ་ལོ་སྟོམ་ལས་ཀྱིས་ཐར་པའི་ལམ་ཟེན་དུས་
མི་འོང་བའི་ཉེས་པ་ཡོད། དེ་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཅིས་པ་དང་པའི་དབྱང་ཚོགས་བསྐྱེད་
དགོས། དེ་མ་བསྐྱེད་ན་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་སྟོར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད། དེ་ནས་ལས་དག་སྤྲིན་ཀྱི་
འབྲས་སྤྱོད་ལ་བསམ་དགོས། དེ་མ་བསམས་ན་གཏན་དུ་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་མི་
ཐར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད། དེ་ནས་འཁོར་བ་མཐོང་མཁན་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམ་དགོས། དེ་
མ་བསམས་ན་འཁོར་འདས་ལ་སྤང་སྤང་མི་ཤེས་པས་ཐར་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་སྟོན་མི་ཟེན་
པའི་ཉེས་པ་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་འདི་ལྗས་གང་ཟག་གཅིག་ཐར་པར་བགྱོད་པའི་འཇུག་
སྟོལ་མི་འཆུག་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་བསམ་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ལྟར་གསུངས་པ་ལས། དད་
པའི་རང་བཞིན་ནི་འོག་ཏུ་སྤྱབས་འགྲོའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་བྲིད་རིམ་
སྤྱི་ལྟར་སྟོན་པ་ལ་བཞེ།

དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བ་ལ་བསམས་ནས་དོན་མེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལས་སྟོ་ལྡོག་
ནས་ཐར་ལམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྲིད། འཆིབ་མི་དྲུག་པ་ལ་བསམས་ནས་ལེ་ལོ་སྟོམ་ལས་
ལས་སྟོ་ལྡོག་སྟེ་ཆོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་བྲིད། ལས་ཀྱི་འབྲས་ལ་བསམས་ནས་མི་
དག་བ་མཐའ་(ཐ)དག་ལས་སྟོ་ལྡོག་ནས་དཀའ་བོ་དག་ཆོས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འབད་པའི་བྲིད།
འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་བསམས་ནས་སྤྱི་བའི་སྤྲོན་ཚོགས་ལས་སྟོ་ལྡོག་སྟེ་གཏན་གྱི་
ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་བྲིད་དོ།

དང་པོ་ལ། སྤྱིར་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱོད་མས་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་དོན་བྲིད་དུ་ས་བཅད་
དམ་བྲིད་རྟེན་བཅུ་ཉི་ལྔ་ནས་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་འཆད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།

དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ཉིད་རྟེན་དཀའ་བ། རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བ། དེ་ལྟར་བསྟོམ་
པའི་ཕན་ཡོན་དང་འབྱོར་ཚད་བསྟན་པ་བཞེ་ལས། དང་པོ་དལ་འབྱོར་ངོས་བཟུང་བ་ལ་
གཉིས་། རོ་བོ་དལ་བ་དང་། བྱང་པར་གྱི་ཆོས་འབྱོར་བ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁྱད་གཞི་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ནམས་ལས་ལྷོག་པ་ནི་དལ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ལའང་དབྱེན་གསུམ། རང་རྒྱུད་རྟེན་གྱིས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད། འཕྲལ་བྱུང་རྟེན་གྱིས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད། རིགས་ཆད་སློ་ཡིས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དོ།

དང་པོ་ནི། བསྐྱའི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་རང་འགྲེལ་རིན་ཆེན་སྲེད་བ་ལས། བྱང་རྒྱུ་བ་པའི་རྟེན་ནི་དལ་འབྱོར་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་ཁོམ་པའི་གནས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱ་སྟེ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དྲུད་འགོ་དང་། ། ཆོ་རིང་ལྟ་དང་ལྟ་གྲོ་དང་། །སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་ལོག་ལྟ་དང་། །ལྷགས་པ་འདི་དག་མི་ཁོམ་བརྒྱད་། །ཅེས་པས། རན་སོང་གསུམ་དང་ལྟ་ཆོ་རིང་པོ་སྟེ། མི་མ་ཡིན་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་མ་ཁྱབ་པའི་ལྟ་གྲོ། ལས་འབྲས་མེད་ཅེས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། འོན་འོང་དིག་ལྷགས་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མིས་བསྐྱས་པ་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་དོ། །སྒྲོན་བཞི་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ནི་དལ་བ་སྟེ། ཆོས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་མཁུན་སྒྲ་མས་དོན་ཁྲིད་དུ་རང་ཉིད་དེར་མ་ལྟར་བས་དལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེའང་དཔུལ་བར་སྐྱེས་ན་ཆོ་གང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་སྦྱོད་ནས་ཆོས་རྒྱུ་བ་པའི་གནས་མེད། ཡི་དྲགས་སུ་སྐྱེས་ན་བཀའ་སྒྲོམ་གྱི་མེ་འབར་བས་ཆོས་རྒྱུ་བ་པའི་གནས་མེད། དྲུད་འགོར་སྐྱེས་ན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟེལ་སོགས་པས་འཆོ་བས་ཆོས་རྒྱུ་བ་པའི་གནས་མེད། ལྟ་ཆོ་རིང་པོར་སྐྱེས་ན་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་རང་དུ་བསྐྱལ་བར་འབྱམས་ནས་འཆི་ཁར་ལོག་པར་ལྟ་བས་ཆོས་རྒྱུ་བ་པའི་གནས་མེད། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དུ་སྐྱེས་ན་བརྟན་པའི་སྣང་བ་མེད་པས་ཆོས་རྒྱུ་བ་པའི་གནས་མེད། ལྟ་སྟེགས་བྱེད་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ན། ལོག་པར་ལྟ་བས་ཆོས་རྒྱུ་བ་པའི་གནས་མེད། ལུན་པའི་བསྐྱལ་བ་ལ་སྐྱེས་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མི་གྲགས་པས་ཆོས་རྒྱུ་བ་པའི་གནས་མེད། ལྷགས་པར་སྐྱེས་ན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྦོད་དུ་མི་(མ)རུང་བས་

ཆོས་རྒྱལ་པའི་གནས་མེད། དེ་བས་ན་བརྒྱད་པོ་དེར་དེ་ལྟར་བདག་མ་སྐྱེས་པས་ཁོམ་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟམ་པ་སྟེ། དེའང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་སེམས་
བསྐྱེད་ནས། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་དེ་ལས་ལོག་པ་དལ་བ་ཐོབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་
སྟོ་ཆོས་ཁོན་བྱ་སྟམ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམ་ལ། རྗེས་དགེ་བ་བསྟོ་ཞིང་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་བསམ་ལ་སྦྱར་རོ། ཞེས་གསུངས། སྒྲོམ་ཚུལ་འདི་ལོག་གི་ཁྱིད་ཀྱང་
ཐམས་ཅད་ལ་འགོ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་ཀུན་ལ་སྦྱོར་རྗེས་ཚང་བར་ཉམས་སུ་བྲུང་
བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་མཁུན་སྤྲ་མས་ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། དུག་ལྷ་
འབྲུག་དང་སྐྱབ་མོངས་བདུད་གྱིས་ཟིན། །ལེ་ལོ་ཅན་དང་ལས་རན་མཆོ་ཆོན་རྟོལ། །གཞན་
དབང་འཛིགས་སྦྱོབ་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་སྟེ། །འབྲལ་བྱུང་རྒྱེན་གྱིས་མི་ཁོམ་ནམ་པ་བརྒྱད། །
ཐར་ལམ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོད་མིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག། ཅེས་མིར་གྱུར་པ་གང་ཞིག་ཆོས་སྦྱོད་པའི་ཡུལ་
དུ་སྐྱེས་ཀྱང་། དུག་ལྷ་ཤིན་ཏུ་རགས་པས་རང་རྒྱུད་ཏྲག་ཏུ་འབྲུག་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་
གོགས་པོས་ཁྱིད་པའི་སྐྱབ་མོངས་རྣམས་དང་། ལྷ་སྦྱོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་ལམ་ནོར་བའི་
བདུད་གྱིས་ཟིན་པ་དང་། ཆོས་ལ་སྦྱོབ་པར་འདོད་ཀྱང་བརྩོན་འབྲས་མེད་པའི་ལེ་ལོ་ཅན་
དང་། བརྩོན་ཀྱང་ཡོན་ཏན་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྲིག་སྐྱིབ་ཅན་ལས་རན་གྱི་མཆོ་རྟོལ་བ་དང་། རང་
དབང་མེད་པར་གཞན་གྱིས་བཀོལ་བ་བྲན་གྱི་རིགས་རྣམས་དང་། ཆོ་འདིའི་ལྷོ་གོས་ཀྱི་
ཆེད་དམ་འཆོ་བས་འཛིགས་ནས་དེའི་ཆེད་དུ་ཆོས་ལ་ཞུགས་ན་འང་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་རྣེད་
པས་ཆོས་མིན་སྦྱོད་པ་དང་། ཆོས་སུ་བཅོས་ནས་ཡོ་བྱད་དང་རྣེད་བཀྱར་དང་སྟན་གྲགས་
རྒྱལ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཅན་རྣམས་ཏེ། བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་པའི་གནས་སུ་མི་
ཁོམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འཆིང་བ་དམ་ལུན་ཀུན་སྦྱོད་ཤིན་ཏུ་རན། །འཁོར་བས་

མི་སྐྱུག་དང་པ་ཅུང་ཟད་མེད། །མི་དགོ་སྤྲིག་སྤྱོད་ཆོས་ལ་སེམས་པ་མེད། །སྤྲོམ་དང་དམ་
ཆོག་ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ། །རིགས་ཆད་སློ་ཡིས་མི་ཁོམ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཆོས་ལས་རིང་
གྱུར་ཐར་པའི་སྒྲོན་མེ་རུབ། །ཅེས་ཆོ་འདྲིའི་རྩལ་ཡོ་བྱུང་བྱུ་ལོ་ར་གཉེན་འདུན་ལ་སོགས་
པའི་འཆིང་བ་དམ་པོས་བཅིངས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་རན་པས་མི་གཞི་ཉིལ་འབྲུ་ཙམ་མེད་
ཅིང་ཀུན་སྤྱོད་ལ་སྦྱེད་འདོན་དུ་མེད་པ་དང་། རན་སོང་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་བཤད་དམ་
ཆོ་འདྲིའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ཅི་ལྟ་བུ་ལའང་སྤྲིག་པའི་སྤྱོ་གཏན་ནས་མི་སྦྱེ་བ་དང་། ཐར་པ་དང་
དཀོན་མཆོག་གི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་དམ་ཡུལ་ཡོན་ཏན་ཙམ་མཐོང་ཡང་དད་པ་ཅུང་ཟད་
མེད་པ་དང་། མི་དགོ་སྤྲིག་སྤྱོད་ལ་དག་འབས་སྒྲོ་གསུམ་ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་དང་། ཡོན་ཏན་
དང་དགོ་བ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སེམས་པ་མེད་པ་བྱིའི་མདུན་དུ་རྩ་བཞག་པ་ལྟ་བུ་དང་།
ཐུན་མོང་གི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྤྲོམ་པ་རལ་བས་རན་སོང་ལས་འགོ་
ས་མེད་པ་དང་། གསང་སྤྲིག་གི་ཐེག་པར་ཞུགས་ནས་སྤྲོམ་དང་མཆིང་གོགས་ལ་དམ་
ཆོག་ཉམས་པ་སྤྱེ། བརྒྱད་པོ་འདྲིའི་དམ་པའི་ཆོས་ལས་རིང་ཞིང་ཐར་པའི་སྒྲོན་མེ་རུབ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །འདིར་རིགས་ཆད་གསུངས་པ་ནི་དམན་པ་ལ་དགག་སྒྲི་སྒྲུབ་བ་སྤྱེ་ཡུན་རིང་
པོར་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་གཏན་གྱི་རིགས་ཆད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་མེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་འག་འཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །བྱི་མ་འདྲི་གཉེས་
ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོས་མན་ངག་གི་ལུགས་གསར་དུ་བསྐྱེས་པར་བཞེད་མོད་སྒྲོན་གྱི་བྱར་
པའི་ཡིག་རྟིང་ཞིག་ནའང་སྤྲང་བས་སྤྲ་འབྲུར་གྱི་རྒྱུད་ཅིག་ནས་བསྐྱེད་པ་འདྲའོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་མི་ཁོམ་པའི་གནས་བརྒྱད་ཆོན་རྣམས་སུ་མ་སྦྱེས་པར་རང་དབང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་
སྤྱོད་དུ་ཡོད་པ་ནི་དལ་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་པ་ལས། མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྤངས་
དེ་ཡིས་དལ་བ་ཏྲག་ཏུ་རྟེན། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་འབྱོར་པ་ལ་གཉིས། རང་འབྱོར་དང་། གཞན་འབྱོར་རོ། །
དང་པོ་ནི། ལམ་རིམ་ལས། མིར་གྱུར་ཡུལ་གྱི་དབུས་སྐྱེས་དང་། །དབང་པོ་ཚང་ཞིང་
གནས་ལ་དད། །དེ་བཞིན་ལས་མཐའ་མ་ལོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་། མིའི་
ལུས་མ་ཐོབ་ན་ཆོས་བྱུང་མེད་པ་ལས། ད་རེས་མིར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་འབྱོར་པ་དང་།
ཡུལ་སྤོགས་ཆོས་མེད་སར་སྐྱེས་ན་འང་ཆོས་སྟོད་དུ་མེད་པ་ལས། ཆོས་དར་ས་ནི་དོན་གྱི་
ཡུལ་དབུས་ཏེ་དེར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་འབྱོར་པ་དང་། དབང་པོ་མ་ཚང་ན་འང་ཆོས་
བྱུང་མེད་པ་ལས། དབང་པོའི་སྒོ་ཚང་བས་ཀྱང་རང་ཉིད་འབྱོར་པ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་
ལོག་ནས་རྟག་དུ་མི་དགེ་བ་ལ་སྟོད་ན་འང་ཆོས་བྱུང་མེད་པ་ལས། ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་
པར་དགེ་བ་ལ་མོས་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་འབྱོར་པ་དང་། བརྟན་པ་ལ་མ་དད་ན་འང་ཆོས་སྟོད་
དུ་མེད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་ལ་དད་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་འབྱོར་པ་སྟེ་ལྟ་ནི་རང་
ངོས་ནས་ཚང་དགོས་པས་རང་འབྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། དལ་བ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཅུ་གཉིས་
བརྟན་པའི་མདོ་ལས། མི་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། དབང་པོ་
ཚང་བ་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་དང་། གནས་ལ་དད་པ་སྟེ་ལྟ་ནི་བདག་ལུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཉང་གཏེར་སྤྲེལ་མའི་དམར་བྲིད་ལས། ཡུལ་དབུས་སུ་
སྐྱེས་པ་དང་། མི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་། དབང་པོ་ཚང་བ་དང་། གནས་ལ་དད་པ་དང་། ལས་
ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞན་འབྱོར་ལྟ་ནི། ལམ་རིམ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཕྱོག་ཆོས་གསུངས་
དང་། །བརྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འཇུག་ །གཞན་ཕྱིར་སྟོང་རྗེ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། དེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་མ་ཕྱོག་ན་ཆོས་ཀྱི་མིང་མེད་པ་ལས། ད་རེས་སངས་
རྒྱས་ཕྱོག་པས་ཀྱང་གཞན་འབྱོར་དམ་པ་ཚང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཕྱོག་ཀྱང་ཆོས་མ་གསུངས་
ན་ཕན་མེད་པ་ལས། ཆོས་འཁོར་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་བས་ཀྱང་གཞན་འབྱོར་དམ་པ་ཚང་

བ་དང་། ཚེས་གསུངས་ཀྱང་བསྟན་པ་མི་གནས་ན་པན་མེད་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་མ་
ལུ་ཅམ་དུ་ཡོད་པས་ཀྱང་གཞན་འབྱོར་དམ་པ་ཚང་བ་དང་། བསྟན་པ་གནས་ཀྱང་མ་
ལུགས་ན་པན་མེད་པ་ལས། བསྟན་པ་ལ་ལུགས་པས་ཀྱང་གཞན་འབྱོར་ཚང་བ་དང་།
ལུགས་ཀྱང་མཐུན་ཆུན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་མེད་ན་སྤང་དོར་གྱི་གནས་མི་ཤེས་པ་ལས།
ཡང་དག་པར་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་སྤྲིང་བཅུ་བས་ལྷག་པར་བྱགས་རྗེས་ཡོངས་སུ་
འཛིན་མཁན་ཡོད་པས་ཀྱང་གཞན་འབྱོར་དམ་པ་ཚང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ལྟོ།། སྐྱབས་འདིར་
གཞན་རྣམས་གོ་སླ་ལ། བསྟན་པ་ལ་ལུགས་པ་ཞེས་པ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་བད་དཀར་ལས།
བསྟན་པ་ཡོད་ཀྱང་བདག་ཉིད་ལ་འདོམས་ཤིང་རྗེས་སུ་པན་བདེ་བྱེད་པའི་གྲོགས་མེད་ན་
པན་མེད་པ་ལས། བཀའ་ལུང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཚེས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པར་ཅན་ཡོད་
པས་ཐོས་བསམ་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་འབྱོར་པ་ཚང་སྟེ། ཟླ་བའི་སྤྲིང་པོའི་མདོ་ལས།
འཛིན་ཉེན་དང་ཚེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡང་རྟེན་པར་དགའོ། །ཞེས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ནི་གཞན་ངོས་ནས་ཚང་དགོས་པས་
གཞན་འབྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་མ་ལས། སངས་རྒྱུ་བྱོན་པ་དང་། ཚེས་གསུངས་པ་དང་།
དམ་པའི་ཚེས་གནས་པ་དང་། གཞན་དག་ཀྱང་དེ་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། ཚེས་བྱེད་པ་ལ་གཞན་
བཅུ་བ་སྟེ་ལྟ་ནི་གཞན་སུ་མ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དམར་བྲིད་ལས། གཞན་
འབྱོར་ལྟ་ནི། སངས་རྒྱུ་འཛིན་ཉེན་དུ་བྱོན་པ་དང་། དེས་ཚེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་
བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། གཞན་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་གྲོགས་ཡོད་པ་དང་།
གཞན་གྱི་བྱིར་སྤྲིང་བཅུ་ལ་ལུགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རང་གཞན་གྱི་འབྱོར་
པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལས་གཞན་རྣམས་ཕྱང་བྲག་ཀྱང་། ཡུལ་ཆུན་རན་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་
པོ་སོགས་དང་འཕྲད་ན། ལས་མཐའ་ལོག་པ་དང་། དད་པ་ཉམས་པ་དང་། དག་བའི་
བཤེས་གཉེན་དང་དག་བའི་གྲོགས་པོ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱལ་ངན་བྱེད་པས་རྟག་

34

སྒྲིབ་པས་སྒྲིག་འགྲུར་དགེ་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྫོགས་
པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། འདི་ལྟར་མི་ཡི་ལུས་རྟེན་ཙམ་པོ་དང་། །བྱད་པར་
ཅན་དང་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ། །ཞེས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལས།

དང་པོ་ཙམ་པོ་པའམ་བྱུར་པོ་ཆེན། དེ་ཉིད་ལས། དེམ་བཞིན་དགེ་སྒྲིག་མི་ཤེས་ཆོས་
མིན་སྟེན། །དབང་པོ་ཆང་ཡང་མི་ལུས་པལ་པ་སྟེ། །ཡུལ་དབུས་སྐྱེས་ཀྱང་མཐའ་ལོབ་
ལྷ་གྲོ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་དགེ་སྒྲིག་གི་དོན་མི་ཤེས་གིང་རྟག་ཏུ་སྒྲིག་པ་
སྟེན་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ནི་ངན་སོང་དཔུལ་བའི་གཏིང་རྩོམ་པས་བྱུར་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ནམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་ལས། གང་དག་སྒྲོན་གྱི་དགེ་བའི་རྒྱས་མིའི་འཛིག་རྟེན་དུ་ཡང་
སྐྱེས། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཆང་། རྟག་ཏུ་ཆོས་སྟེན་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ལས་
དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་མི་ཤེས། མི་དགེ་བའི་ལམ་མང་དུ་བརྟེན་ཅིང་སྟེན་པ་དེ་དག་
མིར་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་ཐ་མར་གྱུར་པ་སྟེ་གི་བའི་འོག་ཏུ་ངན་འགོ་སུ་མཐའ་མེད་པར་
ལུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱད་པར་བ་ནི། ལུང་སྒྲ་མའི་འཕྲོར། བསྟན་ལ་མ་ཞུགས་པ་དང་དགེ་
སྒྲིག་འཆོལ། །ཆོ་འདི་གཉེར་ཞིང་འདུ་འཛིན་རྣམ་པར་གཡེངས། །མི་བསྐྱུན་འཕྱར་ལ་བྱི་
མ་རྒྱུད་བསྐྱང་སྟེ། །ཐར་པ་མི་གཉེར་དེ་དག་ཆོས་ཐོས་ནའང་། །མཆོག་གི་ཡུལ་མིན་རང་
བཞིན་བར་མ་སྟེ། །སྐབས་འགར་དགེ་ལ་རྩུང་ཟད་སེམས་གཞོལ་ཞིང་། །པལ་ཆེར་སྒྲིག་
པས་སློ་མིག་ཁེབས་པའི་བྱིར། །རྟགས་ཙམ་བཟུང་བས་རང་གཞན་པན་ཅི་ཡོད། །དེ་དག་
ཁྱིམ་པའམ་དགེ་སྟོང་གཟུགས་བཟུང་རུང་། །ངན་འགོ་རྣམས་ལས་རྩུང་ཟད་འཕགས་
པའི་བྱིར། །མི་ལུས་བྱད་པར་ཅན་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་དག་
རབ་ཏུ་བྱུང་བའམ་ཁྱིམ་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་པལ་ཆེར་བག་མེད་པའི་དབང་དུ་རྣམ་པར་གཡེངས་
གིང་། །སྐབས་རེར་དགེ་སྟོང་ཟད་སྐྱེས་ཏེ་དགེ་སྒྲིག་འདྲེས་མར་སྟེན་པ་ནི་དུས་རིང་མོ་

ཞིག་ན་ཐར་པའི་ས་བོན་ཐེབས་པས་སྒྲ་མ་ལ་སྟོས་ནས་མི་ལུས་བྱང་པར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
མདོ་སྒྲ་མ་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་གང་དག་ཆོས་འདི་པ་དག་ཏུ་མ་ཞུགས་པའམ།
ཞུགས་ཀྱང་རུང་སྟེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་འདྲེས་མར་སྦྱུད་ཅིང་འདྲེ་འཛི་དང་ནམ་པར་
གཡེང་བ་ལྟར་ལེན་པས། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་མི་བསྐྱེད་ཞིང་འབྲུང་བ་རན་སོང་གསུམ་
དུ་འབབ་ཅིང་རན་འགྲོར་གཞིལ་བའི་ལས་ཅན་དེ་དག་གྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱགས་རྩེ་ནི་
མའི་འོད་ཀྱིས་གཟིགས་ཏེ་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་ཐར་པའི་ས་བོན་དང་ལྷན་པས། དེའི་བྱིར་
མི་ལུས་བྱང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ནི། དལ་གསོལས། རབ་མཆོག་སྐྱེ་བོ་དྲི་མེད་ཆོས་ཀྱི་
སྣོད་། །ཐོས་བསམ་སྒྲིང་བའི་དོན་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་། །རང་ཉིད་བརྟུལ་ནས་གཞན་
དག་དགེ་ལ་འགོད། །སྐྱབ་པའི་རི་རྒྱལ་རབ་ཏུ་མི་གཡོ་བ། །དྲང་སྲོང་རྒྱལ་མཆོན་ནམ་པ་
དེ་དག་ཀྱན། །བྱིམ་པའམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཟུགས་སྤྲུལ་སྟེ། །མི་ལུས་རིན་ཆེན་ལགས་
པར་སྟོན་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བཟང་བོ་ཐོས་པ་
དང་། །བསམ་པ་དང་། །རྣལ་འབྱོར་དུ་གནས་པས་རང་གི་རྒྱུད་བརྟུལ་ནས། །གཞན་དག་
ཀྱང་དགེ་བ་ལ་བསྐྱུལ་ཞིང་ཐར་པའི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ནི་དྲང་སྲོང་གི་རྒྱལ་མཆོན་
ཆེན་པོ་སྟེ། །གོས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ལ་དྲང་སྲོང་གི་རྒྱལ་མཆོན་བརྗོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟ་བུའི་བརྩོན་པ་དང་དགེ་བ་ལ་བསྐྱུལ་བ་ནི་བྱིམ་ན་གནས་པའམ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
གཟུགས་སུ་འདུག་ཀྱང་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དཔལ་སྤྲས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་
མདོ་ལས། དཔལ་སྤྲས། འདི་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཐོས་པར་བྱེད། དེའི་དོན་སེམས་པར་
བྱེད། །ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་སྒྲོམ་པས་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད། གཞན་དག་ཀྱང་དེ་ལ་སྐྱུལ་
བར་བྱེད་ན། དེ་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཉེན་ན་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པས་དལ་འབྱོར་
སྒྲིང་བོར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དལ་འབྱོར་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡུམ་བར་མ་

ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་བདག་ཀྱང་དགེ་བ་ལ་སྦྱོད་ཅིང་གཞན་
ཡང་དེ་ལ་བསྐྱལ་བ་ནི་དལ་འབྱོར་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་
སོ། །བསྟོན་དོ། །བཀུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ད་རེས་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལ་
དམ་པའི་ཆོས་ཤིག་མ་བསྐྱབས་ན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གི་བའི་འོག་ཏུ་རན་སོང་གསུམ་དུ་
སྒྲེས་དུས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་མི་ཐོས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཡང་མི་མཇུག། དགེ་སྤྲེག་
ངོ་ཡང་མི་ཤེས། གང་ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྲེག་པ་མ་གཏོགས་དགེ་བ་མེད་པས། ཏྲག་ཏུ་
འཁོར་བ་ན་འཁོར་བ་འདི་མཚང་རེ་ཆེ། དེ་བས་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དལ་འབྱོར་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་རྟོན་
དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་བསམ་པ་ལ་བཞི། ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རྟོན་དཀའ་བ། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
རྟོན་དཀའ་བ། དཔེ་ཡི་སྒྲོ་ནས་རྟོན་དཀའ་བ། གྲངས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་བསམ་ནས་རྟོན་
དཀའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཙམ་གྱི་
ལུས་མཐོང་ན། །མི་ལུས་ཐོབ་པ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་(བསྒྱུར་)རྟོན་འདྲ། །མི་ལུས་ནང་ནས་དད་
ལྷན་ཆོས་བྱེད་རིགས། །དེ་བས་དཀོན་མྱིར་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་དང་མཚུངས། །དེ་བས་ཏྲག་ཏུ་
དལ་འབྱོར་བསམ་འཚལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དབང་པོ་མཚང་མཐའ་འཁོབ་སྒྲེས། །ཆོས་ལ་ལས་
མེད་ལས་ཀྱི་མཐའ་ལོག་ཅིང་། །བསྟན་ལ་མ་དད་ཆོས་མིན་སྤྲེག་པའི་གྲོགས། །ཤིན་ཏུ་
གྲངས་མང་རབ་ཏུ་བསམས་བྱས་ནས། །དེ་དག་མ་གྱུར་ཆོས་ལྷན་ལུས་རྟོན་འདི། །ཉིན་མཚན་
ཀུན་ཏུ་ངེས་པར་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཙམ་གྱི་རིམ་པ་
དང་གྲངས་ལ་བསམ་ན་ཚད་མེད། དེ་ལས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་འབྲུ་སྤྱིན་སོགས་སེམས་ཅན་ཐ་
མོ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་ལ་ལྟོས་ཀྱང་མི་ཡི་ལུས་ཉིད་ཐོབ་པ་ནི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་རྟོན་པ་
དང་འདྲ། མི་ལའང་རྒྱ་དཀར་ནག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱུ་དང་ཆོང་འདུས་རེ་རེ་ན་འཚོགས་

པ་ལ་བསམས་ཀྱང་ཆོས་མེད་པ་སྟིག་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སྟོད་པ་ལས་ཆོས་ལ་མོས་པ་དང་
ཆོས་ཐོས་པ་སྟིག་པ་ཅམ། དེ་ལས་ཀྱང་སྟིང་ནས་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལྷགས་པ་དང་
ཚུལ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་སྟོབ་ཅིང་སྟོད་པའི་དད་པ་ཅན་ནི་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་
བས་ཀྱང་དཀོན་ཞིང་། ཞ་ལོང་འོན་རྒྱགས་སོགས་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་རྣམས་ལ་བསམ་ན།
ཐོས་བསམ་གྱི་རྟེན་དབང་པོ་ལས་སུ་རུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཡང་གིན་ཏུ་རྟེན་པར་དགའ། ཡུལ་
མཐའ་འཁོབ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྒྲ་ཅམ་ཡང་མི་གྲགས་པའི་འོ་དང་། སོག་པོ་ལ་སོགས་
པ་ལ་བསྟུས་ཀྱང་རང་ཉིད་དེར་མ་སྐྱེས་པ་ཁ་རྗེ་ཆེ། ཆོས་ལ་ལས་འབྲས་མེད་པའི་མི། ཟ་
ཉལ་འགོ་འདུག་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་དྲན་ཅིང་། སྐབས་སུ་
མཆི་ཞེས་པ་ལན་གཅིག་ཀྱང་ཁར་འདོན་མ་ཐོང་བ་རྣམས་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡོག་པ་
སྟོན་ཆོས་སྒྲོར་ལྷགས་ཀྱང་ཡོག་ནས་སྟིག་པ་སྒྲ་དགུ་བྱེད་པ་རྣམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ལ་མ་དད་པའི་རིགས་རྣམས་དང་། སྟིག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བསམས་
ནས་། འདི་ལྟ་བུས་ཡུལ་གཞན་དག་ནའང་ཁེངས་ཡོད་ངེས། བདག་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་
ཅན་དུ་མ་སྐྱེས་པར། སྟོན་གྱི་ལས་འཕྲོ་བཟང་པོས་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་རྟེད་པ་འདི་ངོ་མཚར།
གང་དག་འདིར་མི་ཉིད་ཐོབ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་མི་ལུས་གཏན་ནས་མི་ཐོབ་བའི་རིགས་
ཀྱང་ཆོས་མང་སྟེ། སའི་སྟིང་པོའི་མདོ་ལས། འཁོར་བར་མི་ཉིད་རྟེད་དགའ་བའི་གང་ཟག་
བཅུ་ཡོད་དེ། གང་ཞེན། དག་བའི་རྩ་བ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མི་གསོག་
པ་དང་། སྟིག་པའི་གྲོགས་པོའི་རྗེས་སུ་སྟོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་ཉིང་མཚམས་སྟོར་
བ་དང་། ཆོ་བྱི་མའི་སྟུག་བསྐལ་ལ་མི་འཛིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པས་སེམས་འབྲུགས་
པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་གཡངས་པས་ཆོས་ལ་རྟག་ཏུ་གཡེལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ལ་ལྷགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་མི་སྟོད་པ་དང་ཡོག་པར་ལྟ་བུ་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ཡོག་པར་
ལྟ་བ་དམ་དུ་འཛིན་པའོ། ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྟོད་འཇུག་ལས། བདག་གི་སྟོད་པ་འདི་

འདས་ནི། །མི་ཡི་ལུས་ཀྱང་རྟེན་མི་འགྱུར། །མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ན། །སྤྲིག་པ་འབའ་
ཞིག་དགེ་བ་མེད། །གང་ཆོད་གེ་སྤྱད་སྐལ་ལྷན་ཡང་། །དེ་ཆོད་དག་གིས་མ་བྱས་སོ། །
ཞེས་གསུངས། དེའི་སྤྱིར་ཡབ་སྐུ་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་
རབ་སྐྱངས་གིང་། །དལ་བ་སྤྱན་ཚོགས་རྟེན་དཀའ་ཐོབ་གྱུར་ནས། །བདེ་གཤེགས་བསྟན་
ལ་དད་པ་རྟེན་གྱུར་པའི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད། །ཅེས་སོ། །
གཞན་འབྱོར་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་པར་དཀའ་སྟེ། །སྤྱིར་བསྐལ་བ་ལ། །སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་
བྱོན་པ་སྒྲོན་མའི་བསྐལ་བ་དང་། །མ་བྱོན་པ་སྤྱན་པའི་བསྐལ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་
དགོངས་འདུས་ལས། །སྒྲོན་མའི་བསྐལ་བ་ནི་སྒྲོན་འདས་པའི་དུས་ན་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་
མངོན་པར་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། །སངས་རྒྱས་སུམ་ཁྲི་སུམ་སྟོང་བྱོན། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱན་
པའི་བསྐལ་བ་བརྒྱ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་བསྐལ་བ་རྩོགས་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱེ་
བ་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་བྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་བསྐལ་བ་བརྒྱ་བྱུང་ངོ་། །དེའི་
འོག་ཏུ་བསྐལ་བ་བཟང་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བཞི་བྱུང་
ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱན་པའི་བསྐལ་བ་ལྷ་བརྒྱ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་བསྐལ་བ་མཐོང་ན་དགའ་
བ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་སྤྱན་པའི་བསྐལ་བ་བདུན་བརྒྱ་
བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་བསྐལ་བ་དགའ་བ་དང་ལྷན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྱག་དྲུག་ཅུ་བྱུང་
ངོ་། །དེའི་རྗེས་ལ་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་བྱུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་སྟོང་མངོན་པར་བྱུང་
བའོ་། །འདིའི་འོག་ཏུ་མཐའ་འཁོབ་ཀྱི་བསྐལ་བ་རིགས་ངན་དྲུག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་
ཏུ་བསྐལ་བ་གངས་ལྷན་ལ་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་རིགས་ངན་
ཀྱི་བསྐལ་བ་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་དག་ལ་སོགས་པ་སྤྱན་པ་དང་སྒྲོན་མའི་བསྐལ་
བ་དུ་མ་འབྱུང་བ་ལས། །སྤྱན་པའི་བསྐལ་བ་དང་ཕྱད་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཡང་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་དཀའ། །སངས་རྒྱས་བྱོན་

ཀྱང་སྤྱིར་ཆོས་གསུངས་པ་དགོན་ཞིང་བྱེ་བྲག་གསང་སྤྲུགས་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ནི་
ཡུ་དུས་པའི་མེ་ཏོག་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་ན་འབྱོན་པར་དཀའ་སྟེ། རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་
ལས། འཛིག་ཏེན་དུ་ནི་ཀུན་མཁུན་དག ཡུ་དུས་པའི་མེ་ཏོག་བཞིན། བརྒྱ་ལམ་ཡང་ནི་
རེས་འགའ་ཞིག འབྱུང་འགྲུལ་ཡང་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། གསང་སྤྲུགས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་འདི་
ནི། རྟེན་བས་ཀྱང་ནི་དགོན་པ་སྟེ། གང་གིས་སེམས་ཅན་མཉམ་མེད་དོན། སྤྱི་མེད་བྱེད་
པར་བྱས་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། ཆོས་གསུངས་ཀྱང་བསྟན་པ་བྱུང་ན་མི་ཕན་པ་ལས། ད་ནི་
ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་མའི་དུས་ལ་བསྐྱབས་པས་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་ཞན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
ཉི་མའང་བྱུང་བའི་མགོར་ལྷུང་དུ་ཉི་བས། དམ་པའི་བཤེས་གཉན་པལ་ཆེར་ནི་ཞིང་ག་ཞན་
གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་དགོངས་ཏེ་མི་བཞུགས། རབ་རྒྱ་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱང་གྲ་སའི་ཆགས་སྤང་དང་།
ཟང་ཟེང་གི་འདུ་འགོད་ཙམ་ལས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱགས་ལ་དགོངས་
པ་དང་འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་པ་ནི་ཉན་མོའི་སྐར་མ་ཙམ། མཐའ་ཡི་དམག་མི་དང་ནག་ཕྱོགས་
ལྷ་གྲོའི་རྒྱ་འགྲུལ་ནི་སེར་སྤྱོན་བཞིན་དུ་གཡོ་བས། གང་ལ་བརྟགས་ཀྱང་རིང་དུ་མི་གནས་
པའི་བརྟུགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་བྱིས་ནས་ཡང་ཡང་འཕྲད་པར་དཀའ།
བསྟན་པ་གནས་ཀྱང་བཀའ་ལུང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་དང་། སྤང་
དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་འདོམས་པའི་བཤེས་གཉན་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་དག་མེད་ན་མི་
ཕན་པས། དེ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་དང་། ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་ཟས་གོས་སོགས་མཐུན་
རྒྱུན་སོགས་ཀྱང་འབྱོར་དཀའ་བས། དེ་ཐམས་ཅད་སྤོན་བསགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་དགོས་
པས་ན་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་
ལས་ལྟོག་པའང་རྙེད་པར་དཀའ། མིར་གྱུར་པའང་རྙེད་པར་དཀའ། དལ་བ་ལུན་སུམ་
ཆོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པའང་རྙེད་པར་དཀའ། སངས་རྒྱུས་འབྱུང་བའང་རྙེད་པར་དཀའ།
དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པའང་རྙེད་པར་དཀའ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཉན་པའང་རྙེད་པར་

དཀའ་ཤོད་སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་དང་འགྲོགས་པའང་རྟེན་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་ཚུལ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཉེ་བར་
སྒྱུབ་པ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ། ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་ཡང་རྟེན་པར་དཀའ། མིའི་འཇིག་
ཉེན་ན་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའང་རྟེན་པར་དཀའ། །ཞེས་
དང་། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདྲེན་པ་མཐོང་བ་གིན་ཏུ་རྟེན་པར་
དཀའ་ཤོད་། །ཞི་བའི་ཆོས་གསུངས་ཐོས་པའང་གིན་ཏུ་དཀའ། །དལ་འབྱོར་མིར་སྒྲིམ་རྟེན་པར་
གིན་ཏུ་དཀའ། །ཚུལ་བྲིམས་དང་པའང་རྟག་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ད་
རེས་ཡང་དག་པའི་སྒྲུ་མ་དང་མཇུག། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཐོས། ཐར་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱབ་རྒྱ་
ཡོད་པ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར། དཔེར་ན་ནོར་བུའི་གླིང་དུ་ཕྱིན་ནས་སྟོང་
པར་ལོག་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཕྱིན་པ་དོན་མེད་པ་ལྟར། མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་ཕྱིན་
ནས་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལོར་རྒྱལ་མ་བྱུངས། ཐར་པའི་ལམ་སྒྲུ་མ་ཟེན་པར། ཆེ་འདིའི་བྱ་
བས་གཡེངས་ན། མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་ཀྱང་སྟོང་ལོག་བྱས་པ་ཡིན། དམ་ཆོས་སྒྱུབ་པ་
སེམས་ལ་རག་ལས་གིང་སེམས་དེ་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ལ་བརྟེན་པས་ན། མཐུན་པའི་
ཉེན་འབྲེལ་ཆོགས་པའང་དཀའ་ལ། ནད་མེད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་མ་གཟིར་བ་དང་།
གཞན་དབང་དུ་མ་གྱུར་པ་དང་། རང་དབང་ཐོབ་པའི་ཉེན་ལ་ཅི་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་འབད་
དགོས་སྟུམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་སྒྲོན་ནས་རྟེན་དཀའ་བར་བསམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དལ་འབྱོར་
ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་རྒྱེན་མེད་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་བསོད་ནམས་
བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན། བསོད་ནམས་དེ་ཡང་སྒྲིན་སོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཡང་
ཚུལ་བྲིམས་དང་མི་ལྡན་ན། དེས་ལྟ་མི་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་མི་ཐོབ་
སྟེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སྒྲིམ་བྱ་ཚུལ་བྲིམས་རྟེན་པ་ཆག་གྱུར་ན། །སྒྲིན་པས་ལོངས་

སྤྱོད་ལྡན་ཡང་རན་འགྲོར་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེར་མ་ཟད། མང་དུ་བོས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་གཞན་ཡོད་ཀྱང་མི་ཕན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མངོན་མཐོའི་
 རྒྱ་ནི་རྒྱལ་བྱིམས་ལས་གཞན་མེད། །ཅིས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རྒྱལ་བྱིམས་
 འཆལ་བས་རན་འགྲོར་དེ་འགྲོ་སྟེ། །དེ་ལ་བོས་པ་མང་པོས་སྒྲོབ་མི་ལུས། །ཞེས་དང་།
 བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་མདོ་ལས། དག་སྤོང་ལྷས་སྒྲིན་གྱིས་མདོ་སྟེ་བལ་གྱི་སྤང་པོ་ཆེའི་
 རྒྱར་གྱིས་ཐེག་ཆད་ཅམ་དུ་བོས་ཤིང་འཛིན་པར་བྱས་ཀྱང་། མི་དག་བའི་དབང་གིས་རན་
 སོང་ལ་ལྟར་བ་ལ་ལྟོས་ཞེས་གསུངས། གལ་ཏེ་རྒྱལ་བྱིམས་ཡང་བསྐྱུང་། མཆོད་སྒྲིན་སོགས་
 དག་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྩོན་ཀྱང་། རྒྱུན་བདུད་དང་གཤིན་རྗེའི་འཛིག་རྟེན་སོགས་སྤྱོད་
 པའི་ཕུན་ཚོགས་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསྐྱོས་ན་མི་ཕན་པས་གཙོ་བོར་སྤོན་གྱི་སྤོན་ལམ་
 དང་འཆི་ཁའི་མཆོམས་སྒྲོལ་ཁོན་ལ་རག་ལས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྒྱུན་རྟེན་འབྲེལ་ཚོགས་
 པ་དཀོན་པས་འབྲས་བུ་དལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་ཡང་ཆེས་དཀོན། དེས་ན་
 ད་ལྟ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་འདི་སྤོན་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་བསགས་
 པའི་འབྲས་ཏྲགས་བསྐྱུ་མེད་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱོད་ལས། མཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལ་
 གནས་བཅས་ཤིང་། །སྤྱོད་བུ་དམ་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །བདག་ཉིད་ལེགས་སྤོན་
 སྤོན་ཡང་བསོད་ནམས་བགྱིས། །འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་བྱོད་ལ་མངའ། །ཞེས་གསུངས།
 དེས་ན་ལམ་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་ལ་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
 ཉིད་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་ལྟར་དུ་བརྩོན་པས་ཆོས་ལ་མ་འབད་ན་བྱིས་རྟེན་པར་གྱིན་ཏུ་
 དཀའ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དལ་འབྱོར་འདི་ནི་གྱིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ། །སྤྱོད་བུ་དོན་
 སྐྱབ་ཐོབ་པར་གྱུར་བ་ལ། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཕན་པ་མ་བསྐྱབས་ན། །བྱིས་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་
 པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དཔེའི་སྒོ་ནས་རྟེན་དཀའ་བར་བསམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་གིས་
བསྐྱེད་པའི་སྤྲིང་ན་གཉའ་གིང་བྲུག་གཅིག་པ། གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པར་ཆུའི་རྒྱབས་ཀྱིས་
འབྱེར་བ་དང་། ཆུའི་འོག་ན་རུས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཞར་བ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱན་སྤྲིང་དུ་ལན་རེ་འོང་བ་དེ་
འཛོམས་ནས། གཉའ་གིང་གི་བྲུག་པར་རུས་སྤྲུལ་གྱི་མགིན་པ་ཚུད་པ་བས། ངན་སོང་ནས་
མི་ལུས་ཐོབ་པ་དཀའ་བ་དང་། བྱང་ལོག་གི་ཞལ་བ་འཇམ་པོ་ལ་སྒན་མ་སྒྲར་གང་གཏོར་
ན་གཅིག་ཙམ་ཆགས་པའང་དཀའ་བ་ལས་མི་ལུས་ཐོབ་དཀའ་བ་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་
ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། རྒྱ་མཚོར་ཆེར་གཡེང་གཉའ་གིང་བྲུག་པ་དང་། རུས་སྤྲུལ་སྤྲད་པ་
བས་ཀྱང་དུད་འགོ་ལས། མི་ཉིད་ཆེས་ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས། དམ་ཆོས་སྤྱོད་
པས་བདེ་འབྲས་མཆིས་པར་མཛོད། ཟེས་དང་། ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས། ཡང་ཡང་རྟེན་
དཀའ་ལྷ་དུས་ར་འདྲ། རྟེན་པ་དོན་ཆེན་ཡིན་བཞིན་ནོར་ལས་ལྟག། དེས་སྤྲོད་ཆོགས་
རྒྱེན་ཀྱན་འཛོམས་དུས་འདིར། བརྩོན་འགྲུས་དྲག་པོས་སྤྱིད་ལས་སྒྲོལ་བར་མཛོད། ཟེས་
དང་། ཡིད་བཞིན་རེན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། མཚོ་དབུས་གཡེང་པའི་གཉའ་གིང་བྲུག་སྤྱ།
རུས་སྤྲུལ་མགིན་ཚུད་སྤྱིད་ཀྱིས་ངན་སོང་ལས། མིར་བྱུར་རྟེན་དཀའ་དེ་བཞིན་རྩིག་ངོས་
ཀྱི། རྒྱ་ལ་ཞལ་ལོགས་ལ་སྒན་མ་ཆགས་སྤྱིད་ཀྱི། མིར་བྱུར་ན་ཡང་ཡུལ་དབུས་སྤྱེས་པ་
དགོན། རྒྱ་དུས་ར་འཇིག་རྟེན་འབྱུང་དཀའ་བས། དེ་བས་ཆོས་ཞུགས་ཡང་དག་ལམ་སྤྲད་
དགོན། རྒྱ་ལ་མིག་རས་ཡུག་ཚུད་པར་དཀའ་བས་ཀྱང་། ལམ་རྟེན་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་
རྒྱུ་པ་དགོན། མཚོ་སྤྱིང་དག་ནས་ཡིད་བཞིན་རྟེན་པས་ཀྱང་། ཡང་དག་སྤྱུ་མ་རྟེན་པར་
དཀའ་བས་ན། དེ་དག་བསམ་ལ་བརྩོན་པས་རྒྱུ་པ་འཆོལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །

བཞི་པ་གྲངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་བསམ་ནས་རྟེན་དཀའ་བ་ནི། འདུལ་བ་རྣམ་འབྱེད་
ལས། དག་སྤོང་དག་ ངན་སོང་གི་འགོ་བ་ལ་ལྟོས། ཕྱི་ཕྱིར་མི་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐོབ་པའང་

ཤིན་ཏུ་དགའོ། །ཡོག་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་འདི་དག་ལ་སྟོས། ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དང་འབྲུད་དང་པར་རབ་ཏུ་དགའོ། །ཚུལ་བེམས་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་
པའི་ཚུལ་ལས་ཉམས་པ་འདི་དག་ལ་སྟོས། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པ་གཅིག་ཏུ་
དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱབ་ཅིང་ཤིང་བྱང་ངམ་དགོན་པའི་གནས་སུ་སྟོབས་ཆེ་འདེམ་བར་གྱིས་
ཤིག་ ཅེས་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་འདུས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས།
དཔུལ་བའི་ཆད་ནི་ཇི་ཅམ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཆད་ཇི་ཅམ། ཏུད་འགྲོའི་ཆད་ཇི་ཅམ། ལྷ་མ་ཡིན་
ཀྱི་ཆད་ཇི་ཅམ། ལྷ་མི་གཉིས་ཀྱི་ཆད་ཇི་ཅམ། བཀའ་སྤྱུལ་བ། དཔུལ་བའི་ཆད་ནི་སའི་
རྒྱལ་གྱི་གངས་ཅམ། ཡི་དྲགས་ནི་བྱེ་མའི་གངས་ཅམ། ཏུད་འགྲོ་ནི་ཆང་གི་སྤངས་ཅམ།
ལྷ་མ་ཡིན་ནི་ཁ་བ་དང་བུ་ཡུག་ཅམ། ལྷ་མི་ནི་སེན་མོའི་སྟེང་གི་རྒྱལ་ཅམ་མོ་ཞེས་དང་།
དཔེ་ཆོས་ལས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་ལས།
ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་གཅིག་གི་ཁྱོན་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གཟིགས། གཞན་གྱི་མི་མཐོང་
བའི་སེམས་ཅན་ཅམ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ལྷ་མི་ལའང་མེད་པར་གསུངས་པས་མཆོན་སེམས་ཅན་
ཀྱི་ལས་སྤང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་སྟེ། མདོར་ན་ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོས། རྟོན་དགའི་དལ་འབྱོར་
མི་ལུས་རིན་ཆེན་འདི། །རྒྱ་རྒྱུན་དཔེ་གངས་གང་ལ་བརྟག་དབྱུད་ཀྱང་། །ཁེས་པར་དགའ་
སྟེ་རྒྱལ་ཀུན་འདིར་བརྟེན་འདུས། །དེ་ཕྱིར་དལ་འབྱོར་རྟོན་དགའ་བསམ་པ་ལ། །ཐོངས་
པས་གཏིར་རྟོན་བཞིན་དུ་སྟོབ་བ་བསྟེད། །ཉིན་མཆོན་མི་དལ་དམ་ཆོས་སྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་
དང་། ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་འཛིན་རྟེན་པན་པ་བྱང་སྟོང་
ཆེ། །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་བརྒྱ་ལམ་འབྱུང་བར་འབྱུང་། །ད་ལྟར་དལ་བ་དམ་པ་རྟོན་པ་ལ། །
གལ་ཏེ་ཐར་འདོད་བག་མེད་སྟོང་བར་གྱིས། །ཞེས་དང་། ཚུལ་བེམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
མདོ་ལས། དགེ་སྟོང་དག་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་རྟོན་དེ་རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
ཡང་རྟོན་པར་དགའ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བརྟོན་འབྱུངས་དང་། བརྟུལ་བ་བརྟན་པོས་བསྐྱབ་པར་མི་

བྱེད་། རྣམ་པ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་ནི་མངོན་པར་འོང་ཞིང་། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཡང་
རུབ་པར་འགྱུར་ན། བྱིས་འགྲོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡང་དང་ཡང་
དུ་གོམས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སངས་རྒྱལ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ཁུད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པས་
དེ་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བར་བསྟན་པ་ནི། རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས།
འདིར་ནི་འདྲན་པ་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་ཐོས་པ་དང་བསྐྱབ་པ་འང་དོན་ཡོད་ལ། །
ཆེ་འདི་དོན་ཡོད་ཕྱི་མ་འབྲས་བཅས་ཀྱན། །དལ་འབྱོར་ལུས་རྟེན་ལས་བྱུང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །
རབ་རྒྱ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་སྒྲོམས་ཤིག །ཅིས་གསུངས་པས། བྱིས་བྱ་ཆུང་དུའི་ལམ་
མངོན་པར་མཐོང་བ་དང་། ཆེ་འབྲིང་གི་ལམ་ངེས་ལེགས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་
ལམ་གྱི་རྟེན་སངས་རྒྱལ་མཇལ་ཞིང་ཆོས་ཐོས་པ་དང་ནན་ཏན་གྱིས་སྐྱབ་པ་སོགས་འདི་ཕྱིའི་
ལེགས་ཚོགས་མཐའ་དག་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
དན་པ་ཉེར་བཞག་ཆེན་པོ་ལས། དགའ་བྱེད་ཁྲིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་མཐོང་བ་དང་ལེགས་
པར་ཐོས་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་དལ་བ་བསམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་རྣམས་
ཀྱི་བདེ་བ་དང་ལེགས་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྲུབ་པར་བཏུའོ། །
ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་ལུང་སྒྲ་མ་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་བདེན་མཐོང་ཡེ་ཤེས་ས། །
ལྟ་མའི་ནང་ནས་མིར་གྱུར་རྟེན་སྒྲ་སྟེ། དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཟབ་སྤྲིང་པོ་ཡང་། མི་ཡི་ལུས་
རྟེན་འབྲས་བྱ་འགྲུབ་པར་སྒྲ། །དེ་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཆོས་ཀྱི་རྟེན། །དལ་འབྱོར་མི་ལུས་
མཚོག་རྒྱ་འཕགས་པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་
ཟག་མེད་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། གསུམ་དུའོ་
གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །ཅིས་གྲིང་གསུམ་གྱི་མའི་རྟེན་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོབ་སྒྲིང་
ལས། །བདེ་གཤེགས་ལམ་བསྟན་འགོ་བ་འདྲན་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང་། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་

ཆེན་མི་ཡི་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པའི། །ལམ་དེ་ལྟ་དང་སྤྱི་ཡིས་མི་རྟེན་ལྟ་མིན་དང་། །མཁའ་
ལྷིང་རིག་འཛིན་མིའམ་ཅི་དང་ལྟོ་འབྲེས་མིན། །མི་ཡི་དངོས་པོ་གིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་རྟེན་
གྱུར་ནས། །དོན་དུ་བརྟགས་པར་གང་ཡིན་དེ་ནི་བརྟན་ཏེ་སྤྱབས། །ཞེས་གསུངས། །བྱད་
པར་གསང་སྤྲགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་ཁམས་དུག་ལྟ་གྱི་དོ་རྩེའི་ལུས་འདི་
འབའ་ཞིག་བསྤྲགས་ཏེ། །འབྱུང་བཞི་བདེ་པའི་རྒྱད་ལས། །གསང་སྤྲགས་རྒྱལ་པོ་མདྲ་
བྱུང་འདི། །མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟོན་བྱས་ན། །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །རྣལ་
འབྱོར་དངོས་གྲུབ་གཞན་ཅི་སྟོས། །ཞེས་གསུངས། །དེར་མ་བད། །ངལ་གསོ་ལས། །ལྟར་
བཅས་འཛིག་རྟེན་དབུས་ན་འགོ་བའི་གཙོ། །ཉན་རང་སྤྲས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་མགོན་པོ་
ཡིས། །འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པའང་། །མི་ལུས་རིན་ཆེན་མཆོག་ལས་བྱུང་
བས་ན། །ལྟ་བས་ལྟག་པའི་ལུས་ཞེས་དལ་འབྱོར་བསྤྲགས། །དེ་ཕྱིར་མི་ཉིད་ཐོབ་ལ་སྟོ་
བ་བསྐྱེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། །ཐེག་གསུམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ། །ཉན་རང་གི་དག་བཅོམ་
དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་ཡང་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལས་ཐོབ་པས། །ལྟ་ལས་ལྟག་
པའི་ལུས་ཞེས་བསྤྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། །མདོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་མདོ་ལས། །ལྟའི་གནས་སུ་
མདོན་པར་བྱང་མི་རྒྱུ་པ་ནི། །གནས་རིས་ལ་ར་རྒྱལ་དུ་བྱེད་པས་བདེན་པ་མདོན་པར་མི་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། །དལ་བ་དང་འབྱོར་པ་སྤྲན་སྤྲམ་ཆོགས་པ་མི་ཉིད་ཁོ་ནར་གཟིགས་
ནས་སེར་སྤྱིའི་གནས་སུ་གཤེགས་ཏེ་ཞེས་དང་། །སྟོན་འཇུག་ལས། །ལྟ་བས་ལྟག་པའི་
ལུས་ཀྱིས་ནི། །ཞེས་གསུངས། །དེས་ན་ཕོངས་པས་ནོར་བུ་རྟེན་པ་ལྟར། །རང་གི་དལ་
འབྱོར་ལ་ལྟ་ཞིང་འདི་མི་ལམ་ཡིན་ནམ། །དེས་པར་བདེན་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་སྟོན་དགའ་བསྐྱེད་
ཅིང་། །དལ་འབྱོར་དོན་མེད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ལས་སྟོན་ལྟོག་སྟེ་ཆོས་ལ་
བརྟོན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། །ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། །ཆོ་འདིའི་སྟོང་གོགས་དང་
གོས་འདུན་དང་། །འཕངས་སྟོན་སྟོགས་རིས་གྲུབ་མཐའ་བན་པ་རྣམས། །དལ་འབྱོར་རྒྱུད་

གསོན་ཕུང་ཁོལ་ལགས་པས་སྤང་། ཞེས་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཕྱི་མ་པན་
ཆད་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་མེད་ཅིང་འཁོར་བའི་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ལས་མེད་པར་ཐག་བཅད་ནས་ཆོས་
ལ་བརྩོན་དགོས། དེ་ཡང་སོ་ནམ་ཡུན་གྱི་གཏན་སྲིད་མེད་པ་ཡུལ་ཞིང་གི་སོ་ཆོས། གྲོགས་
ཡུན་གྱི་དོན་སྲིད་མེད་པ་ཁྱོ་ལྷག་དང་ཉེ་འབྲེལ། ལོངས་སྤྱོད་ཟས་ནོར་གྱི་གཉེར་པ། གྲོས་
འདུན་ཆེ་འདྲི་ཆེ་ཐབས། འབྲུགས་ཅོད་དག་གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་རིས། གྲུབ་མཐའ་མཐར་
འཛིན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་སོགས་ཡུན་དུ་མི་པན་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ལ། དལ་འབྱོར་ཆུད་
མི་གསོན་པར་སྤྱིང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྩོན་དགོས། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་བྲིམ་པ་རྣམས་
ལ་དག་གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་རིས། ལུ་ཆ་དང་བྲིམ་ཐབ་གྱི་གཉེར་ཁ། ཁྲལ་དང་གཙུག་བའི་
སེམས་ལས། རང་རྒྱུ་ལྟོ་གོས་ཁོལ་པོ། གང་བྱས་ཀྱང་མ་ཟིན། ཅི་བྱུང་ཡང་མི་འདོད།
རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མི་མགུ། ཉིན་མི་དལ་མཆོན་མི་གཉིད་པར་བྱས་ཀྱང་བྲེལ་དོ་ལ་ཟིན་པའི་
དུས་མེད། ཆོས་ལ་སེམས་པའི་སྒོ་དཀོན། གང་བྱེད་སྤིག་པ་དང་འབྲེས་པས་གཞི་ཆེ། བྲིམ་
མཆོས་ཆགས་སྤང་གི་མེད་པུང་དབལ་ཆ། ལུ་ཆ་ལན་ཆགས་ཀྱི་དྲོས་ཐག་ལྷགས་དྲག་ ཅི་
བྱས་སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་བསྒྲོན་མ་ཁུར་ཆེ། རང་སྤྱུག་བསྐལ་བ་བས་གཞན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པ་ལ་མི་བཟོད་པ་གངས་མང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ལས་རིང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བྲིམ་ན་ཉོན་
མོངས་གནས་པ་སྟེ། །དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་འཛིག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས། སྤྱིགས་
དུས་གྱི་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་། བྲིམ་ཆུང་སྤངས་པའི་བྲིམ་ཆེན། ཆོད་དང་སོ་ནམ་གྱི་
གཉེར་པ། ཏུ་བོང་ཁལ་ཕྱགས་ཀྱི་བུན་གཡོག་ བོར་རྩ་སྒྱེད་འཕེལ་གྱི་བྲེལ་དོ། །ཀླས་
ཀ་ཆེ་གཞུག་གི་སོ་ཆོས། ཉེ་དུ་འབྲེལ་བའི་གྲོས་འདུན། འདོད་ཡོན་སྤྲོད་པའི་ཞེན་ཆགས།
བཟའ་བརྒྱུང་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་འདོད། གནས་དང་མཁར་ལས་ཀྱི་བྱ་གཞག་ ཟིན་མེད་
བྲེལ་དོའི་རྣམ་གཡེང་། ཉིན་མཆོན་ཆགས་སྤང་གི་ཁོར་ཡུག་ གོང་ལོག་སེམས་འཛིན་གྱི་
ཁུར་ལས། ལོ་འདོད་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྤྲང་ཤེས། ཐོས་བསམ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་ཁ་ཆོས།

ཆགས་སྒྲུང་འགན་སེམས་གྱི་མེད་པུང་། ཏྲག་ཏུ་བྱག་རྩེ་ཆེར་མ། ཅི་བྱས་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ།
ཏྲག་ཏུ་རེ་བའི་སོ་ཆོས། དཔོན་སློབ་དང་མེད་གྱི་འཆིང་རེས། གྲོགས་མཆེད་འགན་སེམས་
གྱི་ཐུག་དོག དྲགས་ཤོས་ཆོས་བརྒྱད་གྱི་རི་བོ། ཞན་ཤོས་ཐོས་མེད་གྱི་ཀུན་སྨྱོད། ཆོས་དང་
རང་རྒྱུད་འཛོལ་བའི་ཉེས་པ་གིན་ཏུ་མང་བས་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་རབ་ཏུ་དཀའ་སྟེ། ལུང་
ལས་༥ གང་ཞིག་རབ་ཏུ་བྱུང་ཡང་ཡོན་ཏན་སྟོད་མ་གྱུར། །སྐྱོད་དང་ཁ་སྤྱད་བྲགས་ཀྱང་དག་
སྦྱོང་ཚུལ་མ་ཞུགས། །རབ་བྱུང་དེ་ནི་རབ་བྱུང་མ་ཡིན་བྲིས་པའང་མིན། །ཆུ་མེད་ཁྱོན་པ་
རི་མོའི་མར་མེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཆོས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་
སྒྲུང་བ་ལས་སྒྲོ་བ་སྒྲོག་པ་གལ་ཆེ། དེས་ན་ད་རེས་ཐར་པའི་ལམ་སྤྱོད་མ་ཟེན་ན། གསེར་
གྲིང་ནས་སྟོང་པར་ལོག་པ་བས་ཀྱང་མདོ་རྒྱུང་བས་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཤིག་བསྐྱབས་ཏེ་ལམ་
སྤྱོད་ཅི་ཟེན་བྱ། སྦྱོད་ལམ་དུས་དྲུག་ཐམས་ཅད་དུ་དྲན་ཤེས་གྱི་བྱ་རས་ཟེན་པར་བྱས་ནས།
ཆོགས་དྲུག་གི་ཡུལ་ལ་མ་ཡངས་པར་རང་གིས་རང་ལ་བསྐྱུལ་ཏེ། དཔེར་ན་གྲུ་ཡོད་དུས་
རྒྱ་བོ་ལས་སྒྲོལ་དགོས་པའོ། ཏྲ་ཅང་ཤེས་ཡོད་དུས་ཤུལ་རིང་གི་ལམ་ལ་བགྱོད་དགོས་
པ་དང་། རྟོད་གཤེར་དང་རྒྱུ་ལུང་འཛོམས་དུས་ས་བོན་ཅི་ཐེབས་བྱེད་པ་དང་། དཔེར་བའི་
དཔུང་ཆོགས་ཡོད་དུས་དག་འདུལ་བ་དང་། གསེར་དཔུལ་གྱི་གཏེར་ཁ་རྩོལ་དུས་ཅི་ལོན་
བྱེད་པ་དང་། རྟོན་ཀའི་ལོ་ཐོག་སྒྲིན་དུས་སུ་ཅི་འདུས་བྱེད་པ་དང་། འཛིགས་སར་སྐྱེལ་
མ་ཡོད་དུས་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་དང་། བུན་གཡོག་གི་བྱ་གཞག་བྱེད་དུས་སུ་ལས་
བསྐྱབས་པ་ལྟར། དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་རྟོན་དུས་འདིར་དལ་ཁོམ་མེད་པར་
ཆོས་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་མི་ཏྲག་པ་ལྟར་དུ་འོང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བསམས་ན་གཉིད་
ལོག་པ་དང་དཔགས་འབྱུང་རྩལ་ཅམ་ཡང་ཁོམ་གྲགས་མེད་པར་ཆོས་ལ་བརྩོན་པར་རིགས་
ཏེ། སྦྱོད་འདུག་ལས། མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སྤྱག་བསྐྱུལ་རྒྱ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ། །
གྲུ་འདི་ཕྱིན་ཆད་རྟོན་དཀའ་བས། །མྱོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག། ཅིས་གསུངས། དེས་

ན་ཟ་ཉལ་འགོ་འདུག་སོགས་སྒྱུད་ལམ་གང་གི་སྐབས་སུའང་ལེ་ལོ། སྒྲོམས་ལས་དང་།
བཏང་སྒྲོམས་དང་། གཡེང་བ་དང་། འདུ་འཛིད་དང་། སྒྲོག་སུམ་མ་ཞི་བའི་ཆ་ལུང་མ་བརྟན་
དང་བཅས་པ་རྣམས་བསྒྲོམས་ཏེ། བདག་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། ཐ་མལ་
པའི་སྒྱེ་བོ་གཞན་དང་མི་མཚུངས་སྒྲོམ་དུ་བྱུང་བ་དང་གཤམ་བཞིན་གྱིས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་
བརྟགས་། མི་དགེ་བ་བྱུང་ན་བཤགས་སྒྲོམ་བྱ། མ་བྱུང་ན་དགའ་བ་བསྒྲོམ། སྐབས་སུ་
གང་བབས་ཀྱི་མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་དགེ་སྒྱུར་ལ་འདེམ་ཁ་མེད་པར། བཀྲེས་པ་
ཟས་ལ་འཕྲད་པ་བཞིན་དུ་ཐུར་དུ་བརྩོན། འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཁྱད་དུ་མི་གསད། ཀྱན་
ཀྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རང་ནས་ཆོགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ་ལ་སྒྲོབ་ཅིང་
གཞན་དག་ཀྱང་དགེ་བར་བསྐྱལ་ནས་ཉིན་མཚན་ཆོས་གྱིས་འདའ་བས། བྱི་མའི་ལམ་སྒྲོ་
ཟེན་ངེས་གྱིས་དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་དུ་བྱའོ། ཀྱན་མཁུན་སྤྲུལ་མས། འགོ་ཉལ་འདུག་དང་
ཟས་ལ་སོགས་པ་ནའང་། ལེ་ལོ་ལ་སོགས་སྒྱུན་དུག་རྣམ་སྤངས་ནས། མཛོན་མཐོང་ངེས་
ལེགས་དོན་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ན། བཀྲེས་པ་ཟས་མཐོང་ལ་སོགས་དཔེས་འདུག་སྟེ། ཉིན་
མཚན་ཀྱན་དུ་དགེ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། ཞེས་དང་། ས་དམ་པས། དལ་འབྱོར་མི་ལུས་རིན་
ཆེན་གླིང་དང་འདྲ། མཛོད་མེད་སྟོང་ལོག་མ་བྱེད་དིང་རི་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་
ཡིད་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱ་ཞིང་། ངག་ཏུའང་རྗེ་སྤྲུལ་མ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
འཇམ་དཔལ་དགེས་པའི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་བསྐྱལ་པའི་སྒྲོན་འགོ་ཐར་ལམ་རབ་གསལ་གྱི་ཆོག་
འདི་ཉིད་བརྗོད་པས་གསལ་གང་བ་པར་བྱ་སྟེ། དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་ལུ་དུས་ར་འདྲ། །
རྟེན་ན་དོན་ཆེ་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལས་ལྟག། འདི་འདྲ་རྟེན་པར་ད་ངེས་ཙམ་ཞིག་ལ། འོན་
ཆེན་གཏན་གྱི་འདུན་མ་མི་སྐྱབ་པར། འོན་མེད་ཆུད་ཟར་གྱུར་པ་བདག་ཅག་ལ། འདོན་
མཚོག་ཀྱན་འདུས་སྤྲུལ་མའི་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། དལ་འབྱོར་དོན་ཡོད་བྱེད་པར་བྱིན་
གྱིས་སྒྲོབས། ཞེས་སྟིང་ཐག་པ་ནས་ཡང་ཡང་བརྗོད་ཅིང་གསོལ་བ་གང་བོ། །

བཞི་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱེམས་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱུངས་ཚད་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ནི། ཡིད་
བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་ལས། དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་ཆོ་འདི་སྒྲོས་ཐོངས་གིང་། བྱི་མ་དོན་གཉེར་
བརྩོན་འགྲུས་མེ་བཞིན་འབར། །དལ་ཁོམ་མེད་པར་དག་བས་དུས་འདའ་ཞིང་། ལྷུར་
དུ་སྤྱིད་གསུམ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་འགོ། །ཞེས་གསུངས་དེ་ལྟར་ཉིན་མཚན་དུ་དལ་འབྱོར་རྟེན་
དཀའ་བསམ་པ་དེའི་ཕན་ཡོན་ཚད་མེད་ཀྱང་བསྟན། ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་
དུ་འདུ་ཤེས་ནས་མི་འཇུག་པ། བྱི་མའི་འདོད་དོན་དང་དུ་ལེན་པ། ཅི་བྱེད་ལས་འབྲས་
དང་མི་འགལ་བར་སྒྱུད་པ། དལ་ཁོམ་རེས་འཛོག་མེད་པར་བརྩོན་འགྲུས་མེ་བཞིན་འབར་
བས་ཐོས་བསམ་བསྐྱེམ་པའི་དོན་ལ་བརྩོན་པ། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་སྤངས་ནས་རྟག་ཏུ་
དག་བ་ལ་སྒྱུད་པས་རང་ཉིད་དམ་པར་གནས་པ། འཁོར་བའི་འདུན་མ་བོར་ནས་དལ་
བ་རྒྱུད་མི་གསོན་པས་འཆི་དུས་སྒྲོ་དགའ་དང་བཅས་པ། སེར་སྒྲའི་མདུད་པ་གྲོལ་བས་
སྒྱུན་པའི་ལམ་རྒྱགས་སོག་ནས་གར་སྒྲིམ་དབུལ་ཐོངས་དང་བྲལ་བ། རྟག་ཏུ་ཆོག་ཤེས་
ཡོད་པས་ནོར་རྩལ་ལ་ཞེན་པ་མེད་ཅིང་སྒྲོ་གསུམ་ཆོས་དང་མཐུན་པ། གང་ཡང་སྦྱིང་བོ་
མེད་པས་བྱས་པ་དོན་མེད་དུ་རྟོགས་ཏེ་ཆགས་ཞེན་གྱི་འཁྲི་བ་ཆོད་པ། ཐམས་ཅད་འགོ་
བར་ཤེས་པས་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཟུག་རྩུ་མེད་ཅིང་རང་རྒྱུད་ཁོང་ནས་དག་བ། ཅི་བྱས་དགོས་
མེད་དུ་མཐོང་བས་མཐུན་འཇུག་གི་རྩིག་པ་འབྲེལ་ཞིང་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རི་བོ་ཞིག་པ། ཐར་
པའི་ལམ་སྒྲ་ཐེན་པས་དམ་ཆོས་རྩལ་བཞིན་བསྐྱབ་ཅིང་ལྷུར་དུ་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་
འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས། འབྱུངས་པའི་ཚད་ནི་དག་བཤེས་སྒྲུན་སྒྲ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་མནལ་ཡེ་མ་ལོག་པར་དག་སྒྱུར་ཁོ་ན་མཛོད་པས། དག་བཤེས་སྒྲོན་པས།
བྱ་ཁམས་དུབ་པ་རེ་སང་། ཁམས་ལོག་ཉིན་ཡོད་གསུངས་པས། ཁམས་སང་བ་ཡང་དེ་ཀ་
ལགས་ཏེ། བདག་གིས་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་འདི་བསམ་ཅན་ཁམས་སང་ལོང་མི་འདུག་
གསུངས་། ཁོང་གིས་མི་གཡོ་བའི་བསྟན་པ་དུང་ལྷུར་དགྲ་གསུངས་པ་ཡིན། མི་ཆོ་ལ་མནལ་

ཡེ་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན། ད་རེས་ཀྱི་རྟོན་འདིར་ཆོས་གཤམ་མ་ཞིག་མ་འགྲུབ་ན།
ཕྱིན་ཆད་འདི་འདྲའི་རྟོན་བཟང་མི་རྟེན་པར་ཁོ་ཐག་ཆོད་འདུག་བསམས་ནས། ཆོ་འདིའི་
བྱ་གཞག་ཐམས་ཅད་བོར་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཁོན་ལ་ཆིག་དྲིལ་དུ་བྱེད་ན་འབྱོངས་ཆད་ཡིན་
བས། དེ་ལྟར་ངེས་པར་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །

རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་འདྲའི་རྟོན། །

སྒྲོན་བསགས་མཐུ་ཡིས་རྟེན་པ་ད་རེས་ཙམ། །

དོན་མེད་ཆོ་འདིའི་བྱ་བས་མི་གཡེངས་པར། །

དོན་ཆེན་སྤྲིང་པོ་ལོངས་ཤིག་ཤེས་ལྡན་རྣམས། །

དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བསམ་པའི་ཁྲིད་དོ། །

༥ གཉིས་པ་འཆི་བ་མི་རྟགས་པ་ལ་བསམ་ནས་ལེ་ལོ་སྒྲུབ་ལས་ལས་སྒོ་ལྡན་སྟེ་ཆོས་
ལ་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་པའི་ཁྲིད་ལ་བཞི། སྒྲོན་བཅུད་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་སྦྱིར་བསྟན་
པ། གདམས་ངག་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ། འཆི་བ་དགུ་ལྷགས་ཀྱི་
རྒྱལ་དུ་དྲིལ་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ། དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱོངས་ཆད་དང་བཅས་
པ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས་ཆོས་སྦྱོང་ལམ་རིམ་ལས། སྒྲོན་གྱི་འཛིག་རྟོན་མི་རྟག་
མེ་ཆུས་འཛིག་ །བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མི་རྟག་ལུས་སེམས་བྲལ། །དབྱར་དགུན་སྟོན་
དབྱིད་ནམ་ལྷ་དུས་མི་རྟག་ །སྒྲོ་ཤས་གཏིང་ནས་སྦྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ན་ནིང་ད་
ལོ་ནམ་ལྷ་སྒྲོད་སྒྲོད་དང་། །ཞག་དང་ཉིན་མཆོན་སྐད་ཅིག་དུས་མི་རྟག་ །ལེགས་པར་
བསམ་ན་རང་ཉིད་འཆི་བས་གཏུག་ །སྒྲུབ་ལ་སྤྲིང་རུས་རུས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་
དང་། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། དེ་ལྟར་རྟེན་དཀའི་དལ་བ་ཐོབ་ཀྱང་

ཀྱང་། །སྐད་ཅིག་མི་རྟག་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། །རྣམ་པར་བརྟགས་ན་སྤྲིང་པོ་འགའ་
ཡང་མེད། །དབུ་བརྩོས་འདྲ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བས། །ཉིན་མཆོན་ཀླན་ཏུ་ངེས་པར་འཆི་
བ་བསམ། །ཞེས་གསུངས་པས། བྱི་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་རི་རབ་གླིང་བཞི་དང་བཅས་པའི་
སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་གྱི་ཞིང་རགས་པ་སྤྲ་ཞིང་འཐས་པར་སྤང་བ་འདི་ཡང་མཐར་མེ་ཚུ་
རྒྱང་གསུམ་གྱིས་འཛིག་སྟེ་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་འགོ་བའི་སྐབས་ཡོད་དེ། ཏིང་འཛིན་ཀླུ་
པོ་ལས། རྣམ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདི་འབྱུང་བ་དང་། །བྱུང་ནས་ཞིག་སྟེ་འཛིག་རྟེན་
ཁམས་འདི་མེད། །རི་ལྟར་སྟོན་བཞིན་བྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས། རང་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟེ་གིའི་
འཁོར་ལོ་ལས་མ་འདས་ཏེ། །ཆེ་རིང་པོ་བསྐལ་པར་བྱབ་པ་རྣམས་ཀྱང་འཆི། བྱང་བ་སྐད་
ཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་འཆི། བར་མ་ལོ་ལྷ་ཞག་ལ་སོགས་པ་བྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཆི་བ་
ལས་མ་འདས་ཏེ། བྱང་འདས་ལས། །འཛིག་རྟེན་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། །སྟེ་བ་ཡོད་ན་
འཆི་བ་ཡོད། །འདུས་པ་ཡོད་ན་འབྲལ་བ་ཡོད། །ཆེ་ལོ་གངས་མེད་བྱབ་པ་ཡང་། །ཐ་མ་
ཟད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། ད་ལྟ་ཅུང་ཟད་གནས་པའི་སྐབས་འདིར་ཡང་།
སྟོན་བསྐལ་པ་རྫོགས་ལྟན་གྱི་དུས་དང་། སུམ་ལྟན་དང་ཉིས་ལྟན་དང་ཐ་མ་ཅོད་ལྟན་གྱི་
དུས་བཞིར་འགྱུར་བ་དང་མི་ཆོ་གཅིག་ལའང་བཅས་པ་བྱ་ཆུང་གི་དུས་དང་བྱིས་པ་གཞོན་
ལུའི་དུས་དང་དར་ལ་བབ་པའི་དུས་དང་། སྐས་ཤིང་འཁོགས་པའི་དུས་བཞིར་འགྱུར་བ་དང་།
ལོ་གཅིག་ལའང་དབྱིད་ས་བོན་མོ་འོའི་དུས་དང་། དབྱར་ལོ་འདབ་རྒྱན་ཀླུ་གྱི་དུས་དང་།
སྟོན་འབྲས་བྱ་བཅུད་རྫོགས་གྱི་དུས་དང་། དགུན་ས་སྐམ་རྩོམ་འབྲགས་གྱི་དུས་བཞིར་འགྱུར་
བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉིན་མཆོན་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་གིས་འགྱུར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་
མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། སྤྲ་བ་ཆོས་ཉིད་གྱི་མི་རྟག་པ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་མི་
མཐོང་ཡང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པས་མི་བསྐྱུ་བར་གྲུབ་ལ། དོན་དུ་བེམ་ཤེས་

གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མའི་སྤང་བ་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་
པའི་ཚེས་ལས། གྱེ་མ་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག། སྦྱེ་ཁིང་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །
སྦྱེས་ནས་འཛིག་པར་འགྱུར་བས་ན། རྟེན་བས་སྦྱུར་དུ་ཞི་བ་བདེ། སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་
མེད་དང་། སྦྱེ་མ་བེལ་བ་ཚུ་བུར་ལྟར། ཁྱི་ལམ་གྲོག་དང་སྦྱིན་ལྟ་བུར། འདུས་བྱས་ཚེས་ཀུན་
དེ་ལྟར་བལྟ། ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ་འཛིང་། མཐོན་
པོར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ་དམའ། དར་བ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ་གྲུད། འདུས་
པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ་འབྲལ། བཟང་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ་འགྱུར། བཅེགས་པ་
ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ་འགྱེལ། སྦྱེས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་སྟེ་འཆི་བར་འགྱུར་བས་གང་
ལའང་ཡིད་བརྟན་རུང་བ་མེད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐའ་འཛིང་
ཅིང་། །མཐོན་པོ་རྣམས་གྱི་མཐའ་ལྟར་འགྱུར། སྦྱེས་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་སྟེ། འདུས་
པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། བྱང་འདས་ལས། དར་བ་ཡོད་ན་རྒྱད་པ་ཡོད། །
འདུས་པ་ཡོད་ན་འབྲལ་བར་འགྱུར། ལང་ཚོ་དེ་ཡང་མི་རྟག་སྟེ། རྟེན་བའི་མདོག་ཀྱང་
ནད་གྱིས་འཕྲོག། རྟག་པའི་ཚེས་ནི་གང་ཡང་མེད། ཅིས་དང་། ཚེས་ལས། བསགས་པ་
ཀུན་གྱི་མཐའ་འཛིང་ཅིང་། །བསྐྱངས་པའི་ཐ་མ་འགྱེལ་བར་འགྱུར། །འབྲུད་པའི་མཐའ་
ནི་འབྲལ་བ་སྟེ། གསོན་པོའི་མཐའ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས།
མདོར་ན་སྦྱེས་པའི་ཐ་མ་འཆི་བ་སྟེ། འཕྲོགས་པའི་ཐ་མ་དེ་བཞིན་འབྲལ་བ་ཡིན། །
བསགས་པ་འཛིང་ཅིང་འཁྱོར་བ་རྒྱད་པའི་རྒྱ། ཞེས་དང་། བ་དམ་པས། བཟང་ཚང་མི་
རྟག་ཚོར་དུས་མགོན་པོ་འདྲ། །རན་ཤགས་འཐབ་མོ་མ་བྱེད་དིང་རི་བ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་གདམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ནི། ཀུན་མཁུན་
སྤྱ་མའི་དོན་ཁྲིད་ལས། ཚེ་མི་རྟག་པར་བསམ་པ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་སྤང་པོ་ལ་བསམས་
ཏེ་མི་རྟག་པ། སྦྱེ་དགའི་བདག་པོ་ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། སྦྱོད་བཅུད་ཆགས་འཛིག་

ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། བམ་འཆི་ངེས་མེད་
ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། འདུས་བྱས་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། འཆི་སྐྱེན་
དྲག་པོ་ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། གཅིག་ཤུར་འགོ་བ་ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། དུས་གྱི་
སྐྱེ་བོ་ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། ཡིད་བརྟན་མེད་པ་ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། རྒྱེན་སྤང་
ངེས་མེད་ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པ། འདུན་པ་དྲག་པོ་ལ་བསམས་ཏེ་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས།

དང་པོ་རྟེན་སྤང་བོ་ལ་བསམ་པ་ནི། རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་
ལག་རྩ་ཚྲིགས་པ་ལ་བལྟས་ཏེ། ད་ལྟ་མཐུན་པའི་ཟས་གོས་བརྟེན། རྒྱན་དང་བྱི་དོར་བྱས་
ཀྱང་ནམ་ཞིག་འཆི་བའི་དུས་སུ་གཅིར་བུ་གོས་དང་བྲལ། ས་ཕྱོགས་སྟོང་པར་བསྐྱལ།
མ་དང་བྱ་ཚྲིད་གིས་ཟ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་འབྲལ། རུས་པའང་དུམ་བུ་ཐ་དད་དུ་
འགོ་བའི་གནས་སྐབས་ཡོད་ན། དེས་ན་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱོད་དགོས་སྟུམ་
དུ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་བས་ཉམས་སུ་བྲུང་བར་བྱ་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། དཀའ་
བ་མང་པོས་སྦྱབ་པ་ཡི། ཟས་དང་གོས་གིས་བསྐྱང་བའི་ལུས། བྱོད་དང་མི་འགྲོགས་བྱ་
བྱིས་ཟ། ཡང་ན་འབར་བའི་མེ་ཡིས་འཚིག། ཡང་ན་རྩ་ཡི་ནད་དུ་འབྱལ་འཇུག། ཡང་
ན་ས་ཡི་དོང་དུ་སྤྲ། ཞེས་དང་། ལུས་འདི་ཐང་ཅིག་བརྟན་པོ་བཞིན། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྐྱེ་དགའི་བདག་པོ་ལ་བསམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་ལྟའི་དབང་པོ་ཚངས་པ་དང་
བརྒྱ་བྱིན་དང་། དབང་ལྷག་དང་། བྱབ་འཇུག་དང་། དང་སྟོང་ཆེན་པོ་རྒྱས་པ་དང་། གྲོག་
མཐར་བ་སོགས་གཞུགས་བཟང་བ། གཟི་བརྗིད་ཆེ་བ། ཆོ་བསྐྱལ་པར་བྱབ་པ། དུག་པའི་
ཡོན་ཏན་ཆེ་བ། ལྷན་དང་མངོན་གསུམ་མངའ་བ། རྩ་འཕྱལ་དཔག་རྩ་མེད་པ་དག་ཀྱང་འཆི་
བའི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཚངས་དང་བརྒྱ་བྱིན་དྲག་པོ་མིག་
སྟོང་ཅན། བློ་མེད་ཀྱང་ཀྱང་མི་རྟག་པ་རོལ་འགོ། ཉི་མ་ལྷ་བ་ཡུད་ཅོམ་རོལ་བ་དང་། ལས་

ཆེན་གླིང་བཞིའི་འཛིན་ཏེན་སྟོང་ལ་སྟོས། །ཞེས་དང་། བསམ་གཏན་གྲུབ་པའི་ལྷ་དང་
མིའམ་ཅི། །ལྷ་མིན་དྲངསྟོང་དཀའ་ཐུབ་དཔལ་འབར་བ། །རྒྱན་རིང་བསྐལ་པར་གནས་
པའང་མི་ཏྟག་ན། །མི་རྣམས་སྟོས་མེད་དབུ་བརྩོས་འདྲའི་ལུས། །སོ་སོར་འཛིན་ཅིང་འབྲལ་
བ་སྟོས་ཅི་འཆལ། །ཞེས་དང་། བྱ་རན་བསལ་བ་ལས། དྲངསྟོང་ཆེན་པོ་ལྷ་མཛོན་གཤམ། །
མཁའ་ལ་རྒྱུང་རིང་འགོ་བ་ཡང་། །གང་དུ་འཆི་མེད་སྟོད་ཡུལ་བའི། །ས་དེར་འགོ་བར་མི་
རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་གླིང་བཞིའི་དབང་པོ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་
པོ་དང་བློན་པོ་དང་། དགོ་སྟོང་དང་། བམ་ཟེ་དང་། བྱིས་བདག་ལ་སོགས་པ་འགོ་བ་ཡལ་
པ་ཇི་སྟེད་པ་ཀུན་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ལས། རིན་ཆེན་
བདུན་ལྷན་རྒྱལ་པོ་དང་། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་ཕུན་བློན་པོ་དང་། །དགོ་སྟོང་བམ་ཟེ་བྱིས་
བདག་སོགས། །འགོ་བ་འདི་ཀུན་མི་ཏྟག་སྟེ། །མི་ལམ་འགོ་བ་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
དེས་ན་བདག་ལྷ་བྱ་ཅིའི་བྱིར་མི་འཆི། དེ་བས་ད་ལྟ་རང་དམ་པའི་ཆོས་སྒྱུབ་སྟམ་དུ་བསམ་
མོ། །

གསུམ་པ་སྟོད་བཅུད་ཆགས་འཛིན་ལ་བསམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་རི་དང་ཡུལ་གྲུས་མཆོན་
པའི་སྟོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་རི་རབ་གླིང་བཞི་ལྷ་གནས་དང་བཅས་པའི་བཀོད་པ་སྤྲིང་འཐས་
པ་ལྟར་སྤང་བ་འདི་རྣམས་ཀྱང་། ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་བྱེད་སྟེད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་
སྤང་བཀོད་པས་རིམ་གྱིས་ཆགས་ཤིང་། མཐར་མེ་བདུན་དང་ཚུགས་ཅིག་གིས་ཞིག་ནས་སྟོང་
པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱིས། སྤྲིས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་
འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། མ་རིག་ཀུན་རྟོག་ལས་རྒྱུད་གི་འཕེན་པས་ཐོག་མར་མ་ཡི་མངལ་
དུ་ཆགས་ཤིང་། མཐར་ཕྱིན་ནང་གི་འབྱུང་བའི་ཐིམ་རིམ་གྱིས་འགགས་ནས་ཐམས་ཅད་ནམ་
མཁའ་བཞིན་དུ་སྟོང་པའི་སྐབས་ཡོད་ན། བདག་ཅིའི་བྱིར་མི་འཆི་སྟམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་
སྟེ། བཤེས་སྤྲིང་ལས། ས་དང་ལྷན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་བདུན། །འབར་བས་བསྐྱེད་པའི་

ལུས་ཅན་འདི་དག་གྲང་། །ཐལ་བར་ཡང་ནི་ལུས་པར་མི་འགྱུར་ན། །ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་མི་
ལྟ་སྟོས་ཅི་འཆལ། །ཞེས་དང་། གྲུག་མཁའམས་སྒྲ་མས། སྟོན་བཅུད་མི་རྟག་སྟོན་པ་ཆགས་
འཛིག་གིས། །མེ་བདུན་ཆུ་གཅིག་རྒྱུད་གིས་འཐོར་བའི་ཆོ། །ཁོར་ཡུག་རྒྱ་མཚོ་གླིང་དང་
རིས་བསྐྱར་བའི། །ལྷན་པོ་རི་ཆེན་བཞི་ཡང་མི་རྟག་ཅིང་། །ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་གཅིག་
ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐབས། །ངེས་པར་བསམ་སྟེ་སྟོང་ནས་ཆོས་མཛོད་ཅིག་ །ཅེས་གསུངས།

བཞི་པ་དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་བསམ་པ་ནི། །འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་རྣམས་པར་གཟིགས་དང་།
གཙུག་ཏྲུང་ཅན་དང་ཐམས་ཅད་སྟོབ་དང་། །འཁོར་བ་འཛིགས་དང་གསེར་ཐུབ་དང་། །འོད་
སྒྲུང་དང་། །ཤུག་ཐུབ་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་རབ་བདུན་འཁོར་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་དང་། །བར་བར་དུ་བྱོན་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོགས་དང་
བཅས་པ་བསྐྱངས་ལས་འདས་པ་བྱོན་གྲུང་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་གཤེགས་ཤིང་། །དེ་དག་
གི་བརྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་གྲུང་རིམ་པར་བྱུང་ནས། །ད་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པའི་བརྟན་
པའི་ལྷག་ཞབས་ཙམ་དུ་བྱུག་ན། །བདག་ཅག་ལྟ་བུ་ལས་ངན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ཉི་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་རྟག་པ་ག་ལ་ཡོད། །དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་དམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་
སྟམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། །མི་རྟག་པའི་ཆོས་ལས། །མཚན་སྟོང་གིས་འབར་བདེ་གཤེགས་
སྟོང་པའི་སྒྲ། །བསོད་ནམས་བརྒྱལས་གྲུབ་པའང་མི་རྟག་ན། །དབུ་བ་དོལ་འབྲུལ་ཡིད་བརྟན་
མི་རུང་བའི། །རང་གི་ལུས་འདི་ངེས་པར་ཅིས་མི་འཛིག །འགོ་བའི་དོན་གཤེགས་རྒྱལ་
བ་ཉི་མ་འདྲ། །དམ་ཆོས་མཛོད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱུབ་ལ་ལྟོས། །རང་གི་ཐུན་ཆོགས་འཁོར་དང་
འོངས་སྟོན་གྲུག། །རྟག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མཁའ་འཆལ་ལོ། །ཞེས་དང་། །གང་དག་སངས་
རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་གྲང་། །སྐྱེ་ལུས་འདི་ནི་སྟོང་མཛད་
ན། །སྐྱེ་བོ་པལ་པ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས།

ལྟ་བུ་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་ལ་བསམ་པ་ནི། །ཆོ་ལ་སྟོན་པ་ནི་མེད། །འབྲིད་པ་ནི་ཡོད་

ཉིན་མཚན་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་རེས་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་ཐེ་ཉེར་སོང་སྟེ། བྱི་བ་དཀར་ནག་གི་
རྩ་ཐག་གི་ཉག་མ་གཅོད་པ་དང་འདྲ། གར་འཆི་དང་འདིར་འཆི་ཆ་མེད་ལ་འཆི་བའི་རྒྱུན་
མང་བས་ནམ་འཆི་ཨང་བསམ་དུ་བསྒྲུལ་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཉིན་མཚན་སྤྱོད་པ་
ཡོང་མེད་པར། ཆོའདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲོན་པ་གྲུད་ནས་འོང་མིན་ན། བདག་
ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། ཞེས་དང་། དཔུང་བཟང་གི་མདོར། རིམ་རམ་གྲོག་གཅོད་
རོང་གཡང་སའམ། བྱིས་མམ་ལམ་སྲང་ཆུ་བོའི་དོགས་ཉིད་དམ། ས་ཡི་ཕྱོགས་གང་བདག་
གི་ཐ་མའི་གནས། གཏོལ་མ་མཆིས་པ་ཉིད་དུ་གཤེས་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་དགའ་བ་ནམ་
པར་སྒྲོག་པར་བྱ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཕྱེད་བ་ལས། འཆི་བའི་རྒྱུན་ནི་མང་བ་སྟེ། གསོན་
པོའི་རྒྱུན་ནི་ཉུང་ཟད་ཅིག །དེ་ཡང་འཆི་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པས། །དེ་བས་རྟག་ཏུ་ཆོས་མཛོད་
ཅིག །ཅེས་གསུངས།

དུག་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བསམ་པ་ནི། སྤྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་མི་རྟག་
སྒྲོས་སུ་སྒྲེས་བུའི་ཆོམི་རྟག བྱད་པར་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་པའི་རྟེན་མི་རྟག སྒྲོན་དར་
ཞིང་རྒྱས་པའི་གྲོང་བྱེད་དང་། སྤེ་དགོན་ཞིག་རལ་སྟོང་པའི་དབེས། རང་གི་ལུས་གྲོང་ལྟ་
བུ། སེམས་མི་ལྟ་བུས་ནམ་སྟོང་པའི་སྐབས་ཡོད་དམ་སྟུམ་དུ་སྟིང་ནས་སྒྲོས་དགོས་ཏེ།
ངལ་གསོལས། འབྱུང་བཞི་འདུས་པའི་ལྗོངས་སེམས་པ་ཅན། གཡེ་བའི་ཀུན་རྟོག་སྒྲེ་
བོས་བརྒྱན་པ་ཡང་། རྒྱུན་ལས་སྒྲེས་སྤྱིར་འདུས་བྱས་འཇིག་པའི་ཆོས། གྲོང་བྱེད་རྟིང་པ་
བཞིན་དུ་མི་རྟག་གིས། སྤྱིར་བ་ཉིད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་མཛོད་ཅིག ཅེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པོ། ཅེས་གསུངས།

བདུན་པ་འཆི་རྒྱུན་དྲག་པོ་ལ་བསམ་པ་ནི། དཔེར་ན་མར་མེ་འབར་བ་ནི་ལྟར་དུ་
འཛད་པས་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲོ་བུར་དུ་རྒྱུད་གིས་བཏབ་ན་སྐད་ཅིག་ལ་འཆི་བ་ལྟར། རྒྱེས་ནས་
འཆི་བར་ཕྱོགས་པ་ལ། སྒྲོ་བུར་དུ་ནད་གཏོན་ནམ་འཆི་བ་དྲག་པོས་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་

པའི་རྒྱུན་བྱུང་ན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གནས་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་ལའང་དེ་ལྟ་བུ་ནམ་
འབྲུང་ཆ་མེད་སྐམ་དུ་བསམ་དགོས་ཏེ། སློབ་སྦྱིང་ལས། མར་མའི་མེ་ཕྱེ་ཤུགས་དྲག་རྒྱུང་
གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་འདྲི། ཆོ་འདི་སྐད་ཅིག་གནས་པའི་གདེང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱུད་པ་གཅིག་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ལ་བསམ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྤྱང་བ་ནི་འདོར།
ཕྱི་མའི་ལམ་དུ་ནི་ཞུགས་མལ་གྱི་ཐ་མར་ཉལ། ཟས་དང་གོས་གྱི་ཐ་མར་སྦྱོད། གཏམ་གྱི་
ཐ་མལ་སྦྱ་བའི་ཆོ། འཁོར་དང་། འོངས་སྦྱོད་དང་། ཉེ་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་བཞག་ནས་གཅིག་ཕྱིར་འགྲོ་དགོས་པའི་དུས་ཤིག་འབྱུང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་པར་དགའ།
བདག་ལའང་དེ་ལྟ་བུ་ནམ་འབྲུང་ཆ་མེད་སྐམ་དུ་བསམ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་
ལས། དུས་ཀྱིས་བསྟེན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་འགྲོ་འབྲུང་ན། འོངས་སྦྱོད་མཛེས་དང་གཉེན་
བཤེས་རྗེས་མི་འབྲང་། སྦྱིས་བུ་དག་གི་གར་གནས་གར་འགྲོ་ཡང་། ལས་ནི་གི་བ་མ་
བཞེན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་། ཞེས་དང་། དཔལ་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདྲེས་མའི་
ལས་ཀྱིས་འོངས་སྦྱོད་ཆོལ་བྱེད་ཅིང་། ལུ་དང་དེ་བཞེན་རྒྱུང་མ་གསོ་བར་བྱེད། ཤིན་
ཏུ་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་འཆི་དུས་ན། ལུ་དང་རྒྱུང་མ་སྦྱབས་སུ་འབྲུང་མ་ཡིན། རི་ལྷར་
སྤྲོ་ཆོགས་ལས་བྱས་སྒྲངས་པ་བཞེན། ལུ་དང་རྒྱུང་མ་དག་ཀྱང་འདོར་བར་འབྲུང་། བདག་
ཉིད་གཅིག་ཕྱིར་སྦྱག་བསྐྱེད་ལྟོང་བར་འོང་། རྟེན་དེ་ཆོ་བདག་གི་སྐལ་མི་ལེན། ལ་མ་
སྦྱོར་བྱེད་ལུ་དང་རྒྱུང་མ་དང་། ལུ་དང་ལོར་དང་རྩ་ལག་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས། ཤི་བའི་ཕྱི་
བཞེན་དེ་དག་འགྲོ་བ་མེད། ལས་རྣམས་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་བྱིས་པ་འགྲོ། ཞེས་གསུངས།

དགྲུ་པ་དུས་ཀྱིས་སྦྱོ་བོ་ལ་བསམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་ལོ་བརྒྱའི་གོང་དུ་འདས་པའི་མི་དང་
དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་ཀུན་དུ་ལྟ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། ད་ལྟའི་ས་
སྟངས་གི་སེམས་ཅན་སྐལ་ཆེར་ཡང་ལོ་བརྒྱའི་འོག་ཏུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་འབྲུང་ལ། བདག་
ཀྱང་རང་བཞེན་དེ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། མ་འོངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ།

དུས་ཀྱི་ལོ་ཐོག་བརྗེ་བ་ལྟར་རྟེན་ཤིང་། སྒྲོན་བདག་བཙུང་པའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ནང་མི།
ཁྱིམ་མཚེས། གྲོགས་གཉེན་འདུན། སློ་ཁྱི་ར་ལྷགས། དག་སྤང་བ། བ་ལྷ་དང་སྤྱན་སྤང་
ལ་སོགས་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཚུལ་ལ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཨ་རོ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་གྱིས་
མཛད་པའི་ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་ལས། འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཆེ་ཆུང་ལྷག་དབུལ་ཀྱན། །འཆི་
བདག་དབང་དུ་མ་གྱུར་གང་ཡང་མེད། །སྤྲུལ་གྱི་བའི་མི་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་། །རྟག་ཏུ་
རེ་རེས་བྱ་དང་ནོར་བསགས་ཀྱང་། །བྱ་ནོར་སྤྱིར་ལུས་བདག་ལ་ཕན་བ་མེད། །རང་ཉིད་
དགོ་སྤྱིག་གཉིས་དང་འགྲོགས་ནས་འགོ། །ད་ལྟ་རང་རེ་གནས་པའི་རིང་འདི་ལ། །དགོ་
བཤེས་གཉེན་འདུན་མཛད་དང་མི་མཛད་དང་། །ན་ཆོད་མཐུན་དང་ཤན་གཞོན་རི་སྟོད་
ཅིག །ཤི་བ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་མ་ལགས་སོ། །ད་ལྟའི་ས་སྟོང་སེམས་ཅན་འདི་ཀྱན་
ཀྱང་། །ཤེས་བརྒྱ་ཚུན་ཆོད་གཅིག་ཀྱང་མི་ལུས་པས། །དེ་བས་རང་རེའང་འཆི་བའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན། །དེང་འཆི་སང་འཆི་སྤྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། །ཆོད་འཛིན་པའམ་མི་འཛིགས་སྤྱིན་
མེད་པས། །སོང་མོད་དེང་སང་བདག་ནི་རི་འབྲར་འབྱུང་། །འཆི་བའི་ཆོན་པ་མ་བྱུང་བ་དང་། །
ལུ་ལྷ་མཛད་བཤེས་བྲན་ཁོལ་ནོར་རྣམས་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་འཆི་བའི་ཆོན་པ་མེད་པས། །
སྤྱིག་བསྐྱེད་སྤྱིག་ལེན་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་ཏེ། །བདག་ཉིད་དགོ་སྤྱིག་གཉིས་དང་ཆས་
ནས་འགོ། །དེ་བས་སྤྱི་བའང་བདག་ཉིད་གཅིག་ལུང་སྤྱི། །མཐའ་མ་འཆི་བའང་བདག་
ཉིད་གཅིག་ལུང་འཆི། །སྤྱིབས་གཅིག་ཆོ་འདིར་ལས་མཐུན་ཉེ་བཞི་རྣམས། །མགྲོན་པོ་
གནས་མཐུན་ཅམ་སྟེ་སོ་སོར་འགོ། །འོ་ན་བྱུང་ཆེ་བཞིས་ཅི་ལ་ཕན། །སྤྱི་ཅིག་ཅམ་ཡང་
འབྲལ་བར་མི་ཐོང་པའི། །བྱ་དང་ཆུང་མ་ཉེ་བཞི་རྩ་ལག་དང་། །ཡུལ་འཁོར་ནོར་ལྷགས་
འོངས་སྟོད་ཀྱན་བོར་ནས། །དེ་རིང་སང་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་ལུང་འགོ། །རི་ཅམ་སྤྱིག་
དང་བསྐྱེས་ནས་ནོར་བསགས་ཀྱང་། །སྤྱིག་པའི་རྣམ་སྤྱིན་སྟོངས་པ་བདག་ཉིད་ལུང་། །
བསགས་པའི་ནོར་ནི་ཁོང་ཅག་བྱུངས་ཁྱེད། །དེ་སྤྱིར་བསགས་པའི་ནོར་གྱིས་ཅི་ཞིག་ཕན། །

ཞེས་དང་། གྲུབ་མཁུན་སྤྱི་ཙམ། སྤྱི་རབས་སྤྱི་བོ་དཔག་མེད་འདས་གྲུང་ཅིང་། །ད་ལྟའི་
ས་སྤེང་འགོ་བ་པ་ལ་ཆེར་ཡང་། །ལོ་བརྒྱའི་ནང་དུ་ངེས་པར་མི་དྲག་ལ། །མ་འོངས་རྣམས་
གྲང་རྒྱལ་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ། །རྒྱན་རབས་གཞོན་རབས་སྤྱི་ཙམ་མཉམ་འདས་ལ་ལྟོས། །
བདག་གྲང་རང་བཞིན་དེ་ལས་མ་འདས་པས། །ངེས་པར་འཆི་བ་བསམས་ལ་ཆོས་མཛོད་
ཅིག །ཅེས་གསུངས།

བརྒྱུ་པ་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་ལ་བསམ་པ་ནི། རིའི་བོམ། རྒྱ་མཚོའི་ནང་། བར་སྤང་གི་
ཁམས་ལ་སོགས་པ་སྤྱོགས་གང་དང་འདྲག་ས་ཇི་ལྟ་བུ་ནང་འཆི་བས་མི་ཚུགས་པ་གཅིག་
གྲང་མེད་པར། དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་འཆི་བས་ཡིད་
བརྟན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་སྤྱི་ཙམ་དུ་བསམ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། གང་དུ་
གནས་ན་འཆི་བས་མི་ཚུགས་པའི། །ས་སྤྱོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྤང་ལ་མེད་
རྒྱ་མཚོའི་ནང་ནང་མེད། །རི་རབ་རྣམས་གྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་པའང་མེད། །ཅེས་གསུངས།

བརྒྱུ་གཅིག་པ་རྒྱུན་སྤང་ངེས་མེད་ལ་བསམ་པ་ནི། འཆི་རྒྱུན་གྲོ་བུར་བ་མེད་གྲང་བུ་བ་
ཀའི་གྲིབ་སོ་ལྟར་འཆི་བདག་འོང་ན་དུག་དང་། མཚོན་དང་། མེ་དང་། རྩ་དང་། དག་
དང་། རྩ་དང་། གཏོན་དང་། ཐ་ན་ཟས་གོས་སྤྱོད་ལམ་ཉེས་པས་རྒྱུན་བྱས་ཏེ་འཆི་བ་
ཤིན་ཏུ་མང་བས། བདག་གྲང་ནམ་འཆི་སྤྱི་ཙམ་དུ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་
འདྲག་ལས། བད་མེད་ཉི་མ་འདི་ལྟ་བུར། །ཟས་བཅས་འཆི་བ་མེད་གྲང་ནི། །ཆོ་འདི་
སྤྱོད་ཅིག་བསྐྱུ་བ་སྟེ། །ལུས་འདི་ཐང་ཅིག་བརྟན་པོ་བཞིན། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་པ་ལས། རིན་
ཆེན་ཆོས་གྲང་དགོན་ལ་དྲག་ཏུ་འཆི་བའང་མང། །ཞེས་དང་། ལུང་ལས། ཁ་ཅིག་ཟས་གྱིས་
བརྒྱངས་ནས་འཆི། །ལ་ལ་སྤྱོད་གྱིས་འཆི་བའང་ཡོད། །མི་མཐུན་རྒྱུན་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྤྱོས། །
དེ་བས་ངེས་པ་འགའ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

བརྒྱུ་གཉིས་པ་འདུན་པ་དྲག་པོ་ལ་བསམ་ཏེ་མི་དྲག་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི། ལུས་གཞན་དུ་འགོ་

ན་ད་རེས་འཆིའམ་གནས་འདིར་ཨེ་ལོག་ཆ་མེད་དོ་སྒྲུམ་པ་དང་། ལམ་དུ་ཞུགས་པ་དང་
ངལ་སྒྲེགས་ལ་སྔོན་ནའང་འདིར་འཆིའམ་སྒྲུམ་པ་དང་། གང་ན་འདུག་ཀྱང་ད་རེས་འཆི་
འམ་སྒྲུམ་པ་དང་། ཟ་བ་དང་འཆག་པ་དང་། ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུད་ལམ་ཅི་བྱེད་
ཀྱང་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྒྱུད་ལམ་གྱི་ཐ་མ་ཡིན་སྒྲུམ་དུ་འཆི་བ་འབའ་ཞིག་དུང་དུང་བསྒྲེལ་
སྟེ། སྒྱུད་འཇུག་ལས། དེ་རིང་ཁོ་ནར་མི་འཆི་ཞེས། །བདེ་བར་འདུག་པ་རིགས་མ་ཡིན། །
བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུས། །དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། བྱིན་
ཅི་ལོག་བཞི་སྤང་བའི་གཏམ་ལས། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེ་མེད་རྒན་ལ་གུས་པར་གྱུར་བ་
ཅུང་ཟད་མེད། །གཞོན་ནུ་མ་ལ་ངོར་ལྟ་ཕྱ་མོ་མེད་ཅིང་ཉམ་ཐག་རྣམས་ལ་བརྟེ་མེད་པས། །
དེ་ལྟར་གཞུངས་ལུགས་མེད་པའི་འཆི་བདག་གང་ཡིན་དེ་ནི་བདག་ལ་ནི། །དུས་ལ་སྔོན་
ཅེས་གཞོན་ལུས་ཤུས་སྤྱོད་པར་བྱེད་ཡིད་མ་སེམས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཆི་བ་དགུ་ཕྱགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དྲིལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་བ་ནི། བསྐྱེད་ལམ་
རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིམ་པན་ཆད་འཆི་རེས་པར་འདུག
དེ་ཀ་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན། དཔེ་སྟོང་ལ་མཚོན་ཐོག་པའི་སྒྲིམ་བུ་དང་འདྲ། དེ་ཡང་ནམ་
འཆི་རེས་པ་མི་འདུག དེ་ཀ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དཔེ་རྩ་ཁྲི་བེལ་བ་དང་འདྲ།
འཆི་བ་ལ་ཅིས་ཀྱང་མི་པན་པར་འདུག དེ་ཀ་མི་རྟག་པའི་བྱད་ཆོས་ཡིན། དཔེ་ཉི་མ་རྒྱས་
པའི་གྲིབ་སོ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་སོགས་དེ་རེ་ལའང་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་གསུངས་
པ་ལྟར།

དང་པོ་འཆི་རེས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་གསུམ་ལས། དང་པོ། སྤར་སྒྲིམ་ནས་མ་གྱི་བར་ཆོ་
ཐར་དུ་ལུས་པ་མེད་པས་རང་ཡང་འཆི་བར་རེས་ཏེ། བྱ་ངན་བསལ་བ་ལས། སའམ་
འོན་ཏེ་མཐོ་རིས་ན། སྒྲིམ་ནས་ལ་ལ་མ་གྱི་བ། །འགའ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བའམ། །
ཐོས་སམ་འོན་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །ཞེས་དང་། མི་རྟག་པའི་གཏམ་ལས། བདག་བཞིན་ཁྱོད་

ཀྱང་འཆི་འབྲུང་ཞེས། །མི་རྟག་གདམས་ངག་འདི་འདྲ་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཡང་ནི་མི་ཟ་བ། །ཀྱི་
དྲུང་བདག་ནི་བྱོལ་སོང་བཞིན། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ། ཆོ་ལ་སྟོན་པ་མེད་ཅིང་རྟག་ཏུ་འབྲིད་པ་ཡོད་པས་ཀྱང་ངེས་པར་འཆི་སྟེ། མི་
རྟག་པའི་གཏམ་ལས། ལྷག་ཆུ་བཅུད་པའི་རྫིང་བཞིན་དུ། །སྟོན་མེད་འབྲིད་པ་དང་བཅས་
པས། །རྒྱལ་ཀྱང་འཆི་བའི་ལམ་ཞུགས་ན། །སྟོ་བྱར་ཆོ་ལ་སུ་ཡིད་རྟོན། །ཞེས་དང་། འདུས་
པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟག་ལས། གྲོགས་དག་ཆོ་འདི་ལྟར་འགྲོ་སྟེ། །རི་གཟར་ཆུ་དག་མཁྱོགས་འདྲ་
ན། །བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་མི་ཤེས་ཏེ། །མི་མཁས་འདོད་པའི་དྲགས་པས་སྦྱོས། །ཞེས་དང་།
ལྷོན་གིང་གི་མདོ་ལས། གསོད་སར་བྲིད་པའི་བརྩོན་བཞིན་དུ། །གོམ་རེ་བོར་ཞིང་འཆི་ལ་
ཉེ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ། ལུས་སེམས་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ཀྱང་ངེས་པར་འཆི་སྟེ། མདོ་ལས། འདུས་
བྱས་རྟག་པར་གྱུར་པ་ཡི། །གནས་ནི་གང་ནའང་མི་རྟོན་དེ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་
རྟག་གི། །མྱ་ངན་མ་བྱེད་རྒྱལ་དགའ་བོ། །ཞེས་དང་། ཆོམ་ལས། ཀྱི་མ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་
སྟེ། །སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེ་རོལ་བ་ལས། འདུ་བྱེད་བརྟན་
པ་མ་ཡིན་མི་རྟག་སྟེ། །རྩ་སོ་མ་བཏང་ལྟ་བུར་འཇིག་པའི་བདག །གཞན་གྱི་རྩ་ས་ལ་
བརྟན་པོ་བྱས་དང་མཆུངས། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པ་ལའང་རྒྱ་མཚན་གསུམ་ལས། དང་པོ། ཆོ་ལ་དུས་
བཏང་བམེད་པས་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་དེ། སྦྱིར་སྐྱ་མི་སྟོན་མ་གཏོགས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་
ཆོ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཅིང་། བྱད་པར་འཇོམ་བུ་གྲིང་པའི་ཆོ་ལ་ངེས་པ་མེད། ཡང་དགོས་
སྟོགས་མ་ལྟ་བུ་བདོའི་ཆོ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། མཛོད་ལས། འདི་ན་མ་ངེས་ཐ་མ་ནི། །ལོ་བརྒྱ་
དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅིས་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམ་ལས། གང་གི་རྒྱུ་མོ་ཁོ་ན་
ནས། །མངལ་དུ་དང་པོ་འཇུག་པའི་མི། །དེ་ནི་སྟོན་མེད་གོད་འབྲུང་ཞིང་། །སོང་བ་ལས་

ཀྱང་བསྐྱོག་པ་མེད། །སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་མང་མཐོང་བ། །སྤྱོད་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །སྤྱོད་
སྤྱོད་པོ་མང་མཐོང་བ། །སྤྱོད་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །སྤྱོད་པ་བྱུང་མེད་མང་པོ་དག །དར་
ལ་བབ་པའང་འཆི་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་མི་འདི་གཞོན་ཞེས་ཏེ། །གསོན་པའི་གདེང་བྱོད་ཅི་
ཞིག་ཡོད། །ཁ་ཅིག་མང་ལ་དུ་འཆི་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཅས་པའི་སར། །ཁ་
ཅིག་གོག་པོ་འགོག་ཅམ་ན། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱལ་ན། །ལ་ལ་རྒྱན་དང་ལ་ལ་
གཞོན་། །ལ་ལ་དར་ལ་བབ་པའི་མི། །དེམ་གྱིས་རབ་དུ་འགྲོ་གྱུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་སྤྲོན་པ་
ལྷུང་བ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ། འཆི་བའི་རྒྱུ་མང་བས་ཀྱང་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས། སྤྱོད་པ་གྱི་འཆི་བའི་རྒྱུ་དག་སྟེ། མི་འབྲོད་པའི་ཟས་ཟ་བ་དང་། ཟས་
འབྲངས་ཀྱང་མང་དུ་ཟ་བ་དང་། སྤྲོ་མ་མ་ཞུ་བར་སྤྱོད་མ་ཟ་བ་དང་། བཤང་གཅི་དུས་སུ་མི་
འདོར་བར་བསྐྱོམ་པ་དང་། རད་པས་སྤྲོན་པ་དང་རད་གཡོག་གི་ངག་མི་ཉན་པ་དང་། མཚན་
མོ་འགྲོ་བས་གདོན་དང་འབྱུང་པོ་དྲག་པོས་བཏབ་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྲོན་བཏང་བ་མཉན་
ནས་མི་རྒྱལ་པ་དང་། མ་བརྟགས་པའི་དྲག་ཤུལ་སྤྱོད་པ་དང་། བག་མེད་པར་བྱུང་མེད་
ལ་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མཚོན་ཆད་མེད་དོ། །ཀུན་མཁྱེན་སྤྲོ་མས། བྱང་
བར་མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་འཆོ་བ་མང་། །ནད་གདོན་གཞོན་པ་དུ་མའི་གཞིར་གྱུར་ཅིང་། །
མཚོན་དང་མི་དང་གཡང་ས་གཅན་གཟན་དུག །རྒྱལ་པོ་དྲག་དང་ཆོས་རྒྱུན་ལ་སོགས་
ཀྱིས་། །འཆོ་བའི་སྤྱོད་འཛོམས་ལུན་ཆོགས་འཛིག་པར་བྱེད། །ཅིས་དང་། བཤེས་སྤྱིང་
ལས་། ཆོ་ནི་གཞོན་མང་རྒྱུད་གིས་བཏབ་པ་ཡི། །རྒྱལ་ཆུ་བྱར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། །
དབུགས་དབྱུང་དབུགས་རྒྱུ་གཉིད་ཀྱིས་གང་ལོག་པ། །སད་ཁོམ་གང་ལགས་དེ་ནི་ང་
མཚར་ཆེ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ། ལུས་ཉམ་རྒྱུང་ཞིང་སྤྱིང་པོ་མེད་པས་ཀྱང་ནམ་འཛིག་ཆ་མེད་དེ། སྤྱོད་

འཇུག་ལས། ཐོག་མར་པགས་པའི་རིམ་པ་འདི། །རང་གི་སྒོ་ཡིས་ཐ་དད་དཔེ། །ཤ་ཡང་
རུས་པའི་བྱ་བ་ལས། །ཤེས་རབ་མཆོན་གྱིས་གྲུ་དུ་ཐེད། །རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐེ་བྱས་
ནས། །རྒྱུ་གི་བར་དུ་བཏུ་བྱ་ཞིང། །འདི་ལ་སྤྱིང་པོ་ཅི་ཡོད་ཅེས། །བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་
བཏུ་བར་གྱིས། །ཞེས་དང་། །ཡོ་རྒྱུ་ཆེན་པོས། །ཅི་སྟེ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བའི་
སྒྱུ། །དོ་རྩེ་ཅན་ཡང་རྟག་པར་མི་འགྱུར་ན། །མི་གཙང་རྩལ་ལས་གྲུབ་པའི་འདམ་གཟུགས་
དག །མི་རྟག་མུར་དུ་འཛིག་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས། །མདོར་ན་མཁས་མཆོག་
དཔལ་པོས། །འཆི་བདག་སུ་དང་མི་བཤེས་པ། །སྒོ་བྱར་དག་ཏུ་འབབ་འགྱུར་བས། །སང་
དག་བྱ་ཞེས་མ་སེམས་པར། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱར་ཏེ་མཛོད། །འདི་སང་དེང་འདི་མི་
བྱ་ཞེས། །བྱ་བ་མི་ལ་བཟང་པོ་མིན། །ནམ་ཞིག་ཁྱོད་ནི་མེད་གྱུར་པའི། །སང་དེ་གདོན་མི་
ཟ་བར་འོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཆི་བ་ལ་ཅིས་ཀྱང་མི་པན་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་གསུམ་ལས། དང་པོ། བསགས་
པའི་ཞོར་གྱིས་མི་པན་པ་ནི། ཞོར་གྱི་མཆོག་ལྟ་རྩལ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་པ་དུན། །འཁོར་ལོས་
སྐྱར་བའི་དཔལ་འབྱོར། །རྣམ་ཐོས་སྤྱོད་ཀྱི་བར་མཛོད་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བཞག་
ནས་འགོ་དགོས་ཏེ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས། །ལྷོན་གྱིང་རྒྱུ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ། །ཡལ་ག་ལོ་
མས་ཅི་ཞིག་བྱ། །དེ་བཞིན་སྐྱེས་སུ་འཆི་བའི་ཆོ། །ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བའི་གཉིན་གྱིས་མི་པན་པ་ནི། གྲོགས་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་
རྒྱལ་པོ་རྟེན་ཀྱང་། རུང་མ་ལྟའི་བུ་མོ་ལྟ་བུ་བརྒྱས་བསྐྱོར་ཀྱང་། ལུ་ཆ་ལྟའི་ཁྱེའུ་སྟོང་གིས་
ཅེ་ཡང་། ཆ་ཞང་ལྟའི་དབང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱིང་སྟེ་ལྟ་མིན་གྱི་དམག་མི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་
འབངས་སྤྱིང་བཞི་ལྟ་ཡལ་ཡོད་ཀྱང་། བ་སྐྱེ་ཆངས་པ་བརྒྱ་བྱིན་ཡོད་ཀྱང་། མཛོལ་གྲོགས་
རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ཡོད་ཀྱང་། བུན་གཡོག་ལྟ་བུ་བྱིན་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་། པོ་བྱང་རྣམ་

པར་རྒྱལ་པའི་ཁང་བཟང་ཡོད་ཀྱང་། དགོན་གཞིས་ལྟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་། གྲུ་
འཁོར་ནམ་མཁའི་སྐར་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། ཡོན་བདག་ཟུ་ཁའི་བྱེ་མ་རྟེན་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་
གིས་སྒོག་བཟུང་བའམ། ཕན་གདགས་པའམ། ཆོ་མཐུད་པའམ། ར་མདའ་སྟེགས་པའམ།
གྲོགས་བྱར་མེད་ཅིང་། གཤམ་དང་འབྲས་ས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གཅིག་པུར་མར་གྱི་
གསེབ་ནས་སྤྱོད་པ་ལྟར་བར་དོའི་འཕྲང་ལ་སྤྱད་ཡང་འགྲོགས་སྤྱོད་པར་འགྲོ་
དགོས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ལས། ས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱབས་མ་ཡིན། མཇའ་
བཤེས་ཅུ་ལག་རྣམས་ཀྱང་མིན། དེ་དག་གིས་ནི་ཁྱོད་བོར་ནས། རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ཕྱི་
མར་འགྲོ། ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་གྱི་ཇ་ག་ཏ་མི་ཏུས། ལྟ་ཅིག་རི་ལྟར་
ཁྱེད་འབྱོར་ཀྱང་། གཤེགས་ནས་འཇིག་རྟེན་གཞན་བཞུད་ཆོ། ལྟ་རན་ཐང་ལ་དགས་
བཅོམ་ལྟར། གཅིག་པུ་སྤྲས་མེད་བཅུན་མོ་མིན། ར་བཟའ་མ་མཆིས་བཤོས་མ་མཆིས། །
རྒྱལ་སྤྱི་མ་མཆིས་ཁབ་མ་མཆིས། དཔག་མེད་མཐུ་དཔུང་མངའ་ལགས་ཀྱང་། གཟིགས་
སྤྲམ་མཆིས་གསན་མ་མཆིས། གཅིག་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་ཕྱི་ཐག་གིས། རྗེས་སྤྱའབྲང་བའང་
མི་མངའོ། མདོར་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཙམ་ཡང་། དེ་ཆོ་མེད་ན་གཞན་ཅི་སྟོས། ཞེས་དང་།
རྒྱལ་སྤྲས་ཞི་བ་ལྟས། བདག་ཉིད་མལ་ན་གནས་བཞིན་དུ། གཉེན་བཤེས་ཀུན་གྱིས་མཐའ་
བསྐྱོར་ཀྱང་། སྒོག་འཆད་པ་ཡི་ཆོར་བ་དག བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་ཁྱོད་བར་བྱེད། །
ཅེས་གསུངས།

གསུམ་པ། ལྟ་ཅིག་སྤྲེས་པའི་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཕན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་ལས།
བདག་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕངས་{འཕངས་}པའི་ལུས་འདི་ཡང་། དེ་རིང་སང་ནི་རྩ་ཆག་བཞིན་དུ་
འདོར་། ལྟ་ཅིག་སྤྲེས་པའི་ཤ་རུས་གཉིས་དང་འབྲལ། དབང་མེད་བདག་ནི་གཅིག་པུར་
འབྱམས་ནས་ནི། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་དུ་སྤྱོད་འགྱུར་ཡང་། དེ་བས་ལུས་ཀྱི་ཕྱིར་ན་སྤྲིག་
མི་བྱ། ལུས་འདི་ས་རྟེན་འདྲ་སྟེ་ཆོག་མི་ཤེས། མི་གཙང་ལས་བྱུང་མི་གཙང་ལུང་པོ་ཡིན། ཁྱོད་

ན་འཆི་སོགས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས། །ཤི་ནས་ལུས་པོར་ས་ཡི་ཕྱོགས་ཙམ་བཙོག། །བྱ་
དང་ཁྱི་སྦྱང་ལ་སོགས་ཀྱི་ཐུག་། །བསྐྱེད་བཀྱར་འབད་ཀྱང་འཆི་བདག་སྤོང་པོས་འཕྲོག། །
མཁས་པས་སྦྱོད་ཅིང་སྦྱོར་པོ་ཆགས་པའི་གནས། །དེ་བས་ལུས་ལ་མཁས་པ་སྤྲུག་ཆེན་ཆགས། །
ལུས་ཀྱི་སྦྱིར་ནི་རང་ཡང་སྤྲུག་མི་བྱ། །འདི་ལ་སྤྱོད་པོས་ཐུག་བྱིན་ནས་ཀྱང་། །ཡུན་གྱི་
ཕན་སྦྱིར་དགོ་བ་བྱེད་དུ་ཆུག། །ཅེས་དང་། །བཤེས་སྦྱིང་ལས། །ལུས་མཐའ་ཐལ་བ་མཐའ་
རྒྱམ་མཐའ་འགྲུལ་ཞིང་། །ཐ་མར་མི་གཙང་སྦྱིང་པོ་མ་མཆིས་པ། །རྣམ་པར་འཛིག་དངས་
ཕྱགས་པར་འགྲུར་བ་སྟེ། །སོ་སོར་འགྲེས་ཆོས་ཅན་དུ་མཁུན་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞན་ཡང་གཙོ་བོའི་གྲོས་ཀྱིས་མི་བསྟོངས་པས། །གཏམ་དང་ཤགས་ཀྱིས་ལན་གདབ་ས་
མེད་། དཔའ་བོའི་རྩལ་གྱིས་མི་བསྟོངས་པས་འཐབས་མེད། །མཁྱོགས་པའི་བང་གིས་མི་བསྟོངས་
པས་འབྲོས་ས་མེད། །མཚར་མོའི་བྱད་ཀྱིས་མི་བསྟོངས་པས་བསྐྱེད་ས་མེད། །དྲག་པོའི་ལས་
ཀྱིས་མི་བསྟོངས་པས་རྩལ་ས་མེད། །རབ་པའི་གཡོ་སྦྱུས་མི་བསྟོངས་པས་འབྲོལ་ས་མེད་
པར་གཅིག་པུར་འགྲོ་དགོས་ཏེ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས། །འདི་ན་མཐུ་ཆེན་གནས་མཐོ་བར། །
གནས་པའི་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་ཡང་། །ཆོ་བདེ་ཉམས་པར་འགྲུར་བ་ལ། །འཆི་ལས་དེ་རིང་སྤྱ་
ཞིག་ཐར། །དཔའ་བརྟུལ་གྱིས་ཀྱང་སྦྱོབ་རྩལ་མིན། །རྒྱལ་པོ་སྤྲོམ་བརྩོན་དཀའ་བྱུང་དང་། །
ལས་དང་བརྩོན་འགྲུས་བརྟུལ་པོད་དང་། །འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་སྟོ་གྲོས་ཀྱིས། །འཆི་ལས་
ཇི་ལྟར་ཐར་མི་རུས། །ཞེས་སོ། །མཐུ་སྟོབས་དཔུང་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་མི་བསྟོངས་ཏེ། །ཆོངས་
པ་དང་། །བརྒྱ་བྱིན་དང་། །དབང་ཕྱག་དང་། །བྱ་འཕྲུག་དང་། །དྲང་སྟོང་དང་། །སྤེད་མེད་
ཀྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མ་འདས། །གནོད་སྦྱིན་དང་།
སྤོང་པོ་དང་། །བདུད་དང་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཐར། །སྦྱོན་དང་གཙུག་ལག་དང་
མོ་བྲ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་མི་ཐར། །གསང་སྤྲུགས་དང་། །རིག་སྤྲུགས་དང་། །རྩུ་འཕྲུལ་
དང་། །མདོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རུས་པས་མི་བསྟོངས། །པོ་ལྷ་དང་ཆོས་སྦྱོང་དང་མཁའ་

འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་མས་མི་སྒྲོབ། བཅུད་ལེན་དང་། རྩམ་དང་། སྒྲན་གྱི་ལུས་པས་
མི་པན་པར་འཆི་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མཐུ་ཆེན་ནོར་ལྡན་གྲགས་འབར་བ། །ཆོངས་དང་
བརྒྱ་བྱིན་བྱུང་འཇུག་དང་། །ལུས་བྱེད་སྒྲོ་བར་སྒྲུ་སེང་བུ། །དེས་ཀྱང་འཆི་བ་སྒྲོག་མི་ལུས། །
མཐར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲན་དག་དང་། །རིག་སྒྲགས་ཀུན་དང་དཔུང་དག་དང་། །ལྟ་དང་སྤང་
མ་རྟེན་འབྲེལ་དང་། །ནོར་དང་ཉེ་དུས་སྒྲོབ་མི་ལུས། །ཞེས་དང་། །ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོས། གཅེས་
དགུ་བཞག་ནས་འགྲོ་ལ་བྱག་ཅ་ན། །འཆི་བ་མ་བཤོལ་ཆོ་ལ་གདན་འདྲེན་བྱུང་། །སྒྲན་
པའི་རྒྱལ་པོ་དངོས་སུ་བྱོན་ཀྱང་ཀྱང་། །ཆོ་ཡི་འཕེན་ཟད་སྟོག་ལ་མཐུད་མི་ཤེས། །མར་
གྱི་དྲིལ་ནས་སྤྱོད་པ་ཁོན་བཞིན་དུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས། ཟས་གོས་ལོངས་སྟོན་གྱིས་མི་
བསྟོངས་ཏེ། །ལྷའི་བདུད་རྩི་ཟིལ་མངར། བལྟ་ལི་ཀའི་གོས་མཆོག་ མིའི་ཟས་མཆོག་རོ་
བརྒྱ། དར་ཟབ་རས་མཆོག་སྤྲ་ཆོགས་ཏེ། མདོར་ན་གཟུགས་མཛེས་སྒྲ་སྟན། དྲི་ཞིམ།
རོ་བྲོ། དེག་བྱ་འཇམ་པོ་སྤྲ་ཆོགས་གྱིས་མི་བསྟོངས་པར་ཆོ་ཡི་དུས་བྱེད་པ་ཉིད། རྒྱ་ཆེར་རོལ་
པ་ལས། ཏྲག་ཏུ་གཟུགས་སྤྲུག་མཆོག་དང་སྒྲ་སྟན་དང་། །དྲི་ཞིམ་རོ་མཆོག་དེག་ན་བདེ་
བྱེད་དང་། །དུས་རབ་རྟི་ལ་འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐོགས། དཔེར་ན་རྟོན་པའི་རྟི་ལ་སྟེའུ་ཐོགས་
བཞིན་། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་རབ་གཞོན་པ་མང་། །འཛིག་བཅས་ཏྲག་ཏུ་དག་བྱེད་
ཉོན་མོངས་བཅས། རལ་གྱིའི་སོ་ལ་དུག་གི་ལོ་མ་འདྲ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་
པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། བདག་གི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རི་ཆེན་
པོ་སྤྱ་བ་བརྟན་པ་སྟིང་པོ་དང་ལྡན་པ་མ་གས་པ། མ་ཞིག་པ་གིན་ཏུ་མཁྱེགས་པ་ལྟན་མཐོ་
བ་ཞིག་བསྒྲོག་སྟེ། དྲིབ་ནས་དུས་གཅིག་ལ་རྩ་དང་ནགས་ཆོལ་དང་སྟོག་ཆགས་ཐམས་
ཅད་ཕྱི་མར་འཐག་ཅིང་འོང་ན། དེ་དག་ལ་མཁྱོགས་པས་འབྲོས་པ་འཕམ་ནོར་གྱིས་བསྐྱུ་བ་འཕམ་
སྟོབས་གྱིས་བསྒྲོག་པ་འཕམ་ཐབས་གྱིས་ཐར་བའཕམ་སྒྲན་དང་སྒྲགས་དང་རྩམ་གྱི་ལུས་པས་
བསྒྲོག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་ན་བ་དང་

འཆི་བའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་འདི་དག་འོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་མགྲོགས་པར་འབྲོས་པའམ།
ནོར་དང་སྟོབས་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོག་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱས་པས་ནི་དར་
ལ་བབ་པ་འཛོམས་ཤིང་འོང་ངོ་། །ན་བས་ནི་ནད་མེད་པའི་བདེ་བ་འཛོམས་ཤིང་འོང་ངོ་། །
རྒྱད་པས་ནི་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཤིང་འོང་ངོ་། །འཆི་བས་ནི་ཆོ་དང་
སྟོག་འཛོམས་ཤིང་འོང་སྟེ། ཅིས་ཀྱང་བསྐྱོག་པར་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་
དཔེ་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་བསམ་དགོས་ཏེ། ཉང་གཏེར་སྤྲ་མའི་དམར་བྱིད་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་ཞུས་
ལན་ལས། ཨོ་རྒྱན་པདྨའི་ཞལ་ནས། མཚོ་རྒྱལ་ཉོན་དང་། མི་འཆི་བ་མ་དྲན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཆོས་ཡེ་མི་འོང་། འཆི་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སྒྲོམ་དགོས་པར་འདུག འཆི་བ་མ་དྲན་པས་
འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། དེ་ལ་དང་པོ་བྱིའི་མི་རྟག་པ་ནི། ཡུལ་གང་ན་
གཅེས་པའི་མི་ཞིག་གི་བ་ལ་བལྟས་པས། མི་ན་བའི་གནས་སྐབས་ནས། ན་བའི་གནས་
སྐབས་ཇི་ལྟར་སོང་། མི་ན་བའི་དུས་མདངས་ཡལ་ལེ་ཡོད་པ་ལས་ན་ཙམ་ན་སོ་དྲིག་(དྲག)
མཚུ་དྲིག་(དྲགས)ཆགས་ཤིང་མདངས་ཡལ་ནས་ནག་ཚོམ་གྱིས་སོང་། དེ་ཚུར་བདག་ལ་སྦྱར་
ཏེ་བདག་ལ་འང་འདི་ལྟ་སྤྱོད་འོང་ངེས། དེ་ནས་གསོན་པའི་གནས་སྐབས་ན། ཀུན་ལ་གཅེས་
པར་ཡོད་པས། ཉེ་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཞིང་ཁ་ཟས་སྟེར་ནས་གནས་པ་ལས། ཤི་
ནས་སུ་ལ་ཡང་མི་མཁོ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ་བྱིར་སྦྱར་དུ་ཐོན་ན་དགལ། དེ་ལྟར་གི་བ་
དེ་ལྟ་ཞིང་བདག་ཀྱང་འདི་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་སྟེ་དུ་བསམ། དེ་ནས་རོ་དེ་བྱིར་སྦྱང་
ནས་དུར་བྱོད་དུ་བསྐྱལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྤང་པོ་ཞིག་པ་དང་སུལ་བ་དང་མ་སུལ་
བའི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འང་བལྟས་ནས། བདག་ཀྱང་དེ་ལས་མ་འདས་བསམ། གཞན་
ཡང་རང་གི་ཉེ་འབྲེལ་དང་། ཡུལ་མི་བྱིམ་མཚོས་ན་ལྷ་ལ་སོགས་པ་གི་བ་མཐོང་བའི་དུས་
ལ་ཡང་རང་ལ་སྦྱར་བས་རང་ཡང་དེ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན། སྟོན་དབྱིད་ལ་སོགས་པ་
དུས་ཀྱི་འགྲུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་བདེ་དང་འཛོམས་པ་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་རྣམས་

ལ་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྒོ་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན། མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མའི་མི་རྟག་
པ་ཡང་མ་ཆོར་བར་འདུག བདག་སྐྱེས་ནས་ད་ལྟ་ཕན་ཆད་དུ། སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ནས་ཆོ་
ཟད་པས་སྒྲ་མ་ཡང་ཆོད་ཅམ་ཞིག་ཟད་དེ། རང་གིས་ལོ་དེ་ཅམ་ཞིག་ལོན། ད་ཡང་ཆོ་ཆད་
བཅས་པར་ཐུབ་ཀྱང་། དེ་བས་ལྷག་པར་ཐུབ་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ནས་འཛད་པ་ཡིན།
སྐད་ཅིག་མ་རེ་སོང་ཞིང་འཆི་ལ་ཉར་འགོ་བས་བདག་ལྟར་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། དུད་
འགོ་ལ་སོགས་པའི་སྒོག་ཆགས་གསོད་པའི་སར་བྲིད་ན་གོམ་པ་རེ་བོར་ཞིང་འཆི་བ་ལ་
ཉར་འགོ་བ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་འཆི་བ་ལ་ཉར་འགོ་བ་ཡིན། ལར་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་མའི་
གྲིབ་སོ་ཅམ་དུ་ཆོ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུད་ཅམ་མི་སྔོད་པར་འདི་ཁམ་ཆེ་བར་འདུག མི་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་རྒྱན་གྱིས་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཆོར་བར་འདུག བདག་མ་ལས་སྐྱེས་ནས་ད་ལྟ་ཕན་
ཆད་ཉན་མཆོན་དེ་སྟེད་ཀྱིས་ཆོ་ཟད་ཨང་། སྒྲ་མ་ཡང་ཆོད་ཅམ་ཞིག་ཟད། ད་ཡང་དེ་བས་
ལྷག་པ་ཐུབ་ཀྱང་ཉན་མཆོན་ཅམ་གྱིས་ཆོ་འཛད་པ་ཡིན། དེ་རིང་སོང་། དོ་རུབ་སོང་། ཞག་
གཅིག་སོང་གཅིག་ལུད། གཉིས་སོང་གཉིས་ལུད། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་མཆོན་ལུད་ལུད་འཛད་
པས་། བདག་རིང་པོ་མི་ཐོག་པར་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། ལར་ཆོ་ཉན་ཞག་གཅིག་གིས་
འཛད་པར་འདུག་པ་ལ། ཉི་མ་རིང་ཐུང་དང་ནམ་རིང་ཐུང་བརྩི་བར་འདུག་སྟེ། ཉི་མ་དང་
ནམ་རིང་བས་བདག་གི་ཆོ་ལ་མི་ཕན། མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཆོར་བར་འདུག་
རང་གི་ཆོ་འདི་སྐྱུ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོའི་གྲུ་དང་འདྲ། འཆི་བདག་གི་བདུད་རྒྱ་མཚོའི་ཚུ་བོ་
དང་འདྲ། རང་ནི་ཆོ་གད་ཁའི་གིང་ཡུང་དང་འདྲ། འཆི་བདག་གི་བདུད་གད་ཅའི་ཚུ་རྒྱན་
དང་འདྲ་བས་ཤོ། རང་གི་ཆོ་ཐོ་ཡོར་ཁར་བྱ་སྒྲོ་བཅུགས་པ་དང་འདྲ། འཆི་བདག་གི་བདུད་
སྐྱེ་སར་གྱི་རྒྱུང་དང་འདྲ་བས་གཡོ། རང་གི་ཆོ་ག་བ་རྣམས་མ་དང་འདྲ་བར་བྲོས། འཆི་བདག་
གི་བདུད་ག་བྱིས་ཉལ་མ་དང་འདྲ་སྟེ་འདེད་པ་ཡིན། ལར་རང་གི་ཆོའི་འགྲིབ་ལུགས་མི་
མཐོང་བར། གཞན་དག་གི་བ་ལ་ལྟ་ངན་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་འདུག ཇི་ལྟར་ཡིན་ནམ། མི་

ནམས་ཀྱིས་གྲོ་བྱར་དུ་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཆོར་བར་འདུག ཆེ་ཆད་དང་ལྡན་པར་བྱུང་
ནས་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མ་འདས། དེ་རིང་འཆི་མེད་དོ་རྒྱུ་འཆི་རང་ཡང་ངེས་པར་རང་དབང་
ཐོབ་པ་མེད། རང་གི་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷགས་ནས་འཆི། ལུས་འབྱུང་བ་བཞིས་བསྐྱེད་དེ།
འབྱུང་བ་བཞི་རྒྱུ་མཁྲིས་བད་ཀན་འདུས་པ་ཆ་མ་སྟོམས་པ་ལས་འཆི་རྒྱེན་གྱིད། ལུས་
ཟས་ཀྱིས་གསོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྲུབ་པ་དང་བརྒྱུད་པས་ཀྱང་འཆི། རྩ་ཙུལ་ཅན་རྩ་གྱིར་འཆི།
གཞོན་པོ་ལྟེ་གྱིར་འཆི། ཤ་དུག་དང་ཟས་མ་འཕྲོད་པས་ཀྱང་འཆི། རྩ་ཙུལ་ཅན་རྩ་གྱིར་
འཆི། དཔའ་བོ་མཆོན་གྱིར་འཆི། དུག་པོ་དུག་གྱིར་འཆི། ལར་འཆི་རྒྱེན་དུ་མ་སོང་བ་མེད།
རང་གིས་ཞག་གཅིག་ཀྱང་མི་འཆི་བའི་གསོན་ཡང་མི་ལོན་པར། རང་ལ་རྩུན་ཟེར་བ་ཤ་
རྟག་སྒྲིང་། འཆི་རྒྱེན་ཀྱིས་ནམ་འཆི་ཆ་མེད། འཆི་རྒྱེན་ཅི་འོང་ཆ་མེད། ཆེ་ལ་ཡིད་བརྟན་
དུ་མེད། བདག་འཆི་ངེས་པ་ཡིན། གཞོན་པ་མི་འཆི་བ་མེད། རྒྱས་པ་ཐར་བ་མེད། ན་བ་
གཅིག་གི་སྟོན་མི་ན་བ་བརྒྱ་འཆི། ནད་ཚབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐང་ཅིག་སོས་ཀྱང་དེས་འཆི་བ་
དང་ན་བ་ལས་ཐར་བ་མེད། འཆི་བ་ལ་མི་དགའ་བས་ཕན་པ་མེད། ཤི་མོད་རང་གཅིག་
ལུ་མིན། གཞན་ཐམས་ཅད་འཆི་བ་ལ་ཟེར་བས་ཀྱང་མི་ཕན། ཤི་ནས་ལུས་མི་ལེན་ན་དེ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྦྱི་བ་ལེན་དགོས། སྦྱི་གནས་ལ་རང་དབང་མེད། ཤི་ཅ་ན་དགོ་སྒྲིག་གི་ལས་
འབའ་ཞིག་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན། ལར་འཆི་བར་ཤེས། དགོ་སྒྲིག་ཆ་ཡོད་བཞིན་དུ་སྒྲིག་
པ་གྱེད་པ་འདྲི་ཀླན་ལ་བསམ་པ་ཅི་ཡོད་དམ། མཆོ་རྒྱལ་གྱི་ནས་མེད་དུ་མི་འགོ། ཡང་ལས་
ཀྱི་སྦྱི་དགོས་པ་ཡིན། ལས་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས། དགོ་བའི་འབྲས་བུ་
མཐོ་ངེས་ལ་སོགས་བདེ་བ་ཡིན། མི་དགོ་བའི་འབྲས་བུ་ངན་སོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་
སྟུག་བསྐྱལ་ཡིན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ས་བོན་རུལ་བ་དང་འབྲ་བར་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན།
ལར་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྦྱི་བའི་རྒྱ་སྒྲིག་པ་དང་ཞེན་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲིག་པའི་ལས་ཀྱིས་
དམུལ་བ་ཡིན། ཞེན་པས་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོར་སྦྱི་བ་ཡིན་གསུངས། ཡང་ཨོ་རྒྱན་དུས་

གསུམ་མཆོན་པས་རྗེ་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་ལ་གདམས་པ་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་མ་
བརྟལ་ན་དག་སྒྲུང་བ་མང་བས་དོན་མེད་རང་སེམས་སྤྲུག་པར་ཡིད་ཆེས། ཆོས་སྦྱོང་གི་དགོ་
སྦྱོར་མ་བསྐྱེད་ན་གཉེན་བྱམས་པ་ལ་མི་ཆོ་བསྐྱལ་ཀྱང་འཆི་བའི་དུས་མི་བསྐྱེད་སྤངས་པར་ཡིད་
ཆེས། ཐུབ་པའི་གདན་ས་ལ་མ་བཟུང་ན་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁེ་གྲགས་བཟུང་བས་སྤྲོད་འཁོར་
བར་བསྐྱར་བར་ཡིད་ཆེས། འཇུག་མེད་གྱི་རྗེས་ལ་མ་གནས་ན་ས་དོའི་མཁར་ལེན་བཟང་
ཡང་བཞག་ནས་འགྲོ་བར་ཡིད་ཆེས། ཆོག་ས་གཉིས་མ་བསགས་ན་ནོར་རྗེས་བསགས་
ཀྱང་ཤིན་སྦྱོང་དུ་མེད་པར་ཡིད་ཆེས། ཆོས་ཉིད་གྱི་བདུད་རྩི་མ་བསྟན་ན་ཟས་ཞིམ་དགུ་
ཟོས་ཀྱང་མི་གཙང་བར་འགྱུར་བ་ཡིད་ཆེས། ཆོས་སྐྱ་སྐྱེ་མེད་མ་ཐོབ་ན་ཤ་ཁྲག་གི་ཡུང་པོ་
ལ་བདག་འཛིན་གཙུག་སྤྲས་བྱས་ཀྱང་འབྱུང་བ་གཡར་པོ་བདག་པོས་ཁྱེར་བར་ཡིད་ཆེས།
ཐབས་ཤེས་རབ་དང་མ་འགྲོགས་ན་ཡིད་མཐུན་གྱི་མཛའ་བཤེས་སྦྱོང་དང་འགྲོགས་ཀྱང་
ལྷུང་དུ་བལ་ནས་འགྲོ་བར་ཡིད་ཆེས། བརྗོད་མེད་གྱི་དོན་དང་མ་འཕྲད་ན་སྙན་གྲགས་
གྱིས་སྦྱོང་གསུམ་ཁབ་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱིད་གྱི་བདུད་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས། རང་སེམས་ལ་རང་
དབང་མ་ཐོབ་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་མཐུ་དབང་དང་ལྷན་ཡང་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་
པའི་ཆོ་རང་དབང་མི་འོང་བར་ཡིད་ཆེས། ཤེས་རབ་རིག་པའི་རྩལ་དང་མ་ལྷན་ན་གུད་སྟོབས་
པོ་ཆེ་ལྟར་དཔའ་ཡང་འཁོར་བའི་གཡུལ་རོ་མི་སྒྲོག་པར་ཡིད་ཆེས། གྲགས་སྦྱོང་ཀ་དག་
གི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་ན་སྤྲོ་བའི་སེང་གེར་གྱུར་ཀྱང་ནམ་སྤྲིན་ལ་ཤགས་མི་ཐེབ་པ་ཡིད་
ཆེས། བདེ་ཆེན་རང་ལ་མ་རྟེན་ན་ཅང་ཤེས་རྟེན་ལ་ཞོན་ཡང་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་
མི་ཐར་བར་ཡིད་ཆེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མ་སྤྲས་ན་ནམ་མཁའི་ལྷ་ཕྱོག་
ལྟར་གཟུགས་མཛེས་ཀྱང་འཆི་བདག་གི་བདུད་བསྐྱར་མི་འདོད་པ་ཡིད་ཆེས། སྤྲུམ་དང་
དཀོན་མཆོག་གི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་མ་ཆུད་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དགའ་ལས་ལས་སྤྲུམ་ཀྱང་མི་སྦྱོབ་པར་
ཡིད་ཆེས། རང་སེམས་སངས་རྒྱས་སུ་མ་རྟོགས་ན་རྟོག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྐྱེད་བར་

ཡིད་ཆེས། དེས་ན་ཐར་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་མི་འབྲུར་བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
ལ་དོན་མེད་པས་ཆུ་གིང་ལྟར་སྡིང་པོ་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་མཛོད་ཅིག་གསུངས། ཡང་
གསུངས་པ། འཁོར་བའི་རྒྱ་ང་བདག་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་མ་སྤོང་བ་ལས་བྱུང་སྟེ་བདག་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་གཅིག་པ་ལ་བདག་གཞན་གྱི་རིས་སུ་
འབྱེད་པ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོ་སྒྲ་མ་ཡང་སྒྲ་ལ་
སོགས་པའི་ཕ་མ་ཡིན་པ་ལ་དག་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། འཁོར་འདས་གཉིས་
ཀྱི་ཤན་འབྱེད་པའི་དུས་འདིར་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་སྦྱོང་ཁོམ་པ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། ཆོ་
འདི་ཡུད་ཅམ་དུ་འདུག་པ་ལ་གནས་ཁང་གི་མཁར་ལས་བྱེད་པ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། མི་གཙང་
བའི་རྣམ་གྱིས་གང་བའི་ཡུང་པོ་ལ་ཆོར་མ་ཟུག་ཀྱང་མི་བཟོད་པའི་བདག་འཛིན་བྱེད་པ་
སྡིང་མེད་པ་ཡིན། གྲོགས་ཉེ་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་འཆི་ཞིང་འདུག་པ་ལ་བདག་
རྟག་ཏུ་རེ་བ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། རང་འཆི་བའི་དུས་སུ་ལག་སྟོང་དུ་འགོ་བ་ལ་མི་དགེ་བ་
སྤྲོ་ཆོགས་སྤྱད་ནས་ཟས་ནོར་འཆོལ་བ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། བྱི་སྤང་བ་ཡང་མི་སྟོད་པར་འབྲུར་
ཞིང་འདུག་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་རྟག་ཏུ་རེ་བ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། ཆོ་ཉི་མ་ལུབ་པའི་གྲིབ་སོ་ལྟར་
འགྲིབ་པ་ལ་ལོ་ལོ་སྟོམ་ལས་བྱེད་པ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། འདི་བྱི་གཉིས་ཀར་སྦྱིད་པ་ཆོས་
ལས་ལོག་ནས་བྱིས་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། སྟིག་པའི་ལས་བྱས་པས་ངན་སོང་
དུ་འགོ་ངེས་པ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ལ་མི་འཛོམ་པ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། ད་ལྟ་མེས་ལྟག་ཕོག་པ་ཡང་
མི་བཟོད་པར་ཆོ་བའི་དཔུལ་བ་བཟོད་དུ་རེ་བ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། དགུན་ཁ་ནང་གཅིག་
འབྲུགས་པ་ཡང་མི་བཟོད་པར་གྲང་བའི་དཔུལ་བར་བཟོད་དུ་རེ་བ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། ཞག་
གསུམ་གྱི་བཀའ་སྒྲོམ་ཡང་མི་བཟོད་པར་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་པ་བཟོད་དུ་རེ་བ་སྡིང་མེད་
པ་ཡིན། རང་གི་བཀོལ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་དར་གཅིག་མི་བཟོད་པར་དུད་འགྲོའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་
བཟོད་དུ་རེ་བ་སྡིང་མེད་པ་ཡིན། རང་གི་རང་ལ་གྲོས་འདེབས་དགོས་པའི་དུས་འདིར་སྤྲོ་

མས་བཤད་ཀྱང་མི་ཉན་པ་སྙིང་མེད་པ་ཡིན། རང་དབང་རང་གིས་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་
འདོད་པའི་ཁོལ་པོ་བྱེད་པ་སྙིང་མེད་པ་ཡིན། ཆོས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཆོ་ཁྱིམ་ལ་
ཡང་འདི་ལྟར་འོང་དུ་རེ་བ་སྙིང་མེད་པ་ཡིན། སྒྲིམ་ནས་འཆི་བ་དང་རང་ཆས་སུ་འགྲོགས་པ་
ལ་སོང་ཐོད་ཀྱི་བཅས་པ་བཅས་བྱེད་ཁོལ་པ་སྙིང་མེད་པ་ཡིན། ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོ་རང་དབང་
ཡོད་པའི་དུས་ད་རེས་ཐར་པའི་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་པ་སྙིང་མེད་པ་ཡིན། འཁོར་བར་ཅི་བྱས་
སྒྲུག་བསྐལ་ལས་མ་འདས་པར་འདུག་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་སྤང་བ་སྙིང་མེད་པ་ཡིན། འཁོར་
བ་མཐའ་མེད་དུ་ད་གཞོན་འབྱམས་དགོས་པ་ལ་རང་བརྟུན་རང་ལ་གཏོང་བ་འདི་སྙིང་མེད་
པ་ཡིན། མངའ་བདག་མིའི་ལུས་ལ་བ་གྲང་གི་བསམ་པ་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གྲོད་ལ་གཏུག་
པར་མཆིའོག་སུངས། དེས་ན་རང་ཉིད་འཆི་དུས་ལམ་སྤྲོ་འབྲེན་ཅིང་བར་དོའི་འཛིགས་པ་
སེལ་བ་དང་བདེ་ཆེན་ཐར་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ་ནི་སྤྲོ་མ་དགོན་མཆོག་
འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་སྤྲོ་མ་དམ་པ་འབྲལ་མེད་དུ་བསྟེན། དགོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱོང་དགོས་སྦྱོར་ལ་ཡེངས་མེད་དུ་འབད། ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་
ལམ་རྒྱགས་བསགས། ཉིང་འཛིན་གྱི་ཕ་མཁའ་བརྟེན། དྲན་ཤེས་ཀྱི་གྲོགས་དང་འགྲོགས།
སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བཅོན་ས་ཟིན་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས།
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ན་ཆོས་ནི་སྤྲིང་དང་གནས་དང་མགོན་དང་རྟེན་པར་འགྱུར་
རོ། །དཔེར་ན་གང་བས་ཉན་པ་ལ་མེ་དང་། ཆ་བས་ཉན་པ་ལ་བསིལ་ཁང་དང་། སྒྲིམ་
པས་ཉན་པ་ལ་རྩ་བསིལ་དང་། མགོན་པོ་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པ་ལ་གྲིབ་མ་དང་། ལམ་རིང་
པོར་ཞུགས་པ་ལ་བཞོན་པ་དང་། ཉལ་བ་ལ་གནས་མལ་བཟང་པོ་དང་། བཀྲེས་པ་ལ་ཁ་
ཟས་བཟང་པོ་དང་། གདུང་བ་ལ་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྦྱོར་བ་ལ་ས་མཁན་དང་།
ནད་ཀྱིས་བཅུབ་པ་ལ་སྤྲོན་པ་དང་། འདམ་དུ་བྱིང་བ་ལ་འཇུ་ཐག་དང་། རྩ་པོས་བྱིར་བ་ལ་
གྲུ་གཟིངས་དང་། བརྒྱལ་བར་དཀའ་བ་ལ་ཟམ་པ་དང་། ཉམ་ང་བ་ལ་འབབ་སྟེགས་

དང་། ལུ་ཁྱེད་དུ་སྒྲོན་མེད་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་གྲུ་བོ་དང་། དཔུལ་པོ་ལ་འོར་དང་། ལས་
 བྱེད་པ་ལ་གོགས་དང་། གཙོད་པ་ལ་ལག་ཆ་དང་། གཡུལ་ངོར་འཇུག་པ་ལ་གོ་ཆ་དང་།
 འཛིགས་པ་ལ་བསྐྱེལ་མ་བཟང་བོ་དང་། འཐབ་པ་ལ་དཔུང་གཉེན་དང་། ལུ་གེ་ལ་འབྲུ་
 དང་། རོག་པ་ལ་གོ་འབྱེད་པ་དང་། འབྲུམས་པ་ལ་གནས་དང་། ཉེན་པ་ལ་མགོན་སྐྱབས་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་སོ། རྟེན་ལུ་བྱེད་པ་དང་གཏན་ཆོགས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྒྲོན་པ་འགོ་
 འཆག་ཉལ་འདུག བཟའ་བཤོ་གཏམ་སྒྲ་བ་སོགས་སྒྲིད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
 འཆི་བ་མི་རྟག་པ་འབའ་ཞིག་བྲན་པར་བྱ་སྟེ། ལས་བརྒྱ་པ་ལས། རྟག་ཏུ་སྒྲིད་ཡུལ་ཐམས་
 ཅད་དུ། འཆི་བདག་རྗེས་སུ་བྲན་པར་བྱ། ཞེས་དང་། སྒྲིད་འཇུག་ལས། ཉེན་མཚན་ཀྱན་
 ཏུ་བདག་གིས་ནི། འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པས་རིགས། ཞེས་གསུངས། རྟེན་ལུ་
 རྟེན་གྱིས་ངག་ཏུ་ཡང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་གྲོག་བཞིན་གཡོ། སྒྲིད་བཅུད་
 གང་ལ་བསམས་ཀྱང་འཛིག་པའི་ཆོས། འཆི་བར་ངེས་ཤིང་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་ཀྱང་། རྟག་
 འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རང་མགོ་བསྐྱོར་ནས་སུ། བག་མེད་ངང་དུ་གནས་པ་བདག་ཅག་ལ། །
 དཀོན་མཆོག་ཀྱང་འདུས་སྒྲ་མའི་ཐུགས་རྗེས་གཟིགས། མི་རྟག་འཆི་བ་བྲན་པར་བྱིན་
 ཀྱིས་སྒྲོབས། ཞེས་བརྗོད་ལ་སེམས་ཀྱིས་གསལ་གདབ་ཡང་ཡང་བྱ་ཞིང་དམ་པ་གསུམ་
 ཀྱིས་རྩིས་བྱིན་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་རྟེན་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱོར་ཆད་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ནི། ཡིད་
 བཞིན་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་ལས། རྟེན་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་མཐའ་ཡས་ཏེ། འཁོར་བའི་ཉེས་
 སྒྲོང་ཡོན་ཏན་ངང་གིས་འདུ། རྟག་འཛིན་ལས་གྲོལ་དག་གཉེན་ཆགས་སྤང་ཞི། དགོ་
 ལ་རབ་བརྩོན་ཆེ་འདི་འབྲུལ་བར་ཤེས། ཆོགས་གཉིས་རབ་རྗོགས་གྲགས་ལྡན་ལྟས་
 གཟིགས་ཤིང་། བདེ་བར་ཆེ་ཡི་དུས་བྱེད་མཐོ་རིས་འགོ། ལྟར་དུ་འཆི་མེད་བདུད་རྩི་
 གོ་འཕང་ཐོབ། ཅེས་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་སྒྲོ་ཤས་གཏིང་ནས་སྐྱེ་བས་ཆེ་འདི་འཆིས་ལས་

སྒྲོ་ལྟོག་པ་དང་། སྤར་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བ་དང་། ཏྲག་འཛོན་གྱི་སྒྲོ་
ལས་ལོག་པ་དང་། དབྱ་གཉེན་ལ་ཆགས་སྤང་མེད་པ་དང་། ཏྲག་ཏུ་དགོ་ལ་བརྩོན་པ་
དང་། ཆོ་འདི་འབྲུལ་སྤང་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་
གྱི་གྲགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་དགོངས་
པ་དང་། བདེ་བར་ཆོ་ཡི་དུས་བྱེད་ཅིང་མཐོ་རིས་སུ་སྒྲེ་བ་དང་། སྒྲེས་མ་ཐག་པར་དམ་
པའི་ཆོས་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཐུན་པ་དང་། ཏྲག་ཏུ་རང་དབང་ཡོད་པ་
དང་། བསྟན་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། ཉིན་མཚན་ཆོས་
ཀྱིས་འདའ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། སྒྲེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་དང་
འགྲོགས་པ་དང་། ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་སོགས་པའི་ཡོན་ཚད་མེད་པར་གསུངས་
གིང་། རྗེ་དུགས་པོ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུ་བ་པ་ལ་བྱོན་ཁར། སྤྲུལ་བྱ་ཡུལ་པས། ངའི་སྤྱིང་ལྷུང་ཡང་
ག་དུམ་པ་ཞིག འཆི་བ་མི་ཏྲག་པ་སྒྲོམ་པ་གལ་ཆེ། དེ་མ་བསྒྲོམས་པ་སྒྲོམས་པ་ན་ཆོས་གནད་དུ་
མི་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུངས། སྒྲོམ་པོ་པས་ཀྱང་དེ་ལ་བྲགས་ཆེས་ནས་བྲགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་
མཛད་། དེའི་སྒྲོབ་མ་དང་ཡང་སྒྲོབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་བྲགས་ཕྱིས་ཆེར་མཛད་།
ཆོས་རྗེ་སངས་རྒྱས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་འཆི་བ་མི་ཏྲག་པའི་འདི་བཤད་པ་པོས་བཤད་རིན་
མ་ཆོག ཉན་པ་པོས་ཉན་རིན་མ་ཆོག སྒྲོམ་པ་པོས་བསྒྲོམས་རིན་མ་ཆོག་པར་བྱས་ནས།
ཆོས་ཟབ་མོ་ཞིག་ལྟོག་ཏུ་ལུས་འདུག་གསུངས། སྒྲོ་ལོ་སྒྲུན་ལཱའི་དུང་དུ་བྱོན་དུས། ཆོས་
ཟབ་མོ་ཞིག་བྲགས་ལ་འདོག་པར་ལུས་པས། འཆི་བ་མི་ཏྲག་པ་སྒྲོམས་ཤིག་གསུངས།
དེ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་གདའ་བས། དེ་བས་ཟབ་པ་ཞིག་གསུངས་པར་ལུ་ལུས་པས། དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་འབྲེམ་སྟོན་གྱིས་སྒྲོབ་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་ལྟོང་དང་ལྷ་བརྒྱ་བཞུགས་པ་རྣམས་
ལ་ཆོས་ཟབ་ཤོས་འདི་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གསུངས། འདི་ལས་ཟབ་པའི་ཆོས་ང་ལ་མེད་གསུངས།
སངས་རྒྱས་དཔོན་སྟོན་གྱིས། འཆི་བ་རྒྱུད་ལ་མ་བྱན་ན། ཆོས་གསང་བ་འདུས་པ་ཟབ་

རྒྱ་མེད། །འཆི་བ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ན། །ལམ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ལས་ཟབ་པ་མེད། །ཅིས་དང་།
མོག་ཅོག་པས། །འཆི་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པ་ལེ། །ཉམས་སྤྱོད་སྟོན་ཀའི་ན་བུན་འདྲ། །འཆི་
བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པ་ལེ། །བཅུན་པོ་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་འདྲ། །འཆི་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པ་ལེ། །
སྤྱིང་རུས་དབྱར་ཁའི་ཆབ་རོམ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས། །གཞན་ཡང་དམ་པ་རྒྱ་གར་སོགས་
རྒྱབ་བརྒྱུད་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདི་འབའ་ཞིག་བསྐྱུགས་ཤིང་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་
དུ་མཛད། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། །རྗེས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱུ་མཆོག་གི་རྗེས་མཆོག་
ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མི་རྟག་པ་དྲན་པ་མཆོག་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་དང་། །འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། །ངའི་འཁོར་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ། །དག་སྤོང་ཤུ་རིའི་
བུ་དང་། །མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བུ་དང་འདྲ་བ་བརྒྱ་ལ་གདུགས་ཆོད་ཡོན་དང་བཅས་པ་བྱིན་པ་
བས། །འདུས་བྱས་མི་རྟག་རྣམས་ཅིག་དྲན་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། །འབྱོངས་ཚད་
ཀྱང་ཀུན་མཁའ་སྤྱོད་སྤྱོད་མས། །སྤང་བ་གང་ལ་ཡང་འཛིན་པར་མཐོང་བས་བྱི་ཡུལ་ལ་མི་ཞེན་
པའི་སྤོ་གཏིང་ནས་སྦྱེས་པ་དང་། །དག་བ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་མེ་འབར་བ་འདྲ་བའི་སྤོ་སྦྱེས་
པ་དང་། །འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་འཛིན་སྐྱུག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྤྱིང་ནས་སྦྱེས་པ་
དང་། །འཆི་བའི་ཆོ་ཅིས་ཀྱང་མི་བསྟོངས་པར་ཤེས་ནས་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་འདོར་བ་དང་། །རྣམ་
ཅིག་ཅམ་ཡང་ཐ་མལ་སོས་དལ་དུ་མི་སྟོད་པར་སྒོ་གསུམ་ཆོས་ལ་སྟོད་པ་དང་། །ལས་འབྲས་
ཀྱི་སྤྱིན་སོ་མཐོང་བས་ངེས་འབྱུང་སྒོ་ཤས་སྦྱེས་པ་དང་། །ནམ་འཆི་ངེས་མེད་དུ་ཤེས་པས་
གང་ལ་ཡང་སྤོ་སྟོས་མི་འཆང་བ་རྣམས་ཏེ། །མི་རྟག་པ་སྤྱིང་ནས་གོམས་པའི་རྟགས་དང་
ཆོད་དོ་གསུངས། །དེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཁ་རག་སྒོམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། །ཁོང་གཙང་གི་ཇོ་མོ་
ཁ་རག་གི་རི་བོད་དུ་རྒྱབ་པ་བྱེད་པ་ལ་བྱོན་པས་བྲག་ཕུག་གི་སྒོ་ན་ཆོར་ཕུང་ཞིག་འདུག་
པ་ལ་ན་བཟའ་ཐོགས་པས་དང་པོ་བཅད་དམ་སྟམ་པ་ལ། །རྗེས་སུ་ཨ་ཅང་བྲག་ཕུག་གི་ནང་
འདིར་འཆི་བ་ལས་སྤྱར་ཨེ་ལྷོག་མི་ཤེས་དེ་བས་དག་སྤོང་རང་བྱས་ན་ཁེ་བས་ཆོད་གོངས་

བཅད་པ་མ་བྱུང་། ཡང་སྒོར་བྱོན་སྐབས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བྱུང་བ་ལ་ང་སྒོ་ནང་དུ་ཨེ་ལྷོག་མི་
ཤེས་དགོངས་ཏེ་དེ་ལྟར་གནས་དེར་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྤེལ་གྲུབ་པ་ཐོབ་
ཀྱང་ཆེར་ལུང་གཅིད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན། ཁོང་གི་ཞལ་ནས། ཆོ་འདྲིའི་ལྷོ་གོས་རི་ལྟར་བྱས་
ཀྱང་ཕྱིད། ཤི་ནས་འབྲས་སུ་བྱང་རྒྱུ་བཙལ་ཐབས་མེད། །དག་གཉིན་སྡེ་རིས་ཀུན་ལ་
མ་ཆགས་པར། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཕྲལ་དུ་བསག་པར་བྱ། །ཆོ་ལ་ལོང་མེད་ཐ་
སྟོད་ཐུག་པ་མེད། །དེ་བས་དམ་པའི་དགོངས་པ་ལོངས་མཛོད་ལ། །འདྲུ་འཛི་སྤང་བའི་དགོན་
པར་ཞི་གནས་པ་སྟོན། །བསེ་རུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཤུར་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཅིས་ཀྱང་དགོས་མེད་ཀྱི་སྒོ་སྒྲ་བཙན་ཐབས་སུ་བསྐྱུང་ཞིང་འདྲོད་རྒྱུ་ཆོག་ཤེས་འཕགས་
པའི་རིགས་ལ་གནས་པས་གཅིག་ཤུར་དབེན་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། སྒོན་ཀྱི་
སྒོ་བ་དཔོན་དག་གི་གསུངས་ལས། འདྲོད་པ་རྒྱུ་ན་འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། །འདྲོད་
པ་ཟད་ན་འཕགས་པ་དངོས་ཡིན་པས། །རྟག་ཏུ་འདྲོད་པ་རྒྱུ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་
དང་། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་ལས། དེས་པར་བྱས་གིང་དབང་པོ་ཐུལ་བ་དང་། །དགོན་པ་
ཞི་བ་རྣམས་སུ་རྒྱས་གྱུར་པ། །མང་དུ་ཐོས་པ་ནགས་ཀྱི་ནང་དག་ཏུ། །ལང་ཆོ་ཡོལ་བ་རྣམས་
ནི་གནས་པ་བདེ། །ཞེས་རྗེས་སུ་འདོམས་པར་མཛོད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒོད་བཅུད་མི་རྟག་རྒྱུ་མའི་སྒྲིན་རུམ་དུ། །

ཆོ་སྒོག་གཡོ་བ་སྒོག་གི་སྒྲོས་གར་ཅིན། །

སང་ཙམ་མི་འཆིའི་གདེང་ཆད་ཡོད་མིན་པས། །

གཅིག་ཤུར་བྱང་རྒྱུ་སྐྱབས་ཤིག་ཤེས་ལྷན་རྣམས། །

ཆོ་མི་རྟག་པར་བསམ་པའི་ཁྲིད་དོ། །

༥། གསུམ་པ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་བསམས་ནས་མི་དགོ་བ་མཐའ་དག་ལས་སྒོ་སྒྲིག་ནས་
དཀར་པོའི་དགོ་ཆོས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཁྲིད་ལ་བཞི། ལས་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་
བཤུ་ལས་བཅུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། ས་མཚམས་དང་རྣམ་གྲངས་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་
བཤུ་ ཐམས་ཅད་ལས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། པརྱའི་ལམ་རིམ་ལས། གང་ཉེས་པར་སྒྱུད་པ་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་
སྟག་བསྐལ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟག་བ་སྟེ་མི་དགོ་བའི་ལས་སོ། །དེ་ལ་གསུམ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྒྱུད་པ་ཉིད་ན་སྟག་ཏུ་འབྱུང་བ། མཚམས་མེད་ལྟ། དེ་དང་ཉེ་བ་ལྟ། མི་དགོ་
བཅུ་འོ། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། བཅས་པ་ཉིད་ན་ལྷུང་བར་གྱུར་བ། སྟོམ་པ་གསུམ་
གྱི་བཅས་འགལ་གྱི་ཉེས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། གཞན་གྱི་སྟག་སྟེན་བྱེད་
པ་སྟེ། མི་ཤེས་པ་དང་། བག་མེད་པ། མ་གུས་པ། ཉོན་མོངས་པ་མང་བའོ། །གང་ལེགས་
པར་སྒྱུད་པ་དངོས་སམ་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་ནི་དགོ་བའོ། །དེ་ལ་གསུམ། འཁོར་གསུམ་དམིགས་
པ་དང་བཅས་ནས་གཏོང་བ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ། དེས་འབྱུང་གི་སེམས་
གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་སྟེ་གཏོང་བ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ། འཁོར་གསུམ་ཡང་དག་
མི་དམིགས་པར་ཤེས་པ་ཐར་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགོ་བའོ། །དགོ་སྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས།

དབྱེ་ན་གསུམ། སྤང་བྱ་མི་དགོ་བ། སྤང་བྱ་དགོ་བ། ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །དང་པོ་ལ།
ངོ་བོ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དུག་གསུམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྱེད་བ་
ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གསུམ། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགོ་བ། །ཞེས་
སོ། །དེས་ཚིག་ནི། ཉེས་པར་སྒྱུད་པའམ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྟེ། དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་འབྲས་
བུ་སྟག་བསྐལ་སྐྱེད་པའམ། དངོས་སུ་ལག་ཏུ་ལེན་པ་ལྟ་ཅི་ཁ་ནས་སྒྲ་བ་ཅུམ་ཡང་མི་རུང་
བས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

དབྱེན། གང་སྤྱད་པ་ཙམ་གྱིས་ཐར་ལམ་ལ་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་སྤིག་ཏུ་འགྱུར་བ།
རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། གང་བཙས་པ་ཉིད་ནས་སྤིག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཙས་པའི་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ། འཛིག་རྟེན་ན་སྐྱེ་བོས་སྤོད་ཅིང་སྤིག་ཏུ་འགྱུར་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
གསུམ་མོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ལ། ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤོབས་ཆེ་བ། ཆོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕ་གསོད་
པ་། མ་གསོད་པ། དག་བཙོམ་པ་བཀྲོངས་པ། དག་འདུན་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བྱེད་པ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱིན་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་ལས་གང་རུང་
རེ་སྤྱད་ན་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་བར་མཚམས་མེད་པར་ངན་སོང་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་
པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་མཚམས་མེད་པའི་ལས་ཞེས་བྱའོ། །མཆོད་རྟེན་བཤིག་པ། བྱང་
སེམས་ངེས་གནས་བཀྲོངས་པ། དག་བཙོམ་མ་ལ་འོག་པར་གཡེམ་པ། འཕགས་པ་རྒྱན་
ལྷགས་སོགས་སྤོབ་པ་གསོད་པ། དག་འདུན་གྱི་འདུ་སྟོག་འཕྲོག་པ་སྟེ། ཉེས་པ་ལྷ་མ་དང་
ཆ་འདྲ་བས་ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ལྟ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པའི་སྒྲོན་ནས་ལུས་ཀྱིས་སྒོག་གཙོད་
པ་སོགས་བཅུ་ལྟ་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་སྟོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཉེས་པ་བྱིན་ཏུ་ཕྱི་བ། རང་ལས་
ཡོན་ཏན་ཆེ་བའི་མཁས་པའི་གྲལ་གོང་དུ་སྟོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལྡན་པའམ་རང་ལས་བསྐྱབ་པ་
ཁན་པའི་དག་སྟོང་གི་ཕྱག་ལེན་པ། སྐྱབ་པ་པོའི་འཆོ་བའི་ཟས་ལ་རང་གར་སྤྱོད་པ། ཆོགས་
འཁོར་དང་གཏོར་མའི་ཡོ་བྱད་སོགས་དམ་ཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྤྲུགས་པའི་རྣམས་ལ་སྤྱོད་པ་
སྟེ། མི་འོས་པའི་སྤྱོད་པ་འོག་པ་ལ་ལྷགས་པས་འོག་པའི་ཕྱི་བ་བཞི་སྟེ། འདི་ལ་རང་གིས་
ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །མི་ཆོས་ཀྱི་མནའ་བོས་པ། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་འདུལ་བྲིམས་ཉམས་པ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཉམས་པ། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་
ཆོག་ཉམས་པ་སྟེ། འདི་བཞི་གང་ལ་སྤྱོད་པ་དེའི་རང་རང་གི་ངང་ཚུལ་ཉམས་པར་བྱེད་པས་
ཉམས་པའི་ཕྱི་བ་བཞི་དང་། ཉན་མོངས་པ་གཏི་ཕྱག་གི་དབང་གིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
ཆོད་མ་ལ་སྤྱད་པ། དེ་བཞིན་དུ། ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་མཁས་པ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་

སྒོད་པ། དུག་དོག་གི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་བདེན་པའི་ཆོག་ལ་སྤྲད་པ། རྩོགས་ལྟར་གི་
 དབང་གིས་གཞན་གྱི་ཆོས་ལ་སྒྱུན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་སྒོ་བཏགས་ནས། དགག་སྐྱབ་
 བགྱིས་པ་སྡེ་ཡུལ་གཉན་པོ་ལ་སྤྲད་པས་སྤྲད་པའི་ཕྱི་བ་བཞི་དང་། མཚམས་མེད་ལྷ་ཡི་
 བར་ནས་ཁྲག་འབྲིན་ཕྱི་སྟེ་གཞན་བཞི་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་བཤགས་སུ་ཡོད་ཀྱང་།
 དེ་ཉིད་ལ་གཞོད་པ་བགྱིས་པས་བཤགས་ཡུལ་ཉིད་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེ་བཅུ་ལས་
 འོག་ལྷ་ཕྱི་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་གྱི་ལྷ་བ་ཡོད་ན་གཞན་དགྲ་པོ་ཕྱིར་འཆོས་པར་རུང་ལ།
 འོག་ལྷ་ས་ནི་དགེ་རྩ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གཙོད་ཅིང་ཕྱིར་འཆོས་པ་མི་སྤྲོད་པས་སོ། །ངེས་དོན་
 གྱི་ཆོས་མཉམ་པ་ལ་གཅིག་གི་རྩོགས་བཟུང་ནས་གཅིག་ཤོས་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ནི་ཆོས་
 སྤངས་པའི་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གཞན་ལ་ཉེས་པ་
 བརྗོད་པའི་ས་བོན་ནམ་རང་བཞིན་གཞི་མེད་པ་ལ་གལ་དུ་འཇུགས་ཏེ་ཡོད་པར་སྒོ་བཏགས་
 བས་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་སྡེ་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་པས་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྱི་བའི་
 ཕྱིར་སྐྱར་བའི་ཕྱི་བ་བཞི་སྟེ་དེ་ལྷ་ཕྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། གཞན་ཡང་དགེ་བ་ལ་སྤྲད་པ།
 སྤྲིག་པ་ལ་བསྟོད་པ། དགེ་བ་ཅན་གྱི་ཐུགས་དཀྱུགས་པ། དད་པ་ཅན་གྱི་ཆོགས་བཅག་པ།
 བཀའ་བྲིན་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་སྤངས་པ། དངོས་གྲུབ་གྱི་རྩ་བ་ཡི་དམ་སྤངས་པ། དམ་ཆོག་གིས་
 འབྲེལ་བའི་མཆོད་ལུས་སྤངས་པ། དཀྱིལ་འཁོར་གཉེན་པོའི་མཚམས་འདལ་བ་སྟེ་བྱ་བ་
 འོག་པ་ལ་ཞུགས་པས་འོག་པ་བརྒྱད་དེ་དེ་ལ་སོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་སྤྲད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱན་ལ་སྤྲིག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཀྱང་། བྲིམས་ལྷན་
 གྱིས་སྤྲད་ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་དང་། ཆོས་གོས་འབྲལ་
 སྤངས་། བྱང་སེམས་ལ་གཞན་གྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ་དང་ནད་གཡོག་མི་བྱེད་
 པ་སོགས་དང་། གསང་སྤྲིགས་ལ་སྟོན་བཅུད་ཐ་མལ་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་ན་བྱུབ་
 པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས་བཅས་པའི་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉེས་ལྟར་གི་རིགས་ཅི་སྟོན་

པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་སྐྱེ་བོ་ཡ་རབས་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཞིང་ཐོས་ན་སྤོང་
པར་འགྱུར་བའི་གནས། སྤང་དོར་གྱི་གནས་མི་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་ཀྱང་མ་གྲུས་པ་དང་།
བྱ་བ་ཀུན་ལ་མ་བརྟགས་པར་བག་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་
སོགས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རགས་པས་རྒྱུད་རྩལ་ཅིང་མ་
བསྐྱམས་པ་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་ཀུན་གྱིས་འཕྱ་ཞིང་ཁྱེལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲིག་པའི་ལས་
རྣམས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་
སྤྱ་མ་དོན་སྤྱོད་དཔོན་མཆེད་དང་ལྷ་མ་དཔལ་བཅས་པ་ལ་གཞོན་པའི་ལས་བཀྱིས་པ་དང་
དམ་པའི་ཆོས་སྤངས་པ་སོགས་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྷི་སྟེ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་
ལས་ཕྱོགས་བརྩའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཙོན་དུ་བཅུག་པ་བས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
པའི་གང་ཟག་ལ་ཁྱོས་ཏེ་རྒྱལ་བ་སྟན་ན་སྤྲིག་པ་ཆེད། །རྩ་བོ་གསྒྲའི་ཁྲུང་གི་བྱེ་མའི་རུལ་
གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་མཆོད་རྟེན་བཤིག་པ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གཞོན་
སེམས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་། ཆོག་ངན་དང་། སྦྱར་བ་བཏབ་པ་རྣམས་སྤྲིག་པ་ལྟེ་ལོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྤྲགས་སུ་སྤྱ་མ་དང་མཆེད་ལྷ་མ་སོགས་ལ་དམ་ཆོག་ཉམས་པའི་
ཉེས་པས་བསྐྱལ་པ་འཛིག་ཀྱང་ཞིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་གནས་དོན་རྟེན་དཔལ་བ་ཆེན་པོར་
སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྟེ་རུ་མ་ནས་མཆོམས་མེད་པ་ལྷ་བསགས་པ་དང་། འཛམ་
བུ་གླིང་གི་མཆོད་རྟེན་ཐམས་ཅད་བཤིག་པ་བས་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་བ་ཉེས་པ་ལྷི་བར་གསུངས་
པས་མཆོན་མཐའ་ཡས། མདོར་ན། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ལས། སྤྲིག་པ་རྒྱུད་དུ་བྱས་
པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་འཛིགས་ཆེན་དང་། །ལུང་ཁྱོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །
ཁོང་པར་སོང་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་དག་པ་ལ། རོ་བོ་ནི། དུག་གསུམ་མེད་པའི་ཀུན་ནས་བསྤང་བའི་

ལས་ཐམས་ཅད་དེ། རིན་ཆེན་ཤེང་བ་ལས། མ་ཆགས་མི་སྤང་གཏི་མུག་མེད། །དེས་བསྐྱེད་
ལས་ནི་དག་བ་ཡིན། །དག་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་བདེ་བ་ཉིད། །
ཅེས་སོ། །

དེས་ཆོག་ནི། དག་བའམ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་སྟེ། དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་བདེ་བའམ་
ལེགས་པ་འབང་ཞིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །

དབྱེ་ན་གསུམ། བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན། ཐར་པ་ཆ་མཐུན། སྤྱོད་མེད་པའི་དག་
བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་ཤིང་འཁོར་བ་མཐའ་
དག་ལ་དེས་འབྱུང་མ་སྐྱེས་པས་ཐབས་ཤེས་སྐྱ་ཆུང་བའི་དབང་གིས་བྱི་མ་ལྷ་མིའི་བདེ་
འབྲས་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་དང་སྒོ་མས་
འཇུག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་འཁོར་བ་མཐའ་
དག་ལ་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒོས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཆོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་མ་ཡིན་ཡང་རང་
ཉིད་གཅིག་སྤྱོད་ཐར་པའི་རང་ལམ་གྱི་འབྲས་སྤྱོད་ཉི་ཆོ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཐབས་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱིས་
གཅིག་གིས་ཟིན་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་ཇི་སྟེད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ཀྱི་མཁུན་པས་འཁོར་གསུམ་ཡང་དག་མི་
དམིགས་པར་ཤེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱོད་རྩིས་ལྟར་དུ་ཆུང་བའི་ཐབས་ཤེས་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཏེ། གཞུང་གཞན་ན་བྱི་མ་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་བྱས་པ་ལ་ཐར་ཆ་དང་། སྤྱོད་ལམ་པའི་རྒྱ་ཀྱི་དག་རྩ་རྣམས་ལ་དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
ཏེ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའང་ཡོད་དོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་སྒོག་བསྐྱུ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་དག་བ་སོགས་ནི་ཆེས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། སྤྱོད་ཀྱིས་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དང་ཚུལ་འཛིན་དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲོག་ཆགས་སྒྲིང་བཅུ་བ། ཚུལ་བཞི་འདི་
དག་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཏེ། འདི་དག་མཐའ་ནི་རྒྱལ་བས་མི་གསུང་ངོ་། ཞེས་སོ། །
མདོར་ན་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ལས། དག་བ་རྒྱུད་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་པ་
རོལ་བདེ་ཆེན་འབྲེན། རྟོན་ཆེན་དག་ཀྱང་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། འབྲུ་རྣམས་སུ་ཆོག་གས་སྒྲིན་
པ་བཞིན། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རོ་བོ་དག་མི་དག་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་
དག་གི་ལས་སོ། རེས་ཆོག་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ། དག་མི་དག་གང་དུ་འང་ཁ་ཆོན་
གཙོད་དུ་མེད་པས་སོ། །

དབྱེ་ན། འགྲོ་བ་དང་། འདུག་པ་དང་། ཟ་བ་དང་། ཉལ་བ་དང་། གཏམ་སྒྲུབ་དང་།
གཞན་ཡང་བཟོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གཞན་མི་འབྱེན་པས་ས་བོན་
རུལ་བ་དང་འབྲུ་ཡང་། དལ་འབྱོར་རྒྱུད་གསོན་པ་ལ་ནི་ཆེས་བྱ་བས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
དག་བའི་ལམ་དུ་སྒྱུར་བ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེའི་རྩ་བའང་མོས་ (པ་ལྷུ་མཆོག་) ལ་རག་ལས་ཏེ།
རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟས། དག་བའི་སྒྲོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རྩ་བ་མོས་པར་བྱུབ་པས་
གསུངས་། རྟེན་ལ་རྩ་བ་ཏྲག་ཏུ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་བུ་བསྐྱོམ་ལས་སོ། ཞེས་དང་། ཡིད་
ལ་བསམ་པ་དག་བྱས་པས། ཁང་དང་གང་དུ་འགྲོ་གྱུར་བ། རྟེན་དང་དེར་ནི་བསོད་ནམས་
དེས་། རྟེན་འབྲས་བུའི་ཡོན་གྱིས་མདོན་མཆོད་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལས་བརྩའི་རང་བཞིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ་ནི། སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་
ལས་། འཁོར་བར་འདུ་བྱེད་ལས་དེ་དཀར་ནག་གཉིས། རྟེན་དང་མི་དག་བརྩུ་བརྩའི་
རང་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས།

འདི་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་མི་དག་བ་བརྩུ་དང་། སྤང་བྱ་དག་བ་བརྩུའི་རང་བཞིན་བསྟན་
པའོ། རྟེན་པོ་ལ་གཉིས། ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོས་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས་གསུངས་པ་

ལྟར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཡོ་རྒྱན་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་ཞལ་ལུང་དངོས་འགོད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། མི་དགའི་ལས་བཅུ་ལུས་གསུམ་དག་གི་བཞི། །ཡིད་གསུམ་
རིམ་བཞིན་སོ་སོར་དབྱེ་བ་ནི། །ཞེས་སྡེ་ཆོན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ལས། དང་པོ་ལུས་གྱི་
གསུམ་ནི། རྟོག་གཅོད་བསམ་བཞིན་མ་ཞོར་གཞན་བསད་ལ། །ཕྱོགས་མཐུན་དེག་འཛོག་
ལ་སོགས་སྟོག་ལ་འཛོ། །མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་ནོར་བརྟུ་བ་སྟེ། །ཕྱོགས་མཐུན་གཡོ་སྐྱུས་
པ་རོལ་ནོར་ལ་ལེན། །འདོད་ཡོག་གཞན་གྱིས་བདག་བབྱང་ཉིད་ལ་སྟོད། །ཕྱོགས་མཐུན་
བསྟོད་མིན་རྩོལ་སོགས་འབྲིག་པའི་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐ་ན་འབུ་སྤྱང་དུ་གྱུར་
བ་ཡན་ཆད་ལ་དེར་གཤེས་པས་སྟོག་གཅོད་དངོས་དང་། དེག་པ་དང་འཛོག་པ་ལ་སོགས་
པ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ། །གཞན་གྱི་ནོར་བརྟུ་བ་དངོས་དང་། ཕྱོགས་མཐུན་དལ་
ལུས་སྟེར་དུ་འབྲུག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དངོས་ནི། བྱིམ་
ཐབས་གཞན་གྱིས་བདག་དུ་བབྱང་བ། ཉེ་དུ་ཡིན་པ། དབང་པོའི་སྟོག་གཞན་ཡིན་པ། གནས་
དང་དུས་སྟུ་མི་རུང་བར་རྩོལ་བའོ། །ཕྱོགས་མཐུན་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟོད་བྱ་མ་ཡིན་
པའི་གནས་དེར་ཆགས་པས་སྟོལ་བའོ། །དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་སྤྱིར་རྣམས་སྟོན་རྒྱ་མཐུན།
དབང་ངམ་བདག་འབྲས། སྤྱིས་བྱ་བྱེད་པ་སྟེ་སོ་སོར་བཞི་རེས་སྟོན་ཀྱང་། འདིར་བསྐྱུས་
ཏེ་དོན་བྲིད་དངོས་ལྟར་ན།

སྟོག་བཅོད་པས་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེར་ཆོ་བྱང་ཞིང་ནད་མང་ལ། ཡུལ་ཡང་ཉམས་
མི་དགའ་བའི་ངོམ་གྲོག་དང་། གཡང་ས་ལ་སོགས་པ་ཆོ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་གནས་
པ་དང་། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །མ་བྱིན་པར་བྱངས་
པས་དབུལ་ཞིང་ཐོངས་ལ་སངས་སེར་སྟུ་གེས་ཉེན་པའི་ཡུལ་ངན་པར་གནས་པ་དང་། ངན་
སོང་གསུམ་ལས་བྱེད་པར་ཡི་དྲགས་གྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ལོག་པར་གཡེམ་
པས་བྱིམ་ཐབས་མི་མཛོས་ལ་དག་ལྷ་དང་བཅས་ཤིང་། ཆ་སྟོན་དང་ཡོངས་སྟེང་ལ་བཅོག་

པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པ་དང་། རན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་མཉམས་སྦྲེད་པའི་ཕྱིར། བདག་གིས་
དེང་ནས་ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ་པོ་སྤང་དགོས་སྟུགས་དུ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་བས་
ཉམས་སུ་སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལས་རན་སོང་དུ་སྦྱེ་བར་གསུངས་པ་ནི་རྣམ་
སྒྲིན་༥ ཚེ་སྤང་བ་སོགས་ནི་མཉམས་སྦྲེད་པ་རྒྱུ་མཐུན། ཡུལ་མི་དགའ་བ་སོགས་དབང་རམ་བདག་
འབྲས་༥ སོགས་སྒྲས། སྦྱེ་བ་ཕྱི་མར་མི་དགའི་ལས་དེ་ལ་ཡང་ཡང་འཇུག་སྒྲོ་བ་བྱེད་པ་རྒྱུ་
མཐུན་དང་། ལས་དེ་གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་ན་གོང་དུ་འཕེལ་བ་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་འབྲས་གཉིས་
བསྟན་པ་ཡིན་པས་འོག་མ་ཀུན་ལའང་དེ་བཞིན་སྦྱོར་གཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དག་གི་ལས་བཞི་ནི། བརྟུན་ཆོག་འདུ་གཤེས་གཞན་སྦྱར་ཆོག་དོན་གོ། །
ཕྱོགས་མཐུན་དང་སོགས་གཞན་སེམས་སྦྱུ་བ་ཉིད། །ཕྱ་མ་པ་རོལ་འབྱེད་ཆོག་སྦྱུ་བ་སྟེ། །
ཕྱོགས་མཐུན་གཞན་ཆོག་གཞན་སྒྲོས་མི་མཐུན་བྱེད། །དག་འབྱུལ་བསྟན་བཅོས་རན་དང་
བྲེ་མོའི་གཏམ། །ཕྱོགས་མཐུན་འབྲེལ་མེད་བརྟུན་སོགས་ཆོས་མིན་གཏམ། །ཆོག་རྩལ་
པ་རོལ་ཞེས་འདེབས་རྩལ་མོའི་ཆོག། ཕྱོགས་མཐུན་འཇམ་སོགས་གཞན་ཡིད་མི་བདེའི་
གཏམ་༥ །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་གྱི་འདུ་གཤེས་བསྦྱར་བའི་ཆོག་མི་བདེན་པར་སྦྱུ་བ་ནི་
བརྟུན་དངོས་དང་། དང་པོར་བརྟུན་པས་པ་རོལ་བསྦྱུ་བར་མཐོང་ནས་བརྟུན་ན་དེའི་ཕྱོགས་
མཐུན་ནོ། །གཞན་གཉིས་འབྱེད་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་ནི་ཕྱ་མ་དངོས་དང་། ཇི་སྒྲིབ་ཟེར་བ་
གཅིག་དུང་དུ་གཅིག་གི་ཆོག་བརྟུན་པ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའོ། །མཚན་སྦྱོར་དང་
སྟན་དངགས་ལ་སོགས་པ་དང་བྲེ་མོའི་གཏམ་སྦྱ་ཆོགས་ཆོས་དང་འགལ་བ་བརྟུན་པ་ནི་
དག་འབྱུལ་དངོས་དང་། དུས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བརྟུན་པ་འགའ་ཞིག་སྦྱུ་བ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་
དང་མཐུན་ནོ། །གཞན་གྱི་རྣ་བར་མི་སྟན་ཞིང་ཞེས་འདེབས་པའི་ཆོག་སྦྱུ་བ་ནི་རྩལ་མོ་དངོས་
དང་༥ །སྟན་པར་སྦྱས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་བསྦྱེད་ན་དེ་ཡང་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་པའོ། །འདི་
ལས་གོང་དུ་སྟན་དངགས་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་རིགས་བྱེད་བཞིའི་ནང་ཚན་སྟན་ཆོག་གམ་

སྟན་དངགས་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་བོད་ན་ཡོད་པའི་སྟན་དངགས་ཀྱི་གཞུང་ལྟ་བུ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར་
རྒྱལ་བའི་སྟན་དངགས་བྱའོ་ཞེས་རྗེས་སུ་གནང་བའི་ཕྱིར་དང་། དུས་དང་མ་འབྲེལ་བར་
བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་མ་གུས་པ་དང་སྟོད་མིན་ལ་ཆོས་བཤད་པ་སོགས་བསྟུ་བར་གསུངས་
སོ། །གཞན་ནམས་གོ་སྤྱ། འབྲས་བུ་ནི། བརྟུན་གྱིས་སྦྱར་བ་མང་ཞིང་རྟག་ཏུ་བསྟུ་བ་དང་།
ཕྱ་མས་ལ་ཁོར་འདབས་མི་མཛེའ་ཞིང་ཕན་བཏགས་པ་འང་དགའ་ལྡང་བ་དང་། ཆོག་རྩལ་
མོས་མི་སྟན་པ་འབའ་ཞིག་ན་བར་ཐོས་ཤིང་འཐབ་མོའི་ཆོག་ཏུ་འབྲུང་བ་དང་། དག་འབྲལ་
བས་ཆོག་མི་བཅུན་ཞིང་འབྲེལ་བ་སྟེ། རན་འགོ་ལོག་པར་ལྷུང་བའི་གནས་སུ་བརྟུན་
ཅིང་སྟུག་བསྟུ་ལ་ཕྱིར་བར་དེས་པས་བདག་གིས་སྤངས་དགོས་སྟུ་ཉམས་སུ་བླང་བར་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཡིད་གྱི་གསུམ་ནི། བརྟུན་སེམས་གཞན་འབྱོར་མི་བཟོད་བདག་གིར་བྱེད། །
ཕྱོགས་མཐུན་ཐོས་སོགས་པ་རོལ་དཔལ་ལ་བརྟུམ། །གཞོད་སེམས་གཞན་ལ་གཞོད་འཆོས་
ཞེ་སྤང་ཞིང་། ཕྱོགས་མཐུན་ཕན་པར་མི་འདོད་ཁྱོ་བའི་སེམས། །ལོག་ལྟ་རྟག་ཆད་རྒྱ་
འབྲས་མེད་པར་བལྟ། ཕྱོགས་མཐུན་སྦྱོ་སྦྱར་འདེབས་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། གཞན་གྱི་ཡོ་བྱད་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུ་པ་ནི་བརྟུན་
སེམས་དངོས་དང་། ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་པ་རོལ་པོ་ལ་ཁྱོ་བཞིན་དུ་བདག་གིར་གྱུར་
ན་སྟུ་པ་ནི་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ། །གཞན་ལ་གཞོད་པའི་བསམ་པ་ནི་གཞོད་སེམས་དངོས་དང་།
ཕན་པར་མི་དགའ་ཞིང་ཁོང་ཁྱོ་བའི་ཕྱོགས་མཐུན་ནོ། །ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་
ཤིང་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བ་ནི་ལོག་ལྟ་དངོས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཆོས་དང་དེ་སྟོན་
པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་ལ་སྦྱོ་སྦྱར་འདེབས་པ་ནི་དེའི་
ཕྱོགས་མཐུན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། བརྟུན་སེམས་ཀྱིས་གང་བསམ་པ་མི་འགྲུབ་

ཅིང་མ་བསམས་པ་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱིས་ཏྲ་ཏུ་འཛིགས་གིང་འཆོ་
དོགས་མང་ལ་ཉམ་ང་བ་དང་། ལོག་ལྟས་ལྟ་བ་ངན་པ་རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་དང་ཏྲ་ཆད་ཀྱི་
ལུགས་ངན་ལ་གནས་ཏེ། ངན་འགྲོར་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་གདུང་བའི་བྱིར་བདག་
གིས་སྤང་བར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་འདུལ་བ་ལུང་ལས། མི་དག་བ་
ནི་དུག་དང་འབྲས་ཆུང་དུས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཆེན་པོར་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །མི་གོད་དང་
འབྲས་ཏེ་དག་བའི་ཆོགས་འཛོམས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། མི་དག་བ་ནི་གང་
གིས་སྤྱད་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྟོན་རྒྱུ་མོ་མོར་བའི་བྱིར་ཁ་ཞེ་དོ་གྲོག་མེད་པར་ནམ་དུང་
སྤང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། མཛངས་བླུན་ལས། སྤྲིག་པ་རྒྱུང་དུ་དག་ལ་ཡང་། །མི་གཞོད་སྟུམ་
དུ་བརྟམས་མི་བྱ། །མི་མདག་རྒྱུང་དུ་དག་གིས་ཀྱང་། །རྩ་ལུང་རི་ཙམ་སྤྲིག་པར་བྱེད། །
ཅེས་དང་། སྤྲིས་རབས་ལས། མ་མཐོང་བར་ནི་སྤྲིག་པ་བགྱིས་པ་དག །དུག་ཟོས་བཞིན་
དུ་བདེ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །ལྟ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་མི་དག་གི། །རྣམ་དག་མིག་གིས་མི་
མཐོང་མི་སྤིད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉང་གཏེར་སྒྲ་མའི་དམར་ཁྲིད་ལས་གསུངས་པ་ཉིད་ཆོགས་སྤྱ་ཅུང་ཟད་
བསྐྱས་ཏེ་བཀོད་པ། མི་དག་བ་བཅུ་ལས།

ལུས་ཀྱི་ལས་གསུམ་ནི། སྒོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་དང་། མི་ཆངས་པར་
སྦྱོད་པ་གསུམ་ཡིན། དེ་ཡང་སྒོག་གཅོད་པའི་དོ་བོ་ནི་འཆོ་བའི་རྒྱན་གཅོད་པ་ཡིན། དབྱེ་
ན་དུག་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འབྱེད་དེ། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྒོག་གཅོད་པ་ནི། ཤ་དང་ལྷགས་
པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་བྱིར་གསོད་པ། ཞེ་སྤང་གིས་སྒོག་གཅོད་པ་ནི། ཀུན་ནས་
མནར་སེམས་པ་དགྲ་དང་བཅས་པས་མི་ཤ་ཆགས་པ་སོགས་གསོད་པ། གཏི་ལུག་གིས་
སྒོག་གཅོད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་བྱིས་པས་བྱེད་གསོད་པ་ལྟ་བུའམ།
དོག་པའི་འོག་ཏུ་གོག་སྤྱར་གི་བ་ལྟ་བུ་ཡིན། དེའི་ཡན་ལག་ནི་བཞི་སྟེ། སྤྲིག་པ་འདི་ལྟ་

བྱ་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་སྒོ་སྒོན་དུ་སོང་བ་དང་གཅིག་སྟེར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ་དེ་ལ་ཚུལ་
 བས་འདུག་པ་དང་གཉིས། དངོས་གཞི་ཉམས་སུ་མྱོང་སྟེ་བསད་པ་དང་གསུམ། མཐུག་
 འགྲོད་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་བཞིས་རྫོགས་པ་ཡིན། དེའི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སྟོག་གཅོད་
 པ་ཕལ་ཆེར་ཡི་དུགས། ཞེ་སྤང་གིས་སྟོག་བཅད་པས་ནི་དཔྱལ་བ། གཏི་མུག་གིས་བྱོལ་
 སོང་དུ་སྒྲུའོ། །དབང་གི་འབྲས་བུ་ནི་སྒོན་གྱི་ལས་ངན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་གལ་ཏེ་མིར་
 སྒྲེ་བ་ན་ཡང་ཆོ་མུང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྲ་མའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་
 དགའ་བར་འབྲུང་རོ། །དེས་ན་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་ལས་མ་
 ཡིན་པས། འབད་པས་སྤངས་ན་རྣམ་སྒྲིན་དང་། རྒྱ་མཐུན་དང་། དབང་གི་འབྲས་བུ་
 སྤྲར་ལས་འོག་ནས། ལྟ་མའི་བདེ་སྤྱད་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྤྱད་པར་འབྲུང་རོ། །ཞེས་
 མདོ་ནས་བཤད་གསུངས། ཆོག་ཕྱི་མ་འདི་འོག་མ་རྣམས་ལའང་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་
 ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ལ། **སྐབས་འདིར་གལ་ཆེ་བའི་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན།** གོང་
 སྒོས་གཏི་མུག་གིས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་པ་དངོས་ནི་གཞུང་འདིར་མ་གསུངས་ཀྱང་གཞུང་གཞན་
 ལས་བཤད་པ་ལྟར་མཆོད་སྒྲིན་གྱི་ཕྱིར་སྟོག་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་
 ཏུ་དེ་བ་དང་དགའ་བ་བསྟོག་མ་སོགས་མཆོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཏེ་སོགས་གསོད་པ་དང་། གྲུ་གྲོ་
 རྣམས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་དགོ་བར་འཛིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་ཆོས་སྟོན་དང་རྟེན་བཞེངས་
 སོགས་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གསོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡང་། དེ་དག་གི་ལྟ་
 གྲུབ་དང་མི་མཐུན་ཡང་སྤྱད་པ་ནི་མཉམ་པོར་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་
 ལུགས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་འཛིན་
 རྟེན་པན་བཙོན་པའི། ཆོས་ནི་འཆོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་དེའི་རྗེས་ཞུགས། །
 དེ་ཡང་འཆོ་བ་མེད་པར་བརྟེན། །ཡུན་རིང་པན་པའི་བྱ་བ་མཛད། །དེ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་

གྱུར་ནས། རྟག་ཏུ་འཆོ་མེད་ཕན་པར་སྒྱོད། །འཁོར་ལའང་ཕན་པ་བརྩོན་པར་འདོམས། །
བྲམ་ཟེའམ་ཡང་ན་དགོ་སྒྱོང་ནི། །གཞན་གྱིས་ཐོས་པའི་ཆོག་ལ་ཡང་། །འདིས་གཞོད་བྱས་
པའི་ཚུལ་ཡོད་མི། །ཀྱན་ཏུ་དགོ་བའི་རང་ཚུལ་འདིའོ། །ཞེས་དང་། བྱད་པར་འཕགས་
བསྟོད་ལས། །ལྷ་རྟེན་དང་ནི་མཆོད་སྒྱུན་ལ། །སེམས་ཅན་གསོད་པར་བྱེད་པ་གང་། །
འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་སུ་འཆོལ། །བྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལ་དེ་དག་སྒྲོད། །གང་ཞིག་སྟོག་ཆགས་
ལ་རྟག་གཞོད། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང་། མཆོད་སྒྱུན་ལ་ནི་སྒྱུག་འགྲུམ་
པ་། །དྲང་སོང་རྣམས་ནི་སྒྲ་ཞེས་གྲགས། །སྟིག་མེད་བྱོད་ཀྱིས་གྲོག་མ་ལའང་། །གཞོད་
པ་བགྱིད་པར་རྗེས་མ་གནང་། །ཞེས་སོ། །ཚུལ་དེས་རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ཐབས་སུ་ནི་མི་
འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་ལྷས། །གང་དག་བདེ་བས་བྱབ་རྣམས་དགེས་འགྱུར་ཞིང་། །
གང་ལ་གཞོད་ན་མི་དགེས་འབྱུང་འབྱུར་བ། །དེ་དག་དགའ་བས་བྱབ་པ་ཀྱན་དགེས་
གིང་། །དེ་ལ་གཞོད་བྱས་བྱབ་ལ་གཞོད་པ་བྱས། །རི་ལྷར་ལུས་ལ་ཀྱན་ནས་མེ་འབར་
བ་། །འདོད་པ་ཀྱན་གྱིས་ཡིད་བདེར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གཞོད་པ་བྱས་
ན་ཡང་། །བྱགས་རྗེས་ཆེ་རྣམས་དགེས་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེས་རང་གཞན་
ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་བསྐྱེད་མི་སྲིད་དེ། །སྒྱོད་འཇུག་ལས། །སྟིག་པ་སྒྱུད་
པ་བདེ་འདོད་ཀྱང་། །གང་དང་གང་དུ་འགྲོ་འགྱུར་བ། །དེ་དང་དེར་ནི་སྟིག་པ་དེས། །
སྒྱུག་བསྐྱེད་མཆོན་གྱིས་རྣམ་པར་འཛོམས། །ཞེས་དང་། །སྒྲེས་རབས་ལས། །བདག་གི་
ཕྱིར་དང་གཞན་གྱི་ཕྱིར་དག་ཏུ། །བདེ་བ་འདོད་ན་སྟིག་པ་མི་བྱ་སྟེ། །བྱིས་པ་བདེ་འདོད་
གང་ཞིག་སྟིག་བྱེད་ན། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་སྦྱོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །དོན་དམ་
བསྟོན་པ་ལས། །ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཀྱན་རྣམས་ལས་ནི། །སྟོག་གཙོད་
ཀྱིས་ནི་གྲོལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྐྱབ་
ཀྱིས་། །བྱོད་ཀྱིས་བྲམ་ཟེ་དགོ་སྒྱོང་ལྷ་དང་ནི། །མགོན་དང་ཡབ་ཡུམ་དག་དང་བརྩོན་མོ་

དང་། །འཁོར་གྱི་སྤྲད་དུའང་སྤྲིག་པ་མི་བགྱིད་དེ། །དུམ་ལ་བའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་སྤྲིག་ལ་འོད་འགའ་
མ་མཆིས། །སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་སྤྲད་པ་འགའ་ཡང་ནི། །དེ་ཡི་མོད་ལ་མཆོན་བཞིན་མི་
གཙོད་ཀྱང་། །འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ན་སྤྲིག་པ་ཡི། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གང་ལགས་མངོན་
དུ་འབྱུང། །ཞེས་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྤྱོད་ལ་གདམས་པར་མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །བྱད་པར་དུའང་
སྤྲ་མ་དང་སེར་མོ་བའི་རིགས་ཡིན་ན་ནི་ལྷག་པར་ཡང་ཉེས་པ་ལྟི་སྟེ། ཐོག་མར་སྤྲོམ་པ་
ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་སྐྱབས་འགོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། མདོ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་
ལ་སྐྱབས་གསོལ་ན། །འཆོ་ཞིང་གཞོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པས། །འཆོ་
བ་དང་ཡུལ་བ་ལས་ཆེ་བའི་གཞོད་འཆོ་ཡོད་མི་སྤྲོད་པས་སོ། །སོ་ཐར་གྱི་བྲིམས་དང་ཡང་
འགལ་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་གཞོད་གཞིར་བཅས་སྤངས་པ་ལུས་ངག་གི་སྤང་བདུན་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་ཕྱིར། སྤྱོན་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་དགོངས་ནས། དག་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་
གསུམ་དག་པ་ལས་གཡི་བཟའ་བ་གཞན་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་
པའི་རྩ་རྒྱུ་ཅུ་ཅུ་ལའང་འོངས་སྤྲད་པར་རྗེས་སུ་མ་གནང་བས་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྒྱུ་ཆགས་
སོགས་ཀྱང་དགོས་པའི་དོན་དེ་ཡིན། བྱང་སེམས་ལས་གཞན་དོན་དུ་འབྱུང་ན་ལུས་ངག་
གི་ལས་བདུན་གནང་བའི་སྐྱབས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་པ་ཆེ་རྒྱུང་
གི་སྤྱོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་སྐྱེས་རབས་རྣམས་སུ་འདི་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་བདག་བས་གཞན་གཅིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྤྱོན་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་
པས་དེ་དང་མངོན་སུམ་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲིགས་སུ་ཏན་གན་གྱི་སྤྱོད་པ་སོགས་
གསུངས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་རུས་པས་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱིར་རྗེས་གསོ་བ་གཉིས་
ཀ་གྲུབ་པ་སྤྱོད་དཔོན་པ་རྣམས་དང་བེ་མ་ལ། །འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་ཆེན་གཤམ་པ་རི་དང་། བོད་
ཀྱི་གསང་བདག་ཟུར་ཆེ་རྒྱུང་སོགས་དང་འབྲུག་སྤྱོན་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་
པལ་གྱིས་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཏེ། །ལས་དང་པོ་པས་རྣལ་འབྱོར་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པས་གྲུབ་

པ་དང་། གྲུབ་པས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སྒྲོན་པ་མི་བྱ་བར་གསུངས་པས་ཤེས་ལ། རྒྱ་
འབྲུལ་རྒྱས་པ་ལས། མཛོགས་པ་ཡིས་སྤྱད་གྱུར་ན། །ཡི་དྲགས་ཐིན་པོའི་གནས་སུ་
སྒྲེལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐར་པ་ནག་པོ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་ལུས་སོ། །
དེས་ན་དང་པོ་དབང་གི་སྒྲོམ་བཟུང་སྐབས། དེང་ནས་སློག་གཙོན་མི་བྱ་ཞིང་། ཞེས་
ཁས་སྐྱངས་དང་འགལ་ཞིང་། དངོས་གཞི་བདེ་གཤེགས་བཀའ་འདས་ཀྱི་ཙུང་ལྷུང་དུ་འདྲེ་
བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་ཅེ་མོ་ལས། བརྟན་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ནི། །ཁ་ན་མ་ཐོབ་ལྟུང་མེད་
ཅིང་། །སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལ་གནས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །ཚུལ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོགས་
འཁོར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུང་། འཕགས་ཡུལ་དུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་གསལ་པར་མི་འགྱུར་
བའི་མི་ལ་སོགས་པའི་ཤ་ལྷ་པོ་དམ་ཆོག་གི་རྣམས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་
བུའི་སྒྲིག་མེད་མ་རྟེན་ན། གསང་འདུས་ལས། ཤ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་ཡང་། ཐམས་
ཅད་བསམ་པས་རྣམ་པར་བརྟགས། ཞེས་དང་། མཉམ་སྦྱར་ལས། བག་ཟན་ལས་ནི་
བྱས་པའི་ལྷགས། །ཙན་དན་དམར་པོས་སྒྱུབ་པ་དང་། །བག་སྐྱེ་ཟན་ལས་བྱས་པའི་ཤ།
རྒྱལ་པོའི་ཟན་ཞེས་བཤད་པའོ། ཞེས་ཙན་དན་སོགས་ཀྱིས་ཁ་སྦྱར་བའི་ཟན་ལ་དེར་མོས་
པས་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དངོས་སུ་རང་གི་བསལ་པ་དང་། གཞན་
ལ་གྲོག་ཏུ་གསོད་བཅུག་པ་གཉིས་རྣམས་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་དེ། མཛོད་ལས། དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་
ལྷན་། །ཞེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའང་མཉམ་པོར་གསུངས་ཏེ། འཕགས་
པ་ལུང་པོ་གསུམ་པ་ལས། མི་དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་སྐྱངས་པ་ལ་ཞུགས་
པ་དང་། འདུག་ཏུ་སྦྱུལ་བ་དང་། འདུག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའམ། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
གང་གིས་བསྐྱིབས་ནས། བདག་སེམས་ཙན་དཔུལ་བར་མཆི་བའམ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཙན་གཅིག་ཙམ་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་གཏོགས་ཀྱང་། རྣམ་

སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་གཅིག་ལ་སེམས་ཅན་ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བར་གནས་
དགོས་པར་མདོ་དྲན་པ་ཉིད་བཞག་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་སེམས་ཅན་ལས་
ངན་པ་རྣམས་ལོག་པའི་སྤྱོན་ལམ་ལ་གོམས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་འཆི་ཀ་མའི་སྤྱོན་ལམ་
སྟོབས་བཅན་པས། སྤྱོན་ཤྲུག་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་པའི་ཆོ་ཉ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་བ་ལ་བཏགས་
ནས་བསད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ད་ལྟ་དང་གཉིས་ཉིས་མེད་དུ་གསོད་པ་འདི་བཞིན་དུ་
མ་འོངས་པ་ན་དང་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་རྣམས་ཉིས་མེད་དུ་གསོད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
སྤྱོན་ལམ་བཏབ་པས། བྱིས་ཉ་ཆེན་གཉིས་པོ་རྒྱལ་པོ་འཕགས་སྤྱེས་པོ་དང་། སྤྱོན་པོ་མ་
ལ་གཞོད་གཉིས་སུ་གྱུར་ནས། ཤྲུག་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་ཟིན་ཀྱང་
ཉིན་གཅིག་ལ་ཁ་འདོགས་པར་བྱས་པ་དང་། ཆོས་རྒྱན་པ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱིས་བ་ཞིག་
བརྒྱས་ཏེ་བསད་པས་དེས་ལོག་སྤྱོན་བཏབ་པའི་དབང་གིས་བ་སྤྱང་དེ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་
དུ་གྱུར་ནས་ལྷག་མཚམས་མའི་བྱ་བྱེད་མོ་གཉིས་པོ་ཉིན་གཅིག་ལ་རྟེན་བཅད་པ་དང་། མཁན་
སྟོབ་ཆོས་གསུམ་བྱ་རྩི་མའི་བྱ་གསུམ་དུ་འབྱུངས་ཏེ་མཚོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་བཞེངས་
པའི་སྐབས་སུ་སྔོན་བསྐྱལ་བའི་སྤྱང་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་དགེ་རྩ་བསྟོར་རྒྱ་ལུས་པས་ཁོ་བློས་ནས་
ལོག་སྤྱོན་བཏབ་པ་བྱིས་རྒྱལ་པོ་སྤྱང་དར་མར་གྱུར་ཏེ། མཁན་སྟོབ་གསུམ་གྱི་མཛོད་པའི་
ཕྱག་རྩེས་བསྐྱབ་པ་སོགས་མང་བས་དེ་ལྟར་མི་འགྲུལ་བའི་ངེས་པ་མེད་པས་ཀྱང་བག་ཡོད་
པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། འཕགས་པ་ཀྱ་ཉ་ན་གོང་ཞིང་ན་བསོད་སྟོམས་ལ་བྱོན་པས་དེ་ན་བྱད་
མེད་གཅིག་གིས་བྱ་ཞིག་པང་། ཉ་ཤ་ཞིག་ཟ། དེའི་རུས་པ་བྱི་མོ་ཞིག་གིས་ཟ་བ་ལ་རྩོས་
རྟེན་པར་གཟིགས་ནས། མདོན་གེས་ཀྱིས་བཏགས་པས། ཉ་དེ་བྱད་མེད་དེའི་ད་ལྟའི་པ་
དང་བྱི་མོ་དེ་ད་ལྟའི་མ། བྱ་དེ་ཆོ་སྤྱོན་རང་གསོད་པའི་དགྲ་པོ་དེ་ཡིན་པར་གཟིགས་ནས།
པ་ཤ་ཟ་ཞིང་མ་ལ་རྟེན། གསོད་པའི་དགྲ་པོ་པང་དུ་སྤྱང་། རྒྱང་མས་བྱི་ཡི་རུས་པ་ཟུར། །
འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་གད་མོ་བྲོ། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་གསལ་བྱའི་སེམས་ཅན་དེ་ད་ལྟ་

རང་གི་པ་མ་སོགས་སྤར་གི་བ་དེ་དག་མིན་པའི་ངེས་པའང་མི་འདུག་ལ། ཆོ་སྒྲོན་གྱི་པ་མ་
ནི་ཡིན་ངེས་པས་ཁྱིམ་པའམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོག་གཙོད་ཀྱི་ལས་འདི་ལ་གིན་
ཏུ་གཟབ་དགོས་པར་སྤང་ཡང་། དེང་སང་ནི་ཁྱིམ་པ་ལྟ་ཅི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ནས་ཀྱང་
དགག་བྱ་སྤོ་ཚམ་གྱི་ཁོངས་སུ་འདྲེན་ཅིས་གདབ་གནང་མཁན་ཆེར་མི་འདུག་ཀྱང་། དེས་
དགོ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ནི་འཛིག་པར་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་མདོ་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
གཞན་ལ་འཆོ་བ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པ་དགོ་སྦྱོང་གང་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། དེ་དང་
འབྲེལ་བར་དགོན་སྡེ་སོགས་ཁ་ཅིག་ཏུ་བསང་ཤའི་རྒྱགས་འདྲེན་པ་དང་དམར་ཆོག་བཟའ་
བའི་སྒོལ་ཡོད་འདུག་པའང་མི་བཟང་སྟེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ།
ང་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་བཞིན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་
བདག་གི་བྱའི་ཤ་བཟའ་བར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་གནང་བར་བྱ། རང་གིས་བཟའ་བ་ལྟ་ཅི་
སྒོས་ཏེ། རས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་གནང་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཟོས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་གནས་མེད་དོ། ཞེས་དང་། ཁེ་ཡི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་གསོད། ཤལ་ཡི་
ཆེད་དུ་ཞོར་སྒྱུན་བྱེད། དེ་དག་གཉིས་ཀ་སྤྲིག་པ་ཅན། འོ་དོད་འབོད་ལ་སོགས་པར་བཅོ། །
གང་གིས་བྱབ་པའི་ཆོག་འདས་ཏེ། བསམ་པ་ངན་པས་ཤ་བཟའ་ན། འཛིག་རྟེན་གཉིས་
ནི་གཞིག་པའི་ཕྱིར། ཤལ་ཡི་བསྟན་ལ་བརྟུལ་ཞུགས་སྤང་། ཤིན་ཏུ་མི་བཟང་དཔུལ་བར་
ཡང་། ཤྲིག་པའི་ལས་ཅན་དེ་དག་འདོད། མ་རུངས་འོ་དོད་འབོད་སོགས་སུ། ཤལ་ཡི་
དག་གཙོ་བར་འགྱུར། རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་རྣམས་ནི། མ་བརྟགས་པ་དང་མ་བསྐྱངས་
དང་། མ་བསྐྱུལ་བ་ཡང་ཡོད་མིན་ཕྱིར། དེ་བས་ཤ་ནི་མི་བཟའ་འོ། ཞེས་སོགས་རྒྱ་
ཆེར་གསུངས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱི་ལྟ་འདོད་མདོར་བསྟན་ལས་ཀྱང་། རྣམ་ཐོབ་དོན་
དུ་སྒྲོག་གཙོད་དང་། བཟའ་བའི་དོན་དུ་རིན་འཇལ་བ། གཉིས་པོ་དག་ཀྱང་གསོད་པ་
སྟེ། ཤུ་འབོད་ལ་སོགས་རྣམས་སུ་འཆོད། གང་ཆོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤ་ཉོས་པ། ཁྱིམ་པ་རྣམས་

ལ་སྤྲིག་མེད་ན། །དེ་བཞིན་སྐྱུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ། །བྱས་ན་འང་རི་ལྟར་བསོད་ནམས་
འགྲུར་། །གསོད་པོ་ནོར་ལ་སྤོང་བ་དག །བསྐྱལ་བ་འབུམ་དུ་འཛོད་པའོ། །ཟ་པོ་ག་ལ་
སྤོང་བ་དག །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་འཛོད་པའོ། །ཤ་བཟའ་བ་ཡི་མི་གང་ཞིག །དང་པོ་ཡི་དྲགས་
འགོ་བ་སྟེ། བྱི་མ་དུ་འབོད་འགོ་བའོ། །ཞེས་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་དང་པོ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་
ལས་ཀྱི་སྤྲིན་པོར་སྐྱེས་ཤིང་འཕོས་ནས་དུ་འབོད་དུ་འགོ་བར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ལས་
ཀྱང་བསྐྱེས་ཤིང་རིགས་ནི་ཉེས་པ་བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་དེ་ལས་ལྷི་བར་གསུངས་ཏེ། གཞན་
གྱིས་བསང་བ་བརྒྱ་ལས་ནི། །རང་གིས་བསང་དམ་གསོད་བཅུག་པའི། །ཤ་ནི་ཉེས་པ་བརྒྱ་
འགྲུར་ལྟེ། །ཞེས་སོ། །དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཡུལ་སྟོལ་ཁ་ཅིག་ན་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆང་འདྲན་
སྟོལ་དང་། བཅུན་གཟུགས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལ་འཕྱོར་བས་སུ་བྱེད་པ་འང་སྣང་མོད། དེས་
ནི་རང་ཉིད་སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ནང་ཆ་བཟང་མར་ངོམ་པ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་
ལས་། ང་ལ་སྟོན་པར་ཁས་འཆེ་བའི་དགེ་བསྟེན་ཡན་ཆོད་གྱིས། ཆང་མི་བཙོ། མི་སྤྱད།
མི་བཏུང་། དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན་དེ་ཡང་ངའི་འཁོར་མིན་ལ། ང་ཡང་དེའི་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། མདོ་གཞན་རྣམས་ལས། ཆོ་འདིར་ཆང་བཏུང་ན་བཟངས་ཁུ་འབྱུང་བའི་དཔུལ་
བར་སྐྱེ་བ་དང་། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱོན་པར་འགྲུར་བ་དང་། གཞན་
ལ་ཆང་སྤྱད་ན་ཆོ་རབས་ལྟ་བུར་ལག་དུམ་དུ་འགྲུར་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཉེས་པ་ཆོད་
མེད་དེ། སྐྱེས་རབས་ལས། གང་ཞིག་བསྟེན་ན་ངན་པ་སྟོན་པར་འགྲུར། །རབ་ཏུ་འཛིགས་
པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་ལྷུང་། །དུད་འགོའི་གནས་དང་ཡི་དྲགས་དབུལ་འགྲུར་བ། །
མཐོང་བར་འདོད་པ་དེ་ནི་སུ་ཞིག་ཡོད། །ཆང་དེ་ཏུང་དུར་འབྱུངས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
ནི། །མི་ཡི་གནས་སུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་ཉམས། །གང་གི་བྱིས་ཀྱང་མནར་མེད་
འབར་བས་བསྐྱེགས་པར་འགོ། །ཡི་དྲགས་ཡུལ་དང་དུད་འགོ་དམན་པར་གནས་པར་
འགྲུར་། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པར་འགྲུར་ཞིང་གཏམ་ངན་མདོན་དུ་འབྱུང་། །རྡོ་ཆ་མེད་

ཅིང་སྒོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་ཆོང་སོགས་གཡོ་སྐྱའི་སྒོ་ནས་
ཁེ་སྒོགས་ཐོན་པ་དང་། དེང་སང་བཙུན་ཆུང་དུ་གྲགས་པ་དང་ལྷ་མཐོང་འདྲེ་མཐོང་བཤད་
པ་སོགས་པལ་ཆེར་ཀྱང་། རོ་བོ་མ་བྱིན་ལེན་དང་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་རླུན་སོགས་ལས་
མི་འདའ་བས་བསྐྱབ་སྒོམ་འཛིག་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་ལྟར་གཤེས་པར་
བྱས་ནས་བྱན་གཤེས་བག་ཡོད་ཀྱིས་བསྐྱུང་བ་ནི་གིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་སྐབས་ཀྱི་འཕྲོས་
དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ནས། ད་ནི་དོན་འཛིན་གསུང་གི་གཞུང་དངོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ།

ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་གཉིས་པ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་གྱི་རྫས་བདག་གིར་
བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དབྱེ་ན། མཐུས་ལེན་པ་དངོས་སུ་འཕྲོག་པ་ལྟ་བུ། འཇབ་བྱས་ལེན་
པ་མ་ཆོར་བར་བརྟུབ། གཡོ་སྐྱས་ལེན་པ་བྲེ་སྤང་གི་ཟོལ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་
རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྤར་ལྟར་བཞི་ཆོང་བས་རྫོགས། འབས་བུ་ལ་གསུམ་ལས།
ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབས་བུ་གསུམ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱིས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་ལྟོང་། ཁྱད་
པར་དུ་ཡི་དྲགས། དབང་གི་འབས་བུ་གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་སྤིང་ན་ཡང་། འབྱོར་པ་རྒྱུང་ཞིང་
རྟུ་འཕྲོག་མང་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབས་བུ་ནི། བག་ཆགས་ངན་པ་
ཀུན་གཞི་ལ་སོགས་པས་ཆོར་བས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་ལ་དགའ་བར་
འགྱུར་རོ། །

ལུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ་པ་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པའི་ངོ་བོ་ནི། འདོད་པའི་
ཡུལ་རང་དབང་དུ་མ་རྒྱུར་པ་ལ་གཡེམ་པ་ཞིག་ཡིན། དབྱེ་ན། རྒྱལ་པོས་བསྐྱུང་བ་
རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་ལ་འབངས་ཀྱིས་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བའོ། །ཁྱིམ་པཅས་པས་སྤྱད་དུ་
མི་རུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་མས་བསྐྱུང་བ་ནི། རྒྱ་གར་པ་བབ་ཅོལ་དུ་སྤྱད་དུ་མེད་དེ། ཐོ་མོ་
ཁྱིམ་དུ་མ་བསྐྱུན་གྱི་བར་ལ་ཁ་མས་བསྐྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱད་པའོ། །ཁི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུང་
བ་ཞེས། མ་སྤིང་ལ་སོགས་པ་ངོ་ཆོང་པའི་གནས་ལ་སྤྱད་དུ་མི་རུང་བའོ། །ལྷ་ཆོས་ཀྱིས་

གཉིས་པ་ངག་གི་མི་དག་པ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་རྩུབ་དུ་སྒྲ་པའི་ངོ་བོ་ནི། དངོས་པོའི་
 ཆོས་ལ་མི་གནས་པ་ལ་དེར་ངག་གི་བརྗོད་པ། དབྱེ་ན། བན་གཞོད་མེད་པའི་རྩུབ་ཆེན་
 པོས་རྩུབ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། བན་གཞོད་ཡོད་པའི་རྩུབ་ལུལ་གཅིག་ལ་བན་གཅིག་ལ་གཞོད་
 པའི་རྩུབ་དང་། མི་ཆོས་བྲུ་མའི་རྩུབ་ཞེས་ཏེ་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་མངོན་པར་གཤམ་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་རྣམས་ཡིན། དེ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་
 རྒྱུར་ལྟར་བཞི་ཚད་བས་རྫོགས། འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དན་
 སོང་གསུམ་དུ་ལྟུང་། དབང་གི་འབྲས་བུ་གལ་ཏེ་མིར་སྒྲིམ་ན་ཡང་ངག་མི་བཅོན་པར་
 འགྱུར་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོར་བས་སུ་ཡང་རྩུབ་སྒྲ་བ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །

དག་གི་མི་དག་པ་གཉིས་པ་སྒྲ་མའི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་གྱི་མཇུག་བོ་དབྱེ་བ་ཞིག་ཡིན།
 དབྱེ་ན། བཅོན་སྤུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ངོས་ནས་ཆོལ་བ་དང་། གཞོགས་སྤུ་སྟེ་ཟུར་སྒྲོས་བྱེད་པ་
 དང་། རྒྱུག་སྤུ་སྟེ་རྒྱུག་ཏུ་གཞན་ལ་སོ་སོར་སྒྲོག་པ་རྣམས་ཡིན། ཡན་ལག་སྒྲུང་དང་འབྲ།
 འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་རན་སོང་གསུམ་ཏུ་སྟོང་། དབང་གི་འབྲས་

བུ་ནི། མི་ལུས་ཐོབ་སྲིད་ན་ཡང་། མཛའ་བོ་ཉུང་བ་དང་། འཐབ་ལྷ་མང་བ་དང་། ཉག་
ཏུ་གྲོད་སྒྲ་མང་། ཀྱན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་། ཉོན་མེད་པར་འགྱུར། རྒྱུ་མཐུན་ཆེ་རབས་
སུ་ཐུ་མ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །

ངག་གི་མི་དགོ་བ་གསུམ་པ་ཚོག་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ནི། དལ་བ་ཆུད་གསོན་པ་ཞིག་
ཡིན། དབྱེ་ན། མི་དཔོན་དང་། རྒྱུང་སྤེལ་དང་། བྲེ་མའི་གཏམ་མོ། །ཡན་ལག་སྒར་ལྷ་ར་
བཞིས་རྫོགས། འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་རན་སོང་གསུམ་དུ་སྒྲེ།
དབང་གི་འབྲས་བུ་མིར་སྒྲེ་སྲིད་ན་ཡང་ཆོག་མི་བཅུན་པ་དང་། སྒྲོད་ཆོག་ཅན་དང་། འབྱུང་
བར་འགྱུར། རྒྱུ་མཐུན་ཆེ་རབས་སུ་བཀྱལ་བ་སྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །

ངག་གི་མི་དགོ་བ་བཞི་པ་ཚོག་རྒྱུ་བ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་གྱི་ཞེ་གཅོད་པའི་ངག་དབྱེ་ན།
ངོར་མཆོང་འབྱུང་། བརྒྱད་དེ་ཞེ་གཅོད་པ། རྒྱོག་ཏུ་ཞེ་གཅོད་པ་རྣམས་ཡིན། ཡན་ལག་
བཞིས་རྫོགས། འབྲས་བུ་ལ་གསུམ་ལས། རྣམ་སྒྲིན་རན་སོང་གསུམ་དུ་སྒྲེ། དབང་གི་འབྲས་
བུ་མིར་སྒྲེ་ན་ཡང་། ཅི་སྒྲུས་གཞན་གྱི་ཞེ་གཅོད་ལ་འཕོག་པ་དང་། ཉག་ཏུ་ཞེ་གཅོད་དུ་འོང་།
རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་བུ་ཆོག་རྒྱུ་བ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཡིད་གྱི་མི་དགོ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་བརྒྱབ་སེམས་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ལ་ཆགས་པ། དབྱེ་ན། བདག་གི་ལ་ཡོད་པ་གཞན་ལ་མི་གཏོང་བ། གཞན་གྱི་
དེ་བདག་གི་དབང་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་བདག་པོ་མེད་པའི་ས་འོག་གི་གཏོར་
ལྷ་ལ། ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་རྣམས་ཡིན། ཡན་ལག་བཞིས་ཡིད་གྱི་གསུམ་པོའི་གཞི་
བསམ་སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་བོ་གཅིག་གྱུང་ལྷོག་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲོན་སྤྲེལ་སྒྲུམ་མོ། །མཆོན། རྫོགས།
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་རན་སོང་གསུམ། དབང་གི་འབྲས་བུ་མིར་སྒྲེས་ན་ཡང་ཉག་ཏུ་ཡུལ་
རན་པ་བཀྱེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར། རྒྱུ་མཐུན་ཆེ་རབས་སུ་བརྒྱབ་སེམས་
ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞོན་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་ལ་བསམ་ངན་འཆང་བ། དབྱེ་ན་ཞེ་སྤང་གི་ཆ་ལས་བྱུང་བ། འཁོན་དུ་འཛིན་པའི་ཆ་ལས་བྱུང་བ། དྲག་དོག་གི་ཆ་ལས་བྱུང་བ་གསུམ་ཡིན། ཡན་ལག་བཞིས་རྫོགས། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྒྲེ། དབང་གི་འབྲས་བུ་མིར་སྒྲེ་སྤྲོད་ན་ཡང་། ཉེས་པ་མེད་པར་གཞན་ཞེ་སྤང་བ་དང་། ཏྲག་ཏུ་དགྲ་མང་ཁ་མཆུ་མང་བར་འགྱུར། རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་བུ་གཞོན་སེམས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལོག་པར་ལྟ་བའི་ངོ་བོ་ནི། བདེན་པའི་དོན་ལས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ། དབྱེ་ན་། རྫོགས་འདོགས་པ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ལྟར་ཏྲག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་དང་། ཁྱི་དང་བྱ་ཡི་དགའ་བྱུང་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་རྣམས་ཡིན། ཡན་ལག་བཞིས་རྫོགས། རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྒྲེ། དབང་གི་འབྲས་བུ་མིར་སྒྲེ་སྤྲོད་ན་ཡང་། ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་གྲ་གྲོ་ལ་སོགས་པ་དཀོན་མཆོག་གི་སྒྲ་ཅམ་ཡང་མི་ཐོས་སར་སྒྲེ། རྒྱུ་མཐུན་ལོག་པར་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱང་གཞི་ལ་འབྲས་ནས་ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་འདི་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་པ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པ། ལྟ་མི་དལ་འབྱོར་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་སྤོངས་ཤིག དེ་ལྟ་བུའི་མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་ལ། སྤྲིག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་། ཞེ་སྤང་གི་སྒྲོ་ནས་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟུང་ན་དཔུལ་བ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡི་དྲགས། གཏི་ལྷག་གིས་སྤྲད་ན་དུད་འགོར་སྒྲེའོ། །ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དེ། ཡུལ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟུང་པས་དཔུལ་བ། ཡུལ་ཐ་མལ་བ་པལ་ལ་ཡི་དྲགས། ཡུལ་དམན་པས་དུད་འགོར་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །བྲངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མང་དུ་སྤྲད་ན་དཔུལ་བ། ལན་འགར་སྤྲད་ན་ཡི་དྲགས། ལན་རེ་ཅོམ་གྱིས་དུད་འགོར་སྒྲེ་བར་ཡང་གཞུང་གཞན་ནས་གསུངས་སོ། །མཆན། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོག་གཙོན་པའི་ནང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོག་དང་ཡུལ་

བའི་སྒྲིག་པ་རྣམས་སྤྲིན་ཆེ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་ནང་ནས་དགོན་མཆོག་གི་དགོར་ལ་རྒྱ་
བ་སྒྲིག་ཆེ། འདོད་ལོག་གི་ནང་ནས་དག་བཅོམ་མ་ལ་སྤྱད་ན་སྒྲིག་ཆེ། རྒྱུན་གྱི་ནང་ནས་
སྤྲོ་མ་དང་དག་འདུན་མཆོད་པར་འོས་པའི་མགོ་བསྐྱར་བ་སྒྲིག་ཆེ། སྤྲོ་མའི་ནང་ནས་དག་
འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་སྒྲིག་ཆེ། ཆོག་རྒྱུབ་གྱི་ནང་ནས་དག་འདུན་ལ་མི་སྟན་པར་བརྟེན་
པ་སྒྲིག་ཆེ། དག་འབྱུང་གྱི་ནང་ནས་དག་སྤྱོད་བསམ་གཏན་གཉིས་མེད་གྱི་དོན་སྒྲོམ་པའི་
སྤྱོད་དབྱུགས་པ་སྒྲིག་ཆེ། བརྒྱབ་སེམས་གྱི་ནང་ནས་དགོན་མཆོག་གི་འོར་ལ་བརྒྱབས་པ་
སྒྲིག་ཆེ། གཞོད་སེམས་གྱི་ནང་ནས་མཚམས་མེད་པ་ལྷ་ཤོམ་པ་སྒྲིག་ཆེ། ལོག་ལྟའི་ནང་
ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་སྒྲིག་ཆེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སློག་ལ་བབས་ཀྱང་
མི་རུང་། སྦྱར་བསྟན་ན་མི་དག་བ་བཅུ་ཉིད་ལ་ཡང་བྱད་ཡོད་དེ། སློག་གཅོད་པ། སྤྲོ་མ།
ཆོག་རྒྱུབ། གཞོད་སེམས་བཞིས་དཔུལ་བ། འདོད་ལོག་ མ་བྱིན་པར་ལེན་པ། བརྒྱབ་
སེམས་གསུམ་གྱིས་ཡི་དྲགས། རྒྱུན། དག་འབྱུང་། ལོག་ལྟ་གསུམ་གྱིས་དུད་འགྲོར་སྦྱེའོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤྱོད་དག་བཅུའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཉིད་
ངལ་གསོ་ལས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་རུ་རིན་པོ་ཆའི་དོན་རྒྱུང་འགོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་བ་ལས། མཐོ་རིས་འཕེན་པ་དག་བའི་ལས་བཅུ་ཡང་། །མི་དག་བཅུ་
སྤྱོད་སེམས་པ་དག་བ་སྟེ། སློག་མི་གཅོད་དང་མ་བྱིན་ལེན་པ་སྤྲངས། །ལོག་པར་མི་གཡེམ་
རྒྱུན་དང་སྤྲོ་མ་སྤྲངས། །དག་འབྱུང་ཆོག་རྒྱུབ་མི་སྟན་བརྒྱབ་སེམས་མེད། །གཞོད་སེམས་ལོག་
ལྟ་རིང་དུ་སྤྲངས་པ་སྟེ། ཞེས་པས། མི་དག་བ་བཅུ་ལས་ལོག་ཙམ་གྱིས་དག་བ་བཅུར་
མི་འབྱུར་ཏེ། རྒྱུད་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་བས་ན་མི་དག་བ་བཅུ་སྤྱོད་བའི་སེམས་
ནི་དག་བ་བཅུའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་བར་མ་ལས། བདག་ཉིད་ཀྱང་སློག་གཅོད་པ་སྤྲངས་
པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་བཅུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སློག་གཅོད་སོགས་ལས་ལོག་ཙམ་

གྲིས་ནི། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྲིས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ཡང་། རྒྱུད་བསྐྱམས་པ་མེད་ན་བསོད་
ནམས་གྱི་འཕེལ་མི་འབྱུང་ཞིང་དགེ་བཅུ་མཚན་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་བས། གང་ཟག་གམ་
ཉིན་བྱུང་པར་འཕགས་པ་སོགས་གྱི་སྒྱུན་སྒྲར་རང་གི་ཁས་སྤངས་སོགས་གྲིས་རྒྱུད་བསྐྱམས་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་གིན་ཏུགས་ཆེ་སྟེ། རྩོམ་མཛད་པའི་ལས་རྣམས་འབྱེད་ལས། མངོན་པར་
མཐོ་བ་མཐོ་རིས་ལྷ་དང་མི། ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྤོམ་པའི་ཚུལ་གྲིམས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པས། མདོར་ན་དགེ་བཅུའི་ངོ་བོ་ནི། གོང་དུ་སྤོམ་པའི་མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་དངོས་དང་དེའི་
ཕྱོགས་གཏོགས་བཅས་སྤོང་བའི་སེམས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཉེས་སྤྱོད་སྤོམ་པའི་ཚུལ་
གྲིམས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྤོང་བའི་སེམས་ནི་ཐོབ་
པ་ལ། ཚུལ་གྲིམས་པ་རོལ་བྱིན་རྫོགས་བཤད། ཅིས་སོ། དེའི་འབྲས་བུ་ལ་བཞི་ལས།
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི། ངལ་གསོ་ལས་རྒྱུད་དུས་མི་དང་འབྲིང་གིས་འདོད་པའི་ལྷ། །
ཆེན་པོས་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཏིང་འཛིན་འབྲེལ། གོང་མའི་ཁམས་གཉིས་བདེ་
བ་འཛིན་པར་བྱེད། འབྲས་བུ་བཞི་སྟེ་སྒར་གྱི་བསྐྱོག་པའི་དཔེས། དགེ་བཅུའི་འབྲས་
བུ་མཐོ་རིས་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའང་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དུ་སྤྱད་པས་འདོད་
པའི་མི་དང་ལྷར་སྐྱེ་ལ། ཆེན་པོ་ཏིང་འཛིན་དང་འབྲེལ་བས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་སྟེ།
མཐོ་རིས་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དང་། ངན་སོང་གི་སྒྲོ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དེ། རིན་
ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཆོས་འདིས་དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགོ་དག་ལས་རྣམས་གྲོལ་
ཞིང་། རྩོམ་དང་མི་ཡི་ནང་དག་ཏུ། བདེ་དཔལ་རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱས་པ་ཐོབ། ཁས་མ་གཏན་ཚད་
མེད་གཟུགས་མེད་ནི། ཆོངས་སོགས་བདེ་བ་མྱོང་བར་བྱེད། ཅིས་སོ། དེ་ཉིད་ཐབས་
ཤེས་ཕྱོགས་གཅིག་པའམ་ཐབས་ཤེས་སྤྱོད་ན་མེད་པས་ཟེན་ན་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གང་རུང་
དེའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི།
རྩ་བར། རྒྱུ་མཐུན་བྱེད་པས་རང་གིས་དགེ་ལ་གཞོལ། མྱོང་བས་ཆེ་རིང་བ་དང་ལོངས་

སྒྲོན་ཆེ། །མཐུན་པའི་བྱིམ་ཐབ་དག་ལྷ་མེད་པ་དང་། །སྐྱར་བམི་འབྱུང་ཕན་ཚུན་མཛེས་
བཤེས་བཞིན། །ཚིག་བཟུང་འོས་དང་ཀུན་གྱི་རྣ་བར་སྟན། །ཚིག་ཤེས་བྱམས་ལྡན་ལྟ་བ་
བཟང་པོར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལ་གཉིས། །བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ནི་ཆོར་བས་གར་
སྐྱེས་ཀྱང་རང་གིས་དག་བཅུའི་ལས་ལ་སྒྲོ་ཞིང་འཇུག་པར་འབྱུང་རོ། །སྒྲོང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི།
སྒྲོག་གཙོད་པ་སྤངས་པས་ཆོར་མེད་ཞིང་ནད་མེད་པ་དང་། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྤངས་པས་
ལོངས་སྒྲོད་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་། །འདོད་ལོག་སྤངས་པས་མཐུན་པའི་བྱིམ་ཐབ་མཛེས་
གིང་དག་ལྷ་མེད་པ་དང་། །རྩུན་སྤངས་པས་ཀུན་གྱིས་བསྟོད་ཅིང་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་།
ལ་མ་སྤངས་པས་འཁོར་གཡོག་མཐུན་ཅིང་མཚོག་ཏུ་གྱས་པ་དང་། །ཚིག་རྩལ་སྤངས་པས་
རྣ་བར་སྟན་ཅིང་བསྟོད་པ་དང་། །དག་འབྱུང་སྤངས་པས་ཚིག་བཟུང་བར་འོས་གིང་ཚད་
མར་བྱེད་པ་དང་། །བརྒྱུ་མེས་སྤངས་པས་རེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། །གཞོད་སེམས་སྤངས་
པས་འཆོབ་མེད་པ་དང་། །ལོག་ལྟ་སྤངས་པས་ལྟ་བ་བཟང་པོར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་
གི་འབྲས་བུ་ནི། །དེ་ཉིད་ལས། །དབང་གིས་ཡུལ་བཟང་གཟི་བཞིན་ལུན་སུམ་ཚོགས། །
བཟང་བུར་སྟན་སོགས་འཇུག་མཐུ་ཆེ་ཞིང་། །སྒྲོགས་གཙོད་སྟན་སོགས་དྲི་ཞིམ་དད་དང་
ལྡན་། །ཤུལ་གྱིས་མི་བསྐྱུ་འཇིགས་བྲལ་གཞོད་འཆོམ་དང་། །སྐྱེད་གྲུ་མཐུན་དང་རེག་ན་
མཚོག་ཏུ་བདེ། །དུས་ཀྱི་རྗེས་འགོ་ལེགས་སྟོན་འབྲས་བུས་སྤྱུག །ས་སྒྲོགས་མཉམ་ལ་
མཚོ་བསིལ་རྗེང་བུས་བརྒྱན། །མེ་ཏོག་འབྲས་མང་བཟང་དགྲུ་འཕེལ་བ་མཐོང་། །ལོ་འབྲས་
སྟན་སོགས་རོ་མཚོག་བདེའ་བ་དང་། །འབྱུང་ཁུངས་བཟང་ཞིང་དཔུང་གཉིན་ལྡན་པར་
སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལ་སྒྲོག་གཙོད་པ་སྤངས་པས་ནི་ཡུལ་བཟང་ལ་ཉམས་དགའ་
བར་སྐྱེའོ། །མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་སྤངས་པས་བཟང་བུར་འཇུག་ཞིང་རོ་བོ་བ་དང་སྟན་
མཐུ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེའོ། །འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྤངས་པས། །ས་སྒྲོགས་གཙོད་ལ་
སྒོས་ཀྱི་དད་དང་ལྡན་པའི་སྟན་གིང་ཅན་དུ་སྐྱེའོ། །བརྩུན་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པས་ཡུལ་སྒྲོགས་

གང་ན་དག་དང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་གནོད་འཚེ་མེད་ཅིང་མི་སྲུ་བར་སྦྱེའོ། །སྤྲ་མ་སྤངས་
པས་གང་ན་སྦྱེ་དགུ་མཐུན་ཅིང་ས་སྤྱོགས་རྩོག་སེག་དང་ཆོར་མ་ཉུང་སར་སྦྱེའོ། །ཆོག་རྩུབ་
མོ་སྤངས་པས་དུས་ཆོགས་མ་ལོག་ཅིང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དུས་སྤྱིན་པའི་ཡུལ་དུ་སྦྱེའོ། །
བཀུལ་བ་སྤངས་པས་ས་སྤྱོགས་ཐད་ཀ་མཉམ་ལ་མཚོ་དང་རྫིང་བུ་བརྒྱན་སར་སྦྱེའོ། །བརྒྱབ་
སེམས་སྤངས་པས་ས་སྤྱོགས་མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ལོ་ཐོག་བཟང་དགུ་འཕེལ་
བར་མཐོང་བར་སྦྱེའོ། །གནོད་སེམས་སྤངས་པས་ལོ་མ་དང་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་པོ་མང་ཞིང་
རོ་ཞིམ་པར་སྦྱེའོ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་སྤངས་པས་འབྲུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུང་
ཁུངས་བཟང་ཞིང་། མགོན་རྒྱབས་དང་དབུང་གཉེན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྦྱེའོ། །ཞེས་དགོ་
བ་བཅུ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས་བརྟན་ཏོ། །སྦྱིས་བུ་བྱེད་འབྲས་ནི། འཛོམས་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་
དང་མ་འཕྲད་ན་དགོ་བ་དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཏེ། གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། སྦྱིས་བུ་བྱེད་པ་དགོ་ལས་དགོ་འཕེལ་བས། །ལེགས་དགུའི་བསམ་
པ་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན་མཛོངས་སྒྲུབ་ལས། དགོ་བ་རྒྱུད་བྱེད་ག་
ལ་ཡང་། །མི་པན་སྒྲུབ་དུ་བརྟན་མི་བྱ། །རྒྱལ་མི་ཐིགས་པ་བསགས་པ་ཡིས། །སྤྱོད་ཆེན་རིམ་
གྱིས་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་དགོ་བ་རྒྱུད་བྱེད་ནས་ལག་ཏུ་ཅི་ལོན་དུ་བརྩོན་
བར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བར་བསྐྱར་བ་གལ་ཆེ་བས།
དེ་ནི་དགོ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ནས་ཞི་བ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཐོབ་པར་
བྱ་སྒྲུལ་པ་སྟེ། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས། རང་སངས་རྒྱས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐར་པ་
གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ད་རེས་འདིར་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་འདོད་པས་དགོ་བ་བཅུ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་དང་། ཞི་
ལྷག་གཉིས་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། ཡ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་བརྩོན་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཞན་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་སེམས་བསྦྱེད། དངོས་གཞི་བདེན་

ཞེན་གྱི་དམིགས་པ་མེད་པ་རྗེས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པར་བྱས་ལ་སྐྱད་ཅིག་
ཀྱང་མི་དལ་བར་སྐྱབ་དགོས་ཏེ། ཚེགས་མ་རྗེས་ན་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་
དུ་སྐྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་བས་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྤྲོ་མ་ལས། གང་
ཞིག་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚེགས་རབ་འབྲས། །ཐར་པ་དམ་པའི་འཇུག་དོགས་ཆེན་པོ་སྟེ། །
དེ་ལས་གཞན་ཞིག་ནམ་ཡང་ཡོད་མིན་པས། །དགོ་ཆོས་སྤྱིན་གཙང་ཆར་བསིལ་སྤང་བར་
མཛོད་། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོར་དགོ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་
སྐྱབ་པའི་སྒྲོན་ས་གསུངས་ཏེ། དམར་བྲིད་ལས། དགོ་བ་བཅུ་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། **ངོ་བོ་ནི།**
མངོན་མཐོ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དག་པ་ཞིག་ཡིན། **ངེས་ཚིག་ནི།** དལ་
འབྱོར་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱད་ན། ཡིད་ལ་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་སྟོར་
བར་བྱེད་པས་ན་དགོ་བ་ཞེས་བྱ། **དབྱེ་ན།** མི་དགོ་བ་བཅུ་ལས་ལོག་པའི་དགོ་བ་སྟེ།
སྒྲོག་འདོན་བྱ་བ་དང་། སྤྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་གཏོང་བ་དང་། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་
དང་། བདེན་པར་སྐྱབ་དང་། འཐབ་པ་རྣམས་སྤུམ་པ་དང་། ཞི་ཞིང་དུ་ལ་བར་སྐྱབ་དང་།
གསོང་བོར་སྐྱབ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པར་བྱ་བ་དང་། ཆགས་པ་མེད་པར་
བྱ་བ་དང་། ལས་འབྲས་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་
རྒྱུད་ལ་གནས་པར་བྱེད་པའི་གྲོགས་ལ་བཅུ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་དང་། རོ་
ཆ་ཤེས་གིང་བྲེལ་ཡོད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རྒྱན་པོ་མི་འབྱེད་ཅིང་རྩོད་པ་མེད་པ་དང་།
ཁྲོམ་འདུས་པ་ལ་མི་བཏྟ་བ་དང་། ཏྲག་ཏུ་བག་ཡོད་པར་སྤྱད་པ་དང་། ལེ་ལོ་མེད་པ་དང་།
སྤྱིག་པའི་གྲོགས་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་། ཟུང་
པར་དུ་འཕགས་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་མུ་བཞི་སྐྱེ་པའོ། །འབྲས་བུ་
ནི། རྣམ་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟ་མིར་སྟེ། ཚངས་པ་བཞིན་དུ་དབྱངས་སྟོན། བརྒྱ་བྱེན་བཞིན་

དུ་གཟུགས་བཟང་། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་དུ་འོངས་སྟོང་དང་ལྷན་པར་
འགྲུལ་རོ། །དབང་གི་འབྲས་བུ་ཐོས་པ་འཛིན་ཅིང་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་དང་། སངས་
རྒྱུ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་འབྲད་པར་འགྲུལ་བ་དང་། མཐར་བུང་ཚུབ་གསུམ་གྱི་
འབྲས་བུ་འཐོབ་པར་འགྲུལ་རོ། །རྒྱ་མཐུན་འབྲས་བུ་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དགེ་བ་བཅུ་
སྒྲུང་ཞིང་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པར་འགྲུལ་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ས་མཚམས་དང་རྣམ་གྲངས་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། སྤྱིར་དམ་པའི་
ཆོས་མངོན་པ་སོགས་ལས་མང་དུ་གསུངས་ནའང་། འདིར་བསྐྱེད་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་གཞུང་
གི་དངོས་བསྟན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

ས་མཚམས་དབྱེ་བ་དང་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་བདུན་གསུངས་པ་ལས།
དང་པོ་ནི། དོན་གྱི་དགེ་བ་གནས་ལུགས་འདུས་མ་བྱས། དོན་གྱི་མི་དགེ་བ་འདུས་བྱས་
འཁོར་བའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་
བུག་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཆོས་དབྱིངས་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོ་ནི། སྤྱི་བསྐྱེད་ཐམས་
ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་མཆོག་ཏུ་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་
གྱི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་གསྐྱེད་
སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་
འདི་རྟོགས་པའི་ཐབས་སམ་ཉེར་ལེན་དུ་འགྲུལ་བའི་བྱིར་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ།
ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་དགོ། རྟོག་གེ་ཅན་གྱི་སྟོན་
ཡུལ་མིན། ཞེས་དང་། སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྟིང་པོ་དགོ། ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཀྱང་། དོན་
དམ་པའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདུས་བྱས་འཁོར་
བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱི་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟེན་དང་སྟོན་དང་

བསྐྱེད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་དགོ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་དགོ་བ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས། རང་བཞིན་གྱིས་མི་དགོ་བ་ཉོན་མོངས་དུག་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་ཐོག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་སྟེ་ངོ་བོ་དུག་གསུམ་མེད་པའི་དགོ་བའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཀྱན་རྟོག་ལ་རྟེན་ཅིང་མི་དགོ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པས་མི་དགོ་བའོ། །དེ་ཡང་གོང་མ་གཉིས་ནི་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ནས་དང་། ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཤམ་གྱི་དགོ་བ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པ། གཤམ་གྱི་མི་དགོ་བ་མ་རིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་གནས་ཚུལ་ཡང་དག་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་རྟོགས་གིང་གོམས་པར་བྱས་པས་འདུ་བྱེད་འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་དགོ་བ་དང་། མ་རིག་པ་ནི་སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཀྱན་འབྱུང་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞིར་གྱུར་པས་མི་དགོ་བའོ། །འདི་ནི་སྲིད་པའི་དངོས་གཉེན་དང་དངོས་རྒྱུ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་དབྱེ་བའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་དགོ་བ་སྟོལ་ས་འདས་པ། ཡང་དག་པའི་མི་དགོ་བ་ཡིད་གྱིས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་པ་ནི་སྒྲུ་རྟོག་མཚན་མའི་ཞེན་ཡུལ་ལས་འདས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྟོལ་སྟོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་དགོ་བའི་ཆོས་གྱིས་དབེན་པས་ན་དགོ་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་གི་སྟོས་པ་ཅན་གྱི་ཀྱན་རྟོག་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་གྱི་དི་མ་སྟོ་བུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་དགོ་བ་སྟེ། སྟོད་འཇུག་ལས། དོན་དམ་སྟོལ་སྟོད་ཡུལ་མིན། །སྟོ་ནི་ཀྱན་རྟོག་ཡིན་པར་འདོད། །ཅིས་སོ། །འདི་ནི་གནས་ཚུལ་ལ་སྒྲིབ་མི་སྒྲིབ་དང་གནས་སྒྲུང་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་དབང་གིས་བྱེད་པའོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི་མྱང་འདས་ཏེ་དགོ་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་སྟེ་མི་དགོ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ། སྒྲོ་བདག་སྐམ་པ་ཅན་རྟོག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཞི་བའི་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། ཅི་ཡང་ཡིད་(ལ་ཁུམ་མཁོ།)མི་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའོ། ། ཆོས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའོ། ། དགོ་འདུན་རྗེས་སུ་བྱུང་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་དགོ་བ་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་འཁོར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་མི་དགོ་བ་སྟེ། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་བོས། རྣམ་པར་རྟོག་ལས་མ་གཏོགས་པ། འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་གང་ཡང་མེད། ། རྣམ་རྟོག་དེ་དང་བྲལ་བས་ནས། བྱིད་ནི་རབ་རྒྱ་བྱ་བ་འདས། ཞེས་སོ། ། འདི་ནི་འཁོར་བའི་ཀྱན་རྟོག་གི་སྒྲོས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་དབྱེ་བའོ། །

དུག་པ་ནི། དུག་གསུམ་ཕྱ་མོས་སྒྲགས་པའི་དགོ་བས་མཐོ་རིས་གསུམ། དུག་གསུམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྒྲིག་པས་རན་སོང་གསུམ་བསྐྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བདག་རྒྱ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཟག་བཅས་དགོ་བའི་ལས་ཀྱིས་བདེ་འགོ་དང་། དུག་གསུམ་མངོན་གྱུར་གྱི་ཀྱན་སྤྲོང་རན་པས་བསྐྱེད་པའི་ལས་མི་དགོ་བས་རན་སོང་དུ་འཕེན་པ་སྟེ། ཞིབ་པར་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཟག་བཅས་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་དངོས་ཀྱིས་དབྱེ་བའོ། །

བདུན་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དགོ་བས་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས། ཐབས་ཤེས་ཅི་རིགས་པའི་དགོ་བས་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་མྱང་འདས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ཐབས་ཤེས་སྒྲན་མེད་པས་ཟེན་པའི་དགོ་བས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྲུབ་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་ཟེན་པའི་དགོ་བས་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཉན་རང་གི་འབྲས་

བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གིས་
དགེ་བའི་རྩ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལའང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྦྱིར་བསྟན་
པ་ནི། གཅིག་ཏུ་དཀར་པའི་ལས། གཅིག་ཏུ་གནག་པའི་ལས། འདྲེས་མའི་ལས་ཏེ་གསུམ་
མོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དང་རྣམ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་དཀར་པའི་ལས་དགེ་
བ་ཁམས་གོང་མའི་བདེ་བ་མྱོང་བྱེད་བསམ་གཏན་གྱི་ས་ལ་བརྟེན་པ། གཅིག་ཏུ་གནག་པ་
འདོད་པར་སྟག་བསྟུལ་འབའ་ཞིག་སྦྱེད་བྱེད་མི་དགེ་བ། འདྲེས་མ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་
ལ་བདེ་སྟག་སྟེལ་མར་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཏེ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་དཀར་ནག་འདྲེས་པ་མིན་
ཀྱང་ལས་སྣ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་སྒྲིབ་མྱོང་ཚུལ་ལམ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་
བཞག་པའོ། །འདིའི་སྟེང་དུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དཀར་ནག་དེ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་
པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་བཞིར་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ། བསམ་སྦྱོར་གྱི་བྱེད་པར་ལས། བསམ་པ་དཀར་ལ་སྦྱོར་བ་གནག་པ་དང་།
བསམ་པ་ནག་ལ་སྦྱོར་བ་དཀར་པ་དང་། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་དཀར་པ་དང་། གཉིས་
ཀ་ནག་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། བསམ་པ་དཀར་ལ་སྦྱོར་བ་གནག་པ། དེད་དཔོན་
སྟོང་རྩེ་ཅན་གྱིས་མི་ནག་མཐུང་གིང་ཅན་བསད་པ་ལྟ་བུ། བསམ་པ་ནག་ལ་སྦྱོར་བ་དཀར་པ་
གཞན་གསོད་པའི་ཕྱིར་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་དཀར་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར་གཞན་སྟོག་སྦྱོབ་(སྦྱོབས་འདིའི་རིགས་འདི་ལྟར་ཞུས།) པ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ནག་པ་སྤང་སེམས་གྱིས་
མཆོན་བསྟུན་ཏེ་བསད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ནི་གཙོ་བོར་བསམ་པ་རྒྱུའི་ཀུན་སྤྱོད་ཉིད་གཙོ་ཆེ་
བའི་དབང་གིས་དགེ་སྟོན་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་མྱོང་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན། སྦྱིས་ནས་མྱོང་
གྱུར་། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་ཆོས་མྱོང་གྱུར་ནི་ཡུལ་དཀོན་

མཆོག་དང་ཡ་མ་སོགས་གཉེན་པོ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་བསམ་པ་དྲག་པོས་ལས་སྟོབས་ཆེན་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་གི་འབྲས་བུ་ཆེ་བྱི་མ་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ད་ལྟའི་རྟེན་འདི་ཉིད་ལ་སྒྲིན་པའོ། །སྒྲིས་ནས་མྱོང་གུར་ནི་སྒྲིབ་པ་འདིའི་འོག་ཏུ་སྒྲིབ་གཞན་གྱི་བར་ཆོད་པར་བྱི་མའི་རྟེན་དེ་ཁོ་ནར་སྒྲིན་གུར་གྱི་ལས་སོ། །ལན་གངས་གཞན་ལ་མྱོང་བ་ནི། སྒྲིབ་གསུམ་པན་ཆོད་གྱི་རྟེན་ལ་སྒྲིན་ངེས་གྱི་ལས་རྣམས་སོ། །འདིའི་སྟངས་ཏུ་ལས་ཁ་ཅིག་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་ས་བོན་ལྷན་མེད་ཏུ་བཅོམ་པ་མྱོང་བར་མ་ངེས་པའི་ལས་དང་བཞིར་ཡང་གསུངས་ཏེ། འདི་བཞི་ནི་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་འབྲས་བུ་སྒྲིད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས། ལས་དཀར་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བ། ལས་ནག་རྣམ་སྒྲིན་ནག་བ། ལས་དཀར་རྣམ་སྒྲིན་ནག་བ། ལས་ནག་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བ། ཞེས་གསུངས་སྟེ། འདི་ལ་གཞུང་མཆན་ཏུ་དགོ་བ་བྱས་པས་བདེ་འགོར་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་ལས་དཀར་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བ། མི་དགོ་བ་བྱས་པས་ངན་སོང་ཏུ་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་ལས་ནག་རྣམ་སྒྲིན་ནག་བ། མི་སྡུག་བསྔལ་ཅན་ལྟ་བུ་ལས་དཀར་རྣམ་སྒྲིན་ནག་བ། ལྟའི་གྲང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ལྟ་བུ་ལས་ནག་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བ། ཞེས་བཤད་དེ། འདི་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་བསྒྲིད་པའི་ལས་ལས་སྟེ་བའོ། །

ལྟ་པ་འཕེན་རྫོགས་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟོས་ནས། འཕེན་བྱེད་དགོ་ལ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་དགོ་བ། འཕེན་བྱེད་དགོ་བ་ལ་རྫོགས་བྱེད་མི་དགོ་བ། འཕེན་བྱེད་ཀྱང་མི་དགོ་བ་ལ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་མི་དགོ་བ། འཕེན་བྱེད་མི་དགོ་བ་ལ་རྫོགས་བྱེད་དགོ་བའི་ལས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་འཕེན་བྱེད་དགོ་བ་ལ་རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་དགོ་བ་མིའི་རྟེན་ཅན་ལ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་དང་ལྟའི་རྟེན་ཅན་ལ་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུ། འཕེན་བྱེད་དགོ་བས་མཐོ་ངེས་སུ་འཕངས་ཀྱང་རྫོགས་བྱེད་མི་དགོ་བས་རྫོགས་པ་མི་ནད་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་དབུལ་པོ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མི་དགོ་བ་ངན་སོང་གི་རྟེན་ཅན་ལ་སྡུག་བསྔལ་དོས་དྲག་པོ་

མནར་མེད་དང་ལུས་སྤྱལ་པོ་ལྟ་བུ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་ངན་སོང་དུ་འཕངས་ཀྱང་
རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པ་ཀྱི་ཐུག་པོའམ་ཡི་དྲགས་རྒྱུ་འཕྱལ་ཅན་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་ལ་
འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་དང་གང་རུང་རེ་བྱེད་པའི་ལས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཅིག་
གིས་དུ་མ་དང་། དུ་མས་དུ་མ་དང་། དུས་མས་གཅིག་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་འཕེན་
པའི་ལས་ཏེ་མུ་བཞི་འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་མཛངས་
སྤྱན་དང་། ལས་བརྒྱ་པ་དང་ལས་རྣམ་འབྱེད་སོགས་མདོ་སྣ་ཚོགས་ལས་གསུངས་པའི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་སོགས་ནི་ཁོ་
པོས་བསྟུན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་ཐར་ལམ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྒྲས་སོགས་ལས་ཤེས་
པར་བྱ་ཞིང་རྒྱས་པར་མདོ་སྣ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་ཉན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །མདོར་ན་རྟ་
དབྱངས་ཀྱིས། སྤྲིག་པས་སྤྲུག་བསྐྱལ་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །བདེའོ་འདྲེས་མས་འདྲེས་
མ་སྟེ། །ལས་རྣམས་ཀྱི་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན། །འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པར་བརྟག་ ཅིས་དང་།
དེས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ས་བོན་ཆ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །འབྲས་བྱ་ཆ་བ་སྤྲིན་པར་
འགྱུར་། །ས་བོན་མངར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །འབྲས་བྱ་མངར་བ་སྤྲིན་པར་འགྱུར། །དཔེ་
ལྷན་བྱས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །སྤྲིག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཆ་བ་དང་། །དཀར་པོའི་འབྲས་བྱ་མངར་
བ་དག་མཁས་པའི་མིས་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར། །རྟག་ཏུ་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་ནི། །སྤྲིག་
པ་རྣམ་གསུམ་མི་བྱ་ཞིང་། །གཞན་དག་བྱེད་ཀྱང་མཁས་པ་ཡིས། །རྗེས་སུ་དགའ་བར་
མི་བྱའོ། །ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་རྣམས་ཀྱིས། །དཀར་པོ་རྣམ་གསུམ་རྟག་ཏུ་བྱ། །གང་
དག་དགེ་ལ་སྦྱོད་བྱེད་པ། །གཞན་དག་ལ་ཡང་ཡི་རང་བྱ། །ཞེས་དང་། །ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོས།
བདག་གིས་བྱས་པའི་ལས་གཞན་ལ་མི་སྤྲིན། །གཞན་གྱིས་བྱས་པ་བདག་ལ་མི་སྤྲིན། །ལས་
མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད། །བྱས་པ་རྒྱུད་མི་ཟ། །དཀར་ནག་གི་ལས་མི་འཚོལ་བར་གྱིན་ཏུ་སྤྲ་བ་
ནས་འདོར་ལེན་བྱའོ། །ཞེས་རྗེས་སུ་གདམས་པ་བཞིན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་

གིས་འཇུག་ལྟོག་ལག་ལེན་དུ་བྱེད་པར་བྱ་བ་གལ་ཆེའོ། །

བཞི་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་པ་ནི། ཀྱན་མཁུན་སྤྱོད་མའི་དོན་ཁྱིད་ལས་། འདི་ལྟར་འཁོར་བའི་བདེ་སྤྱག་དང་མཐོ་དམན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་ལས་དགེ་སྤྲིག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཚུབ་གསུམ་དང་དེའི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་པའང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་སོ་སོས་བྱས་པའི་ཕྱིར། ལས་འདི་ནི་རི་མོ་མཁན་དང་འདྲ་བ་གཅིག་གིས་མང་པོར་བསྐྱར་བ། རྗེས་སུ་འགོ་བས་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་མ་དང་འདྲ་བ། རང་གིས་བྱས་པ་གཞན་ལ་མི་འཕོ། གཞན་གྱི་ལས་རང་ལ་མི་འཕོ་བས་ལུས་ཐ་དད་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་ལྟ་བུ། དགེ་སྤྲིག་བྱགས་བྲག་པོས་མཐོ་རིས་དང་རན་འགོར་འཕེན་པ་རྒྱལ་པོ་དབང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ། རྒྱ་ཆེ་བས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལྟ་བུ། རྣམ་པ་གྲངས་མང་བས་ཆོང་དུས་ཀྱི་ཟོང་ལྟ་བུ། ཕན་ཚུན་གཅིག་ཏུ་མི་འདྲེ་བས་ཟ་འོག་གི་ཤར་ཁྱིམ་ལྟ་བུ། དཀར་ནག་ངོ་པོ་མི་འགྲུལ་བས་ལྷུང་ལ་དང་ཀྱུ་ལྟ་བུ། གང་ཅི་བསགས་པ་དེ་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་རེ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐམས་ཅད་ལས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྤང་དོར་བཅོན་པར་བྱ་དགོས་སྟམ་དུ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བས་ཉམས་སུ་སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མ་དག་གཞན་དབང་འཁོར་བའི་ཆོས་སྤང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱལ་སྤང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤང་ཆ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ལས་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་ནི། །ལས་རྣམས་ཡིན་པར་བྱུང་བས་གསུངས། །ལས་རྣམས་ཀྱང་ནི་སྣ་ཚོགས་ལ། །དེ་ཡིས་འགོ་འདི་སྣ་ཚོགས་བྱས། །སྣ་ཚོགས་རྣམ་པར་འབྱམས་ཤིང་འཇུག །ལས་ཀྱི་བྲུ་བ་འདི་ཆེའོ། །ཞེས་སོ། །དག་པ་གཞན་དབང་ལྟ་རན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་ཚོགས་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རང་གཟུགས་རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་མ་ཙམ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མའི་རང་བསྐྱས་ན། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས་པ་སྟེ།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མི་མདོར་བསྡུས་ན། རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚེགས་ལས་འབྱུངས། ཁེས་དང་། ཡེ་
ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཟག་མེད་དགོ་བ་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་
གཞུགས་བརྟན་ཡིན་ཏེ་འདི་ལ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདར་མེད། །
འཛིག་རྟེན་དག་ན་གཞུགས་བརྟན་ཀུན་ཏུ་སྤང་། ཁེས་སོ། དེས་ན་སྤང་སྤྱིད་འཁོར་
འདས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་བརྟགས་
(བརྟག)མི་བཟོད་ཅིང་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བ་ཙམ་དུ་གནས་ཏེ། དལ་གསོ་ལས། ལས་
རྣམས་བརྟགས་ན་རོ་བོ་འགའ་མེད་ཀྱང་། ཁྱི་ལམ་བཞིན་དུ་བདེ་སྤྱད་སྤྱོད་ཆོག་ཀྱང་། །
སྤྱོད་བརྟགས་ལས་རྣམས་དངོས་པོ་མཚན་མ་མེད། རྒྱུ་འབྲས་མི་བསྐྱེད་ཏེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་
ཉིད་། ཡོད་མེད་མེད་མེད་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་མེད། རི་ལྟར་སྤྱོད་བ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྤྱོད། །
འདི་ནི་རི་སྤྱོད་རི་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཡུལ། རྣམ་ཀུན་མཁུན་བ་དེ་ཡིས་ལེགས་པར་
གསུངས། ཁེས་དང་། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་གཏོགས་པའི། ཆོས་
འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱིར་སྤྱོད་ཉིད་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཁེས་སོ། དེས་ན་དོན་དམ་པའི་གཤིས་ལ་ལས་མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཁྱི་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་
ནང་འདིར་རི་སྤྱོད་གཞུང་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་བ་དབྱིངས་སུ་མ་དག་གི་བར་དུ་ལས་དང་ལས་
ཀྱི་འབྲས་སུ་ཆུད་མི་འཛེལ་ཞིང་ནམ་ཡང་བསྐྱེད་བ་མི་སྤྱིད་དེ། ལས་བརྒྱུ་བ་ལས། ལུས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། བསྐྱེད་པ་བརྒྱུར་ཡང་ཆུད་མི་བྱ། ཆོག་ཀྱང་གིང་དུས་ལ་བབས་པ་
ན། འབྲས་སུ་ཉིད་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། ཁེས་དང་། དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། མེན་གྱང་
བར་འགྱུར་ཡང་སྤྱིད། རྒྱུད་ནི་ཞགས་པས་ཟེན་ཡང་སྤྱིད། ཉི་ཟླ་ཐང་ལ་ལྟུང་ཡང་སྤྱིད། །
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་བསྐྱེད་མི་སྤྱིད། ཅིས་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། ཅི་འབྲེལ་
ཡི་ལས་བྱས་ན། རྣམ་པར་སྤྱོད་པའང་དེ་འབྲེལ་འགྱུར། བསྐྱེད་པ་བྱེད་བརྒྱུར་ཡང་ནི། །
དེ་ནི་ཅུང་ཟད་འགྱུར་བ་མེད། ཅིས་སོ། དེ་ཡང་རྒྱུ་བསགས་དུས་ཆུང་ཡང་དེ་ཉིད་གོང་དུ་

འཕེལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མྱོང་དུས་བདེ་སྟག་ཆེར་སྒྲིན་པར་འགྲུལ་བས་ཕྱ་ཞིབ་ནས་འདོར་ལེན་བྱེད་
པ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། སྟིག་པ་རྒྱུད་དུ་དག་ལ་ཡང་། །མི་གཞོད་སྟམ་དུ་བརྟན་
མི་བྱ། །མེ་སྟག་རྒྱུད་དུ་དག་གིས་ཀྱང་། །རྩ་ལུང་རི་ཙམ་གྲེག་པར་བྱེད། །དགེ་བ་རྒྱུད་དུ་
དག་ལ་ཡང་། །མི་པན་སྟམ་དུ་བརྟན་མི་བྱ། །རྒྱལ་གྱི་ཐིགས་ཤིག་འདི་འདྲི་ཐིགས་འདི་ལྟར་ཞུས། །པ་བསོག་
པ་ཡིས། །སྟོན་ཆེན་རིམ་གྱིས་གང་བར་འགྲུལ། །ཞེས་སོ། །རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུར་སྒྲུ་བ་ནི་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་ཁོ་ནའི་བྱེད་ཆོས་ལས། །གཞན་སྤྱི་རོལ་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེད་པའི་
རོལ་ཆར་མུད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཏེ། །སྒྲོབ་དཔོན་རྩ་བུས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲོན་
མ་ལས། །རྒྱ་འབྲས་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ཡི། །ལས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཞེས། །བཙུམ་ལྟ་བུ་འོད་
གྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་གཞན་བསྟན་བཙུམ་ལས་མ་བཤད། །ཅེས་དང་། །བྱང་རྒྱུ་བ་
སེམས་འགྲེལ་ལས། །ཆོས་རྣམས་སྟོང་བ་ཉིད་ཤེས་ནས། །དགེ་བའི་ལས་འབྲས་རྟེན་བྱེད་
པ་། །རོལ་ཆར་བས་ཀྱང་རོལ་ཆར་ཞིང་། །མུད་བྱུང་བས་ཀྱང་འདི་མུད་བྱུང་། །ཞེས་སོ། །
རྟེན་འབྱུང་ཟབ་མོའི་རྒྱལ་དེ་ལེགས་པར་རྟོགས་ན་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་མུང་འདས་
ཐར་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། །རིན་ཆེན་སྤངས་བ་ལས། །མེད་པ་པོ་
ནི་ངན་འགོར་འགོ། །ཡོད་པ་པོ་ནི་བདེ་འགོར་འགོ། །ཡང་དག་རི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་
ཕྱིར་། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཐར་པར་འགྲུལ། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན་རྒྱུ་མ་མཁན་བཟང་པོས་
ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཆོགས་བསགས་པས། །རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སངས་རྒྱས་ཏེ། །
རྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དོན། །རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྒྲུང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྒྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ངང་ནས། །ཆོགས་
གཉིས་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བསགས་པས། །འབྲས་བུ་རྒྱ་གཉིས་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མངོན་དུ་མཛད་ནས།
རྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་ནི་དག་པའི་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་
མོའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྟོལ་སྟེན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་

འབྲེལ་གྱི་གནད་གསང་ཕྱ་བ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་
པར་གཤམ་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྡན་ན་ཡང་རན་
འགྲོའི་སྒྲོ་འཕར་གཅོད་ཅིང་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པའི་འཇུག་དོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཆད་
དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཡང་དག་ལྟ། ཁྱེད་པོ་གང་ལ་ཡོད་གྱུར་པ། །
དེ་ནི་ཆོ་རབས་སྟོང་དུ་ཡང་། །རན་འགྲོར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་སྒྲོག་
སྟེ་དག་སྟོང་སྟོང་གིས་སྟོང་ནག་པོ་ཁ་འབྲམས་བདུད་ཀྱི་ལྟ་བའི་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་ལས་འབྲས་
ཁྱད་དུ་གསོད་པ་ནི་བདུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་རྣམ་སྒྲིན་རན་འགྲོ་ལུ་མཐའ་མེད་པར་འབྲམས་
གིང་ནམ་ཡང་ཐར་པའི་དུས་མི་ཡོང་སྟེ། དཔུང་བཟང་ལས། གང་ལ་ལ་དག་ལས་མེད་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་མེད་དེ་བྱིས་པ་རྣམས་དྲང་བའི་ཚུལ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་ཟེར་
ཞིང་མི་དག་པའི་ཆོགས་མང་དུ་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི། ཆོས་འདི་པར་ཁས་འཆེ་བ། འཇིག་
རྟེན་རྒྱུང་འཕེན་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་པ། བདུད་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། རིན་ཆེན་ཐོང་བ་ལས། མདོར་ན་མེད་པར་ལྟ་བ་ཉིད། །ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་མེད་ཅེས་
པ། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་རན་སོང་བ། །དེ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་ཞེས་བཤད། །ཅེས་དང་།
ཀུན་མཁུན་སྤྲུལ་མས། གང་ཞིག་ལས་འབྲས་ཁྱད་དུ་གསོད་པ་དག །ལྟ་སྟེགས་ཆད་པར་
ལྟ་བའི་སྒྲོབ་མ་སྟེ། སྟོང་པའི་ལྟ་ལ་གདེང་ཙམ་སུས་འཆའ་བ། ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་འོག་
ནས་འོག་ཏུ་འགྲོ། །ལམ་རན་ཞུགས་པ་དེ་དག་གནས་རན་ལས། རྣམ་ཡང་མི་ཐར་བའི་
འགྲོ་རིང་དུ་བྱེད། །རྒྱ་འབྲས་སྟོང་རྗེ་བསོད་ནམས་ཆོགས་འདི་དག །དྲང་དོན་བྱིས་པའི་
ཆོས་ཏེ་སངས་མི་རྒྱ། །ངེས་དོན་བྱར་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་སུའི་དོན། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོམས་གིག་ལོ། ཆད་པ་ལས་ཀྱང་ཆད་པའི་ལྟ་བ་ཅན། །དམན་པ་ལས་ཀྱང་
དམན་པའི་ལམ་ཞུགས་དག །རྒྱ་ཉིད་བཀག་ནས་འབྲས་སུ་སྐྱབ་པ་མཚར། །ཞེས་གསུངས།
མདོར་ན། ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོས། ཁ་ཅིག་གསང་སྟགས་ཡིན་པར་གསོལ་ནས་སྟོད་པ་རྩིང་

པོར་སྤྱོད་པ་འདི་གསང་སྤྲུགས་པ་མིན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
གཅེས་པར་འཛིན་པ། སྤྱིང་རྩེ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། གསང་སྤྲུགས་པར་
ཁས་སྤངས་ནས་ལས་མི་དག་བ་ལ་མི་འཛམས་པ་འདིས་ནི་མི་བཏུབ་པ། གསང་སྤྲུགས་
པ་ལ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པ་གལ་ཆེ། སྤྱིང་རྩེ་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་ན། གསང་སྤྲུགས་
པར་ཁས་སྤངས་ཀྱང་མུ་སྟེགས་ལོག་པར་འགྱོ། གསང་སྤྲུགས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱ་བ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ཡིན། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་གསུམ་
ཐོབ་དགོས། སྐྱེ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལ་ཚོགས་གཉིས་གསོག་དགོས། ཚོགས་གཉིས་གསོག་པ་
ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དགོས། ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་འཇུག་བསྐྱོམ་དགོས། ལར་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མེད་པའི་གསང་སྤྲུགས་འདིས་ཅི་ཡང་མི་རུང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མི་རུང་།
སྤྲུགས་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཟེར་ཡང་ལུག་གཅིག ལྟ་སྤྱོད་གཉིས་མེད་ན་གོལ་བས། ལྟ་བ་
ཡས་འབུབས་ལ་སྤྱོད་པ་མས་འཇུག་འདི་ང་ཡི་གདམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་ལ་མཁས་པས། མཉམ་བཞག་ཏུ་ལྟ་བས་ལ་སྒྲོ་བ་དང་། རྩེས་
ཐོབ་ཏུ་སྤྱོད་པས་གན་འབྱེད་པ་འདི་སྤྱི་འགྱུར་པའི་རིང་ལུགས་སྒྲ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་
དེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་ནས། དག་ཏུ་ཡང་། དཀར་ནག་ལས་འབྲས་ནམ་ཡང་ཆུད་མི་ཟ། །
རྒྱ་འབྲས་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ལམ་འདི་ལས། །འཁོར་དང་མྱ་ངན་འདས་པའི་ཚས་སུ་སྒྲུང་། །
རང་བྱས་རང་ལ་སྒྲིན་པར་ངེས་ན་ཡང་། །ཚུལ་བཞིན་འཇུག་ལྟོག་མི་རུས་བདག་ཅག་ལ། །
དཀོན་མཆོག་ཀྱན་འདུས་སྤྱི་མའི་བྱུགས་རྩེས་གཟིགས། །དག་སྟོན་སྤང་དོར་བཀྱིད་པར་
བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་གདབ་ཅིང་སྒྲོ་ལ་འདྲེས་ངེས་སུ་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །འབྲེངས་པའི་ཚད་ནི་བམ་ཟེ་སྐྱེ་མཁན་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བཏག་
སྟེ། དག་སེམས་སྦྱེས་པ་ན་དེ་ཅུ་དཀར་པོ་རེ། སྟོན་སེམས་སྦྱེས་པ་ན་ནག་པོ་རེ་བོར་བས།
དང་པོ་དེལ་ནག་འབའ་ཞིག་བྱང་། དེ་ནས་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམས་པས། བར་དུ་དཀར་

ནག་འདྲེས་མ་དང་། མཐར་དེུ་དཀར་པོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བར་གསུངས། ཚུལ་དེ་ལྟ་
བུས་གོམས་པར་བྱ་ཞིང་ལག་ཏུ་ཡོན་པར་བྱའོ། །

འཁོར་འདས་བདེ་སྤྱད་ལས་ཀྱིས་སྤྱལ་བ་སྟེ། །

ལས་འབྲས་མི་བསྐྱུ་བྱུང་གསུང་གཅིས་པའི་མཛོད། །

ཐྱོགས་ཙམ་གོ་ཞིང་རང་དབང་ཡོད་དུས་འདིར། །

འཇུག་ལྷོག་ལག་ལེན་མཛོད་ཅིག་གཤམ་ལྷན་ནམས། །

ལས་རྒྱ་འབྲས་བསམ་པའི་བྱིད་ཀྱི་སྐབས་སོ། །

༥ བཞི་བ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་ལ་བསམས་ནས་སྤྱིད་པའི་ཐུན་མོགས་ལས་སྒྲོ་ལྷོག་
སྟེ་གཏན་གྱི་ཐར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་བྱིད་ལ་བཞི་སྟེ། འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་
སྤྱིར་བསམ་བ། བྱེད་བྱ་ཏུ་རིགས་དུག་སོ་སོའི་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་བསམ་བ། དེ་ལས་ཐར་བའི་
ཐབས་སྐབ་དགོས་པར་གདམས་བ། དེ་ལྟར་གོམས་པའི་ཡན་ཡོན་དང་འབྱོར་མཛོད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱུ་ལ་ལ་ལས་ལས། འཁོར་བ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་
ལ། དེ་དག་ནི་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གྱི་རང་བཞིན། སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གྱི་རོ་བོ། སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གྱི་ཡོ་ལང་
ཡིན་ཏེ། ཅ་བའི་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་བཞི་ལུ་གུ་རྒྱུད་དང་འདྲ་སྟེ་གཅིག་གཤམ་ལ་གཅིག་འབྲེལ།
ཡན་ལག་གི་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་དུག་ནི་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་དང་འདྲ་སྟེ་བྱུད་བ་དང་སངས་བ་མེད།
ཉིང་ལག་གི་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གནམ་གྱི་སྐར་མ་དང་འདྲ་སྟེ་གངས་དང་ཚོད་མེད། དེས་ན་གང་
དུ་སྤྱིས་ཀྱང་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གྱི་ཡོ་ལང་། སུ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གྱི་གྲོགས་པོ། གང་
དུ་ཐིན་ཀྱང་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གྱི་གནས་སོ། །གང་ཡིན་ཀྱང་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གྱི་སྒྲོན་མར་འདུག་པས།
ལོ་ཀའི་ཐུན་སུམ་མོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གྱི་རྒྱ། མ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་
བསྐྱུ་ལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་ལུ་གུ་རྒྱུད་དང་འདྲ་བས་གཅིག་གཤམ་ནས་གཅིག་

འབྲེལ་། ལུ་ཡི་གཉེར་མ་དང་འདྲ་སྟེ་བྱད་པ་དང་སངས་པ་མེད། གནམ་གྱི་སྐར་མ་དང་འདྲ་
སྟེ་གངས་དང་ཚད་མེད་དོ། །མདོར་ན་འདོད་པ་སེམས་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ། ཟློང་བ་ལུས་གྱི་
སྤྲུག་བསྐྲུལ། སྤང་བ་ཡུལ་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ། སྒོ་གསུམ་ཚོལ་སྦྱབ་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཏེ། སྤྲུག་
བསྐྲུལ་མེད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བསམ་ཅན་འཁོར་བ་འདི་ལ་སྒོ་སྟོག་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀྱུན་མཁུན་སྒྲ་མས། དེ་ལྟར་མི་རྟག་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་
ཆོས་། །རྣམ་པར་འགྲུལ་བས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཏེ། །སྤྲུག་བསྐྲུལ་འགྲུལ་དང་འདྲ་བྱེད་
ཉིད་གསུམ་གྱི། །གྲོང་ཁྱེར་དྲུག་གི་འགོ་ཀྱུན་ཉམ་རེ་ཐག །དེ་ལྟར་མེ་ནང་གཙན་གཟན་
མི་ཆོད་ཁོད། །རྒྱལ་པོའི་བཙོན་རར་ཆུད་པའི་འགོ་བ་ལྟར། །སྤྲུག་བསྐྲུལ་སྤྱི་བརྒྱད་མས་
མནར་བཞིན་དུ། །ད་དུང་ཐར་པའི་སྐབས་མེད་སྟོབ་པ་འཕེལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་
ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བ་ན་བརྒྱད་མར་འཁོར་དུས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་པ་མ་གཉེན་འདུན་མཛའ་བཞེས་དང་། བར་མ་དང་།
དག་སྤང་བ་མ་བྱས་པ་མེད་ལ། རང་ཉིད་གོག་སྦྱར་གཅིག་ལུང་སྦྱེས་པའི་མགོ་དང་རྒྱང་
ལག་བསྐྱམས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་སྤང་བོར་བྱར་ཡོད་ན་རི་རབ་ལས་ཆེས་མཐོ་ཞིང་། དུས་པའི་
མཆི་མ་རྒྱ་མཆོལ་ས་ལྟག་ལ། འདོད་པའི་བྱིར་མགོ་དང་ཡན་ལག་བཅད་པའང་གངས་
མེད་ཅིང་། ཆོ་འདིར་ཤུག་ཅིང་འབྱོར་བ་འཁོར་དང་དབང་ཤུག་སྤན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་
ཀྱང་། ཤི་ནས་དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པའི་གནས་སུ་སྒྲེབ་ནི་མི་ལམ་གྱི་བདེ་སྦྱིད་གཉིད་སང་
ནས་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོ་འདིའི་སྤང་བ་ལ་རང་གཞན་ཆགས་ཤིང་སྦྱིད་པར་སྤང་ཡང་རང་
ཚུལ་དེ་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་གང་གིས་ཀྱང་ཅི་བྱ། འདི་ལས་བྱི་མ་རྒྱན་རིང་བས་ཐར་
པའི་ཆོས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་ཉམས་སུ་བྱང་བར་བྱ་སྟེ།
མདོ་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། དགེ་སྟོང་དག་སྦྱིད་པའི་ཁམས་ལ་སྟོབ་རྒྱུ་གིས་ཤིག དེ་
ཅིའི་བྱིར་ཞེན། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བ་གང་གི་ཆོ། གོག་སྦྱར་དུ་སྦྱེས་ཏེ་

དོར་བའི་ལུས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱམས་ཏེ་སྤང་བོར་བྱས་ན་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་བས་ཀྱང་
ཆེས་མཐོ་ཞིང་། དུས་པའི་མཆི་མའང་རྒྱ་མཚོ་བཞིའི་རྒྱ་བས་ལྷག་གོ། དཔལ་བ་དང་ཡི་
དུགས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ་ལན་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་འཐུང་བའི་ཟངས་ཞུག་ཁོལ་མ་
དང་། བྱག་དང་། རྩེ་དང་། རྩེ་དང་། རྩེ་དང་། རྩེ་དང་། རྩེ་དང་། རྩེ་དང་། རྩེ་དང་། རྩེ་དང་།
ནས་མཐའི་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞི་བས་མང་ཞིང་། འདོད་པའི་བྱིར་མགོ་
དང་མིག་དང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་བཅད་པའང་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་ན་ས་དང་རྒྱ་དང་མེ་དང་རྒྱ་དང་གི་རྩལ་གིན་ཏུ་སྤྱོད་པས་འདས་པའི་གྲངས་
དང་མཉམ་པར་གྱུར་ཏོ། ཞེས་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་དག་གཉེན་གནས་ལུས་སོགས་
ངེས་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡང་། བཤེས་སྤྱིང་ལས། ཡ་ནི་བྱ་ཉིད་མ་ནི་རྒྱུང་མ་
ཉིད་། སྤྱི་བོ་དགར་གྱུར་པ་དག་བཤེས་ཉིད་དང་། རྩོག་པ་ཉིད་དུ་མཆི་བས་དེ་སྤྱད་དུ། འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། ཞེས་དང་། རྒྱ་རྩེ་བས་ལ་བ་ལས། རྩོད་ཀྱིས་
ངེས་ཉིད་གཉེན་བཤེས་རྣམས། འཁོར་བའི་ནང་དུ་སྤྱད་བོར་བ། གཞུང་གི་བྱེ་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་། རྩོད་ཉིད་ཅམ་དུ་ཡོད་མ་ཡིན། གང་ཉིད་རྩོད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེད་ཏེ། བཅུ་བས་
བྱུ་ཡི་འདུ་ཤེས་པ། རྩོད་ཉིད་རབས་གཞན་དུ་ན། རྩོད་པར་བྱེད་ཅིང་དགར་འདུ་ཤེས། རྩོད་པར་བཞོས་པའི་རྩེ་མ་ཡང་། རྩོད་ཀྱིས་འཐུང་བ་སྤྱིད་གཞན་ན། རྩོད་ཡི་བྱག་ཉིད་འཐུང་
བ་དང་། རྒྱུ་བ་ནས་ཤ་ཡང་བོས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེར་མ་ཟད་ཆོ་འདི་ཉིད་ལའང་
དག་གཉེན་བར་མའི་འགྱུར་ལྷོག་མ་ངེས་ཏེ། དཔུང་བཟང་ལས། རེ་ཞིག་གཅིག་ན་དག་
ཡང་མཛའ་བོར་འགྱུར། མཛའ་བོ་ཡང་ནི་དགར་ཡང་འགྱུར་བ་ཉིད། རྩོད་བཞིན་ཁ་ཅིག་
ཀྱང་ནི་བར་མར་འགྱུར། བར་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ནི་དག་བོར་འགྱུར། རྩོད་བཞིན་མཛའ་བཤེས་
འགྱུར་བར་རིགས་ནས་ནི། རྩོད་ཀྱིས་ལྷན་པ་ནམ་ཡང་ཆགས་མི་བྱ། ཞེས་གསུངས། རྩོད་
ཆད་མཐོ་ངེས་དང་རྩོད་མོང་གི་བདེ་སྤྱུག་ངེས་ཅམ་མེད་ཡང་ངོམས་པ་དང་སྤྱི་སྤྱོད་མེད་པའི་

ཉེས་པའང་། སློབ་སྦྱིང་ལས། སློན་ཆད་ལན་མང་མ་སྟོང་སྟུག་བསྐལ་དེ་ཡོད་མིན། །འགྲོ་
བར་གང་གིས་ཚེམས་གྱུར་འདོད་པ་དེ་དག་མེད། །གང་གི་ལྟོར་མ་ཉལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་
མེད་ན། །འོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་འཁོར་བ་ཅན་ན་ཆགས་བྲལ་མེད། །ཅེས་གསུངས། དེ་བཞིན་
དུ་ཆེ་འདིར་ཡང་འདོད་པས་ཚོག་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་པ་མང་སྟེ། རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས། འདོད་
པ་ཐམས་ཅད་མི་གཅིག་གིས་ཐོབ་ཀྱང་། །དེས་ཀྱང་ཚོག་པ་མེད་ཅིང་དུང་ཚོལ། །འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་ཚོག་པ་ཅི་ཡང་མེད། །ཇི་ལྟར་མི་དག་ལན་རྒྱུ་འབྱུང་བཞིན། །ཞེས་དང་།
ཁྱེ་བྲག་གཟུགས་སོགས་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས། འཕགས་པ་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས། རི་དྲགས་ཉིད་ནི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས། །རིག་པས་སྒྲ་བོ་རྒྱག་པར་བྱེད། །གཟུགས་ཉིད་
གྱིས་ནི་བྱེ་ལེབ་ཀྱི་སྟེང་སྟེ། །རོལ་སྤྱོད་ཉིད་ནམ་པར་བརྒྱག་ །བྱང་བ་དྲི་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། །འདི་
དག་རྒྱ་ནི་རེ་རེས་སོ། །སྦྱིས་བུ་དག་ནི་གཅིག་ལ་ཡང་། །ལྷ་པོ་འདི་དག་ཉག་ལྷན་ཞིང་། །
ཉེན་མཚན་དུ་ནི་རབ་འཛོམས་ན། །བདེ་གནས་ཐོབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།
ལུས་ཡང་ཡང་འདོར་ཞིང་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཉེས་པའང་། བཤེས་སྦྱིང་ལས། རེ་རེ་
བདག་ཉིད་རུས་པའི་མུང་པོ་ནི། །ལྷན་པོ་མཉམ་པ་སྟེང་ཅིག་འདས་གྱུར་ཏེ། །མ་ཡི་ཐུག་
མཐའ་རྒྱ་ལྷག་ཚོག་གྲུ་ཙམ། །རིལ་བུར་བསྐྱངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།
ཡང་ཡང་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པའང་། བཤེས་སྦྱིང་ལས། བརྒྱ་བྱིན་འཛིག་རྟེན་
མཚོད་འོས་གྱུར་ནས་ནི། །ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱིར་ཡང་ས་སྟེང་ལྷུང་། །འཁོར་ལོས་སྦྱར་
བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བ་དག་ན་ཡང་བྲན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ལྷ་རན་
བསལ་བ་ལས། གང་བྱོད་འདི་ལྟར་འཁོར་གྱུར་ཏེ། །མགོ་ལ་ལན་གངས་བརྒྱར་བརྗོད་
པ། །དེ་ཉིད་བྲན་གྱུར་ཁྱོད་ཡིན་ཏེ། །རྟོག་པས་ལན་གངས་བརྒྱར་ཡང་བཏགས། །འགྲོ་
བ་རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་ཡིས། །སློན་ཆད་གཞན་དུ་སྤྲོད་གྱུར་ལ། །སྟེ་བདུན་དང་སྟོང་བདུན་ཚོགས་
བཞིན། །ཞེས་དང་། སྟོད་འཇུག་ལས། བདེ་འགྲོར་ཡང་དང་ཡང་འོངས་ཏེ། །བདེ་བ་མང་

པོ་སྤྱད་སྤྱད་ནས། ཤེ་ནས་ངན་སོང་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི། །ཡུན་རིང་མི་བཟད་རྣམས་སུ་ལུང་། །
ཞེས་གསུངས། ཆོ་འདི་ཉིད་ལའང་འབྱོར་རྒྱུད་འདུ་འབྲལ་སྤྱ་ཆོགས་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་
གྱིས་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པས་ཀྱང་ཤེས་ལ། མཐར་གཅིག་སྤུར་གྲོགས་མེད་པར་འགོ་བས་
སྤྱག་བསྐྱལ་བའི་ཉེས་པའང་། དེ་ཉིད་ལས། གསོན་ཆོ་འདི་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཉེན་དང་
བཤེས་པ་རྣམས་སྤངས་ནས། །གཅིག་སྤུ་ག་ཤེད་འགོ་དགོས་ན། །མཛའ་དང་མི་མཛའ་ཀུན་
ཅི་རུང་། །ཞེས་དང་། ལུས་འདི་གཅིག་སྤུ་བྱུང་བ་ཡང་། །ལྟན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ག་རུས་དག །
ཞིག་སྟེ་སོ་སོར་འབྱེས་འབྱུར་ན། །མཛའ་བ་གཞན་ལྟ་སྤྱོས་ཅི་དགོས། །སྤྱེ་བ་གཅིག་སྤུ་
སྤྱེ་འབྱུར་ཞིང་། །འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་འཆི་སྟེ། །སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱལ་གཞན་མི་ལེན་ན། །
གོགས་བྱེད་མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས། མདོར་ན་མ་དག་གཞན་དབང་སྤྱོད་
བཅུད་གྱིས་བསྤྱས་པའི་སྤུང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་མཚན་
གཞི་ཡིན་པས། །སྤྱག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་ཏེ། །རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་
པའི་མདོ་ལས། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྤྱིད་པ་ནི་འབྱུར་བ། །སྤྱིད་པ་འདི་ནི་མི་རྟག་པ། །སྤྱིད་པ་
འདི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་བའོ། །ཞེས་དང་། །སྤྱིང་རྗེ་པད་དཀར་ལས། །ལྟའི་རྒྱལ་སྤྱིད་ནི་སྤྱག་
བསྐྱལ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལགས་སོ། །མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱལ་བའི་རྒྱུ་ལགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་ལྟར་སྤྱང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་བྱུ་
པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་མཐར་འབྱུར་ཞིང་འགག་པའི་ཆོ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
འབྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་ཏེ། །དཔེ་འབྲས་ཆན་དུག་དང་འདྲེས་པ་ཟ་བ་དང་འདྲའོ། །
སྤྱེ་ཀ་ན་འཆི་ཆོ་གྲང་བཤེས་སྤྱོམ་མི་སྤྱག་པ་དང་འཕྲད་པ་སོགས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་དངོས་
པོ་རྣམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཏེ། །སྤྱེས་ཅམ་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རོ་བོར་སྤྱང་
བའི་ཕྱིར། །དཔེ་རིམས་ནད་དུག་པོས་གཟེར་བ་དང་འདྲ་སྟེ། །ལས་རྣམ་འབྱེད་ལས། །སྤྱིད་
པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ནི་བསེལ་བའི་སྐབས་མེད་པས་མེ་ཡི་འོབས་ལྟ་བུའོ། །འཛིགས་གིང་

ཉམ་ང་བས་གཅན་གཅན་ཁྱོ་བོ་དང་མི་ཤོད་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐར་པའི་གོ་
སྐབས་དཀའ་བ་རྒྱལ་པོའི་བརྩོན་ར་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་
ལྟ་བུའོ། །བདེ་འགྲོའི་སློག་འཛུམས་པ་ཉལ་ཉལ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། ཟག་བཅས་ཀྱི་
ཡུང་པོ་མཐའ་དག་སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་
ངོ་བོ་དངོས་ཡིན་ཏེ། དཔེ་འབྲས་ཀྱི་ནང་ཁོད་མ་སྒྲིན་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ཡང་སོ་སོ་སྤྱོད་བོ་
རྣམས་ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་འདི་མི་ཚོར་ཏེ། དཔེར་ན་རིམས་ནད་དྲག་པོས་ཟིན་
ཅ་ན་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ་ཁལ་ཁོལ་གཞན་ཡོད་ཀྱང་མི་ཚོར་བ་དང་འདྲ་ལ། འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་འདི་གཟིགས་ཏེ། རིམས་ནད་ཆེར་སོས་ཅ་ན་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ་
ཁལ་ཁོལ་ཡོད་པ་ཚོར་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་གཞན་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་ལས། ལག་མཐིལ་
སྤྱ་ཉག་གཅིག་འདུག་པ། དེ་ནི་མིག་ཏུ་སོང་བ་ན། མི་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་སྤྱིད། །
བྱིས་པ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་ཡིས། འདྲ་བྱེད་སྤྲུག་བསྐྲུལ་སྤྱི་མི་རྟོགས། འཕགས་པ་མིག་
དང་འདྲ་བ་ཡིས། འདྲ་བྱེད་ལ་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གཟིགས། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཚོར་
བ་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲུག་བསྐྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
དང་། བཏང་སྒྲོམས་པ་རྣམས་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལས་མ་འདས་པས་ཚོར་བ་ཐམས་
ཅད་སྤྲུག་བསྐྲུལ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་ལེགས་པར་
བརྟགས་ན། ད་ལྟ་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ། སེམས་ཅན་གྱི་སློག་བཅད་པ་དང་གཞན་
ནོར་འཕྲོག་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱི་མ་དཔྱུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་སོགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་མཛོན་པར་
འདྲ་བྱེད་པས་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་སོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོར་
ངན་སོང་གསུམ་ལ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་། མི་དང་འདོད་ལྟར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་
བསྐྲུལ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། མདོ་
ལས་། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་སྦྱོན་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་སྦྱོན་

དང་བཅས། །གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱང་སྒྲོན་དང་བཅས་པ་སྟེ། །མྱ་ངན་འདས་པ་འབའ་
ཞིག་སྒྲོན་མེད་མཐོང་། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལ་བསམ་པ་ལ་དྲུག་ལས། དང་
པོ་དཔྱལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བསམ་པ་ལ་འང་ཆ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་། གྲང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆ་བའི་དཔྱལ་བ་བརྒྱད་ནི། །ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པས། དང་
པོ་དཔྱལ་བའི་འཛིག་རྟེན་ན། །ཆ་གྲང་སྐྱུག་བསྐྱལ་བསམ་མི་བྱལ། །ཡང་སོས་ཐིག་ནག་
བསྐྱས་འཛོམས་དང་། །རུ་འབོད་རུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་། །ཆ་བ་རབ་རྩ་ཆ་བ་དང་། །མནར་
མེད་པ་སྟེ་ཆ་དཔྱལ་བརྒྱད། །ཅིས་གསུངས་པས།

དང་པོ་ཡང་སོས་ནི། །ལྷགས་བསྐྱེགས་ཀྱི་ས་གཞིར་མདག་མེ་རབ་རྩ་འབར་བའི་ཡུལ་
ཁམས་སུ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པ་ཀུན་འདུས་ཏེ། དག་པོ་མི་ཤ་པོ་གཅིག་གིས་གཅིག་
མཐོང་བ་ལྟར་པན་ཚུན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་བཞིན་རྒྱ་གྲུབ་པའི་མཚོན་ཆས་གསོད་
རེས་བྱས་ཏེ་གི་མ་ཐག་ཡང་སོས་པར་གྱུར་ཅིག་གི་སྒྲིམ་མཁའ་ལ་གྲགས་པས་སོས་ཏེ།
ཡང་འཆི་ཡང་སོས་པ་ལས་མ་ཟད་བར་རྒྱ་མུང་དགོས་ཏེ། །སེམས་ཉིད་རལ་གསོ་ལས།
ཡང་སོས་ལྷགས་ཀྱི་མདག་མེ་འབར་བའི་སྟངས་། །པན་ཚུན་འདུས་ནས་མཚོན་གྱིས་སྟོག་
དང་ཐུལ། །ཡང་སོས་སྒྲིམ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་བཞིན་སྐྱུག་བསྐྱལ་བ། །ལས་ཟད་བར་རྒྱ་དེ་ལྟར་མུང་
འཆོལ་ལོ། །ཞེས་དང་། །བཤེས་སྤྱིང་ལས། །འདི་ན་ཉིན་གཅིག་མདུང་ཐུང་སུམ་བརྒྱ་ཡིས། །
རབ་རྩ་དྲག་བཟབ་སྐྱུག་བསྐྱལ་གང་ལགས་པ། །དེས་ནི་དཔྱལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་རྒྱུ་རུ་
ལའང་། །འོལ་ཡང་མི་བཟོད་ཆར་ཡང་མི་ཐོད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱལ་གིན་རྩ་མི་བཟད་
ལོ། །བྱེ་བྲག་བརྒྱར་ཉམས་སུ་མུང་ཡང་ནི། །རི་སྤྱིད་མི་དག་དེ་ཟད་མ་གྱུར་པ། །དེ་
སྤྱིད་སྟོག་དང་ཐུལ་བར་མི་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས། །ཆོ་ཆད་སྤྱིར་དཔྱལ་བ་རྣམས་གཉིན་
པོ་དྲག་པོ་སྒྱེས་པ་སོགས་སྟོ་བྱར་རྒྱ་འཕོ་བ་དང་། །རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་བརྟམས་པ་སོགས་

བསྐྱལ་ཆེན་དུ་མར་གནས་དགོས་པར་གསུངས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་དགའ་
ཡང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས། མཛོན་པར་མཛོད་དང་། དུན་པ་ཉིར་བཞག་སོགས་ལས་
གསུངས་པ་གོ་བསྟུན་ཏེ་གོ་བདེ་བར། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས། ཆོ་ཆད་མི་ཡི་ལོ་གངས་ལྷ་བཙུ་
ལ། །རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་ཡི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ །དེ་ཉིད་སུམ་ཙུ་བླ་བ་བཙུ་གཉིས་
ལོ། །ལྷ་བརྒྱས་ཡང་སོས་ཞག་གཅིག་གོང་འཕེལ་བས། །རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱར་སྟུག་བསྟུལ་
བཅུག་དགོས་སོ། །དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་གངས་བཤད་པ། །མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྱག་འབུམ་
དུག་ཁྲི་དང་། །སྟོང་ཕྱག་གཉིས་སུ་ངེས་པར་མདོ་ལས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐིག་ནག་ནི། དཔུལ་སྤུང་གཤེད་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་སྦྱི་གཙུག་ནས་རྒྱང་
སེན་གྱི་བར་ཐིག་ནག་པོ་བཞེའམ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་བཏབ་སྟེ་རལ་གྱི་དང་སོག་ལེ་
དང་སྟ་རེ་མེ་འབར་བས་གཤོག་པ་དང་ཡང་འབྲུར་ཡང་གཅོད་པས་སྟུག་བསྟུལ་ཏེ། བཤེས་
སྦྱིང་ལས། །ཁ་ཅིག་སོག་ལས་འདྲ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཞན། །སྟ་རེ་མེ་བཟད་སོ་རྣོན་རྣམས་
ཀྱིས་གཤགས། །ཞེས་སོ། །ཆོ་ཆད་ཀྱང་། རལ་གསོ་ལས། མི་ཡི་ལོ་བརྒྱ་ཙུ་གསུམ་ཞག་
གཅིག་སྟེ། །དེ་ཡི་ལོ་སྟོང་ཐིག་ནག་ཞག་གཅིག་ལ། །རང་ལོ་སྟོང་ཐུབ་མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྱག་ །
ས་ཡ་གཉིས་འབུམ་དགུ་ཁྲི་དུག་སྟོང་རྩ། །བཙུ་གཉིས་བར་དུ་ཐུབ་པར་སྟོན་པས་གསུངས། །
ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་བསྟུས་འཛོམས་ནི། རི་ར་ལུག་དང་གྲང་པོ་ཆེའི་གདོང་འདྲ་བའི་བར་དུ་
ཆོགས་པ་བཅོར་ཏེ་ཏིལ་གཏུན་དུ་ཏིལ་བརྟུང་བ་བཞིན་ལུས་དམར་འདག་འདག་སོང་བ་ན་
ཡང་སྤར་བཞིན་འཆོ་བས་སྟུག་སྤར་ལས་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱང་དགོས་ཏེ། །སྟོབ་སྦྱིང་ལས།
རི་དང་མཉམ་ལུག་སུ་རིང་འཛིགས་སུ་རུང་བ་གཉིས། །འདུས་པའི་ཕྱག་ཏུ་ལུས་ཀུན་བྱེ་
མར་རྫོག་ཅིང་འཛོམས། །ཅུང་ཟད་བསིལ་བའི་རྒྱང་ཞིག་ལངས་པས་རྟས་ནས་ནི། །དེ་
བཞིན་སྦྱིར་ཡང་ལན་བརྒྱར་ཀུན་ནས་བྱེ་མར་རྫོག་ །ཅིས་དང་། བཤེས་སྦྱིང་ལས། །ཁ་ཅིག་

ཏེལ་བཞིན་འཛིན་ཏེ་དེ་བཞིན་གཞན། །ཁྱེམ་ཞིབ་མོ་བཞིན་དུ་འཐག་པར་བགྱིད། །ཅིས་གསུངས་། ཆོ་ཆད། རལ་གསོ་ལས། མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་འཐབ་བྲལ་ཞག་གཅིག་སྟེ། །མཆོ་མའི་ཉིས་སྟོང་བསྐྱུ་འཛོམས་ཉིན་ཞག་གཅིག །རང་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་སུ་སྐྱག་བསྐྱལ་ལོ། །དེ་ཡང་མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་སུམ་འབུམ། །བྲག་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་ཅུ་གཅིག་ཐུབ་པར་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་དུ་འབོད་ནི། དེ་དག་མཐོང་བས་འཛིགས་ཏེ་ཡིབ་པའི་སྒྲིབ་པ་ན་ལྷགས་ཁང་མེ་འབར་བར་ཚུད་དེ་ཡུན་རིང་མི་ཐར་བ་དང་ཟངས་ལྷན་བསྐྱལ་བར་འཛོད་ཅིང་ལུས་ལ་མེ་འབར་བས་དུ་ཞིང་འོ་དོད་འབོད་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་ཏེ། རལ་གསོ་ལས། དུ་འབོད་འབར་བའི་མེས་འཛིག་འོ་དོད་འབོད། །ལྷགས་ལྷན་བསྐྱལ་བར་འཛོད་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་བ། ཞེས་དང་། ཆོ་ཆད། མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དགའ་ལྷན་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེ་ཡི་བཞི་སྟོང་དུ་འབོད་ཞག་གཅིག་སྟེ། །རང་ལོ་བཞི་སྟོང་བར་དུ་སྐྱག་བསྐྱལ་བ། །མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་སུམ་ལ་གཉིས་དང་། །བྱེ་བ་ཕྲག་དགུ་འབུམ་བཞི་ཁྲི་སྟོང་དང་། །བྱེ་བ་བདུན་ཕྲག་བར་དུ་ཐུབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་དུ་འབོད་ཆེན་པོ་ནི། ལྷགས་ཀྱི་ཁང་སྒྲོམ་གཉིས་རིམ་ཆ་རྒྱབས་ཀྱང་སྐྱ་མ་ལས་ཉིས་འགྲུང་གི་ཆེ་བའི་ནང་དུ་ཚུད་ནས། སྐྱ་སྐྱ་མ་ལས་ཐར་ཡང་བྱི་མ་ལས་ཡུན་རིང་བར་དུ་མི་ཐར་ཞིང་། མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་བསྐྱེགས་གིང་གཤིན་རྗེའི་པོ་ཉ་རྣམས་ཀྱིས་འཛོད་པར་བྱེད་པས་སྐྱག་བསྐྱལ་ཏེ། སྐྱ་མ་ལས། འབོད་སྒྲོགས་ཆེན་པོ་ལྷགས་བྱིམ་འབར་བ་དུ། །འབར་བའི་མེས་བསྐྱེག་གཤིན་རྗེས་འཛོད་པར་བྱེད། །ཅིས་དང་། ཆོ་ཆད་ཀྱང་། མི་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་འཕུལ་དགའི་ཞག་གཅིག་སྟེ། །དེ་ལོ་བརྒྱད་སྟོང་དུ་འབོད་ཆེའི་ཞག་གཅིག །རང་ལོ་བརྒྱད་སྟོང་ཉིད་དུ་སྐྱག་བསྐྱལ་བ། །མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་སུམ་ལ་གསུམ་དང་། །བྱེ་བ་ཕྲག་ལྷ་འབུམ་ལྷ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་། །བྲག་ཅུ་ཅུ་བར་དུ་ཐུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

དྲུག་པ་ཚ་བའི་དམུལ་བ་ནི། ལྷགས་ཁང་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས། མདུང་གིས་འབྲིགས་པ་དང་། ཁྲོ་ཆུ་ཁོལ་མ་ཁར་སྒྲུགས་པས་ཁོང་པ་ཆོག་པ་དང་། ལྷགས་སྒྲེག་གིས་གཞིར་གན་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེལ་ནས་ཐོ་བ་མེ་འབར་བས་དྲུང་བར་བྱེད་དེ། ངལ་གསོ་ལས། ཚ་བ་ལྷགས་ཁང་ནང་གཞུག་མདུང་བྱང་གིས། ཁྲུང་པ་འགེམ་ཞིང་ཐོ་བས་རབ་ཏུ་བརྟུང་། ། འབར་བའི་མེ་ལྷེས་སྤྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་བསྒྲེག་ ཅེས་དང་། ཆོ་ཚད། མི་ལོ་སྟོང་དང་དྲུག་བརྒྱ་གཞན་འཕྱལ་ཞག །དེ་ཡི་ལོ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཚ་བའི་ཞག །རང་ལོ་ཁྲི་དང་དྲུག་སྟོང་བར་བྱབ་པ་། །མི་ལོ་བྱེ་བ་ཕྲག་ས་ཡ་བརྒྱད་དང་། །བཞི་འབུམ་དང་ནི་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག །དྲུག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སྟེད་མཆིས་སོ། ། ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་རབ་ཏུ་ཚ་བ་ནི། ལྷགས་ཁང་ཉིས་རིམ་སྤྱི་ནང་དུ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་བསྒྲེག་པ་དང་། ལྷགས་གྱི་གསལ་ཤིང་ཅེ་གསུམ་པ་མེ་འབར་བ་རྒྱང་མཐིལ་གཉིས་འཕོངས་དང་གསུམ་ལ་བཅུགས་ནས་སྤྱི་བོ་དང་ཕྲག་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་ཞིང་ལྷགས་ལེབ་མེ་འབར་བས་ལུས་ཀུན་བྱབ་པར་དགྱི་བ་དང་། ལྷགས་ཟངས་ཆེན་མོར་ཁྲོ་ཆུ་ཁོལ་མར་འཛོད་པས་སྒྲུག་བསྐལ་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རབ་ཏུ་ཚ་བ་ལྷགས་བྱིམ་གཉིས་རིམ་ནང་། །འབར་བའི་མེ་དང་མདུང་ཅེ་གསུམ་པས་བསྐྱེན། །སྤྱི་བོ་ཕྲག་པ་གཉིས་སུ་ལེབ་མས་དགྱིས། །ཟངས་ཆེན་ཁོལ་མར་འཛོད་པས་སྒྲུག་བསྐལ་བ། །ཞེས་དང་། ཆོ་ཚད་ཀྱང་། ཆོ་ཚད་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བྱེད་བྱབ་སྟེ། །མི་ལོ་ཉི་གངས་ཀྱིས་གཞལ་བའི་ཡུལ་ལས་འདས། །འཛིག་རྟེན་ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོང་བསྐལ་ཆུང་བཞི། །བར་བསྐལ་གཅིག་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་བསྐལ་ཆེན་ནོ། ། ཞེས་སོ། །

བརྒྱད་པ་མནར་མེད་ནི། ལྷགས་ཁང་མེ་འབར་བ་འཁོར་ལྷགས་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱོར་བའི་ནང་དུ་སྒར་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་མྱོང་ཞིང་། སྒྲེ་སྒྲུགས་གྱི་སྒྲ་འདོན་པ་ཅུ་ལས་མེ་དང་སེམས་ཅན་སོ་སོར་མཐོང་བ་མེད་དེ། སྒར་མ་ལས། མནར་མེད་ལྷགས་

ཁང་མེ་ཕྱེ་འབར་བའི་ནང་། །སེམས་དཔུལ་ཀུ་ཙྰ་སྤྱེ་སྤྲུགས་འདོན་པ་ལས། །མེ་དང་སེམས་
ཅན་སོ་སོ་མཐོང་བ་མེད། །མར་མེ་འབར་བ་སྤྱིང་པོ་ལ་ཞེན་བཞིན། །སྤྲུག་གི་ཟུངས་ཙམ་
མེ་ནང་དཔུལ་གནས་པ། །ཞེས་དང་། ཆོ་ཆད་ཀྱང་། །བར་བསྐལ་གནས་པའི་ཡུན་ཙམ་
བརྒྱུ་དགོས་ཏེ། །དེ་ལས་ཆེ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་གཞན་མེད་པས། །མནར་མེད་བསྤྱིར་མེད་
ཅེས་སུ་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། །ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོས། །མནར་མེད་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་དེ་
བས་ཆེར་མི་བརྟུབ་པས་མནར་མེད་པའོ། །དཔུལ་བ་དེ་རྣམས་གི་ན་དགའ་ཡང་འཆིར་མི་
བརྟུབ་། །སྤྲུག་བསྐལ་མྱོང་ཞིང་སོས་ནས་འོང་བ་ཡིན། །མནར་མེད་དུ་སྤྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་མཚམས་
མེད་པ་ལྟ་དང་བཀའ་ལ་ཉེ་ཆོང་བྱས་པས་སྤྱེ་བ་ཡིན། །གཞན་སྤྲུག་གཙོད་པའི་ལས་གཙོ་
བོར་བྱས་པས་གཞན་རྣམས་སུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་གསུངས། །དེ་ལྟར་སྤྲོས་པའི་དཔུལ་བ་དེ་དག་
ཀྱང་། །གོང་མ་གོང་མ་ལས་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་མེ་སོགས་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆོ་ཞིང་ཆོར་
བའང་བདུན་འགྱུར་གྱིས་རགས་པས་སྤྲུག་བསྐལ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་སྟེ། །སྤྲུག་ལས།
གོང་དུ་སྤྲོས་པའི་དཔུལ་བ་དེ་དག་ཀྱང་། །དེམ་གྱིས་མེ་ཕྱེ་བདུན་འགྱུར་གྱིས་ཆོ་ཞིང་། །
འོག་མར་སྤྲུ་མའི་སྤྲུག་བསྐལ་ལྟག་དང་བཅས། །ཅི་སྤྱིད་ལས་མ་ཟད་པར་སྤྲུག་བསྐལ་མྱོང་། །
ཞེས་དང་། །རྣམ་འབྱེད་ལས། །ཐ་མལ་ཙན་དན་དུས་མཐའ་དང་། །དཔུལ་མེ་རྣམས་ཀྱང་
གོ་དེམ་བཞིན། །བདུན་འགྱུར་གྱིས་ནི་རབ་རྩ་ཆ། །དེ་བཞིན་སྤྲུག་བསྐལ་བདུན་པས་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས། །དེ་དག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཉེ་ཆོ་བ་ནི། །རི་དང་། །བྲག་དང་། །རྩ་
དང་། །མེ་དང་། །ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པ་མེད་པའི་གནས་སུ་ཉེ་ཆོ་བའི་སེམས་
ཅན་གཏུན་ལྟ་བུ་དང་། །ཐག་པ་ལྟ་བུ་དང་། །ཕྱགས་མ་ལྟ་བུ་དང་། །མགལ་དུམ་ལྟ་བུ་དང་།
སྤོང་དུམ་ལྟ་བུ་དང་། །སེམས་ཅན་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་ལྟ་བུ་དུམ་འདུས་སམ་གཅིག་ལྟར་
གནས་ཀྱང་རུང་སྟེ། །ཆོ་བ་དང་། །གྲང་བ་དང་། །བཀྲེས་པ་དང་། །སྤྲོམ་པ་དང་། །གཤགས་
པ་དང་། །གཏུབ་པ་དང་། །འཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་གང་རུང་རེ་རེ་ནི་བཟོད་

སྤྱུགས་མེད་པས་ཉིན་མཚན་བྱེད་པའམ། ཡུད་ཅམ་མམ། ཏྲག་པར་ལས་གྱི་ལེན་སོ་བ་དང་
པའི་དབང་གིས་གདུང་བས་ཉི་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱས་རྒྱ་
མཚོའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ལས། ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་གཏུན་ལྟ་བུ་དང་བྱུགས་མ་ལྟ་
བུ་དང་། ལྷོན་གྱིང་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་མང་པོ་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་གདུང་བར་གཟིགས་པར་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ངལ་གསོ་ལས། ཉི་ཆེ་རི་དང་ལྷོན་གྱིང་ནམ་མཁའ་དང་། །བྲག་བར་མེ་ཆུ་
ངེས་མེད་གནས་ནམས་སྟ། །ཉུང་དུར་གནས་དང་འདུས་དང་གཅིག་སྤུར་གནས། །དེར་
ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གང་རུང་རེ་རེས་གདུང་། །དེ་ཕྱིར་ཉི་ཆེ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
ཉི་འཁོར་བ་ནི། མནར་མེད་གྱི་འཁོར་ལྷག་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱོགས་བཞི་རེ་རེ་
ན་མེ་མར་མུར་གྱི་འོབས། རོ་བྱགས་གྱི་འདམ། མཚོན་ཆའི་ཐང་། ཐལ་ཚན་གྱི་ཆུ་བོ་རབ་
མེད་དེ་བཞི་རེ་གནས་པས་བཞི་བཞི་བཅུ་དྲུག་དང་། མཚོམས་སྤྱུ་བྱུགས་གྱི་ཤལ་མ་ལའི་
རི་བོ་བཅས་ཡོད་པའོ། །དེ་ཡང་སྤར་མནར་མེད་གྱི་བྱུགས་ཁང་དུ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཆེ་དྲགས་
པ་དེ་མྱོང་བའི་ལས་བསྐྱབས་པ་དང་ཕྱོགས་བཞིའི་སྒོ་བྱེ་སྒྲུམ་པ་ལས་དཔྱལ་བ་བ་དག་སོ་
སོ་ནས་བྱིར་འཐོན་མ་ཐག འོབས་བཟང་པོ་གྱི་བ་མ་ཅན་ལྟ་བུ་མཐོང་ནས་དེར་ཞུགས་པས།
མདག་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་ཤ་རུས་ཀྱན་འཚོགས་པས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཏེ། མདག་མེ་འབར་
བར་བྱས་མོ་ལྷུབ་བཀལ་བས། །ཤ་ཀྱན་ཚིག་ནས་རུས་པ་ཀྱན་དའི་མདོག །ཡང་སོས་སྤར་
བཞིན་གྱིན་ཏུ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ནས་ཐར་པ་སྒྲུམ་བྱེད་པ་ན་བསིལ་བའི་ཆུ་
ཀླང་འབབ་པར་མཐོང་ནས་དེའི་ནང་དུ་ཞུགས་པས་རོ་བྱགས་བྱི་སའི་འདམ་རྩ་བ་དྲི་ང་བར་
སྤོན་བྱུ་བྱུགས་གྱི་མཆུ་ཅན་ལ་སོགས་པས་འབྲིགས་གྱིང་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཏེ། ཡང་ནི་བསིལ་
བའི་འདམ་མཐོང་ཞུགས་མ་ཐག །རོ་བྱགས་རུལ་དྲི་ང་བའི་འདམ་བྱིང་ནས། །བྱུགས་
ཟངས་གསེར་གྱི་མཆུ་ཅན་སྤོན་བྱས་འབྲིགས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་ཐོན་ནས་ཐང་ཉམས་
དགའ་བ་མཐོང་ནས་དེར་བྱིན་པ་ལས་ཐང་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་གྱིར་སོང་སྟེ་རྟང་པ་བཞག་ན་

དུམ་བུར་གཤོག་བཏེགས་ན་སོས་པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཞིང་། བཀས་ཚལ་བཟང་པོ་མཐོང་ནས་
དེར་ཕྱིན་པ་ན་ལོ་མ་ནམས་རལ་གྱིར་སོང་ནས་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པས་ལུས་དུམ་བུར་གཅོད་
ཅིང་སོས་པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཏེ། སྤྱར་ཡང་ཐང་ཉམས་དགའ་མཐོང་ཕྱིན་མ་ཐག། སྤྱི་གི་འབར་
བས་དུམ་བུར་གཏུབས་གིང་འཆོ། བཀས་ཚལ་ཡིད་འོང་ནང་དུ་ཕྱིན་པ་ལས། རལ་གྱི་འི་
བཀས་ཚལ་ལས་རྒྱུད་འབྲུག་པས་བཅོམ། ཞེས་སོ། ཡང་ལྷགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལི་འི་རི་མཐོང་
སྟེ་རིའི་རྩེ་ནས་སྒྲོན་སྒྲིམ་པ་དང་བུད་མེད་རང་རང་གི་འཁྲིག་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཡུལ་
དེ་དང་ཉེ་དུ་དང་འབྲེལ་བ་དག་གིས་རང་ལ་འབོད་པར་མཐོང་ནས་འཛེགས་པ་ན། ལྷགས་
ཀྱི་ཐུར་མས་ཐུར་དུ་རང་གི་ལུས་འཁྲིགས་གིང་སྟེང་དུ་སྟེབ་དུས་ཁ་དང་བྱ་ཤོད་ཀྱིས་གྲང་
པ་འབྲུལ། རིའི་འདབས་ནས་ཡང་འབོད་པར་མཐོང་སྟེ་འཐུར་དུ་འབབ་པ་ན་ལྷགས་ཀྱི་
ཐུར་མས་གྱེན་ལ་འཁྲིགས་གིང་། སྤྱར་གྱི་ཡུལ་དེ་ལ་འབྱུང་པས་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའམ་
བུད་མེད་མེ་འབར་བར་སོང་སྟེ་རབ་དུ་འབྱུང་ཅིང་བསྐྱེགས་ལ་ཟ་བར་བྱེད་པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་
ཏེ། དེ་འདས་རི་བོ་རབ་དུ་ཉམས་དགའི་རྩེར། སྒྲོན་གྱི་ཡུལ་འབོད་མཐོང་སྟེ་ཕྱིན་པ་ལས། །
ལྷགས་ཀྱི་ཐུར་མ་རྣོན་པོས་ཤ་ཁྲག་གཟགས། སྟེང་དུ་སོན་ཆོ་བྱ་ཤོད་གྲང་པ་འགེམས། །
སྤྱར་ཡང་རི་ཡི་དྲུང་ནས་འབོད་པ་སྟུམ། འཐུར་དུ་བབས་པས་ཐུར་མར་གྱེན་དུ་གཟགས། །
ཐང་མཚམས་སྒྲིམ་པ་བུད་མེད་མཆོ་རྣོན་ཅན། འབར་བས་འབྱུང་དེ་གིན་དུ་སྒྲུག་བསྐྱལ་
ཞིང་། །ཁྱི་དང་ཕྱེ་སྤྱང་མང་པོས་ཟ་བར་བགྱིད། ཅིས་གསུངས། དེ་ལྟ་སྤྱི་གི་ཐང་རལ་
གྱི་འི་བཀས་ཚལ། ལྷགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལི་སྟེ་ནང་སེས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་མཆོན་
ཆའི་ཐང་ཞེས་གཅིག་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སོང་བ་ན་རྒྱུང་བཟང་པོ་རྒྱུང་མ་ནས་
འབབ་པར་མཐོང་སྟེ། འབོག་མ་ཐག་ཐལ་ཆོན་སྒྲིད་རུབ་ཅམ་དུ་རྒྱུད་དེ་ཤ་རུས་ཆོག་ནས་
ཐུར་བྲོས་པ་ལས། འགམ་གཉིས་ན་གཤིན་རྗེའི་སྒྲིམ་བསྐྱུང་བར་སྤྱང་བས་སྒྲུག་བསྐྱལ་
ཏེ། ཡང་ནི་བསིལ་བའི་རྒྱུང་འབབ་མཐོང་ནས། །དགའ་བས་སོང་སྟེ་རབ་དུ་འབོག་མ་

ཐག །ཐལ་ཚན་སྐྱེད་ལྷུ་བ་ག་རུས་ཚོག་གྱུར་ཅིང་། །འགམ་གཉིས་གཤིན་རྗེའི་སྐྱེས་ལུས་
བསྐྱུང་བར་མཐོང་། །དེར་ནི་ལོ་སྟོང་མང་པོར་སྤྲུག་བསྐྱུང་ལོ། །ཞེས་གསུངས། །ཉེ་ལོར་
བའི་གནས་འདི་རྣམས་སུ་དང་པོ་མཁར་མེད་དུ་སྐྱེས་ན་དེ་ནས་ལས་རིམ་གྱིས་བསྐྱབས་པས་
གནས་རིས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་། ལས་ཁ་ཅིག་གིས་ཐོག་མ་ནས་དེ་དང་དེར་སྐྱེས་ནས་ཐར་
བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དཔུལ་སྤྱུང་གཤེད་མ་དང་སྟོག་ཆགས་གཏུག་
བ་ཅན་གྱི་ཚོགས་དེ་དག་ཉན་ཐོས་བྱེ་སྤྱོད་བ་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས་རང་རྒྱུད་པར་འདོད་མོད་
དོན་ལ་ནི་རང་སེམས་སྤྲིག་བ་ཅན་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བ་ལས་གཞན་ལོགས་ན་མེད་དེ།
སྟོད་འཇུག་ལས། ལྷགས་སྟེགས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །མོ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །
དེ་མྱིར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྲིག་སེམས་ལགས་པར་བྱབ་པས་གསུངས། །ཞེས་དང་།
མདོ་ལས། །ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཐེག་ཆེན་དཔུ་སེམས་
དགོངས་པ་མཐུན་ལོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་བསྐྱུང་སྤྱུང་ཡང་ལན་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་མྱོང་ཞིང་། ད་ཡང་མྱོང་ངེས་པས་འདི་ལས་ངེས་པར་དབྱུང་བར་བྱའོ་སྤྲུམ་དུ་སྟོར་དངོས་
རྗེས་གསུམ་ཚང་བས་ཉམས་སུ་སྤང་ཞིང་དེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་སྟིང་རྗེ་
དག་ཏུ་བསྐྱོམ་སོ། །

གཉིས་པ་གྲང་བའི་དཔུལ་བ་བརྒྱད་ནི། དལ་གསོ་ལས། གྲང་བས་ཉམ་ཐག་པ་ཡང་
རྣམ་པ་བརྒྱད། །གངས་སོགས་ཤིན་ཏུ་གྲང་བའི་གནས་དག་ཏུ། །ལུན་ནག་སུ་ཡུག་འཆུབ་
པས་སྐྱེབས་པའི་ལུས། །ཁུ་བར་ཅན་དང་ཁུ་བར་དོལ་བ་ཅན། །གྲང་བས་སོ་འཐམ་སྟེ་སྤྲུགས་
ཨ་ཁུ་ཟེར། །ཀྱི་རུད་ལྷུང་ལ་ལྟར་གས་པ་དྲུ་དང་། །པདྨ་ཆེ་ལྟར་གས་པའི་མ་ནང་དུ། །སྟོག་
ཆགས་མཁུ་རྟོན་འབར་བས་ཟ་བ་ནི། །ཅི་སྟིང་ལས་མཐའ་གཏུག་ཆེ་གཡོ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པས། དང་པོ་ཁུ་བར་ཅན་ནི། གངས་རི་དང་ཁ་བ་དང་ཆབ་རོམ་གྱི་ཁྲོད་
སུ་ཡུག་འཆུབས་པའི་གནས་སུ་ལོ་གསར་སྐྱང་གི་ལྷགས་པ་བས་ཉི་ཤུ་འགྱུར་གྱི་གྲང་བས་ཉན་

པས། ལུས་ལ་ཚུ་བུར་བརྒྱ་ཕྱག་སོགས་བྱུང་བས་སྤྱག་བསྐལ་བའོ། །གཉིས་པ་ཚུ་
བུར་དོལ་བ་ནི། སྤྲུལ་བས་ཉི་ཤུ་འགྱུར་གྱི་གང་ཆེས་པས་ཚུ་བུར་རྣམས་དོལ་ནས་སྤར་གྱུར་
པ་ལས་ཁྲག་དང་ཚུ་སེར་འཛག་པ་ལ་སྤྱིན་བྱ་ལྟགས་ཀྱི་མཚུ་ཅན་གྱིས་ཟ་ཞིང་འབྲིགས་
ནས་སྤྱག་བསྐལ་ལོ། །གསུམ་པ་ཨ་ཚུ་ཟེར་བ་ནི། སྤྲུལ་བས་ཉི་ཤུ་འགྱུར་གྱི་གང་
བས་མ་བཟོད་ནས་སྤྲེ་སྤྲུགས་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འདོན་པའོ། །བཞི་པ་ཀྱི་རྟུང་ཟེར་བ་
ནི། དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གང་བས་ཨ་ཚུ་མ་ཐོན་པར་ཀྱི་རྟུང་ཅེས་དུ་སྐད་གི་བ་གི་བ་འབྱིན་
པའོ། །ལྔ་པ་སོ་འཐམས་པ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གང་བས་སྐད་མི་ཐོན་པས་རེངས་
གིང་སོ་འཐམས་པའོ། །དུག་པ་ལྟུང་ལ་ལྟར་གས་པ་ནི། སྤྲུལ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གང་
བས་ལུས་བཞི་ཚལ་དུ་གས་པའོ། །བདུན་པ་བསྐྱེད་ལྟར་གས་པ་ནི། དེ་ལས་ཀྱང་གང་
བས་ལུས་བརྒྱད་ཚལ་དུ་གས་པའོ། །བརྒྱད་པ་བསྐྱེད་ཐོ་ལྟར་གས་པ་ནི། ཆེས་གང་
བས་ཉེན་ནས་ལུས་ཚལ་བ་བཅུ་དུག་གམ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོགས་སུ་གས་པའོ། །དེ་ལྟར་
གས་པའི་སྤྲུལ་ནང་དུ་སྤྲོག་ཆགས་ཕྱ་མོ་ཞུགས་ནས་ཟ་ཞིང་གང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་མི་བཟོད་
པ་མུང་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གི་ཆོ་ཡི་ཆད་ཀྱང་། དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། གྲོང་
ཁྱེར་གོ་ས་ལའི་བྲེས་གངས་སུ་བཅལ་བའི་ཏིལ་གྱི་ཆོགས་བཅུ་ཆད་ཉི་ཤུ་ཤོང་བའི་རྫོང་བ་
ཞིག་ཏིལ་གྱིས་བར་མཚམས་མེད་པར་ཡོངས་སུ་གང་སྟེ། ཚུ་བུར་ཅན་གྱི་དཔལ་བ་ལས་
ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་ཏིལ་ཉག་མ་རེ་རེ་ཐྱིར་སྤྱང་བས་ཟད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། ཚུ་བུར་ཅན་གྱི་
སེམས་ཅན་དཔལ་བ་དེ་དག་ཆོ་འཕོ་བར་རིགས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དག་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་
ཆེས་ལྟག་པ་ཉི་ཤུས་བསྐྱེས་པར་སྤྱག་བསྐལ་ཆེན་པོ་བརྒྱག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།
དེས་ན། བཤེས་སྤྲིང་ལས། སྤྲིག་ཅན་དབུགས་དབྱུང་འགག་པ་ཙམ་ཞིག་གི། དུས་ཀྱི་
བར་དུ་ཆོད་རྣམས་དཔལ་བ་ཡི། །སྤྱག་བསྐལ་གཞལ་ཡས་ཐོས་ནས་རྣམ་སྟོང་དུ། །མི་
འཛིགས་གང་ལགས་དོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ནོ། །དཔལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་དང་། །

དྲན་དང་བསྐྱགས་དང་གཟུགས་སུ་བསྐྱེས་རྣམས་ཀྱང་། །འཛིགས་པ་སྦྱོར་བར་འབྲུང་ན་མི་
བཟད་པའི། །རྣམས་སྤྱིན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་རྣམས་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་
ལྟ་བུའི་ཚ་གྲང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཚད་མེད་པ་ལ་བསམ་སྟེ། ད་ལྟེས་དེ་འདྲ་བའི་གནས་སུ་རང་
མ་སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་ཞིང་། །གཞན་སྦྱོས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་རྩེ་ཚད་མེད་པའི་སྦྱོས།
རང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཆོས་ལ་འབད་དགོས་སྟམ་དུ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསམ་པ་ལ་གཉིས། གྱིངས་(དབྱིངས)ན་གནས་
པ་དང་། མཁའ་ལ་རྒྱ་བའོ། །དང་པོ་ལའང་། སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོས། དེས་ན་ཡི་དྲགས་འཛིག་
ཉེན་ན། །བཀྱེས་སྒྲོམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད། །བཟའ་བཏུང་མི་མཐོང་མཐོང་སྟིང་གྱང་། །
ཅོག་མཐོང་ཕྱི་ཡི་སྦྱིབ་པ་ཅན། །ཟས་སྒྲོམ་མི་ཚུད་ཚུད་སྟིང་གྱང་། །ཚ་རྩུབ་ནང་གི་སྦྱིབ་
པ་ཅན། །བཟའ་བཏུང་མི་རྟོག་རྟོག་སྟིང་གྱང་། །གཞན་བསྐྱེད་སྒྲོས་ཁུར་སྦྱིབ་པ་ཅན། །
ཟས་སྒྲོམ་རྣམ་པ་གང་དུ་ཡང་། །མི་རྟོག་སྦྱི་མཐུན་སྦྱིབ་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བཞི་ལས།

དང་པོ་སྦྱིང་སྦྱིབ་པ་ཅན་ནི། ལུས་རིད་ཅིང་ཡན་ལག་སྟ་བ། །བཟའ་བཏུང་གི་སྦྱོ་མི་
ཐོས་ཤིང་ཉལ་ཏུ་བཀྱེས་སྒྲོམ་གྱིས་གདུང་ལ། །གལ་སྟེང་ཟས་སྒྲོམ་མཐོང་ནའང་ངན་སྤྲུགས་
ལ་སོགས་པ་མི་གཙང་རྩ་བ་ཏུ་མཐོང་ནས་བཟའ་བཏུང་དུ་མི་རུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནང་གི་སྦྱིབ་པ་ཅན་ནི། ལུས་ཆེ་ཞིང་ལྟོ་བ་ཡངས་པ། །རྒྱུང་ལག་སྟ་བ། །ཁ་
ཁབ་མིག་ཙམ་པས། །ཟས་སྒྲོམ་མི་རྟོག་ཅིང་། །གལ་སྟེང་རྟོག་གྱང་ཁབ་མི་ཚུད། །རྟོག་གྱང་
མགྱིན་པ་རྟ་རྩ་ཙམ་ནས་མི་འགོ། །སོང་ཡང་ལྟོ་བ་ཡུལ་ལྟོངས་ཙམ་མི་ཁེངས་ཤིང་། །ཁེངས་
གྱང་རྒྱུང་ལག་འཇག་སྦྱོ་ཙམ་གྱིས་མི་ཐེག་ལ། །སྦྱོ་སྟིང་ལས་མེ་འབར་བས་འཛིག་ཅིང་།
ཁ་སྦྱ་ནས་དུད་པ་ཡུར་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འོ། །

གསུམ་པ་སྦྱོས་ཁུར་གྱི་སྦྱིབ་པ་ཅན་ནི། །བཟའ་བཏུང་མི་རྟོག་ལ། །རྟོག་གྱང་གཞན་

གྲིས་བསྐྱེད་བར་མཐོང་བ་དང་། ཡི་དྲུག་ས་རེ་རེའི་ལུས་ལ་མང་པོ་གནས་བཅས་ཏེ་ག་ལ་
ཟ་བར་སྒྲུང་བས་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའོ། །

བཞི་པ་སྒྱི་མཐུན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅན་ནི། བཟའ་བཏུང་གང་ཡང་མེད་ཅིང་དབུལ་ཐོངས་གྲིས་
འཛིགས་གིང་དུས་ཚིགས་ལོག་པས། དབྱར་ནི་རྩྭ་བས་ཀྱང་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ། དགྲུན་ནི་ཉི་མས་
ཀྱང་གྱང་རིག་བསྐྱེད་པས་བཟོད་པར་དཀའ་ཞིང་། མི་གཙང་བ་དང་མི་མདག་སོགས་
སྒྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཟས་སྒྲི་ཚོགས་པ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། ཕན་ཚུན་དགྲར་གྱུར་
པས་འཐབ་ཅིང་ཕྱོད་པ་དང་། གཏད་སོ་མེད་པར་ལས་རྒྱུད་གིས་དེད་པ་སོགས་སྒྲུག་བསྐྱེད་
མཐའ་ཡས་ཏེ། སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། ཡི་དྲུག་ས་བྱིངས་མཁར་རྒྱ་བའི་བྱིངས་གནས་
པ་། །ལུས་ཆེ་རྒྱུ་ལག་སྤྲོ་ཞིང་སྒྲོ་བ་ཡངས། །མགྲིན་པ་སྤྲོ་ཞིང་ཁབ་ཀྱི་མིག་ཙམ་ཁ། །
ཟས་སྒྲོམ་མི་རྟོག་བཀྱིས་སྒྲོམ་འབར་བས་གདུངས། །སྒྲན་གིང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་མཐོང་
བས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ། བྱི་ལོ་ཡིད་དུ་མི་འོང་ངན་རྒྱུགས་ཟ། །ཟས་སྒྲོམ་མཐོང་ཡང་བསྐྱེད་བར་
སྒྲུང་བ་དང་། །ནང་གི་སྒྲིབ་པས་སྒྲོ་བར་མི་འབར་ཞིང་། །ཁ་ནས་མི་སྒྲོ་དུད་པར་བཅས་
པ་འབུལ། །སྒྱི་མཐུན་སྒྲིབ་པས་དབུལ་ཐོངས་འཛིགས་སྐྱེད་སྤྱོད་འཛོ། །ཉམ་ངའི་གནས་
སྤྱུ་མགོན་མེད་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཏེ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི། གནོད་སྒྱིན་དང་སྒྲིབ་པོ་དང་བཅན་དང་གི་འདྲེ་ལ་སོགས་
པ་སྤྱོད། །འདི་དག་ཀྱང་ཡི་དྲུག་ས་ཀྱི་འགོ་བས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་སྒྲུག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་
དེ། ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། །འཆོ་བ་དང་། །ཉམ་ང་བ་དང་། །བཀྱིས་སྒྲོམ་དང་། །གང་
དུ་སྒྲིང་ཉི་མར་བྱིན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་སྒྲོན་འཆི་ཀའི་གནད་གཅོད་ཀྱི་ནད་དེས་གནོད་པ་དང་
རང་ཡང་ནད་དེས་གཏན་དུ་གདུང་བས་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོད་པ་དང་། །ཆོ་དང་མདངས་འཕྲོག་
པ་སོགས་གཞན་གནོད་འབབ་ཞིག་སྒྲིབ་པས་སྤྱོད། །དབུལ་བ་སོགས་སྤྱོད་བའི་རྒྱ་རྒྱུབ་
པ་དང་། །རིགས་སྤྱོད་མཁའ་གྲིས་བཅིངས་པ་སོགས་སྒྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་ཏེ། །སྤྱོད་

མ་ལས། མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་ཡི་དྲགས་འདྲེ་རྣམས་དང་། གཞོད་སྤྱོད་སྤོང་པོ་བཅོན་དང་
རྒྱལ་པོ་སོགས། ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཐོགས་མེད་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ། གཞོད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་མཛོན་
པར་བསྐྱབ་པ་སྟེ། འདྲ་གཏོང་མདངས་འཕྲོག་ཆོལ་བར་དུ་གཅོད། ཅེས་གསུངས། དེ་
དག་གི་ཆོ་ཆད་ཀྱང་། མཛོད་དང་བཞེས་སྤྱིང་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་དོན་བཞིན། སྤྲོ་
མ་ལས། ཆོ་ཆད་མི་ཡི་ལྷ་བ་ཉིན་ཞག་གཅིག རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་མི་ལོ་བྲི་ལྷ་སྟོང་། གཤེན་
རྩེའི་འཛིག་རྟེན་དག་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལོ། ཞེས་སོ། ཁོ་རྒྱན་ཆེན་པོས། དེར་སྤྱོ་བའི་རྒྱ་
ནི་སེར་སྤྲོ་དང་འཇུར་གོགས་ཡིན། སེར་སྤྲོ་ནི་རང་གིས་གཏོང་མི་མོད་པ་ཡིན། འཇུར་
གོགས་བྱ་བ་གཞན་གཏོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གསུངས། དེས་ན་དེ་སྟེ་
བུའི་གནས་སུ་མ་སྤྱོས་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་སྟུམ་དུ་བསམ་མོ། །

གསུམ་པ་དུད་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བསམ་པ་ནི། སྤྱོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོས། དེ་ནས་དུད་
འགྲོའི་འཛིག་རྟེན་ན། རང་བཞིན་སྤྱོད་ཞིང་བདེ་མི་འཕྲོད། གཏི་ཕྱག་སྤྱོན་སྤྱུགས་
སྤྱོན་པ་འདྲ། ཁྱོལ་སོང་གཅིག་ལ་གཅིག་ཟ་བ། གཤེད་མ་གཞན་གྱིས་གསོད་པ་དང་། །
དབང་མེད་བཞོལ་སྤྱོད་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གཉིས།

བྱིངས་ལ་གནས་པ་ནི། བྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་། བྱིང་བར་ཉི་ལྷ་མེད་པའི་སྤྱོད་
པའི་བྱིང་དུ་ཉ་དང་དུང་དང་རྒྱ་སྤོང་ལ་སོགས་པས་གོ་མཚམས་མེད་པར་གང་བ་ཆད་དར་
མའི་སྤང་མ་ཙམ་ཞིག་ལྷིག་ལྷིག་ཡོད་དེ། ཆེ་བས་རྒྱང་བ་ཟ་བ་དང་། རྒྱང་བས་ཆེ་བ་ཟ་
བ་དང་། རང་གི་ཤ་རང་གིས་བཅད་དེ་ཟ་བ་སོགས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། དལ་
གསོ་ལས། དུད་འགྲོ་བྱིངས་གནས་རྒྱ་གཏོར་བཞི་ཡི་ཁྱོན། གཅིག་གིས་གཅིག་ཟ་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་དཔག་ཏུ་མེད། བྱིང་བར་སྤྱོད་ནག་རྒྱ་མཚོར་གནས་པ་ཡང་། ཁོ་གང་བཞེས་
སྤྱོད་གཅིག་ཟའི་འཆོལ་ས་འཛིགས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཁ་འཐོར་བ་ནི། མིའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་བྱ་དང་རི་དྲགས་དང་ཆུ་གནས་ལ་
སོགས་པ་བདག་ཏུ་བཟུང་བ་རྣམས་ནི་རྩོན་པ་དང་། ཉ་བ་དང་། བྱ་གཤོར་བ་དག་གིས་
འཆོ་བ་དང་། ཤ་དང་བགས་པ་དང་རུས་པ་སོགས་སྤྱིར་གསོད་པ་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་
ཟ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་མཐའ་ཡས་ལ། བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི།
ཁལ་བཀལ་བ་དང་། རྩོས་རྩོ་བ་དང་། ཤ་གཅོད་པ་དང་། སྤྱོད་བཏོགས་པ་སོགས་བཀོལ་
ཞིང་སྤྱད་པའི་མཐའ་ཡུལ་གཞན་དུ་སྤྱད་པ་དང་། གསོད་པ་དང་། དེག་པ་དང་། བྲག་
གཟག་པ་དང་། ཁོང་ལག་གཏོང་བ་དང་། བགས་པ་བསྐྱུ་བ་དང་། གཤེད་མ་ལ་གཏད་
པ་སོགས་སྤྱད་བསྐྱལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཅིང་། སྤྱི་མཐུན་དུ་སྤྱོད་ཞིང་གཏི་མུག་པ་དང་།
སྤྱོད་རྣམས་ཉིན་མཚན་ནམ་སྤོ་ཕྱི་དྲོ་གང་རུང་བདེ་ཡང་། གང་རུང་དུ་ཆ་གང་དང་བཀྲེས་
སྒྲུལ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོའི་སྤྱད་བསྐྱལ་མང་པོས་རྩོན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གི་ལུས་ལ་བྱེ་ཆོན་
བྱི་ཆར་བབས་ཏེ་ཤ་རུས་སོ་སོར་བྱེ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་བྱར་མི་ཚུད་པར་གྲོགས་མེད་
པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་། བམ་མཁའ་ལྗིང་དང་རིགས་སྤྱད་ཀྱི་འཛིགས་པ་སོགས་མཐའ་
ཡས་གིང་། དུད་འགྲོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ཀྱང་མ་ངེས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཡུད་ཅམ་དང་། ཉིན་
གཅིག་ལ་སོགས་པ་ནས། སྤྱི་རྒྱལ་པོ་འཛིག་པོ་སོགས་བར་བསྐྱལ་བྱལ་བའང་ཡོད་པར་
གསུངས་ཏེ། དལ་གསོ་ལས། ཁ་འཐོར་མི་ཡུལ་བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས། རྩོན་པས་གཅོ་
ཞིང་རང་རང་གཞོད་པས་ཉིན། རྟ་སྤྱང་རྩ་མོར་དང་བོང་བུ་སོགས། བཀོལ་སྤྱོད་དེག་
འཆོག་སྤྱད་བསྐྱལ་མཐའ་ཡས་གིང་། ཤ་དང་བགས་པ་རུས་པའི་སྤྱིར་འཆི་བས། རང་
བཞིན་སྤྱད་བསྐྱལ་པ་མཐའ་མི་མངོན་ཞིང་། སྤྱོད་རྣམས་ཉིན་མཚན་སྤྱད་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་
དང་། རྩོ་དྲོ་ཕྱི་དྲོ་འགྱུར་བའི་བདེ་སྤྱད་དང་། ཁ་ཅིག་གནས་སུ་བྱེ་ཆོན་ཆར་འབབས་
ལ་། ལ་ལ་གཅིག་ལྟར་གྲོགས་བྲལ་ཁོངས་པས་ཉིན། ལལ་ཆེར་སྤྱོད་དང་མཁའ་ལྗིང་
འཛིགས་ལ་སོགས། སྤྱད་བསྐྱལ་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་དུ་མ་ལྟན། ཆོ་ཡང་མ་ངེས་ཁ་ཅིག་

ཉིན་རེ་ལ། །འཛིག་པོ་ལ་སོགས་བསྐལ་པར་གནས་པའང་གསུངས། །ཞེས་སོ། །ཡོ་རྒྱུན་
ཆེན་པོས། དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་སྤྲིག་པ་སྤྲོ་མོ་ལ་མི་འཛོམ་པ་ཡིན་གསུངས། དེས་ན་དེ་ལྟ་
བུར་མ་སྐྱེས་པ་ཞིག་བྱ་སྐྱམ་དུ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་མི་ཡི་སྤྲུག་བསྐལ་བསམ་པ་ནི། སྤྲིར་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་མཛོ་ཐོག་
ཏུ་ཐོལ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ། ན་ཚེ་ལ་སོགས་མི་འདོད་པའི་རིགས་གཅིག་མ་སངས་པར་གཅིག་
བརྟེན་གསུམ་བྱུང་བ་དང་། འབྲུང་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་བག་མ་སྤངས་ནས་བྱོ་བརྟུངས་པས་
ཁང་པ་དེ་བས་ནས་ཉམས་ཉེས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ། ད་ལྟ་བདེ་བ་དེ་ཉིད་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲུག་བསྐལ་
དུ་ཡུར་ནས་གཏུང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐལ་ཟས་དུག་ཅན་ཟོས་པའམ་གཞན་ལ་
གཞོད་བསྐྱལ་བ་ལྟ་བུ་བྱིས་སྤྲུག་བསྐལ་འདུ་བྱེད་པས་སྤྲུག་བསྐལ་ཞིང་ཡིད་མི་བདེ་བར་
བྱེད་པའི་རིགས་ཉེ་སྤྲུག་བསྐལ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ངལ་གསོ་ལས།
སྐྱེ་ཁྲ་ན་འཆི་མི་སྤྲུག་སྤང་བ་དང་། །སྤྲུག་བྲལ་འདོད་པས་སོངས་དང་ཉེ་བར་ལེན། །རྣམ་
པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐལ་ཚད་མེད་དེ། །ཞེས་ཅུ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་བཞི་དང་། ཡན་ལག་གི་
སྤྲུག་བསྐལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་གངས་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་ལས།

ཅུ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་བཞི་ཡི་དང་པོ་སྐྱེ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་ནི། བར་དོའི་སེམས་ཅན་དྲི་བ་
ཉེ་བར་འཁོར་དང་པ་མའི་སྤྲུག་འདྲེས་པ་ལ། ཞག་བདུན་ཚན་བདུན་དུ། མེར་མེར་པོ་དང་།
རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པས་ལུས་ཆགས་གིང་། དེ་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ། མའི་ལྟོ་བ་ན་གནས་
དུས། དྲིང་བ་དང་། སྐྱག་བྱོ་བ་དང་། འཁུམས་པ་དང་། མ་ཡི་བས་གོས་སྦྱོད་ལམ་ཉེས་པས་
རེས་འགའ་མེ་དོང་དུ་ཚུད་པ་ལྟ་བུ་ཉ་ཅང་ཚེ་བ་དང་། རེས་གངས་དང་ཚུའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་
ལྟར་གང་བ། རེས་རེས་ནོན་པ་ལྟར་ལྟེ་བ། རེས་གཡང་ལ་བསྐྱར་བ་ལྟར་ཉམ་ང་བ་དང་།
བཙའ་རན་པའི་དུས་སུ་མགོ་འཕྲུག་ལྟོག་ནས་སྐྱགས་པ་ལྟར་གིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐལ་བ་དང་།
བཙའ་དུས་སུ་བསྐྱས་འཛོམས་ཀྱི་དཔལ་བ་ལྟར་ཉམ་ཉམ་ཉམས་འདིའི་རིགས་འདི་ལྟར་ཞུས། ཐག་པས་

དལ་ཅིག་རྒྱལ་བ་དང་། ལག་པས་རེག་དུས་ག་ལུར་སྤྱི་ཤིང་ལེག་པ་ལྟར་མི་བཟོད་པ་དང་།
ལུས་བྱས་པ་ན་པགས་པ་བཤུ་བ་ལྟར་ཆོ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏེ། ཨོ་རྒྱལ་ཆེན་པོས།
དང་པོ་ཀུན་གཞི་པ་མའི་ཁྱེད་ཀྱི་འཕུམས་པའི་དུས་སྤྲུག་པའི་གླིང་དུ་རྒྱུད་པ་སྒྲུབ་པའམ།
རི་ཆེན་པོའི་འོག་དུ་མཁན་པ་སྒྲུབ་བྱེད། དེ་ནས་གཞུགས་དོད་འགྲུལ་འཕྲིན་གྱི་དུས་སྤྲུག་
མ་བས་ཀྱིས་འགྲངས་པའི་དུས་སྤྲུག་བར་དུ་བཅོར་བ་སྒྲུབ་བྱེད། མ་ལྟོགས་པའི་དུས་
སྤྲུག་དབྱེད་ལ་བཏགས་པ་སྒྲུབ་བྱེད། དཔག་ཤུལ་བྱས་པའི་དུས་སྤྲུག་བར་དུ་བཅོར་བ་
སྒྲུབ་བྱེད། དེ་ནས་སྤྱི་བའི་དུས་སྤྲུག་བར་དུ་བཅོར་ནས་འདོན་པ་དང་འདྲ། ཐང་ལ་
ལུང་བ་ན་པགས་པ་བཤུས་ནས་ཆོར་མའི་དོར་ནང་དུ་བསྐྱར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལམ། མིག་
པས་བརྩིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་ཆེད། དེ་ནས་ཀྱང་བཀྲེས་པ་དང་། རྒྱུ་
པ་དང་། རྒྱུ་ལག་ན་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྒྱ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི། ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་ཉམས་པས་ལུང་འདུག་དང་སྤྱུལ་
བསྐྱེད་དཀའ། དབང་པོའི་མདངས་ཉམས་པས་མིག་འགྲིབ། རྒྱ་བ་མི་གསོང་། དུན་པ་མི་
གསལ། ཤེས་པའི་རྩལ་ཤོར་བས་སྤྱི་བའི་སྤྱོད་པ་ཞི་ཞིང་སེམས་ཁོང་དུ་རྒྱུད། རྩ་རྒྱུད་གི་འཕེལ་
བྱི་བས་བྱིས་པ་བཞིན་དུ་ཅོལ་རྒྱུད་ལ་ཆོར་བ་རགས། བད་གི་ལུས་སེམས་འཕྱར་བས་
ནད་དང་འཆོར་མང་ཞིང་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་མི་འོང་། དག་ཏུ་འཆིབ་ལ་སྤྱོད་ཡང་དོན་ལ་གི་
ཡིས་དོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། རྒྱ་ཆེ་པོལ་བ་ལས། རྒྱས་པ་
གཞུགས་སྤྲུག་གཞུགས་ནི་མི་སྤྲུག་བྱེད། རྒྱས་པས་གཟི་བརྩིད་འཕྲོག་ཅིང་མཐུ་སྤྱོད་པས་
ཉམས། རྒྱས་པས་བདེ་བ་འཕྲོག་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད། རྒྱས་པས་འཆི་བྱེད་རྒྱས་པས་
མདངས་ཀྱང་འཕྲོག་ ཅིས་གསུངས།

གསུམ་པ་ན་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི། འབྱུང་བཞིའི་འདུ་བ་འབྲུགས་པས་ཟུག་གཟེར་གྱི་
ཆོར་བ་རགས། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཕྱར་ཞིང་འཆིག་ཅིང་ཡིད་མི་བདེ། དབང་པོའི་སྤྱོད་པས་

ཉམས་པས་མལ་ནས་ལྷང་འདུག་དཀའ། ཟས་སྒྲོམ་སོགས་གང་ཡང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བས་
རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་འབྱུགས། གདོན་བགེགས་བར་ཆད་ལངས་པས་སྒོ་བྱར་ཡི་འདྲོག་ཆེ།
ལོངས་སྤྱོད་འཛད་པ་དང་གི་ཡིས་དོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དཔག་ཏུ་མེད་དེ། ལས་བརྒྱ་
པའི་སྤྱོད་འབྲེལ་དུ། བ་བས་གཏུང་བའི་ལུས་ཅན་ནི། དཔྱལ་བའི་ཆོར་བ་དེ་འབྲས་སྟེ། རྟེ་
སྟེད་ཕྱིར་ཕྱིར་ལྷང་གྱུར་པ། སྟེད་ཅན་སྟེད་པའི་བྲག་རྩུ་འབྲ། ཞེས་དང་། ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་
པོས། བ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྤྲོ་ཆོགས་མི་བཟོད་པ་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གང་ན་ཡང་།
མིག་ལྟ་བུ་ཞིག་ན་ན། མིག་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཞིག་ན་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ། གང་ཡང་མི་བཟོད་
ལུས་ཀྱི་མདངས་ཉམས། དབང་པོ་དང་སྟོབས་ཉམས། རོར་དང་འབྲུ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་
ཐམས་ཅད་ཐ་མར་བྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ལོ་གསུངས།

བཞི་པ་འཆི་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ནི། མལ་གྱི་ཐ་མ་ན་འདུག ཟས་གོས་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་སྤྱད།
གཏམ་གྱི་ཐ་མ་སྤྲ། འཁོར་འདབས་(འདབ་)དང་ཉེ་དུ་འབྲེལ་བ་མང་པོས་བསྐྱོར་གྱང་ཕན་པ་
ནི་ཕྱང་ཟད་མེད། འཆི་བའི་ཆོར་བས་ནི་གཏུངས། འབྲུལ་སྤང་གི་སུན་མས་སྟེབས། བར་
དོའི་འཕྲང་ལ་ཞུགས། ལུས་ཀྱི་འབྲུང་བ་སྤྱད། ཆོ་འདིའི་སྤང་བ་འདོར། ཕྱི་མའི་ཡུལ་ལ་
སྟེགས། ཐམས་ཅད་པོར་ནས་གཅིག་ཕྱར་མར་གྱི་གསེབ་ནས་སྤྲུག་ཏོན་པ་ལྟར་འགོ་བའི་
དུས་ན། ཟས་རོར་ཇི་ཅམ་ཡོད་གྱང་ཟན་ཆད་ཅིག་ཁྱེར་བའི་དབང་ཡང་མེད། འཁོར་དང་
ཉེ་དུ་ཇི་ཅམ་ཡོད་གྱང་མི་གཅིག་དང་ཡང་འགོགས་དབང་མེད་པར་གཅིག་ཕྱར་འགོ་དགོས་
པ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་པ་མཐའ་ཡས་ཏེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས། དེ་ནས་འཆི་བའི་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་ནི། ཀྱུན་ལ་ཐོག་བབ་ཐབས་སུ་འབྱུང་། མལ་གྱི་ཐ་མ་ཤི་ལ་འཇུག གོས་ཀྱི་ཐ་
མ་རོ་གོས་གྱོན། ཟས་ཀྱི་ཐ་མ་དུར་རྒྱགས་སྟོན། གཏམ་གྱི་ཐ་མ་ཁ་ཆེམས་བཞག གཞེན་
འདུན་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་བསྐྱོར་ཡང་། རོ་མི་ཤེས་ཤིང་སྤྱོད་ལ་སྤྲ། ཟས་སྒྲོམ་རྣམས་ཀྱི་
མཐའ་བསྐྱོར་ཡང་། རོང་ཁར་འོང་བ་ཆུ་ལས་མེད། བན་པའི་ཐབས་མེད་ལུས་མཐུར་

རྒྱགས་། །ཐམས་ཅད་ཁོ་ཐག་ཆོད་པའི་ཆོ། །མི་ཆོ་དོན་མེད་ཡེང་ལ་སོང་། །ཆོས་མ་སྤྱད་ཅིང་
སྤྱིག་སྤྱད་པས། །འོ་འགྲོད་བྱང་ལ་སེན་མོས་འབྱད། །འགྲོད་ཀྱང་ཅིས་པན་བྱ་བ་ཐལ། །
འཁོར་བའི་གཡང་ལ་ཉམ་ང་བས། །འབྲུ་ཚུགས་བལྟ་གིང་གི་སྤར་འཐམ། །རླུང་སེམས་
གནས་སུ་མི་སྤོད་པས། །དབུགས་ནི་ཉ་རིང་ཕྱིར་ལ་འདོན། །རང་ལུས་འབྱུང་བ་སྤྱད་པ་
ལས། །སྤང་བ་འཇུག་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །འོད་གསལ་ངང་ལ་ཅུང་ཞིག་བརྒྱལ། །དེ་ལས་
ལང་སྟེ་བྱེད་སྤངས་ནས། །ལན་ཚུན་གར་རྒྱགས་སུ་སྒྲོག་ཀྱང་། །བད་མི་འཕྲོད་ཅིང་
མགོན་སྐྱབས་མེད། །ཤི་བར་ཤེས་གིང་ཆོ་ངེ་འདེབས། །འཛིགས་གིང་སྒྱི་ཡ་གཤིན་རྗེ་ཡི། །
ཕོ་ཉས་རང་དབང་མེད་པར་འབྱིད། །ལྟན་ཅིག་སྒྲིས་པའི་ལྟ་འདྲེ་ཡིས། །དགོ་སྤྱིག་གྲངས་
འདེབས་འཐེན་འཐེན་བྱེད། །གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། །སྤྱིད་པ་ལས་ཀྱི་མེ་ལོང་
བསྟན། །ལམ་རྒྱུད་ལྟ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། །གང་ཐོབ་ལམ་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད། །སྤྲ་མའི་
གཟུགས་ཅན་ཡིད་ཀྱི་ལུས། །བར་དོར་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྲ་ཆོགས་སྤྱོད་། །ཞེས་དང་། མཆོ་
རྒྱལ་ཞུས་ལན་ལས། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་འཛིགས་
སུ་རུང་གསུངས། །དེས་ན་དེ་སྤྲ་པན་ཆད་ཆོ་འདིའི་སྤང་བ་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་། །གནས་
དང་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས། །བྱ་ཆ་འཁོར་འདབས་ཀྱི་གཙུག་པ་ལ་དོན་ཅི་ཡོད་སྤྲུལ་དུ་འཆི་
མེད་ཐར་པའི་ལམ་མཆོག་སྐྱབ་པར་བྱའོ། །

ཡན་ལག་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་བཞི་ལས། །དང་པོ་མི་སྤྱག་པ་དང་ཕྱད་པ་ནི། །དག་སྤང་བ་
དང་འཕྱད་པ་ན་དེས་ལུས་དང་སྤྱག་དང་ལོངས་སྦྱོད་མ་རུངས་པར་བྱེད་པ་དང་བྱེད་ཀྱིས་
དོགས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིང་ཡིད་མི་བདེ་བའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བ་ནི། །གཉེན་དང་མཛོལ་བཤེས་གི་བ་དང་། །ཡུལ་ཐག་
རིང་པོར་སོང་སྟེ་བྲལ་བ་ན། །དེའི་ཡོན་ཏན་དང་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་དཔན་པའི་མོད་ལ་
ཡིད་གདུང་ཞིང་མཛོན་པར་མི་དགའ་བའོ། །

གསུམ་པ་འདོད་པས་ཐོངས་པ་ནི། རི་ལྷ་ར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་བཅའ་བས་མ་རྟེན་
པ་དང་། ལྷ་ར་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་བཟང་དགུ་ཉམས་པ་དང་། བསོད་ནམས་མར་འགྲིབ་པ་
སོགས་དབུལ་ཐོངས་ཀྱིས་ཉེན་ནས་ལྷ་ར་བསྐྱེའོ། །

བཞི་པ་ཟག་བཅས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་ནི། གཟུགས་དང་། ཆོར་བ་དང་། འདུ་
ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་
ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་གནས་དང་རྟེན་དང་འབྲུང་ཁུངས་སུ་གྱུར་པས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཏེ། དེ་ཡང་
གཟུགས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་གནོད་པ་མངོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་གནས་སོ། །ཆོར་བས་ནི་དང་
དུ་ལེན་པར་བྱེད་པས་སྟོད་དོ། །འདུ་ཤེས་ནི་རྟོག་པ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་དང་པོའི་སྒྲོར་གྱུར་
པའི་ཕྱིར་རྟེན་ནོ། །འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་རིག་པར་བྱེད་པས་
ན་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོར་མ་ཞིག་ཟུག་ནའང་གཟུགས་ལ་ན་ཆའི་ཟུག་རྩ་
འབྲུང་། ཆོར་བ་སེམས་ཀྱིས་དེ་ཤེས། ན་ཆ་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་འབྲེལ་ཆགས་སུ་འདུ་ཤེས་
པ་འདུ་ཤེས། ཡང་ན་བར་བྱེད་པ་འདུ་བྱེད། ཆོར་མའི་ཟུག་གི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
སྟེ། ལུས་ལ་ན་ཆ་སེམས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཅི་བྱུང་ཡང་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་འདིའི་སྤྲེད་དུ་མ་གཏོགས་
པ་གཞན་དུ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། ད་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བདེན་པའི་ཆ་ཤས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་རྣམས་དང་མི་ལྷན་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིག་ཅིས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ་
དགོས་སྟུམ་དུ་སྒྲོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་བས་ཉམས་སུ་བླང་བར་བྱ་སྟེ། ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་
པོས་ཀྱང་། དེ་ནས་ཆེར་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་། མེད་པ་ཤ་ཐང་ཆད་པར་བཅའ་གྱིས་མི་རྟེན་པའི་
སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། ཡོད་པ་རྒྱ་འཕྲོག་ལ་སོགས་པ་ཤོར་གྱིས་དོགས་པའི་སྤྲུག་
བསྐྱེལ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། དག་སྒང་བ་དང་འཕྲད་ཀྱིས་དོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྣ་ཆོགས་
པ་དང་། གཉིན་བུམས་པ་དང་བུལ་གྱིས་དོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྤང་པོ་འདི་བླང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བའི་ཁུར་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།

ཚ་མི་བཟོད། གྲང་མི་བཟོད། བཀེས་མི་བཟོད། སྒྲོམ་མི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་
བསྐྱལ་སྤྲུ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བསམ་པ་ནི། འཕེན་བྱེད་སྤྲུག་དོག་གིས་འཕང་བའི་
རྒྱ་མཐུན་གྱིས་རང་སྤེ་ཕན་ཚུན་འཐབ་ཅིང་ཚུད་པ་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་དབལ་
དང་འབྱོར་པ་མཐོང་ནས་ཁོང་ཁྱོད་དང་སྤྲུག་དོག་གི་མེས་གདུངས་པ། རེས་འགའ་ལྷ་རྣམས་
དང་འཐབ་པའི་གཡུལ་ངོར་མགོ་དང་ཡན་ལག་གཅིད་པ་དང་། དོན་མཉམ་པ་མདའ་དང་།
འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པས་སྤྲུག་དེ་ཁ་ཅིག་འཆི་བའམ་འཆི་ལ་བྱུག་པའི་སྤངས་སྤྲུག་དང་སྤྲུག་
བསྐྱལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤྲིབ་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལྟར་ན་
ཉན་རང་གི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བ་སོགས་ཉེས་པ་དང་སྒྲོན་གིན་
དུ་མང་སྟེ། བཤེས་སྤྲིང་ལས། ལྷ་མིན་དག་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷ་ཡི། དབལ་ལ་སྤང་
ཞིང་ཡིད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཆེ། དེ་དག་སྤྱོད་དང་ལུན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡི། སྤྲིབ་པས་བདེན་པ་
མཐོང་བ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཀྱུ་མཁུ་བླ་མས། ལྷ་མིན་རྣམས་
ལའང་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་དེ། འོན་མེད་འཐབ་ཚུད་འབྲུག་ཅིང་ཞེས་པ་ལ། ལྷ་ཡི་དབལ་
ལ་མི་བཟོད་སྤྲུག་དོག་ལུན། གཡུལ་ངོར་སྤྲུག་བསྐྱལ་བརྒྱ་སྤྲུག་བརྟེན་འཆའ་ལོ། དེ་
བས་དག་ལེགས་ཞི་བའི་འགྲོ་བ་དག ལྷ་རྒྱུ་བ་ཉིད་དུ་ཐར་པའི་ཆོས་མཛོད་ཅིག ཁྱེས་
རྟེན་སུ་འདོམས་པར་མཛོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་ལྷ་ཡི་སྤྲུག་བསྐྱལ་བསམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་
ཅ་གསུམ་དང་། མཆོམ་དང་དགའ་ལྷན་དང་། འབྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་
བྱེད་དེ་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་གྱི་ནང་ན་དར་ཅིག་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འཆི་འཕོ་བའི་ཆོས་རྒྱུན་
གྱི་ལས་དག་བ་ཟད། མི་དག་བའི་འབྲས་བུས་ངན་འགྲོར་སྤྱོད་པ་མཛོན་ཤེས་གྱིས་ཤེས་པས།
ཉ་ཁྱེའོ་ལ་བསྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དུག་པོ་གོང་སྤྲོས་ལྟར་ལྷ་རྒྱུ་རང་རང་གི་ཞག་བདུན་དུ་

སྤྱོད་དགོས་ཏེ། ཞེ་ཆེན་ཆེན་པོས། ལྷ་ལ་ལྷུང་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ། རིམ་ཚབ་བསྐྱེལ་བའི་སྤྱུག་
 བསྐྱེལ་ཡོད། ལྷུང་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་འདི་ནི་བྱད་པར་ཆེ་སྟེ། འཆི་ལྷས་རྣམས་ནི་བྱད་། ལུས་ཀྱི་
 ཁ་དོག་ནི་འགྱུར། ལྷན་ལ་ནི་མི་དགའ། མེ་ཏོག་གི་ཐེང་བ་རྩིང་། གོས་ལ་བྲི་མ་ཆགས། སྤོན་
 ཆད་མེད་པའི་རྩལ་འབྱུང་། ངན་སོང་གསུམ་སོགས་སུ་སྒྲེབ་རྒྱུ་མཛོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ཙམ་
 བཞུགས་ཏེ། ཉ་སྐྱམ་ལ་བཏོན་པའམ། གྲུ་སྤྱུག་ནམ་མཁའ་ལྗོངས་ཀྱིས་བཏུང་པའམ། ར་མོ་བུ་སྟོར་བའམ།
 རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གྲུ་ལྷུང་བ་ཙམ་ཡོད། མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ལས་ཡིད་
 ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་བདུན་འགྱུར་རམ་བཅུ་དྲུག་གི་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་བ་ཡིན་སྟེ། ལྷུང་བའི་སྤྱུག་
 རིམ་ཚབ་བསྐྱེལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ནི་མནར་མེད་པ་བསྐྱེལ་བཅུ་དྲུག་འགྱུར་གྱིས་ཆེ་བ་ཡོད་
 པ་ཡིན། ལམ་མཐོང་རིས་སུ་སྒྲེབ་ཀྱང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་དེ་ལ་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་
 གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམས་སུ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
 མཛོན་གྱུར་པ་མེད་ཅིང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་ལ་དར་ཅིག་སྟོན་ཀྱང་།
 མཐར་ལས་བཟང་པོ་ཟད། ངན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་འོག་མ་རྣམས་སུ་ལྷུང་བའི་སྤྱུག་
 བསྐྱེལ་འདུ་བྱེད་པས་ལྷུང་བོ་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་
 བསྐྱེལ་ལ་སྟོན་པ་ལས་མ་འདས་ཏེ། བཤེས་སྤྱོད་ལས། ཆངས་རིས་ལ་སོགས་བསམ་
 གཏན་ལྷན་གྲུབ་ཀྱང་། འོད་དང་ཁ་དོག་གཟི་བརྩིད་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། བདག་ཏོག་བག་
 ལ་ཉལ་བ་མ་གཟིགས་ནས། ཤིན་པ་དཔུལ་བར་སྒྲེབ་ཆ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས། མདོར་
 བཞུགས་ཏེ། ཞེ་ཆེན་ཆེན་པོས། མཐོང་རིས་སྤྱོད་པའི་ཕྱི་མོ་ནས་དམའ་བ་མནར་མེད་པའི་དཔུལ་
 བ་ཡན་ཆད་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་སོ། ཞེས་གསུངས་པས། ད་རིས་
 ཁམས་གསུམ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་འདི་ནས་ཅིས་ཀྱང་ཐར་བ་ཞིག་བྱ་དགོས་སྟེ། ལྷུང་བའི་སྤྱུག་
 དངོས་རྩིས་གསུམ་ཆང་བས་ཉམས་སུ་བྱུང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཐར་པ་རྒྱལ་དགོས་པར་བརྟན་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས། འཁོར་བ་
མཐོ་དམན་གྱི་རང་བཞིན་ཟོ་ཆུང་ལྷུང་མོ་ལྟ་བུ། འཕོ་ཁེང་རྟག་མི་ཐུབ་པ་འདི་མཛང་
རེ་ཆེ། འཁོར་བར་མི་འཇུག་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཐར་པའི་བྱང་ཆུབ་མ་གཏོགས་པར་ཡིད་
བརྟན་མི་རུང་ཁེང་བསྐྱུ་བ་འདི་ཡ་ཆ། ཐར་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ན་འཕྲལ་གྱི་བདེ་བ་མཐོ་
རིས་དང་། ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་འཐོབ་སྟེ་རྒྱལ་ཤས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བཞིན།
ཡུན་གྱི་བདེ་བ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་
ན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་བརྒྱབ་པར་བྱ་སྟེ་མ་དུ་བསམ་
མོ། །ཞེས་གསུངས་གིང་། ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ཡར་འགྲོ་མར་འགྲོའི་ས་མཆོམས་ད་
རེས་ཡིན་ནོ། །སྤྱིད་སྤྱག་གཉིས་ཀྱི་ཤན་འབྱེད་ད་རེས་ཡིན་ནོ། །འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་
ཤན་འབྱེད་དུས་ད་རེས་ཡིན་ནོ། །དུས་ད་རེས་ཤན་མ་ཐེན། ཕྱིས་འཁོར་བ་ནས་ཐོན་པ་
ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །ད་རེས་ཀྱི་འཁོར་བ་འདི་སྤྱིད་པ་ལུགས་ནས་བསྒྲོག་ན་གཏན་དུ་ལུས་བླངས་
མི་དགོས། ལུས་མ་བླངས་ཙམ་ན་འཁོར་འདས་ཤན་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་མདོ་ཆེ་ཆུང་དང་།
མོ་སྒྲིན་གྲོན་དུས་ད་རེས་ལ་བལྟའོ། །རང་དོན་ཐུལ་བར་བཏང་ནས་མི་ཆེ་སྟོང་སྐུལ་མ་
བྱེད་ཅིག ཁོར་བ་ལྷོ་ལོ་ཆེ་ཁེ་སྤྱིང་ནས་སྟོང་ལོག་མ་བྱེད་ཅིག གསུངས། དེ་ཡང་ཐར་པ་
རང་གིས་མ་བརྒྱབས་པར་གཞན་གྱིས་གྲོགས་བགྱིར་བྱུང་བཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་
ལས་། དས་ནི་བྱེད་ལ་ཐར་པའི་ལམ་བརྟན་གྱིས། ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་བརྩོན་པར་
གྱིས་། ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་སྤྱུང་། འདི་ལྟར་ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་
གིང་། ཐར་པའི་ཐབས་ནི་ལྟ་མའི་སྟོན་པས་གསུངས། གཞན་གྱིས་སྒྲོ་བུར་འབྱིན་པའི་
སྐབས་མེད་དེ། གཉིད་སྟོས་མི་ལམ་སུས་ཀྱང་དགག་མེད་བཞིན། གལ་ཏེ་རུས་ན་བདེ་
གཤེགས་སྤྲུལ་བཅས་ཀྱི། ཐུགས་རྗེའི་ཟེར་གྱིས་འཁོར་བ་སྟོངས་ཟེན་རེས། དེ་བས་
རང་ཉིད་བརྩོན་པའི་གོ་བོས་ཏེ། ཐར་ལམ་འཛོག་ལ་བརྩོན་པའི་དུས་ལ་བབ། ཅིས་

གསུངས། དེས་ན་སྤོན་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་གྲངས་མེད་པ་བྱོན་ཀྱང་བདག་ཅག་རང་
 རང་གི་ཉེས་པས་བྱུགས་རྗེས་འཛིན་པའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ཅིང་སྤོན་པའི་གནས་འདིར་ཡང་
 བས་ཡང་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ད་དུང་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དང་བག་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་
 གཡེངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ན་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ལས།
 འཕགས་པའི་བྱུགས་རྗེ་འཕྲུག་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་ཐར་བར་དཀའ་སྟེ། ཀྱན་
 མཁེན་བྲེ་མས། གྲངས་མེད་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས། །གསོ་བའི་སྦྱོང་ཡུལ་
 མ་གྱུར་བདག་ལྟ་བུ། །སྤྱིག་པའི་རང་བཞིན་སྤོང་ལམ་དགོན་པར་འབྱམས། །སྤྱིར་བཞིན་
 བཙོན་པ་མེད་ན་ཡང་དང་ཡང་། །འགྲོ་དུག་གནས་སུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱེད་འདི་སོམས། །
 འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །མེ་ལྟར་མི་བཟད་ཡུལ་ལྟར་སྤྲོ་
 ཆོགས་ལ། །བཟོད་པའི་སེམས་ཁྱོད་གནས་མིན་སྤྲོད་པའི་གནས། །དོ་ཆ་མི་ཤེས་ཁྲེལ་
 བག་བྲལ་བ་ལ། །བྱུགས་རྗེའི་གོ་སྐབས་འཕྲུག་པར་ག་ལ་འབྱུང་། །ཐབས་མཁས་མཛད་
 པའི་སྤོན་ལས་དེ་ཡང་ནི། །གདུལ་བྱའི་ལས་ཅན་དག་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས། །དེ་བས་
 རང་གི་ཉེས་ཀྱན་ཤེས་བྱས་ཏེ། །འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྲོད་ནས་དྲན་བྱས་ནས། །བདག་
 དང་འགྲོ་ཀྱན་སྤོང་ལས་ཐར་བྱའི་ཕྱིར། །ཞི་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་འཛོག་པར་གྱིས། །ད་
 ལྟའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་མི་བཟོད་ན། །སྤོང་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་བཟད་རི་ལྟར་བཟོད། །
 དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ཅུང་ཟད་མི་སྦྱོབ། །བདག་སྤྲོད་ལྷགས་ཀྱི་གོང་བུ་ཆེན་པོ་འམ། །དོ་ཡི་
 ཁམས་བཞིན་སེམས་པ་མེད་པར་མཛོན། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ད་ལྟའི་ཉེན་དལ་འབྱོར་
 གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་ཅིང་རང་དབང་རང་ལ་ཡོད་དུས་འདིར། །ལུས་ལ་མེ་སྤྲུག་ལོག་པ་ཅམ་མམ།
 དགོང་གཅིག་གི་ལྟོ་གཅིག་པའམ། ངལ་དུབ་པ་མོ་ཅམ་ཡང་མི་བཟོད་ན། །ཤི་ནས་དཔྱུལ་
 བ་ཆ་གང་། ཡི་དྲགས་བཀྱས་སྒོམ། དུང་འགྲོ་བཞོལ་སྦྱོང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་
 ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བཟོད་པར་རི་ལྟར་ལུས། ད་ལྟ་ཉོན་མོངས་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་མི་བཟོད་

ན། འཁོར་བ་མཐའ་མེད་ཀྱི་སྐྱུ་བསྐྱེད་ཅི་ལྟར་བཟོད། མི་སྦྱོར་བའི་གདེང་ཚད་ཅི་ཡོད།
དེར་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་པ་མ་གྱིས་ཡིན་པས་ཅི་ལྟར་བཟོད། དེ་
བས་ད་ལྟེན་རང་གཞན་འཁོར་བའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་དེ་ལས་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་དུ་དམ་པའི་
ཆོས་གཤམ་མ་ཞིག་མི་བྱེད་རེ་གི་སྒྲིམ་དུ་ཞེད་མ་དྲག་པོས། དག་ཏུ། བཟོད་པར་དཀའ་
བའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་མང་དང་ལྷན། །བདེ་བར་སྒྲུང་ཡང་ཡིད་བསྐྱེད་འགྱུར་བ་ཅན། །ཟག་
བཅས་ཡུང་བོ་མཐའ་དག་སྐྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་མེ་ཡི་འོབས་འདྲ་ཡང་། །
དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ཆགས་ལྷན་བདག་ཅག་ལ། །དགོན་མཆོག་ཀྱན་འདུས་སྤྱོད་མས་བྱགས་རྗེས་
གཟིགས། །དེས་འབྱུང་བསམ་པ་སྦྱོར་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་ཡང་ཡང་བརྗོད་ཅིང་
སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་དམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པར་ཉམས་སུ་བྱུང་ངོ་། །

བཞི་པ་དེ་ལྟར་གོམས་པའི་ཕན་ཡོན་འབྱོར་ཚད་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ནི། ཨོ་རྒྱན་
ཆེན་པོས་རྒྱལ་བོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལ་གདམས་པ་ལས། འཁོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་ན་འཛིག་རྟེན་
ལས་སྒྲོ་ལྷག་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་གསུངས། དེས་ན་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། འཁོར་བ་ལས་སྒྲོ་མ་
ལོག་པར་ཆོས་ཉན་ལོ། རྒྱལ་ལོ་ཅི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བསམ་པ་ཆོ་འདིའི་དབང་དུ་སོང་བས་
ཡང་དག་པའི་ཆོས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། ཐར་པའི་ལམ་སྒྲ་ཟིན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཕན་པ་
མེད་དེ། ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས། ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་ཀྱང་ཆོས་སུ་མ་སོང་བ་མང་དུ་ཡོད་པས་དེར་
མ་སོང་བར་བྱ་དགོས། དེ་ཡང་རབ་དུ་བྱུང་བར་བྱས་ཀྱང་འཆོ་སྦྱོར་དང་ཡོ་བྱད་ཁྱིམ་པ་དང་
མཉམ་ན་ཆོས་པ་མིན། མི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་བཞག་ཀྱང་ཐ་མལ་གྱི་ལོང་གཏམ་མ་སྤངས་ན་
ཆོས་པ་མིན། དགོན་པར་གནས་ཀྱང་བྱ་བ་འཛིག་རྟེན་དང་མཉམ་ན་ཆོས་པ་མིན། རང་ཡུལ་
བོར་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འདྲིས་འབྲེལ་མ་སྤངས་ན་ཆོས་པ་མིན། ཉམས་ལེན་བྱས་ཀྱང་
འདོད་པ་ལས་སྒྲོ་མ་ལོག་ན་ཆོས་པ་མིན། དཀའ་བྱུང་སྒྲོ་ཆོག་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་གནོད་པ་
མ་བཟོད་ན་ཆོས་པ་མིན། བསྐྱེད་རྫོགས་སྒྲོམ་ཡང་དམ་ཆོག་མ་བསྐྱུངས་(བསྐྱུང)ན་ཆོས་པ་

མིན། གཉིས་མེད་སྒོམ་ཡང་ལྟ་འདྲེ་ལ་པན་གཞི་དེ་རྣ་ཆོས་པ་མིན། ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་
ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་མི་སྐྱབ་ན་ཆོས་པ་མིན། འགྲོ་དོན་བྱེད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་
མ་བེན་ཅིང་ཞེ་འདོད་དང་མ་བྱལ་ན་ཆོས་པ་མིན། ལྟ་བུ་རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་ལ་མི་འཛོམ་
པ་ཆོས་པ་མིན། ཐེག་པ་རིམ་དགུ་ཤེས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཆོས་དང་མ་འདྲེས་ན་ཆོས་པ་མིན།
རྟག་ཏུ་རྩེ་གཅིག་བསྒོམས་ཀྱང་སྤང་བའི་དངོས་འཛིན་མ་ཞིག་ན་ཆོས་པ་མིན། བསྐྱབ་པ་
གསུམ་དང་ལྟན་ཡང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྦྱོད་ན་ཆོས་པ་མིན། དག་སྦྱོར་ཅི་བྱེད་
ཀྱང་སྦྱོར་དངོས་མཁུག་གསུམ་གྱིས་མ་བེན་ན་ཆོས་པ་མིན། ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་ལམ་བཟང་
བ་རང་བཞིན་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རང་རྒྱུད་པར་ཤོར་ན་ཆོས་པ་མིན། ད་
ལྟ་སྐྱབ་པར་རྟུས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་བཞག་ནས་བྱིས་སྒོན་ལམ་ལ་རེ་བ་རྣམས་ཆོས་པ་མིན།
སེམས་ཉིད་རང་ངོ་མ་ཤེས་པར་འབྲས་བུ་ཕྱི་དུས་ལ་རེ་བ་ཆོས་པ་མིན། ལས་སུ་དག་བའི་
བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་འཛིག་རྟོན་ཆོས་བརྒྱད་དང་མ་བྱལ་ན་ཆོས་པ་མིན། འཛིག་རྟོན་ཆོས་བརྒྱད་
ཀྱང་། བདག་ལ་བསྟོད་ན་དགའ་བ་དང་། སྤང་ན་མི་དགའ་བ་དང་། གྲགས་ན་དགའ་བ་
དང་། མ་གྲགས་ན་མི་དགའ་བ་དང་། སྟན་ན་དགའ་བ་དང་། མ་སྟན་ན་མི་དགའ་བ་དང་།
རྟོན་ན་དགའ་བ་དང་། མ་རྟོན་ན་མི་དགའ་བ་རྣམས་ལགས་ཏེ། དེ་ཡང་བདག་གི་ལུས་
ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་དག་བའི་རྩ་བའི་གང་ལའང་སྤར་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བཅས་
བས་བྱས་སམ་མ་བྱས། ད་ལྟ་བྱེད་ཅིང་འདུག་གམ་མི་འདུག་མ་འོངས་པ་ན་དེ་བརྒྱད་དང་
ལྟན་པས་བྱེད་དམ་མི་བྱེད་བརྟགས་ཏེ་དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་གལ་ཆེ། མངའ་བདག་ཆེན་པོ།
པདྨ་བདག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ན། ཆོས་གང་ལ་འཇུག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
སྦྱར་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་སྦྱོད་ཅིག དོན་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཟབ་པ་དང་
ལྟན་པར་སྦྱོད་ཅིག ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མཐའ་དག་དང་ལྟན་
པར་སྦྱོད་ཅིག ཐེག་པ་རིམ་དགུ་འདྲི་དོན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡར་ལྟན་དུ་རྟོགས་པར་

སྒྱུད་ཅིག་སྒྱུད་བྱ་དང་སྒྱུད་བྱེད་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྱུད་ཅིག་འཁོར་འདས་
གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྐྱེ་ཐེག་ལེ་ཉག་གཅིག་གི་ངང་དུ་སྒྱུད་ཅིག་བདག་གི་གདམས་པ་
འདི་ཁོ་ན་ལྟར་སྒྱུད་ཅིག་བྱང་ཚུབ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་གྱིས་གསུངས། དེས་ན་
གོང་གི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོ་མ་ལོག་ཆེ་འདི་སྒྲོས་མ་བོང་བས་ལན་པས།
དེའི་གཉེན་པོར་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བསམ་པ་འདི་ཡིན་པས། འདི་ལས་གདམས་ངག་
ཟབ་པ་མེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་ཆོས་འཁོར་རིམ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་ཀུན་
གྱི་ཐོག་མར། དགོ་སྒྲོང་དག་འདི་ནི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལོ་ཞེས་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནས་
མགོ་བརྩམས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདི་རྒྱུད་ལ་གོམས་ན། སྒྲོ་ཤས་དང་ངེས་འབྱུང་
སྒྱེ། རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་སེལ། ཡང་དག་པའི་བླ་མ་དང་གདམས་ངག་ལ་མོས། ལས་
འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྒྱེ་བས་དགོ་སྒྲོང་གི་འདོར་ལན་བྱས། གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱམས་པ་སྙིང་རྩེ་སྒྱེ་བ་སོགས་ཐེག་གསུམ་ལམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་
འབྱུང་བས་ཕན་ཡོན་ཆད་མེད། སྒྲོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། གཙུང་དགའ་བོ་ལ།
དཔུལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་སྐྱུལ་ནས་བསྟན་པས། ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཡང་དག་པ་སྒྱེས་
ཏེ། བསྐྱུབ་པའི་གནས་སྤྱོད་མོ་ཙམ་ཡང་མ་འགལ་བས། དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་
དུ་བྱས་ཏེ། དབང་པོའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །འབྱོངས་པའི་
ཆད་ནི་དགོ་བཤེས་སྤྱང་རི་ཐང་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཏེ། སྤྱང་ཐང་པ་ལ་ཉེ་གནས་གྱིས།
བླ་མ་གཞན་ཆོས་སྤྱང་རི་ཐང་པ་ངོན་པ་ཟེར་གྱིན་གདའ་ལྟས་པས། ཁམས་གསུམ་འཁོར་
བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་འདི་ལ་བསམས་ན་ངོ་གདོང་དཀར་པོ་འདུག་གི་གསུངས། སྒྲོར་གཅིག་ཁོང་
གི་མཚུལ་གྱི་སྙིང་ན་གཡུ་ཞིག་ཡོད་པ་བྱི་བ་གཅིག་གིས་བཏེག་པས་མ་ཐེག་པ་ལ། ཅིག་
ཅིག་ཅས་བྱི་བ་གཞན་ལ་སྐྱན་ནས་གཅིག་གིས་སུལ། གཅིག་གིས་འཐེན་པ་གཟིགས་པས་
ཞལ་འཇུག་པ་ཞིག་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་ནམ་ཡང་ཞལ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡང་མ་མཛད་པར་

གྲགས་སོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་གོམས་པར་བྱའོ། །
མེ་འོབས་སྤིན་སྤིང་ལྟ་བུའི་འཁོར་བ་འདིར། །
སྤྱག་བསྐལ་འཛིགས་དང་གཞོད་པ་བསམ་མི་བྱེད། །
འདི་ལ་ཞེན་ནམས་ཀྱི་མ་ཕྱགས་བས་སྒྲུབ། །
བཅོས་མིན་ངེས་འབྱུང་བསྐྱེད་ཅིག་ཤེས་ལྡན་ནམས། །
འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམ་པའི་བྲིད་དོ། །

༥ གསུམ་པ་ཐ་མར་དགེ་བ་རྩོམ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་དངོས་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་
བྲིད་གཞུང་ནམས་སུ་དམིགས་རྟེན་མང་ཏུ་དང་། བོད་འོག་གི་གོ་རིམ་སོགས་ཅི་རིགས་
པ་འབྱུང་བ་བྲིད་གཞུང་སོ་སོ་ལྟར་འཆད་ཤེས་པར་བྱ་ལ། འདིར་སྤྱི་འགྲེ་ལྟར་འཆད་པ་ལ་ལྟ།

ལམ་ལོག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་བྲིད། ལམ་དམན་པ་ལས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྲིད། འགལ་རྒྱུན་སྤྱི་བསྐྱེད་དོར་སེམས་
བསྐྱོམ་བསྐྱས་ཀྱི་བྲིད། མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་བྱེད་མཛུལ་གྱི་བྲིད། དུན་རྒྱབས་
ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བྲིད་དོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་དད་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ།
དངོས་གཞི་རི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། རྗེས་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་
ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སོགས་དཀར་ཆོས་
གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རང་རྒྱུད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའམ་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་དད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། དད་པ་དཀར་པོའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི། །
སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དང་བསྐྱེད་པར་བྱ། །སྤྱག་བསྐལ་མཐར་ཕྱིན་འདོད་པ་དང་། །བདེ་བའི་མཐར་
ཡང་འགྲོ་འདོད་པས། །དད་པའི་རྩ་བ་བརྟན་བྱས་ནས། །བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་སྤོ་བརྟན་བྱ། །

ཞེས་དང་། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྦྱབ་ཀྱིས། དད་ཅན་ཉིད་ཕྱིར་ཆོས་ལ་བསྟེན། །
ཤེས་རབ་ལྷན་ཕྱིར་ཡང་དག་རིག །འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ཡི་སྒྲོན་འགྲོ་དད་
པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། མཁས་མཆོག་དཔའ་བོས། དད་པའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། ཉིན་
མཚན་དག་པའི་ལམ་སྤྲོ་འདྲེན། །ཞེས་འཕགས་པའི་ཁོར་བདུན་གྱི་ཐོག་མར་གསུངས་གིང་།
རང་རྒྱུད་ལ་དད་པ་མེད་ན་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་མི་སྲིད་དེ། མདོ་
ལས་༥ དད་པ་མེད་པའི་མི་རྣམས་ལ། །དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་མི་འབྱུང་སྟེ། །ས་བོན་མེ་ཡིས་
ཆོག་པ་ལ། །ལྷ་གྲུ་སྒྲོན་པོ་རི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་དད་པ་བསྟེན་པ་
གལ་ཆེ། །དེ་ལ་དད་པའི་རོ་བོ་ནི། སྤང་སྤང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་སྟེ། གིས་དམིགས་པའི་སྒོ་
རབ་ཏུ་དང་བ་སྟེ། དཔྱེན། ཀུན་མཁུན་ཆོས་རྗེས། འདོད་པའི་དད་པས་རྒྱ་འབྲས་སྤང་དོར་
བྱེད་༥ །མོས་པའི་དད་པས་ཡུལ་མཆོག་སེམས་རབ་གཞིལ། །གྲུས་པའི་དད་པས་བག་ཡོད་
མཆོག་དང་ལྷན། །དང་པའི་དད་པས་ཡོན་ཏན་སེམས་རབ་དང་། །ཡིད་ཆེས་དད་པས་ཆོས་
ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟད། །ངེས་སེམས་དད་པས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ཡིས། །ཆོས་མཆོག་རྣམས་ལ་
ལྷག་པར་དད་པའོ། །ཞེས་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་དད་པ་ནི།
འཁོར་འདས་སྤང་དོར་ཏུ་འདོད་པ་སྟེ། དཔྱེན། འཁོར་བ་སྤང་འདོད། ལྷང་འདས་ཐོབ་འདོད།
དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྤང་དོར་གྱིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་སྟེ། གསུམ་མོ། །མོས་པའི་དད་པ་ནི།
སྤང་དང་དཀོན་མཆོག་ལ་སེམས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟེ། དཔྱེན། སྤང་ལ་བསྟེན་བྱར་མོས་པ།
སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱབ་བྱར་མོས་པ། །ཆོས་ལ་ལམ་དུ་མོས་པ། །དག་འདུན་ལ་གྲོགས་སུ་མོས་
པ་སྟེ། བཞིའོ། །གྲུས་པའི་དད་པ་ནི། སེམས་དང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་
ལ་བག་ཡོད་པས་བགའ་ལས་མི་འདའ་བ་སྟེ། དཔྱེན། ལུས་གྲུས་པས་ལྷག་དང་བཀུར་
སྟེ། །རག་གྲུས་པས་བསྟོད་པ་དང་ཞེས། སེམས་གྲུས་པས་མཆོད་འོས་སུ་མཐོང་ནས་
ལུ་དུད་བྱེད་པ་གསུམ་མོ། །དང་པའི་དད་པ་ནི། ཡུལ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

ལ་སེམས་མངོན་པར་དང་བཤོ། །དབྱེན། ཀུན་རྫོབ་སྤང་ཆའི་དགེ་བ། རོན་དམ་གེས་རབ་
གྱི་དགེ་བ། ཟུང་འཇུག་ཆ་མཉམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་གསུམ་མོ། །

ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་ནི། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་སྟེ། དབྱེན།
ལའོར་བ་རྒྱུ་འབྲས་སྤང་བྱར་ཡིད་ཆེས་པ། ཟུང་འདས་རྒྱུ་འབྲས་སྤང་བྱར་ཡིད་ཆེས་པ། ལུང་
མ་བསྟན་རྣམས་དགོས་མེད་དུ་ཡིད་ཆེས་པ་གསུམ་མོ། །དེས་སེམས་གྱི་དད་པ་ནི། དེས་
དོན་མདོ་རྒྱད་ཟབ་མོའི་བསྟན་དོན་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་འདོད་
པ་སྟེ། དབྱེན། དེའི་དོན་སྟོན་པའི་གཞུང་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་ལ་དེས་
པར་སེམས་པའི་དད་པ་གསུམ་མོ། །དེ་དུག་ཀྱང་བསྟུན་དང་འདོད་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་
གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། མོས་པ་དང་གྲུས་པ་དང་དང་བའི་དད་པ་གསུམ་ནི་དང་བའི་དད་པའི་
ནང་དུ་གཏོགས་ལ། འདོད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པ་གཉིས་ནི་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པར་གཏོགས་
ལ་། དེས་པར་སེམས་པ་ནི་འདོད་པའི་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འགོག་
ལམ་མ་ཞོར་བ་ལ་ཞུགས་པས་སྟུག་བསྟུལ་ཀུན་འབྱུང་གཉིས་འདོར་ཞིང་ཐར་པ་འདོད་
པའི་སྤྱིར་རོ་གསུངས། དེས་ན་གཞུང་པ་ལ་ཆེར་དུ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སེམས་རབ་
ཏུ་དང་བ་དང་བའི་དད་པ་དང་། བདེན་བཞི་ལ་སྤང་དོར་དུ་འདོད་པ་འདོད་པའི་དད་པ་
དང་། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དང་། ཁ་
ཅིག་ཏུ་དེ་ལས་སྤྱིར་ལྟོག་པ་མེད་པ་མི་ལྟོག་པའི་དད་པ་སྟེ་བཞིར་བཞག་པ་སོགས་ཡོད་
ཀྱང་དབྱེ་བསྟུ་ཙམ་ལས་དོན་གྱི་གནད་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དད་པ་དེ་རྒྱད་ལ་ཡོད་ན།
ཞིང་ས་གཤིན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ལྷ་གྲུ་འབྱུངས། གྲུ་གཟིངས་བཟང་པོ་དང་འདྲ་
སྟེ་འཁོར་བའི་ཆུ་བོ་ལས་སྒྲོལ། སྒྲེལ་མ་དཔལ་བོ་དང་འདྲ་སྟེ་བདུད་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
དགྲ་བོ་ལས་སྒྲོལ། བཞོན་པ་བཟང་པོ་དང་འདྲ་སྟེ་ཐར་པའི་སྤྱིར་དུ་འདྲེན། ཡིད་བཞིན་
གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་སྟེ་ཅི་བསམ་འབྱུབ། སྒྲེས་བུ་དཔལ་བོ་དང་འདྲ་སྟེ་སྤྲིག་ཏོ་མི་དགེ་བའི་

ཕྱོགས་ཚར་གཅོད་ལུས། གཞན་ཡང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་རྣམས་སྤངས་ཤིང་དགེ་བའི་རྩ་
བ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏེ་ལ་ལས།
དད་པ་སྒྲོན་འགོ་མ་ཉར་སྦྱེད་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤྱང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད། །
དོགས་པ་སེལ་ཞིང་རྩ་བོ་རྣམས་ལས་སྦྱོལ། །དད་པ་བདེ་བའི་གྲོང་བྱེད་མཆོན་པ་ཡིན། །
དད་པ་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་སེམས་དྲངས་བྱེད། །ར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞིང་གྲུས་པའི་རྩ་བ་ཡིན། །དད་
པ་གཏིར་དང་ཁོར་དང་རྒྱུ་པའི་མཆོག་ །ལག་པ་བཞིན་དུ་དགེ་སྤྱད་རྩ་བ་ཡིན། །དད་པ་
ཡོངས་སུ་གཏོང་ལ་དགའ་བར་བྱེད། །དད་པ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་རབ་དགའ་སྦྱེད། །དད་
པ་ཡོན་ཏན་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བར་བྱེད། །སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་སྟོན་ཅིང་ཐོབ་པར་བྱེད། །དབང་
པོ་རྩི་ཞིང་རབ་དུ་གསལ་བར་བྱེད། །དད་པའི་སྟོབས་ལ་གཞན་གྱིས་མི་རྩི་ཞིང་། །ཉོན་
མོངས་རྣམ་པར་སེལ་བའི་གཞི་རྟེན་ཡིན། །དད་པ་རང་འབྱུང་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ཆོལ། །
དད་པ་ཆགས་པའི་སྒྲོལ་ཆགས་པ་མེད། །མི་དལ་སྤངས་ཤིང་དལ་བའི་མཆོག་གཅིག་ཡིན། །
དད་པས་བདུད་གྱི་ལམ་ལས་འདའ་བྱེད་ཅིང་། །ཐར་པའི་ལམ་མཆོག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
ཡིན། །ཡོན་ཏན་ཞིང་གི་ས་བོན་མ་རུལ་བ། །དད་པ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ནི་རྣམ་པར་སྦྱེད། །
ཡེ་ཤེས་བྱུང་བར་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད། །དད་པ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ཡིན། །
དད་པས་མོས་པའི་བྱུང་བར་དགའ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་ལ་སྦྱོད་པ་རིམ་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱ། །
དེ་འདྲའི་ཆོས་ནི་འཛིག་རྟེན་རབ་དཀོན་ཏེ། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་ན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་བོ་བཞིན། །
ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསྟགས་པར་མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །རང་རྒྱུད་ལ་དད་པ་མེད་ན་སངས་
རྒྱས་དངོས་སུ་བཞུགས་ཀྱང་ཕན་མི་ཐོགས་ཏེ། །རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་གི་རྩོམ་པ་དང་འདྲ་སྟེ་ཐར་
པའི་རྒྱམ་སར་མི་བྱིན། །མཉན་པ་མེད་པའི་གྲུ་དང་འདྲ་སྟེ་སྟག་བསྟལ་གྱི་རྩ་བོ་ལས་མི་
སྦྱོལ། །ལག་སྟུམ་གསེར་གྱི་གླིང་དུ་བྱིན་པ་ཉར་ཡོན་ཏན་རང་རྒྱུད་ལ་མི་ལོན། །ས་བོན་མེས་
ཆོག་པ་དང་འདྲ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལྷ་གུ་མི་འབྱུངས། །ལོང་བ་ལྟ་ཁང་དུ་བྱིན་པ་ཉར་ཆོས་ཀྱི་

སྤང་བ་མི་མཐོང་། རྒྱ་མཚོའི་གྲོང་ལའོར་དུ་རྒྱུད་པ་ལྟར་ནས་ཡང་ལའོར་བ་ལས་ཐར་པའི་
དུས་མི་འོང་བས། ཐར་པ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་དད་པ་བསྐྱེད་དགོས།
དད་པ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ནི། འདོད་པའི་དད་པ་ཡུལ་ལའོར་བའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེ།
མོས་པའི་དད་པ་སྤྲིག་གོགས་ལ་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པ་ལས་སྐྱེ། གྲུས་པའི་དད་པ་དཀོན་མཆོག་གི་
ཏེན་ངོ་མཚར་ཅན་མཇལ་བ་ལས་སྐྱེ། དང་བའི་དད་པ་ཡུལ་མཆོག་གི་ཏེན་ནམ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྐྱེས་རབས་སོགས་གཏམ་རྒྱུད་ཐོས་པ་ལས་སྐྱེ། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ལས་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེ། ཆོས་ལ་སེམས་པའི་དད་པ་ཆོས་ཟབ་མོ་ཐོས་
པའི་རྒྱལ་སྐྱེ་བས། ཡུལ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱོད་གཞུག་གཞན་ཡང་
དད་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཞིང་སངས་རྒྱས་དངོས་མཐོང་
གི་མོས་གྲུས་སྐྱེད། གོགས་བྱུང་པར་ཅན་ཆོས་དང་རང་རྒྱུད་འདྲིས་ངེས་པ་ལ་བསྟེན་ཞིང་
དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་། མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་ལ་ལྟ་ཞིང་འཆི་བ་མི་ཏྲག་པ་ཡང་ཡང་དུ་བསམ།
དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལས་རྒྱ་འབྲས་སྟོན་པའི་མདོ་སོགས་གཏམ་རྒྱུད་རྣམས་བལྟ་
ཞིང་ཉན། ཟབ་མོའི་སྒྲོམ་སྒྲུབ་སོགས་ལ་སྤྱར་བས་བརྩོན་པར་ཆེར་བསྐྱེད། དད་པ་འགྲིབ་
བའི་རྒྱུན། རང་རྒྱུད་ལ་བདུད་ལྷགས་པའི་ཏྲགས་སུ། སྤྱོད་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཀྱི་སྟོན་ལ་རྟོག་པ། ཆོས་བྱེད་སྤྱིའི་རན་སྟོན་ལ་རྟོག་པ། ཐ་མལ་གྱི་གོགས་རན་པ་དང་
འགོགས་པ། ཉམས་ལེན་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་འགྲིབ་པ། འདོད་ཡོན་ལ་རང་གར་སྦྱོད་པ།
དཀོན་མཆོག་ལ་མོས་གྲུས་མེད་པ་སྟེ། འདིའི་དུས་སུ་སྒྲོག་པའི་ཐབས་ནི། སྤྱོད་པ་དཀོན་
མཆོག་མཆོད་གོགས་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་ཞིང་། ཆོས་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་
དག་སྦྱང་དང་མོས་གྲུས་བསྐྱེད། ཡ་ངོ་ལ་རན་པར་མཐོང་བ་དེ་རང་མ་དག་པའི་ཏྲགས་ཏེ་
མཁྲིས་ནད་ཅན་གྱིས་དྲུང་སེར་པོར་འཛིན་པ་བཞིན་ནོ་སྒྲམ་དུ་རང་ལ་གོས་གདབ། ཐ་
མལ་པའི་གོགས་དང་མི་འགོགས། འདོད་ཡོན་གྱི་ཉེས་དམིགས་བྱན་པར་བྱས་ལ། དད་

པ་འགྲིལ་པའི་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་བདུད་དུ་གཤེས་པར་བྱ་ལ་གཉེན་པོ་བསྐྱེད། གཞན་ཡང་།
སྐྱེ་གིའི་འཕོ་འགྱུར་མཐོང་དུས་དང་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་གཞན་དག་གི་བ་བགྲངས་ལ་
དད་པ་བསྐྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་དུ། རང་ལ་ནད་གཞོན་གྱི་བར་ཆད་བྱུང་དུས་དགེ་བསྐྱེལ་
གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དུ་གཤེས་པར་བྱས་ལ་སྐྱེད་དགོས། རྒྱུ་རྒྱུ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བྱུང་དུས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་འབྲེན་པར་གཤེས་པས་སྐྱེད་དགོས། དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་པའི་ཆོ་ཡང་དག་པའི་འཇུག་
ལྷོག་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེད་དགོས། གོང་མའི་རྣམ་ཐར་ཐོས་དུས་དཀའ་སྤྱད་ཆོས་ལ་སྐྱོད་
པས་སྐྱེད་དགོས། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་པ་སྐྱབས་པོ་ཆེ་མདོ་སྤྲེ་སྐྱེས་
རབས་སོགས་ཐོས་དུས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ནས་དད་པ་སྐྱེད་དགོས། དེའང་
ཉིན་རེ་བཞིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་དམ་གང་རུང་རེའི་སྒྲོ་ནས་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་འབད་པ་གལ་
ཆེ་བས། གང་ལའང་སྦྱུམ་དྲེད་མ་ཁྱེར་བ་གཅེས་སོ། །དད་པ་སྐྱེས་པའི་ཆད་ནི། འཁོར་
བའི་འབྲུལ་སྤང་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་སྦྱུག་ནད་ཅན་གྱིས་ཟས་མཐོང་བ་ལྟ་བུ། སྤྲེ་མ་དང་དཀོན་
མཆོག་ལ་མོས་གུས་གྱིས་གདུང་བ་བྱ་རྒྱུང་མ་ལ་གདུངས་པ་ལྟ་བུ། ཐོས་བསམ་ལ་ནན་
ཏན་བྱེད་པ་སྒྲོམ་པ་རྒྱུས་གདུང་བ་ལྟ་བུ། བསྐྱབ་པ་ལ་གཅེས་སྤྲེས་བྱེད་པ་དབུལ་པོས་གསེར་
གཡུ་ཉེད་པ་ལྟ་བུ། དགེ་སྦྱོར་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲོ་བ་ཆོང་པ་གསེར་གླིང་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ། སྤྲེ་ག་
པ་ལ་འཛོམ་བག་ཆེ་བ་མིག་ཏུ་དུལ་སྤང་བ་ལྟ་བུ། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དད་པ་འདོད་པ་
ཅན་ཆོང་འདུས་སུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་དད་པ་སྐྱེས་པའི་ཆད་ཡིན་པས་མ་ཉམས་གིང་གོང་
འཕེལ་དུ་བྱ་བ་གལ་ཆེའོ། །དེའི་དུས་སུ་རང་རྒྱུད་ཆོས་གྱིས་བུལ་བས་ཆོས་དང་གང་ཟག་
མ་འཛོལ་བ་ཡིན་གསུངས། དད་པ་འགྲིལ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་ལྟར། འཆི་
བ་མི་རྟག་པ་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན། ཆོས་ཐོས་པར་དཀའ་བ། སྤྲེ་མའི་
བཀའ་དྲིན། མཆེད་གོགས་གྱི་དག་སྤྱང་། སངས་རྒྱུས་གྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་བསམས་ནས།
མཐོ་དམན་དང་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་དད་པ་བསྐྱེམ་ཞིང་རང་གི་རྒྱུད་གདུལ། འདྲ་མིན་

གོལ་སར་གྱུར་པའི་དད་པ་རེས་འགའ་བ་སྤངས་ལ་ཟུང་བྱུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་
 ཆོས་བྱེད་ལས་དང་པོ་བ་ཁ་ཅིག་སྤྱོད་མ་དང་འགོགས་དུས་དད་པ་ཆེ་ཆེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་བྲལ་
 བས་ཐ་མལ་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་དང་འཕྲད་དུས་དད་པ་སྒྲིམ་ལྟར་ཡང་ཡུན་
 དུ་མི་བརྟན་པར་ཅིག་ཅར་ཡལ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་རང་འདོད་པའི་ཆོས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དམ་
 བད་གཤོན་གྱིས་གཙུག་པ་མ་གྲོལ་བར་དད་པ་ཆེ་ཆེ་འདྲ་ཡང་དེ་དྲག་པའམ་ཐོབ་དུས་ཕྱི་
 བས་སྤང་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དགོས་སྤྱོད་གཙུག་བྱེད་འཕྲོར་གཙུག་བརྩམ་སྟེ་མཐར་གཉིས་
 ཀའི་མགོ་མི་ཐོན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཆོས་ཟབ་མོ་གཙུག་དང་ཅུ་བའི་སྤྱོད་མ་གཙུག་ལ་མི་བྱེད་
 བར་གང་བདེ་བདེར་འཇུག་ནས་མཐར་དམ་ཉམས་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་དད་པ་
 ཅུང་ཟད་རེ་སྒྲིས་ཀྱང་རྒྱུན་པ་མོ་ཅུང་ཟད་རེས་ཀྱང་འགྲིབ་པའི་སྒོ་བྱུང་ཡེ་འདྲོག་ཅན་དེ་
 ལྟ་བུའི་རིགས་སྤོངས་ལ། དང་པོ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་ཡང་དག་པའི་ཆོས་དང་སྤྱོད་
 མར་བཟུང་ཕྱིན་ཆད་རྒྱུན་ཅི་བྱུང་ཡང་སྒྲོ་ངལ་དང་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་དད་གུས་བྱ་སྟེ།
 དེ་ཡང་འགྲུལ་ཕྱོག་མེད་པ་རི་རྒྱལ་ལྟ་བུ། འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་ཉི་མ་ལྟ་བུ། ཁ་གཉིང་མེད་
 པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ། བྱས་ཡུས་མེད་པ་མ་ལྟ་བུ། མཐའ་དབུས་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། ཐང་
 ལྟོད་མེད་པ་གཞུ་བདུང་བའི་རྒྱུད་ལྟ་བུ། གཞན་གྱིས་བསྐྱུར་རམ་བཀའ་བཀྲོན་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱུན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ། སྒྲོ་དྲབ་མེད་པ་གྲུ་ཟམ་ལྟ་བུ། རྒྱུན་ཆད་
 མེད་པ་ཁུ་བོའི་གཞུང་ལྟ་བུ། གུས་ཤིང་མཉེན་ལྷག་དང་ཞེ་སས་བརྒྱན་པའི་དད་པ་དར་
 ཐག་ལྟ་བུ་སྟེ་བཅུས་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་མ་དང་དགོན་མཚོག་སོགས་ཞིང་གི་དམ་
 པ་རྣམས་བསྟན་ཅིང་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ཡོན་ཚད་མེད་ཀྱང་བསྟུན། དཀར་པོའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་དང་། ཐར་
 པའི་ལམ་སྤྱོད་ཐོན་པ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཏྲག་ཏུ་དགོངས་པ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། བྲེལ་ཡོད་

པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་དང་ལྡན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་སྤྲོ་མ་དང་ཚོས་དང་གོགས་དམ་པ་རྣམས་སྐྱེས་མ་ཐག་པར་མཇལ་ཞིང་ཚོས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་ལྷས་བསྐྱེད་པ་དང་། བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་མི་ལམ་དུ་འང་སྤྲོ་མ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ཚོས་ལ་སྦྱོད་པའི་སྤྲང་བ་བཟང་པོ་མི་ཞིང་བདེ་བར་སང་པ་དང་། ཅི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དང་། བདེ་བར་ཚེ་ཡི་དུས་བྱེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་སྤྲོ་བདེ་བར་འདྲེན་པ་དང་། བར་དོའི་འཛིགས་པ་མེད་པ་དང་། གང་དུ་སྒྲོན་པའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བས་དཀོན་མཆོག་གི་གདུང་འཛོལ་པ་དང་། ལྷར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་སྟེ། རྒྱས་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཇི་སྟེད་བརྗོད་ཀྱང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏེ་ལ་ལས། གང་གིས་ཞིང་བཅུའི་རུལ་སྟེད་སེམས་ཅན་ལ། །བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བསྟེན་བཀུར་བས། །ཚོས་འདིར་དད་པའི་བསོད་ནམས་ཅི་འདྲ་བ། །བྱད་པར་འཕགས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་མེད། །ཅིས་དང་། གང་དག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དད་གུས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་བྱེད། །གང་དག་རྒྱལ་ལ་མཆོད་པ་ཆེ་བྱེད་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་དད་པ་བསམ་མི་བྱེད། །གང་དག་ཏུ་སྤྲོ་མ་ལ་དད་གུས་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་བར་ཚོས་ཉན་ངོམས་པ་མེད། །གང་དག་རྒྱལ་བའི་ཚོས་ཉན་མི་ངོམས་པ། །དེ་དག་ཚོས་ལ་མོས་པ་བསམ་མི་བྱེད། །གང་དག་ཏུ་དགོ་འདུན་དད་གུས་པ། །དེ་དག་མི་ལྷོག་དགོ་འདུན་དད་པ་ཡིན། །གང་དག་མི་ལྷོག་དགོ་འདུན་རབ་དད་པ། །དེ་དག་དད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གསང་བ་བསམ་མི་བྱེད་པའི་མདོ་ལས། དད་པ་དང་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བ་དང་། ཚོས་ཉན་པ་དང་། དགོ་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་ལས་མི་ཉམས་གྱིང་། གང་དུ་སྐྱེ་བར་ཡང་དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་པོ། །ཞེས་དང་། དད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོན་སྦྲུལ་

སྒྲིམ་ནས་དགེ་བ་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་འཕྲོལ་བ་ལ་བརྩོན་པས་བྱིམ་དང་ཆུང་མ་དང་བྲ་
 མོ་ལ་སོགས་པ་དོན་དུ་མི་གཉེས་པ། གཞོན་པ་ནས་ཅེ་བ་ལ་མི་དགའ་བས། དད་པས་
 རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཞིང་། དགེ་བའི་བསམ་པས་ཆོས་ཉན་པ་
 དང་། སྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་སྟིང་པོར་བྱེད་ཅིང་ཆོག་ལྟར་ལེན་པ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་མང་དུ་བྱོས་
 པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རི་ལྟར་བྱོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བར་བེད་ལ་མི་ལྟ་བར་སྟིང་
 རེས་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོན་པ་ལས། ལན་
 གཅིག་ཙམ་ཡང་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །བསོད་ནམས་དམ་པའི་མཆོག་དུ་འདི་འབྱུང་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མས་སྟོགས་ལ་རི་བོང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལས་
 ཀྱང་། དད་པ་ནོར་རྣམས་ནང་ནས་རིན་པོ་ཆེ། །འདི་ཕྱིའི་ལེགས་པ་གང་ཡིན་ཆར་འབེབས་
 པས། །ཀྱུ་དབང་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་མཆོག་ལས་འཕགས། །དད་པ་བས་རྣམས་ནང་
 ནས་བདེ་བའི་ཟས། །ཉིང་འཛིན་ཡིད་བཞིན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པས་ན། །འདོད་པའི་བཟའ་
 བཅུང་ཀུན་ལས་བྱུང་པར་འཕགས། །དད་པ་གོས་རྣམས་ནང་ནས་མཆོག་གི་གོས། །དོ་
 ཚ་ཁྲིལ་ཡོད་བག་དང་རབ་ལྷན་པས། །ལྟ་མའི་གོས་མཆོག་དམ་པས་ཆར་མི་མོད། །དད་
 པ་རྒྱན་རྣམས་ནང་ནས་མཛེས་པའི་མཆོག་ །ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་སྟེ་བོ་དམ་པ་མཆོན། །
 རྒྱལ་བས་བསྐྱགས་ཤིང་འཛིན་རྟེན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད། །དད་པ་གནས་རྣམས་ནང་ནས་
 ཀུན་གྱི་མཆོག་ །དམ་པའི་བསྟོགས་པ་ཡིད་བཞིན་མཚུངས་པ་མེད། །ལྟ་མའི་ཁང་བཟང་
 མཆོག་རྣམས་ཀུན་ལས་འཕགས། །དད་པ་གྲོགས་རྣམས་ནང་ནས་མཆོག་གི་གྲོགས། །
 ཆེ་རབས་བགངས་ཀྱང་རྟག་དུ་འབྲལ་མི་ཤེས། །སྟོང་ལ་མེད་པས་རྟག་དུ་ཕན་བདེ་བྱེད། །
 དད་པ་འཁོར་རྣམས་ནང་ནས་ཉེ་བའི་འཁོར། །མི་ལམ་ན་ཡང་བདག་གི་རེས་སུ་བྱེད། །
 ཅི་འདོད་སྐྱབ་པས་དགེ་བའི་ལས་སུ་བྱེད། །དད་པ་གཉེན་རྣམས་ནང་ནས་ཉེ་བའི་གཉེན། །
 ལེགས་པ་སྟོན་ཅིང་ཉེས་པ་འགོག་པ་དང་། དགེ་བའི་བྱོགས་ལ་གྲོགས་དང་དོན་བྱེད་པ། །

དད་པ་བཤེས་རྣམས་ནང་ནས་མཛོད་པའི་བཤེས། །མཚོག་ཏུ་ཉེ་ཞིང་རང་སྤྲང་ཆོས་ལ་
བསྐྱར་། །བདེ་སྤྱད་ཀུན་གྱི་དུས་སུ་འབྲང་བས་ན། །དད་པ་མགོན་རྣམས་ནང་ནས་སྐྱབས་
གྱི་(གྱི་མཁོག་)མཚོག་ །ངན་འགྲོ་འགོག་ཅིང་མཐོ་རིས་དགའ་བདེ་སྟེ། །འཁོར་བ་སྤངས་གིང་
ཟུང་ན་འདས་ལ་འགོད། །དད་པ་སྟོན་པའི་ནང་ནས་སྐྱབས་པོ་ཆེ། །གང་ཞིག་ཡོད་པས་ལེགས་
ཚོགས་ཀུན་བསྐྱབ་ནས། །མཐར་ཐུག་རྒྱལ་བའི་འབྱོར་པས་མཛོས་པར་བྱེད། །དད་པ་
ཆོས་རྣམས་ནང་ནས་རྩ་བ་སྟེ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་སྟོལ་གིང་རྟ་ཆེ། །འདི་ཕྱིར་ལེགས་
པ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་པས། །དད་པའི་རང་བཞིན་བཟང་པོ་བསྐྱེད་པར་མཛོད། །ཅེས་རྗེས་
སུ་གདམས་པར་མཛོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་རི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། །རྣམ་
དབྱེ་སྦྱར་བསྟན་པ། །ཨོ་རྒྱན་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པའི་ཞལ་ལུང་སྟོང་པོར་དྲིལ་བ། །རི་ལྟར་
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་ཁྲིད་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་
རྒྱ་ཡི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། །འབྲས་བུ་དོན་ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོའོ། །དང་པོ་ལ།
གང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་ནི། །རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། །ལམ་
རྣམས་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟོན་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །སྐྱེས་བུ་རྩལ་རྣམས་ངན་འགྲོས་འཛིགས་པ་སྟེ། །
འབྲིང་གཉིས་སྟོང་པས་འཛིགས་དང་ཆེན་པོ་རྣམས། །འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྟུལ་ཆ་དང་བཅས་
མཐོང་ནས། །གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྟུལ་མི་བཟོད་ཞི་བདེས་འཛིགས། །རྒྱལ་སྤྱི་ཐེག་པ་ཆེ་
རྣམས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། །སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བྱེད་གསུམ་དང་བསམ་པ་གསུམ། །ལལ་པ་མཚོག་
དང་བྲུ་ན་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། །ཚོགས་བྲངས་པའི་སོར་བྱང་སྤྱད་གསུམ་གྱི་
སྟོམ་པ་ཀུན་གྱི་རྟོན་གཞིར་མེད་ཐབས་མེད་པས་ལམ་གྱི་རྩ་བ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཉིད་
ཡིན་ལ། །དེར་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཀྱང་གསུམ་སྟེ། །འདི་ལྟར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྤྱད་
བསྟུལ་ལ་འཛིགས་ནས་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར། །དཀོན་

མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ན་སྐྱེས་བུ་ཚུང་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བདེ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་པལ་བའམ་དམན་བ་ཡིན་ལ། འཁོར་
བའི་སྐྱལ་བསྐལ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱལ་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་ཞི་བདེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ན་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་ལས་
རང་ཉིད་ཙམ་ཐར་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སྡུ་མ་ལ་ལྟོས་ནས་མཆོག་ཏུ་བཞག་
པའོ། །མཐའ་མེད་པར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱལ་བསྐལ་མཐོང་ནས།
དེ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་བསྐལ་བའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ན་སྐྱེས་
བུ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
དེའི་གོང་ན་གཞན་མེད་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྐྱས་བསྟན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དེས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་སྐྱེས་བུ་ཚུང་འབྲིང་གི་ཆ་ལས་ལོག་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་
པོའི་རྗེས་སུ་བསྐལ་བར་བྱའོ། །དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བས། སྐྱེས་
བུ་ཚུང་བུ་རྣམས་ཇི་སྟེད་སྟེ་མའི་བདེ་འབྲས་མཐོ་རིས་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཡིན་ཞིང་། འབྲིང་ནི་
གནས་སྐབས་ཇི་སྟེད་འཛོའི་བར་དང་མཐར་ཐུག་ཉན་རང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཡིན་
ལ། ཆེན་པོ་ནི་སྟེང་པོ་བྱང་ཚུབ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་ཏེ་ནམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མངོན་
དུ་མ་གྱུར་ཀྱི་བར་ཏེ་སྐབས་འདིར་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་སྐྱབས་
སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་ཆེ་བར་གྲགས་པའི། ཚངས་པའམ། ཁྱབ་འཇུག་གམ།
མ་རྒྱ་དེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་བ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་དང་། རང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་རི་བྲག་
ལྷོན་ཤིང་སོགས་ལ་གནས་པའི་ལྷ་ཁྲ་གཞོད་སྟོན་མི་མ་ཡིན་གྱི་སྟེ་ཆོན་རྣམས་དང་། རང་
རང་གི་པ་མ་གཉེན་འདུན་མཛའ་བཤེས་ལ་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་སྟོབ་པར་མི་རུས་ཏེ། རང་
ཉིད་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནམ་ཡང་སྐབས་སུ་བརྟེན་བྱ་
མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྒྱལ་མཆོན་དམ་པ་ལས། འཛིགས་པས་སྐྱག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །པལ་

ཆེར་རི་དང་ནགས་ཚལ་དང་། ཀུན་དགའ་ར་བ་མཆོད་རྟེན་དང་། །ཕྱོན་གིང་དགའ་ལ་སྐྱབས་
འགོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྟ། །འཛིགས་པ་ཀུན་ལས་སྦྱོབ་མི་རུས། །ཞེས་
དང་། །འཛམ་དབལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། །པ་མ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན། །མཛེས་
བཤེས་རྩ་ལག་རྣམས་ཀྱང་མིན། །དེ་དག་གིས་ནི་ཁྱོད་བོར་ནས། །རི་ལྷོང་འདོད་པ་བཞིན་
དུ་འགོ། །འཛིགས་གྱུར་འཛིགས་པ་སེལ་མཛད་ཅིང་། །སྐྱབས་མེད་སྦྱོབ་པའི་སངས་རྒྱུ་
དང་། །ཆོས་དང་ཆོགས་མཆོག་དགེ་འདུན་ལ། །དེ་རིང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་གྱིས། །ལྟ་
དང་དྲི་བ་མི་རྣམས་ལས། །གང་དག་དེ་ལ་སྐྱབས་སོང་བ། །འཛིགས་པ་ཀུན་ལས་ཐར་
བར་འགྱུར། །བདེ་བ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་མེད། །ཅིས་གསུངས། དེས་ན་གནས་སྐྱབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་འཛིགས་དང་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་སྦྱོབ་རུས་པ་ནི་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་འབའ་ཞེས་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་སོགས་
གྲུབ་མཐའི་དབྱེ་བས་འདོད་རྩལ་མང་ཡང་། །འདིར་ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་དང་ཆེན་པོའི་ལྷགས་
གཉིས་ལས། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུ་བས་ནི། །སངས་རྒྱུ་ནི་མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྦྱོལ། །ཆོས་ལུང་
དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོང་
དང་། །སོ་སོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྦྱེ་འཕགས་
གཉིས་ལས། །སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་ལ་དགེ་འདུན་རྒྱུད་དུ་དགེ་རྩལ་པ་མ་དགེ་བསྟེན་དང་བཅས་
ཏེ་འགོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེན་པོ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་སྟེ།
དགེ་སྦྱོང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། །ཞེས་སོ། །དེ་འང་བཞིར་ལོངས་ནས་དགེ་འདུན་
འདུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཕགས་པ་ལ། །རྒྱུ་ཞུགས། །ཕྱིར་འོང་། །ཕྱིར་མི་འོང་། །དག་བཙམ་
པའི་ཞུགས་པ་བཅས་ཏེ། །དག་བཙམ་འབྲས་གནས་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་འོངས་སུ་བསྐྱུ་བར་
འདོད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྲགས་པ་ནི། །སངས་རྒྱུ་སྦྱུ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དག་པ་
གཉིས་ལྟན་མཐར་ཐུག་པ་དོན་གཉིས་སུ་སྦྱུ་ཆོགས་པ་སྟེ། །རྒྱུད་སྟེ་མ་ལས། །འདུས་

མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁའ་དང་བརྟེ་དང་
ལུས་པར་ལྷན། །དོན་གཉིས་ལྷན་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་
གསུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པས་འདུས་མ་བྱས་དང་། འབད་རྩྱལ་གྱིས་གཡོ་བ་མེད་པས་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པས་གཞན་རྒྱུན་གྱིས་
རྟོགས་པ་མིན་པ་སྟེ། རང་དོན་ཆོས་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། ལྷ་མ་གསུམ་གྱི་དོན་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་བུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་མཁའ་པ་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་རྣམས་དེ་ལ་འགོད་
པར་བཞེད་པའི་བརྟེ་བ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲས་སེལ་བའི་ལུས་པ་
སྟེ། གཞན་དོན་གཟུགས་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་བཅས་དུག་དང་། དབྱེ་གཞི་གཉིས་སོ་སོར་
བགྲངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དོ། །ཆོས་ནི་རོ་བོ་སྤྲོ་བས་མ་བརྗོད་དུ་མེད་
པ། རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མམ་གཉིན་པོ་ཡོན་པ་རྣམ་པ་ལམ་དང་
འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་དོན་གྱི་ཆོས་དང་། ཆོག་གི་ཆོས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉིན་
པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་
ཅན་དེ་ཆོས། །ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་འགོག་པ་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྐྱེད། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། བརྟེ་དང་ཐ་སྙད་དཔེ་དང་གཏན་ཆོགས་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཤེས་པས་གཞལ་
ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་བསམ་དུ་མེད་པ་དང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་བས་གཉིས་མེད་
དང་། དེའི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བས་རྟོག་མེད་དེ། གང་ཞིག་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། ཉོན་རྒྱིབ་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པས་རྣམ་
པར་དག་པ། ཤེས་རྒྱིབ་དང་བྲལ་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་བ་གསལ་བ། དུག་གསུམ་འཛོམས་
པས་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་སུ་གྲུར་པ་སྟེ། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ལམ་
བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་བཅས་དུག་དང་། དབྱེ་གཞི་སོ་སོར་བསྒྲངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་

དང་ལྷན་པ་ནི་ཚུལ་དཀོན་མཆོག་གོ། །ལུང་གི་ཚུལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ནི།
མདོ་ཡི་སྟེ་དང་། དབྱངས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཚེགས་སུ་བཅད་པ་
དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དང་། སྤྱིང་གཞི་
དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། སྦྱོས་རབས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། མྱོང་དུ་བྱུང་
བའི་སྟེ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་འགོག་པ་གཉིས་ནི་དྲི་མ་སྤར་ཡོད་གཉེན་པོས་བསལ་ཏེ་སྦྱོས་
པ་མེད་པར་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་། དྲི་མ་འཕམ་སྦྱོས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའོ། །
ལམ་ནི་ཚེགས་སྦྱོར་མཐོང་སྦྱོམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ཆའོ། །མདོར་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་འཛིན་པ་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་དོ། །དགོ་འདུན་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
འོད་གསལ་བའི་དོན་གསར་དུ་མཐོང་བ་འཕགས་པའི་ས་བརྟུ་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དང་ལྷན་ཕྱིར། སྟོ་ལྷན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་ཚེགས། །སྤྱི་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་
དག་པའི་ཚུལ་དབྱིངས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་པ་ཇི་ལྟ་
བ་དང་། དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་ཀུན་གྱི་ཚུལ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་མཉམ་པར་
གཟིགས་པ་ཇི་སྟེད་པ་མཁུན་པ། དེ་གཉིས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པར་ནང་སོ་སོ་རང་
གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་སྟེ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ཆགས་པ་
ཉོན་མོངས་པ། ཐོགས་པ་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ། དམན་པ་ཉན་རང་གི་སྦྱིབ་པ་སྟེ། སྦྱིབ་པ་
གསུམ་ལས་གྲོལ་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་། །ཁ་ཅིག་གིས་
དབྱེ་གཞི་སོ་སོར་བསྒྲུངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པར་ཡང་བཞེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
སྟོ་ལྷན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚེགས་ནི་ཉན་རང་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པའི་སྤྱོད་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཡང་མདུན་དུ་བཞག་པའི་སངས་

རྒྱལ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་དེས་འགྲེ་བས། མདུན་
བཞག་གི་སངས་རྒྱལ་ནི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་མཆོད་རྟེན། ཆོས་ནི་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གྲེགས་བཅ་
ཡི་གའི་གཟུགས་སུ་སྣང་བ། དགེ་འདུན་ནི་སོ་སྐྱེའི་དགེ་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པ་
དག་སྟེ། འདི་ནམས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱལ་ཉིད་དེ་དང་དེར་སྐྱུལ་པ་ཡིན་
པས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་པོ་ཆེ་ལས། གྱེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐྱུལ་པ་ནི་ཆད་མེད་དེ། འགྲོ་བ་གང་ལ་གང་གིས་འདུལ་བ་ལ། དེ་དང་དེའི་ཁ་དོག་
དང་མིང་གིས་དོན་མཛད་དོ། ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙུ་རྒྱུད་ལས། སྐྱེ་གཟུགས་རྣམ་
པ་མང་པོ་དེར་སྐྱུལ་ནས། འགྲོ་བ་དགེ་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་མཛད་དོ། ཞེས་དང་། ཡལ་
ཆེན་ལས། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་གྱུར་པ་ན། ང་ཉིད་ཡི་གའི་གཟུགས་སུ་སྣང་། ང་ཡིན་སྟེ་
དུ་ཡིད་བྱོས་ལ། ཇེ་ཆེ་ང་ལ་གྲུས་པ་གྱིས། ཞེས་དང་། བྱང་འདས་ལས། ང་ནི་སྟོན་པ་
མའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། ཇེ་གའི་བཤེས་གཉེན་ཉིད་སྐྱུལ་ནས། ཁྱོད་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་
འགྲུལ་། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཅེས་བྱ་སྟེ་མ་ན། རྒྱུད་སྐྱེ་མ་
ལས། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་བྱི་མེད་ཕྱིར། མཐུ་ལྷན་ཕྱིར་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི། རྒྱུར་གྱུར་
ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། འགྲུལ་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པས།
རྒྱའི་སྐྱེས་ལས་བྱང་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དུག་གིས་བསྟན་ཏེ། བསྐྱེལ་
པ་མང་པོར་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསྐྱེན་པ་རྣམས་དང་འཕྲད་པར་མི་འགྲུལ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་
བ་དཀོན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བྱི་མ་མེད་པ་དང་། མདོན་
པར་ཤེས་པ་དུག་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་མཐུ་
དང་ལྷན་པ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་དགེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་
གྱི་རྒྱུར་དུ་གྱུར་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་དང་། འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འགྲུལ་བ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། ཇེ་ལྷར་གསུམ་དུ་

འཛོག་པའི་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྟོན་པ་བསྟན་པ་སློབ་དོན་གྱིས། ཐེག་པ་གསུམ་
དང་བྱེད་གསུམ་ལ། མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་གཞག་
པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་དོན་
དུ་ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་པ་གསུམ་སྟེ་གང་ཟག་དུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྐྱབས་གསུམ་
དུ་འཛོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོས་རྫོགས་བྱང་ཉིད་
དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། བྱེད་པ་གསུམ་ལས་སངས་རྒྱས་ནི་རྟེན་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
དུ་རིག་ནས་ཐུག་མཆོད་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྐྱབས་
སུ་བཞག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་རང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྟོགས་
གིང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ནི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འཕམ་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་མཆོག་དུ་
རིག་ནས་སྟོག་པ་སོགས་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་ཆོས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བྱང་བཞི་ཡ་བརྒྱད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་དང་། དག་འདུན་ནི་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་དུ་རིག་ནས་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་བསྟན་
པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་དག་འདུན་ཉིད་སྐྱབས་སུ་བཞག་པ་སྟེ།
མདོར་ན་རྒྱུ་ཐེག་པའི་སྐྱབས་སུ་སྐྱབས་སུ་བསྟན་བྱའི་ཡུལ་ནི། གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་
པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་ལས། སྐྱབས་འགྲུའི་
ཡུལ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཉིད་དེ། རྒྱུ་ཡི་ཡུལ་གྱུར་གཞན་རྒྱུད་བྱོན་ཟེན་པའི། སངས་
རྒྱུ་གསུམ་སྤངས་རྟོགས་ཐིན་ལས་ལྡན། ཆོས་ནི་འགོག་ལམ་བདེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །
དག་འདུན་སར་ཞུགས་རྒྱལ་སྤངས་འཕགས་རྣམས་ཏེ། གནས་སྐབས་དེ་གསུམ་མཚུངས་
པར་སྐྱབས་སུ་འགོ། ཞེས་གསུངས། དེ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་རི་ལྟར་འགོ་ན། སངས་རྒྱས་
ལ་རྟོན་པ་ཞུ་སྟེ། བླ་དོར་གྱི་གནས་མི་ཤེས་པ་སྟོན་མཁན་ཞུ་བ་དང་། ཆོས་ལ་སྐྱབས་
དངོས་ཞུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བླ་དོར་བསྟན་པ་དེ་ཆོས་ཡིན་པས། དེའི་ནང་ནས་འབྱུང་

བ་ལྟར་ལག་ལེན་ལ་བཏབ་པས་འཛིགས་པ་ཀྱན་ལས་ཐར་པའི་བདེ་བ་མཆོག་དེ་ཐོབ་པའི་
 བྱིར་རོ། །དགེ་འདུན་ལ་སྒྲ་གོགས་ལུ་སྟེ། རྒྱས་མེད་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་སྤྱོད་འཛོལ་
 བ་ཡིན། དཔེར་ན་ལམ་སྤྱོད་བ་གར་སོང་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟར་དེ་ནམས་ཀྱིས་གང་མཛད་
 ཀྱི་རྗེས་སུ་སྟོབ་དགོས་པ་ཡིན། དངོས་ནི་འཕགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཛུགས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་མོད། འཕགས་པ་ལས་གཅིག་ལས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་དང་ལག་ལེན་གྱི་
 རྒྱུན་ཡོད་པའི་སོ་སྟེའི་དགེ་འདུན་ནམ་དག་ཡོད་ན་དེ་ལ་ཡང་སྟོ་གཏད་འཆར་རུང་སྟེ། དེར་
 སང་ནི་འདི་ཉིད་གཙོ་ཆེ་སྟེ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱན་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཉིད་ལམ་སྟོན་
 ཀྱི་སྟེལ་མ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ནི་མཁྱེན་བཙུན་ལུས་གསུམ་
 མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བའི་བྱིར་ཏེ། མཁྱེན་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་འཛིགས་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྟོབ་པའི་ཐབས་
 མ་ལུས་པ་མཁྱེན། བཙུན་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བཏང་སྟོམས་མི་མཛད་པར་དྲག་ཏུ་
 སྟོབ་པར་མཛད། ལུས་པས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྒྲུལ་བ་དང་འཆོམ་པར་སྟོབ་ལུས་པའི་
 བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱབས་བྱུང་བ་ཡིན། དགེ་འདུན་འཕགས་པ་ཡང་རྒྱབས་ཆེ་ཆུང་གི་
 ཁྱད་ཅུམ་མ་གཏོགས་དེ་དང་སྟོགས་མཚུངས་ཏེ། མཁྱེན་བཙུན་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་
 མངའ་བས་སྐྱབས་སུ་འོས་ཤིང་སྟོབ་པར་མཛད་པ་ཡིན། སྟོབ་ལུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། སངས་
 རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པས་གསུངས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་དུ་བསྐྱབས་པས། རྒྱ་
 ཉོན་མོངས་སྤངས་ན། འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གོལ་འགྲོ་
 བའི་ཚུལ་འདི་ཡིན། སྟོབ་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་པས་པ་ནི། འཛིགས་དང་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཉོན་སྤྱོད་བཞེད་ལ་མ་སྟོས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟུང་བ་དང་།
 རྒྱག་འཆོལ་བ་དང་། གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཅུམ་གྱིས་ཀྱང་གནས་སྐྱབས་འཛིགས་པ་བརྒྱུད་
 དམ་བཅུ་དྲུག་སོགས་ཉེར་འཆོ་ཐམས་ཅད་ལས་དངོས་སུ་སྟོབ་པར་མཛད་ཅིང་། རན་སོང་

དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་གཏན་ནས་སྒྲོག་པ་ལམ། ཐག་སྤང་བར་བྱེད་པ་སོགས་སྒྲོ་ཐམས་
ཅད་ནས་སྒྲོབ་པར་མཛད་པ་ཡིན། དེར་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ཐབས་དང་སྒོན་ལམ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྱུལ་བ་ནི་ཚད་
མེད་དེ། ཆོ་འཕྱུལ་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱ་བ་ནི་མང་ངོ་། །སེམས་
ཅན་གྱི་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ། རི་ལྟར་འདུལ་བ་དང་། དག་བའི་རྩ་བ་རི་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་མཁུན་ནས་ཆོས་སྟོན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལྟས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱིས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་
ཚངས་པས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་སྤྲུལ་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་རྩུ་འཕྱུལ་ཆེན་པོས་འདུལ། ཁ་
ཅིག་ནི་རྒྱལ་པོས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱིས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཆོས་ཉན་པས་
འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཆོ་འཕྱུལ་ཀྱིས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་རིང་བསེལ་ཀྱིས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་མཆོད་རྟེན་བྱེད་དུ་འཇུག་
གཙུག་ལག་ཁང་དང་། སྐྱེད་མོས་ཚལ་བྱེད་དུ་གཞུག་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་
པས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱ་གཞུགས་བྱེད་དུ་གཞུག་པ་དང་། རི་མོ་དང་། གསེར་དང་དཔུལ་
དང་ར་གན་གྱི་སྐྱ་གཞུགས་བྱེད་དུ་གཞུག་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པས་འདུལ།
ཁ་ཅིག་ནི་དག་སྒོང་གི་དག་འདུན་ལ་མཆོད་པ་དང་བཀྲུང་སྟེ་བྱ་བའི་དག་བའི་རྩ་བ་ལ་
སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་མདོ་སྡེ་འདྲི་བ་དང་འདྲིར་འཇུག་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་
ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པས་འདུལ། ཁ་ཅིག་ནི་མར་མེ་དང་། སྒོས་དང་། མེ་ཉླ་དང་། གི་དང་།
ཐེང་བ་དང་། རོ་གལ་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པ་ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པས་འདུལ་བ་ཡིན་ཏེ། རོན་
དམ་པ་མཁས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ནི་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བལ་པོ་ཆེ་ལས། རྩ་སྐུམ་སྤྲུངས་པ་རི་བོ་མཆོག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་གྱུར་། །
མེ་མདག་ཡུང་འབྱུང་ཙམ་གྱིས་དེ་ཉིད་ཆོག་འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་བདེ་གཤེགས་རྣམས་ལ་
མཆོད་པ་གཅིག་བྱས་པར། །ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཆོག་བྱེད་ལྟ་བུ་འདས་རྒྱུར་འགྱུར། །
རི་བོ་ཁ་བ་ཙན་ལ་མཐོང་ལེགས་སྒྲན་ཡོད་དེ། །དེ་ཉིད་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པས་ནད་རྣམས་
ཞི་བར་བྱེད། །དེ་བཞིན་སྟོབས་བརྟུ་རྣམས་ནི་མཐོང་ངམ་ཐོས་ཀྱང་གྱུར་། །ཡོན་ཏན་ཀུན་
ལྡན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དམ་ཆོས་པ་རྣམས་དཀར་པོ་ལས། གང་
གི་རྩིག་ངོས་གཟུགས་ཀྱི་རི་མོ་དག །བསོད་ནམས་བརྒྱ་མཆོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲ། །
བདག་གིས་བྲིས་སམ་འབྲི་(འབྲི)རུ་བརྟུག་གྱུར་རུང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་། །སྒྲིས་བྱ་དག་གམ་འོན་ཏེ་གཞོན་ནུའང་། །གང་དག་ལ་ལས་དེ་ནི་སྟོབ་པའི་ཆོ། །
ཅེད་མོ་དག་འདྲ་བསང་བར་བྱེད་པ་ན། རྩིག་ངོས་སེན་མོས་ཤིང་བུས་གཟུགས་བྲིས་
པ་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟིང་རྩེ་ཙན་དུ་འགྱུར། །
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྟོག་ཆགས་བྱེད་སྟོལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་ཡང་དག་འདྲིང་། །
ཅེས་དང་། གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་དང་
ནི། །སྒྲིག་ཟུགས་རྣམས་ལ་རྩལ་ལྡན་ཅི་སོང་བ། །དེ་ཡི་གྲངས་སྟེད་དེ་བྱེད་མི་རྣམས་ཀྱིས། །
ལྷ་ཡུལ་ས་སྟངས་པར་རྒྱལ་སྲིད་འཐོབ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན། །ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ས་མཆོག་ཀུན་གྱིང་ནས། །ཐ་མར་སྒྲེ་དང་རྒྱ་ལ་སོགས་
པ་ཡི། །སྒྲུག་བསྐལ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ། །ཅེས་སོགས་དང་། འོད་ཟེར་
དྲི་མེད་ཀྱི་གཟུངས་ལས། ཡང་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་གསང་སྤགས་ཡི་གེར་བྲི་བ་གཞན་གྱི་
མིང་ནས་སྟོས་ཏེ། མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་བརྟུག་ལ་ནན་ཏན་དུ་མཆོད་པ་བྱས་ན་ཤི་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ངན་སོང་གི་གནས་ནས་ཐར་ཏེ་མཐོ་རིས་སུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་དགའ་
ལྡན་གྱི་ལྷའི་རིས་སུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་ངན་སོང་

དུ་ལྷུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེགས་ཀྱི་བུའམ་དེགས་ཀྱི་བུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཞེག་གིས་མཆོད་
རྟེན་དེ་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱས་སམ། མཆོད་བ་ལུལ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་
ཀྱིས་བསྐྱབས་ཀྱིས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལས་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །
སྟོན་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཐུན་བྱ་དང་དེ་དགས་
སོགས་ཏེ་གང་དག་ལ་མཆོད་རྟེན་དེའི་གྲིབ་མ་ཕོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་ཡང་དུད་འགོ་ལ་
སོགས་པ་ངན་སོང་གི་གནས་སུ་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་ལ་མཆོམས་མེད་པ་ལྟའི་
སྟོན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་ཡང་མཆོད་རྟེན་དེ་ལ་དེག་གམ། དེའི་གྲིབ་མ་ཕོག་ཀྱང་རུང་
སྟེ། དེའི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གང་ལ་ལ་
ཞེག་གིས་མཆོད་རྟེན་འདི་ལྟ་བུ་མི་ལམ་དུ་ཕྱིས་སམ། རྒྱང་ནས་མཐོང་ངམ། དེ་ལ་བུའི་སྒྲུ་
ཐོས་སམ། མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་རྣ་བར་གཏམ་ཐོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མཆོམས་མེད་པ་ལྟ་
ལ་སོགས་ཏེ། སྟོན་པ་དང་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་སྟེ། ཏྲག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་བ་དང་། རྗེས་སུ་དགོངས་པ་མཛད་དེ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་གསང་
བ་རིང་བསྐལ་ཟ་མ་ཏོག་གི་གཟུངས་དང་། སྦྱིབ་སེལ་གྱི་གཟུངས་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བའི་མདོ་དང་། གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མདོ་སོགས་ལས་ཀྱང་ཆུལ་དེ་
དང་མཐུན་པར་གསུངས་གིང་། ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པར་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་
འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་ལས་བྱས་པས་
གང་བར་བགྱིས་ཏེ་ལོ་འབུམ་དུ་ལྟའི་ཡོ་བྱད་སྟེ་ཆོགས་པས་མཆོད་པ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་
གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་དང་ལྟན་པ་ལ་བཞག་ཅིང་།
དེ་དག་ལ་ལོ་སྟོང་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་བྲེལ་བར་མཆོད་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
འདི་ལས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་འབྲི་འཆང་ཉན་གྲོག་གི་པན་ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས་

པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། མདོ་དེ་ཉིད་འཆད་ཉན་
འབྲི་འཆང་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་དེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་
ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་ཐུག་བྱ་བའི་འོས་སུ་གསུངས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྦྱོད་པ་བརྟན་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་བསྐྱེད་པ་འབུམ་
གྱི་བར་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མེད་པར་པ་པོ་ལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱད་པ་བས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་འདི་སོམ་ཉི་དང་བཅས་པས་ཐོས་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་སོགས་མཐའ་
ཡས་ཤིང་། སྤྱད་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས་ཀྱང་། ལ་ལས་བདེ་གཤེགས་མྱ་ངན་འདས་
པར་གྱུར་པའི་ཆོ། མཆོད་རྟེན་རིན་ཆེན་བདུན་ལས་བྱས་ཤིང་མཆོད་བྱེད་ལ། ཁད་བར་
གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་དེ་དག་གཏླ་ཡི། ཁྱེ་མ་སྟོན་གྱིས་བྱེ་བ་ཐུག་སྟོང་ཞིང་བཀའ་སྟེ། །
ཡོངས་སུ་བརྟག་བཟུང་ཞིང་རྣམས་བྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ན། སེམས་ཕན་ཇི་སྟོན་འཁོད་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་གྱིས། ལས་གཞན་མི་བྱེད་ལྟ་ཡི་མེ་ཏོག་སྟོས་རབ་དང་། ཐུག་པས་དུས་
གསུམ་བསྐྱེད་པའམ་དེ་བས་ལྷག་མཆོད་པ། གང་ཞིག་གང་ལས་རྣམ་འདྲན་སྟོབས་བཅུ་
འབྱུང་འབྱུར་བ། ཁད་བར་གཤེགས་པའི་ཡུམ་འདི་སྟེགས་བམ་ལ་བྲིས་ཏེ། འཆང་ཞིང་
མེ་ཏོག་ཐུག་པས་བསྟོ་སྟངས་བྱེད་གྱུར་ན། མཆོད་རྟེན་བྱས་མཆོད་བསོད་ནམས་དེས་ནི་ཆར་
མི་ཐོང་། ཅིས་དང་། ལ་ལས་གང་གའི་ཀྱང་གི་བྱེ་སྟོན་ཞིང་རྣམས་ནས། སེམས་ཕན་ཇི་
སྟོན་འཁོད་ཀྱང་དག་བཅོམ་ཉིད་བརྟུལ་བས། གང་གིས་ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་བྱིན་འདི་ཡིག་
བྲིས་ཏེ། སེམས་ཕན་མཆོག་ལ་སྟེགས་བྱིན་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་འཕགས། ཅི་བྱིར་
ཞེན་སྦྲེ་མཆོག་དེ་དག་འདིར་བསྐྱབས་ནས། ཆོས་རྣམས་མཐའ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདིར་
སྟོན་བྱེད། དེ་ཐོས་ཉན་ཐོས་སྦྱར་ལམ་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ་རེག རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་དང་
ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་རེག ཅིས་དང་། མདོ་སྟོན་དཀོན་མཆོག་སྟོན་ལས། ཇི་ལྟར་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཆོད་པ་དང་། རིམ་འགྲོའི་སྟོན་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་

རྒྱུ་སེམས་དཔལ། སངས་རྒྱས་དང་ཚེས་དང་དགེ་འདུན་ལ་བྱ་བ་དག་བྱེད་དེ་རི་ལྷོ་ར་
སངས་རྒྱས་ལ་བྱ་བ་དག་བྱེད་ཅེན། འདི་ལྷ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་དག་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིག་ཐུགས་ལ་སྒྲོས་སམ་མེ་ཏོག་གམ་བདུག་པའམ་བྱུག་
པའམ་། སྒྲིང་རྒྱལ་ལམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་བཙུངས་པ་དག་གིས་ཏེ།
དེ་ལྷོ་ར་སངས་རྒྱས་ལ་བྱ་བ་དག་བྱེད་དོ། རི་ལྷོ་ར་ཚེས་ལ་བྱ་བ་དག་བྱེད་ཅེན། དེ་
ཚེས་ཉན་ཏོ། གྲོག་གོ། འཆད་དོ། ཡི་གེར་འདྲིའོ། ཁ་ཏོན་བྱེད་དོ། ཀྱན་རྒྱུ་པར་
བྱེད་དོ། སེམས་སོ། བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲིང་བས་གོམས་པར་བྱེད་དོ། དེ་ལྷོ་ར་ཚེས་
ལ་བྱ་བ་དག་བྱེད་དོ། རི་ལྷོ་ར་དགེ་འདུན་ལ་བྱ་བ་དག་བྱེད་ཅེན། དེ་ལ་གོས་དང་།
བསོད་སྟོམས་དང་། མལ་ཆ་དང་། བ་བའི་རྒྱུན་སྒྲན་དང་། ཡོ་བྱད་རྣམས་དང་། རྒྱུང་བ་
ནས་རྒྱ་གར་མོ་ཁྲོར་བ་གང་ཅམ་ཡང་དགེ་འདུན་ལ་འབུལ་བ་སྟེ། དེ་ལྷོ་ར་དགེ་འདུན་
ལ་བྱ་བ་དག་བྱེད་དོ། དེ་ལྷོ་ར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་མཆོད་པ་དང་། རིམ་འགྲོའི་སྒྱིན་
པ་སྒྲན་སྒྲུལ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཁང་བྱ་བ་རྟེན་པའི་མདོ་ལས། ཀྱན་དགའ་
བོ། སངས་རྒྱས་དང་ཚེས་དང་དགེ་འདུན་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་
འཁོར་བར་ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཡོངས་སུ་གཏུག་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཟད་མི་ཤེས་
པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་མདོ་སྟེན་རྣམས་ནས་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས་པ་ཞིབ་པར་གཞན་དུ་གསལ་ལ། འོག་ཏུ་འདྲུང་བྱེད་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། རྒྱལ་
དེ་ལྷོ་བུའི་སྒྲོན་ནས་འགོ་བ་སྒྲོབ་པའི་རྣམ་འབྱུལ་ཆད་མེད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཤེས་ནས་དད་
གྲས་སྒྲ་ལྷག་ཏུ་བྱ་བར་རིགས་སོ། དེ་ལྷོ་ར་འཕྲོས་དོན་རྒྱུང་བྱེད་བཤད་ནས་ད་ནི་དགྲས་
ལ་འདུག་པར་བྱ་སྟེ། མདོར་བསྟུན་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྱུབས་ནི་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་ལྷོ་ར་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ཀ་ཡིན་ལ། མཐར་བུག་གི་འབྲས་བུའི་སྒྱུབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུང་སྒྲ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགོ་བ་ཡི། སྒྱུབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། གསུང་རབ་ལུང་གི་ཚུལ་ནི། རྒྱ་བརྒྱལ་བའི་གཟིངས་བཞིན་
དུ་དོན་རྟོགས་ནས་ཚིག་གི་དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་སྤང་བའམ་འདོར་ནས་འགོ་བའི་
ཕྱིར་དང་། རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལས་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམས་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕོ་
བའི་ཆེ་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་འདོར་བས་མི་བརྟན་ཏེ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་
འགོག་པ་ནི་མར་མེ་རྒྱུན་ཆད་པ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་ཀྱང་དང་བྲལ་བའི་མེད་པ་ཙམ་སྟེ་མེད་པ་
ཙམ་ནི་སྐྱབས་དང་སྐྱབས་མིན་གང་དུ་འང་མི་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པ་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ད་དུང་འཛིགས་མེད་ཏེ་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་པས་འདུ་བྱེད་ལ་
སེམས་བསྐྱུང་བ་དང་། ད་དུང་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གཏན་
གྱི་སྐྱབས་དངོས་མ་ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི། སངས་རྒྱས་ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་
འབའ་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་རྟོགས་པའི་ཚུལ་འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། ཚོགས་རྣམས་
གྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱབས་
གསུམ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་
མཛོད་ལས། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཚུལ་སྐྱེ་ཉག་གཅིག་སྟེ། །དགོན་མཚོག་མཐར་ཐུག་
སྐྱབས་གྱི་དམ་པ་ཉིད། །ལམ་བདེན་ཀུན་རྫོབ་རྒྱལ་སྤྲུལ་སྒྲིབ་བཅས་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་
ཉིད་ལས་མཐར་ཐུག་སྐྱབས་གང་ཞིག་། །འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགོ་དགོན་མཚོག་རྣམ་པ་གསུམ། །
རང་ལ་སྐྱབ་འདོད་སྤྲད་དུ་སྒྲོན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་དབྱེ་ན། མཐར་ཐུག་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་ལམ་གྲོགས་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལ་རྒྱུའི་སྐྱབས་
འགོ་དང་། མཐར་ཐུག་དོན་དམ་པའི་དགོན་མཚོག་གསུམ་དབྱེར་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་
གྱི་སྐྱེ་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགོ་སྟེ། བྱིམ་བདག་བྲག་ཤུལ་
ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
འདོད་པ་ཡིན། ཚུལ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ནི་ཚུལ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་འོ། །དགོ་འདུན་ལ་

སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་དགེ་འདུན་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་དང་སྒྲོན་སེམས་
ཀྱི་བྱང་པར། སྒྲོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཞན་གྱི་དོན་དང་། འདི་རང་དོན་ལ་དམིགས་པ་
སོགས་ཀྱི་བྱང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །མདོར་ན། སྐྱབས་འགྲོའི་རྒྱ་ནི། འཛིགས་པ་དང་།
དད་པ་དང་། སྦྱིང་རྗེ་གསུམ་ཡིན། རོ་བོ་ནི་ཁས་ལེན་པའི་དོན་ཅན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ལ་
སྒྲོན་པ། ཆོས་ལ་ལམ། དགེ་འདུན་ལམ་སྐྱབས་པའི་གོགས་སུ་བསྐྱེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པས།
སྒྲོན་པ་གཞན་དང་། དེའི་ལུགས་དང་། དེ་འཛིན་པ་རྣམས་སྒྲོན་པ་ལམ་གོགས་སུ་མི་བསྐྱེད་
པར་དམ་བཅའ་བཞི་རྒྱུད་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། མཐར་ཐུག་སྐྱབས་གསུམ་དབྱེར་མེད་སངས་
རྒྱལ་དེ་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་སོགས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ན་དགོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་མི་གཅོད་པར་ཁས་སྐྱང་ཞིང་དམ་བཅའ་བཞི་འབྲས་ལུང་སྐྱབས་
འགྲོར་གཤམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་ལུང་དོན་ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྐྱབས་འགྲོ་ནི། སྐྱབས་ལུལ་ཐུན་མོང་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གོང་སྒྲོས་སྤྱི་བྱང་གྱི་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་དང་། བྱང་པར་གྱི་
ལུལ་སྐྱམ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེའི་(རྒྱ་ལྷ་མཆོག་) མཆོན་ནི།
གསང་སྤྲུགས་དོན་ཐེག་པའི་སྐྱབས་འདིར་བཀའ་དྲིན་ཐོབ་པའི་ལུལ་དེའི་བྱིན་རྒྱལ་འཇུག་
དགོས་པ་དང་། བཀའ་དྲིན་དྲན་དགོས་པའི་བྱིར་སྐྱམ་དང་། མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་
རྣམས་ཁྱེད་པའི་ལུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་
དང་། བར་ཆད་སེལ་བ་དང་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་འདོད་དོན་རྣམས་འགྲུབ་པའི་བྱིན་ལས་འཆོལ་
དགོས་པའི་བྱིར་མཁའ་འགྲོ་དང་ཆོས་སྐྱང་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡི་དམ་ནི་སངས་
རྒྱལ་དགོན་མཆོག་གི་ནང་ཆོན་ཡིན་ལ། མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྐྱོང་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་དགེ་
འདུན་དགོན་མཆོག་གི་ནང་ཆོན། སྐྱམ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཀའི་རོ་བོ་སྟེ། སྐྱམ་འབྱུང་
ལས་། སྐྱམ་སངས་རྒྱལ་སྐྱམ་ཆོས། །དེ་བཞིན་སྐྱམ་དགེ་འདུན་ཏེ། །སྐྱམ་དཔལ་ལྷན་

དོ་རྩེ་འཆང་། ཞེས་དང་། དོ་རྩེ་ཕྱིང་བ་ལས། དྲི་མེད་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཆོས་
ནི་དག་ཏུ་ཡང་དག་བསྟུན། སྐྱེ་ནི་དག་འདུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡིན་ཕྱུ་ཉིས་མཛད་
པའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་ཆོས་གྱུར་ཅིང་། དག་འདུན་ཡང་ནི་དེ་ཉིད་
དེ། དེ་ཡིན་དྲིན་གྱིས་ཤེས་འགྱུར་བས། དེ་བས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། གཞུང་ལ་ལར་དགོན་མཆོག་བཞི་པ་ཞེས་སྟུང་བཞག་སྟེ། མཉམ་སྦྱོར་
ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དག་འདུན་དང་། སྤྱོད་མ་ཡང་ནི་བཞི་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། དོ་རྩེ་མེ་ལོང་ལས། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་དགྱིལ་འཁོར་གཙོ། སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་
དངོས་དང་མཉམ། ཞེས་དང་། གསང་འདུས་ལས། བམས་རྣམས་དང་ནི་ཕྱིན་ལས་དག །
རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་དང་མཉམ། འགྲོ་བ་གང་ལ་
ལམ་སྟོན་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མཆོག་ཏུ་འཕགས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་
མཆོན། སྐབས་རེར་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ལས་ཆེས་འཕགས་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། རྩུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་
སྐབས་གནས་ཆོས་སྐྱེ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་སྟིང་པོ་དོན་གྱི་ལྷ། རང་སེམས་འོད་
གསལ་སྟོན་ཀྱན་བྲལ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པས་འབྲས་
བུའི་སྐབས་འགྲོ་རང་གིས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཙམ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་
རྒྱུའི་ཁོངས་སུ་བསྟུས་ལ། འདིར་ནི་མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྐབས་གནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་
ཏེ། དགོན་མཆོག་གསུམ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་སྐྱེ་དེ་ཡང་གཞན་
རྒྱུ་ལ་བྱོན་ཟིན་ནི་རྒྱུའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། འབྲས་བུའི་སྐབས་ནི་རང་གི་སེམས་ཉིད་སྟོན་
པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པས་
དེ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། དག་ཐོབ་བྲལ་བའི་སེམས་སངས་རྒྱས། །

མི་འགྱུར་བྱི་མེད་ཆོས་དང་ནི། །ཡོན་ཏན་ལྷན་རྒྱུན་གྲོགས་དགེ་འདུན་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་རང་གི་
སེམས་ཉིད་མཆོག་ །ཅིས་དང་། བསྐྱའི་ལམ་རིམ་ལས། ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་
ལུགས་ནི་རང་རིག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། གཉིས་ཆོས་འབྲུལ་པ་སངས་ལ་གཉིས་མེད་
ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པས་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ཡང་འབྲུལ་པ་ཡོད་པ་གཅིག་མེད་པར་སངས་ནས་
གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་གཅིག་ཡོད་པར་རྒྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཤིས་ལ་འབྲུལ་པ་
མ་གྲུབ་ཅིང་ངོ་བོ་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སུ་རྒྱས་པས་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་སྟོང་པ་ཆོས་སྒྲུ། རང་མདངས་གསལ་བ་ལོངས་སྒྲུ། གསལ་སྟོང་གཉིས་མེད་སྒྲུལ་
སྒྲུ། རང་བཞིན་སྟོང་པ་རི་ལྟ་བུ། རང་མདངས་གསལ་བ་རི་སྟེང་བུ། གསལ་སྟོང་གཉིས་
མེད་དམ་དབྱེར་མེད་དེ་མཁེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །གཤིས་ལ་འབྲུལ་པ་མེད་པས་སྤངས་པ་
ཐུན་ཆོགས། ངོ་བོ་གཉིས་མེད་དུ་ཡོད་པ་རྟོགས་པ་ཐུན་ཆོགས། དེ་ལྟར་ཡེ་ནས་སངས་
རྒྱས་མ་ཡིན་ན་བསྐྱོམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་སྟེ། ས་ལེ་སྤྲུམ་ཡེ་ནས་གསེར་མ་ཡིན་
ན་བྱས་ཀྱང་གསེར་དུ་མི་འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རི་ལྟར་སྒྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཚུལ་
ཡང་། གང་ལ་སྒྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། གང་སྒྱབས་སུ་འགོ་
བའོ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལས་དོན་ལ་ཐ་དད་
དུ་གྲུབ་པ་རུལ་ཅོམ་ཡང་མི་འདུག་ཅིང་། སེམས་ཉིད་དེ་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་མ་ལྟར་བ་
ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་འདུག་པས་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་ལ་བཞག་པ་སྟེ། ཡུམ་
བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། གང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མི་དམིགས་ལ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་
ཡང་མི་སེམས་ན། འདི་ནི་ཡང་དག་པའི་སྒྱབས་སུ་འགོ་བའོ། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་
པ་ལས། འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས་ཉིད་ནི། །དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ། །
རྟོགས་ནས་ཅེ་གཅིག་མཉམ་འཛོག་པ། །འབྲས་བུའི་མཆོག་ཏུ་ཡང་དག་བཤད། །ཅིས་
སོ། །

གཉིས་པ་ཨོ་རྒྱན་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་ཞལ་ལུང་སྤྱིང་པོར་དེལ་བ་ནི། ཉང་གཏེར་
སྤྱ་མའི་དམར་ཁྱིམ་མཆོ་རྒྱལ་ལུས་ལན་ལས་གསུངས་པ་ཉིད་ཆོགས་སྒྲ་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་ནས་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ནི་སྐྱབས་འགོ་ཡིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཏེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན། སྐྱེ་ཤི་ཟད་པར་བྱེད་ཀྱི་པའི་ཐབས་སྐྱབས་འགོ་ཡན་ལག་
དང་བཅས་པ་ཡིན། དེ་ལ་སྐྱབས་འགོའི་ངོ་བོ་ནི། སྤྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅིང་
སྤྱིང་ཐེའི་ཁས་ལེན་དང་བཅས་པའོ། །

དེས་ཆོག་ནི། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་འཛིགས་པ་དང་། ལུ་སྟེགས་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་
ཆོགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དམན་པ་ལས་སྐྱོབ་པས་སྐྱབས་འགོའོ། །

དབྱེ་ན། བྱི་ནང་གསང་བའི་སྐྱབས་འགོ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བྱི་ཡི་སྐྱབས་འགོ་ནི།
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལའོར་བའི་སྟག་བསྐལ་གྱིས་འཛིགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་
གནས་སུ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པ་དང་གསུམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྐྱེ་
བ་ཡིན། ཡུལ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་སྟེ། སྐྱེ་
འཆི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་གང་གིས་ལུས་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སངས་
རྒྱས་ནི་སྐྱོན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ཡིན་པས། དེས་
གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། དེའི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་འདིས་
བདག་གཞན་གྱི་སྐྱེ་ཤི་ཟད་པར་ལུས་པས་སྐྱབས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན། དེས་ན་དེ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན། གང་ཟག་གང་སྐྱབས་སུ་འགོ་ན། མོས་པ་གུས་པ་དང་པ་གསུམ་
དང་ལྷན་ཞིང་། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དྲན་པ་ཞིག་སྐྱབས་སུ་འགོ། དེ་ཡང་ཁྱད་པར་
གྱི་བསམ་པ་གསུམ་དང་ལྷན་དགོས་ཏེ། ལའོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པས་འདི་དུས་ད་དེས་བསྐྱོག་
དགོས་སྟམ་པ་དང་གཅིག་ ལུ་སྟེགས་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་བདག་གི་སྐྱབས་སུ་འགོ་
བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་སྟམ་པ་དང་གཉིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཁོ་

ན་བདག་གི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་དམ་པ་ཡིན་སྟེ་པ་དང་གསུམ་མོ། །སྐྱབས་འགོ་
ཐུན་མོང་བ་སྐྱེ་དུས་དེ་ཙམ་ན་ཡིན། རྩལ་ལམ་ཐབས་ཇི་ཉལ་བས་འགོ་ན། རན་སོང་དང་
འཁོར་བས་འཛིགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱིན་རླབས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དད་
པ་དང་སྙིང་རྩེ་བརྟན་པོ་དང་ལྷན་པ་གསུམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན། བསམ་པའི་བྱད་
པར་གང་གིས་འགོ་ན། གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པས་འགོ་སྟེ། འཁོར་བ་སྤངས་གིང་མུང་
འདས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སངས་མི་རྒྱ་བས། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་བའི་བྱིར། བདག་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྙིང་པོ་བྱང་རྩལ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་སྟེ་པའི་བསམ་པས་
འགོ་གསུངས། བསྐྱབ་བྱ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནང་གི་སྐྱབས་འགོ་ནི། ཡུལ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ན། གྲུ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་
འགོ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། གང་ཟག་གང་འགོ་ན་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒོར་ཞུགས་པ་
རྣམས་འགོ། རྩལ་ལམ་ཐབས་ཇི་ཉལ་འགོ་ན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མོས་གྲུས་དང་ལྷན་
པས་འགོ། བསམ་པའི་བྱད་པར་གང་གིས་འགོ་ན་གྲུ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་མཐོང་བ། ཡི་དམ་
སྟོག་གི་བྱིར་དུ་ཡང་མི་སྟོང་བ། མཁའ་འགོ་རྒྱུན་དུ་མཆོད་པ་གསུམ་གྱིས་འགོ། དུས་ཇི་
ཙམ་ན་ཐོག་མར་དབང་བསྐྱར་སེམས་བསྐྱེད་བྱས་པའི་དུས་ནས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་ས་མ་ཐོབ་
ཀྱི་བར་དུ་འགོ། རྟེན་གང་གིས་ན་གསང་སྤྲུགས་ལ་མོས་གྲུས་སྐྱེས་པས་འགོ། དགོས་
ཆེད་དམ་ཡོན་ཏན་ནི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒོར་དུ་རུང་བ་དང་བྱིན་རླབས་བྱད་པར་ཅན་འཇུག་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ་གསུངས། བསྐྱབ་བྱ་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་ནོ། །

གསུམ་པ་གསང་བའི་སྐྱབས་འགོ་ནི། ཡུལ་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ན། ལྷ་བ་སྒྲོམ་
པ་སྒྲོད་པ་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། གང་ཟག་གང་འགོ་ན་དབང་པོ་ཡང་རབ་ཆེ་གཅིག་
ལ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་དེ་འགོ། རྩལ་ལམ་ཐབས་ཇི་ཉལ་འགོ་ན་ལྷ་སྒྲོམ་སྒྲོད་གསུམ་

གྱི་སྒོ་ནས་འགྲོ་སྟེ། ལྷ་བ་གདེང་དང་ལྷན་པ། སྒོམ་པ་ཉམས་དང་ལྷན་པ། སྦྱོང་པ་རོ་
སྒོམས་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲོ། བསམ་པའི་བྱང་པར་གང་གིས་ན། ལྷ་བ་ལ་ཞེ་འདོད་
མེད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་ཐོབ་བྱུང་མི་འདོད། འཁོར་བ་སྤང་བྱུང་མི་འདོད་པའོ། །སྒོམ་པ་
ནི་ངོས་བཟུང་མེད་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའོ། །སྦྱོང་པ་ནི་སྤངས་སྤང་མེད་ཅིང་བྱ་རྩལ་
དང་བྲལ་བའོ། །དུས་རིམ་ན་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་འགྲོ། རྒྱུན་གང་གིས་ན་ལུས་མི་
ལེན་པར་འདོད་པས་འགྲོ། དགོས་ཆེད་དམ་ཡོན་ཉན་ནི་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཆེ་འདི་
ཉིད་ལ་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ་གསུངས། བསྐྱབ་བྱ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འབྲུང་རོ། །
གཞན་ཡང་པདྨའི་ལམ་རིན་ཆེན་མོའི་རང་འགྲེལ་ལས།

རྒྱབས་འགྲོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཐུན་མོང་། བྱང་པར། སྤྲོ་ན་མེད་པའི་
རྒྱབས་འགྲོའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱབས་གནས་ངོས་བཟུང་བཞི། སངས་རྒྱལ་
ནི་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་ཁོན་དམ་པར་འཛིན་ཏེ་ཤུག་ཐུབ་པ། ཆོས་ནི་རྒྱའི་ཐེག་པ་བདེན་པ་བཞི། ལྷག་
པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད། དགེ་འདུན་ནི་ཕྱིའི་ཆ་ལུགས་དང་སྦྱོང་ལམ་གྱིས་
འདུལ་བ་ཕྱི་གཞུགས་རྟགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནོ། །གཉིས་པ་རྒྱབས་སུ་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་གང་
ཟག་ནི། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། རང་དོན་
དུ་བྱེད་པའོ། །ཐུན་མོང་གི་རྒྱབས་འགྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་ཐར་གྱི་སྒོམ་པ་སྟེ། དེ་ཆོ་གའི་དུས་
སུ་ཐོབ། དེ་ལམ་བདེན་པ་བཞིས་སྤངས་ནས། འབྲས་བུ་སྤྲིད་པ་གསུམ་ན་དགྲ་བཙུམ་པ་
ཐོབ།

གཉིས་པ་བྱང་པར་གྱི་རྒྱབས་འགྲོ་ལ་གསུམ། དང་པོ་རྒྱབས་གནས་ངོས་བཟུང་བ་
ནི། སངས་རྒྱལ་ནི་སྤངས་རྟགས་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ། ཆོས་སྤྲེལ་ལོངས་སྤྲེལ་སྤྲེལ་གསུམ།
དེ་ཡང་ཆོས་སྤྲེལ་དག་པ་གཉིས་ལྷན། ལོངས་སྤྲེལ་པ་ལྷན་ལྷན། སྤྲེལ་སྤྲེལ་པ་ལྷན་ལྷན།
ཆོས་ནི། རྒྱའི་ཐེག་པ་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པའོ། །མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་ལྷག་

པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་བྱེད། དགེ་འདུན་ནི་གཞན་དོན་སེམས་ཀྱི་དགེ་འདུན་
ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་སྒྲོན་པའོ། །**གཉིས་པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་**
བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཟག་སྟེ་དབང་པོ་རྣམ་པོ་དང་། རུལ་
པོའི་རིགས་གཉིས་སོ། །**གསུམ་པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཚུལ་ནི།** ཚད་མེད་པ་བཞིའི་སྒྲོ་
ནས་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའོ། །བྱད་པར་ཀྱི་སྐྱབས་འགོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྟེ། དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཐོབ། དེ་ལམ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་
ལ་སྐྱངས་ནས། འབྲས་བུ་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པོ། །

གསུམ་པ་སྐྱ་ན་མེད་པའི་སྐྱབས་འགོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། གསང་སྔགས་སྤྱིའི་སྐྱབས་
འགོ་དང་། བྱད་པར་ཨ་ཏིའི་སྐྱབས་འགོའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྐྱབས་གནས་
རིས་བབྱང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ནི་སྐྱ་ལྔ་དབྱེར་མེད་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བུལ་བ། ཆོས་
ནི་འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལུང་དུ་བརྟན་ཅིང་མད་དུ་བྱུང་བ། བསྐྱབ་པ་གསུམ་གང་དུ་ཡང་
བརྟན་དུ་བརྟབ་སྟེ། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད། དགེ་འདུན་ནི་ཡང་དག་དོན་
ཀྱི་དགེ་འདུན་ཏེ་མི་དགེ་བ་རང་གིས་མི་གནས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ནི། གསང་སྔགས་རིག་པ་འཛིན་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ཏེ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཚུལ་ནི། རང་གཞན་ཀྱི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་དང་དགོན་
མཆོག་གསུམ་དབྱེར་མེད་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འགོའོ། །སྐྱ་མེད་
ཀྱི་སྐྱབས་འགོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྟེ། དེ་དབང་གི་དུས་སུ་ཐོབ།
དེ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱངས་ནས་སྟེ་བ་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ། གསུམ་མམ། ལྔ་
ནས་སངས་རྒྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ཨ་ཏིའི་སྐྱབས་འགོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ངོས་
བཟུང་བ་ནི། རིག་པ་སྐྱབས་བཞེར་གནས་པ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ དེ་ཉིད་དབྱིངས་སྟོང་
པ་དང་དབྱེར་མེད་པ་ལོ། །དེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་སྟེ། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཁྱད་པར་
མེད་དུ་བྱུང་བ་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཆོས་སོ། །གཤིས་ལ་སྤྲིག་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རོ་བོ་ཟག་པ་མེད་
པའི་དགོ་བར་གནས་པ་ནི་ཡང་དག་དོན་གྱི་དགོ་འདུན་ནོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བ་ནི། སྐྱེས་མཆོག་གང་ཟག་ཡང་རབ་ཨ་ཏིའི་རྣལ་
འབྱོར་རོ། །

གསུམ་པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་རྒྱལ་ལ་གསུམ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་རང་གི་སེམས་ལ་གྲུབ་
པར་ཤེས་པ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐྱབས་འགོ། རང་གི་སེམས་མ་ཡིན་པའི་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལོགས་ན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་གཞན་སེལ་བའི་སྐྱབས་འགོ། སེམས་ཉིད་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་ཞིང་། མཐའ་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་
པ་། གཉིས་མེད་རང་གོལ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ཡང་དག་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་འགོ་ལོ། །དེས་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་ཅིང་གསུང་ན་སྒྲ་མ་ཡིན། དེའི་གསུང་བཞིན་དུ་སྐྱབ་ན་
སྒྲོབ་མ་ཡིན། དེའི་ཆ་རྒྱུན་སྐྱབ་ན་ཡོན་བདག་ཡིན། དེ་ལྟ་བུ་གང་ན་ཡོད་པ་དེ་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་དོ་གསུངས། གསུམ་པ་རི་ལྟར་འགོ་རྒྱལ་གྱི་དམིགས་ཁྲིད་དངོས་
ནི། ཁྲིད་གཞུང་སོ་སོའི་དགོངས་པ་ལྟར་འཆད་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདྲིར་སྒྲིན་གྱིང་རྟོར་སེམས་
ལྟ་བུར་མཆོན་ན། འཛིགས་རུང་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་མེ་ཡི་འོབས་དང་འདྲ་བ་ལས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་བའི་སྐྱབས་དབྱུང་ར་མདའ་དེ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་གནས་
དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཁུ་སྟུམ་དུ། རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལ་འཛིགས་པ་
དང་། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་དང་། གཞན་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་
སྟོང་རྗེ་གསུམ་དང་མ་བྲལ་བའི་རང་ནས་ལུས་སེམས་རྣལ་དུ་སྤྲུབ་སྟེ། རང་གར་གནས་

པའི་ས་ཁྱོགས་འདི་ཉིད་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ཉམས་དགའ་པའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་
ཚོགས་ལས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནམ། ཡང་ན་བེད་ཀྱི་འཕྲི་ས་གཞི་ལ་གསེར་གྱི་མིག་
མང་རིས་སུ་བྱིས་པ། མཐའ་བསྐྱོར་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེའི་ར་བས་རྒྱམ་པོར་བྱས་པ།
བདུད་ཅིའི་ཁྱུ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་གིང་མེ་ཏོག་གི་ཆལ། འདྲོད་ཡོན་གྱི་ལྷ་མོ། སྤྲུལ་
པའི་བྱ་ཚོགས་སྐད་སྟོན་པར་སྒྲོགས་པས་གང་བ། མཐན་ན་ནེམ་ཞིང་བཏོག་ན་འཕར་སྟེ་
བྱེད་པ། ཡངས་གིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཁོད་སྟོམས་པའི་དབུས་སུ་དཔག་བསམ་གྱི་གིང་གི་སྤོང་པོ་རྒྱ་
རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ལས་གྲུབ་པ། ཕ་བ་བརྟན་ཞིང་ཡལ་འདབ་རྒྱས་པ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་
ལུའི་ལུང་གིས་དུད་པ། རྒྱ་ཁྱོན་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་བྱུང་པ། དེའི་ཡལ་ག་དབུས་དང་
ཁྱོགས་བཞིར་གྱིས་པའི་པན་ཚུན་ཐམས་ཅད་གསེར་གྱི་ཐ་གྲུས་བྱིས་པ། མེ་ཏོག་གི་རྩན་
འཕྲང་དང་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པའི་དར་དབྱངས། རིན་པོ་ཆེའི་བྲུ་བྲུ་བྱེད་དང་། གསེར་དབུལ་
གྱི་དྲིལ་གཡེར་ལ་སོགས་པས་མཛེས་པར་སྤྲས་པ། རྒྱུང་གཡོས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཏྲག་སྤྲུག་
བསྐྱལ་སྟེང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གྱི་སྒྲ་སྐད་ལྟང་ལྟང་དུ་སྒྲོག་པ། དེ་ཡང་དངོས་
འཛིན་གདོས་བཅས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ་འཇའ་ཚོན་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གསལ་
བཏབ་། དེ་ལ་གསལ་སྤང་ཐོན་པ་ན། དབུས་གྱི་ཡལ་ག་ལ་སངས་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གྱིས་
བཏོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་བྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པ། དེའི་སྟེང་དུ་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་བའི་གདན་ལ་
ངོ་བོ་རང་གི་ཕ་བའི་སྤྲ་མ་ཉིད་རྣམ་པ་བཙོམ་ལྟན་འདས་དཔལ་དོན་རྩེ་སེམས་དཔལ་སྤྲ་
མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་གཡས་དོན་རྩེ་ཐུགས་ཀར་འཛིན་ཅིང་། གཡོན་
དྲིལ་བུ་དཀྱར་བརྟན་པ་ཡུམ་དོན་རྩེ་སེམས་མ་དཀར་མོ་གྱི་ཐོད་འཛིན་པ་དང་མཉམ་པར་
སྦྱར་བ། ཞབས་དོན་དང་བསྐྱེད་སྤྲུལ་མོ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ་དར་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་
ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་པ་འོད་དང་འོད་ཟེར་ཟུ་མེད་པ་འཕྲོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་སྤྲུལ་
མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་སྤྲས་པ། གསུང་ཡན་

ལག་དྲུག་ཅུའི་ཆོས་སྒྲོག་པ། ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་བརྒྱ་ཐུག་དུ་མ་ལ་མཉམ་པར་
འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གསལ་བའི་དབུ་གཙུག་ནས་ཡར་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་
སྒོ་གོས་འཐའ་ཡས་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅུའི་དབང་པོ། རྗེ་བཙུན་མ་སྤོན་ལས་ཆོས་
སྒོན་༥ གཞུབས་ཆེན་ཡང་སྤྱིད་སྤོན་ལས་རྣམ་ཀྱལ། དབང་ཆེན་སྒྲུལ་པ་བསྐྱ་བཞུན་འཛིན།
བི་མའི་རྣམ་འཕྲུལ་རིན་ཆེན་རྣམ་ཀྱལ། ཟབ་གཏོར་སྒོ་འབྱེད་རིག་འཛིན་འབྱུང་མེད་དོ་
རྗེ་༥ ལོ་ཆེན་བེ་རོ་ཙན། ཀྱལ་ཡུམ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་ཀྱལ། ཨོ་རྒྱན་བསྐྱ་འབྱུང་གནས། པཌ་
ཆེན་བི་མ་མི་ཏུ། སྒྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་རྒྱ་ཀ་ར། ཟུང་འཇུག་མཐར་ཕྱིན་གྱི་སེང་ཏ། སྒྲུལ་
སྒྲུ་དགའ་རབ་དོ་རྗེ། ལོངས་སྒྲུ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ཆོས་སྒྲུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་བར་ཐོག་
བཅུགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དཀོན་མཆོག་ཀུན་འདུས་གྱི་རོ་བོར་བཞུགས་པར་བསམ། དེ་ནས་
ཕྱོགས་བཞིའི་ཡལ་ག་ལ་གདན་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པར། མདུན་མར་བྱད་པར་གྱི་སངས་རྒྱས་
དཀོན་མཆོག་ཡི་དམ་རྒྱུད་སྤེ་བཞི་དྲུག་གི་ལྷ་ཆོགས་ཞི་བ་དང་སྒོ་བོའི་རོལ་གར་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ། གཡས་སུ་ཐུན་མོང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་འཁོར་
ཕྱོགས་བཅུ་དུས་བཞིའི་སངས་རྒྱས་ཆགས་བྲལ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་
བསྐྱོར་བ། རྒྱབ་གྱི་ཡལ་གར་རོ་བོ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་མ་ལ་རྣམ་པ་འོད་ལཱའི་དྲ་
མིག་གི་ནང་དུ་སྤྱོགས་བམ་བྲག་རི་བཅུགས་པ་ལྟ་བུ། གཡོན་དུ་ཐུན་མོང་གི་དགོ་འདུན་ཉི་བའི་
སྤྱས་ཆེན་བརྒྱད་དང་ཉན་ཐོས་མཆོག་བརྒྱད་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་སོགས་བྱང་སེམས་ཉན་
རང་འཕགས་པའི་ཆོགས། དེ་ཐམས་ (ཅད་ལུ་མཆོ།) གྱི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་བྱད་པར་གྱི་དགོ་འདུན་
གནས་གསུམ་གྱི་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོ་དམ་པ་ཆོས་སྒྲོང་ {སྒྲོངས་འདིའི་རིགས་འདི་ལྷ་རུས།} པའི་སྒྲུང་
མ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་སྤྱིན་སྲུང་གཏོབ་པ་ལྟར་མཛོན་སུམ་གྱིས་བཞུགས་པ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
རྩ་བའི་སྒྲ་མའི་ཐུགས་བདེ་སྟོང་གི་སྤྱང་ཆ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་ཐུགས་རྗེ་ལ་བྱི་གང་དང་
དགོངས་པ་ལ་མཐོ་དམའ་མེད་པར་དྲངས་པའི་མཁའ་ལ་གཟའ་སྐར་ཤར་བ་ལྟར་གསལ་བཏབ་

པ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་གང་ཟག་ནི་རང་གི་གཡས་
སུ་ཆོ་འདྲིའི་པ། གཡོན་དུ་མ། མདུན་དུ་དག། རྒྱབ་ཏུ་གཉེན། མཐའ་བསྐྱར་དུ་དག་གཉེན་
བར་མ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ས་ཆེན་པོའི་དྲེག་པ་ལྟར་འཁོད་པར་
བསམས་ལ། དེ་དག་གི་བྱང་རང་གིས་བྱངས་ཏེ། ལུས་གྲུས་པའི་སྒོ་ནས་ལུས་མོ་བཅུགས།
ལག་པ་ཐལ་མོ་སྒྱར། ངག་གྲུས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱབས་འགོའི་ཆོག་ཉིད་ཁ་ཅམ་ཆོག་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་ལུང་དྲིར་དྲིར་སྒྲོག་ཅིང་། ཡིད་གྲུས་པའི་སྒོ་ནས་མཐོར་གཏོང་། དམར་གཏོང་།
སྒྲིད་སྒྲུག་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱུང་ཡང་རེ་ལྟོས་ཁྱེད་རྣམས་ལས་མེད་པས་ཅི་མཛད་ཁྱེད་རང་
ཤེས། བདག་དང་བདག་གི་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྱིར་འཁོར་བ་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་འཛིགས་
པ། དགོས་ཐེག་དམན་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གྱི་འཛིགས་པ། ཡང་སྒོས་ཐ་མལ་འབྲུལ་འཛིན་
གྱི་འཛིགས་པ་སྟེ་འཛིགས་དང་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ལས་དུས་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་
ཏུ་གསོལ་སྒྲམ་པའི་མོས་གྲུས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས། ན་མོ་སྒྲུགས་དུས་བདེ་གཤེགས་
རྒྱལ་བ་སྐྱས་བཅས་ལེ། སོཌ= སྐྱབས་འགོའི་ཆོག་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབྲུལ་ལ་སོགས་པ་གངས་
བསགས། དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྒྱུན་སེལ་བ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་གཉིས་
རྒྱུགས་པ་དང་། ལྟར་དུ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ། ཆོ་འདྲིའི་འཛིགས་པ་
དང་། བར་དོའི་འབྲུལ་སྒྲིང་དང་ཕྱི་མའི་སྒྲེ་གནས་གྱི་འཛིགས་པ་དང་། ལམ་ལོག་པར་
ལུགས་པ་སོགས་ལས་སྒྲོབ་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྒར་མ་སྒྲེས་པ་སྒྲེས་པ་དང་། སྒྲེས་
པ་བརྟན་ཞིང་གོང་དུ་འཕེལ་བ་སོགས་གྱི་འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ། མཐར་
ཐུན་འཛིག་ཁར། སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་གྱི་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། བདག་སོགས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས་སྤྲིག་སྒྲིབ་སྒྱུངས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཇའ་འོད་གྱི་ལམ་
ནས་ཕྱེའུ་བྱུ་འཕུར་བ་ལྟར་ལུང་དྲིར་གྱིས་དག་པའི་ཞིང་དུ་སོང་བར་བསམ། མཐར་ཅུ་བའི་
བྲེ་མའི་སྐྱེ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། འཁོར་གྱི་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཕོག་པས་ཀུན་གྱང་འོད་

གྱིས་གོང་བུར་ལུ་ནས་ཅུ་བའི་སྤྱོད་མ་ལ་ཐིམ་པས་གཟི་མདངས་སྤར་ལས་ཀྱང་ཆེ་བར་བསམ།
ཅུ་བའི་སྤྱོད་མ་ཉིད་རང་གི་སྤྱོད་པོར་བྱོན་ནས་དགེས་པ་ཆེན་པོས་འོད་དུ་ལུ་ནས་རང་ལ་ཐིམ་
པས། རང་སེམས་དང་སྤྱོད་མའི་ཐུགས་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་ཕྱལ་ནས་སྤྱོད་པ་བྱལ་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་ལ་ཅི་གནས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཐར་ཐུག་དོན་དམ་པའི་
སྤྱབས་འགོ་སྟེ། རྗེས་ལ་བསྟོན་བྱ། ལུ་པ་མོ་ཉལ་བའི་ཆོན་ཡང་སྤྱབས་ཡུལ་གྱི་རྟོན་དེ་
ཉིད་མ་བསྐྱས་པར་དེ་ལ་མགོ་ཕྱོགས་ཏེ། སྤྱོད་གཡས་འོག་དུ་བཅུག་པའི་སང་གའི་ཉལ་
སྤྱབས་གྱིས་མོས་གྲུས་དྲུང་དེ་བའི་རང་ལ་གཉིད་དུ་འགོ་བར་བྱ། ཐོ་རངས་ལྷང་བའི་ཆོ་
སྤྱབས་ཡུལ་རྣམས་གྱིས་ཐུག་ཏེ་དེའི་འཕྲོལ་བས་སང་པར་མོས་ལ། སྤྱོད་གཡོགས་ཐབས།
སྤྱོད་གཡོགས་ཤེས་རབ། སྤྱོད་གསུང་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འཇུག་ལྷ་དང་གོན་པ་སྤྱོད་མའི་དོ་བོར་
བསམ་པ་དང་། ལས་ཅི་ལ་ཐུག་ཀྱང་སྤྱོད་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མི་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་བསམ་
ཞིང་། ཉམ་ཟ་འབྱུང་གི་ཆོན་འང་ལུང་མཆོད་པའི་ཚུལ་དུ་འབུལ་ཞིང་། རི་སོགས་ཀྱིན་ལ་
ཡར་འཛོགས་ཏེ་འགོ་བའི་ཆོ་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་ཆེན་གྱི་ཞིང་དུ་དྲངས་ནས་འགོ་སྤྱོད་
པ་དང་། ཐུར་དུ་འགོ་བའི་ཆོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སང་ལས་དྲང་བའི་ཕྱིར་འགོ་བ་
ཡིན་སྤྱོད་པ་དང་། ཐུར་དུ་འགོ་བ་ན་སྤྱབས་ཡུལ་རྣམས་ཐུག་པར་གསལ་བཏབ་ལ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དང་འགོགས་ཏེ་སྤྱོད་པར་བསམས་ལ་སྤྱབས་འགོ་འདོན་པ་སོགས་སྤྱོད་
ལམ་རྣམས་བཞི་གང་གི་སྤྱབས་སུ་འདོན་མོས་གྲུས་དང་མ་བྱལ་བར་ལམ་དུ་ཁྱེར་རོ། །

གསུམ་པ་རྗེས་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་ལ་གོང་སྤྱོད་ལྟར་སྤྱོད་
དང་ཁྱད་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་དང་བསྐྱབ་བའི་ཕན་ཡོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། འབྲས་ཐུའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
སྤྱོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ། སྤྱོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ། ཆ་མཐུན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་
རྗེས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། པཎ་ཆེན་པོ་མ་ལས་མཛད་པའི་སྤྱབས་འགོ་ཡན་

ལག་དྲུག་པ་ལས། སྐྱབས་གསུམ་དང་པོའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། །གནོད་སྦྱོན་མི་བརྟེན་ཕྱག་མི་
འཆོལ་། །གཉིས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །འཆོ་བ་སྤང་ཞིང་བརྟེ་བར་བྱ། །གསུམ་
པ་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཡུལ། །སྤྲིག་པ་ཅན་དང་འགོགས་པ་མིན། །ཞེས་དང་། མདོ་མུང་
འདས་ལས། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་འགོ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དགེ་བསྟེན་ཏེ། །ནམ་
དུ་ཡང་ནི་ལྟ་གཞན་ལ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །
འཆོ་ཞིང་གནོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ། །དགེ་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་འགོ་བ། །མུ་སྟེགས་
གཞན་ལ་ཕྱོགས་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །འདྲིའི་སྟེང་དུ་ཀུན་མཁུན་ཆོས་རྗེས་དཔལ་གསོ་ལས།
བླ་མར་སྐྱབས་སོང་མཆོད་འོས་མི་བསྐྱུ་ཞིང་། །དམ་པ་རྣམས་ལ་སྐྱར་འདེབས་མི་སྟན་
སྤངས་། །ཞེས་དང་། སྤང་པོ་བཀོད་པ་ལས། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་པས་ནི་
མཆོད་པར་འོས་པ་མི་བསྐྱུ་བ་དང་། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ལ་མི་སྟན་པ་སྐྱུ་བ་ཡོངས་སུ་
སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཉིད་
བསྟན་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བེ་མ་ལས། སྐྱ་གཟུགས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། །ལྟན་པ་སེར་པོ་
བཏབ་པ་ལའང་། །དད་མོས་སྒྲོན་ནས་སྟོན་པར་བརྟག། །ཞལ་ནས་གསུངས་པ་མཐའ་དག་
ལ། །སྐྱར་བ་མི་གདབ་སྒྱི་བོར་བྲངས། །གང་ཟག་དག་དང་མ་དག་ལ། །དམ་པར་བལྟ་
བར་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། གཞི་བསྐྱུ་བར་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། །དམ་པའི་ཆོས་ཉན་
པ་དང་། །དགེ་འདུན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྐྱུ་བ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཞེས་བཤད་དོ། །
གཞན་ཡང་ལས་ཅི་ལ་ཐུག་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་སྤང་བ་དང་། །ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་
རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། །ཐ་ན་ཅི་ཟ་ཅི་འབྲུང་གི་ཕུད་ཀྱིས་མཆོད་པ་དང་། །ཉིན་མཆོན་དུས་
དྲུག་ཏུ་སྐྱབས་འགོ་ལ་བརྩོན་པ་སོགས་ཏེ། བེ་མ་ལས། །ལུས་སྒོག་སྦྱིར་ཡང་གསུམ་མི་

སྤང་། །དུས་འདིར་རྒྱེན་རྣམས་ཅི་བྱུང་ཡང་། །མགོན་རྒྱལ་པོ་གཞན་དུ་བཅའ་བ་མིན། །
ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཟས་དག་གིས། །དྲག་ཏུ་བྱན་ཅིང་མཆོད་བ་ཡིན། །རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འགྲོ་
བཤོད་བྱ་བ། །དུས་དྲུག་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱལ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། འདི་ལྟར་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་ཤེས་པའི་ལྟ་བུས་
ཐག་བཅད་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་སྤྲང་སྤྲིད་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་ཤེས་པར་
བྱ་བ་སྟེ། དལ་གསོ་ལས། འབྲས་བུའི་བསྐྱབ་བྱ་མཉམ་ཉིད་ནན་ཏན་བྱ། །བཟང་ངན་མི་
ཏྲག་མཆོག་དམན་སྤང་དོར་མིན། །སྤྱོད་ལ་མི་བརྟེན་ཆོས་ཉིད་གཉུག་མར་སྤྱང་། །ཐམས་
ཅད་ལྟན་ལྟོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་སྤྱང་། །ཞེས་དང་། ཡུམ་བར་མ་ལས། ཤེས་རབ་
གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས། ཆོས་གང་ལའང་མི་དམིགས་ཤིང་རྗེས་སུ་
མི་མཐོང་བའི་རྩལ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཆོག་གོ། །འདི་ནི་དམན་
ནོ། །འདི་ནི་ཁོར་བའོ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སོ། །འདི་ནི་གཞན་ཀྱང་དུ་རྒྱ་དག་
གི་ཆོས་སོ་ཞེས་གཉིས་སུ་མཐོང་བའི་རྩལ་གྱིས་དབྱད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་
ནི་དང་སང་གི་དུས་ན་རང་གཞན་ཀྱང་གྱི་སྤྲིང་ལ་བཅད་བྱའི་གདམས་ངག་གི་གནད་གལ་
པོ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདི་ནི་རང་ལུགས་སོ། །འདི་ནི་གཞན་ལུགས་སོ། །འདི་ནི་
ཆོས་ཡང་དག་པའོ། །འདི་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཆོས་དང་གྲུབ་མཐའི་
ཕྱོགས་ཞེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོ་བ་མང་པོ་ནི་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཏྲགས་སུ་
རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེས་རྒྱལ་པོ་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འགལ་བར་མ་ཟད་ཆོས་སྤོང་བའི་རྣམ་
སྤྱོད་གྱི་སྤྱིབ་པ་མི་བཟད་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པའི་མདོ་ལས།
དེ་ལྟར་མི་སྤྱོད་པོ་དེ་དག་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་བདུད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བྱིར།
དེ་ལའང་སྤྱོད་འདོགས་པར་སེམས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གནང་བའི་ཆོས་སྤྱོད་པ་

དེ་ལའང་སྒྲོན་འདོགས་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་གང་ལ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཚོས་ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་འདུ་ཤེས། ལ་ལ་ནི་ངན་པར་འདུ་ཤེས་ན་དམ་པའི་ཚོས་སྤྲོད་བའོ། །དམ་པའི་ཚོས་སྤངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །དག་འདུན་ལ་ངན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་གི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། བདག་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་རྣམ་པར་འབྲུལ་བས་འདི་སྐད་དུ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཟོ་ཅན་གྱིས་རང་བཟོར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གསང་བའི་བདག་པོ། མི་སྒྲུན་པོ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་གཉིས་སུ་འགྲོ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེན། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་དུད་འགྲོའོ། །གསང་བའི་བདག་པོ། དེ་དག་ལ་དག་བའི་རྩ་བའི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པར་ང་མི་སྤྲོའོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གང་གིས་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་ནི། །མཛོད་ཉེན་ཐམས་ཅད་བཤེག་བྱེད་ལས། །གང་གིས་མདོ་སྟེ་སྟོང་བྱེད་པའི། །སྤྱིག་པ་དེ་ནི་ཆེས་བྱད་འཕགས། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལས། མཚམས་མེད་པ་ལྷས་ནི་ཆོས་སྟོང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ཡི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་དུ་འང་མི་སྟོད་དོ། །ཤྭ་རིའི་བྲ། ཆོས་སྟོང་བའི་བསམ་པས་འདི་སྐད་དུ། འདི་ལ་ཁྱེད་དང་བདག་གིས་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ། །འདུལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་དེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྤངས་ལ་གཞན་དག་ལ་ཡང་མོས་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅིང་། བསམ་དང་གཞན་གྱི་བསམ་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ། བདག་གཞན་ཚུད་གསན་པར་དགའ་བ། བདག་ཉིད་ཀྱང་ཕྱིར་སྟོང་བར་འདོད་པ། གཞན་ལ་ཡང་སྤང་དུ་འཇུག་པ། ཆོས་འཛིག་པའི་ལས་བསགས་པ་དེའི་བཟུགས་བརྟན་དུ་འང་འགྱུར་རེ་སྐོན་ཀུན་། །ཞེས་དང་། མཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས། གང་ཞིག་ཆོས་མཚོག་གཙོ་བོ་འདི། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད། །

ས་སྟེང་མིས་ནི་སྟོང་བྱེད་པ། །དེ་ནི་མཁར་མེད་དཔུལ་བར་འགོ། །བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོར་དེ་
འཆོད་ཅིས། །རྣམ་པ་དུ་མས་དབྱེ་བ་བསྟན། །མཐ་ཞིག་གོང་དུ་འབྱུང་བ་ཡི། །མི་ཡི་ལུས་
སུ་སྦྱེས་ན་ཡང་། །དབུལ་ཞིང་ནད་མང་སྟེན་པ་དང་། །འཁྲུ་ཏྲ་ཏྲ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །འཛིག་
རྟེན་སྦྱང་པར་འགོ་བ་སྟེ། །དེ་ནི་མཛེ་ཅན་ནད་པར་འགྱུར། །སྒྲུག་ཅིང་འོན་པ་ཡན་ལག་
ཉམས་། །སྟོ་ཉམས་ལོང་བ་ཉིད་དང་ནི། །རྩུབ་ཅིང་རྟག་ཏྲ་འཛིགས་པའི་གཟུགས། །ས་
སྟེང་ཡི་དྲགས་ལྟ་བུར་སྦྱང་། །གོས་ངན་སེམས་ནི་ངན་པ་དང་། །སེན་མོ་དང་ནི་ལུས་ཀྱང་
ངན་། །སྦྱིན་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་དང་། །ཤུབ་གཡན་པ་ཡང་དག་ལྟར། །མདོ་སྟེ་འདི་
དག་སྦྱང་བ་ན། །གང་དང་གང་གི་འགོ་བར་འགྱུར། །དེ་དང་དེར་ནི་སྦྱེ་བ་ན། །སྟོ་ངན་
མོངས་པར་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། །རབ་འབྱོར་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་
པར་གྱུར་པའི་ལས་བསགས་པ་དེ་ནི་ངན་སོང་ལོག་པར་ལྷུང་བ་རྣམས་སུ་སྦྱེ་ཞིང་མཁར་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལོ། །དེར་ཡང་མེ་ཡི་སྦྱད་པའི་བསྐྱལ་
པ་བྱུང་བ་དེའི་ཆོ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་གྱི་དཔུལ་བ་རྣམས་སུ་འདོང་ཞིང་། །དེར་
ཡང་མེ་ཡི་སྦྱད་པའི་བསྐྱལ་པ་བྱུང་ན་ཡང་གཞན་གྱི་དཔུལ་བར་སྦྱེ་བ་སོགས་དཔག་ཏྲ་མེད་
པ་གསུངས་ཤིང་། །དེ་བཞིན་ཆོས་སྦྱ་བའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་
རྣམས་ལ་ངན་དུ་སེམས་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་། །འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་ལས།
སངས་རྒྱས་ཟུས་པོ་དེ་དག་ལ། །མི་གང་མི་དགའ་བྱེད་པ་དེ། །ལྟ་དང་མི་ནི་སྦྱངས་ནས་
སུ་། །དེ་དག་དཔུལ་བ་སྦྱོད་ཡུལ་འགྱུར། །བྱུང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ལ་ནི། །མི་གང་
ལ་ལ་གནོད་བྱེད་པ། །མིག་མེད་པའམ་ལོང་བ་དང་། །སྒྲུག་བསྐྱལ་དབུང་གཉེན་མེད་
པར་འགྱུར། །ཤི་འཕོས་ནས་ནི་མཁར་མེད་འགོ། །དེ་ནི་འབར་ཞིང་འཛིགས་སྒྲག་འགྱུར། །
ལུས་ནི་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །སྒྲུག་བསྐྱལ་ཆོར་བ་མྱོང་བར་འགྱུར། །ཆོར་བས་དེ་དང་
དེ་དག་ཏྲ། །དེ་ལུས་དཔག་ཆད་ཅམ་གྱུར་ཏེ། །དེ་ནི་སྦྱུམ་ཉར་ལྷུམ་གྱུར་ལ། །ཀུན་ནས་

ཡོངས་སུ་བཟང་བར་འགྱུར། རྟོ་ཆེ་ལུས་དང་མགོ་བོ་ནི། །ལྷ་སྟོང་ཡོད་པར་འབྱུང་འགྱུར་
ཞིང་། མགོ་བོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་། །ཕྱེ་ནི་ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡོད། །གཅིག་ལའང་ཐང་
གཤོལ་བརྒྱ་དག་གིས། །ཕྱེ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་
དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། རྩལ་དེ་ལ་དགོངས་ནས། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས།
འོད་སྤང་ངམ་ང་འདྲ་བས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་ཆོད་གཟུང་བར་བྱ་ཡི། གང་ཟག་གིས་
གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆོད་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
བདེ་མཆོག་ཏུང་དུའི་རྒྱུད་ལས། མོས་པ་དུ་མའི་སེམས་ཅན་ལ། །སྟོན་པ་སྣ་ཆོག་སྟོན་
མཛད་དེ། །སྣ་ཆོག་སྣ་ལུ་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ། །ཐབས་ནི་སྣ་ཆོག་སྟོན་པ་ཡིན། །ཟབ་
མའི་ཆོས་འདི་སྟོན་པ་ན། །གལ་ཏེ་མོས་པར་མ་གྱུར་ཀྱང་། །སྤྲད་པ་དག་ཏུ་མི་བྱ་སྟེ། །
ཆོས་ཉིད་བསམ་མི་བྱུང་བར་བྱ། །གང་གིས་འདིར་བདག་ལུལ་མིན་པ། །གང་གི་ཆོས་ཉིད་
མི་ཤེས་ཡིན། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་དེ་ཡི་སྤྲས། །ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་མཁུན། །
ཞེས་དང་། མདོ་རྒྱན་ལས། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པ་རང་བཞིན་གདུག་པ་སྟེ། །མི་རིགས་པ་ཡི་
གཟུགས་ལའང་མི་རིགས་ན། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཆོས་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས། །དེ་བས་བཏང་
སྟོམས་བཞག་ལེགས་ཉེས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཉིད་སེམས་ལ་བཞག་ནས་བདག་
ཉིད་སྤང་བར་བྱེད་པ་འདི་དོན་ཆེ་བར་འཁུམས་སོ། །དེ་ལྟར་འཕྲོས་དོན་ཅུང་ཟད་སྟོས་
ནས་། ཉམས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཡང་། ངལ་གསོ་ལས། གཏོང་རྒྱ་བཏགས་པ་ཁས་ལེན་འདས་
པ་དང་། །མཆོན་ཉིད་པ་ནི་ལོག་ལྟ་སྒྲིམ་པས་གཏོང་། །བསྐྱབ་བྱ་ཉམས་པས་དམན་པར་
ལྷུང་བ་སྟེ། །བག་ཡོད་བྱུང་པས་བསྒྲིམས་ཏེ་སྤང་དོར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྲོང་
པོ་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཆོག་སྤང་བའི་དུས་འདས་པས་གཏོང་རྒྱ་བཏགས་པ་བ་
དང་། །ལོག་ལྟ་སྒྲིམ་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྤངས་པ་དང་། །སྤྱབ་མ་རུས་ཏེ་སྤྱབས་འགྲོའི་
བསྐྱབ་པ་སྤུལ་བ་ནི་གཏོང་རྒྱ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན། །འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་

སོགས་བསྐྱབ་བྱ་ཅུང་ཟད་ཉམས་པ་ནི་དམན་པར་སྟོགས་པ་ཞེས་བྱ། དེ་ལྟར་སྐྱབས་འགོའི་
བསྐྱབ་པ་ཉམས་པའི་ཉེས་པའང་། རྒྱལ་པོ་རིགས་ལད་པ་ལྟར་ནང་པའི་ཁོངས་སུ་མི་ཆུད།
ཆོང་པ་སྐྱེལ་མས་བསྐྱས་པ་ལྟར་ཅི་བྱེད་འཛིགས་པ་དང་བཅས། བྱང་འགྲེལ་བའི་རི་མོ་
ལྟར་བསྐྱབ་སྟོམ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་སྒྲ། དབུང་ག་ཉེན་དང་བྲལ་བའི་དམངས་ལྟར་
གཞོད་པ་དང་འཆོ་བ་མང་། ཁྱིམས་ལས་འདས་པའི་སྐྱེ་བོ་ལྟར་དམ་བཅའ་ཉམས་པས་ངན་
སོང་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས། དེས་ན་ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་བསམས་ཏེ་འགྱོད་
བཤགས་དང་། ཕྱིན་ཆད་སྟོམ་སེམས་གིས་སྟོམ་པ་སྐྱར་སྤངས་ནས་སོར་ཆུད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱང་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། སློབ་དཔོན་བི་མ་ལས། ལུ་སྟེགས་སྟོན་ལས་འོག་
པ་ཡིན། གསུམ་དུ་མི་སྐྱེ་རྟེན་དུ་འགྱུར། ཁབ་ཆད་མེད་པས་ནད་ཅུང་རིང་། ཁྱང་ཞིང་
སོག་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། ཞེས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲལ་དུ་ཆུད་པ། ངན་འགྱོར་མི་སྐྱེ་
བ་དེ་སྟོམ་པ་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ། ཁབ་ཆད་མེད་པ། བད་ཅུང་བ། ཆོ་རིང་བ། སྟེག་
སྐྱིབ་བྱང་བ། ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་ཤིང་ལྟར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་སྟེ་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་
བརྒྱད་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་ངན་སོང་གི་སྒོ་གཙོད་
ཅིང་། མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་ལམ་པོ་ཆེར་ཆེར་བས་ཐམས་ཅད་དུ་འགོད་ལུས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཕག་གི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་འགོ་བ། དེ་དག་ངན་འགྱོར་
མི་འགོ་སྟེ། མི་ཡི་ལུས་ཀྱང་སྤངས་ནས་ནི། ལྟ་ཡི་ལུས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་རྣམ་པ་གཉིས་ལྟར་དུ་རྫོགས་པར་གྱུར་བའང་། ལྟར་
འདས་ལས། གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་གང་། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་ཆོགས། །
འཛིག་རྟེན་རྒྱལ་བའི་ཆོས་འཕེལ་བས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །
ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པར་འཐོབ་ཅིང་རྟག་པར་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྤང་བ་དང་མི་འབྲལ་
བའང་། ཁྱེད་རིན་ཆེན་བྱིན་གྱིས་ལུས་པའི་མདོ་ལས། གང་དག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་

སྲུ་སོང་བ་དེས་ནི་དགོ་བའི་ཚས་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དོ་ཚ་ཤེས་
བ་ཡིན་ནོ། །ཁྲེལ་ཡོད་བ་ཡིན་ནོ། །ཚས་ལ་སྐྱབས་སྲུ་སོང་བ་དེ་དག་ནི་བག་ཡོད་བ་ཡིན་
ནོ། །ཡོན་ཏན་ཚུགས་མང་བ་ཡིན་ནོ། །ཏྲག་ཏུ་ཆོ་རབས་བྱན་བ་ཡིན་ནོ། །ཚས་ཀྱི་བགོ་
སྐལ་གྱི་ཚུགས་དང་ལྷན་བ་ཡིན་ནོ། །དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སྲུ་སོང་བ་དེ་དག་གི་སེམས་
ལས་སྲུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲོ་མང་བ་ཡིན་ནོ། །ཏྲག་ཏུ་རིགས་
བཅུན་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྲི་ལམ་དུ་འང་སངས་རྒྱས་དང་། ཚས་དང་། དགོ་འདུན་དང་མི་འབྲལ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷས་སྲུང་ཞིང་དགོ་བའི་རྩ་བ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་
བའང་། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་ཡང་དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བསྲུང་བ་ཡིན་
ནོ། །དགོ་བའི་རྩ་བ་དག་ཀྱང་སྤེལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །འཛིགས་དང་འཆོ་བ་ཐམས་ཅད་
སེལ་ཞིང་བདུད་དང་ངན་སོང་གི་གཞོད་པས་མི་བཞི་བའང་། མདོ་རྒྱལ་མཚན་དམ་པ་ལས།
དགོ་སྒྲོང་དག་ཁྱོད་དགོན་པ་དང་། དུར་ཁྱོད་དང་། འབྲོག་སྒྲོང་ལ་སོགས་པ་ན་འདུག་
ཀྱང་རུང་། གསུམ་ལ་སྐྱབས་སྲུ་སོང་ཞིག་དང་། འཛིགས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་།
སྲུ་ཐིང་ཞེས་བྱེད་བ་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཉི་མའི་སྒྲིང་པོའི་མདོ་ལས།
སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སྲུ་སེམས་ཅན་སྲུ་འགོ་བ། །བདུད་རྣམས་བྱེ་བས་གསད་པར་མི་རུས་
ཏེ་། །རྩུལ་ཁྲིམས་ཉམས་གིང་སྒོ་ནི་འབྲུགས་གྱུར་ཀྱང་། །དེ་ནི་ངེས་པར་སྐྱེ་བའི་པ་རོལ་
འགོ། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན་གནས་སྐབས་སྲུ་ ཉོན་མོངས་པ་དང་། འཆོ་བ་དང་ཐེག་པ་
དམན་པའི་ལམ་དང་། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་
ཅད་ལས་སྒྲོབ་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་།
ངེས་པར་ལེགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ལ་
སྐྱབས་སྲུ་སོང་བས་སངས་རྒྱས་ཉིད་འགྱུབ། ཚས་ལ་སྐྱབས་སྲུ་སོང་བས་ཚས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐོར། དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སྲུ་སོང་བས་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་

འདུ་བས་སྤིང་ཞིའི་རྒྱུད་པ་སེལ་བ་སོགས་ཕན་ཡོན་ཚད་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
རྒྱན་ལས། ཏྲག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀྱན་དང་། ཉེས་པར་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །
ཁ་དང་འཆི་བ་དག་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱོབ། འཆོ་བ་དག་ནི་
ཐམས་ཅད་དང་། རན་སོང་དང་ནི་གནས་མིན་དང་། འཛིགས་ཚོགས་ཐེག་པ་དམན་
དག་ལས། སྦྱོབ་ཕྱིར་སྦྱབ་ཀྱི་དམ་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ལུང་འདས་ལས། གང་སུ་
གསུམ་ལ་སྦྱབས་སུ་གོ། དེ་དག་ལུང་དུ་སངས་རྒྱས་འགྱུར། ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་
བརྟེན་པ་ལས། མི་གང་གསུམ་ལ་སྦྱབས་སུ་འགོ། དེ་ཡིས་ཚོགས་ཀྱང་རབ་རྩོགས་
ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་འགྲུབ་པ་དང་། ཆོས་དང་དགོ་འདུན་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས། རྒྱབས་སུ་སོང་བའི་བསོད་ནམས་གང་། གཤལ་ཏེ་
དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། བཅ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀའ་ནས། དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་
པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་ནང་གསང་བའི་རྒྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱོད་མའི་དམར་ཁྲིད་ལས་གསུངས་
པ་ནི། དང་པོ་སྤྱིའི་རྒྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་དང་ཐུན་
མོང་གི་ལྷ་བཅས་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱབས་སུ་སོང་ནས་ལྷ་
གཞན་ལ་ཕྱག་མི་འཆོལ། ཆོས་ལ་སྦྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་འཆོ་བ་སྤྲངས། དགོ་
འདུན་ལ་སྦྱབས་སུ་སོང་ནས་སྤྲེགས་ཅན་ལ་མི་འགོགས་པ་གསུམ་ཡིན།

དང་པོ་ལྷ་གཞན་ལ་ཕྱག་མི་འཆོལ་བ་ནི། ལྷ་གཞན་གྱི་ལང་དང་བྱབ་འཇུག་དང་དབང་
ལྷག་ཆེན་པོ་དང་དེ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ན་སྦྱབས་འགྲོ་ཉམས།
དེ་ནམས་ལ་སྦྱབས་སུ་སོང་ན་སྦྱབས་འགྲོའི་སྤོམ་པ་འཆོར།

གཉིས་པ་སེམས་ཅན་ལ་འཆོ་བ་སྤྲངས་པ་ནི། ཆེ་རབ་གསོད་པ་ཡིན། དེས་སྦྱབས་
འགྲོའི་སྤོམ་པ་འཆོར། ཁོང་ཁྱོས་རྟེན་པ་དང་འཁོལ་བ་དང་སྤྱོད་འཁོགས་པ་དང་གོ་རབ་འཇུག་

པ་དང་རྩིང་བ་འབལ་བ་སོགས་བྱས་ན་སྒྲོམ་པ་ཉམས་པ་ཡིན།

གསུམ་པ་ལྷ་སྟེགས་ཅན་ལ་མི་འགྲོགས་པ་ནི། ལྷ་སྟོང་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པའི་མི་
དང་འགྲོགས་ན་སྒྲོམ་པ་ཉམས། དེ་དང་ལྷ་སྟོང་བསྟན་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་སྒྲོམ་པ་འཆོར་བ་
ཡིན་ནོ། །

ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལྷ་ལས། དང་པོ་དུས་རྟག་རྟ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་ཅིང་ཅི་ཟ་ཅི་
འཐུང་གི་ཡུད་ཀྱིས་མཆོད་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་གྱི་སྐྱབ་སྤར་ཅི་འབྱོར་པའི་མཆོད་
པ་བཤམས་ལ། མཆོད་པ་ལ་འབྱོན་པར་གསོལ་བ་གདབ། མཆོད་པ་དངོས་ལ་བཞི་ལས།
དང་པོ་ཡུག་གི་མཆོད་པ་ནི། རང་གི་ལུས་དྲང་པོར་བསྐྱངས་ལ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ། སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་དྲན་པར་བྱ་ཞིང་ཡུག་འཆལ་བས། དེ་
རྣམས་ཀྱི་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆོན་པ་ལ་གཏུགས་པར་བསམ་མོ། །གཉིས་པ་རྩེ་མི་ཀྱི་
མཆོད་པ་ནི། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བབྱང་བ་དང་མ་བབྱང་བ་དང་།
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཆོད་པ་དང་། བདག་གི་ལུས་ཀྱང་འབུལ་ལོ། །གསུམ་པ་བསྟོད་པའི་
མཆོད་པ་ནི། དབྱངས་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོན་ནས་བྱའོ། །བཞི་པ་བསྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། སྟོང་
པ་ཉིད་དང་སྟིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྟེད་པར་བསྒྲོམས་ནས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་དག་
བའི་རྩ་བ་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་སྒྲོན་
ལམ་འདེབས་པ་ཡིན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཆུ་པོར་གང་དང་དུད་པ་རུལ་གཅིག་གི་དགོས་
པ་མེད། རང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ཟེར་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན། ཅི་ཟ་ཅི་འཐུང་གི་ཡུད་ཀྱིས་
མཆོད་པ་ནི། ཟས་ཀྱི་ཡུད་ཀྱིས་ལྷ་བཞོས་གསུམ་བཅད་ལ་ཨོྭ་ཨྭ་ཨྭ་ལན་གསུམ་བརྗོད་
པས་བདུད་རྩི་རྒྱ་མཆོར་གྱུར་པར་བསམ། དེ་ནས་རང་གི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་པོ་དཔག་རྟ་མེད་པས་བསྒྲོར་ནས་བཞུགས་པར་བསམས་ལ། དེ་རྣམས་ལ་བདུད་
རྩི་མཆོད་པ་བཞེས་ཤིག་པར་འབུལ། དེ་ཙམ་མ་གཤིས་ན་དཀོན་མཆོག་བཞེས་ཤིག་པར་

འབུམ། ཐ་ན་འབུལ་རྒྱ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཀྱང་ཉི་མ་རེ་ལ་རྒྱ་མོར་བ་རེ་འབུལ་ལོ། དེ་ལྟར་
མ་ལུལ་ན་རྒྱབས་འགོ་འཛིན་པ་ཉམས་པ་ཡིན། དཀོན་མཆོག་ལ་ཟས་ཀྱི་དགོས་པ་མེད།
རང་གི་ཆོགས་མ་ཆོར་བར་བསགས་པ་ཟ་གཏོར་ཡིན།

གཉིས་པ་ལུས་སྒོག་དང་གཅིགས་དང་བྱ་དགའི་ཆེད་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་སྤྱོད་
བ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་སྤྱོད་བ། མིག་འབྱོན་པ་དང་། སྒྱིད་པ་གཅོད་པ་དང་། རྩ་བ་གཅོད་
པ་དང་། ལྷ་གཅོད་པ་དང་། ཡན་ལག་གཞན་གཅོད་ཟེར་ཡང་གཅོད་དུ་འཇུག་པ་ལས་
མི་སྤྱོད་བ་ཞིག་དགོས། སྒོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་སྤྱོད་བ་ནི། གསོད་ཟེར་ཡང་གསོད་དུ་འཇུག་
པ་ལས་རྒྱབས་འགོ་མི་སྤྱོད་བ་ཞིག་དགོས། གཅིགས་དང་བྱ་དགའི་ཆེད་དུ་མི་སྤྱོད་བ་ནི།
འཛམ་བུའི་གླིང་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ལ་སྒྱེན་གྱིས། རྒྱབས་འགོ་ཐོངས་ཟེར་ཡང་མི་གཏོར་
བ་ཞིག་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་ལ་ན་ཚ་དང་སྒྱིད་སྒྲུག་ཅི་བྱུང་ཡང་ཐབས་གཞན་མི་བཅའ་བ་ནི། རང་
ལ་ན་ཚ་སོགས་བྱུང་དུས། མཆུལ་དང་མཆོད་པ་རྣམ་ལྟ་བུ་བཤམས་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་ལུལ་ཏེ། དེ་ནས་རྒྱབས་འགོ་བྱ། སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱུས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་གི་ན་ཚ་དང་
མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྱུང་པོ་དང་འབྱུང་པོ་ལས་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་ཞིང་།
ཞི་བ་དང་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་
གདབ་། གཞན་ཡང་ཆོགས་བསགས་སྒོག་འདོན་དང་གཏོར་མ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱབས་
འགོ་འཛིན་ཀྱང་འགོ་བར་བྱས་པས་ཆོག དེས་ཀྱང་མ་ཡན་ན་དཀོན་མཆོག་ལ་བྱིན་རྒྱབས་མེད།
ཆོས་མི་བདེན་སྟུང་དུ་ལོག་ལྟ་སྒྱེ་མི་རུང་། བདག་རང་གི་ལས་རན་ཟད་པའི་དུས་ན་སོས་
ཏེ་འོང་སྟུང་དུ་བསམ། མོ་བོན་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་མི་བཅའ་བར་རྒྱབས་འགོ་
འབའ་ཞིག་བྱའོ། །

བཞི་པ་སྤྱོད་པ་ལ་འགྲོ་ཡང་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིད་ལ་བྱན་
པར་བྱས་ལ་མཆོད་པ་བྱ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙུག་། སང་ལྟ་བུ་ཤར་དུ་འགོ་ན། དེའི་རིང་
ལྟ་བུར་མཆོད་པ་མཆོད་པ་བཤམས་ལ། སྤྱོད་པ་འདིའི་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། སྤྱི་མ་རྩེ་རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱུས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་འདི་ཚུན་ཆད་དུ་
འགོ་བལ་དེ་བར་དེར་མ་བྱིན་ཚུན་ཆད་ལ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པའི་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཞིང་
བཟླ་ཤིས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་ལ་འགོ། དེ་རིང་མ་གྲུབ་ན་ཡང་ནམ་
འགོ་བའི་དུས་ན་དེ་ལྟར་བྱ། འགོ་བའི་ཆེ་ཐེམ་པའི་བྱི་རོལ་ནས་གོམ་པ་བཅུ་ལྔ་བཅུན་
ཚུན་ཆད་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་མ་བྱན་ན་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཉམས་པ་ཡིན། དེའི་དུས་ཀྱིས་མི་པན་པ་
ལས་བྱིས་ནི་མི་འཆོར། ལར་སྐྱབས་སུ་འགོ་ལ་སློབ་ལེལ་ན་བསྐྱུ་མི་མིན་དོ། །

ལྷ་པ་སྐྱབས་སུ་འགོའི་ཡོན་ཏན་བྱན་པར་བྱས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ན། རེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་ལ་རེ། ལྷོས་ཀྱང་དཀོན་
མཆོག་ལ་ལྷོས། སྐྱབས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་ཁོ་ན་ལ་འགོ། གསོལ་བ་ཡང་དཀོན་མཆོག་
ལ་བདེབས། བྱིན་རྒྱལས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་ལ་ཁྱེད་གོས། ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་
གི་རྟེན་ལུགས་སུ་སྤྱོད་པ་དང་། འབྲུར་དུ་དོད་པ་དང་། རིས་སུ་བྱིས་པ་དང་། མཆོད་
རྟེན་དང་། བོ་ཉི་དང་། སྤྱོད་པ་བཅས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱར་མོས་པ་བྱས་ལ་ཕྱག་
མཆོད་དང་གསོལ་བ་གདབ། འདིས་ཆོས་སྤྱི་འོ་བོར་ལེལ་གྱིས་རྟོགས་ནས་འགོ་བལ་
མིན་དོ། དེ་ལྟར་མ་གྱུར་ཀྱང་ད་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་སོགས་བྱས་
ཤིང་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཞག་པས་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་འབྱུར་
པ་ཡིན། རང་ལ་ཡོན་ཏན་དང་བདེ་བ་ཅི་བྱུང་ཡང་སྤྱི་མ་དང་དཀོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལས་
ཡོན་པར་བསམ། དེས་བྱིན་རྒྱལས་འཇུག་པ་ཡིན། རང་ལ་སྦྱོན་དང་སྤྱོད་པ་ཅི་བྱུང་

ཡང་རང་གི་ལས་ངན་ཡིན་པར་བསམ། དེས་ལས་ངན་ཐམས་ཅད་འཛད་པ་ཡིན། ལས་
རང་གིས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྒོ་མ་ཁེལ་བར། དཀོན་མཆོག་ལ་བྱིན་སྐབས་མི་འདུག་ཟེར་
ནས་ལོག་ལྟར་འཛིན་ན་དཔྱལ་བའི་གཏིང་ནས་མི་ཐར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐབས་སུ་སོང་
བ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་ཚུང་པ་ནི། དཀོན་
མཆོག་ལ་སྐབས་སུ་སོང་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཟེར་བ་ཡིན། སྐབས་འགོ་མ་སྐྱེས་ན་
གང་ཟག་འཕགས་པ་དང་སྒྲོམ་ཆེན་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ཟེར་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
པའི་བྱུང་མི་ཚུད་དོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲོམ་པ་མཐའ་དག་གི་
རྟེན་དུ་རུང་བ་ནི། སྐབས་འགོ་འི་སྒྲོམ་པ་ཤོར་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
འཆོར་། སོར་འཇུག་པ་ཡང་སྐབས་འགོ་འི་སྒྲོམ་པ་སོར་ཆུད་པས་ཆོག་སྟེ། དེ་ཡང་རང་
གིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མོས་པ་བྱས་ནས། དེའི་སྐྱེན་སྲར་སྒྲོམ་པ་བྲུང་བས་ཆོག་གོ། །
གསུམ་པ་སྲར་བྱས་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ནི། བསྟེན་གནས་
ནས་གསང་སྔགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཐོག་མར་གསུམ་ལ་བསྐབས་སུ་འགོ་བའི་སྒྲོམ་
པས་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲབ་ཅིང་ཟད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་སྐབས་འགོ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་
སྒྲིབ་པ་གཏན་ནས་འཛད། ཐུན་མོང་བས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྒྲབ་པར་བྱེད། ཡང་སྐབས་
འགོ་གཤའ་མ་ཤིག་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ན་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཏན་ནས་འཛད། ཆོག་ཙམ་གྱིས་
ཀྱང་སྒྲབ་པར་བྱེད། ཡང་འགོ་འཆག་ཉལ་འདུག་དུས་རྟག་ཏུ་སྐབས་འགོ་བྱས་ན་གཏན་
ནས་འཛད། མདོ་ལོང་མདོ་ལོང་གིས་ཀྱང་སྒྲབ་གསུངས། བཞི་པ་རྒྱད་ལ་བསོད་
ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཆོ་རིང་བ་དང་།
ནད་མེད་པ་དང་། དཔལ་དང་གཟི་མདངས་དང་ལྷན་པ་དང་། འབྱོར་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་
སོགས་པ་ཡང་སྐབས་འགོ་ལས་འབྱུང་ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བླ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱང་སྐབས་འགོ་ལས་འབྱུང་བའོ། །ལྷ་པ་ཆོ་འདིའི་བར་དུ་གཙོད་པ་མི་དང་

མི་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པ་ནི། རང་ལ་སྐྱབས་འགོ་གཤམ་མ་ཞིག་སྟོ་ལ་སྐྱེས་
ཅམ་ན། ཆོ་འདི་ལ་མའི་བར་དུ་གཅོད་པས་ཀྱང་མི་ཚུགས། མི་མ་ཡིན་སྟུང་རྒྱལ་པོ་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་མི་ཚུགས་སོ། །**དྲུག་པ་རི་ལྟར་བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་**
པར་འགྱུར་བ་ནི། སྐྱབས་འགོ་གཤམ་མ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་ཅི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་
འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་དེ། སྐྱབས་འགོ་ལ་སྟོ་ཞེས་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསོལ་
བ་བཏབ་ན་ཅི་འདོད་འོང་བ་དང་འདྲའོ། །**བདུན་པ་རན་སོང་དང་རན་འགོ་དང་ལོག་**
པར་མི་ལྟར་བ་ནི། རན་སོང་ནི་དཔལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་ལ་བྱ། རན་འགོ་ནི་ཡུལ་མཐའ་
འཁོབ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མེད་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན། ལོག་པར་ལྟར་བ་ནི་མུ་སྟེགས་ཏེ།
དེ་དག་ཏུ་མི་ལྟར་བར་འདོད་ན་ཡང་སྐྱབས་འགོ་ཁོ་ན་བྱའོ། །**བརྒྱད་པ་ལྟར་དུ་མངོན་**
པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཕན་ཡོན་གཞན་ལྟ་སྟེས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསང་སྟགས་ནས་ཆོ་གཟིག་ལུས་གཟིག་ལ་འཛང་རྒྱ་བར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་
ལྟར་དུ་འཛང་རྒྱ་བ་ལས་མེད། དུས་རེས་འགའ་སྐྱབས་འགོ་བྱས་པས་ཆོག་སྟམ་པའི་དོགས་
པ་བཅུད་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་ལྟར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱུ་ལས་པར་འཐོབ་བོ། །སྐྱབས་འགོ་ལ་རེམ་
ན་ཆོས་མང་པོ་བྱ་མི་དགོས། བྱང་རྒྱུ་ལས་འཆོལ་དོགས་མེད་དོ། །རང་ལམ་ལོག་པར་
སོང་གིས་དོགས་པ་ལ་ཡང་ལམ་རྣལ་མ་དང་ཐུད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དེ་དང་ཅིས་
ཀྱང་འཐུད། སྟོང་ཉིད་དང་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་སོགས་ཆོས་ཟབ་མོ་སྐྱེར་མ་འདོད་
པ་ཀུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བས་སྐྱབ་པ་འབྱོར་ཤིང་ཆོགས་བསགས་པས་སྐྱེ་བ་ཡིན།
དེ་ལྟར་བྱས་པས་སྐྱོབ་ལུགས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་
བ་ནས་དངོས་སུ་ཐུག་གིས་ཁྲིད་ནས་གདོན་ནམ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་མི་བཏུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་
བཏུབ་ན་སངས་རྒྱས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལ་ཐབས་མཁས་པ་དེས་སེམས་ཅན་གཟིག་ཀྱང་མ་ལུས་

པར་འདོན་མོད། འོ་ན་ཅིས་སྟོབ་ན་ཆོས་ཀྱིས་སྟོབ། སྐྱབས་འགོ་རྒྱུད་ལ་སྟེས་ན་ཆོས་གཞན་
བྱ་མི་དགོས། དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེས་མི་སྟོབ་མི་སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནང་གི་སྐྱབས་འགོའི་བསྐྱབ་བྱ་ལའང་སྤར་ལྟར་བརྒྱུད་ལས། བྱང་པར་
གི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་ནི། དང་པོ། སྤྲུལ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སྤྲུལ་ལ་ངན་སེམས་འབྱུ་
སེམས་མི་ལམ་ཅམ་དུ་འང་མི་བྱ། གཉིས་པ། ཡི་དམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་ཡི་དམ་གི་
སྒོམ་བཞུས་རྒྱུ་མི་བཅད། གསུམ་པ། མཁའ་འགོ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་ཆོགས་དང་
བསྐྱང་བཤགས་སོགས་དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་རྒྱུན་མི་བཅད་པའོ། །

ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལྟ་ནི། དང་པོ། ཅི་ཟ་ཅི་འབྱུང་གི་ཕུད་བདུད་ཅིར་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་ལ། སྤྲུལ་སྟྱི་བོར་བསྒོམས་ལ་མཆོད། ཡི་དམ་སྟིང་གར་བསྒོམས་ཏེ་མཆོད།
མཁའ་འགོ་ལྟེ་བར་བསམ་སྟེ་མཆོད་པའོ། གཉིས་པ། ཐུགས་གང་དུ་འགོ་ཡང་སྤྲུལ་ཡི་དམ་
མཁའ་འགོ་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་གདབ། སྤྲུལ་སྟྱི་བོར་བསྒོམ། རང་ཡི་དམ་དུ་བསྒོམ།
མཁའ་འགོ་ཆོས་སྟོང་དཔུང་གཉིན་དུ་བསྒོམས་ཏེ་འགོ་བར་བྱའོ། གསུམ་པ། ལུས་དང་
སྟོག་གི་བྱིར་ཡང་མི་སྟོང་བར་སྤྲུལ་སྟིང་བཞིན་བསམ། ཡི་དམ་མིག་བཞིན་བསམ། མཁའ་
འགོ་ལུས་བཞིན་བསམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། བཞི་པ། རང་ལ་ན་ཆ་སྦྱིད་སྟུག་ཅི་བྱུང་ཡང་
སྤྲུལ་ལ་གསོལ་བ་གདབ། ཡི་དམ་ལ་མཆོད་པ་བྱ། མཁའ་འགོ་ལ་གཏོར་ཆོགས་གཏོར་
བ་མ་ཡིན་པ། མོ་བོན་སོགས་ཐབས་གཞན་མི་བཅའ་བ་ལ་བསྐྱབ་བོ། ལྟ་པ། སྤྲུལ་ཡི་
དམ་མཁའ་འགོ་གསུམ་གི་ཡོན་ཏན་དྲན་པས་ཡང་ཡང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་སྟེ། སྤྲུལ་ལ་
སྐྱབས་སུ་སོང་བས་བྱིན་སྐྱབས་འབྱུག་ ཡི་དམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
སྐུ་འཕྲོག། མཁའ་འགོ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་བར་ཆད་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ལྟར་ནང་གི་
སྐྱབས་འགོ་བཞིས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། སྤྲུལ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་རང་ཉིད་འཆིང་བའི་
སྤོ་ལས་སྟོབ། མི་ཤེས་གཏི་ཐུག་གི་བར་ཆད་སེལ། ཐུག་མཐོང་རིག་པའི་ཆོགས་རྫོགས།

རྟོགས་པ་རང་ཤར་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་ངོ་། །ཡི་དམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཐ་མལ་འབྲུལ་
འཛིན་ལས་སྒྲོབ། ཞེ་སྤང་ན་རག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ། རང་བྱུང་གི་ཚོགས་སོག་ དུག་རྒྱ་
ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་ངོ་། །མཁའ་འགྲོ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་བར་ཆད་འབྱུང་པོ་
ལས་སྒྲོབ། ཡི་དུགས་དབུལ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ། ཞེན་གྲོལ་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཚོགས་
རྟོགས་། བདེ་ཆེན་ཡོངས་སྐྱའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གསང་བའི་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་ལའང་སྤར་ལྷར་གཉིས་ལས། བྱད་
པར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་ནི། དང་པོ། ལྷ་བརྟོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཉམ་པས་སངས་རྒྱས་ལོགས་ནས་ཐོབ་རྒྱ་མེད་པར་
གདིང་བཅའ། ལྷང་སེམས་ཐ་མི་དད་ཏུ་རྟོགས་པས་སྤང་སྟོང་དབྱེར་མེད་གདིང་བཅའ་བ་
ལ་བསྐྱབ་པོ། །གཉིས་པ། སྒྲོམ་པ་ཉམས་དང་ལྷན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཤེས་པ་མྱིར་མ་
བཞག་ནང་དུ་མི་དགུག་རང་བབས་ལྷག་པ་གཏད་མེད་ཏུ་གཞག་པ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །
གསུམ་པ། སྒྲིད་པ་རོ་སྒྲོམས་དང་ལྷན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་ཐམས་ཅད་
དུ་བསྒྲོམ་དུ་མེད་ཀྱང་། ཡངས་སུ་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །ཐུན་མོང་གི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་བདུན་ཏེ། སངས་རྒྱས་སེམས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་སྤྲ་མ་མི་སྤང་། ལྷང་བ་སེམས་
སུ་རྟོགས་ཀྱང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་ཙ་རྒྱན་མི་གཅད། དཔུལ་བ་ལ་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་སྤྲིག་
པ་ཕྲ་མོ་ནས་སྤང་། སངས་རྒྱས་ལ་རེ་བ་མེད་ཀྱང་ཆོས་གང་ལའང་སྐྱར་བ་མི་གདབ། རང་
ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བྱད་པར་ཅན་མཐོང་ཡང་རྒྱལ་དང་རྫོམ་པ་མི་བྱ། རང་གཞན་གཉིས་
སུ་མེད་པར་གོ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་སྤྲིང་རྗེ་རྒྱན་མི་གཅད། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་
མེད་ཏུ་རྟོགས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་དགོན་པར་གོམས་པར་བྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་བདུན་ནོ། །དེ་
ལྷར་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན་གྱི་བྱད་པར་ཡང་། ལྷ་བ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་རྟག་
ཆད་གཉིས་ལས་སྒྲོབ། ལོག་ལྷ་ཞེན་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་སེལ། ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་གྱི་

ཆོགས་སོག་རྒྱ་གསུམ་འགག་མེད་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་ངོ་། །སྒྲོམ་པ་ལ་རྒྱབས་སུ་སོང་
བས་ལྟ་བས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་ལ་སྒྲོབ་པར་བྱེད། རྟོང་ཞེན་བག་ཆགས་གྱི་བར་ཆད་སེལ། གཉིས་
མེད་བྱང་འཇུག་གི་ཆོགས་སོག་ ཐག་ཆོད་ཡེ་གོལ་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་ངོ་། །སྒྲོད་པ་ལ་
རྒྱབས་སུ་སོང་བས་ལོག་སྒྲོད་ཆད་ལྟ་ལས་སྒྲོབ་པར་བྱེད། ཚུལ་འཆོས་ཐོ་ཅིའི་བར་ཆད་
སེལ། ཆགས་མེད་བེད་ལོང་གི་ཆོགས་སོག་ ཅི་སྒྲུད་དགེ་བར་འགྲུལ་བའི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་
ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱབས་འགོ་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་དུ། ཆོས་བྱི་ནང་ལྟ་བ་མཐོ་དམན།
རྒྱགས་མཚན་ཉིད་ཅུ་བ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་མན་ངག་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བྲས་ན་ཆོས་
ཆོས་སུ་འགོ། ཆོས་ལམ་དུ་འགོ། ལམ་འབྲས་བུར་སློབ་འགོ། མཁར་ཆེན་བཟའ་ཡིས་དེ་
ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ ཅེས་གསུངས་སོ། །

འོན་ཆེན་རྒྱལ་གསུམ་ཞེས་པའི་མཚན་འདི་ཡང་། །

བསྐལ་བ་བྱེ་བ་ཤག་བརྒྱར་རྟེན་དཀའ་བས། །

ད་ལྟེས་སྒོན་བསགས་དཔལ་གྱིས་འབྱོར་དུས་འདིར། །

འབྲལ་མེད་རྒྱབས་སུ་བསྟེན་ཅིག་ཤེས་ལྡན་རྒྱམས། །

རྒྱབས་འགོའི་བྲིད་གྱི་རྒྱབས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་ལམ་དམན་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པ་ཐེག་ཆེན་ལམ་ཅུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྲིད་ལ་གསུམ། སྒོན་འགོ་ཆད་མེད་བཞི་ལ་སྒོ་སྦྱང་བ། དངོས་གཞི་
བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་པ། རྗེས་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲུང་ཚུལ་ཕན་ཡོན་བཅས་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། དེ་ལྟར་རྒྱབས་སོང་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གིས། བྲམས་
པའི་ས་གཞིར་སྟོང་རྗེའི་མེ་ཏྲག་བཀྲམ། །དགའ་བའི་གྲིབ་བསིལ་བཏང་སྟོམས་ཆུག་ཅང་
གིས། །འགོ་ལ་ཕན་བྱིར་རང་གི་སེམས་སྒྲུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་

འབྱོར་། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྙིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། དགའ་བ་ཆེན་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མེད་པ་བཞི་ཡི་ངོ་བོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་
འདོད་པ་བྱམས་པ། སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་སྙིང་རྩེ། སྤྱག་བསྐྱལ་མེད་པའི་
བདེ་བ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དགའ་བ། ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་གི་སྒོ་བཏང་བ་བཏང་སྟོམས་
ཏེ་དེ་བཞི་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་
ཡོད་དེ། སྙིང་པོ་མཆོག་ལས་ཤུ་རིའི་བྲ་འདི་ལ་སེམས་ཡང་དག་པར་མ་བསྐྱེད་རྩིས་སུ་མ་
བསྐྱེད་པའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་བཞི་ནི་ཆངས་པའི་གནས་
པ་བཞི་སྟེ། སྤྱི་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའོ། །སེམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད།
རྩིས་སུ་བསྐྱེད་པའི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་བཞི་ནི་ཆད་
མེད་པ་བཞི་སྟེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དུ་འདུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས། དེ་
ལ་ཆངས་པའི་གནས་པ་བཞིའི་དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་
ཆད་ཡོད་པ་ལ། སྟོང་རྣམ་པ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིར་སྒྲུ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐར་པའི་སེམས་
ཀྱིས་མ་ཟིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩ་བོ་གཞུ་ལ་ལུད་མེད་བྲ་རྩ་དང་བཅས་པས་བརྒྱལ་དུས་
པན་རྩེན་གཅིག་ལ་གཅིག་བྱམས་བཞིན་དུ་ཆོ་ཡི་དུས་བྱས་པས་ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་
སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་དཔལ་འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་སྟེ། སྟོད་འཇུག་ལས། སེམས་གསལ་གཅིག་
སྐྱེས་འབྲས་བྱ་གང་། །ཆངས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆད་མེད་
པ་བཞིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་རྣམ་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་
ཆད་མེད་པ་བཞི་སྒྲུ་ཞིང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པའི་ཡུལ་
ལ་། སྟོང་རྣམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཆད་མེད་པ་བཞི་སྒྲུ་སྟེ། ས་སྡེ་ལས། སེམས་ཅན་
དང་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཆད་

198

པ་སྟོང་པར་ལྷག་གོ། རོ་བོ་མི་རྟོག་མི་དམིགས་གིང་ལམོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །
ཞེས་སྟོང་རྗེ་ལའང་དེས་བསྐྱེས་ཏེ་གསུངས་པས་གཞན་གཉིས་ལའང་མཚོན་པར་རྟུས་ལ།
འདིའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་སོགས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་
ནས་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་གོ་སྟོང་
ཅི་རིགས་སྐྱེས་པ་དང་། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས།
གོང་དུ་སྟེགས་སོགས་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དང་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པའི་
ཕན་ཡོན་ཡང་། བྱམས་པས་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཁིང་མཐར་ཐུག་ཞེ་སྟངས་
གནས་གྱུར་མེ་འོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་འོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཐོབ་པ་
ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་ཅེ་མོ་ལས། བྱམས་པས་ཞེ་སྟངས་གནས་སུ་དག། མེ་འོང་ཡེ་ཤེས་འོངས་སྟོན་
རྫོགས་། །ཞེས་སོ། །སྟོང་རྗེས་གནས་སྐབས་སུ་འཆོ་བ་མེད་ཅིང་མཐར་ཐུག་འདོད་ཆགས་
དག་པ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལས། སྟོང་རྗེས་འདོད་ཆགས་
གནས་སུ་དག། ཀུན་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱིས་སྐྱེ། ཞེས་སོ། །དགའ་བས་གནས་སྐབས་
སུ་སྤྲག་དོག་མེད་ཅིང་མཐར་ཐུག་སྤིན་ལས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་བྱ་བ་གྲུབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ཅིང་། སྤྲག་དོག་དག་ནས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱེད་དེ། སྤྲ་མ་ལས། དགའ་
བས་སྤྲག་དོག་གནས་སུ་དག། བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ། །མཛད་པ་ལྷུན་གྲུབ་དམ་
པའོ། །ཞེས་སོ། །བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ལས་སུ་རུང་ཁིང་མཐར་
ཐུག་ར་རྒྱལ་དང་གཏི་མུག་གནས་སུ་དག་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་འབྲུབ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མི་འབྱུར་བས་རྫོང་རྗེ་དང་། མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་སྐྱེ་
མངོན་དུ་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བཏང་སྟོམས་བཏང་སྟོམས་ཆེན་པོ་ཡིས། །ར་རྒྱལ་གཏི་
མུག་གནས་སུ་དག། མཉམ་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་བདག། བྱང་རྒྱལ་རྫོང་རྗེའི་སྐྱེ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདོད་པར་ལྷ་དང་མིའི་ལུས་འབྲུབ་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་

ཡན་བདེ་བྱེད་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སྐྱེ་གནས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་སོགས་ཡན་ཡོན་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དཔལ་བྱེད་གི་མདོ་ལས། གང་གིས་
ཚད་མེད་བཞི་བསྐྱེད་པ། །དེ་ནི་བདེ་གསེགས་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས། །ཀྱུན་ཏུ་ཡོན་ཏན་
ཚད་མེད་དེ། །ནམ་མཁའི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ངེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ། ཐོག་མར་སྐྱེ་སྤྱི་རིམ་ནས་བཟུང་སྟེ། དང་པོ་
བཏང་སྒྲོམས་བསྐྱེད་པ་ལའང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དམིགས་ཡུལ་ཡོངས་
སུ་བརྟགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ད་ལྟར་པ་མ་དང་གཉེན་འདུན་ལ་སོགས་པ་རང་གི་
ཕྱོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་། དག་དང་དེའི་ཕྱོགས་ལ་སྤང་བའི་སེམས་འདི་མི་རིགས་ཏེ། ཆོ་
རབས་སྤྱི་མར་དག་འདིས་ཀྱང་གཉེན་བྱས། གཉེན་གྱིས་ཀྱང་དག་བྱས་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་
པ་དང་། ད་ལྟའང་ཉག་ཏུ་དགས་ཀྱང་གཞོད་པར་མི་རུས་ཤིང་བསྐྱེད་ན་གཉེན་བཞིན་པན་
པའང་མིན་ལ། གཉེན་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་མི་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། འཐབ་པ་དང་། རོར་རྩལ་
འགོད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་འདོད་པ་བྱུང་ན་རང་གི་སེམས་ལ་ཟུག་རྩ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དག་
བཞིན་དོན་ལ་གནས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ནའང་གཉེན་དགར་འབྱུར་བ་དང་། དག་གཉེན་
དུ་འབྱུར་བ་སོགས་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ཕྱོགས་ལ་ཆགས། གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྤང་
བའི་སེམས་ཀྱིས་ཉེ་རིང་དུ་བརྟགས་པའི་སྒོ་སྤངས་ལ་དག་གཉེན་ངོ་མཉམ་གྱི་དོན་ལ་བརྟག་
ཅིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་བལྟ་བ་ནི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའོ། །སྤྱོད་རྣམ་པ་
ནི་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་གཅིག་ནས་གཉིས་དང་གསུམ་དང་། སྒོང་གཅིག་དང་། ཡུལ་ཁམས་
གཅིག་དང་། སྤྱིང་གཅིག་དང་། སྒོང་གཅིག་ནས་ནམ་མཁའི་མཐའི་བར་གྱི་ཀྱན་ལ་སྒྲོམས་
པར་བསྐྱེད་ཤིང་མཐར་དམིགས་པ་མེད་པའི་བཏང་སྒྲོམས་ཆེན་པོ་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་གོམས་ནས་བྱམས་པ་བསྐྱེད་པ་ལའང་གཉིས་ལས། དམིགས་ཡུལ་ནི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དེ། རང་ཕྱོགས་པ་བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཀྱན་ལ་བདེ་བ་དང་འཕྲད་པར་སྒྲོན་

པ་བཞིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་བདེ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཀུན་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པར་
 གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་ཡོངས་ལ་སྟོམས་པར་བྱམས་པ་བསྒྲུལ་བ་སྟེ། སྟོའི་རྣམ་པ་ནི་དང་པོ་རང་
 གི་པ་མ་ལྟ་བུས་མཆོན་ནས་སྟིང་ཉི་བ་དག་བདེ་བ་འཕྲད་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ནས་
 གཞན་གཅིག་ནས་ཀུན་གྱི་བར་དུ་དེ་ལྟར་དུ་བསྒྲུལ། རྗེས་གང་དུའང་དམིགས་པ་མེད་
 པའི་རང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལ་གོམས་ནས་སྟིང་རྗེ་བསྒྲུལ་པ་ལའང་། དམིགས་
 ཡུལ་རན་སོང་གི་འགྲོ་བའམ་མི་མཛེན་དེ་ཅན་ལྟ་བུ་སྟུག་བསྐྱེད་དག་པོས་གདུངས་པ་སྟོས་
 མི་བཟོད་པ་ཞིག་བསམས་ལ། སྟོའི་རྣམ་པ་སྟུག་བསྐྱེད་འདི་དང་བྲལ་བར་ཤོག་ཅིག་སྟམ་
 པའི་སྟིང་རྗེ་དུང་དུང་བ་མཆི་མ་ཐོན་ཐོན་དུ་བསྒྲུལས་ལ་མཐར་སེམས་ཅན་གཅིག་ནས་ཀུན་
 གྱི་བར་ལ་བསྒྲུལས་པའི་རྗེས་གང་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་རང་ལ་དར་ཅིག་མཉམ་པར་
 བཞག་གོ། །དེ་ནས་དགའ་བ་སྟོམ་པ་ནི། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡུལ་ན་སུ་ཞིག་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་ཆེ་
 རུང་ཅི་ཡོད་པ་ནས། བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། སྟོའི་
 རྣམ་པ་བདེ་བ་འདི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། འདི་བས་ཀྱང་སྦྱིད་ཅིང་བདེ་བ་ཆེ་རིང་བ་དང་།
 འཁོར་མང་བ། འོངས་སྦྱིད་འབྱོར་བ། འཆོ་བ་མེད་བ། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པས་
 བས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་འབྱོར་བར་ཤོག་ཅིག་སྟམ་དུ་ཡུལ་གཅིག་ནས་ཀུན་གྱི་
 བར་ལ་སྦྱར་ཞིང་བསྒྲུལས། བྱད་པར་དུ་རང་ལ་གཞོད་པའི་དག་པོ་དང་སེམས་ལ་ཕྲག་
 དོག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱར་ཞིང་མཐར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རང་དུ་
 མཉམ་པར་བཞག་གོ། །དེ་ནས་རྩལ་སྦྱར་བ་ནི། གོ་རིམ་ངེས་པ་ཅན། བྱམས་པ། སྟིང་རྗེ།
 དགའ་བ། བཏང་སྟོམས་བཞི་པོ་རིམ་པར་བསྒྲུལ་ཞིང་། ཡང་བསྒྲོག་ནས་བསྒྲུལ་པ་བཏང་
 སྟོམས་ནས་བྱམས་པའི་བར་དང་། སྟེལ་མ། བྱམས་པ་དང་དགའ་བ། སྟིང་རྗེ་དང་བཏང་
 སྟོམས་སྟེལ་ཏེ་བསྒྲུལ་ཞིང་། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་གོམས་པར་སྦྱོང་སྟེ། དེ་དག་སྦྱོར་
 དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པར་ཉམས་སུ་བྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ། གོ་དོན་རྣམ་པར་
བཞག་པ་དང་དམིགས་ཀྱིས་དངོས་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམ་གཞག་སྦྱིར་བཤད་
པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཨོ་རྒྱལ་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་ཞལ་ལུང་དངོས་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། དེ་ལྟར་ཚད་མེད་བཞི་ལ་གོམས་པ་ཡིས། ཁོས་ཀྱལ་ཅ་
བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད་ལས། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས།
ལྷུང་དུ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཛང་བྱ་བར་འདོད་པས། ལྷག་
པའི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།

འདི་ལ་གཉིས། དེ་ལྟར་སྒྲོབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དངོས་
བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཅག་རྣམས་ད་རེས་བྲུ་མེད་བྱང་ཆུབ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་ན་
འཁོར་བའི་གནས་རིས་མཐོ་དམན་གང་དུ་སྦྱིས་ཀྱང་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འབྲས་
བུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པས་ཉིས་པའི་སྦྱོན་གྱི་རང་བཞིན་ངན་
སྦྱིགས་དང་བྱི་སའི་ལུང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ནི་སྦྱོན་དང་བཅས་པ་
སྟེ། །དེ་བཞིན་གཟུགས་གྱི་ཁམས་ཀྱང་སྦྱོན་དང་བཅས། །གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱང་སྦྱོན་
དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཁྱ་ངན་འདས་པ་འབའ་ཞིག་སྦྱོན་མེད་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་
མིན་པ་ལས་ཐར་པའི་ལུང་འདས་གྱི་འབྲས་བུ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཅམ་ཐོབ་པས་ཆོག་
གམ་སྟམ་ན་མི་ཆོག་སྟེ། ཉན་རང་འཕགས་པ་དེ་དག་རང་རེ་སོ་སྟེ་ལས་དང་པོ་པ་ལ་ལྟོས་
ན་སྤྲུག་ཀྱན་འགོག་པའི་ལུང་འདས་གྱི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་མཛད་པས་ངོ་མཚར་དང་ཡོན་
ཏན་ཆེ་མོད། ཐེག་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྟོས་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་གནག་རྗེས་གྱི་རྒྱ་
ལས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་ཆེ་སྟེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་རང་དོན་དུ་ཡང་
སྤངས་པ་མ་རྫོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཁོ་ན་སྤངས་གྱི་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་གཏན་ནས་མ་སྤངས་
པ་དང་། རྟོགས་པ་མ་རྫོགས་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གནས་སྤངས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་

ཉི་མོ་ཙམ་རྟོགས་མོད་གྱི་ཚེས་གྱི་བདག་མེད་དང་རྟོན་འབྲེལ་མཐར་ཐུག་མ་རྟོགས། ཡོན་
ཏན་གྱི་བྱུང་པར་ཡང་ཐར་བུ་ཐོར་བུ་མ་གཏོགས་སྟོབས་བཅུ་མི་འཛིགས་མ་འདྲེས་ལ་སོགས་
པ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཚེས་དང་བྱང་འཕགས་གྱི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མ་རྟོགས། གཞན་
དོན་དུ་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྒྱ་རྒྱུད་བས་སེམས་ཙན་ལ་ཕན་ཐོགས་གྱི་རུས་པའི་ཤུགས་
རྒྱུད་བ་དང་། དག་པའི་རྩ་བ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚེས་ཀྱང་ལུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་
སུ་རྒྱུན་ཆད་ནས་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ན་སྤར་ཡང་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་སྒྱབས་འགོ་བདུན་བཅུ་པར། དེས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གིང་། །མ་ལུས་
རང་གི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ནང་དུ་ནི། །སྒྲིས་བུ་དབུལ་པོ་ལྷ་
བུར་གནས། །འདི་དག་སྤྱིད་པས་སྒྲག་པ་ཡི། །ཡིད་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་གཉིས་ཐོབ་པ། །ཆོ་
ཟད་པར་ནི་དགར་འགྱུར་ཞིང་། །མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཙན། །དེ་ལ་མྱ་ངན་འདས་
ཡོད་མིན། །འོན་ཀྱང་སྤྱིད་གསུམ་སྒྲིབ་ནི། །དེ་དག་ལ་ནི་ཡོད་མིན་གྱི། །ཟག་པ་མེད་པའི་
དབྱིངས་ན་འཁོད། །མི་ཤེས་ཉོན་མོངས་མིན་སྤང་བྱིར། །ཁྱིས་ནས་སངས་རྒྱས་གྱིས་
བསྐྱེད་པས། །བྱང་རྒྱུ་གྱི་ནི་ཚོགས་བསགས་པས། །དེ་ཡང་འཛིག་རྟོན་འདྲེན་པར་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ཀླུས། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་དག་ཀྱང་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོས་འབྱུང་
བས་ན། །སྤྱིད་པའི་ལམ་གྱིས་དུབ་རྣམས་ལ། །ངལ་གསའི་དོན་དེ་དེ་ཉིད་མིན། །ཉན་
ཐོས་དེ་དག་དེ་སྤྱིད་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པར། །དེ་སྤྱིད་ཡེ་ཤེས་ལུས་
གཅིག་གིས། །ཏིང་འཛིན་ཕྱོས་པས་བརྒྱལ་ཏེ་གནས། །བསྐྱེད་ནས་སྤྱི་ཚོགས་གཞུགས་
གྱིས་ནི། །སེམས་ཙན་དོན་ལ་དགའ་བྱེད་ཅིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསགས་
ནས། །སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། །དེ་དག་སྟོན་སྟོབ་ལམ་
དུ་ཚོགས་རི་ཙམ་བསགས་པ་དེ་སྟེད་གྱི་ཡུན་ཙམ་དུ་འགོག་པའི་དབྱིངས་སུ་ཏིང་པོ་འཛིན་
གྱིས་བརྒྱལ་ཏེ་གནས་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་པས་

བརྒྱལ་སངས་ནས་སྤྱར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ན་རང་སྤྱར་ལམ་དམན་པ་ལ་ཞུགས་
པའི་དབང་གིས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གྱི་བག་ཆགས་ངན་པ་དེས་གེགས་བྱས་པས་ལམ་བཟོད་
པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བུལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྱང་མཛོན་བྱང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
གྱི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ན་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ལས་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཁྲིམ་རིང་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་༎ སྟོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོབ་སྟོབ་ལས། ཉེ་དུ་ལམོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་མོངས་
སུ་ཆུད་གྱུར་པ། ཁྲོད་གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་སྤྱང་བཞིན་དུ། སྟེ་ཤི་འཕོས་པས་ངོ་མ་
ཤེས་པ་དེ་བོར་ནས། གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲེལ་བོར་མེད། བྱིས་པ་པང་
ན་བཅས་པ་ཅི་ཡང་མི་རྣམས་པས། གང་གི་རུ་ཞོ་བྱམས་པའི་ལྷགས་གྱིས་ཟག་འབྲུངས་
པ་༎ རྒྱུ་ལ་བ་མང་བཞེན་བྱམས་པས་བཞེན་པ་དེ་དག་འདིར། ཤིན་ཏུ་མ་རབས་ཤིག་
ན་འད་སྟོང་བར་སུ་ཞིག་སྟོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆེ་རབས་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་གི་པ་མ་བྱས་པའི་དྲིན་ཆེན་གསུག་ཡིན་པ་ལ། དེ་དག་གི་དོན་
མི་བྱེད་པར་རང་གཅིག་སུ་ཞི་བདེ་ཆོས་བཞི་དྲིན་མི་ཤེས་ཤིང་བྱས་པ་མི་གཞོ་བའི་ཁུར་
ཅན་སྟེ་བོ་ཐ་གལ་མ་རབས་ཁྲེལ་མེད་གྱི་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འད་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་གྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒྲུལ་པ་ཅུད་ནས་
གཏོང་བར་བྱེད་པས་ཉེས་པ་ཕས་ཕམ་བས་ཀྱང་ཕྱི་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་སྟུང་པ་ལས། གལ་ཏེ་
བསྐལ་པ་བྱེ་བར་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ། སྟོན་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་ཉིད་ལ་འདོད་
བྱེད་ན། རྟོ་ཆོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་བྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ཕས་
ཕམ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཕྱི། ཞེས་གསུངས། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་མགོན་པོ་བྱམས་པས་མདོ་
སྟེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་བདག་ལ་ཕན་འདོད་དུག་དང་མཚོན་དང་ནི། གནམ་ལྷགས་ཕྱི་
དང་དག་ལས་རང་གི་ལུས་སྟོག་པ། རྟོ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཐེག་པ་དམན་པ་རྣམས་གཉིས་
ལས་༎ རྟོ་ལས་རྣམས་གསུམ་གྱིས་བདག་ཉིད་སྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་གང་ཐོབ་པར་བྱ་སྟམ་ན། སྤྱི་ན་མེད་པའི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་
 བློ་སྒྲུབ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་སྤངས་པའི་བྱང་པར་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྫོགས་
 པར་སྤངས། རྫོགས་པའི་བྱང་པར་གཤམ་བྱ་རིམ་བུ་དང་། རིམ་སྟེད་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན། གཞན་དོན་སེམས་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་ལམོར་བ་མ་སྟོང་གི་
 བར་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བས་ཡུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་
 སུའང་དགོ་ཆོགས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། མདོར་
 ན་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས།
 ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་སྤུལ་དབང་སྟེས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །སྟོང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་
 རྒྱལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་དང་། སྤྱད་པ་ལས། རྒྱ་ཡི་ཐེགས་པས་བུམ་པ་དང་པོ་ཐ་
 མའི་བར། །རིམ་གྱི་ཏུང་དུ་ཏུང་དུས་དེ་ཡོངས་འགོངས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དང་པོའི་སེམས་
 གྲང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་རྒྱ་སྟེ། །རིམ་གྱིས་དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་། །
 །ཞེས་གསུངས། ཕན་ཡོན་གྱི་བྱང་པར་གཞན་རྣམས་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། གལ་
 ཏི་གང་ཟག་སྟོར་ཆུང་བ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟམ་དུ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཡོན་ཏན་ཆེ་མོད་ཐོབ་
 པར་དཀར་ཞིང་དེའི་རྒྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་ན་དེ་
 ལྟ་བུ་བདག་གིས་ག་ལ་ལུས་སྟམ་དུ་སེམས་ཤིང་སྒྲིད་ལུག་པར་གྱུར་ན། དེ་ལྟར་བསམ་
 པར་མི་བྱ་སྟེ། ལག་བཟང་གིས་ལུས་པའི་མདོ་ལས། ལག་བཟང་། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་སྟེ། སང་གི་དང་། སྟག་དང་། ཁྱི་དང་། ཅི་སྦྱང་དང་།
 བྱ་ཆོད་དང་། ལྷང་ལྷང་དང་། བྱ་རོག་དང་། ལྷག་པ་དང་། སྟོན་བུ་དང་། སྤང་མ་དང་།
 སྤང་བུ་དང་། ག་སྤང་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་གྲང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འབྱུར་ན། བདག་

མིར་གྱུར་བ་ཞིན་དུ་སློག་གི་ཕྱིར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་
ཉམས་པར་བྱ་སྒྲམ་མོ། །ལག་བཟང་། གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། མི་བརྒྱའམ་
སྟོང་གིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་ན། བདག་གིས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོགས་
ཤིང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཟ་མ་རྟོག་བཞོད་པ་ལས། དེ་ནས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་པོ་སྤྲུའི་གྲིང་ནས་བྱུང་སྟེ། ཡུལ་ལའོར་
མོ་འཛིག་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་བཤང་བ་དང་གཅི་བའི་གནས་དེ་ན། སྤོན་བྱའི་རིགས་བརྒྱ་
སྟོང་དུ་མ་གནས་པ་ལས། དེའི་ཆོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་པོ་བྱང་བའི་གཟུགས་སུ་
སྤྱལ་ཏེ་སྤྱོད་བྱང་བྱང་བྱང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། དེ་དག་
སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་ནས། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་
ཅེ་མོ་ཉི་ཤུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོ་རྗེས་བཅོམ་ནས། དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁ་ནས་སྟོས་
ཀྱི་དྲི་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏེ་འཛིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུས་མཆོན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། སྟོན་འཇུག་ལས། བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ག་ལ་
ཞེས་། །སྦྱིད་ལྷག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི། །བདེན་པར་
གསུངས་པས་བདེན་འདི་གསུངས། །སྤྱང་བྱ་ཤ་སྤྱང་བྱང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྤོན་བྱར་
གང་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དཀའ་སྤྲེལ་མེད་ཐོབ། །
བདག་ལྟ་རིགས་ཀྱི་མིར་སྦྱེས་ལ། །ཕན་དང་གཞོད་པ་རོ་ཤེས་པས། །བྱང་ཆུབ་སྟོན་པ་མ་
བཏང་ན། །བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཅིས་མི་འཐོབ། །ཅིས་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ལུས་
བདེ་ལ། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་བདེ་ན། །གཞན་དོན་ལའོར་བར་གནས་ཀྱང་ནི། །སྟོང་
རྗེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་སྟོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོབས་ཀྱིས། །སྟོན་གྱི་སྤྲིག་པ་ཟད་བྱེད་
ཅིང་། །བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱད་བྱེད་ཕྱིར། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་མཆོ་ཏུ་བཤད། །
དེ་བས་སྟོང་ལ་ཀུན་སེལ་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟོག་ནས། །བདེན་པར་བདེ་བར་འགྲོ་

བ་ལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལུག་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མདོ་རྒྱན་ལས། གང་ཞིག་
སེམས་ཅན་མི་གྱུར་བ། །ཚད་མེད་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དེའི་
ཕྱིར། །ཁྱེམ་པ་དང་དུ་སྒྲུབ་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས། མདོར་ན་འཕགས་པ་སྤྲུལ་གྱིས། །ལུས་
ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་དཔག་ཏུ་མེད་འདོད་ཅིང་། །དགོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་བྱེད་
བ། །དེ་གོ་བྱང་ཆུབ་དཔག་མེད་ཀྱང་། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་པ་བཞིའི། །ཚོགས་ཀྱང་
རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར། །རི་ལྷ་བུར་ན་ཐོབ་མི་འགྱུར། །བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་ཞེས་
བ་དང་། །ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཞེས་བ་དེས། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དག །སྤྲུར་
བ་ཉིད་དུ་སེལ་བར་བྱེད། །སྤྲིག་པས་རན་འགྱོར་ལུས་ཀྱི་ནི། །སྤྲུག་བསྐྲུལ་བ་གྲེས་སྒྲོམ་
ལ་སོགས་འབྱུང་། །དེས་སྤྲིག་མ་བྱས་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །སྤྲིད་པ་གཞན་ན་དེ་མེད་དོ། །
ཚོངས་པས་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ནི། །ཆགས་དང་འཛིགས་དང་འདོད་ལ་སོགས། །དེ་རྟེན་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །དེ་ནི་སྤྲུར་བ་ཉིད་དུ་སྦྱོངས། །ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱིས། །
དེ་ལྟར་གིན་ཏུ་མ་སྤྲུས་ན། །གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མཐར་ཐུག་པར། །འཛིག་རྟེན་འདྲེན་ཀྱང་
ཅི་སྟེ་སྦྱོ། །སྤྲུག་བསྐྲུལ་བ་ལ་དུས་བྱང་ཡང་། །བཟོད་དཀའ་ཡུན་རིང་སྒོས་ཅི་དགོས། །
སྤྲུག་བསྐྲུལ་མེད་ཅིང་བདེ་བ་ལ། །མཐའ་ཡས་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གཞོད། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་
སྤྲུག་བསྐྲུལ་མེད། །ཡིད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ནི་སྤྲིང་རྗེས་འཛིག་རྟེན་ན། །དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་གནས། །དེ་བས་སངས་རྒྱས་རིང་ཐོགས་ཞེས། །སྟོ་དང་ལྷན་པ་སྦྱིད་
མི་ལུག །ཉེས་ཟད་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་ནི། །འདི་ལ་ཏྲག་ཏུ་འབད་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ལས་ཉོན་སྤངས་པས་འབྲས་བུ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་མི་
འབྱུང་ལ། །དུས་སྐད་ཅིག་རེར་ཡང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྒྱུམ་པས།
འབྲས་བུ་བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོད་པ་ལ་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལུག་སྟེ། །དེ་བས་ན་ངོ་མཚར་མྱད་
དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ལ་སྟོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྦྱིད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཁེ་ཉོན་གྱི་བྱང་པར་

ཤེས་པར་བྱས་ནས།

གཉིས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
དངོས་བཤད་པ་ལའང་། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གཞི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བསྐྱབ་
པ་ལ་སྦྱོར་བའི་གཞི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ། རིགས་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་སྦྱིར་ཁམས་དང་ས་བོན་དང་རྒྱ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པའི་རྒྱུའམ་ས་བོན་ཏེ། དེ་ལ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་འདོད་ཚུལ་དང་ཁས་ལེན་
མི་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྒྱད་
སྟེ་མ་ལས། གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ། རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །
ཐོག་མེད་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་སྤང་བ་མཆོག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་
པས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། རྒྱས་འབྲུང་གི་རིགས་གཉིས་སུ་བཞེད་ལ། རང་བཞིན་
གནས་རིགས་དེ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱི་ནང་ཆུད་རིན་ཆེན་གཏེར། སྤྱི་མེད་བཞག་དང་
བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། མཛོད་གས་པས་ན་དབུལ་བའི་སྟུག་བསྟུལ་ནི། རྣམ་མང་
རྒྱན་དུ་སྦྱེད་པུ་འདིས་མྱོང་ངོ་། ། ཞེས་བསལ་བཞག་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་
ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་སྦྱིར་ལའོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་
བྱམས་གཞུང་རྗེས་འབྲང་བཅས་ལ་བོད་འདིར་དབུ་སེམས་སུ་འདོད་ཕྱོགས་སྣ་ཆོགས་སྣང་
ན་ཡང་། རང་ལུགས་སུ་འབྲུང་བ་རྣམས་ནི། ཨོ་རྒྱན་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་དང་། ཀུན་
མཁུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་རིག་འཛིན་སུ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་
པས། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོས་ངེས་དོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་མོར། འདི་ལྟར་བཀའ་ཐ་མ་
ལས་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཡོན་ཏན་ཡི་ལྷན་དུ་ཡོད་ལ། ལམ་ཉམས་སུ་སྤང་
དུས་ཡོན་ཏན་སྦྱེ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ཁས་ལེན་པ་དང་། སྟུགས་ལས་རང་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་
ལའོར་འགོ་བ་ཀུན་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་གཉིས་བྱུང་མེད་པས་གཞི་གཅིག་ལ། ལམ་

ཡང་ཐབས་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་སུ་གཅིག་ལ། འབྲས་བུ་ཡང་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་སུ་གཅིག་པས་
ན། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྲུང་གནས་ལ་སོགས་པས་སྤྱི་ནང་དུ་བཤད་པ་མཛད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ། རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་གླིང་པས་ཀྱང་ཡོན་མཛད་འགྲེལ་
བར་འགོད་པར་མཛད་ལ། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་བདག་ཤུག་པུ་རི་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། གཟུང་
བའི་ཆོས་ཀྱན་ནམ་ཡང་ཡོད་མིན་ཞིང་། །འཛིན་པའི་ཤེས་པའང་འབྲུལ་བར་གདོན་མི་
ཟ། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤྱང་གཞིར་བཞག་པ་འདི། །འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའོ། །
མི་ལམ་མགོན་དང་ལྷ་སྐྱབ་སྤྱིང་པོ་ཡིས། །བྱམས་པའི་ཆོས་བཞི་བསྟོད་ཚོགས་གཞུང་གིས་
བཀྲལ་། །ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱི་གསུང་རབ་ཉི་འོད་ཀྱིས། །གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མི་ལམ་
རྒྱལ་བ་དང་། །ཐོགས་མེད་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་བཟང་པོ་མཆར་ཅན། །དབུ་སེམས་སོ་སོར་
འགྲེལ་བྱེད་མང་ན་ཡང་། །གང་དེ་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་གདོན་མི་ཟ། །ཞེས་གསུངས་གིང་།
ཆོས་རྗེ་སྤྱན་གླིང་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཆད་མར་གྱུར་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་དགོངས་
པ་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་
ཁམས་ནོར་བུ་སྤྱང་བའི་དཔེ་སོགས་ཀྱིས་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་དངོས་སུ་གསུངས་
པ་ལ་སྤྱིས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་དོ། །དེས་ན་དབུ་མ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་
པའི་སྤྱབས་ན་གནས་པ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སོགས་
ཀྱི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་རྒྱུ་གང་ཡང་རུང་བས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་གསོས་བཏབ་
པ་ཉིད་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སུ་བཞེད་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་འགྱུར་རང་ལུགས་ཐུན་
མིན་ནི། ཀྱན་མཁུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས། ཐར་པ་དགེ་བའི་རྟེན་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། །དྲི་མེད་ཁམས་ཏེ་རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས། །

དེ་ཡི་སྒྲུང་ཆ་སྒྲུ་གཉིས་དཔེ་རྣམ་དགྲ། སྟིང་རྗེའི་རང་བཞིན་ཡེ་ནས་གནས་པ་ནི། ཀླུ་ས་
 འགྱུར་རིགས་ཞེས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས། ལྷ་བ་རིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་
 གསལ་བ། རྡོ་བོ་དྲུག་གསུམ་མེད་པའི་དགེ་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར། དེའང་
 རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་རྡོ་བོ་ཉིད་དྲི་མ་མེད་པའི་སེམས་ཉིད་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དམ་པ་
 ཡེ་ནས་གནས་པའི་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་སྒྲུང་ཆ་ལས་སངས་རྒྱུ་གཟུགས་
 སྒྱའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་དཔེ་དགུས་བསྟན་ཅིང་། སྟིང་ཆ་ལ་ཚོས་སྒྱའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དཔེ་མདོ་དང་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ནས་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་
 པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་ཚོས་ཁམས་དགེ་བ་སྟེ། འགྱུར་བ་མེད་པས་རང་བཞིན་དྲུ་གནས་
 པའི་རིགས་དང་། དྲི་མ་སྒྱུངས་ནས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་མཛོན་པས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་
 ཞེས་བཏགས་ཀྱང་། ལྷ་བ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་བ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྷ་ར་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པར་འདོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་འཛིགས་མེད་སྤྱིང་པས། ཤེས་བྱ་སྒྲུང་བས་
 མ་བཅིངས་སྟོང་པའི་དངོས། སྟོང་པའི་རང་བཞིན་གསལ་བའི་སྤྱིང་པོ་ནི། རིག་པར་
 བཞུགས་པས་སྒྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཁམས། འདྲུ་འབྲལ་མེད་པ་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ་བཞིན། ཞེས་
 གསུངས་། དེས་ན་རིགས་གཉིས་སུ་བཤད་པའང་རྡོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པས་སྤྱེ་བ་ཙམ་ལས་
 དོན་ལ་ནི་རང་གི་སེམས་ཉིད་སྟོས་བྲལ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་གཤིས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་ལ་
 གདངས་འགག་མེད་དུ་འཆར་བའི་གཞུག་མའི་ཤེས་པ་དྲུངས་གསལ་རྗེན་པ་འདི་ཉིད་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བོན་རྣམ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་ཏེ།
 འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རྩལ་པ་ལས། སྤྱིང་མོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་མཁའ་གང་ལ་
 མེ་འབར་ཡང་རྣམ་མཁའ་ནི་མེ་དེས་ཚིག་པར་མི་རྣམས་། སྤྱིང་མོ་དེ་བཞིན་དུ་གང་རང་
 བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ལ། སྟོ་བྱུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་བྱུང་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
 གསལ་བ་དེ་ནི་སྟོ་བྱུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་མི་རྣམས་། །

ཞེས་དང་། མགོན་པོ་བྱམས་པས་རྒྱུད་སྤྲུལ་མར། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་
 ཡིན་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །ཡང་དག་མིན་རྟོག་ལས་བྱུང་འདོད་
 ཆགས་སོགས། །སློབ་དྲི་མས་དེ་ཉོན་མོངས་མི་འགྱུར། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་གྲུས་
 སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལ་བསྟོན་པ་ལས། ས་ཡི་དགྱིལ་ན་ཡོད་པའི་ཆུ། །དྲི་མ་མེད་པར་གནས་
 པ་ལྟར། །ཉོན་མོངས་ནང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་གནས། ཞེས་དང་།
 རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་ལས། དྲིས་པ་མི་ཤེས་པས་བསྐྱབས་པ། །ཚུལ་འདི་ཤེས་པར་མ་གྱུར་
 རྣམས་། །སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་ཆོལ་བར་བྱེད། །འདི་ན་གནས་པར་ཡོད་མ་རྟོགས། །
 འཛིག་རྟེན་ཁམས་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་རྟེན་པར་ཡོང་མི་འགྱུར། །སེམས་
 ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་དང་གྲུང་པོ་
 རབ་འབོག་གི་རྒྱུད་ལས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ཆེ། ཆོས་རྣམས་
 རྣམ་དག་ཡེ་ནས་འོད་གསལ་ཞིང་། །རྣལ་འབྱོར་ཉིད་དབྱིངས་སྤྲུ་བསམ་ལས་འདས་པའི། །
 མཉམ་ཉིད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་འདུད། །ཅེས་དང་། གསང་སྟོང་ལས། རྟོགས་
 བཅུ་དུས་བཞི་ཀུན་ནས་ཀྱང་། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྟེན་མི་འགྱུར། །སེམས་ཉིད་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་གཞན་དུ་མ་འཆོལ་ཅིག །ཅེས་དང་། དོ་རྩེ་གྱུར་ལས།
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མཆོག་ཏུ་ཞི། །འདི་ནི་རིན་ཆེན་སེམས་སུ་བརྟེན། །འདོད་དོན་འབྲས་
 ལུ་རབ་སྟེར་བ། །སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་དག །ཅེས་དང་། དོ་རྩེ་ལས། སེམས་ཉིད་
 གཅིག་སུ་ཀུན་གྱིས་བོན་ཏེ། །གང་ལ་སྤྲོད་དང་ལྷ་རན་འདས་འཕྲོ་བ། །འདོད་པའི་འབྲས་
 ལུ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡི། །ཡིད་བཞིན་ནོར་འབྲའི་སེམས་ལ་བྱུག་འཆོལ་ལོ། ཞེས་སོ། །
 དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་དེ་ནི་འགོ་བ་ཀུན་ལ་བྱུང་གང་ལ་དུ་ཡོད་པར་གང་གིས་
 དེས་ན་ལུང་དང་། རིགས་པ་དང་། རྟགས་གསུམ་གྱིས་དེས་རུས་ཏེ། ལུང་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་།

མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་སེམས་ཕན་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཅན་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་དང་། བལ་པོ་ཆེ་ལས། གང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་
 རྗེས་སུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཕན་དེ་ནི་སེམས་ཕན་གྱི་རིས་ན་འགའ་ཡང་མེད་དེ། ཞེས་
 དང་། ལྷུང་འདས་ལས། སྟོན་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་བརྗོད་པ་ལས། རས་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་གང་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་ཏུ་ཞེན་
 བ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བའི་བྱིར་བཤད་གྱི། ཡང་དག་པར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་
 པོ་ཉག་གཅིག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་དང་། དཔེར་ན་འོ་མ་ལ་མར་གྱིས་བྱབ་
 བར་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོས་ཀྱང་སེམས་ཕན་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱབ་པར་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་
 ལ་། །བྱད་པར་མེད་ཀྱང་དག་གྱུར་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཉིད་དེ་ཡི་བྱིར། །འགྲོ་ཀྱན་
 དེ་ཡི་སྟིང་པོ་ཅན། ཞེས་དང་། གྲུ་སྦྱབ་གྱིས། གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ། དེ་
 ཉིད་སྟོང་བ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་ལྷུང་ན་འདས། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་ཡང་དེ་བཞིན་འོ། །
 ཞེས་དང་། རི་ལྟར་སོ་གའི་དུས་སུ་ཆུ། །དྲོའི་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱེད། །དེ་ཉིད་གང་བའི་
 དུས་སུ་ནི། །གང་ངོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་དྲུ་བས་གཡོགས་པ་ན། །སེམས་
 ཕན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་བྲལ་གྱུར་ན། །སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྗོད་
 པར་བྱེད། །ཅིས་དང་། རོ་བོའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྟོན་འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་གྲུབ་མཐའ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ན་ནི། །འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོད་དུ་མ་གྱུར་
 པ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། སེམས་ཕན་ཐམས་ཅད་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྟིང་པོ་ཅན་འོ། །ཞེས་དང་། མཐར་ཐུག་གསང་རྒྱུད་ཀྱན་ནས་བསྟན་ཏེ། དུས་འཁོར་
 ཡེ་ཤེས་ལེའུ་ལས། སེམས་ཕན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་གཞན་འདིར་
 འཛིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གསང་འདུས་ཙུ་རྒྱུད་ལས། རིགས་ཀྱི་

བྱ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྗེ་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་གནས་པ་བྱང་ཆུབ་དོ་མེའོ། །ཞེས་དང་། གྲུང་ལས། རིན་ཆེན་སེམས་
ལས་སྤྱིར་གྱུར་པའི། །སེམས་ཅན་མེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་མེད། །ཅེས་དང་། བརྟག་གཉིས་
ལས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །འོན་ཀྱང་སྒོ་བྱུང་བྱི་མས་སྒྲིབ། །བྱི་མ་དེ་
བསལ་སངས་རྒྱས་དངོས། །ཞེས་དང་། དོ་མེ་སྟོང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། འབྱུང་དང་འབྱུང་
འབྱུང་ཐམས་ཅད་ལ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་ནི་བདེ་ཆེན་པོ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དོ་མེ་འཛིན། །
ཀུན་ཏུ་བྱུང་པར་བྱས་ཏེ་གནས། །ཞེས་དང་། གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ལས། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་རྣམས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ལུས་ལ་ངེས་པར་བཞུགས། །
དབྱི་བསྐྱེན་མེད་པར་འཆར་བས་གསལ་བར་བྱེད། །དེ་ནི་སྤྲུལ་པའི་དོན་དུ་ཚུལ་འདི་བསྟན། །
ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་ཏེ། མདོར་ན། གསང་སྟོང་ལས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་
པའི་ཆོས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་མི་བརྟེན་སོ། །ཞེས་དང་། དོ་མེ་སེམས་དཔའ་སྟོང་གི་མེ་
ལོང་ལས། འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྟོང་པོ་ཏིལ་འབྱུལ་མར་གྱིས་བྱུང་པ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་པར་
རུས་སོ། །རིགས་པ་ནི། རྒྱུད་སྤྱོད་ལས། རྗེ་གས་སངས་སྐྱེ་བའོ་སྤྱིར་དང་། །དེ་བཞིན་
ཉིད་དབྱེར་མེད་སྤྱིར་དང་། །རིགས་ཡོད་སྤྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་
པོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་སྟོས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་ཐར་ངོ་བོ་སྟོང་སྟོགས་དང་། རང་བཞིན་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་སྐྱང་
སྟོགས་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་སྐྱང་སྟོང་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟུང་
འཇུག་མཉམ་པ་ཉིད་དོ་མེ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལྟ་བུ་མཐར་བུག་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་
དམ་རང་བྱུང་འདུས་མ་བྱས་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སམ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་
སྟོང་པོ་འམ། རྗེ་གས་སུ་གཞུག་མ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་སོགས་གང་ལ་འདོགས་གཞི་དེ་

ཡིན་པས་དེ་ཉིད་སྤྱི་བ་བྱེད་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དག་པ་མཐར་ཐུག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
ན་སངས་རྒྱས་ཚེས་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་མཐར་
ཐུག་ཚེས་སྐྱེའི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་དེ། སྟོན་ཐ་མལ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྡན་དུ་
གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལས་སྤྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་། རིགས་མེད་
ན་བརྩོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མངོན་དུ་འབྱུར་བར་མི་འཐད་པའི་སྤྱིར་དང་། བྲལ་འབྲས་ཚེས་སྐྱེའི་
ཡོན་ཏན་དེ་རང་བཞིན་འབྱུར་བ་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་ག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིར་པོ་ཡོད་པར་ལྟོས་
པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་
གདོད་མའི་འོད་གསལ་ཆེན་པོར་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པའི་སྤྱིར། འབྲུལ་པ་སྐྱོ་བུར་བས་
སྐྱུལ་པའི་སེམས་ཅན་ལྟར་སྤྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་གནས་ལུགས་དོན་དམ་པའི་ཚེས་ཉིད་ལས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡོས་པར་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་
ལ་དྲི་མ་སྐྱོ་བུར་པ་སྤྲང་རུང་དང་། ཡོན་ཏན་ཡེ་ལྡན་གྱི་ཚེས་སྐྱེ་མངོན་རུང་དུ་ཀུན་ལ་བྱུང་
མེད་དུ་བཞུགས་པའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། རིགས་དེ་ཡོད་ན་ལུས་
ཅན་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིར་པོ་ཅན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིབ་པར་
སྟོང་ཐུན་སང་གའི་ང་རོ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཏེགས་ཀྱིས་ངེས་པ་ནི། རྒྱད་སྟོ་མ་
ལས་ཤིག་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན། སྐྱུག་ལ་སྐྱོ་བར་མི་འབྱུར་ཞིང་། བྱ་ངན་འདས་
ལ་འདོད་པ་དང་། །དོན་གཉེར་སྟོན་པའང་མེད་པར་འབྱུར། །སྤྱིད་དང་མུངན་འདས་ལ་
དེའི་ །སྐྱུག་བདེའི་སྟོན་ཡོན་མཐོང་བ་འདི། །རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན་གང་སྤྱིར་དེ། །རིགས་
མེད་དག་ལ་མེད་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིད་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ལ་སྐྱོ་བའི་ཡིད་ཅན་
དེས་ །ཐར་པའི་བདེ་བ་ལ་སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་ཡེ་ནས་རང་གི་རྒྱད་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
བ་དང་འབྲལ་རུང་དང་། བྱང་འདས་ཐོབ་རུང་དུ་ཡོད་པའི་ཏེགས་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རིགས་སམ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་
དེ་ཉིད་རང་ལ་ཡོད་པའི་རྩལ་འདི་ཐོག་མར་ངེས་དགོས། དེ་མ་ངེས་ན་སངས་རྒྱུ་བྱ་
འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་མི་སྒྲེ་སྟེ། དཔེར་ན་ས་འོག་ན་གསེར་ཡོད་པར་མ་ངེས་ན་གསེར་བརྒྱ་འདོད་
ཀྱི་བསམ་པ་མི་སྒྲེ་བ་བཞིན་ཏེ། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས། ཁམས་ཡོད་ན་ནི་ལས་བྱས་པ། །ས་ལེ་
སྒྲུམ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཁམས་མེད་ན་ནི་ལས་བྱས་ན། །ཉོན་མོངས་འབའ་ཞིག་
སྒྲེ་བར་ཟད། །ཅེས་གསུངས། འདི་ལ་སྒྲོ་རྒྱུ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་
པོ་རང་ལ་ཡོད་ན་དེ་ལྟ་མི་མངོན་པ་ཅི་སྟུམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན། དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་
ནས་གོམས་པའི་ལས་ཉོན་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཐོག་
མེད་གྱུར་གྱང་ཐ་མ་དང་ལྷན་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཏུག་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། ཐོག་མེད་
སྒྲུབས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཕྱིར་མི་མཐོང་སྟེ། །རི་ལྟར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་སྒྲིབ་པ་བཞིན། །ཞེས་
གསེར་གཟུགས་ས་འདོམ་གྱིས་སྒྲིབ་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་། དབུ་མ་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་
པ་ལས། རི་ལྟར་རིན་ཆེན་བེཊུཅ། །དུས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་འོད་གསལ་ཡང་། །རྫོ་ཡི་ནང་ན་
གནས་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པའི། །
ཆོས་དབྱིངས་གིན་ཏུ་བྱི་མེད་པའང་། །འཁོར་བར་འོད་ནི་གསལ་མ་ཡིན། །ཟླ་ངན་འདས་ན་
འོད་གསལ་འགྱུར། །ཞེས་ནོར་བུ་བྱན་པས་སྒྲིབ་པའི་དཔེས་གསུང་བ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་
ཀྱན་མཁའ་བརྒྱ་རྩྭ་རྒྱུས། །ཁམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཉིད། ཐོག་མའི་
མགོན་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱར་བཞུགས་གྱང་། །སྤ་རབ་རྩལ་གྱིས་ཆ་ལས་རབ་འདས་གིང་། །ས་
བཅུའི་དབང་ལྷག་གིས་གྱང་མཐོང་མི་ལུས། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཁོ་ནའི་རང་སྣང་ངོ་། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་བྱི་པག་སོགས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
སྒྲོབས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་དམ་སྟུམ་ན། སྒྲོབས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཤེགས་སྙིང་ལ་ཡེ་ནས་ཡོད་དེ། །ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་མེད་ང་ཆ་བ་

བཞེན་དུ་ནམ་ཡང་འབུལ་མི་ཤེས་པས་ཁམས་ཡོད་ན་ཡོད་མོད་གྱི་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་
ཏེ། དཔེར་ན་རལ་གྱི་ལ་གཙོད་པའི་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཤུབ་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་གཙོད་པའི་བྱ་བ་
མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པ་དང་། མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་རུང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཀྱང་
སྒྲོམ་དུ་བརྟུག་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འཆར་བ་དང་འབྲས་སྟེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་
དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་པས་ཁམས་གྱི་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་མི་སྤྲང་སྟེ། རང་གི་སེམས་
གྱི་ཆོས་ཉིད་ནམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་ངོ་མ་སྤྲད་ཅིང་གོམས་པར་མ་བྱས་
ན་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་བཞེན་ནོ། །དེས་ན་གཤིས་གྱི་གནས་ལུགས་གོ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་
ཕན་པར་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བའི་ཚུལ་ལ་འབད་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཐབས་གྱི་མཆོག་ནི་བྱང་ཆུབ་
དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཛོམས་གཅིག་དང་ལྡན་ན་རན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཤིང་སྤྲིག་
པའི་གོགས་པོའི་ལག་དུ་མི་འགོ་ལ། ལྷུར་དུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷག་
པའི་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཏེ། བྱམས་པ་ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་དང་ལྡན་ན། རན་འགོ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་སྤྲིག་པའི་གོགས་པོའི་ལག་དུ་མི་འགོ་ལ། ལྷུར་དུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས།
སེམས་མ་བསྐྱེད་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་བསྐྱེད་པར། །སངས་རྒྱས་ནམ་ཡང་མི་ཐོབ་ཅིང་། །འཁོར་བར་རང་
གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི། །ཐབས་གཞན་ཡོད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དེ་ཡང་དགེ་རྩ་གོམས་པ་ལས་སམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྲེ་སྟོང་ཐོས་པ་ལས་སམ། དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རིགས་སད་པའི་རྟགས་དང་
ལྡན་པ་ཞིག་ལ་སྦྱེ་བས། དེ་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སད་པའི་རྟགས་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས།

སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་དུ་སྒྲིང་རྩེ་དང་། མེས་པ་དང་ནི་བཟོད་པ་དང་། འདག་ལ་ཡང་དག་སྒྲོད་
པ་ནི། རིགས་ཀྱི་རྟགས་སྤྲེས་པར་བཤད། ཅེས་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་སད་
པའི་རྟགས་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྒྲོང་ཉིད་ཐོས། རབ་
ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལྷན། འདགའ་བ་ལས་བྱུང་མིག་ནི་མཆི་མས་བརྒྱན། ལུས་
ཀྱི་བ་སྐྱེ་ལྷང་བའང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། འདྲེ་ལ་རྩོགས་སངས་རྒྱས་སྒྲོའི་ས་བོན་ཡོད། ཅེས་
པ་ལྟར་རོ། འདྲེ་ལྷ་བུའི་རིགས་སད་པའི་རྟགས་དང་ལྷན་པས་སྒྲོལ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་
བའི་ཆོག་འདི་ཡན་ལག་ཆང་བ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་པར་བྱས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
པར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་མཐའ་ཡས་པའི་ལུས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་དང་མགོན་དང་དབྱང་གཉིན་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་ཆོས་
རྩེས་༥ མ་ལུས་འགྲོ་ཀྱན་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་བོ་ཅན། གྲོ་བུར་བྱི་མས་གཡོགས་པའི་སྐྱབས་
ནང་ན། འོད་གསལ་ལ་ཆོས་ཁམས་མར་མེ་ཡེ་ནས་གནས། སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་ཆོས། རང་ལ་ཡོད་དེ་དེ་ཉིད་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། སྒྲོང་དང་སྒྲིང་རྩེའི་སྒྲིང་བོ་ལྷུང་ལེན་
པས་༥ ཁམས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཞེས་བྱའི་མིང་ཐོབ་ནས། མ་ལུས་སྐྱེ་དགྲའི་ཆོགས་ལ་ཐན་
བདེ་བྱེད། ཅེས་དང་། འཕགས་པ་སྐྱེ་བྱིས། རི་ལྷར་མར་མེ་བུམ་ནང་ན། སྐྱེ་ཞིག་
སྒྲོང་བར་མི་འགྱུར་བ། འདྲེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་བུམ་ནང་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་མི་མཐོང་
ངོ་༥ རྩོགས་ནི་གང་དང་གང་དག་ནས། བུམ་པར་བུ་ག་བཏོད་གྱུར་པའི། འདྲེ་དང་དེ་ཡི་
རྩོགས་ཉིད་ནས། འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར། གང་ཆོ་ཉིང་འཛིན་རྩོམ་ཡིས། །
བུམ་པ་དེ་ཉིད་བཅག་གྱུར་བ། འདྲེ་ཆེ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡི། མཐར་ཐུག་བར་དུ་སྒྲོང་བར་
བྱེད་༥ ཅེས་གསུངས། མདོར་ན། ཡོ་རྒྱལ་དུས་གསུམ་མཁུན་པས། གདོད་ནས་དག་
པའི་རིག་པ་ནི་༥ ཡེ་ནས་ཆོས་སྐྱུར་གནས་པ་ལ་༥ དབུལ་བོའི་བྱིས་ཀྱི་ས་འོག་ན་༥ གནས་

218

ཡོད་པར་གཤམ་པ་མདོ་སྡེ་མཐོང་ལ་ཡོད། གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཁམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། །
རིན་ཆེན་གསེར་ལྷར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཆོས། །ཉོན་མོངས་རྟོགས་པའི་སྒྲོན་གྱིས་གོས་
མིན་ཞེས། །ཡང་དག་གཤམ་པ་མདོ་སྡེ་མཐོང་ལ་ཡོད། །སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
རིགས། །རིན་ཆེན་གཏེར་དང་འབྲས་བུ་ཅན་གྱིང་བཞིན། །མདོན་བྱས་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་
གོང་འཕེལ་བའི། །རིགས་དེ་སང་པ་མདོ་སྡེ་མཐོང་ལ་ཡོད། །ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲིབ་
པའི་དྲིས་སྤངས་པ། །བདེ་གཤམ་གྱི་བྱུང་ཆུབ་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་ཉིད། །སྒྲིབ་མ་མྱོང་ཡང་
དྲི་མས་དག་གྱུར་བྱིར། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་མདོ་སྡེ་མཐོང་རྣམས་གཤམ། །རྟོགས་པའི་ཡེ་
གསེར་གསེར་དུ་ཐོབ་མིན་ཏེ། །སྒྲིན་དང་བྲལ་བའི་ཉི་བཞིན་གསལ་གྱུར་པ། །སྒྲུ་གསུམ་
བདག་ཉིད་རྟག་པ་ཆེན་པོའི་དོན། །རི་བཞིན་མཐོང་བས་མདོ་སྡེ་མཐོང་ལ་ཡོད། །བྲལ་
སྒྲིན་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ། །ཚད་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་རྣམ་པར་དག །གང་
ཆེ་མདོན་བྱས་འབྲལ་མི་གསེར་པའི་ཁམས། །རི་བཞིན་མཐོང་བ་མདོ་སྡེ་མཐོང་ལ་ཡོད། །
འདུ་གསེར་འཆིང་བས་སྒྲོན་ཆད་བཅིངས་གྱུར་པའི། །ཡང་དག་ཡེ་གསེར་འཆིང་བ་ཆད་པ་
ན། །སྒྲོབས་སོགས་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་འཇུག་ཅིང་། །མཚན་དཔེའི་གཟུགས་སྐྱུ་འགྲོ་
ལ་སྒྲོན་ལུས་པའི། །རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་མདོ་སྡེ་མཐོང་རྣམས་ཐོབ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་ལྷར་
འབད་མེད་འགྲོ་བའི་དོན། །རྒྱལ་བའི་ཐིན་ལས་རྟག་བྱུང་ལྷན་གྱུར་ཏུ། །གཏུལ་བུའི་སྐལ་
བཞིན་ཐོགས་པ་མེད་འཇུག་པའི། །གནས་དེར་མི་སྐྱོངས་མདོ་སྡེ་མཐོང་ལ་ཡོད། །ཅེས་
རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱར་བའི་གཞི་སེམས་བསྐྱེད་དེས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་
གཉིས། །སེམས་བསྐྱེད་སྦྱེ་བའི་རྟེན་དང་། །བརྟེན་པ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་རྟེན་ལ། །ལུས་ཀྱི་རྟེན་ནི། །སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་ལྷར་ན་འཇུག་སེམས་ཀྱི་
རྟེན་དུ་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་དགོས་པས་རྟེན་ཡང་གྲིང་གསུམ་གྱི་སྦྱེས་པ་བྱུང་མེད་

གང་རུང་ལ་བཤད་དེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། ཏྲག་ཏུ་སྒྲོམ་གཞན་ལྡན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡི། སྐལ་པ་ཡོད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མིན། །
ཞེས་སོ། །དབུ་མའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་ལྟ་
དང་གྲུ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་བྱི་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལྗིང་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་དུ་མས་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བརྟན་པས་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བཞེད། རང་ལུགས་
ཀྱན་མཁུལ་ཆེན་པོས་ནི། ལུགས་འདི་གཉིས་ཀྱང་དོན་གྱིས་མི་འགལ་བར་གོ་སྟེ། འདི་ལྟར་
སེམས་བསྐྱེད་དུས་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པར་མིང་མ་བཏགས་ཀྱང་། དོན་འདྲ་བར་སློག་
མི་གཙོད་པར་དམ་བཅའ་རུས་པ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པས། དེའི་ཆ་ནས་རྟེན་འདྲ་རུང་དུ་
ངེས་ཏེ། དོན་ལ་གཞོད་པ་ལས་སློ་ལོག་པ་ཞིག་ལ་སྐྱེ་ངེས་སོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་
གང་རུང་སྒྲོམ་རུས་པ་ཞིག་མེད་ན་གང་ལ་འང་མི་སྐྱེ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་གསུངས། གང་ལྟར་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་བསམ་པའི་རྟེན་
གཙོ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་གངས་མང་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྗེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཐོས་ནས་ཡིད་ཆེས་ཤིང་སྒྲོམ་པ་
ལེན་འདོད་ཡོད་པ་གསུམ་ལ་འདུ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་
བའི་ཆོས་ལ་དད་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་ལ་དད་བྱེད་པ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མེད་
ལ་དད་བྱེད་ན། །སྒྲོ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྒྲེའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལས་ཀྱང་
སྟིང་རྗེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མེད་དུ་མི་རུང་ཞིང་ཡོད་ན་དེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་ཆོག་
པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱིས་གསོལ་པ།
བཙུམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཆོས་མང་པོ་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བགྱི་ཡི་
ཆོས་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོའོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་
འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྤྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་མཆོས་པ་དེར་དབུང་

གི་ཚེགས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བསམ་པ་གཙུག་ཅེས་། །

གཉིས་པ་བརྟན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་བཤད་པ་ལ་བཞི། རོ་བོ་སྐྱ་
དོན། དབྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བརྟན་པ་སྐྱེད་བྱེད་གི་རྒྱལ་པོས་སྤྱོད་གསུམ་ནམ་
ངེས་ལས། རོ་བོ་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྩེས་རྒྱུད་བརྟན་ཅིང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
འདོད་པས། སྐྱོ་གསུམ་ཉེས་པ་སྤྱིང་བའི་སེམས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་གཉིས་
སམ་ཟུར་གཉིས་དང་ལྷན་པ་སྟེ། གང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྤྱིང་རྩེས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་
པ་དང་། གང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་
མ་ཆང་ན་གཞན་ལ་ཕན་འདོད་ཅམ་དང་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཅམ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་
མི་འགྲོ་སྟེ། མཐར་ཐུག་རྫོགས་བྱང་མི་འདོད་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེ་གཞན་རི་ལྟ་བུ་འདོད་ཀྱང་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཅམ་ལས་མི་འདའ་
ལ་། རང་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཅམ་ནི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་གཞུང་ནས་ཀྱང་བཤད་པས་མདོར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་སྤྱོད་པའི་ཟུར་གཉིས་པོ་འདི་མ་ཆང་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
མཆོན་ཉིད་པར་མི་འགྲོ་བས་བྱམས་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ལེགས་
པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་
དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅིས་སོ། །དེ་ལའང་སྒྲོ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས།
སྤྱོད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་ནས་རྩེས་རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་
པ་ལྷུགས་རྩེ་ལྟ་བུ་དཔེ་མེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་
དུ་སངས་རྒྱས་པར་འདོད་པ་མཉན་པ་ལྟ་བུ་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྤྱོད་

ལ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་འདོད་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་སློ་སློབས་ཆེ་ཆུང་གིས་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་པ་
གངས་མེད་གསུམ་དང་། བདུན་དང་། སུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
ཐོབ་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བོ་རྟེན་ས་དྲ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལས་དྲངས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ་སྤང་བུའི་
སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་བྱང་ཞིང་རྟོགས་བྱ་མཐའ་དག་བྱགས་སུ་ཆུབ་པའི་མི་གནས་པའི་བྱང་
འདས་ཆེན་པོ་མཐའ་བྱག་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དམིགས་ནས་རང་གཞན་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་སྤྲད་ཅིས་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དབྱེ་བ་ལྷ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་སློལ་གཉིས་གྲགས། །རེ་
རེ་གཅིག་ནས་དྲུག་བར་གཉིས་གཉིས་ཏེ། །དང་པོ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེ་སྟོང་པོ་ཅན། །ཚོགས་
གཉིས་བསྐྱབ་པ་ཀྱན་རྫོབ་དོན་དམ་གཉིས། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཏིང་འཛིན་གཤེས་རབ་བསྐྱབ་
པ་གསུམ། །ཚོགས་སྟོར་མོས་པས་སྟོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། །མ་དག་ས་བདུན་ལྷག་
བསམ་དག་པ་དང་། །དག་པ་ས་གསུམ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་དང་། །བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱིབ་
ཀྱན་སྤངས་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་ས་ཡི་སེམས་བསྐྱེད་དག་དང་བཞི། །ལྷ་ནི་ལམ་ལྷ་དྲུག་ནི་
ཕར་བྱིན་དྲུག་ །ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ་སོགས་ཉེར་གཉིས་ནི། །ས་མཚམས་ཀྱིས་བྱེ་ས་བཅུའི་
བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སློལ་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་དབྱེ་ན་གཅིག་ནས་དྲུག་ཚན་གྱི་བར་
དང་། །ས་མཚམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས། དེ་དག་རེ་ལའང་དབྱེ་གཞི་ལ་ལྟོས་ནས་སམ་སྟོན་
འཇུག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་གཉིས་སུ་འགྱུར་པོ། །དེ་ལ་གཅིག་ནས་དྲུག་ཚན་གྱི་བར་གྱི་
དབྱེ་བ་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་མ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོང་རྩེ་སྟོང་
དྲངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྩེ་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་སེམས་

བསྐྱེད་ཅིས་བྱ་སྟེ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། བདག་སྲིད་མ་ལུས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཅད་ནས། །
སེམས་ཅན་སྲིད་སྤྱིར་སྟོང་ལྟ་བུ་ཞི་ཐོབ་མིན། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཕྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྟན་ན། །
འཕགས་པ་འཁོར་བའམ་མྱ་ངན་འདའ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གྲུ་རྒྱུ་བྱིས། སྟོང་ཉིད་
སྟོང་རྗེ་སྟོང་པོ་ཅན། །བྱང་ཆུབ་རྒྱུ་བ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་
རྗེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པས་བྱེ་བ་ཙམ་སྟེ་འདི་གཉིས་ཡ་བྲལ་དུ་གྱུར་ན་ནི་རྩོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་སྤྱིར་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ་སྤྱད་པ་ལས། ཐབས་མེད་ཤེས་རབ་བྲལ་བ་
ཉན་ཐོས་ཉིད་དུ་ལྷུང་། །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བའི་མདོ་ལས། སྟོང་
པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་སེམས་ཅན་ཡལ་བར་འདོར་བ་ཡང་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཤེས་
རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་དབྱེད་ཅིང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པར་འཛིན་པ་ཡང་བདུད་ཀྱི་
ལས་སོ། །ཞེས་དང་། ས་ར་ཉས་ཀྱང་། སྟོང་རྗེ་དང་བྲལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཞུགས་གང་། །དེས་
ནི་ལམ་མཆོག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་རྗེ་འབའ་ཞིག་སྒྲིམ་ན་ཡང་། །འཁོར་བ་
འདིར་གནས་ཐར་བ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །གང་ལ་གཉིས་པོ་སྦྱོར་བར་རུས་པ་དེ། །འཁོར་བ་
མི་གནས་མྱ་ངན་འདའ་མི་གནས། །ཞེས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོང་ཉིད་
སྟོང་རྗེ་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་གསུངས་གིང་། །གཞུང་ལ་ལར་སྟོང་རྗེ་
ཆེན་པོ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་རྗེ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དེ། །བསྐྱེད་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་
འགྲེལ་པར་ཡང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་རྗེ་ནི། །དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་དུས་ཉིད་ན་རང་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཤེས་པས། །གདངས་མ་འགགས་
པ་སྟོང་རྗེ་དུང་དེ། །གཤིས་མ་གྲུབ་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་ལྟག་གོ། །ངོ་བོ་མི་དམིགས་མི་རྟོག་ཅིང་
འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དམིགས་
བཅས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་དམིགས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་སམ།
ཡང་ན་རགས་པ་བརྟན་ལས་བྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་དང་། །སྤྱོད་ཆོས་ཉིད་བསྒྲིམས་སྟོབས་ལས་

བྱུང་བ་དོན་དམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དག་པར་བྱེད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས།
གནས་པར་བྱེད་པ་ཉིང་འཛོན། གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་
ནས་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་མམ། ཡང་ན་སྟོམ་སྤྱད་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་ལྟོས་
ཏེ་གསུམ་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཆོགས་སྟོར་གྱི་སྐབས་སུ་མོས་པས་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
དོན་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དད་པས་མོས་པའི་དབང་གིས་སོ། །མ་དག་ས་བདུན་ན་ལྷག་བསམ་
དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཆོས་ཉིད་གྱི་བདེན་པ་མངོན་དུ་མཐོང་ཞིང་
མཐོང་སྤང་ཀྱན་བརྟགས་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་པར་དག་པས་སོ། །དག་ས་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ལྷག་མེད་དུ་སྤངས་ཤིང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོབས་
སུ་གྲུར་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ན་བྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
དེ་སྒྲིབ་གཉིས་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་དབང་གིས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། ལམ་ལྷའི་སེམས་བསྐྱེད་
དེ། ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལས་དང་པོ་པའི་སེམས་བསྐྱེད། སྟོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་
ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་བྱས་པའི་སེམས་བསྐྱེད། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་མཐོང་པའི་སེམས་
བསྐྱེད། སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སེམས་བསྐྱེད། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་དུ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྟོ། །དྲུག་པ་ནི། སྦྱོར་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
དང་། བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་སྟེ་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་གོ། །གཉིས་པ་ས་མཚམས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། མངོན་
ཏོགས་རྒྱལ་ལས། དེ་ཡང་ས་གསེར་ལྷ་བ་མེ། །གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་མཚོ། །
དོ་རྩེ་རི་སྦྱོན་བཤེས་གཉེན་དང་། ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ཉི་མ་གྲུ། །རྒྱལ་པོ་མངོན་དང་ལམ་
པོ་ཆེ། །བཞོན་པ་བཀོད་མའི་ཆུ་དང་ནི། །སྦྲེ་སྦྲེ་ཆུ་པོ་སྦྱིན་རྣམས་གྱིས། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་
ཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་རྣམས་དཔེ་གྲོགས་ཆོས་མཐུན་པར་སྟོར་ན། བྱང་
ཚུལ་ལ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ས་ལྷ་བུ་ཡིན་ཏེ། སངས་

རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ཚོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པས་སོ། །དེའི་
རྒྱན་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་སྟེ། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་གཞན་ལ་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པའི་བསམ་པ་བཟང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་པར་དུ་འགྱུར་
བ་མི་མངའ་བས་སོ། །བསམ་པ་དེ་ཉིད་ཆེས་ཆེར་འཕེལ་བའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་སྐྱབ་པ་ཆོས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་སོགས་
དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བས་སོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྒྱུར་བའི་ནི་ལྷག་གི་སྒྱུར་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་མེ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ཏེ་སྐྱབ་པའི་བྱད་གིང་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྷུང་བས་སོ། །སྐྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ནི་གཏིར་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྟོང་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཆོམས་པར་བྱས་ཀྱང་མི་ཟད་པས་སོ། །ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིན་ཆེན་རྣམས་འབྱུང་བས་སོ། །བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། མེ་མཚོན་སོགས་མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབས་ཀྱང་ཡིད་མི་འཁྲུགས་པས་སོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་
ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་བ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་
པར་གྱུར་པས་བདུད་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་མི་ཕྱེད་པས་སོ། །བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་
དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མའི་རྣམ་པར་གཡེང་
བས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཡིད་བསྐྱེད་མི་ལུས་པས་སོ། །བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་སྤྲོ་བ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་། གཟུང་བར་རྟོགས་པ་སོགས་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ནི་
བར་བྱེད་པས་སོ། །ཐབས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་

གཉེན་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤྱིང་རྩེ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་འགྱོར་རྒྱུད་གང་གི་དུས་སུ་འད་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བས་སོ། །སྟོན་ལམ་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཡིད་ལ་རི་ལྟར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་གྲུབ་
པས་སོ། །སྟོབས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཉི་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མཐུ་དང་ལྡན་པས་སོ། །ཡེ་ཤེས་གྱི་པར་ཕྱིན་
དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་དྲི་ཟེར་གྱི་དབྱངས་ལྟ་བུ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མཐུན་
པར་ཡིད་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པས་སོ། །མངོན་ཤེས་དུག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞན་དོན་གྲུབ་པ་ལ་མཐུ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་སོ། །
ཆོག་གས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བར་མཛོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་
ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་སུ་མ་
ཅུ་ཅུ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་
བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྩེས་སུ་གཤེགས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །
ཐབས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་གཞོན་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྤོང་
ཞི་གཉིས་གྱི་མཐའ་ལ་མི་ལྷུང་བར་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་གྱི་སར་བདེ་ལྷག་ཏུ་འགྲོ་
བས་སོ། །རང་གི་ཐོས་པ་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་པའི་གཟུངས་དང་གཞན་ལ་ཐོགས་མེད་
དུ་འཆད་པའི་སྟོབས་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱི་
བ་དང་ཟད་པ་མེད་པས་སོ། །མི་རྟག་པ་དང་བསྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་ཞི་
བ་སྟེ་སྟོམ་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་སྐྱ་སྟན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
སྟན་པར་སྟོགས་པས་སོ། །བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཆུ་
པོའི་རྒྱུན་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་འབད་ཚུལ་མེད་པར་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྩེས་དང་
གིས་འདུག་པས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་སྟོན་ལྟ་བུ་

ཡིན་ཏེ། དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་ན་བཞུགས་ཏེ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོན་པའི་སྒྲོན་
ཆེན་པོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོས་གདུལ་བྱའི་ལོ་ཏོག་སྒྲོན་པར་བྱེད་པས་སོ། ། དེ་རྣམས་
ཀྱི་ས་མཚམས་ནི། འདུན་སོགས་གསུམ་ནི་ཆོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནའོ། ། སྦྱོར་
བ་ནི་སྦྱོར་ལམ་ནའོ། ། སྒྲོན་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་བཅུ་ནི་མཐོང་སྒོམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་
བཅུ་ནའོ། ། མཛོན་ཤེས་ནས་གཟུངས་སྒྲོབས་ཀྱི་བར་ལྷ་ནི་བྱེད་པར་གྱིས་ལམ་དག་པ་ས་
གསུམ་ཀ་ན་བྱུང་བར་ཡོད་དོ། ། ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྒྲོན་སོགས་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
ཞེས་ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་ས་སྟེ་ས་བཅུ་པའི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ན་ཡོད་དོ། །
འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་ན། ཆོ་གའི་བདེ་ལས་ཐོབ་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་མེད་དེ། ཁས་བླངས་པའི་དུས་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ནི་ཡོད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པར་གོང་འཕེལ་
དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒྲིབ་པ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་
དོན་རྩིས་མེད་དུ་མཛད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྐྱུ་ན་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་
སུ་འདུ་སྟེ། རྣམ་དེས་ལས། ཀུན་ཀྱང་བསྐྱུ་ན་སྒྲོན་འཇུག་རྣམ་པ་གཉིས། དེ་ཡང་བསམ་
པས་སྒྲོན་དང་སྦྱོར་བས་བྱུང་། འགོ་བར་འདོད་དང་འགོ་བ་ཇི་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་སོ། ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྦྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྐྱུ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་
སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་དང་ནི། བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
འགོ་བར་འདོད་དང་འགོ་བ་ཡི། བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ། དེ་བཞིན་མཁས་པས་
འདི་གཉིས་ཀྱི། བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པས། མཐའ་ཡས་པའི་
སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་
དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་དམ་བཅའ་བ་འགོ་བར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྒྲོན་པ་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་ཕར་ཕྱིན་དུག་སོགས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་པར་

དམ་བཅས་ནས་སྒྲོར་བ་ལག་ལེན་གྱིས་བྱུང་བ་འགྲོ་བ་དངོས་ལྟ་བུ་ནི་འཇུག་པ་སེམས་
བསྐྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་
མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་སེམས་བཏང་སྒྲིམས་པ་
ཡུན་རིང་དུ་བསྒྲོམ་རྗེས། དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རང་གི་མར་གྱུར་
པའི་ཚུལ་གཤམ་པ་དང་། དེའི་དུས་སྡུ་རང་ལ་ཕན་བཏགས་གིང་གཞོན་པ་ལས་སྐྱབས་པའི་
དྲིན་དྲན་པ་དང་། དེའི་དྲིན་ལན་འཇལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་བསྐྱེད་ནས་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པར་དམ་
བཅའ་བ་དང་། དེ་རྣམས་བདེ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དང་ཕྱད་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་དང་བཅས་པ་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྲིང་རྗེ་དང་། དེ་དག་བདེ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བདག་ཁོ་ནས་བྱའོ་སྒྲིམ་སྤྱག་བསམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཏེན་ནས། འབྲས་
སུ་སྒོན་འཇུག་གི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དངོས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ཡང་། མར་གསེས་དྲིན་དྲན་དྲིན་གཞོ་དང་། །བྱམས་པ་སྤྲིང་རྗེ་སྤྱག་བསམ་རྒྱ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་ནི་འབྲས་སུའོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། རྣམ་ངེས་ལས། དང་པོ་སྒྲོམ་པ་མ་ཐོབ་ཐོབ་ཚུལ་ནི། །ལེན་ཚུལ་སྒྲོམ་
གནས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ། །ཐེག་ཆེན་སྒོད་གྱུར་དད་ལྷན་སྒོ་བ་མ་ཡིས། །ཡན་
ལག་བདུན་མཐར་སྒོན་འཇུག་སྤྲུལ་གཅིག་དུ། །ལེན་ཅིང་རང་གཞན་དགའ་བ་བསྒྲོམ་
པ་རྣམས། །ལྷུ་སྐྱབ་ལུགས་ཡིན་ཐོགས་མེད་བཞེད་པ་ནི། །སྒོན་སེམས་ལེན་ལ་སོ་ཐར་
མི་དགོས་ཀྱང་། །ཡང་དག་སྤངས་པ་རིགས་བདུན་སྒོན་སོང་ནས། །བར་ཆད་འདྲི་དང་
བསྐྱབ་པ་ཁས་ལེན་སོགས། །སྒོན་འཇུག་ཆོག་སོ་སོའི་སྒོ་ནས་ལེན། །རྒྱལ་བའི་རྟེན་ལའང་
རུང་བར་སྒོལ་གཉིས་མཐུན། །ཐོབ་མཚམས་{ཚུལ་}བརྗོད་པ་གསུམ་གྱི་མཐའ་ལའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་བཞིན། དཔུ་མ་ལུགས་ལ། སྒྲོར་བ། གདམས་ངག་བྱང་པར་ཅན་གྱིས་སྒོ་
བཙོས་། ཡུལ་བྱང་པར་ཅན་ལ་མཆོལ་སྤུལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ། རྟེན་བྱང་པར་ཅན་

དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ཡན་ལག་བདུན་པས་ཆོགས་
བསགས་ནས། དངོས་གཞི་ལ། བདག་བས་གཞན་གཅེས་ཀྱིས་སྒྲོ་སྒྲིང་བ་སྒྲོན་དུ་འགོ་
བས། དགོངས་གསོལ་དང། དམ་བཅའི་ཆོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་སྒྲོན་འཇུག་གི་སེམས་
བསྐྱེད་སྟབས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུངས་གིང་ཐོབ་ཤེས་བསྐྱེད། རྗེས་རང་གཞན་དགའ་བ་བསྒྲོམས་
ནས་གཏང་རག་དང་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པའོ། །སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་
སོ་སོར་ལེན་པ་སྟེ། ཞིབ་པར་སོ་སོའི་ཆོག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལས་འདིར་མ་སྒྲོས་ལ།
གལ་ཏེ་སྒྲུ་མ་དང་རྟེན་གཉིས་ཀ་མ་འབྱོར་ནའང་རང་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་ན་འཇམ་དཔལ་
ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་མདུན་གྱི་
ནམ་མཁར་སྒྲོས་བསམ་སྟེ་དེ་ལས་ལེན་པར་རྩོམ་བྱེད་ཀྱང་ལམ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
ལེན་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། །འདུན་པའི་ཅེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཨོ་རྒྱུན་དུས་གསུམ་མཁུན་པའི་ཞལ་ལུང་སྒྲུ་མའི་དམར་ཁྲིད་ལས་གསུངས་
པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་སྐྱུངས་ན། ཐེག་པ་འོག་མར་
ལྷུང་བས་ཏྲག་ཏུ་གཞན་དོན་ལ་སྒྲོབ་པ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་རྒྱས་པར་བཤད་ན། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ནས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་།

དེ་དག་དང་ཚུལ་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུན་པ་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། བྱི་ལྟར་བསྐྱབ་པ།
ནང་ལྟར་བསྐྱབ་པ། གསང་བ་ལྟར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་བྱི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་དོན་བཅུ་
གཉིས་ཏེ། ངོ་པོ། དེས་ཆོག་དབྱེ་བ། གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད། སྒྲུང་བའི་ཡུལ། སྒྲུང་བའི་
ཆོག་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན། སྒྲོབ་དགོས་པའི་གཏན་ཆོགས། མ་བསྐྱབས་པའི་ཉེས་དམིགས།
བསྐྱུང་བྱའི་ཆོས། གཏོར་ཐོབ་ཀྱི་ས་མཆོམས། ཉམས་ན་གསོ་བའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ངོ་
པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་བསྐྱལ་བའི་དོན་དུ་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་

ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཁས་ལེན་དང་བཅས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་ངེས་ཚིག་ནི། སྤར་བདག་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་གཞན་དོན་གྱི་སློབ་སྦྱང་པ་ཞིག་ཡིན། གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་ནས་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་བཤད་མཆི་ཡང་། བསྟར་ན་སློན་པ་དང་འཇུག་པ་གཉིས་ཡིན་པས། དེ་ཡང་སློན་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་སེམས་གྱིས་སློན་པ་ཡིན། དེ་གཅིག་ཤུས་མི་ཆོག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་གདགས་པ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་གལ་ཆེ།

བཞི་པ་གང་ཟག་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་མོས་པ། སློ་ཆེ་བ། གང་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བ། སློབ་དཔོན་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྦྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་པ། འོག་པ་དང་དམན་པའི་ཆོས་ལས་ཡིད་དབྱུང་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་ཞིང་དེས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

ལྔ་པ་སྤང་ཡུལ་ནི། སྤང་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། དུམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེའི་མཐུ་དང་ལྗན་པ། རང་དོན་སྤང་ཅིག་ཀྱང་མི་སྦྱབ་པ། བསྐྱབ་བྱ་མ་ཉམས་པར་སྤང་བ་ཞིག་ལས་སྤང་དགོས། **དུག་པ་ཆོ་ག་ནི།** འདིར་མ་སློས་ཏེ་གཞུང་དུ་གསལ་ལོ། །

བདུན་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཉན་རང་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱུང་ཚུད་པ་དང་། ཉན་མོངས་པ་དང་སྤྲིག་སྦྱིབ་ཅུད་ནས་གཅོད་པ་དང་། སློ་གསུམ་གྱིས་དགོ་བའི་ལས་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཡོད་པའི་རྒྱར་འགྲུར་བ་དང་། རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་འགྲུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཆོས་སྦྱོང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཏྲག་ཏུ་དགོངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱ་བཞིན་དུ་བརྩེ་ཞིང་མཐོང་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཏྲག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་ནས་མྱུར་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསམ་

གྲིས་མི་བྱུང་པས་འདི་ཁོ་ན་ལ་ནན་ཏན་གྲིས་གིག།

བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲོལ་དགོས་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི། འོ་ན་རང་གཅིག་ཕྱ་ཐར་བས་
ཆོག་མོད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་པ་མ་ཡིན། པ་མའི་དྲིན་ལན་བསམ་གྲིས་བྱུང་པས། དྲིན་ལན་ལན་གྱི་
སྒྲོན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དྲིན་ཡང་ལུས་སྒོག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྟེན་བྱས་པ་དང་། རྩེ་
ནས་བཟའ་བཏུང་གུ་ལོམ་པས་གསོས་པ་དང་། ལྷག་བསྐྱེད་དང་དཀའ་བ་སྣ་ཆོགས་སྤྱད་
པ་དང་། རང་བས་ཀྱང་གཅེས་པར་ཁོང་གི་སྤྲོད་བས་ལྷག་པ་དང་། དེ་ནས་ཙོར་རྩེས་གྱི་
སྐལ་བ་ཐོག་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་བ་སོགས་
པ་མའི་དྲིན་བསམ་གྲིས་མི་བྱུང་པས། དེ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་བསྐྱེད་དགོས། གཞན་
ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་བྱང་རྒྱུ་གི་སྤྲོད་པོ་ཡོད་པས་ཀྱང་འབྲེལ་བས། དེ་རྣམས་
འཁོར་བ་ལས་བསྐྱེད་དགོས། རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱ་ཞི་བདེ་འདོད་ན་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
དང་འཕྲད་པ་མེད་དོ། །

དགུ་པ་མ་བསྐྱབས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་ལྟུང་ནས་
བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་གོགས་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། ཏྲག་ཏུ་མི་མ་ཡིན་རྣམས་གྲིས་འཆོབ་དང་། ཀུན་གྲིས་ཡིད་དུ་མི་འོང་ཞིང་ཞེ་སྤང་
བ་དང་། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་འགྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་དཔག་ཏུ་མེད།
བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་མེད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རེ་བ་ལྷས་ངན་ཡིན།

བརྒྱུ་པ་བསྐྱུང་བྱའི་ཆོས་ནི། སྒྲོན་པའི་བསྐྱུང་བྱ། སེམས་ཅན་སྒྲོས་མི་སྒྲོང་བའི་བསམ་
པས་། ཡང་ཡང་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་ལ་སྒྲོལ་དགོས་ཏེ། ཡུལ་སེམས་ཅན་གཞན་ཡིན་པ་
ལ་སྒྲོང་བའི་བསམ་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བས་ཁྲོ་བ་དང་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས་གཉེན་
པོས་མ་བསྐྱེད་པར་ཉན་ཞག་གཅིག་འདས་ན་སྒྲོན་པ་ཉམས། དེའི་གཉེན་པོར་ཏྲག་ཏུ་ཞི་

བ་དང་དུལ་བས་ཕན་གདགས་པ་དང་། དཀར་ནག་གི་ཚོས་བཞི་ལ་སྒྲུང་དོར་བྱེད་པ་ཡིན།
འཇུག་པའི་བསྐྱེད་ཚོས། སྒྲུང་བྱ་མི་དག་བ་བཅུ་སྒྲུང་། གཉེན་པོ་དག་བ་བཅུ་བརྟེན། བྱ་
བ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་པ་རོལ་དུ་སྦྱོན་བ་བཅུ་ལ་སློབ་པའོ།

བཅུ་གཅིག་པ་གཏོང་ཐོབ་གྱི་ས་མཚམས་ནི། ཐོབ་པའི་དུས་ནི་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས་
མང་པོ་བསམས་ནས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དག་པར་སྦྱངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱོན་ཅི་མ་
ལོག་པར་བྱ་དགོས་པའི་བསམ་པ་སྦྱོས་པ་དང་། ཚོགས་རྫོགས་པའི་བརྗོད་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་
མ་ལ་འཐོབ། གཏོང་བའི་དུས་ནི་ལོག་ལྟ་སྦྱོས་པས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྒྲངས་ཏེ། བསྐྱབ་
བྱ་ལས་འདས་ན་འཆོར་བས་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་བྱ་ར་བས་འབད་པ་འདོན་པ་གལ་
ཆེན་། །

བཅུ་གཉིས་པ་ཉམས་ན་གསོ་བའི་ཐབས་ནི། ཅུ་བ་ཉམས་པ་སྒྲར་ལྟར་སྒྲུང་དགོས།
ཡན་ལག་ཉམས་ན། སློབ་དཔོན་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་སྦྱོན་སྒྲར་བཤགས་པ་བྱའོ་གསུངས།

གཉིས་པ་ནང་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལའང་སྒྲར་ལྟར་བཅུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་
བ་ནི། ཚོས་ཉིད་ཡང་དག་པའི་དོན་སློབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པ་
ནམས་ལ་ཕན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ངས་ཚིག་ནི། དེ་ལྟ་བུ་དེ་སྦྱི་ལུས་
ངག་གི་བྱ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སེམས་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ནང་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི་སློན་འཇུག་གཉིས་ཏེ། སློན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་མ་རྟོགས་
པ་ནམས་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་ཁ་འཁུན་ནས་བསྐྱེད་པས་
མི་ཚོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་ཅིས་གྲུང་འབད་པ་

གལ་ཆེ། བཞི་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་ནི། སྒྲར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱིང་དུ་
རྟོག་པའི་སློབ་པ་རྒྱུད་བ་ཞིག་དགོས། ལྟ་བུ་སྒྲུང་བའི་ཡུལ་ནི། སྒྲ་མ་ཤེས་རབ་གསུམ་
ལ་བསྐྱབ་པ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ཏེ། ཚོས་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བ་ལས་སྒྲུང་

དགོས་། དྲུག་པ་སྤང་བའི་ཚོག་ནི་འཁོར་གསུམ་ཡང་དག་བྱས་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་སྒྲོས་བཏང་སྟེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་ལུ་བ་དེ་ཡིན། བདུན་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ལམ་ལོག་པ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་རྟེན་། ང་བདག་དང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

བརྒྱད་པ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་སྒྲོབ་དགོས་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པའི་ལམ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་དགོད་དགོས་པས་སོ། །

དགུ་པ་མ་བསྐྱབས་པའི་ཉེས་དམིགས་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་ལས་གོལ་ཏེ་གང་ཟག་དང་ཚོས་སུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་སྲིད་པར་འདུ་བྱེད་པའོ། །

བཅུ་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། འདི་ལ་གཉིས་ལས་། སྒྲོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དུས་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་སྒྲོན་ལམ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་གཅིག་གཞན་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལ་ཉིན་མཚན་ལན་གསུམ་གསུམ་དུ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་པ་དང་གཉིས། དུས་རྟག་ཏུ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལས་མི་འདའ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ཕྱི་འཇུག་བྱ་བཞི་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་སྟོན་པའི་སྤྲ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། གནས་ཡུལ་སྡེ་རིས་དང་དབྱ་གཉན་གྱི་ཕྱོགས་ཆ་སྤངས་པ་དང་། བདག་མེད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱ་བ་དང་། མིང་རུས་ལུས་དང་གསུམ་ལ་བདག་ཏུ་མི་གཟུང་བ་དང་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་ནང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལའང་བཞི་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་བཏགས་པའི་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་སེམས་ཉིད་ཀྱི་དོ་བོ་ལས་མ་གྲུབ་པས་ཐ་སྙད་ལ་དོན་དུ་མི་བཟུང་བ་དང་གཅིག་གཞན་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་སྟོན་པའི་སྤྲ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། གནས་ཡུལ་སྡེ་རིས་དང་དབྱ་གཉན་གྱི་ཕྱོགས་ཆ་སྤངས་པ་དང་། བདག་མེད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་ཚོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱ་བ་དང་། མིང་རུས་ལུས་དང་གསུམ་ལ་བདག་ཏུ་མི་གཟུང་བ་དང་བཞིའོ། །

སྒོད་བཅུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དངོས་པོ་འདི་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྤྱད་ཡང་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་
པར་གྲེས་པ་དང་གཉིས། དེ་ལྟར་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྤྲོ་ཆོག་གས་སུ་འཛིན་མཁན་གྱི་
སེམས་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་བཅུལ་བ་དང་གསུམ། བཅུལ་
བས་མ་རྟེན་པར་མིང་མེད་མཐའ་བྲལ་དུ་འདུག་པའི་དོན་ལས་མི་འདའ་བ་དང་བཞི་ལ་
བསྐྱབ་བོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་གཏོང་ཐོབ་ཀྱི་ས་མཚམས་ལས། ཐོབ་པའི་དུས་ནི་སྤྱི་མ་ལས་མན་ངག་
ཐོབ་པའི་དུས་ན་ཐོབ། གཏོང་བའི་དུས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ནས་གཟུང་འཛིན་
རང་ཁ་མའི་ཕྱིར་འཕྲེང་ན་འཆོར་བས་གཉིན་པོས་སྤྱིབ་པར་གྱིས་ཤིག།

བཅུ་གཉིས་པ་ཉམས་ན་གསོ་བའི་ཐབས་ནི། སྤར་གྱི་དོན་ལས་མ་ཡེངས་པར་བསྐྱབ།
དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་མདུད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་གྲོལ་ནས་འགོ་གསུངས།

གསུམ་པ། གསང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དོན་བཅུ་གཅིག་གིས་བརྟན་ནས་གསུངས་
ཀྱང་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཐུན་མིན་དང་འབྲེལ་བས་སྐབས་འདིར་མི་འཆད་དོ། དེ་ལྟར་
རྣམ་གཞག་སྤྱིར་ངེས་པར་བྱས་ནས།

གཉིས་པ་དམིགས་ཁྲིད་དངོས་བརྟན་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་རྩལ་སྤྱིར་བརྟན་པ་དང་།
བྱེ་བྲག་དམིགས་ཁྲིད་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་ལས། གནས་གཙང་
མཆོད་པས་མཛེས་ཤིང་ཉམས་དགའ་བར། །རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་སོགས་སྟ་གོན་བྱ། །
ནམ་མཁའི་གནས་སུ་ནམ་མཁའ་གང་བ་ཡི། །རྒྱལ་བ་སྤྱི་བཅས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད་ཕུང་བསམ། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་བ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་དུང་དུ་ཅི་འབྱོར་བའི་
མཆོད་པ་ལེགས་པར་བཤམས། རྟེན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྤྱི་མ་དང་དགོན་མཆོག་ཡི་དམ་མཁའ་
འགོ་ཆོས་སྤྱིར་བའི་སྤྱང་མ་རྣམས་སྤྱོད་ཕུང་འཐིབ་པ་ཅུམ་དུ་བཞུགས་པར་མོས་ལ། དེའི་
སྤྱོད་སྤར་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒོ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པ་གཅིག་པས་ཕྱག་འཆོལ་

བ་དང་། མཚོད་པ་འབྲུལ་བ་དང་། སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་རྗེས་སྤྲུལ་རང་
བ་དང་། ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། ཟུང་ན་ལས་མི་འདའ་
བར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་དང་། དགེ་ཚོགས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྡོམ་བ་སྤྱི་ཡན་ལག་བདུན་
པས་ཚོགས་བསགས་རྗེས། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཚོས་དང་ཚོགས་མཚོག་ལ། །
ལན་གསུམ་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བྱས་ལ། །མགོན་པོ་སྤྲས་དང་བཅས་རྣམས་དགོངས་
སུ་གསོལ། །རི་ལྟར་སྒོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་བསྐྱེད་
བསྐྱབ་ལ་གནས་པ་ལྟར། །དེང་ནས་བདག་གིས་འགོ་ལ་ཕན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
བསྐྱེད་བསྐྱབ་ལ་གནས་པར་བགྱི། །མ་བརྒྱལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་བསྐྱལ་བར་བགྱི། །མ་
གྲོལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་དགོལ་བགྱི་ཞིང་། །དབུགས་མ་དབྱུང་རྣམས་བདག་གིས་དབུགས་
དབྱུང་སྟེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཟུང་ན་འདས་ལ་འགོད། །དེ་ལྟར་ཉིན་དང་མཚན་མོ་
ལན་གསུམ་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་བསྐྱེད་ལ་འབད་པར་བྱ། །བརྗོད་པ་དང་པོས་
སྒོན་བ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། །གཉིས་པ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ་ཡིས། །གཉིས་
ཀ་བརྟན་ཞིང་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །དངོས་གཞི་ལ་དགོངས་
གསོལ་སྒོན་དུ་འགོ་བཅན་གྱི། །བྱང་ཆུབ་སྤྲིང་པོར་མཆིས་ཀྱི་བར། །སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་འགོ་
ལན་གསུམ་དང་། །དེ་ནས་རི་ལྟར་སྒོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་སོགས་སྐྱོད་འཇུག་ལས་འབྱུང་བ་
ལྟར་གྱིས་ཚོག་ལན་གསུམ་བརྗོད་པས། །དང་པོས་སྒོན་སེམས་དང་། །གཉིས་པས་འཇུག་
སེམས་། །གསུམ་པས་གཉིས་ཀ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྒོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་
སྐྱབས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ཞིང་རྗེས་ལ། །དེང་ནས་བདག་གི་འགོ་ཀུན་ཉར་མཚོའི་གཞི། །རྒྱལ་
སྤྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་ཐོབ། །སྤྲིད་ན་མི་འཛིགས་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་ཅིང་། །
རྟག་ཏུ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་ལྟར་ལེན་པས། །མི་ཡི་སྤྲིད་པ་དོན་དང་བཅས་པར་གྱུར། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བརྟན་པ་བཞིན། །དེང་དུས་བདག་ཚེ་འབྲས་བྱ་ཡོད། །ཅིས་སོགས་ཀྱིས་རང་

གཞན་དགའ་བ་བསྐྱེད་ཞིང་སྒྲོན་ལམ་གདབ། རྟག་པར་དྲན་གེས་བག་ཡོད་དང་མ་བུལ་
བས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྱུད་པ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལུང་གི་
ཚིག་སེམས་ཅན་མ་བརྟལ་བ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི། དཔུལ་བ་ཡི་དྲུགས་དུད་འགོ་རྣམས་ཏེ།
རན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས་མ་བརྟལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱལ་ཞེས་པ་ནི། དེ་
དག་མངོན་མཐོའི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་རན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་ལྟ་མིའི་གོ་
འཕང་འཐོབ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་གྲོལ་བ་རྣམས་ནི་ལྟ་མི་སོགས་མཐོ་རིས་ཀྱི་
འགོ་བ་སྟེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལྷུགས་སྒྲོག་ལྟ་བུ་ལས་མ་གྲོལ་བ་རྣམས། དེ་
དག་རིས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་དགྲོལ་ནས་ཐར་
པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའོ། །དབུགས་མ་དབྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཉན་རང་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་ལ་དབུགས་མ་དབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ནས་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་སྒྱུད་ལ་དབུགས་དབྱུང་སྟེ་ས་བཅུའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའོ། །ཡོངས་
སྒྲུབ་རན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཏེ། མི་གནས་པའི་བྱ་རན་
ལས་འདས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཡོངས་སྒྲུབ་རན་ལས་འདས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
སར་འགོད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་ཁྲིད་དངོས་ནི། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་ཚོགས་ཞིང་སྐྱབས་ཡུལ་ལྟར་
གསལ་བཏབ་པའི་སྤྱན་སྐྱེད། འདི་ལྟར་ཕྱོགས་བཅུ་གང་ནས་གཞལ་གྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ལ་མཐའ་མེད། དེ་ཐམས་ཅད་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་གྱི་གོ་མཚམས་མེད་པར་
བྱབ་པ་སེམས་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་པ་མ་ལན་གངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་བྱས་
ཏེ། དེ་དག་གི་སྐབས་སྤྱད་ལྟའི་རྩ་བའི་པ་མ་འདི་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་དྲིན་
ཅན་གཞུག་ཡིན། དེ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་བདེ་བ་འདོད་གྱང་སྐྱབ་པ་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་
བསྐྱབས་པས། ཞེ་འདོད་དང་ལག་ལེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུ་འདི་རྣམས་

སྒྲིང་རེ་རྗེ། བདག་གི་ལ་མ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐྱལ་སྟེ་ཚོགས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་
འདི་ཀུན་ཅི་ཅུག་བྱ། ད་སྒྲིང་རྗེ་ཟེར་ནས་བཞག་པས་ཅི་ཡན། འདི་རྣམས་འཁོར་བའི་
སྟུག་བསྐྱལ་ལས་བྱངས་ཏེ། ཐར་པའི་མཚོག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མུར་དུ་འགོད་པར་བྱ། ད་ལྟ་དེའི་ལུས་པ་བདག་ལ་མེད་པས་བདག་གིས་
འགོ་ཀུན་སྒྲོལ་ལུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་བྱ་སྟེ་པ་སྒྲོན་
པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་དཔལ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔལ་ལ་སོགས་པ་དངོས་གཞིའི་
ལམ་གང་ཡིན་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་ཟབ་མོ་བསྒྲུལ་པར་བགྱིའོ། །སྟེ་དུ་དཔལ་བཅས་
གིང་དངོས་སུ་སྦྱར་བས་བརྩོན་པ་ནི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལྟ་ལུའི་ཚུལ་གྱིས་ཚོགས་
ཞིང་རྣམས་དཔལ་པོའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ཏེ། ཅོམ་ དེར་ནས་བཟུང་སྟེ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་ཞེས་
སོགས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོག་གང་ཡིན་དེ་དཔལ་བཅའི་ཚུལ་དུ་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབུམ་ལ་སོགས་
པར་གྲངས་བསགས། དེ་ཡང་ཁ་ཡེངས་མིག་ཡེངས་ཚོག་ཙམ་དུ་མ་སོང་བར་སེམས་ཕྱི་
གཅིག་པའི་སྒྲོན་པ་ཚོགས་ཞིང་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་བསམ་སྦྱར་ཐམས་ཅད་
རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ངེས་སོ་སྟེ་པས་སྒྲ་མ་དགོན་མཚོག་ལ་དད་པ་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་དྲག་པོ་དང་མ་བུལ་བའི་ལྟག་པའི་བསམ་
པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་རྒྱན་དུ་གོམས་པར་བྱའོ། །མཐར་ཚོགས་ཞིང་རྣམས་དགུས་
པས་འོད་དུ་ལྷན་སར་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐིམ་པས་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་
ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ན་བཞུགས་པའི་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གནས་ལུགས་རྟོགས་
པའི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱིས་པར་
མོས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ངང་ལ་དར་ཅིག་མཉམ་པར་བཞག་རྗེས་བདག་གཞན་མཉམ་
བརྗེའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲུལ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་

སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་དང་བདག་གཉིས། བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་དང་། རྟག་ཏུ་སྦྱིད་ཅིང་ལེགས་ན་དགའ་བར་ཆབས་ཅིག་སྟེ་མཉམ་
པ་ཡིན་ཀྱང་། སེམས་ཙན་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེའི་རྒྱ་དགོ་སྟོན་ལ་ཤེས་ཤིང་སྤང་དོར་གྱི་གནས་
ལ་སྤོངས་པས་རྟག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱལ་གསུམ་ལ་སྦྱོད་པ་འདི་སྦྱིང་རེ་རྗེ། གྱེ་མ་སེམས་ཙན་བདེ་
བ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་བདེ་བ་དང་འཕྲད་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱལ་
དང་བྲལ། བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་རྣམས་དགའ་བདེ་དེ་དང་དྲུས་རྟག་ཏུ་མི་འབྲལ། ཉེ་རིང་ཆགས་
སྤང་ཙན་རྣམས་ཆགས་སྤང་མེད་པའི་སེམས་བྱང་སྟོམས་ལ་གནས། ཀྱན་ཀྱང་ཐར་པའི་
ལམ་ལ་ཞུགས་ཏེ་རྟག་ཏུ་དགོ་བའི་ཆོས་ལ་སྦྱོད་ཅིང་། བདག་དང་སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་
ལྷུང་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་དུ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་འདུན་པ་དྲག་
པོས་བསྐྱོམས། དེ་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ནི། གང་སྦྱིང་རྗེ་བའི་སེམས་ཙན་གཅིག་ཐོག་
མར་མཐུན་དུ་བསམས་ནས། རང་གི་བདེ་བ་དང་ལེགས་པ་ལུས་ལོངས་སྦྱོད་དགོ་བའི་
རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཙད་སྟོས་ལིངས་ཀྱིས་ལུད་དེ་གོས་གཡོགས་པ་ལྟར་དེ་ལ་བྱིན་
པས་དེ་ཉིད་བདེ་ཞིང་སྦྱིད། སེམས་ཙན་དེའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་
ཙད་ཚུར་སྤངས་ཏེ། རང་གི་སྦྱིང་དུ་བཞག་པས་རང་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་གཞན་སྤྱག་བསྐྱལ་
བ་དང་བྲལ་བ་ལ་དགའ་བ་བསྦྱིད་དེ་དང་དྲུ་སྤངས་པ་ནི་གོས་བརྗེ་བ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། དེ་
ལྟར་འབྱོར་དུས་དབུགས་པར་རྒྱ་བ་ན་བདག་གི་བདེ་བ་སེམས་ཙན་ལ་སྦྱིན། ཚུར་རུབ་
དུས་སེམས་ཙན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཚུར་དང་དྲུ་སྤང་སྟེ་སྦྱངས། དེ་ལྟར་སེམས་ཙན་གཅིག་
ནས་ཐམས་ཙད་གྱི་རབ་དུ་གཏོང་ལེན་སྟེ་ལ་མར་བྱ། མཐར་བྱ་གཅིག་པའི་མ་བུ་ལ་བརྩེ་
བ་བཞིན་དུ་བདག་འཁོར་བར་གནས་རུང་། ན་རུང་། ཤི་རུང་། ཉམས་ཉེས་ཅི་བྱུང་ཡང་
བཟོད་གྱི། མ་སེམས་ཙན་འདི་རྣམས་འཁོར་བར་འབྱམས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་གལ་བཟོད་
སྟེ་མ་དུ་བརྩེ་སེམས་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྦྱིད་ཅིང་། སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་གྱི་གཉེར་

ཁ་ང་ལ་ཡོད་སྟུང་དུ། དབྱ་གཉེན་བར་མའི་འགོ་བ་གང་ཅི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་ནམ་མཁའ་མཐར་འཁྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷག་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་བཏུ་ཞིང་གོམས་པར་བྱ་བ་ཅི་ནས་གལ་ཆེའོ། །ཐུན་རྗེས་སུ་
འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོ་བས་རྒྱས་གདབ་པར་བྱ་ཞིང་། ཐུན་མཚམས་
རྣམས་སུ་འདེའི་ཉམས་བསྐྱངས་གིང་རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་བརྩོན་པ་དང་། བྱང་
བར་སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས་གསུངས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་ཁང་བུའི་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་
ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཉལ་བའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ མི་ལམ་མིས་པ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་རྟོགས་
པར་གྱུར་ཅིག་ གཉིད་སང་པ་ན་མ་རིག་པ་ལས་སང་པར་གྱུར་ཅིག་ ལྷང་བ་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གཞུགས་སྐྱེ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ གོས་གྲོན་པ་ན་ངོ་ཆོ་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་གོས་གྲོན་པར་གྱུར་
ཅིག་ སྐར་མགས་འཆིང་བ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བར་གྱུར་ཅིག་ སྟན་ལ་འདུག་པ་
ན་དོ་རྗེའི་གདན་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ རྒྱབ་བརྟེན་པ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་
མེ་བཏང་བ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་བྱད་ཤིང་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་ མེ་འབར་བ་ན་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་མེ་འབར་བར་གྱུར་ཅིག་ གཡོས་ཟིན་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ ཁ་
ཟས་བཟའ་བ་ན་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཟས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ སྤྱིར་འགོ་བ་ན་འཁོར་བའི་
གྲོང་ལས་ཐར་པར་གྱུར་ཅིག་ སྐས་ལ་འབབ་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་འཁོར་བར་འཇུག་
པར་གྱུར་ཅིག་ སྒོ་འབྱེད་པ་ན་ཐར་པའི་གྲོང་གི་སྒོ་འབྱེད་པར་འགྱུར་ཅིག་ སྒོ་གཙོན་པ་
ན་ངན་སོང་གི་སྒོ་གཙོན་པར་གྱུར་ཅིག་ ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན་འཕགས་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་
པར་གྱུར་ཅིག་ གྲེན་ལ་འགོ་བ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འགོད་
པར་གྱུར་ཅིག་ བྱུར་ལ་འབབ་པ་ན་ངན་སོང་གསུམ་རྒྱུན་གཙོན་པར་གྱུར་ཅིག་ སེམས་

ཅན་དང་ཕྱད་པ་ན་སངས་རྒྱས་དང་མཇལ་བར་གྱུར་ཅིག ཀླང་པ་འཛིག་པ་ན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་འགོ་བར་གྱུར་ཅིག ཀླང་པ་འདེགས་པ་ན་འཁོར་བ་ནས་འདོན་པར་
 གྱུར་ཅིག རྒྱལ་དང་ལྷན་པ་མཐོང་ན་མཆོན་དཔེའི་རྒྱན་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག རྒྱལ་མེད་པ་
 མཐོང་ན་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག རྣོད་གང་པ་མཐོང་ན་ཡོན་ཏན་
 གྱིས་གང་བར་གྱུར་ཅིག རྣོད་པ་མཐོང་ན་སྒྲོན་གྱིས་རྣོད་པར་གྱུར་ཅིག སེམས་ཅན་དགའ་
 བ་མཐོང་ན་ཆོས་ལ་དགའ་བར་གྱུར་ཅིག མི་དགའ་བར་མཐོང་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་
 པོ་ལ་མི་དགའ་བར་གྱུར་ཅིག སེམས་ཅན་བདེ་བ་མཐོང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་
 པར་གྱུར་ཅིག རྒྱལ་བསྐལ་བ་མཐོང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་
 གྱུར་ཅིག ཉན་པ་མཐོང་ན་ཉན་ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཅིག དྲིན་དུ་གཞོ་བ་མཐོང་ན་སངས་
 རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ལ་དྲིན་ལན་ལྷོན་པར་གྱུར་ཅིག དྲིན་དུ་མི་
 གཞོ་བ་མཐོང་ན་ལྷ་བ་ལོག་པ་ལ་དྲིན་དུ་མི་གཞོ་བར་གྱུར་ཅིག ཆོལ་བ་མཐོང་ན་པས་
 ཀྱི་ཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཆར་གཅོད་བྱས་པར་གྱུར་ཅིག བསྟོད་པ་མཐོང་ན་སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པར་གྱུར་ཅིག ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བྱེད་པ་མཐོང་
 ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོབས་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག རྒྱ་གཞུགས་མཐོང་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་མཐོང་བ་ལ་སྦྱིབ་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག མཆོད་རྟེན་མཐོང་ན་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མཆོད་རྟེན་དུ་འགྱུར་བར་གྱུར་ཅིག ཆོང་བྱེད་པར་མཐོང་ན་འཕགས་པའི་ཙོར་བདུན་ཐོབ་
 པར་གྱུར་ཅིག དུག་འཆའ་བ་མཐོང་ན་ལྷ་དང་བཙས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་སྤྱི་གཙུག་པ་
 བལྟར་མི་མངོན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག རྣམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། གཞན་ཡང་། རྒྱུས་བུ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱུད་བསྒོམ་པར་བྱ་སྟེ། བདག་གིས་དུས་
 ཉམ་ཞིག་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་བསྐལ་སེལ་བྱས་པར་འགྱུར་རྣམས་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་ནམ་ཞིག་དབུལ་བས་ཉེན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་གིས་འབྱོར་བ་ཆེན་

པོ་ལ་འཛིག་ཅུས་སྟམ་པ་དང་། བམ་ཞིག་ག་ཁྲག་དང་བཅས་པའི་ལུས་འདིས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅུས་སྟམ་པ་དང་། བམ་ཞིག་བདག་དཔལ་བར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ནས་
ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་ཅུས་སྟམ་པ་དང་། བམ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་རེ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅུས་སྟམ་པ་དང་།
བམ་ཞིག་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་
འབྱིན་ཅུས་སྟམ་པ་དང་། བདག་དུས་ནས་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་མི་ཕན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་།
དོན་དམ་པའི་རོལ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོད་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་དགའ་བར་མི་
བྱེད་པའི་ཆོག་དང་། གཞན་ལ་མི་ཕན་པའི་འཚོ་བ་དང་ལུས་དང་ཤེས་རབ་དང་ནོར་དང་
དབང་ཕྱུག་དང་ལྡན་པ་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་ཆོ་རབས་ཐམས་
ཅད་དུ་མ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲིག་པའི་འབྲས་བུ་བདག་ལ་སྦྱིན་ཅིང་།
བདག་གི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་
གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་སྒོན་ལམ་གངས་མེད་པ་འབྲུམ་ཐུག་བཅུ་ཡང་སྒོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུར་འདུ་བ་ཡིན་པས།
འདི་ལྟར་སྒོན་ཅིང་སེམས་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པར་སྒོན་པ་ནི་དང་བོའོ། །དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཟུང་
ཞིང་བསྐྱང་བར་སྒོན་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །སྤྱོད་པ་བཅུ་ལྔ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་པ་
ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་བྱང་དུ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ལུས་ཀྱིས་བདག་འགོ་ཞིང་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཅན་
བྱེད་པར་སྒོན་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །རྟག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱོད་
པར་སྒོན་པ་ནི་བཞི་པའོ། །བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་
པར་སྒོན་པ་ནི་ལྔ་པའོ། །འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བའི་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་
པ་འབྲུབ་པར་སྒོན་པ་ནི་དྲུག་པའོ། །མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་ཀྱང་མཐའ་

ཡས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཆོག་གིས་གང་
བ་སོགས་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད་བར་སྒོན་པ་ནི་བདུན་པའོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་དང་བདག་ཉིད་བསམ་སྦྱོར་གཅིག་པར་སྒོན་པ་ནི་བརྒྱད་པའོ། །
སྤྱོད་པ་དང་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་དོན་གྱི་མཆོག་ཁོ་ན་མཐའ་ཡས་པར་འགྲུབ་པར་སྒོན་
པ་ནི་དགུ་པའོ། །ནམ་མཁའི་མཐར་གཏྲགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་
སྒོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པར་སྒོན་པ་ནི་བཅུ་པའོ། །དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐའ་བྱག་པ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདུན་ཞིང་སྒོན་པ་དང་སེམས་སྦྱང་
བར་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་སྟེ། འཕགས་
པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལས། ནམ་མཁའི་མཐར་བྱག་གྱུར་པ་ཇི་ཅམ་པར། །སེམས་ཅན་མ་
ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཇི་ཅམ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་མཐར་གྱུར་པ། །བདག་གི་
སྒོན་ལམ་མཐའ་ཡང་དེ་ཅམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ལན་གཅིག་
ཅམ་དུ་དད་པ་སྐྱེས་པའང་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པའི་འཇུག་དོགས་ཏེ། གང་ཡང་སྤྱོགས་
བཅུའི་ཞིང་ནམས་མཐའ་ཡས་པ། །རིན་ཆེན་བརྒྱན་ཏེ་རྒྱལ་བ་ནམས་ལ་ཕུལ། །ལྟ་དང་
མི་ཡི་བདེ་བ་མཆོག་ནམས་ཀྱང་། །ཞིང་གི་རྩལ་སྟེད་བསྐལ་པར་ཕུལ་བ་བས། །གང་གིས་
བསྐྱོ་བའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཐོས་ནས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་རབ་མོས་ཤིང་། །ལན་གཅིག་
ཅམ་ཡང་དད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི། །བསོད་ནམས་དམ་པའི་མཆོག་ཏུ་འདི་འབྲུང་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་
ཡོངས་སུ་སྤྱད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཆོག་གྲུ་ན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྗེས་བསྐབ་བྱ་སྦྱང་ཚུལ་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་སྦྱིར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐབ་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞན་ཕན་གཞིར་བཅས་སྐབ་པ་ལ་འདུ་བ་
ཡིན་ཡང་། ད་ལྟ་རང་རེ་སོ་སྟེ་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་འདིར་སྦྱོར་བས་དངོས་སུ་སེམས་

ཅན་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་དཀའ་ཞིང་བྱ་དཀའ་བའི་གནས་ལ་འཇུག་མི་བྱས་
ནའང་། གཙོ་བོར་ཀུན་སྒྲིབ་གི་བསམ་པ་གཞན་ཕན་འབའ་ཞིག་ཁོང་དུ་བཅུག་ནས། སྦྱར་
བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོད་སྒྲིམ་ཞིང་དགོངས་སྤེལ་བའི་སྒྲོན་ས་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འཆིང་བ་གྲོལ་
བའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པས་དེས་གཞན་དོན་ཡང་ཞར་ལ་འབྱུང་། རམ་འཕགས་ས་ཐོབ་
ནས་གཞན་དོན་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲིབ་ཅིག་ཀྱང་མི་གཡེལ་བར་བསམ་སྦྱར་གཉིས་ཀ་
གཞན་ཕན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པས་དེས་རང་དོན་དུ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱང་ཞར་ལ་རྩོགས་ནས།
མཐར་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་
དུ་འབྱུང་བས་ན། རང་གི་ལུས་དང་ཡོངས་སྦྱོད་དགོངས་བཅས་བྱས་པ་དང་འཆོམ་པར་
བཏང་བསྐྱང་དག་པ་སྤེལ་བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་ཞིང་།

དེ་ལ་དབྱེན་བཞི། བསྐྱང་བྱའི་བསྐྱབ་པ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ཉིད་མི་ཉམས་པར་རི་
ལྟར་སྐྱང་བའི་ཚུལ། ཉམས་ན་ཉེས་དམིགས་དང་གསོ་ཚུལ་བརྟན་པ། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་
ཕན་ཡོན་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱ་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱས་ཏེ་
བརྟན་པའོ། །དེའི་དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །
དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷ་འོད་གཞོན་བྱས། སེམས་ཅན་སྒྲོས་མི་གཏོང་བ་
དང་། །སེམས་དེའི་ཕན་ཡོན་དྲན་བྱ་དང་། །ཆོགས་གཉིས་གསོག་པར་བྱ་བ་དང་། །
ཡང་ཡང་བྱང་སེམས་སྦྱོང་བ་དང་། །དཀར་ནག་ཆོས་བརྒྱད་སྒྲུབ་དོར་ཏེ། །ལྷ་པོས་སྒྲོན་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་སེམས་ཅན་སྒྲོས་མི་འདོར་བ་ནི།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་མི་འཆོར་བའི་ཐབས་སམ་རྒྱའི་གཙོ་བོ་སྟེ། མ་དོས་
པས་བྱས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་གཅིག་དང་ལྷན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། ཆོས་གཅིག་
པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྒྲོས་ཡོངས་སུ་མི་བཏང་བའི་སེམས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བྲན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་མི་ཉམས་པའི་ཐབས་ཡིན་
པས་རྒྱས་པར་སྤོང་བོ་བཀོད་པ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱེད་བྱམས་སྒྲོན་ལས་
གསུངས་པ་འདི་ལྟ་བུ་དུས་རྒྱུན་དུ་དག་ཏུ་བརྒྱུད་ཅིང་བསམ་པར་བྱ་བ་སྟེ། རན་སོང་ཐམས་
ཅད་སྒྲོག་བགྱིད་ཅིང་། །མཐོ་རིས་ལམ་ནི་རབ་སྒྲོན་ལ། །རྒྱ་གི་མེད་པར་འབྲེན་བགྱིད་
པའི་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དུས་རྒྱུན་དུ་བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་
ཐབས་ཏེ། ཚོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། དེ་རིང་བདག་གི་བསོད་ནམས་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཚོགས་
ནི་གང་བྱ་དང་། །སེམས་ཅན་ཕན་པ་གང་བྱ་ཞེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་དྲག་ཏུ་བསམ། །
ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ཏེ། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་ལ་སྟོ་སྦྱོང་བ་དང་
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་ཀྱི་སེམས་བསྒྲུབ་པ་དང་ཉིན་མཚན་དུས་དྲག་ཏུ་བྱང་
སྟོམ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལེན་པ་རྣམས་ཏེ། ཀྱན་མཁུན་ཚོས་རྗེས། འགྲོ་བའི་སྐྱག་བསྐྱེད་བདག་
གིས་སྤང་བྱ་ཞིང་། །བདག་གི་བདེ་བས་འགྲོ་བ་བདེ་འགྲུལ་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་དེ་དང་
མི་འབྲལ་ཤོག །སྙམ་དུ་གཏོང་ལེན་སྟེལ་མར་སྦྱད་བྱ་ཞིང་། །སྒྲོན་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ཚད་
མེད་བཞི་བོ་བསྒྲུབ། །དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྤངས་སེམས་བསྤྲུང་བྱ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་
སྐུ་ཞི་བ་ལྟས། བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྐྱག་བསྐྱེད་དག །ཡང་དག་བརྗེ་བར་མ་བྱས་ན། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །ཅེས་སོ། །ཞིབ་པར་
ཁོ་བོས་བྱས་པའི་སྟོ་སྦྱོང་གི་གཞུང་དུ་གསལ་ལོ། །དུས་དྲག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་ཚུལ་ཡང་།
བྱང་མཆིས་མ་ལྟ་བུ་སྟེ་ལྟར་དང་། བསྐྱེད་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཚོགས་མ་ཅོམ་གྱིས་བྱ་སྟེ་ཚོགས་
འདི་ནི་རྩ་བོས་མཛད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཚོགས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ལ་སྤྱོད་མའི་དམར་བྲིད་
ནས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །ལྷ་པ་དག་རྣམས་ཚོས་བརྒྱུད་ལ་སྤང་དོར་བྱ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

དེ་ཉིད་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བརྟེན་པའི་ཐབས་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་བྱ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་
ནི། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པར་འོད་སྤང་གིས་ཁྱེད་པའི་ལེའུ་ལས། འོད་སྤང་། ཆོས་
བཞི་དང་ལྷན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། སྤྲུལ་དང་
མཆོད་པར་འོས་པ་བསྐྱུ་བ་དང་། གཞན་འགྲོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགྲོད་པ་བསྐྱེད་
པ་དང་། སེམས་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སྤང་སེམས་ཀྱིས་སྦྱོན་ནས་བརྟེན་
པ་དང་། སེམས་ཕན་ལ་གཡོ་སྤྱོད་སྦྱོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདྲི་བཞི་བྱང་ནས་གཉིན་པོས་
མ་བསྐྱེད་པར་ཉིན་ཞག་གཅིག་འདས་ན་སྦྱོན་སེམས་ཀྱི་སྤྲོ་མ་པར་འཆོར་བར་སྤྲུལ་པའི་དམར་
ཁྲིད་ལས་གསུངས། དེ་བཞི་ལས་ལྷོག་པ་ནི། དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་ཡིན་པས་སོ་སོའི་
གཉིན་པོར་བརྟེན་ཅིང་སྤྱོད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འོད་སྤང་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་
ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། ཤེས་བཞིན་དུ་རྩུབ་དུ་
མི་སྤྱོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སྦྱོན་པའི་འདུ་ཤེས་སྦྱོད་པ་དང་། སེམས་ཕན་
ལ་གཡོ་སྤྱོད་པར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལ་གནས་པ་དང་། སེམས་ཕན་ཐམས་ཅད་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་འགོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་བརྟེན་
པའི་ཐབས་སུ་འདུ་ཤེས་བཞི་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གཞོན་ནུ། འདུ་
ཤེས་བཞི་དང་ལྷན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། ཡང་དག་
པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་
ལམ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། དེ་བསྐྱུ་བ་པ་རྣམས་ལ་ལམ་གྲོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་
ཕན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་མཁུན་ཆོས་རྩིས།
མདོར་ན་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྤང་བྱ་ཞིང་། །དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་དག་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་མཁུན་སྤྲུལ་པས། འཇུག་པའི་བསྐྱུ་བྱ་པ་རོལ་བྱིན་དུག་སྦྱང། །

དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བཅོན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མཉམ་མེད་སྐམ་པོ་པས། སྦྱོན་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་། །བཅོན་འབྲུས་བསམ་གཏན་གཤེས་རབ་སྟེ། །དེ་ལྟར་ནམ་པ་
དྲུག་པོ་འདིས། །འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱས། །ཞེས་དང་། ལག་བཟང་
གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྒྱུར་དུ་མདོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དྲུག་པོ་འདི་དག་ལ་རྟག་ཏུ་རྒྱན་
དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །དྲུག་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱོན་པའི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་། བཟོད་པའི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་། བཅོན་
འབྲུས་ཀྱི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་། དྲུག་པ་གཤེས་
རབ་ཀྱི་བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་གཉིས། རྣམ་གཞག་སྦྱིར་བརྟན་པ་དང་། ཡན་ལག་ཕྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྫོང་སྐམ་པོ་པས། བྱངས་ངེས་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་དང་
ནི་ངེས་ཚིག་དང་། །རབ་ཏུ་དབྱེ་དང་བསྐྱབ་སྟེ། །དྲུག་གིས་བ་རོལ་བྱིན་དྲུག་བསྐྱས། །
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བྱངས་ངེས་ནི། མདོན་མཐོང་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ། འོངས་སྦྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱོན་པ། ལུས་ཀྱི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས། འཁོར་ཀྱི་དོན་དུ་
བཟོད་པ་སྟེ་མདོན་མཐོང་དོན་དུ་གསུམ་དང་། ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་དུ་བཅོན་
འབྲུས་། ཞི་གནས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམ་གཏན། ལྷག་མཐོང་གི་དོན་དུ་གཤེས་རབ་སྟེ། ངེས་
ལེགས་ཀྱི་དོན་དུ་གསུམ་བཅས་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། མདོ་རྒྱན་ལས། འོངས་སྦྱོད་དང་ལུས་
ལུན་སུམ་ཚིགས་པ་དང་། །འཁོར་ནི་སུན་སུམ་ཚིགས་པ་མདོན་མཐོང་དང་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བརྟན་པ་བཞིན་དང་། ཡང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུབ་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་
པ་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་དྲུག་ཏུ་བྱངས་ངེས་ཏེ། སྦྱོན་པ་རྒྱུ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་རོ་བོ་
དང་བཟོད་པ་བྱེད་པར་རམ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དེ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་།

བསམ་གཏན་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ནི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་
ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བས་ཏེ། དེ་ལས། བསྐྱབ་གསུམ་
དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། རྒྱལ་བས་པ་རོལ་བྱིན་པ་དུག །ཡང་དག་བཤད་དེ་དང་བོ་གསུམ། །
ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས། །གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་སོ། །གོ་
རིམ་ནི། སྦྱོར་བས་ལུས་ལོངས་སྦྱོད་ལ་མི་ལྟ་ན་ཚུལ་བྲིམས་ལེན། དག་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་
དང་ལྟན་པ་ལས་བཟོད་པ་འབྱུང་། བཟོད་པ་དང་ལྟན་ན་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ལུས།
བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་
ན་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འབྱུང་བས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་།
ཡང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་གཏམ་ལས། རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་གྲང་རྩེས་ཀྱི། །བྱད་པར་དག་ནི་གང་ཡིན་
པ་། །སྦྱོར་བ་དང་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི། །བྱད་པར་དག་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྡེ་མ་
དམན་ལ་བྱི་མ་མཆོག་ཡིན་པས་དམན་མཆོག་གི་གོ་རིམ་དང་། སྦྱོར་བ་གན་པ་རྣམས་དང་
ནི། །རིགས་ངན་དག་ཀྱང་སྦྱོར་པར་བྱེད། །གང་ཡང་རུང་བའི་ཚུལ་བྲིམས་ནི། །ཡོངས་
སུ་བསྐྱུང་བར་མི་ལུས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞེན་སྡེ་མ་རྣམས་རགས་པས་སྐྱབ་
སྒྲལ་བྱི་མ་རྣམས་སྐྱབ་སྐྱབ་དཀའ་བའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྒྱན་ལས། སྡེ་མ་ལ་བཞེན་བྱི་མ་
སྟེ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་བྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྐྱབ་བའི་བྱིར། །དེ་དག་
རིམ་བཞེན་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི། བྱད་ཆོས་བཞི་ལྟར་ཏེ། སྦྱོར་སོགས་
རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྒྲ་སོགས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲོགས་འཁོར་གསུམ་
དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། བྱེད་ལས་ཐབས་དེས་སེམས་ཅན་
གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐབས་དེས་གདུལ་
བྱའི་རྒྱད་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
སྦྱོར་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྟན། །འདོད་པ་ཐམས་

ཅད་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱོད་བྱེད་རྣམས་གསུམ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་ཚུལ་བྲིམས་སོགས་ལའང་སྒྱུར་ཏེ་གསུངས་སོ། །**དེས་ཚིག་ནི།** ཐུན་མོང་དུ་འཛིན་ཏེན་
 བ་དང་ཉན་རང་གི་དགེ་བ་ཀུན་ལས་ཐུལ་དུ་བྱུང་ཞིང་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀའི་ཕ་རོལ་དུ་འགྲོ་
 བས་ན་ཕ་རོལ་སྤྱོད་པའོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པས་སྤྱོད་པ། བསེལ་བ་
 ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ཚུལ་བྲིམས། ཁྲོ་བ་བཟོད་པས་བཟོད་པ། མཚོག་གམ་དགེ་ལ་སྒྱུར་
 བས་བརྩོན་འགྲུས། ཡིད་ནང་དུ་འཛིན་པས་བསམ་གཏན། དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་
 ཤེས་པས་ཤེས་རབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །བསེལ་བ་ཐོབ་
 དང་ཁྲོ་བཟོད་དང་། །མཚོག་སྒྱུར་བ་དང་ཡིད་འཛིན་དང་། །དོན་དམ་ཤེས་པའི་བྱིར་བཤད་
 དོ། །**ཞེས་སོ། །དབྱེན།** སྤྱོད་སོགས་དུག་པ་རེ་རེ་ལའང་དུག་རེ་དབྱེ་སྟེ། གཞན་ཕ་རོལ་
 དུ་སྤྱོད་པ་དུག་ལ་འགོད་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་སོགས་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 རང་རང་གི་མི་མཐུན་བྱུགས་སེར་སྣ་ཚུལ་འཆལ་ཁོང་ཁྲོ་རྣམས་གཡང་ཤེས་འཆལ་རྣམས་
 གྱིས་མ་གོས་པར་སྒྱུད་པ་སོ་སོའི་ཚུལ་བྲིམས། རང་རང་གི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པས་སྒྱུད་
 པ་སོ་སོའི་བཟོད་པ། དགའ་སྒྲོ་དང་བཅས་པས་སྒྱུད་པ་སོ་སོའི་བརྩོན་འགྲུས། དེ་ལྟར་
 བརྩོན་པས་སེམས་ཟིན་ཏེ་གཞན་དུ་མི་གཡང་བས་སྒྱུད་པ་སོ་སོའི་བསམ་གཏན། ལའོར་
 གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་པ་སྒྲོ་བ་སོ་སོའི་ཤེས་རབ་སྟེ་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཏུ་
 འབྲུང་བར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། དེ་དག་སོ་སོར་སྤྱོད་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་དུག་ཏུ་
 བསྐྱས་པ་ཡིས། །གོ་ཆའི་སྒྱུབ་པ་གང་ཡིན་དེ། །དུག་ཚན་དུག་གིས་ངི་བཞིན་བཤད། །
 ཅས་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་ཨོ་རྒྱུན་དུས་གསུམ་མཁའ་པས་ཐབས་སྟོབས་སྟོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་
 བཞི་བསྐྱར་ཏེ། སྤྲུལ་འདོད་མཉམ་བྲིད་ལས། ལན་ལ་རེ་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་པས་སེར་སྣ་དང་
 དབུལ་བ་འཛོམས་པས་སྟོབས་ཀྱི་ཕར་སྤྱོད་དང་། སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་དང་ཐེག་པ་དམན་པའི་
 བསམ་པ་དང་བྲལ་བས་ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་དབུལ་བ་རྒྱུ་གཅིད་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་གཏོང་བ་སྟོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གཏོང་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་འབྲས་བུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་འཛེམས་
པ་སྟོབས། ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་བྲལ་བར་སྤང་བ་ཐབས། བདག་གཅིག་སུ་ལྟ་
མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་ཆད་པར་མ་གྱུར་ཅིག་
སྟམ་པ་སྟོན་ལམ། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པས་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཀྱན་ལ་སྟོམས་པའི་བཟོད་
པས་ཁོང་ཁྱོད་འཛེམས་པས་སྟོབས། གཡོ་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་ཏེན་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་
པས་ཐབས། བདག་གཅིག་སུ་ལྟ་མིའི་གཞུགས་བཟང་པོ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་སྟུག་པ་རྣམས་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་སྟོན་ལམ། དེ་དག་འཁོར་
གསུམ་མི་དམིགས་པས་ཟིན་པ་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་
ཀྱིས་ལེ་ལོ་འཛེམས་པས་སྟོབས། གཞན་དང་གཞན་དུ་རེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་ཏེན་གྱི་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བརྩོན་པ་ཐབས། སེམས་ཅན་གྱི་ལེ་ལོ་རྒྱུན་བཅད་དེ་ཡང་དག་པའི་ལམ་
ལ་རྩོལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པས་སྟོན་ལམ། འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པས་ཟིན་པ་ཡེ་
ཤེས་སོ། །གཞུགས་གཞུགས་མེད་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་གཡེང་བ་འཛེམས་པས་
སྟོབས། ལྟ་དང་མིའི་གོ་འཕང་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ལུན་སུམ་སོགས་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཐབས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཡེང་བ་རྒྱུ་ཆད་
པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་སྟོན་ལམ། དེ་ཡང་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་མི་དམིགས་པ་ཡེ་ཤེས་
སོ། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཆོན་མའི་སྟོས་པ་འཛེམས་
པར་བྱེད་པས་སྟོབས། དེ་ཉིད་དང་དུས་གསུམ་དུ་འབྲལ་བ་མེད་པས་ཐབས། བདག་གཞན་
ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་སྟོན་ལམ། རང་གི་སེམས་
ཉིད་ཡེ་ནས་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ཡེ་ཤེས་

གྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ཡིན་གསུངས་སོ། །བསྟན། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གཉིས་
སུ་འདུ་སྟེ་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་གཉིས་བསོད་ནམས་གྱི་ཚོགས། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ཚོགས། གཞན་གསུམ་གཉིས་གྱི་སྒོགས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། ཡང་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་
ཡོངས་དག་གི་ཕྱིས་ཟིན་ན་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་སུ་གྱུར་ཏེ། མདོ་རྒྱན་ལས། སྤྱིན་དང་ཚུལ་
བྲིམས་བསོད་ནམས་གྱི། ཚོགས་ཡིན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི། །གསུམ་ནི་གཉིས་ཆར་ལ་ཡང་
གཏོགས་། །ལྟ་ཆར་ཡང་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚོགས། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་པར་སྤྱིན་ནམས་སྐྱབ་
ཚུལ་ནི། ལེན་དང་ནམ་སྤྱིན་ལ་མི་རེ་བའི་སྒོ་ནས་སྤྱིན་པ་གཏོང་། ཡང་སྤྱིན་བདེ་འགོ་ལ་
རེ་སྤྱིན་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་བྲིམས་བསྟུང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེ་འགྲུས་པ་མེད་
པའི་བཟོད་པ་བསྒྲོམ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཚེས་མཐའ་དག་སྟུང་པ་ལ་རང་གིས་སྤྱོད་པའི་
བཟོན་འགྲུས་བཟོམ། བསམ་གཟུགས་གྱི་སྒྲོམས་འདུག་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་
ལ་མཉམ་པར་འཛིག་སྤྱིང་རྗེའི་ཐབས་དང་མ་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་
ཉིད་ལས། རེ་བ་མེད་པའི་སྤྱིན་པ་དང་། །ཡང་སྤྱིན་མི་འདོད་ཚུལ་བྲིམས་དང་། །ཐམས་
ཅད་ལ་ནི་བཟོད་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་ཀུན་སྟུང་བཟོན་འགྲུས་དང་། །དེ་བཞིན་བསམ་གཏན་
གཟུགས་མེད་མིན། །ཤེས་རབ་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ཡིས། །པ་རོལ་སྤྱིན་པ་དུག་པོ་ལ། །
བརྟན་པ་ནམས་གྱིས་ཡང་དག་སྟོང་། །ཞེས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་
ཆགས་བདུན་གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་ཤིང་། མཐུན་རྒྱུན་དམ་པ་དུག་གམ་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་
པས་ཉམས་སུ་བྲལ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་བདུན་ནི། སེར་སྒྲ་དང་འཆལ་ཚུལ་སོགས་
རང་རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོགས་ནམས་དང་། ཕྱི་བཤོལ་དང་། རྩང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་
འཛིན་པ་དང་། ཆེ་འདི་ཡི་ལན་ལ་རེ་བ་དང་། ཕྱི་མའི་ནམ་སྤྱིན་ལ་རེ་བ་དང་། མི་མཐུན་
པའི་སྤྱོགས་གྱིས་བོན་བག་ལ་ཉལ་དང་། དམན་ལམ་ཡིད་བྱེད་དམ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་
པའི་ནམ་གཡང་ནམས་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་དྲི་མས་མ་གོས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།

སྒྲུ་མ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་པ་ནི། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་ཆགས་པ་མེད། །
ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་ཆགས་པ་མེད། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་རྒྱལ་བེམས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །མཐུན་ཕྱོགས་
དམ་པ་དྲུག་ནི། རྟེན་དམ་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ། དངོས་པོ་དམ་པ་སྦྱོན་སོགས་
ཕྱོགས་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཞིའམ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་
པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ། ཐབས་དམ་པ་ལའོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ། བསྐྱོ་བ་དམ་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་འདུན་པ་བསྦྱར་བ། རྣམ་
པར་དག་པ་དམ་པ་སྦྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་སྦྱོད་པ་སྟེ་དྲུག་གོ། །དམ་པ་བཅུ་
གཉིས་ནི། དབུས་མཐའ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཡུན་རིང་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་མི་ཟད་དང་། །
རྒྱན་མི་འཆད་དང་ཆོད་མེད་དང་། །དབང་འབྱོར་པ་དང་ཡོངས་བབྱུང་དང་། །རྩོམ་དང་
ཐོབ་དང་རྒྱ་མཐུན་དང་། །འབྲུལ་པ་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱ་ཆེ་
བ་དམ་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་པས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱང་
རྒྱལ་ཆེན་པོ་འདོད་པ། ཡུན་རིང་བ་དམ་པ། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པར་
བསྐྱོམ་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ། ཟད་
མི་ཤེས་པ་དམ་པ། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པས་གཏན་དུ་ཟད་མི་ཤེས་པ།
རྒྱན་མི་འཆད་པ་དམ་པ། བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་དུ་མོས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཕྱིན་དྲུག་རྫོགས་པ། ཆོགས་མེད་པ་དམ་པ། གཞན་གྱི་སྦྱོན་སོགས་ལ་རྟེན་སུ་ཡི་རང་
བ་ཙམ་ཀྱིས་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ། དབང་འབྱོར་པ་དམ་པ། རྣམ་མཁའ་མཛོད་
ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སོགས་ཐོབ་ནས་སྦྱོན་སོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པ། ཡོངས་
སུ་བབྱུང་བ་དམ་པ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བབྱུང་བ་དང་། རྩོམ་པ་དམ་པ།
མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་ལ་བཟོད་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ། ཐོབ་པ་དམ་པ་ས་དང་པོ། རྒྱ་མཐུན་དམ་

པ་ས་གཉིས་པ་ནས་དགུ་པའི་བར། འགྲུབ་པ་དམ་པ་ས་བཅུ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མཐར་ཐུག་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་འགྲུབ་པ་སྟེ་བཅུ་
གཉིས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཐེག་དམན་སོགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་
ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་སྟེ། བཤད་སྒྱུར་ལས། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ནི། །ཕ་རོལ་
ཕྱིན་དུག་མིང་ཡང་མེད། །བཙུམ་ལྡན་ཉག་གཅིག་པ་རོལ་ཕྱིན། །དུག་གི་སྒྱི་ལ་བཞུགས་
པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་
རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ལན་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལ་རེ་བ་སོགས་སོ་སའི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བྲལ་བས་ཟང་ཟིང་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་མཐོ་
དང་ངེས་ལགས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་ལ་འགོད་པས་དོན་ཆེ་བ་དང་། རེ་རེ་བཞིན་ཡང་སྟོང་
ཉིད་སྟོང་རྗེ་ཟུང་འཇུག་གི་ཐབས་དང་བསྟོ་བས་ཟེན་པས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་
མི་ཟད་པ་སྟེ། མདོ་རྒྱན་ལས། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ཟང་ཟིང་མེད། །དོན་ཆེ་བ་དང་མི་ཟད་པ། །
སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བཞིར་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཉམས་
སུ་བླངས་ཤིང་པས། གནས་སྐབས་སུ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུའང་། སྒྲིན་པས་ལོངས་
སྟོང་འཕེལ་བས་རྣམ་ཡང་མི་ཕོང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་འཆོ་བ་དང་
བྲལ་ཞིང་མི་ཁོམ་པ་སྐྱངས་པའི་བདེ་བ་འཐོབ་པ་དང་། བཟོད་པས་གཟུགས་བཟང་ཞིང་
གཞོད་པས་སེམས་མི་འབྲུགས་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་དགེ་ལ་སེམས་སྟོ་ཞིང་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཚོགས་འཕེལ་བས་བརྗེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱིས་མཚན་མའི་
གཡང་བ་ནི་ཞིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་
རྒྱུད་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་ཞིང་ལེགས་པར་བཤད་པས་སྒྲི་བོ་མཁྱེ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས། །མི་ཕོངས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་འཆོ་དང་། །རྣམ་འཆོ་བཟོད་ཅིང་བྱ་བས་མི་སྟོད་དང་། །
དགའ་བྱེད་ལེགས་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་རང་གི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། བཟོད་པས་
གཞུགས་བཟང་བཙོན་པས་བརྟེན། བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་བོ་ཡིས་གོལ། སྤྱིང་བརྟེན་པས་
ནི་དོན་ཀྱན་འབྱུང་། ཅེས་སོ། མཐར་ཐུག་ཚུགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱི་གཉིས་འཐོབ་
པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྤྱི་ནི་མདོར་བསྟུན། བསོད་ནམས་ཚུགས་ལས་འབྱུངས་
པ་སྟེ། ཚེས་ཀྱི་སྤྱི་ནི་མདོར་བསྟུན། རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚུགས་ལས་འབྱུངས། ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་ཕྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དུག་སྤྱིན་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས། བཟོད་
པ། བཙོན་འགྲུས། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ་པོ། གྲང་པོ་སྤྱིན་པ་ལ། རོ་བོ་ནི། ལྷ་
ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་གཏོང་སེམས་དགེ་བ་ས་བོན་དང་བཅས་པ། དེས་ཚིག་ནི། དུ་ནའི་
སྤྱི་ལས་བྱངས་ན་སྤྱིན་པ་སྟེ་པ་རོལ་གྱི་དབུལ་བ་འདོར་བའི་དོན་གྱིས་སྤྱིན་པ་འོ། །

དེ་ཕྱི་ན། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཡང་སེར་སྤྲོ་མེད་ལྟན་དང་། ཚེས་དང་མི་འཛིགས་
ཟང་ཟེང་གཏོང་། སྤྱིན་པ་དེ་འབྲར་ཡོངས་ཤེས་ནས། མཁས་པས་ཡང་དག་སྦྱུང་བར་
བྱེད་། ཅེས་པ་ལྟར་གསུམ་ལས། ཟང་ཟེང་གི་སྤྱིན་པ་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ནི་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་སྤྱིན་པ་སྟེ་ཐོག་མར་རྩུང་བྱས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་
གོམས་ཏེ་མཐར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའོ། གདེལ་དེ་ཕྱི་ན་གསུམ་སྟེ། འཕགས་པ་
འཛིག་རྟེན་འཛིན་གྱི་དྲིས་པས་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཟང་ཟེང་གི་སྤྱིན་པས་ནི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚུགས་རྫོགས་ལ། ཚེས་ཀྱི་སྤྱིན་པས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚུགས་རྫོགས་ཏེ། འདི་
གཉིས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་སྦྱུང་བར་བྱེད་པའོ། གདེལ་ཟང་ཟེང་གི་སྤྱིན་
པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། གཏོང་བ་དང་། གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཤིན་ཏུ་གཏོང་བའོ། །
དེ་ལ་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཟས་དང་། སྟོས་དང་། ཤིང་རྟ་དང་། སྤྱང་པོ་ཆེ་གཞན་ལ་
སྤྱིན་པའོ། གཏོང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལུང་དང་། ལུ་མོ་དང་། ཁྲིམ་ཐབ་སྤྱིན་པའོ། །

ཤིན་ཏུ་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱ་དཀའ་བ་སྟེ། མགོ་དང་། མིག་དང་། ལག་བ་དང་།
ཀླུང་བ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་བའོ། ཞེས་སོ། མི་འཛིགས་པའི་སྤྱིན་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྟོན་
བརྟན་པར་བྱེད་བ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། མི་འཛིགས་པའི་སྤྱིན་པ་ནི། སེང་གེ་དང་། ལྷག་
དང་། རྩ་སྤྱིན་འཛིན་གྱི་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། ཆོས་རྒྱུན་དང་། རྩ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་
པ་ལས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པས་ནི་
གཞན་གྱི་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་གསུམ། ལུང་སྤྱི་མའི་འཕྲོང་། དེ་ལ་ཆོས་
ཀྱི་སྤྱིན་པ་གང་ཞེན། ལྷ་གྲུ་དང་། ལྷག་ཚ་དང་། ལྷགས་བམ་སྤྱིན་པ་ནི་རྒྱུད་པའོ། ལྷ་ལ་
བ་རི་ལྷ་བ་བཞེན་དུ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སྤྱོད་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་
པ་ནི་ཆེན་པོའོ། ལྷ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱུ་འཛིན་དུ་འཇུག་ཅིང་། བམ་མཁའ་ལྷ་ར་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ། ཞེས་སོ། ཡང་ན་སྤྱིན་པ་དང་པོ་གཉིས་
གྱིས་གཙོ་བོར་གཞན་ལ་ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པས་ནི་གཙོ་བོར་
བྱི་མའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། ཇེ་ཡང་བྱང་སེམས་བྱིམ་པས་གཙོ་བོར་ཟང་ཟང་དང་།
རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཆོས་སྤྱིན་གཙོ་བོར་གཏོང་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱལ་སྤྱིད་དང་ལུ་དང་རྒྱུང་
མ་དང་མགོ་དང་ཀླུང་ལག་སོགས་དངོས་སུ་གཏོང་བ་ནི་མི་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་བ་ཐོབ་
པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་གསུངས། སྟོན་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་སྐྱབས་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་གཏོང་
བ་ལ་སྟོ་འབྱོར་བར་བྱ་བ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྷ་མོམས་ནས་རིམ་གྱིས་དངོས་སུ་གཏོང་
ནས་པའི་བར་དུ་འབྲུང་པོ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པའང་གང་ཟག་འཕགས་པའམ་ཡང་དག་པའི་
མན་ངག་དང་ལྷན་པའི་མཁས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་དང་ལྷན་པ་ལས་པལ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་མི་
འབྲུང་ནའང་། མདོ་སྟེ་ཟབ་མོ་དང་གཟུངས་སྟགས་བྱེད་པར་ཅན་བསྐྱས་ཏེ་དེས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་གྲོལ་བར་མོས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་
སྟེ་རྒྱ་ཁྲུང་གྱི་རེ་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོན་ལམ་ཡང་ཡང་དུ་གདབ་པར་བྱའོ། ཇེ་ལྷ་

བུའི་སྒྲིན་པ་གསུམ་པོ་གང་ལའང་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཐབས་
སྟོང་རྗེས་ཆེན་པོ་སྟེ། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་ཆེ་ཆུང་རི་ལྟར་ཡང་སྟོན་པ་འཁོར་བ་དང་ནི་བ་ཆུང་འདས་སྟོགས་གཅིག་པ་ཐེག་པ་དམན་
པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་ཞིང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་འགྱུར་བས་ན་ཡོངས་སུ་
དག་པ་སྟེ། བསྐྱབ་བཀྲས་ལས། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན། སྟོན་པས་བསོད་ནམས་
དག་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། སྒྲིན་པ་མི་ཟད་ཅིང་གོང་དུ་སྟེལ་བའི་ཐབས་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་ལས། ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་པ་ནི། སྒྲིན་པ་ཏུང་
དུ་ཡང་མང་པོར་བྱེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷག་པར་བྱེད་དོ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱས་
པར་བྱེད་དོ། བསྐྱབ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ནི་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཤེས་པ་སྟེ་སྒྲིན་པ་པོ་ཡང་རྒྱ་མ་ལྟ་
བུ། སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡང་རྒྱ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
ནི། སྒྲིན་པ་གང་གཏོང་ཡང་། དང་པོར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལ་འགོད་
པའི་ཆེད་དུ་གཏོང་། བར་དུ་སྒྲིན་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཞེན་པ་མེད། མཐར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་སྒྲིན་
ལ་རེ་བ་དང་བྲལ་ན་སྒྲིན་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱས་པའམ་མང་པོ་འབྱུང་བར་བྱེད་དེ། སྟུང་
པ་ལས། སྒྲིན་པ་བྱིན་ནས་དངོས་ལ་གནས་པ་མེད་པར་བྱེད། ཇི་ནི་ནམ་དུ་འང་རྣམ་པར་
སྒྲིན་ལའང་རེ་བ་མེད། ཇི་ལྟར་གཏོང་བ་མཁས་པས་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་སྟེ། ཆུང་དུ་
བཏང་ལ་མང་པོར་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། བསྐྱབ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། སྒྲིན་
པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོས་པས་དཔག་
ཏུ་མེད་པར་འཕེལ་ཞིང་རྣམ་ཡང་འཛད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་པ་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་
པའི་མདོ་ལས། བཅུན་པ་ཤུ་ར་དུ་ཏིའི་བྱ། དཔེར་ན་རྒྱ་ཐིགས་པ་གཅིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་
ལུང་བ་ནི་བསྐྱལ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཟད་པ་མེད་དོ། ཇི་བཞིན་དུ་དགོ་

བའི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སྤྱི་དོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་འགའ་
ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དག་པ་དང་སྤེལ་བ་འདི་གཉིས་ནི། སྤྱིན་པ་ཙམ་
དུ་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་དགོ་རྩ་ཀྱན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བས་རྒྱལ་བྱིས་སོགས་པར་སྤྱིན་
སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་འང་སྦྱར་གཤམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱིན་པ་མ་བཏང་བའི་སྦྱོན་ནམ་ཉེས་པ་
ནི། སལ་ཆེར་ཡི་དྲགས་སུ་སྦྱེ་ཞིང་། མིར་སྦྱེས་ན་འང་དབུལ་ཞིང་ཉམ་ཐག་པར་འགྱུར་ཏེ།
སྤྱད་པ་ལས། སེར་སྣ་ཙན་ནི་ཡི་དྲགས་གནས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་མིར་སྦྱེས་ན་
ཡང་དེ་ཆོ་དབུལ་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སྤྱིན་པ་ལེགས་པར་བཏང་ན་གནས་སྐབས་སུ་
དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིན་པས་ཡི་
དྲགས་འགོ་བ་གཙོད། །དབུལ་བ་དང་ནི་དེ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཙོད། །སྦྱོད་
ཆོ་ལོངས་སྦྱོད་མཐའ་ཡས་རྒྱས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །མཐར་ཐུག་འབྲས་བུ་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པའང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་སྦྱོད་ལས། སྤྱིན་པ་གཏོང་ལ་བྱང་ཆུབ་རྟེན་
མི་དགལ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་སྤྱིན་པའི་གཏམ་ཅུང་ཟད་རེ་བརྗོད་
པར་འདོད་ན་ཁོ་བོས་བྱས་པ་གཞན་ནས་ཅི་རིགས་པ་སྤང་ལ་སྐབས་དང་མཐུན་པར་འཆད་
གཤམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱལ་བྱིས་ནི། རོ་བོ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་སྦྱོང་སེམས་དག་བ་ས་བོན་
དང་བཅས་པའོ། །**དེས་ཚིག་ནི།** ལྷོ་ལའི་སྐྱེ་ལས་རྒྱལ་བྱིས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་གདུང་བས་
མི་རྗེ་བར་བསིལ་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱལ་བྱིས་སོ། །**།དབྱེ་ན།** དཀོན་མཆོག་
བརྟེན་པ་ལས། འད་སྤང་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་བྱིས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།
སྤྱི་མ་པའི་རྒྱལ་བྱིས་དང་། དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྤྱད་པའི་རྒྱལ་བྱིས་དང་། སེམས་
ཙན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པའི་རྒྱལ་བྱིས་སོ། །དེ་ལ་སྤོམ་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱིས་ནི་མི་དགོ་བ་
ལས་སེམས་བསྐྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དགོ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱིས་ནི་དགོ་བའི་

ཅུ་བ་མདོན་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས། སྒོམ་དང་ཆོས་སྤྱད་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་དེ། རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་དྲག་བསྟུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུམ་ལས།

དང་པོར་ཉེས་སྦྱོད་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སྦྱིར་མི་དག་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དུས་ཁྲིམས་དང་གཏན་ཁྲིམས་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་བསྟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སོ་ཐར་རིགས་བདུན་ཏེ། རྒྱབས་གསུམ་སྒོར་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་དགོ་བསྟེན་པ་མ་གཉིས། དགོ་ཚུལ་པ་མ་གཉིས། དགོ་སྒྲོབ་མ། དགོ་སྒྲོང་པ་མ་གཉིས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱང་བསམ་པ། ཆེ་འདིར་རྒྱལ་པོའི་ཆད་པ་དང་དབྱ་བྲལ་སོགས་ལ་འཛིགས་ནས་དེ་ལས་སྦྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲངས་ན་འཛིགས་སྦྱོབ། ཆེ་བྱི་མར་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་ཙམ་དང་། ཆེ་འདིར་ཟས་གོས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲངས་ན་ལེགས་སྦྱོན་ཏེ། འདི་གཉིས་ནི་ཐར་པའི་རྒྱུ་མི་འགོ་ལ་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱིས་སྒྲངས་ན་ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་སོ་ཐར་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན། དེ་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་དོན་དུ་ཀུན་སྦྱོང་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་ན་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་དུ་འགྱུར། དེ་ཡང་དང་པོར་སྒྲང་དུས། འཛིགས་སྦྱོབ་དང་། ལེགས་སྦྱོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཡང་། བྱིས་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ནམ་སྟེས་པ་ན་ངེས་འབྱུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་ནམ་སྟེས་པ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སོ་ཐར་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱབས་འདིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཅུ་ལྷུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབུ་མ་ལུགས་དང་སེམས་ཙམ་ལུགས་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་སྤྱི་རྒྱུ་ལུགས་ཞི་བ་ལྟར་བསྟུང་བ་དུས་

སུ་གསུངས་པའི་དོན། རྣོ་མ་གསུམ་རྣམ་དེས་ལས། དཀོན་མཆོག་དཀོར་འཕྲོག་དང་ནི་
ཆོས་སྤྱོད་ལས། རྣུ་ལ་ལྷན་རྒྱུ་འཆལ་བྲིམས་གཙོད་བསྐྱབ་འབེབས་སོགས། མཚམས་
མེད་ལས་བྱེད་ལོག་ལྷ་རྣུ་ལ་པོ་ལ། བྱོད་སྤྱོདས་བྱོད་བྱིར་བྱོད་དལ་ཡུལ་འཁོར་རྣམས། །
འཛོམས་པར་བྱེད་པའང་སློན་པོར་ངེས་པ་ལ། མ་སྤྱདས་སྤྱོད་ཉིད་བརྗོད་སྤྱས་ཉན་ཐོས་
སློན་། རྩོགས་བྱང་བྱིར་བྱོག་ཐེག་དམན་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རོ་ཐར་སྤྱངས་ནས་ཐེག་
ཆེན་སྤྱོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཐེག་པས་ཆགས་སོགས་མི་བསྐྱོག་པས། རེ་བསྐྱོག་དེ་ཡི་
འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱས། རྒྱག་དོག་དབང་གིས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་དང་། རྟིད་
དང་བཀྱར་སྟེའི་ཆེད་དུ་བདག་འཛོད་དང་། དག་སྟོང་ཆད་པས་གཙོད་འཇུག་སུག་འབུལ་
དང་། རྩོད་བའི་ལོངས་སྟོད་ཁ་ཏོན་པ་ལ་བྱིན། ཞི་གནས་འདོར་བཅུག་པལ་ལ་འབྱུང་
ངེས་བརྒྱད། རེ་དེར་འབྱུང་ཉི་གཞག་གི་ཀྱན་ལ་ཀྱན། མིང་དུ་བཙོ་བརྒྱད་རྩེས་སུ་བཅུ་
བཞི་སྟེ། རྩོན་འཇུག་སེམས་བཏང་དེ་རྣམས་ཙ་ལྷུང་ཡིན། ཞེས་ཙ་ལྷུང་ཉི་ཤུར་གསུངས་
ཏི། དེ་ལ་བྱང་སེམས་རྣུ་ལ་པོ་ལ་འབྱུང་ཉི་བ་ལྷ་ལས། དང་པོ་དཀོན་མཆོག་གི་དཀོར་
འཕྲོག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་གི་དཀོར་མཆོད་རྟེན་ནམ་སྐྱ་གཟུགས་གི་རྩེས། ཆོས་གི་དཀོར་
སྟེགས་བམ་དང་ཆོས་སྐྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན། དག་འདུན་གི་དཀོར་དག་འདུན་སྟེའི་རྩེས་ཏི། དེ་
ལྟར་བསྐྱོས་པ་ལས་མར་མེ་གོང་བུ་གང་ངམ་ནས་བྲེ་གང་ཡན་ཆད་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་གིས་
འཕྲོག་པ་དང་གཞན་ལ་འཕྲོག་ཏུ་བཅུག་པའོ། གཉིས་པ་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་བཞི། སངས་
རྒྱས་གིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆོས་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གིས་སྤྱོད་བར་བྱེད་དམ་གཞན་ལ་སྤྱོད་དུ་འཇུག་པའོ། གསུམ་པ་དག་
སྤྱོད་ལ་ཆད་པ་གཙོད་པ་ནི། རྣུ་ལ་བྲིམས་དང་ལྷན་པའམ་རྣུ་ལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ཡང་རུང་
རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཙམ་འཆང་བ་ལའང་བྲིམས་གཙོད་པ་དང་། བརྩོན་དུ་བབྱང་བ་དང་།
བསྐྱབ་པ་འབེབས་པ་དང་གསོད་པ་སོགས་བྱེད་ནའོ། བཞི་པ་མཚམས་མེད་ལྷ་བྱེད་པ་

ནི། བ་དང་མ་དང་དབྱ་བཙམ་པ་གསོད་པ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལ་ངན་སེམས་གྱི་ཁྲག་འབྱེན་པ་རྣམས་ལས་གང་རུང་བྱེད་ནའོ། །ལོག་ལྷ་ནི། ལས་རྒྱ་འབྱས་དང་། ཆོས་ཤི་མེད་ཅེས་སྒྲིང་ནས་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། །གཉིས་པ་སྒྲོན་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་ལྷ་ནི། གོང་གི་དཀོན་མཆོག་དཀོར་འབྲོག་པ་ནས་མཆོམས་མེད་བར་གྱི་བཞི་པོའི་སྟེང་དུ། ལྷ་པ་གོང་སོགས་འཛོམས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གོང་ནི་བྲིམ་གཅིག་པ་ཡན་དང་། ལྷོངས་ནི་མི་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་དང་། གོང་བྲིང་ནི་བཟོ་རིགས་བཙུ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་། གོང་དལ་ནི་ཆོང་པ་མང་པོ་ཆོགས་པའི་གནས་དང་། ཡུལ་འཁོར་ནི་ཙམ་པ་ཀ་ལྷ་ལུ་སོགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་འཛོམས་པའོ། །གསུམ་པ་པལ་པ་ལ་འབྱུང་ངས་པ་བརྒྱད་ནི། དང་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲོ་མ་སྒྱུངས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྒྲོད་མ་བཅུགས་པར་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟན་ན་དེ་དེ་ལ་སྒྲག་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏང་སྟེ་ཉན་ཐོས་སུ་སྒྲོན་པའོ། །གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པ་ལ། ཁྲིད་ཀྱིས་བསྐལ་བ་གངས་མེད་དུ་མར་དཀའ་བ་སྒྱུད་པ་སོགས་མི་བྱས་ཀྱི། དེ་བས་ཉན་རང་གི་ལམ་འདི་ལ་ཞུགས་དང་ཆོགས་མེད་པར་འཁོར་བ་ལས་ངས་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བརྟུག་པའོ། །གསུམ་པ་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་སོ་ཐར་ལ་སྒྲོབ་པ་འཕམ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པ་ལ། དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་མེད་བཞིན་དུ། ཁྲིད་ཀྱིས་སོ་ཐར་ཆུ་ལ་བྲིམས་དག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་བས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ན། སོ་ཐར་གྱི་ཉེས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་མཐུས་འཛོམས་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་སོ་ཐར་སྒྲངས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོབ་བརྟུག་པའོ། །བཞི་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་རི་ཙམ་བསྐྱབ་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་མི་སྒྲོག་པས། དེ་ལས་སྒྲོག་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་རང་ཡང་འཛིན་ཞིང་གཞན་ལ་འང་འཛིན་དུ་འཇུག་ནའོ། །ལྷ་པ། ཐུག་དོག་གི་བསམ་པས་གཞན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟེན་བཀུར་ཅན་ལ་ཉེས་པའི་སྒྲོན་བརྫོད་ཅིང་།

རང་ཉིད་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྒྲིགས་པར་བྱེད་པའོ། །དུག་པ་ནི། རྟེན་བཀྲུས་
གྱི་ཕྱིར་རང་གིས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་དོན་མ་རྟོགས་ཀྱང་རྟོགས་སོ་ལྟ་བུ་མི་ཆོས་སྤྱོད་མའི་
རྒྱུན་གྱིས་གཞན་གྱི་མགོ་བསྟོར་བའོ། །བདུན་པ། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་མི་དབང་ཆེན་དང་དགོ་
སྟོང་གཞན་གཉིས་གྱི་བར་དུ་རང་གི་སྤྱོད་པ་བཅུག་ནས། དགོ་སྟོང་དེ་ལ་ཆད་པས་གཅོད་དུ་
འཇུག་པ་དང་། དགོ་སྟོང་དེས་དཀོན་མཆོག་གི་དཀོར་བརྒྱས་ནས་རང་ལ་སྤྱག་འབུལ་ཏེ་
སྟོག་ཏུ་བྱིན་པ་ན། དེ་རང་གིས་ལེན་པའམ་གཞན་དབང་པོ་ཆེ་དེ་ལ་བྱིན་པའོ། །བརྒྱད་
པ། སྟོང་བ་བསམ་གཏན་པ་ལ་གཞོད་པའི་བྲིམས་ངན་བཅས་ཏེ། དེས་བསམ་གཏན་
བསྟོམ་པ་སོགས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྟེན་པ་སོགས་ལོངས་སྟོང་འཕྲོག་
ནས། སྟོག་པ་ཁ་རྟོན་པ་ལ་སྦྱོན་སོགས་ཐབས་སྣ་ཆོགས་གྱིས་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་ཉིང་དེ་
འཛིན་འདོར་དུ་བཅུག་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། བསྐྱབ་བཅུས་ལས། དེ་དག་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་སྟེ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་
པོའི་རྒྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་སྟོན་པལ་པའི་རྩ་ལྷུང་དུ་བཞག་པ་ནི། གཙོ་བོར་
གང་ཟག་དེ་ལ་འབྱུང་ཉི་བའི་སྟོན་ནས་བཞག་གིས་གཞན་ལ་རྩ་ལྷུང་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་མིན་
པས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མདོ་ལས་མིང་དུ་བཅོཔ་བརྒྱད་
དུ་བྱེ་ཡང་རྣམས་སུ་བཅུ་བཞིར་འདུ་སྟེ། སྟོན་པའི་རྩ་ལྷུང་དང་པོ་བཞི་རྒྱལ་པོའི་རྩ་ལྷུང་དང་
པོ་བཞི་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཅོཔ་བརྒྱད་པའི་སྟེང་དུ། གསང་ཆེན་
ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། དེགས་གྱི་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གནས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་ལྟེ་
བའོ། །ཞེས་སྟོན་སེམས་འདོར་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
འཇུག་སེམས་སྤངས་ཏེ་དགོ་ལ་མི་སྟོར་བ་སྟེ་འདི་གཉིས་བསྐྱེད་པས་ཉི་ཤུར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྣ་ཆོགས་ལས་བཅུས་

ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སར་གསུངས་པའི་དོན་རྟེན་བྱུང་གི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཙུ་
གོ་མིས་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པར། ཉོན་མོངས་དྲག་ལས་བྱུང་བ་ཡིས། སྒྲོམ་པ་ཞིག་པར་གང་
བྱུང་པ། ཉེ་ཡི་ཉེས་པ་བཞི་པོ་ནི། ཤམ་པ་འདྲ་བར་དགོངས་པ་ཡིན། རྟེན་དང་བཀྱར་
སྟོང་ཆགས་པ་ཡིན། བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་མགོན་མེད་བྱུར་
པ་ལས། སེར་སྒྲུལ་ཆོས་ལོར་མི་སྟེར་དང་། གཞན་གྱིས་བཤགས་ཀྱང་མི་ཉན་པར། །
ཁྲོས་པས་གཞན་ལ་འཆོག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་བྱེད་ཅིང་། དམ་ཆོས་འདྲར་སྒྲུང་
སྟོན་པའོ། ཞེས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
དཔའི་སྒྲོམ་པ་འཛིགས་པར་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤམ་པ་དང་འདྲ་བའི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་
བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཆགས་པའི་དབང་གིས་རྟེན་པ་སྟེ་ཡོན་འབྲུལ་བ་དང་། བཀྱར་སྟེ་
སྟེ་གདན་སྟོབས་པ་སོགས་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་བདག་ལ་བསྟོད་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་ཙན་གཞན་ལ་སྟོད་པའོ། གཉིས་པ་ནི། སེར་སྒྲུལ་དབང་གིས་སྤྱུག་བསྐལ་བ་
དང་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཟང་ཟེང་དང་། སྟོད་ལྷན་ལ་ཆོས་མི་སྟེར་བའོ། གསུམ་པ་
ནི། ཞེས་པའི་དབང་གིས་གཞན་པ་རྩལ་པོས་རང་ལ་བཟོད་གསོལ་གྱི་ཤད་སྒྲུངས་ཚུལ་མཐུན་
བྱས་ཀྱང་མི་སྒྲོག་པར་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། ས་རྩལ་པོ་ལ་ཁྲོ་བས་ཆོག་རྒྱུ་བ་སྒྲུས་པ་
ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དེག་ཅིང་འཆོག་པས་འཆོབ་བྱེད་པའོ། བཞི་པ་ནི། གཉི་ལྷག་གི་
དབང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་གིང་སྒྲུངས་པ་དང་། རང་རམ་གཞན་
དག་གིས་རང་གིས་སྟོབ་ཐོབ་བྱས་ཏེ་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་དམ་ཆོས་འདྲར་སྒྲུང་སྟོན་པར་
བྱེད་པའོ། ཉེ་ལྟར་ཀུན་སྟོང་གི་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྩ་ལྷུང་བཞིར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ལ། གོང་
དུ་སྒྲོས་པ་ལྟར་སྟོར་བའི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་གཉིས་སུ་འགྱུར། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་
བར་ངོ་པོ་རྗེས་བཞེད་དོ། གཞན་ཡང་བསྐྱབ་བཅུས་ནས་གསུངས་པའི་ཉེས་བྱས་སྤྱོད་
བརྒྱད་རྩ་དང་། སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ནས་གསུངས་པའི་ཉེས་བྱས་སྤྱོད་པ་ཞེ་དྲུག་སོགས་སྟོལ་

གཉིས་ཀ་ནས་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་གི་ཉེས་བྱས་པ་བརྒྱུད་ཏེ་མདོར་ན་སྒོ་གསུམ་གྱི་
བྱ་བའི་ལས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་སྟོང་བ་ནི་ཉེས་སྟོང་སྒོམ་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོ། །

གཉིས་པ་དག་བཙུན་ནི། གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་གྱིས་གཞན་དོན་དུ་ཕ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་དུག་པོ་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་གཞན་ལ་ཕན་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་
སྐྱབ་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཚོགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་དགོ་ཚོགས་ཀྱི་མཚོ་ལྷ་བྱ་སྐྱབ་ཅིང་།
དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ། གཞན་ཡང་བྱང་ས་ལས། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བརྟེན་ཞིང་གནས་ནས། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་
དང་གཅིག་པུར་དགའ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་བཀྱར་སྟེ་དང་རིམ་གྱི་
བྱེད་པ་དང་། ནད་པ་ལ་རིམ་གྱི་དང་ནད་གཡོག་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་པར་སྦྱོན་ཞིང་ཡོན་
ཏན་བསྐྱུག་པ་དང་། གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་ལ་ཡི་རང་ཞིང་བརྟན་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་།
དག་བ་བྱང་ཚུབ་དུ་བསྟོར་ཞིང་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་མཆོད་ཅིང་བརྩོན་
འགུས་ཕྱོམ་པ་དང་། བག་ཡོད་པར་གནས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་
གྱིས་བསྐྱུང་བ་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱུང་ཞིང་ཟས་གྱི་ཚོད་ཤེས་པ་དང་། རམ་གྱི་ཆ་སྟོང་
དང་། ཆ་སྟོང་ལ་མི་ཉལ་བར་བརྩོན་པ་དང་། སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་དང་། དག་བའི་བཤེས་
གཉེན་ལ་བསྟེན་པ་དང་། རང་གི་འབྲུལ་པ་ལ་བརྟགས་ནས་དེ་འཆགས་ཤིང་གཏོང་བ་སྟེ།
དེ་ལྟ་བུའི་ཚོས་རྣམས་བསྐྱབ་པ་དང་། བསྐྱུང་བ་དང་། རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་
དག་བ་ཚོས་སྟེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། བྱང་ས་ལས། བྱ་བ་དོན་དང་ལྟན་
པ་ལ་གོགས་སུ་འགོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་སྟུག་བསྐྱུལ་བ་དང་། ཐབས་མི་ཤེས་པ་ལ་རིག་
པ་སྟོན་པ་དང་། བྱས་པ་གཞེ་ཞིང་ཚོར་ཏེ་ལན་དུ་ཕན་འདོགས་པ་དང་། འཛིགས་པ་རྣམས་

ལས་བསྐྱེད་བ་དང་། སྤྱལ་བསྐྱེད་བ་རྣམས་ཀྱི་མྱ་ངན་སེལ་བ་དང་། ཡོ་བྱད་མེད་བ་རྣམས་
ལ་ཡོ་བྱད་སྟོབ་བ་དང་། ཚོས་ཀྱིས་འཁོར་ལེགས་པར་སྤྱད་བ་དང་། སེམས་དང་མཐུན་
པར་འཇུག་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་དགའ་བར་བྱེད་བ་དང་། ལེགས་པར་
ཚར་གཙོད་བ་དང་། རྩེ་འཕྱུལ་གྱིས་སྒྲག་བ་དང་འདུན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་རྣམ་གྲངས་
བཅུ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་དང་། བྱད་པར་དུ་སྒྲོམ་གསུམ་རྣམ་ངེས་ལས། སེམས་
ཅན་དོན་བྱེད་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུ་དངོས་བཞི། ཐོག་མར་སྦྱོན་པས་གདུལ་བྱ་རབ་བསྐྱས་
ནས། རྟོན་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏམ་གྱིས་ཡིད་རབ་བྱངས། ཐེག་པ་རིམ་དགུར་དཀྱིལ་བ་དོན་
སྦྱོད་དེ། རྟེན་གཤམ་ལྟེན་ཕྱིར་རང་ཡང་དོན་དེ་སྦྱོད། རྩིས་པ་ལྟར། བསྟུ་དངོས་བཞི་སྟེ།
དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་མ་འདུས་པ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་ཟང་ཟེང་གི་
སྦྱོན་པས་མགྱ་བར་བྱེད་བ་སྟེ། མཁས་མཆོག་དཔའ་བོས་པདྨ་སྐྱངས་པ་ལས། སྦྱོན་པའི་
གཡལ་མོས་ལེགས་བོས་ཏེ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་དུ་འདུས་ནས་སྟན་པར་སྒྲུབ་
པའི་གཏམ་གྱིས་སྒྲོ་རིམ་གྱིས་བྱངས་ཏེ་དམ་པའི་ཚོས་བསྟན་པས་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་དོན་གཉིར་
གྱི་མོས་འདུན་དང་སྦྱོབ་བསྐྱེད་དུ་འཇུག་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྟན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོག་གིས་
བསྟུ། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་ནི། དུས་པ་རྣམས་ཁ་ཟས་འཇམ་རྩུབ་གྱིས་རིམ་པར་གསོ་
བ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་སྟོ་དང་འཚོམ་པར་ཆོས་ལ་སྦྱོད་དུ་འཇུག་བ་སྟེ། རྩེ་མ་ལས།
དོན་སྦྱོད་གྲོས་ཆེན་གདབ་པར་བྱ། ཞེས་སོ། བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་དམ་པའི་
ཚོས་དང་དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རང་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་བ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས།
དོན་མཐུན་པ་ཡིས་བག་པའ་སྟེ། ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་རང་མི་ཉམས་གིང་གཞན་དང་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལུགས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་མ་དག་པ་དོན་མེད་པའི་མཆོང་རྒྱལ་སོགས་དང་།
རག་གི་དོན་མེད་པའི་སྒྲུབ་མང་པོ་དང་གཞན་སྦྱོན་འབྱུང་སོགས་དང་། ཡིད་རྟོན་བཀྱར་
གཉིད་རྒྱགས་ལ་དགའ་བ་སོགས་སྐྱངས་གིང་། ལུས་ཀྱི་འདུ་བྱེད་དག་པ་སྦྱོད་ལམ་ཞི་ཞིང་

དུལ་བ། རག་གི་ཆོག་འཇམ་ཞིང་རན་པར་སྒྲ་བ། ཡིད་དད་སོགས་གཡོ་སྒྲུ་མེད་པའི་ལྷག་
 པའི་བསམ་པ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྱུད་འཇུག་ལས། དེ་ལྟར་རང་དབང་ཡོད་ཀྱིས་ཏེ།
 ཏྲག་ཏུ་འཇུམ་པའི་བཞིན་དུ་གྱིས། །ཁྱོད་ཀྱི་འོ་འཇུམ་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། །འགྲོ་བའི་བཤེས་
 དང་གསོང་པོར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱ་བ་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། གང་གིས་འབྲུལ་
 པ་ཅི་མཐོང་ཡང་། །དེ་དག་ཉེས་པར་མི་བསྒྲགས་སྟེ། །ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་
 བུ་དེ་འདྲར་ཐོབ་པར་འབྲུང་། །ཞེས་དང་། ལུང་སྒྲ་མ་ལས། སྒྲ་ན་ཡིད་ཐེབས་འབྲེལ་བ་
 དང་། །དོན་གསལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། །ཆགས་དང་ཞེ་སྤངས་སྤང་བ་དང་། །འཇམ་ཞིང་
 རན་པར་སྒྲ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། ལྷག་བསམ་བསྒྲུལ་པའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔས་རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པར་བརྟག་གོ། རྟེན་པ་དང་
 བཀྲར་སྟེ་ནི་ཞེ་སྤངས་བསྐྱེད་པར་རིགས་པར་བྱའོ། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་ནི་གཏི་མུག་བསྐྱེད་
 པར་རིགས་པར་བྱའོ། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་ནི་གཡོ་བསྐྱེད་པར་རིགས་པར་བྱའོ། རྟེན་
 པ་དང་བཀྲར་སྟེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་གནང་བར་བརྟག་པར་བྱའོ། རྟེན་པ་
 དང་བཀྲར་སྟེ་ནི་དག་པའི་རྩ་བ་འཕྲོག་པར་བརྟག་པར་བྱའོ། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་སྟེ་ནི་
 ཡ་རོལ་འབྲིད་པའི་སྤྲད་འཛོང་མ་དང་འདྲ་བར་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པ་ལྟར་ཏེ། མདོར་ན་ཞི་བ་ལྷས། གཞན་དག་མ་དད་གྱུར་པའི་ཆ། །མཐོང་དང་དྲིས་ལ་
 སྒྲོང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཚུལ་བྲིམས་གསུམ་པོ་ཡང་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་ལྟར་ཐབས་
 ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་སྤེལ་བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །
 དེ་ལྟར་ཚུལ་བྲིམས་དང་མི་ལྷན་པའི་སྒྲོན་ནི། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། རྒྱུས་བུ་ཚུལ་བྲིམས་
 ཀྱང་པ་ཆག་གྱུར་ན། རྒྱུན་པས་འོངས་སྒྱུད་ལྷན་ཡང་རན་འགྲོར་ལྟར། །ཞེས་གསུངས།
 ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུང་བའི་ཐན་ཡོན་ཡང་། གནས་སྐབས་སུ། སྤྲད་པ་ལས། བྲིམས་ཀྱིས་
 དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་དུ་མའི་རོ་བོ་དང་། །མི་ཁོམ་བརྒྱད་སྒྲོང་དེ་ཡིས་དལ་བ་རྟག་ཏུ་རྟེན། །

ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས། ཤུ་རིའི་བྲ། རྩལ་བྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་དང་མིའི་དཔལ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་མྱོང་བ་མི་འགྱུར་བ་
གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ནི། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཐྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་རྩལ་བྲིམས་འདི་གསུམ་གྱིས་ལམ་བསྐབ་པ་གསུམ་སྐབ་ཅིང་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་
ནས་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོ་སྒྲོན་པའི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱིས་སྤངས་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྐྱབ་གཉིས་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དགོ་བ་ཆོས་སྤྲད་ཀྱི་རྩལ་བྲིམས་
ཀྱིས་རྫོགས་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་མཁུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་
པོ། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་རྩལ་བྲིམས་ཀྱིས་ཐིན་ལས་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ལ་གང་
འདུལ་དུ་དེ་དང་འཆམ་པའི་དོན་གཉིས་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཅན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི། རོ་བོ་བྱང་ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་མི་འབྲུགས་པའི་སེམས་པ་དགོ་
བ་ས་བོན་དང་བཅས་པའོ། །**ཁེས་ཚོག་ནི།** ཀླུ་འེ་སྐྱ་ལས་བཟོད་པ་སྟེ། སྤྲུག་བསྐལ་སོགས་
ལ་བསྐན་རྩུགས་པས་བཟོད་པའོ། །**ཀླུ་ནི།** རྣམ་ངེས་ལས། ཁོང་ཁྲོ་ཟབ་མོ་སྤྲུག་
བསྐལ་བཟོད་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་གནོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྤྲུམ་པའི་
བཟོད་པ་ནི། རང་དང་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་པ་རོལ་པོས་གནོད་པ་ཇི་དང་ཇི་ལྟ་བུ་བྱེད་ཀྱང་།
རྒྱ་རང་གིས་སྒྲོན་པར་ལ་གནོད་པ་བཀྲིས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟ་ཁོ་རང་
སེམས་འབྲུལ་བའི་དབང་གིས་གདོན་གྱིས་ཕྱོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་དབང་མེད་པར་བདག་
ལ་འདི་ལྟ་བའི་གནོད་པ་བྱས་པས་ཕྱི་མ་ངན་སོང་གི་སྤྲུག་བསྐལ་མྱོང་དགོས་པས་སྟོང་རེ་
རྗེ་སྤྲུམ་པ་དང་། བདག་ནི་ཐབས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་བསྐྱོམས་པས་སྤྲིག་པ་མང་
པོ་འཛད་ཅིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་དགོ་པའི་གཤེས་གཉེན་བཞིན་

དུ་གཞོད་བྱེད་གྱི་དགྲ་འདི་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་སྟེ་མ་པ་དང་། བདག་གིས་འདི་འདྲིན་ལན་དུ་དག་
བའི་རྩ་བ་གང་བྱེད་ཐུན་མོང་དུ་བསྡོམས་བར་བྱའོ་སྟེ་མ་པ་ལས། གཞོད་བྱེད་ལ་སེམས་འབྲུགས་
པ་དང་། གཞོད་ལན་བྱེད་པ་དང་། ལའོན་དུ་འཛིན་པ་སོགས་མི་བྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། སྟོང་
འཇུག་ལས། ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་མེད། །བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་བྱུང་མེད། །དེ་བས་
བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། །སྟོ་ཚོགས་རྩལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། བདག་གིས་
སྟོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ། །འདི་འདྲ་བ་ཡི་གཞོད་པ་བྱས། །དེ་བས་སེམས་ཅན་འཆོ་བྱེད་
པ་། །བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་འདི་འབྲུང་རིགས། །ཞེས་དང་། བྱང་རྩལ་སྟོང་པའི་གྲོགས་གྱུར་
པས། །བདག་གིས་དགྲ་ལ་དགའ་བར་བྱ། །འདི་དང་བདག་གིས་བསྐྱབས་པས་ན། །དེ་
ཕྱིར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་འདི། །ཐོག་མར་འདི་ལ་བདུལ་འོས་ཏེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་བཟོད་
པའི་རྒྱ། །ཞེས་སོ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ན་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་གཞོད་པ་གསུམ་ཀའང་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་སུ་ཞིག་ཁོ་བར་བྱ་སྟེ། སྤྲ་མ་ལས།
དེ་ལྟར་ཤེས་ན་སྒྲུལ་ལྟ་བུའི། །དངོས་པོ་ཀུན་ལ་བློ་མི་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ། །ཐོབ་པ་ཅི་ཡོད་ཤོར་ཅི་ཡོད། །མི་དགར་ཅི་ཡོད་དགར་ཅི་ཡོད། །ཐམས་
ཅད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་ནི། །བདག་འདྲས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་བགྱ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟུག་བསྐལ་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་ནི། ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལུས་གྱི་
ན་ཚད་དང་ཚད་གང་ལྟོགས་སྟོམ་སོགས་འབྲལ་གྱི་སྟུག་བསྐལ་དང་དཀའ་བ་རི་ལྟ་བུ་སྟོང་
དགོས་པ་བྱུང་ཡང་། གནས་སྐབས་སུ་སྤྲིག་པ་འཛད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་བླ་ན་མེད་པའི་
བྱང་རྩལ་ཐོབ་བྱེད་དུ་འགོ་བས་པ་རྒྱའི་མཆོ་ལ་རང་པ་འཇུག་པ་ལྟར་སྟོང་བས་དང་དུ་ལེན་
པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་འཇུག་ལས། གསལ་བྱའི་མི་གཅིག་ལག་བཅད་དེ། །གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་
མ་ལེགས། །གལ་ཏེ་མི་ཡི་སྟུག་བསྐལ་གྱིས། །དཔུལ་བ་བྲལ་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །བདག་
གིས་བྱང་རྩལ་སྐྱབ་པ་ཡི། །སྟུག་བསྐལ་འདི་ནི་ཆོད་ཡོད་དེ། །ཟུག་རྩུ་ཁོང་བསྐྱག་གཞོད་

བསལ་བྱེད། །ལུས་མ་གཏོང་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚེས་ལ་ངེས་ཏོག་གི་བཟོད་པ་ནི། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་བསྐྱལ་པའི་མཐའི་
བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱབ་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་ཚེས་ཐམས་ཅད་
གྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དང་། རང་
བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་བྱས་དང་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་སོགས་
གནས་ལུགས་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་མི་སྤྲུག་པའི་བཟོད་པའོ། །བཟོད་པ་དེ་གསུམ་ཡང་ཐབས་
ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་དག་པ་དང་སྤེལ་བའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
བཟོད་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་སྒྲོན་ནི། ཞི་བ་ལྟས། བསྐྱལ་པ་སྤོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། སྤྱིན་
དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཀྱང་། །ཁོང་ཁྱོ་གཅིག་
གིས་འཛོམས་པར་བྱེད། །ཅིས་སོ། །བཟོད་པ་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ། གནས་སྐབས་སུ།
སྤྲུམ་ལས། འཁོར་ཆེ་བཟོད་པས་མཛེས་སོགས་དང་། རྩད་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་ཡིས། །
གིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཆོ་བ་དང་། །འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་བདེ་རྒྱས་ཐོབ། །ཅིས་དང་། མདོ་
ལས། །འཁོན་མི་མང་བ་ཡིན། དབྱེན་མི་མང་བ་ཡིན། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་མང་བ་ཡིན།
འགྲོད་པ་མེད་པར་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་ཡིན། །ལུས་ཞིག་ནས་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་
གྱི་འཛིག་ཏེན་དུ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་ལྟ་གསུངས་སོ། །མཐར་ཐུག་
བྱང་ཆུབ་མདོན་དུ་བྱེད་པའང་། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། ཁྱོ་བ་སངས་རྒྱས་ལམ་
མིན་ཞེས། རྟག་ཏུ་བྱམས་པ་སྒྲོམ་པ་ན། །བྱང་ཆུབ་དེ་ལས་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །

བཞི་པ་བརྩོན་འགྲུས་ནི། རོ་བོ་བྱུང་ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་པའི་སེམས་པ་དག་བས་
པོན་དང་བཅས་པའོ། །ངེས་ཚིག་ བློའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་འགྲུས་ཏེ། སྤྱིང་སྤྱོད་པས་མ་ཁུམ་
པས་མཚོག་གི་གནས་ལ་སྤྱོད་པས་ན་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །

དབྱེན། རྣམ་ངེས་ལས། གོ་ཆ་དག་སྤྱད་གཞན་ཡན་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ། ཞེས་པ་
ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་བསམ་པ་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། ཐོག་མར་ཆོས་ལ་འཇུག་
པའི་ཆོན་བདུད་གྱིས་མི་བརྩི་བའི་རྒྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱང་ལ་མ་འཁོད་གྱི་
བར་དུ་བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱབ་པ་ལ་ནམ་ཡང་བརྩོན་
པ་འདོར་བར་མི་བྱའོ་སྟུམ་དུ་སྟིང་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བསམ་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྤེ་སྤོད་ལས། སྤྱི་འོ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་གོ་ཆ་བགོ་བར་བྱ་སྟེ། འཁོར་
བའི་ཐ་མ་ཇི་ཙམ་པར་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་སྟོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གོ་
ཆ་བགོད་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་ཅན་རྣམས། བསྐྱེད་གོ་ཆ་
བགོ་བར་བྱ། སེམས་ཅན་ཆད་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། གོ་ཆ་བགོས་པ་ཆད་མེད་དོ། ཞེས་
དང་། སྤོ་གོས་མི་ཟད་པས་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། དེ་བསྐྱལ་པ་འདི་སྟེད་ཅིག་གོ་ཆ་བགོ་ལ།
དེ་བསྐྱལ་པ་འདི་སྟེད་ཅིག་གོ་ཆ་མི་བགོ་ཞེས་བསྐྱལ་པ་བགྲང་བས་བྱང་ཆུབ་མི་འཚོལ་གྱི།
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་གོ་ཆ་གོན་པར་བྱའོ། ཞེས་སོ། །

གཞིས་པ་སྦྱར་བ་ལག་ལེན་དུ་འདེབས་པ་སྦྱར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ནི། ལམ་ལྷ་དང་
ས་བཅུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་འགྲུལ་ལ་སྦྱོད་གཤམ་དང་བཅས་
ཏེ་དེ་འཐོབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་སོགས་དག་ཆོགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་ལ་
འཇུག་ཅིང་། ལྷགས་ནས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་ལ་སྟིང་སྟོབས་དཔའའི་ལྷན་པ་དང་། གནས་སྐྱབས་
གྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཅེ་ཙམ་ཐོབ་པས་མི་ངོམ་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལོག་སྐྱབ་སོགས་སྟེན་
གྱིས་མི་ལྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟག་སྦྱར་དང་གུས་སྦྱར་གྱིས་འབད་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་རྟག་
སྦྱར་ནི། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་
དུ་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ནི། ཅི་ནས་ལུས་སྦྱོར་པར་མི་འགྲུལ་བ་དང་། སེམས་སྦྱོར་པར་
མི་འགྲུལ་བ་དེ་ལྟར་ཚོམ་སྟེ། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟག་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཞེས་

བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཁྱུ་སྒྲོར་ནི་དགའ་བཞིན་སྒྲོ་བཞིན་ཕྱར་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ལས་ཚར་ཕྱིན་བྱའི་ཕྱིར། །ཉི་མ་བྱེད་དུས་གདུང་བ་ཡི། །སྤང་ཆེན་མཆོར་འབྲང་
འཇུག་པ་ལྟར། །ལས་དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་རང་གཞན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་
ནི། །ཉན་དང་མཚན་མོ་སོགས་དུས་དང་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསམ་པ་དང་སྒྲོར་བ་གང་ཡང་
རུང་བས་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་
བརྩོན་པར་བྱ་བ་སྟེ། དངོས་སམ་ཡང་ན་བརྒྱད་ཀྱང་རུང་། །སེམས་ཅན་དོན་ལས་གཞན་
མི་བསམ། །སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་རྒྱར་བསྟོའོ། །ཞེས་
སོ། །དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་བྱོགས་ལེ་ལོ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་ལེ་ལོ་ལ་གསུམ། སྟོམ་ལས་ཀྱི་ལེ་ལོ། སྦྱིད་ལྷག་པའི་ལེ་ལོ། སྤྲད་པའམ་བྱ་བ་རན་
ཞེན་གྱི་ལེ་ལོའོ། །དང་པོ་ནི། ཉལ་བ་དང་། བསྟེལ་བ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་སོགས་སོས་
དལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་མི་རྟག་པ་དྲན་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས།
དག་སྤྲོད་དག་ཤེས་པ་ནི་འགྲིབ། སྟོག་ནི་ཆད། སྟོན་པའི་བསྟན་པའང་ངེས་པར་རྒྱབ་པར་
འགྱུར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བརྩོན་འགྲུས་དང་བརྟུལ་བ་བརྟན་པོས་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད། ཅས་དང་།
སྦྱིད་འཇུག་ལས། ཕྱར་བ་ཉིད་དུ་ཆོགས་བསགས་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་
ལྟ་བུ་རན་པས་འབད་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་ག་ལ་ཐོབ་སྟོམ་དུ་སེམས་ཞུམ་ནས་འཇུག་མི་རུས་པ་
སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ནི་སྤར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །
གསུམ་པ་ནི། དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱང་ཆོང་སོ་ནམ་སོགས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་རན་པ་ལ་
ཆགས་གིང་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་དག་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་དངོས་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ།
ཨ་ཏི་ཤས། འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀུན་ལ་ཡར་བསྟན་པས། །བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་སྟུག་
བསྐྱལ་རྒྱ། །ཅི་ལ་བསམས་ཀྱང་སྟིང་པོ་མི་གདའ་བས། །རང་གི་སེམས་ལ་ལྟ་བ་གོམས་

པར་གྱིས། ཞེས་གདམས་པར་མཛད་པ་བཞིན་ནོ། བརྩོན་འགྲུས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་
སྤེལ་བའི་ཚུལ་ནི་སྤྱི་མ་རྣམས་དང་མཐུན་ནོ། གང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་མེད་ཅིང་ལེ་ལོའི་དབང་
དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོན་ནམ་ཉེས་པ་ནི། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་
ནི་སྤྱོན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད་དོ། ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་གཞན་དོན་བྱ་བ་མེད་དོ། ལེ་ལོ་
ཅན་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་རྣམ་པར་རིང་དོ། ཞེས་སོ། ལེགས་པར་བརྩོན་
པའི་འབྲས་བུའང་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱིད་པའི་བདེ་བ་མཚོག་རྣམས་ཐོབ་སྟེ། མདོ་རྒྱན་
ལས། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་སྤྱིད་བདེ་བ་འཕྱོང་། ཅིས་སོ། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་
བུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའང་། མདོ་སྤྱི་མ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོན་
མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་གང་ན་བརྩོན་འགྲུས་
ཡོད་པ་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཡོད་དོ། ཞེས་དང་། གང་པོས་ཞུས་པ་ལས། ཏྲག་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་
གང་ཚུལ་ལ། ཉེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཡོང་མི་དཀའ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་བསམ་གཏན་ནི། རོ་བོ་བྱུང་ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ཕྱེ་གཅིག་པའི་
སེམས་པ་དགེ་བ་ས་བོན་དང་བཅས་བའོ། རེས་ཆོག་ནི། ལྷ་ན་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ལས་བསམ་
གཏན་ཏེ། སེམས་པའི་རྒྱན་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་འཛིན་པས་ན་བསམ་གཏན་ནོ། །

དབྱེ་ན། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། བྱིས་པ་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་། །
དོན་རབ་འབྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་། ཉེ་བཞིན་གཤེགས་དགའི་བསམ་གཏན་ཏེ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་བྱིས་པ་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནི། ཐར་
ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། དབྱེ་ན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་
རྣམ་རྟོག་སྤང་བ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་སྤང་བ་ལ་
གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་བཞིའོ། ཉེ་ལས་བསམ་གཏན་བཞིའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་
པ་ནི། ལྷག་མཐོང་གི་རྟོག་གཞིར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་

བཞི་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གོལ་ས་སྟེ། མདོར་ན། ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པས་མ་ཟེན་པའི་
ཞི་གནས་རྒྱུ་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་གནས་ཇི་ཙམ་བརྟན་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། དབྱེད་
པའི་འཛིན་སྤངས་ཇི་ཙམ་རྣེ་ཡང་ཕལ་ཆེར་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་ལས་མ་འདས་
ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚྭ་སྤྲོད་ལུ་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་རབ་བརྟན་ལ། །དེ་ལ་མདོན་
བར་ཞེན་བྱེད་ན། །བྱིས་པ་ཉེར་སྦྱོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། །ལྷ་རན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་
སོ། །

གཉིས་པ་དོན་རབ་འབྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ནི། ལམ་ཞུགས་ཚྭ་སྦྱར་གྱི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། སྤར་གྱི་ཞི་གནས་རྒྱུ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དོན་རབ་ཏུ་འབྱེད་
པ་སྟེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་བྱུང་འཇུག་ཏུ་བསྒྲུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་སྐད་བཤད་
པའི་ཚྭ་སྦྱར་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་འཕགས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐོབ་སྟེ་མདོན་གེས་ཕྱ་
མོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དོན་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱབ་ལུས་པ་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། ཞི་
གནས་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་གེས་བྱས་
ནས། །ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མདོན་དགས་
འགྱུར། །ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་དགའི་བསམ་གཏན་ནི། མཐོང་ལམ་ས་དང་པོ་ཡན་
ཆད་འཕགས་རྒྱུ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཟག་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་གེས་
གྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། སེམས་ལས་གཞན་དུ་མེད་
པར་གྲོས་རིག་ནས། །དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །སྒྲོ་དང་ལྷན་པས་གཉིས་
པོ་མེད་རིག་ནས། །དེ་མི་ལྷན་པས་ཚས་གྱི་དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་སོ། །རི་ལྷར་བསམ་
གཏན་བསྒྲུམ་པའི་རྩལ་དངོས་ལ། ཐོག་མར་འགྱུར་ཞིང་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་བསམ་
པ་ནི། འདི་ལྷར་སྦྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་འཆི། འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་འབྲལ། བསགས་

པ་ཐམས་ཅད་ནི་འཛད། འབྱོར་པ་མཐའ་དག་ནི་རྒྱད་པའི་མཐའ་ཅན་ཏེ། གཡོ་ཞིང་སྤྱིང་
པོ་མེད་པ་ཆོ་འདིའི་སྤང་བ་སྤེལ་མ་གྱི་བཀོད་པ་བཞིན་མི་རྟག་ཅིང་འགྲུལ་བའི་རང་བཞིན་
ལ་ཆགས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་སྤང་ཆབས་རེ་ཆེ། བདག་ཀྱང་སྦྱར་དུ་འཆི། དེས་པར་འཆི།
སང་ནང་པར་རམ་དོ་ལྷུབ་ཙམ་ཡང་མི་འཆི་བའི་གདེང་མེད་ཅིང་རང་དབང་མེད་ན། འབྲུལ་
སྤང་ཆོ་འདིའི་བྱ་བས་ཅི་བྱ། འཆི་བའི་དུས་སུ་ཕན་པར་དེས་པ་ནི་ཟབ་མོ་སྤྲོ་མའི་གདམས་
ངག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་བསམ་གཏན་བསྒྲུལ་པ་ལ་
བརྩོན་པར་བྱ་སྟམ་པ་སྟེ། མདོ་ལས། སང་ཙམ་འཆིའམ་སུས་ཤེས་གྱི། །དེ་རིང་ཉིད་དུ་
བསྐྱེད་ཏེ་སྐྱབ། །འཆི་བདག་སྟེ་ཆེན་དེ་དང་ནི། །ཁྱོད་ཉིད་བཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ནས་འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་བསམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཉེས་པ་
མང་བ་སྟེ། བསགས་བསྐྱང་སྤེལ་གསུམ་གྱིས་བྲེལ་ཞིང་། མི་དགེ་བ་འཕེལ་བ། ཀུན་དང་
རྩོད་པ་དང་བཅས་པ། ཡོད་ཅིང་ཆོག་མི་ཤེས། ཁེངས་ཞིང་སེར་སྒྲ་འཕེལ་བ། ཟད་གྱིས་
དོགས་དོ་བརྒྱགས་གྱིས་དོགས། འཕྲོག་གིས་དོགས། རྒྱན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
དང་ཐུན་མོང་བ། བསགས་ཀྱང་འཆི་བའི་དུས་སུ་ཐམས་ཅད་འཛོག་ཅིང་འབྲུལ་བའི་རང་
བཞིན་ཅན། ཇི་ཙམ་དུ་འབྱོར་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྦྱག་བསྐྱེལ་དེ་བས་མང་བ་སྟེ། ཐོས་པ་དང་
བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་ཆོས་དང་འགལ་
བ་དོ་འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀུན་ཏུ་སྤྲད་པ་སྟེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། བསགས་དང་བསྐྱང་
དང་བརྒྱགས་པའི་སྦྱག་བསྐྱེལ་གྱིས། །ཁོར་ནི་སྤང་གྲོལ་མཐའ་ཡས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
སོ། །དེས་ན་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁོར་རྣམས་ཀུན་
གྱི་ནང་ནས་ཆོག་ཤེས་པ། །རབ་མཆོག་ལགས་པར་ལྷ་མིའི་སྟོན་པས་གསུངས། །ཀུན་
ཏུ་ཆོག་ཤེས་མཛོད་ཅིག་ཆོག་མཁྱེན་ན། །ཁོར་མི་བདོག་ཀྱང་ཡང་དག་འབྱོར་པ་ལགས།
ཞེས་སོ། །དེ་ནས་བྱིས་དང་འགྲོགས་པའི་ཉེས་པ་བསམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་བྲིམ་པ་དང་རབ་

ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་སོ་སོ་སྒྱེ་བོའི་ཚོགས་ལ་ཁོར་དང་། མཛའ་བཤེས་དང་། གཉེན་འདུན་
དང་། གྲོགས་དང་། དབྱ་དང་། བར་མའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འགྲོགས་པར་མི་བཟོད་
དེ། རང་བཞིན་ངན་པར་དང་། བྱས་པ་མི་གཞོ་བ། བན་པའི་ལན་དུ་གཞོད་པ་སྦྱིན་པ།
འདོད་པ་ཆེ་བ། ཚོག་མི་ཤེས་པ། ཁོང་ཁྲོ་བ། ཚོག་རྩུབ་པ། རང་གི་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་
སྦྱབ་པ། གཞན་ལ་རང་གིས་གཞོད་པ། སྤྱི་ཐག་བྱང་བ། རང་གི་འབྱོར་པ་ཉམས་ན་འདོར་
ཞིང་སྦོད་པ། རོ་ཆ་བ་དང་ཚས་དང་དམ་ཚིག་ལ་སོགས་པ་དང་། ལ་ཡོགས་དང་རྣམ་སྤྲིན་
གང་ལ་འང་མི་འཛེམ་པ། དོན་དང་བྱ་བ་མང་བ། མགུ་བར་གིན་ཏུ་དཀའ་བ། འཐབ་པ་
དང་། འཚོ་བ་དང་། སྤག་དོག་ལ་སོགས་པ་ཚོས་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱུ་ཞིང་།
ཆོ་འདའ་བའི་རང་བཞིན་ཏེ། འགྲོགས་པ་ཙམ་གྱིས་དགོ་བ་འགྲིབ་ཅིང་མི་དགོ་བ་འཕེལ་
བའི་བྱིས་པ་རྣམས་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིང་དུ་སྤྲོང་བའི་བྱིར། བདག་ཀྱང་
ཐར་པ་དམ་པ་སྦྱབ་པ་ལ་བར་གཅོད་པས་སུ་དང་ཡང་འགྲོགས་པར་མི་བྱ། གཅིག་ལྟར་
ཞི་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྦྱབ་སྒྲུལ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱིས་དང་སྐལ་བ་
མཉམ་སྦྱོད་ན། །ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགོ་འཁྱུར་ཏེ། །སྐལ་མི་མཉམ་པར་འཕྲིང་བྱེད་
ན། །བྱིས་ལ་བརྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་མཛའ་འཁྱུར་ལ། །ཡུང་ཙམ་
ཞིག་གིས་དགྲར་ཡང་འཁྱུར། །དགའ་བའི་གནས་ལ་ཁྲོ་བྱེད་པའི། །སོ་སོའི་སྒྱེ་བོ་མགུ་
བར་དཀའ། །ཕན་པར་སྦྱས་ན་ཁྲོ་བར་བྱེད། །བདག་ཀྱང་ཕན་ལས་སྒྲོག་པར་བྱེད། །དེ་
དག་ངག་ནི་མ་ཉན་ན། །ཁྲོས་པས་ངན་འགྲོར་འདོང་བར་འཁྱུར། །མཐོ་ལ་སྤག་དོག་མཉམ་
ལ་འགྲན། །དམའ་ལ་ང་རྒྱལ་བསྟོད་ན་དྲེགས། །མི་སྦྱོན་བརྟོད་ན་ཁོང་ཁྲོ་སྟེ། །ནམ་ཞིག་
བྱིས་ལས་ཕན་པ་ཐོབ། །ཅིས་དང་། །དེས་ཀྱང་བདག་དོན་མ་བྱས་ལ། །བདག་ཀྱང་དེ་
དོན་མི་འཁྱུར་བས། །བྱིས་ལས་ཐག་རིང་འབྱོལ་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། འདྲུ་འཛིང་ཉེས་དམིགས་
ལ་བསམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྦྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྤྲང་བ། སྒོས་ཆོ་འདིའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཟེན་

པ་དང་ཆོག་པའི་དུས་མེད་པར། ཏྲག་ཏུ་བྲེལ་ཞིང་གཡེང་ལ་དོན་ཅུང་བ། རི་ཙམ་བརྩོན་
 གྲང་སྟིང་པོ་མེད་པ། དག་བཟུལ་ཡང་མཐའ་མེད་པ། གཉེན་བསྐྱེད་སྤྱད་མཐའ་མེད་པ།
 ཆོང་སོ་ནམ་བཟོ་རིག་གཤམ་གང་ཅི་བྱས་ཀྱང་རྩོ་གོས་ཀྱི་རྩོལ་སྒྲུབ་ལས། བྱས་པ་དོན་དུ་
 འགྲུལ་བ་ཆོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགོ་བ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ། ཉིན་མཚན་འཁོར་ཡུག་ཏུ་ནམ་
 གཡེང་གི་འདུ་འཛིའི་དུས་འདའ་བ་འདིས་ཅི་བྱེད། དེ་བས་ཆོ་འདི་སྒྲོས་བཏང་ནས་བསམ་
 གཏན་བསྒྲོམ་སྟམ་དུ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཡོ་རྒྱུ་ཆེན་པོས། བ་ཡུལ་མ་སྤངས་ན་ང་རྒྱལ་
 གྱི་བདུད་མི་ཆོམ། བྱིས་གྱི་བྱ་བ་མ་བཏང་ན་ཆོས་བྱ་བའི་སྐབས་མི་རྟེན། དད་པ་སྒྱེས་
 པའི་ཆོ་ན་ཆོས་ལ་མ་བྱིན་ན་ལས་ལ་ཟེན་པ་མི་འོང་། རང་ལ་དད་པ་མེད་པར་མི་གཞན་
 ལ་བསྟན་མ་འདོགས་རང་གི་ཡོ་བྱད་རྒྱུང་ལ་མ་བསྐྱར་ན་མི་ཆོས་ལ་ཁོ་ཐག་མི་ཆོད། གཉེན་
 འབྲེལ་དང་རྒྱུང་མ་བསྐྱེད་སྤྱད་ཆགས་སྤང་རྒྱུ་མི་ཆོད། དུས་ད་རེས་ཆོས་མ་བྱས་ན་བྱིས་
 གང་དུ་སྒྲེ་ཆ་མེད། རང་ལ་རྩུན་མི་བྱེད་ན་ཞེ་འདོད་ཆོད་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གྱིས། གཉེན་
 འདུན་བུད་མེད་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་འགོ་དགོས་པ་ལ་ད་ལྟ་དོར་ན་དོན་ཅན་དུ་འགོ་བ་
 ཡིན་། རང་ལ་མི་སྟོངས་ངས་པའི་སྲིད་མ་སྦྱོང་བར་དགོས་ངས་པའི་དགོ་བ་སྦྱོངས། དགོས་
 གམ་མི་དགོས་མི་ངས་པའི་སང་མོད་ཀྱི་བཙས་མ་བྱེད་པར་དགོས་ངས་པའི་དགོ་སྦྱོར་གྱིས་
 ཤིག་ ཅས་དང་། འོང་གཏམ་གྱ་རེ་བཞད་གད་གསུམ། །སྒྲོམ་པའི་བར་ཆད་ཡིན་པས་
 སྦྱོངས་། །གཉེན་དང་གྲོགས་པོ་སྒྲོབ་མ་གསུམ། །ཆོས་བརྒྱད་རྟོད་ལུང་ཡིན་པས་སྦྱོངས། །
 རྩལ་དང་འདུ་འཛིའོར་རྩལ་གསུམ། །ཆོས་ཀྱི་གཡེང་བ་ཡིན་པས་སྦྱོངས། །གཉིད་དང་སྟོམ་
 ལས་ལེ་ལོ་གསུམ། །ཆོས་བྱེད་དག་ཆེན་ཡིན་པས་སྦྱོངས། །ཞེས་སོ། །དབེན་པའི་ཡོན་
 ཏན་ལ་བསམ་པ་ནི། རྩོན་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞི་
 བའི་ནགས་སུ་བསྐྱབས་པས་བདུད་ཅི་བརྟེས་པའི་བྱིར། བདག་ཀྱང་དབེན་པ་བརྟེན་པར་
 བྱ་སྟེ། དབེན་པའི་གནས་དེ་ན་འདུ་འཛི་དང་རྣམ་གཡེང་མེད། བྱ་བ་དང་བྲེལ་དོ་མེད། ཆོང་

དང་སོ་ནམ་མེད། བྱིས་པ་དང་འགྲོགས་པ་མེད། བྱ་དང་རི་དྲགས་དང་འགྲོགས་ན་བདེ་
བས་གང་ཞིང་། རྩ་དང་ལོ་མ་སོགས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ཟས་དང་མཐུན། ཐུག་དང་བྲག་རིའི་
དུང་སོགས་གནས་མལ་ཆོས་དང་མཐུན། སུ་ཡང་བཤེས་འདྲིས་མེད་པས་ཆགས་སྤང་སོགས་
ཉོན་མོངས་ངང་གིས་ཞི། སྒྲོ་གས་དང་ངེས་འབྱུང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་མང་བས་དག་སྦྱོར་ངང་
གིས་འཕེལ། རིག་པ་ངང་གིས་དྲངས་པས་ཤེས་རབ་གསལ་ལ་དྲངས། དེ་སོགས་དབེན་
པའི་ཡོན་ཏན་མང་བས་དེ་རིང་ཉིད་ནས་དབེན་པར་གནས་དགོས་སྒྲུལ་དུ་བསམ་པར་བྱ་
སྟེ། གང་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རི་དང་ནགས་ཆོལ་གནས་མོས་པས། ཡོན་ཏན་
འབྱུང་གནས་འཕེལ་བར་བྱེད། དབེན་པར་གནས་ལ་རྟེན་བྱེད་པས། འདོད་ལྡེའི་ཆགས་
པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོངས། དེས་ན་འདྲུ་འཛི་མེད་པས་ན། དག་ཆོས་ཅན་ཉིན་ཉམས་མི་འགྱུར། །
ཕན་ཚུན་འགྲུལ་ཞིང་གཏམ་འདྲི་དང་། ཆོག་གིས་སྤྲོ་བར་མི་བྱེད་པས། རྩོད་དབེན་ཉིར་
ཞི་དབེན་པ་ལ། ཁངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རབ་དུ་བསྒྲགས། དེ་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་། ཏྲག་པར་དགོན་པ་བསྟེན་བྱ་ཞིང་། བྲོང་བྲོར་ལ་ནི་ཆགས་མི་བྱ། ཞེས་དང་སོ་
སོ་ཐར་པ་ལས། མང་དུ་ཐོས་པ་ནགས་ཀྱི་ནང་དག་དུ། ལང་ཆོ་ཡོལ་བ་རྣམས་ནི་གནས་
པ་བདེ། ཞེས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་དབེན་པའི་གནས་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟས། ནགས་ན་རི་དྲགས་བྱ་དག་དང་། ཤིང་རྣམས་མི་སྟོན་
བརྗོད་མི་བྱེད། འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དེ་དག་དང་། བཅ་ཞིག་ལྟན་ཅིག་བདག་གནས་
འགྱུར་། བྲུག་གམ་ལྟ་ཁང་སྤོང་པའམ། ལྟོན་གྱིང་དུང་དུ་གནས་བཅས་ཏེ། བཅ་ཞིག་
རྒྱུ་དུ་མི་བལྟ་ཞིང་། ཆགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིག་གྱ། ས་ཕྱོགས་བདག་གིར་བཟུང་
མེད་པ། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡངས་རྣམས་སུ། རང་དབང་སྦྱོད་ཅིང་ཆགས་མེད་པར། །
ནམ་ཞིག་བདག་ནི་གནས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་དབེན་པ་བསྟེན་པས་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀུར་གྱི་མཆོག་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་ལས། ཟས་

དང་སྒྲོམ་དང་དེ་བཞིན་གོས་རྣམས་དང་། །མེ་ཏོག་སྒྲོས་དང་སྤེང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །ཁྱེ་
མཆོག་རྒྱལ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་མི་འགྲུལ། །གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་རབ་ཏུ་འདོད་བྱེད་ཅིང་། །
འདུས་བྱས་ངན་པས་ཡིད་འབྱུང་སེམས་ཅན་གྱི། །དོན་དུ་དགོན་པར་གནས་ཏེ་གོམ་བརྟན་
པོར་། །འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཁྱེད་པར་འཕགས། །ཞེས་སོ། །ཁྱེད་པར་དུ་ཉིང་
ངེ་འཛིན་མུར་དུ་ཐོབ་པར་འགྲུལ་བའང་། དེ་ཉིད་ལས། གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་དག་ལ་དགའ་
སྤོངས་ལ། །རྟག་ཏུ་དབེན་ཞིང་ནགས་ཁྱོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །བསེ་རུ་ལྟ་བུར་རྟག་ཏུ་གནིས་
མེད་བྱོས། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཉིང་འཛིན་མཆོག་ཐོབ་འགྲུལ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུས་
འདུ་འཛིན་ལས་རྒྱང་བསྐྱང་སྟེ་དབེན་པ་བསྟེན་ནས། །སེམས་འདུ་འཛིན་ལས་དབེན་པར་བྱ་
བའི་བྱིར། །བདག་དགོན་པར་འོངས་པ་འདི་ཅིའི་བྱིར་འོངས་སྒྲུམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །
དེ་ལ་བདག་དགོན་པར་འོངས་པ་འདི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་གཡང་བའི་ཕྱོགས་
ནས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་ནས་བྲོས་ཏེ་དགོན་པར་འོངས་པ་ཡིན་འོ། །དེ་ཡང་ཅིའི་འཛིགས་
ན་། ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདུ་འཛིན་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་
གོ། །རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྟེས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །སྟིག་པའི་གྲོགས་པོས་འཛིགས་ཤིང་
སྐྱག་གོ། །མི་དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤངས་གཉི་མུག་གསུམ་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །ཡུང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་
བདག་དང་ལྟའི་བུའི་བདུད་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་
འགོ་གསུམ་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་གོ། །བདག་དེ་ལྟ་བུས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་ནས་དགོན་
པར་འོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་ནས་འོངས་ན་ད་ལྟ་བདག་
དགོན་པ་ན་གནས་པའི་ཆེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཅི་བྱེད་ཅིང་འདུག་སྒྲུམ་དུ་བརྟག་པར་
བྱས་ཏེ། །མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱ་བས་དུས་འདའ་བའི་ཆེ། །ཁྱེ་མ་བདག་ནི་ནགས་
ན་གནས་པའི་གཅན་གཟན་དང་རྩོན་པ་དང་ཆོམ་རྒྱན་དང་འདབ་ཆགས་དང་རི་དྲགས་

སྟེ། ཉན་དུ་བསམ་གཏན་ལས་སྒྲིམ་པའི་དགའ་བདེ་ཐོབ་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་
གྱི་བསམ་གཏན་དང་། ཕྱིན་དུག་སོགས་དགེ་ཆོགས་སྐྱབ་དུས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཆའམ་
ཟད་པར་དང་ཟིལ་གཞོན་སོགས་དང་རྣམ་ཐར་གཟུངས་སྒྲོབས་ཀྱི་མཆོ་སྐྱབ་པ་ནི་ཡོན་ཏན་
སྐྱབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་། སེམས་ཅན་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཅེ་གཅིག་པའམ་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལས་རྒྱ་འཕྱལ་འདོད་དགུར་སྐྱར་བའི་བཀོད་པས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་བསམ་གཏན་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུམ་དུ་བྱེད་བའང་
ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་དག་པ་དང་སྒྲེལ་བར་བྱེད་པ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་
མི་ལྟན་ཞིང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་སྒྲོན་ནམ་ཉེས་པ་ནི། སྒྲིད་འཕྲུག་ལས། བཟླས་
བརྗོད་དང་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྒྲིད་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་
པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཆོག །
སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན། །བདེ་འཕོབ་སྤྲུག་བསྐྱལ་གཞོམ་འདོད་ཀྱང་། །དེ་དག་
དོན་མེད་གྱི་ནར་འབྱུངས། །ཞེས་དང་། །འོད་སྤང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །དཔེར་ན་མི་
ཞིག་ཀྱི་མཆོའི་ཚུས་འབྱེད་ལ། །དེ་ནི་སྒྲོམ་ཞིང་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་འགྲུལ། །དེ་བཞིན་ཆོས་
མང་སྟེད་པས་བག་མེད་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཀྱི་མཆོར་གནས་ཀྱང་ངན་འགོར་འགོ། །ཞེས་སོ། །
ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། །གནས་སྐབས་སུ་འདོད་པའི་ཡོན་
ཏན་ལ་ཞེན་པ་འདོར་ཞིང་མདོན་ཤེས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་སོགས་ཡོན་ཏན་མང་པོ་འགྲུབ་
སྟེ། སྤྱད་པ་ལས། །བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་པ་འདོར། །རིག་དང་
མདོན་པར་ཤེས་དང་ཉིང་འཛིན་མདོན་པར་འགྲུབ། །ཞེས་སོ། །མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའང་། །བྱང་ས་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་
དུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས། །སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་
པར་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སོ། །རྒྱུའོ། །རྒྱ་བར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

དུག་པ་ཤེས་རབ་ནི། རོ་བོ་བྱད་ཆོས་བཞི་ལྟན་གྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་
སེམས་པ་དག་བས་བོན་དང་བཅས་པའོ། །**དེས་ཆོག་ནི།** དཔྱུ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་ལས་ཤེས་
རབ་སྟེ། རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པའམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ན་ཤེས་རབ་
པོ། །དེ་བྱེད། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། ཤེས་རབ་རྒྱས་བྱེད་པ་ནི་ཐོས་པ་སྟེ། །བསམ་པ་དང་ནི་གཉིས་
པོ་ཡོད་ཀྱང་ན། །དེ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཡང་ནི་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོས་བསམ་
སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། གང་ལ་ཐོས་པ་བྱ་བའི་ཡུལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནང་རིག་པ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས། གཞན་དག་ཆར་གཙོད་པ་ལ་སྐྱེད་ངའོ་
མ། །རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་བཟོ་དང་གསོ་བ་བཅས་དེ་བཞི་ལའང་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། མགོན་པོ་བྱམས་
པས། །རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་བསམ་ན་གཞན་དག་ཆར་གཙོད་རྗེས་བཟུང་དང་། །
བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་བྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལས་བྱད་པར་དུ་
གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་དབྱིས་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ། བྱིན་པ་གི་སྐྱབ་མཐའི་བྱད་པར་
དང་། །རང་སྤྲེ་ཐེག་པ་གོང་འོག་གི་བཞེད་སྟོལ། གསུང་རབ་དྲང་ངེས་ལྟེན་དགོངས་ཀྱི་དབྱེ་
བསལ། །ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཐེབས་དགོས་
པས། །བླ་མ་མཁས་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་བསྟེན་ནས། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་
རྣམས་སྦྱིད་དང་། བྱད་པར་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། །རོང་བོམ་པ་
ཆོས་ཀྱི་བཟང་པོ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྦྱིན་གྱིང་སྦྱུ་མཆེད། །རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་
གྱིང་བ། ཆོས་རྗེ་ཀམ་ཐོག་པ་ཡབ་སྐུས་སོགས་དང་། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཡོངས་འཛིན། རྩོད་དུས་

གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམས་གསུམ་སོགས་གྱི་གཞུང་བཟང་དྲི་མ་མེད་པ། དོན་བཟང་པོ།
ཆོག་འབྲུ་བཟང་པོ། ལུང་དང་འབྲེལ་ཞིང་རིགས་པས་གྲུབ་པ། རྒྱལ་བ་རིག་འཛིན་བརྒྱད་
པའི་མན་ངག་གི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་དབབ་པས། ཕྱི་གྲུབ་མཐའི་
སྐར་ཚུགས་པ། བར་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་འདི་ལ་བ། གསང་བ་ཕྱིན་རྒྱབས་གྱི་རོ་བཙུང་
མ་ཡལ་བ། རྣམས་གསུམ་ན་འབྱོན་པར་དཀའ་བའི་གཞུང་བཟང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་མང་དུ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་
ཏེ། མདོ་ལས། མིག་ལྡན་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་ན། །གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བ་ཇི་ལྟ་བར། །
དེ་བཞིན་དགེ་དང་མི་དགའི་ཆོས། །ཐོས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་ལས། ཐོས་པས་ཆོས་རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཐོས་པས་
སྤྲིག་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར། །ཐོས་པས་དོན་མེད་སྟོང་བར་འགྱུར། །ཐོས་པས་མྱ་ངན་འདས་
པ་ཐོབ། །ཞེས་སོགས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ནས་རྒྱ་ཆེར་བསྟགས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་
ན་དངོས་སུ་ཉན་པ་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་རིམ་གཞིའི་སྐྱ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་གྱི་འབྲས་
བུ་སྟེར་བར་གསུངས་ཏེ། གཞིའི་མདོ་ལས། དམ་ཆོས་བཤད་པའི་རྣམས་བསྟན་ཕྱིར། །
རིམ་གཞི་བརྒྱུད་ན་པའི་སྐྱ། །ཐོས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འགྱུར་ནི། །ཉན་ཕྱིར་སྟགས་པ་
སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ནི། དེ་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་ཐོས་པ་ཙམ་དུ་མི་
བཞག་པར། དེའི་དོན་ལ་རྣམ་པར་དབྱོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞལ་བྱ་རང་རེ་སོ་སྟེའི་སྟོང་ར་
སྐར་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས། མདོན་གྱུར་དང་། ལྟོག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་གསུམ་ལ།
གཞལ་བྱེད་གྱི་ཆོད་མའང་། མདོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔགས་དང་། ལུང་གི་ཆོད་མ་གསུམ་
ལས། །གཙོ་བོར་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལུང་ཆོད་མ་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། རྒྱན་སྟག་པོ་བཞོད་
པ་ལས། ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་མི་ལྡན་པར། །ཆོས་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། །མཚན་

ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིས། །བདག་ཀྱང་ཆུད་ཆོས་གཞན་ཆུད་གསོན། །ཞེས་གསུངས།
ལུང་དེ་ལའང་གནས་སྐབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་དྲང་ངེས་ལྡེམ་དགོངས་སྒྲུ་རི་བཞིན་
ཡིན་མིན་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པས། དཔེར་ན་དྲི་མ་དག་པར་བྱེད་པ་ཆུ་ཡིན་ཀྱང་། ཆུ་
ཉིད་དག་པར་བྱེད་པ་སྒྲགས་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་དུ། ལུང་དོན་རིགས་པས་དབྱུད་ནས་གཏན་
ལ་འབེབས་དགོས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་
ནས་ང་ཡི་བཀའ། །སྤང་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས། རིགས་པ་དེ་ལའང་ལྟར་
སྤང་བ་དང་། ཡང་དག་པ་གཉིས་ཀྱི། ཕྱི་མ་ལའང་། སྤང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་
དང་། སྤྱོད་པ་དོན་དམ་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་བདེན་གཉིས་དབྱེར་
མེད་དུ་དཔྱད་པའི་ཚད་མ་གསུམ་ལས། གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་ཡུལ་དེ་གསུམ་གང་ཡིན་
མ་འདྲེས་པར་གན་འབྱེད་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། མཐར་ཐུག་ཏུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། དོན་
ལ་རྟོན་པར་བྱ་ཡི་ཆོག་འབྱུང་ལ་རྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པར་བྱ་ཡི་རྣམ་ཤེས་
ལ་རྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རེས་པའི་དོན་ལ་རྟོན་པར་བྱ་ཡི་དྲང་བའི་དོན་ལ་རྟོན་
པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ལ་རྟོན་པར་བྱ་ཡི་གང་ཟག་ལ་རྟོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། རྟོན་པ་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་དག་དང་མི་འགལ་
བར་མཐར་ཐུག་དོན་དཔྱད་དམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་བྲུབ་པ་བཞིན། གཟུང་འཛིན་
ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཟུང་འཇུག་བརྟེན་བྲལ་མཉམ་པ་ཉིད་རང་བཞིན་འདུས་མ་བྱས་པ་དོན་རྗེ་རྣམ་མཁའི་དཀྱིལ་
ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཉིད་ཆུད་ལ་
སྦྱེད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས། ཟབ་ཞི་རྒྱལ་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །
བདུད་ཅི་ཆོས་ཉིད་བདག་གིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བདག་གིས་བསྟན་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མི་
ཤེས་ཏེ། །མི་སྒྲུ་ནགས་འདབས་གནས་པར་བྱ་བ་སྟུམ། །ཆོག་བྲལ་ངག་གི་ལམ་གྱིས་མི་

གོས་པ། རྟེན་བཞིན་ཉིད་ཆོས་རང་བཞིན་ནམ་མཁའ་འདྲ། ཁེམས་དང་ཡིད་གྱི་རྒྱ་བ་རབ་
 གོལ་བ། མཆོག་རབ་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དམ་པ་ཤེས། རྟོན་ཚུལ་འདི་ནི་ཡི་གེ་རྣམས་གྱིས་
 ལུ་། རྟེན་པར་མི་རྣམས་མཛེས་པས་རིག་པ་ཡིན། སྟོན་གྱི་རྒྱལ་ལ་ལྷག་བྲས་སེམས་
 ཅན་རྣམས། རྟེན་དག་ཆོས་འདི་ཐོས་ན་ཡིད་ཆེས་འགྱུར། ཞེས་གསུངས། དེ་ཚུལ་བཞིན་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚུར་མཐོང་གི་རིགས་པ་ལྷར་སྤང་བ་དང་དྲང་དོན་དབང་བཅན་གྱི་
 ལུང་ཅམ་གྱི་གཏན་ལ་ཐེབས་པར་མི་འགྱུར་བས། དེས་དོན་གྱི་མདོ་རྒྱད་ཟབ་མོ་རྣམས་
 གྱི་དགོངས་པ་བཅུ་ལ་ཞིང་། བྱད་པར་དོན་བརྒྱད་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲ་མ་བཅུ་ལ་
 བས་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་ལོས་ཏེ་དགོངས་པའི་གསང་མཛོད་ལོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ཁོ་ན་
 རྒྱལ་བརྒྱད་ཀུན་གྱི་གཅིས་ནོར་ཡིན་པས་སྟིང་གི་དྲངས་མར་བཅང་བར་བྱ་ལ། གཞན་
 ཡང་། གོང་དུ་སྟོས་པའི་ཚུལ་གྱི་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་སོགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམ་སྟེ་
 རང་རྒྱུད་ཆོས་དང་འབྲེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་སྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་ནི། དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་
 དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པས་ལྷག་མཐོང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་ཉིད་
 རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྟོམ་པའི་ཚུལ། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་དོན་
 བྲིད་ལས། དང་པོ་སྤང་བའི་རང་བཞིན་རྒྱ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་དུ་ལྟ་བུ་ནི། འདི་ལྟར་གྱི་ཡུལ་
 དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་བཞིན་འབྲུལ་པའི་ངོ་ལ་སྤང་བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ། རྒྱ་ཁྱེན་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་ཆོགས་པ་ལས་གྲོ་བར་བར་སྤང་བས་རྒྱ་མའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ། མེད་ལ་ཡོད་པར་
 སྤང་བས་མིག་ཡོར་ལྟ་བུ། སྤང་དུས་ནས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་སྟིག་རྒྱ་ལྟ་བུ། བྱིན་
 གང་ལ་ཡང་མེད་བཞིན་སྤང་བས་བྲག་ཅའི་རྒྱ་སྟན་ལྟ་བུ། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མེད་པས་
 དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ། སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པས་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྤང་བ་ལྟ་བུ། མེད་
 སྤང་ཅིར་ཡང་གར་བས་རྒྱལ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ། ཇི་ལྟར་སྤང་བཞིན་པའི་དུས་ནའང་

བརྟུན་ལ་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་གཟུགས་དངོས་སུ་འདུག་སྟུང་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་མཆོན་མོ་ཚུ་ཡི་ལྷ་བ་དག །དྲུངས་གིང་རྟོག་པ་མེད་པའི་
མཆོར་སྤང་ཡང་། རྒྱ་ལྷ་སྟོང་པ་གསོལ་སྟེ་སྟོང་པོ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་
པར་བརྟག་པ་ནི། གྱི་ཡུལ་སྤང་རགས་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་རྒྱལ་ཐུན་
དུ་གཞིགས་པས་ཡུལ་མེད་སྟོང་པར་ཐག་ཆོད། ནང་འཛིན་པའི་སེམས་ལ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་
དུ་བརྟགས་པས་འཛིན་མེད་སྟོང་པར་ཐག་ཆོད། གཟུང་འཛིན་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པར་
རྟོགས་པའི་རང་དེར་སྟོང་པ་གཏད་མེད་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ལས།
གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་མི་གནས་ཆོར་ལ་མི་གནས་གིང་། །གང་ཞིག་འདུ་ཤེས་མི་གནས་
སེམས་པར་མི་གནས་ལ། །རྣམ་ཤེས་གང་མི་གནས་པ་ཆོས་ཉིད་གནས་པ་སྟེ། །འདི་ནི་
ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཁེབས་
ནས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ནི། རྒྱུབས་སེམས་སྟོན་དུ་འགོ་
བསམ་ཏེ་ལུས་མི་གཡོ། རག་མི་བརྗོད། སེམས་མི་རྟོག་པས་གྱི་ཡུལ་སྤང་མ་འགགས་ལ་ཡུལ་
འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཞི། ནང་རིག་པ་སྟོང་གསལ་ལ་འཛིན་ཞེན་གྱི་སྟོས་པ་ཞི། བར་ལུས་
སེམས་རྟོན་མེད་ལ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ཤར་སྟེ། སྟོང་གསལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་རིག་པ།
སྤྱོད་པས་མ་བརྗོད་མེད་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། སྟོ་བྲལ་དབུ་མའི་དེ་ཁོན་ཉིད་ཀྱི་རང་དུ་རི་ཙམ་
གནས་ཀྱི་བར་དུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འགོ་བ་འཁྲུལ་པ་རི་དྲགས་རྒྱར་
རྒྱུད་འབྲར་ཤེས་ནས། ཤེས་རབ་ལྟན་པ་མཁའ་ལ་བྱ་བཞིན་རྣམ་པར་རྒྱ། །སྟོད་པ་ཡང་
དག་གང་ཞིག་གཟུགས་ལ་མི་སྟོད་ཅིང་། །རྣམ་ཤེས་འདུ་ཤེས་ཆོར་བ་སེམས་པར་མི་སྟོད་
ན། །དེ་ལྟར་སྟོད་པ་ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྟོང་ཞིང་། །ཆགས་ལས་རྣམ་གྲོལ་བདེ་
གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟོད། །དེ་ལྟར་སྟོད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་གསལ་

བཤེན་ཆོས་ལ་བཅད་ནས་གྲོལ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་འགྲོ། ཉི་མ་སྒྲ་གཙན་གཟའ་བུལ་
ལྷང་ངེར་འདུག་པ་དང་། མེ་བཏང་རྩ་དང་གིང་དང་ནགས་ཚལ་བསྐྱེད་པར་བཞིན། འ
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དག་ཅིང་ཡོངས་དག་པར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྷན་ལྟ་ན། བྱེད་པ་པོ་ཡང་མི་དམིགས་ཆོས་ཀུན་མི་དམིགས་ཏེ། འདི་
ནི་ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྷན་མཆོག་སྟོན་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། བྱམས་པས། འདི་ལ་བསལ་
བྱ་ཅི་ཡང་མེད། བཞག་པར་བྱ་བའང་ཅུང་ཟད་མེད། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་བཟ། འ
ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། ཅིས་དང་། ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས། གར་ཡང་མ་རྟོག་ཅིར་ཡང་
མ་སེམས་ཤིག བཅས་བཅོས་མ་བྱེད་རང་བཞིན་ལྷག་པར་ཞོག མ་བཅོས་པ་ནི་སྟེ་མེད་
རིན་ཆེན་མཛོད། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། རྗེས་ལ་
དེ་ལས་ལངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་རང་དགེ་བ་བསྟོ་ཞིང་གཞན་
ལ་ཆོས་བཤད་པ་སོགས་ཆོགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་ལམ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། སྟེན་པ་
ལས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་ཤེས་རབ་མཆོག་བསྒྲུབས་ཏེ། དེ་ལས་ལངས་
ནས་གོས་པ་མེད་པའི་ཆོས་བཟོད་ཅིང་། དེ་ཡང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་བསྟོ་ན། འ
དགེ་བ་དེ་དང་མཉམ་པ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མེད། ཅིས་སོ། སྐབས་འདིར་གཞི་དབུ་
མ་བདེན་གཉིས། ལམ་དབུ་མ་ཆོགས་གཉིས། འབྲས་བུ་དབུ་མ་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
སོགས་སྟོན་འཆད་པར་བྱའོ། ཤེས་རབ་དག་ཅིང་སྤེལ་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་སྤར་
དང་འདྲའོ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་སྟོན་ནི། གཞན་སྟེན་སོགས་ལྷ་ལ་རི་
ཅོམ་འབད་ཀྱང་ཡར་བྱིན་མཆོན་ཉིད་པར་མི་འགྱུར་བས། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དངོས་སུ་སྟོར་
མི་ལུས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དམུས་ལོང་དམིགས་སུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། ལམ་
ཡང་མི་ཤེས་གོང་ཁྱེར་འདུག་པར་ག་ལ་ལུས། ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་ལོ་ལྷན་
ལྟ་ཡིས། དམིགས་སུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རྟེན་པར་ལུས་མ་ཡིན། གང་ཆོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ནི་རབ་ཏུ་ཟིན་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་མིག་རྟེན་གྱུར་ཅིང་དེ་ཡི་མིང་ཐོབ་པོ། །ཞེས་སོ། །ཡན་
ཡོན་ནམ་འབྲས་བུ་ནི། གནས་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་
ཚོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་སྟེ། སྤྲ་མ་ལས། སངས་རྒྱས་ལྷན་དང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ལྟ་
རྣམས་དང་། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ཚོས་རྣམས་རི་སྟེང་པ། །དེ་ཀུན་གཤམ་རབ་པ་ལོ་
ཕྱིན་པ་མཚོག་ལས་བྱུང་། །ཞེས་སོ། །མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའང་། །དེ་ཉིད་
ལས། །གཤམ་རབ་ཀྱིས་ནི་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་གཤམ་ནས། །ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་
པ་ལས་ཡང་དག་འདའ་བར་འགྱུར། །མི་ཡི་བྱ་མཚོག་འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་བསྐྱར་བྱས་ནས། །
སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཟད་པར་བྱ་ཕྱིར་འགྲོ་ལ་ཚོས་ཀྱང་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱེས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའམ་དབང་རྒྱལ་གོང་གི་
བསྐྱེལ་བྱ་རྣམས་ལ་རྒྱས་པར་སྟོབ་མི་རུས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱེལ་བྱ་བསྐྱེས་ཏེ་བསྟན་
པ། །རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། །ཁྱོད་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་བ་མང་བ།
བྱེད་བ་མང་བ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིན་པ་ནས་གཤམ་རབ་ཀྱི་པ་ལོ་ལྟ་
ཕྱིན་པའི་བར་ལ་བསྐྱེལ་བར་མི་རུས་ཀྱིས། །དེ་བས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད། །ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འདུན་པ་དང་། །དད་པ་དང་། །དོན་དུ་གཉེས་བའི་སྟོན་པ་དང་གསུམ་
འགྲོ་ཡང་རུང་། །འདུག་ཀྱང་རུང་། །ཉལ་ཡང་རུང་། །སད་ཀྱང་རུང་། །ཟ་ཡང་རུང་། །བཏུང་
ཡང་རུང་། །ཉག་པར་རྒྱན་དུ་དྲན་པས་ཡིད་ལ་བབུང་སྟེ་སྟོམས་ཤིག །གཞན་གྱི་དགོ་བ་ལ་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་གྱིས་ཤིག །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་ལུལ་ཅིག །ལུལ་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྱིས་ཤིག །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་ཉན་གཅིག་བཞིན་དུ་སྒྲོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱེས་
ཤིག །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་རྒྱལ་སྟེང་ཀྱང་བྱེད་ལ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་ཡང་ཉམས་པར་མི་

འགྲུལ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚེགས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྲུལ་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྟེན་གཞི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདུན་པ་དང་།
དེ་ལ་དད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་སྒྲོན་པ་གསུམ་དང་མ་བུལ་བའི་དང་། གཞན་གྱི་དགོ་བ་
བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞིང་དེའི་དགོ་ཅུ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་དང་། སེམས་
ཅན་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་སྟེ། མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅུ་བ་སེམས་
ཅན་སྒྲོས་མི་འདོར་བའི་དང་། གཞན་གཞོད་གཞི་དང་བཅས་པ་སྟོང་ཅི་ལུས་དང་། གཞན་
ཕན་གཞི་དང་བཅས་པ་སྐྱབ་ཅི་ལུས་སུ་འབད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམ་པ་གསུམ་
གྱིས་ཅིས་ཟིན་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་དམ་པ་གསུམ་ནི། སྦྱོར་བ་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་གཞི་
དམིགས་མེད། རྗེས་བསྟོ་བ་དམ་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གི་པ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་
ཅན་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་བདེ་བས་ཐོངས་ཤིང་། སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་
རྒྱ་འབྲས་མང་པོ་ལ་ཏྲག་ཏུ་ཡོངས་སྟོད་པ་འདི་ནམས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་རིས་དེ་ལས་
བསྐྱེད་ནས་རྣམ་གྲོལ་གཏན་གྱི་བདེ་བའི་མཆོག་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བདག་གིས་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཆེད་དུ་
དགོ་སྐྱབ་སྤྲིག་སྟོང་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་བཀྱོལ་སྟེ་པའི་ཀུན་སྟོང་གི་བསམ་པ་སྟེ། མདོར་
ན་། རྒྱ་འབྲས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཕན་བདེ་ལ་འགོད་འདོད་ཀྱི་
བརྩེ་བ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིས་འདུན་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་དང་མ་བུལ་
བའི་དང་ནས་ཐ་ན་མར་མེ་གོང་བུ་གང་དམ་ཆུ་ཐིགས་པ་གཅིག་གམ། ཟན་ཁམ་གཅིག་
ཙམ་སྒྱུན་པ་གཏོང་དམ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ཙམ་དུ་བསྐྱབ་པ་སྤྱང་བའམ། མ་ཁི་རྟོག་གཅིག་
གམ། དུག་ལན་གཅིག་འཆ་བ་པ་ཡན་ཆད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་དགོ་ཅུར་འགྲུལ་བས་
ནམ་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་སྤྱག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཆུད་མི་འཛེལ་ཞིང་གོང་དུ་འཕེལ་བ་
དང་། དེར་ཡང་དོར་བ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་རོ་མཉམ་པར་གྱུར་ཏེ་སྤང་

པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་འདྲེན་པར་མི་འགྱུར་བ་སོགས་པན་ཡོན་དང་དགོས་
པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་ལྷན་བཞུགས་ཏེ། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། བཅུན་
པ་གྲུ་རིའི་བྱ་དག་བའི་རྩ་བ་གང་གིས་ལྷ་དང་མིའི་ནང་དུ་ཕྱིན་ནས་སྤྲོ་བ་མེད་པ་སངས་
རྒྱལ་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། གང་ཞེན། སྤྲོ་བ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་
དང་ལྷན་པའི་དག་བ་བཅུ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམ་པར་
འཇུག་པ་བཞི་དང་། ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་སྟེ་བར་མ་དོར་ཟད་ཅིང་མེད་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་དང་། དུམས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རྒྱ་གང་ཇི་
སྟེད་གཅིག་འབབ་པ་དེ་དག་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དུམས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ཟིན་པའི་དག་བའང་སྤྲོ་བ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དུམས་པ་གང་ཡང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན་འབྲུང་ཁུངས་བཟང་པོར་གང་ཅི་ཡང་རུང་བའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་རྒྱས་གིང་འཕེལ་བ་
དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་དག་བའང་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་དང་། ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ། གིང་ལྗོན་པ་སྣ་ཚོགས་
པ་ནི་ཁམས་བཞི་བཟུང་ན་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་དག་བའི་རྩ་
བའམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་བཟུང་ཞིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པར་བསྟོས་ན་རྣམ་པར་
འཕེལ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་སྤྲོ་བ་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དག་བའི་རྩ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྤྲོ་བས་ལན་དུ་མར་ལྟ་ཡི་ནང་དུ་སྟེས། ལན་དུ་མར་མི་ཡི་ནང་དུ་སྟེས་ཏེ། ལྟ་དང་
མིར་སྟེས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲེན་པར་གྱུར་གྱང་། ད་དུང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་
ཀྱིས་སྤྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དག་བའི་རྩ་བའི་ལས་
ལ་བྱི་བའམ་གང་བ་མི་མདོན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྟོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་

གྱི་བྱ་བྱང་ཚུབ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་དང་ལྷན་པ་དེའི་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་
 གྱི་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ཡོད་པ་སྟེ་རྟག་ཏུ་རོ་གཅིག་པར་འབྲུང་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་
 པ་ནི། དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་སྐྱབས་སུ་བདེན་ཞེན་གྱི་དམིགས་པས་བཅིངས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཏེ། ཡུམ་ལས། རབ་འབྱོར། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་
 འདུ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་འདྲ་དག་འོ། །སྤྱོད་པ་ལས། རི་ལྟར་དུག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་མི་དགོས། ཞེས་དང་། སྤྱད་པ་ལས། རི་ལྟར་དུག་
 དང་འདྲེས་པའི་ཁ་བས་བབས་བ་བ། །དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་འདྲ་དེ་འདྲར་རྒྱལ་
 བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཤེས་ཤིང་ལྷན་ན་དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱབས་སུ་
 འཁོར་གསུམ་དམིགས་མེད་གྱིས་རྩིས་ཟེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གང་ཞེན། གང་གིས་སྐྱབ་པ་པོ་
 རང་དང་། གང་གི་ཆེད་དུ་ལམ་གང་བསྐྱབ་བྱའི་དགོངས་པ། རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སམ་འབྲས་
 བྱ་དང་བཅས་པ་གསུམ་ཀ་མི་ལམ་དང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། གང་ལ་དགོ་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། རི་ལྟར་བྱ་བ་
 མི་དམིགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་འབད་པ་མི་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་ཆོག་པ་བསགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། མིག་
 ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱལ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཉེ་བར་
 འཁོར་གྱིས་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་སྐྱུ་མ་མཐན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ན། །སེམས་ཅན་
 བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་སྐྱལ་བྱས་ཏེ། །སྐྱལ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསད་གྱུར་གྱང་། །སྐྱུ་མ་དེ་
 དག་བསད་པ་ཡོད་མིན་ལྟར། །འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་ཏེ། །འདི་ལ་མཐའ་
 བེ་ནམ་ཡང་དམིགས་སུ་མེད། །ཅིས་དང་། འགྲོ་དོན་བྱང་ཚུབ་ཕྱིར་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིས། །
 སྟོན་མཆོག་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བརྟན་བྱས་གྱང་། །བྱང་ཚུབ་ནམ་ཡང་དམིགས་སུ་ཡོད་
 མིན་ཏེ། །འདོད་པ་གང་ཡིན་དེ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྤྱིན་པའི་བསྐྱགས་པ་

འཛིག་ཏེན་ངེས་བརྗོད་ཀྱང་། །མེར་སྤུའི་ཚོས་དེ་དམིགས་སུ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་
བའི་ཚོས་རྣམས་བསམ་ཡས་ཏེ། །དེ་ཡང་དམིགས་མེད་དེ་ཡང་མཐོང་བ་མེད། །ཅེས་དང་།
ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། །ཡིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ནི་འཛིན་པ་ཡིས། །བདེ་གཤེགས་མཐོང་
མཚོན་སངས་རྒྱས་མཉམ་བྱས་སྤྲུམ། །སྦྱེས་པ་མེད་ཅིང་མཚོན་པ་བྱས་པའང་མེད། །མི་
དག་བདག་གི་བྱིམ་ན་མི་ལམ་བཞིན། །ཞེས་དང་། །ལྷོན་པས་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། །མེ་ལོང་
དགྱིལ་ལའོར་ཡང་དག་ལ། །རི་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །བཞིན་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་སྤང་
བ་ལྟར། །ལྷོན་པ་ཚོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མི་ཤེས་གིང་མི་རུས་
ན། །དོན་དམ་པར་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། །ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་ལས་དང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནམ་ཡང་བསྐྱབ་པ་མེད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ཅེས་སྤྲུལ་དུ་དད་པ་དང་གྲུས་པ་དང་སྒྲོ་བས་བརྩོན་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ནི། །ཡུམ་བར་མ་ལས། །རབ་འབྱོར་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་
ནར་བསྐྱོ་བར་བྱ་ཡི། །ཉན་ཐོས་དང་། །རང་སངས་རྒྱས་དང་། །དེ་ལས་གཞན་གྱི་སར་ཡང་
བསྐྱོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པས། །དེ་ལྟར་བགྱིས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་
གནས་སྐབས་ལྟ་མིའི་བདེ་འབྲས་ཙམ་དང་དམན་པ་ཉན་རང་གི་འབྲས་བུ་ཙམ་དུ་བསྐྱོ་
བར་མི་བྱ་བར། །རི་ལྟར་དུས་གསུམ་དུ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་སྒྲོ་བ་མར་བཅས་
པས་གཞན་དོན་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རི་ལྟར་བསྐྱོས་པ་དང་། །བསྐྱོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །བསྐྱོ་
བར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་
བར་བགྱིའོ་སྤྲུལ་དུ་འདུན་པ་བསྐྱུར་ནས་འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོན་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལྟ་བུ་
རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་བདེན་ཚིག་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་གང་ཡང་
རུང་བ་ལ་བཏེན་ནས་ཚིག་གིས་བསྐྱོ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
དེ་ནམ་ཡང་མི་འཛད་ཅིང་གོང་དུ་འཕེལ་ཏེ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། །སྟོ་

གྲོས་རྒྱུ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གྲོ་གྲོས་རྒྱུ་མཆོ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མཆིལ་མའི་
ཐལ་བ་ཞིག་བྱེ་མའི་སྟེང་དུ་བོར་ན་ལྷུང་དུ་བསྐྱམ་པར་འབྱུང་རོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུ་མཆོ་ཆེན་
བོར་བོར་ན་ནི་ཇི་སྟེང་རྒྱུ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཟད་ཅིང་སྐྱམ་པར་གྱུར་བ་དེ་སྟེང་གྱི་བར་དུ་མཆིལ་
མའི་ཐལ་བ་དེ་ཡང་མི་བསྐྱམ་མོ། །གྲོ་གྲོས་རྒྱུ་མཆོ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྦྱབ་པ་
དེ་ཡང་། འགྲོད་པ་དང་། སངས་པ་དང་། དམན་པ་དང་། ལོག་པར་བསྐྱོས་ན་ནི་འཛད་
ལ། གང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱུ་མཆོ་ཆེན་བོར་བསྐྱོས་ན་ནི་མི་
འཛད་ཅིང་གོང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་དང་། གྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། གང་ཇི་ལྟར་
དགེ་བའི་སེམས་སྦྱོས་ཤིང་བྱུང་བ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་པ་མི་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་རྒྱུ་ཏུ་ཡོངས་སུ་
བསྐྱོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་རྒྱུ་ཏུ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སྒྲིང་པོ་ལ་འདུག་
གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་ཟད་པའམ་གཏུག་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །བཅུན་
པ་གར་དུ་ཏིའི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུའི་ཐིགས་པ་རྒྱུ་མཆོ་ཆེན་པོར་ལྷུང་བ་ནི་བསྐྱལ་
པའི་མེས་མ་བཞེགས་གྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་ཟད་པའམ་གཏུག་པར་མི་འབྱུང་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་སྒྲིང་པོ་
ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་ཟད་པའམ་གཏུག་པར་འབྱུང་བ་གང་ཡང་མེད་
དོ། །ཡང་དག་པར་བསྦྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་འདི་ཡང་དག་པར་བསྦྱབ་པ་སྟེ། ཡང་
དག་པར་ཞུགས་པ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གང་དག་ཡང་དག་པར་བསྦྱབ་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་བསྦྱབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་གཟུང་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱེད་དེ།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མདོན་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཡོངས་
སུ་བསྐྱོའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཡོངས་

སུ་བསྐྱོའོ། །སེམས་ཅན་མྱ་ངན་ལས་བསྐྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
རབ་ཏུ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བ་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྦྱབ་པ་མི་ཟད་པའོ། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ནམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བདག་ཉིད་
དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས་བསམ་
པའི་ཀུན་སྟོང་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོང་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་སྟངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདྲི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི། གང་གི་ཆོ་དུད་འགྲོའི་སྒྲི་གནས་སུ་གྱུར་བ་
ལ་ཟན་ཁམ་གཅིག་ཙམ་ཡང་སྦྱིན་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་
ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྒྱ་གཉིས་
ཀྱིས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱེད་དེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། རིགས་
ཀྱི་བྱ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །
རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
ནི། གཞན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མདོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལོ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་ཅིང་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་ཞིང་བཏང་སྟེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་
བྱེད་དོ། །དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དང་བལ་བའི་སྦྱིན་པ་པོ་དང་། སྦྱིན་བདག་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པར་བྱེད་ལ། ལན་པ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་
དེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་

ནོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་ལ་
མཁས་པ་ནི། བྱོན་པ་བཅུ་དག་ན་མེ་ཏོག་གི་ཤིང་ལྗོན་པ་དང་། སྒྲིམ་ཀྱི་ཤིང་ལྗོན་པ་དང་།
མེ་ཏོག་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཐེང་བ་དང་། སྒྲིམ་དང་། བྱེ་མ་དང་། བྱུག་པ་བདག་གིར་མ་བྱས་
ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསམ་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་
ཞིང་ཡོངས་སུ་བསྒྲུས་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་འབུལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དགོ་བའི་རྩ་
བ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོང་བར་བྱེད་དེ། ཡོངས་སུ་བཏང་ནས་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་དུ་བསྡོར་བར་བྱེད་དོ། །བྱོན་པ་བཅུ་དག་ན་མེ་ཏོག་གི་ཤིང་ལྗོན་པ་དང་།
མེ་ཏོག་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཐེང་བ་དང་། སྒྲིམ་དང་། བྱེ་མ་དང་། བྱུག་པ་བདག་གི་དང་
བཅས་ཤིང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་བཅས་པ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་རྒྱུང་
གིས་བཏབ་པའི་དད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་འབུལ་བར་བྱེད་ཅིང་། དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་
དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྡོར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་བསྡོར་པའི་དགོ་བའི་རྩ་
བ་དེས། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་
པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཡུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་
ཀྱི་བྱ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས། དེས་ན་ཐབས་དེ་ལྟ་བུས་ཟིན་ན། ཐ་ན་སེམས་ཅན་དམན་པ་ལོང་སྤྱང་ངམ་
བྱི་ཕག་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ། དངོས་པོ་དམན་པ་ཟན་ཆང་གཅིག་ཙམ་བྱིན་ན་ཡང་། དེ་ལ་པ་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་དུག་ཀ་ཆང་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་གཏོང་སེམས་ཀྱིས་བྱིན་པ་སྦྱིན་པ་དངོས་
དང་། དེའི་སྐབས་སུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ཉེས་པ་བསྐྱམས་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས། དེ་ལ་སེམས་མི་
འབྲུགས་པ་བཟོད་པ། སྒྲོ་བས་སྦྱིན་པ་བརྩོན་འགྱུས། སེམས་མ་ཡེངས་པ་བསམ་གཏན།

འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པ་ཤེས་རབ་པོ། །དེས་བསྐྱེས་ཏེ་ཀྱན་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཞན་ཡང་། སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། གཞན་རྣམས་དང་ནི་བདག་ལའང་རུང་། །སྤྲུག་བསྐྱེལ་
ཡིན་ཡང་གང་ཡན་དང་། །ཕན་དང་བདེ་བ་རྣམས་བྱ་ཞིང་། །བདེ་ཡང་མི་ཕན་མི་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་པས། རང་དང་གཞན་ལ་ཆོ་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཡང་ཆོ་བྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་ཕན་
པར་འགྱུར་བ་དང་། འདི་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀར་ཕན་པར་དང་བདེ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་པར་
དཀར་བའི་ལས་རྣམས་ནི་རང་གིས་ཀྱང་སྐྱབ་ཅིང་གཞན་ལའང་སྐྱབ་ཏུ་གཞུག་པར་བྱ་བ་
དང་། འདིར་བདེ་ཡང་བྱི་མ་ཕན་ཆད་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དང་། འདི་བྱི་གཉིས་
ཀར་གཞོད་པའི་མི་དག་བའི་བྱོགས་རྣམས་ནི་རང་ཡང་སྤངས་ལ་གཞན་ལའང་སྤོངས་དུ་
གཞུག་པ་སྟེ། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འདི་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པ་གཞན་མེད་ལ། དེ་ཡང་
བྱམས་པ་དང་སྤྱིར་རྩིས་ཆོས་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཆོས་པོར་འགྱུར་ངེས་
པར་མཐོང་ན་ནི་གང་ལའང་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་དང་དུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། སྤྱིར་རྩིས་ལྡན་ཞིང་བྱམས་བྱིར་དང་། །སེམས་དག་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད། །ཅིས་སོ། །
གལ་ཏེ་དངོས་སུ་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་མ་ལུས་ཀྱང་། །ཕན་སེམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཉམས་
པར་མ་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལ་དོན་གྱིས་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། གཞན་
དོན་ལས་ལ་མཐུ་མེད་ཀྱང་། །དེ་ཡི་བསམ་པ་རྟག་ཏུ་བྱ། །གང་ལ་བསམ་པ་དེ་ཡོད་པ། །
དེ་ནི་དེ་ལ་དོན་གྱིས་ཞུགས། །ཞེས་སོ། །དེས་ན། སྟོན་འཇུག་ལས། དངོས་སམ་ཡང་ན་
བརྒྱད་ཀྱང་རུང་། །སེམས་ཅན་དོན་ལས་གཞན་མི་སྟུད། །སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་བྱིར། །
ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་རྒྱུར་བསྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་མི་ཉམས་པར་རི་ལྟར་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། འགལ་རྒྱུན་རང་
གཞན་གྱི་སྟོན་པ་ཉམས་པའི་རྒྱ་བདུན་སྟོང་པ། མཐུན་རྒྱུན་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་དང་འཕེལ་
བའི་རྒྱུན་ལ་བསྐྱབ་པ། དུས་རྟག་ཏུ་བྲན་ཤེས་བག་ཡོད་ཀྱིས་བསྐྱང་བར་བསྐྱབ་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་དོན་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཤམ་གསུམ་དང་། གཞན་དོན་སྦྱོང་པའི་སྦྱོན་
བཞི་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོས་པ་ལ་མི་མོས་པ། བསམ་པ་ལ་གཡེལ་བ། སྒྲུབ་པ་ལ་
སྦྱོང་པ་གསུམ་སྦྱང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱོང་པ་ལེ་ལོ་ཆེ་བ། སྦྱོང་པ་གཞན་མི་དད་
པ་ལ་སྦྱོང་བ། ཀུན་སྦྱོང་སྦྱིང་རྗེ་མེད་པ། བྱེད་ལས་བྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱབ་པ་བཞི་སྦྱང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་འདྲ་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་གསུམ་དང་། འཕྲེལ་བའི་རྒྱུན་དགུ་ལ་བསྐྱབ་པ་
གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆེ་འདྲིར་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ནི་དྲན་པ་གསུམ་
སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེས་པའི་ཕན་ཡོན། ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས། རྟོད་པར་དཀའ་བ་
ཡང་ཡང་དྲན་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་བྱི་མར་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ནི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཐབས་གསུམ་སྟེ། དུས་
གསུམ་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱེད་པ། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ། ཆོས་
དང་འགལ་བའི་བདུན་ལས་སྦྱང་བའོ།

གསུམ་པ་འདྲི་བྱི་གཉིས་ཀར་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ནི་གཅེས་པ་ལྟ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་སེམས་
ཅན་ལ་རང་བས་གཅེས་པ། སྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ལ་ལོར་བས་གཅེས་པ། གཙོ་བོ་བྱང་སེམས་
ལ་སྦྱིང་བས་གཅེས་པ། བདག་རྒྱུན་བཤེས་གཉེན་ལ་ཕ་མ་བས་གཅེས་པ། ཐོབ་བྱ་སངས་
རྒྱས་ལ་ལོངས་སྦྱོང་བས་གཅེས་པ་ལྟ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འཕྲེལ་རྒྱུན་དགུ་ལ། དྲན་པ་ལྟ་དང་། བྱ་བ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི། འདུས་
བྱས་ཀྱི་གཡོ་བ། ལྷག་བསྐྱེལ་གྱི་མཐའ། ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན། རྟོན་པའི་ཆེ་བ། བྱང་སེམས་
ཀྱི་ཕན་ཡོན་དྲན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་གྱི་མིག་གིས་བལྟ་བ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྟ་མཆོག་གིས་
འགྲོ་བ། དེས་འབྱུང་གི་ལྷག་གིས་བསྐྱེལ་བ། ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་འོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས། རྟག་ཏུ་དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བགཡོད་ཀྱིས། །

མི་དག་སྤང་ཞིང་དག་ཚས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱབ། ཁྱེད་ཀྱི་སྤངས་ཀྱི། དེ་ལ་ལྷུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
ནི། མི་ཤེས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་དང་། མ་གུས་པའོ། །དེ་
ལ་མི་ཤེས་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་ཀྱང་ལྷུང་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་ཤེས་པས་ལྷུང་བ་
འབྱུང་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བག་མེད་པ་ནི་
ལྷུང་བ་ཤེས་ཀྱང་ཉེས་དམིགས་མ་མཐོང་བའམ་མཐོང་ཡང་དྲན་ཤེས་མེད་པས་ལྷུང་བ་
འབྱུང་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་སྤང་དོར་གྱི་དམིགས་རྣམས་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་དང་། རྒྱ་
གསུམ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་ལེགས་ཉེས་གང་ལ་འཇུག་ལྟོག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་
དང་། བདག་གམ་ཚས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཉེས་པ་ལ་འཛེམ་པའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་
ནམ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྤྱད་དུ་འོང་སྟུང་ནས་འཛེམ་པའི་ཁྲིལ་ཡོད་དང་། ཉེས་སྤྱད་ཀྱི་རྣམ་
སྟོན་ལ་འཇིགས་ནས་གཞོབ་པ་ལྷུང་ལེན་པ་བག་ཡོད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་
པ་མང་བ་ནི། འཛེམ་བག་ཅུང་ཟད་སྦྱིས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གས་ཆེ་བས་ཉོན་མོངས་པའི་
དབང་གིས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་
གང་གས་ཆེ་བའི་གཉེན་པོ་འབད་ནས་བསྟེན་ཅིང་འདི་ཙམ་འགལ་ཡང་ཉེས་པ་རྒྱུང་ངོ་སྟུང་
པའི་བག་ཡངས་ཀྱིས་ཚོད་ཡོད་མི་བྱའོ། །མ་གུས་པ་ནི། ལྷུང་བ་སོགས་ཤེས་ཀྱང་དམན་
པ་ལ་མོས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་ལྷུང་བ་འབྱུང་བ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོར་སྟོན་པ་
དང་། དེས་བཅས་པ་རྣམས་ལ་གུས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མི་ཤེས་པ་དང་བག་མེད་པས་
ལྷུང་བ་བྱུང་ན་རྒྱུང་དུ། ཉོན་མོངས་པ་མང་བས་འབྱིང་། མ་གུས་པ་ལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་
བསམ་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད་དོ། །དེས་ན་སྤང་དོར་གྱི་གནས་
རྣམས་ལ་སྟོག་དང་བསྟོན་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱ་སྟེ། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
ཁྱིམ་པ་སྤྱོད་པོའི་གོས་གྱོན་ལ། །ངས་ནི་བསྐྱབ་པ་གང་བཤད་ལ། །དེ་ཆོ་དག་སྤྱོད་དེ་དག་
ལ་། །བསྐྱབ་པ་དེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དག་བསྟེན་ལ་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པའི་

གཞི་ལྷ་པོ་དགེ་སློང་གིས་ཀྱང་བསྐྱུང་བ་མེད་པའི་དུས་འདིར་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ནི་
འབྲས་བུ་ལྷག་པར་ཡང་ཆེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་གསུམ་ཉིད་སྟེ། དད་པའི་
སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྒྲོམ་རྣམས་དང་། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མའི་བྲེང་བ་ཡིས། །
སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རིམ་གྱོ་བྱས། །གང་གིས་དམ་ཚཱ་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། །
བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་འགག་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །ཉིན་མཚན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པ་གཅིག་སྟོང་
པ་། །དེ་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་བྱུང་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་གསོ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཉམས་པའི་
ཉེས་དམིགས་དང་། ཉམས་ན་གསོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
པ་གཏོང་བའི་རྒྱ་རྟེན་གཞི་སྟོན་སེམས་བཏང་བ། འགལ་ལྷན་ཅ་ལྟར་བྱུང་བ། སྒྲོང་རྒྱུན་
སྒྲོམ་པ་སྤུལ་བ་གསུམ་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཉམས་པའི་ཉེས་དམིགས་དངོས་ལ།

ལྟར་བ་སྤྱིའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱུང་པར་ཅ་ལྟར་གི་ཉེས་དམིགས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། །ཁས་སྐྱངས་ཉམས་པས་སྤྱད་པའི་གནས་སུ་འབྱུང་བ་ནི། རྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་བསྐྱུས་པས་སངས་རྒྱས་མི་མཉེས། ཡུལ་སེམས་ཅན་བསྐྱུས་པས་དེ་དག་མི་མཉུ། རང་
བསྐྱུས་པར་རང་དོན་ཉམས་པས་ཀྱང་གྱིས་སྤྱད་པའི་གནས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སློ་གྲོས་
རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཇི་སྟན་
སྐྱས་པ་བཞིན་མི་བྱེད་ན་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །
མིང་དོན་གོར་བས་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་ནི། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ཉམས་པ་ལྟར་
ཆོ་འདིར་བཀྲ་མི་གིས་གིང་འཆི་ཁར་ལྷ་ཅན་གྱིས་གདུང་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཙོ། །ཉེས་
པ་ལྟེ་བས་བྱི་མ་རན་འགྲོར་ལྟར་ཞིང་ཐར་བར་དགའ་བ་ནི། བསྐྱུང་བ་བྱུས་ལས། རྩོགས་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཚུལ་དུ། །འབད་པ་མེད་ན་རན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟོན་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་ཅ་ཐམས་ཅད་ཐལ་བར་སྒྲོག་པ་

དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་དཀོན་མཆོག་ལྟ་དང་བཅས་པ་བསྐྱུས་པ་དང་། དེས་ནི་སྦྱར་ངན་འགྲོ་
དང་བྱད་པར་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས། དེ་དག་རྩ་བའི་
ལྷ་བ་ཏྟེ། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོམ་པ་ལུལ་བ་ནི། སོ་ཐར་
ལས་བསྐྱུང་མི་རྣམས་ན་འཁུལ་བ་བསྐྱབ་བྱར་གནང་མོད། བྱང་སྒྲོམ་ལུལ་ན་ནི་ཉེས་པ་ཆེས་
ལྷི་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོན་སྒྲུབ་འགྲོ་བའི་ཕན་བདེ་སྦྱབ་པར་
དམ་བཅས་པ་ཉིད་བཏང་བའི་བྱིར། སྦྱོད་འཇུག་ལས། སྤྲ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། །བསམ་
པ་ཐག་པས་མགོན་གཉེར་ནས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་བྱས་ན། །བདེ་འགྲོར་ཇི་ག་
འགྲོ་འགྱུར་རམ། །ཞེས་དང་། །སེམས་ཅན་གཅིག་གི་བདེ་བ་ཡང་། །བཤིག་ན་བདག་
ཉིད་ཉམས་ཁྱུར་ན། །ནམ་མཁའ་མ་ལུས་མཐའ་གྲས་པའི། །ལུས་ཅན་བདེ་བཤིག་སྦྱོས་
ཅི་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉམས་ན་གསོ་བའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། ཉེས་པ་བཤགས་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་
བཏང་ན་སྦྱར་སྦྱང་བའི་རྒྱལ་ལ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་དབང་གིས་གསུམ་དུ་གསུངས་
ཏེ། དམན་པ་ཁ་ཅིག་ནི་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་དབང་གིས་འགྱོད་ཅིང་ཡིད་ལ་གཅགས་
པས་གཞན་གྱི་དྲུང་དུ་ཉེས་པ་འཆགས་གིང་། བྱིས་སྒྲོམ་པས་རིམ་གྱིས་ཉེས་པ་དེ་ལས་རིང་
ཞིག་ན་ལྷང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། བཤགས་ལུལ་ལྷང་བས་མ་གོས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དངོས་རྟེན་ན་དེའི་མདུན་དང་། མ་རྟེན་ན་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་ལྷན་པས་སྦྱབས་གསོལ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་གཉེན་པོ་སྦྱབས་བཞིའི་སྒྲོན་ནས་བཤགས་
པ་དང་། བྱད་པར་ཉིན་མཆོན་དུ་འཕགས་པ་ལུང་པོ་གསུམ་པའི་མདོ་སོགས་བཏོན་ནས་
བཤགས་པ་བྱ་ཏེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། ཉིན་དང་མཆོན་མོ་ལན་གསུམ་དུ། །ལུང་པོ་གསུམ་
པ་གདོན་བྱ་ཞིང་། །རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྟེན་ན། །ལྷང་བའི་ལྷག་མ་དེས་ནི་བྱ། །
ཞེས་སོ། །ཡང་བར་མ་གཅིག་ནི་རིགས་སྒྲགས་དང་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔལ་ནམ་མཁའ་སྤྲིང་པོ་ལ་སོགས་པ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། ལྷ་འི་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཐོབ་
 པས་ལྷ་དང་བ་ལྷ་དང་། །ཞེས་པས། རན་སོང་དུ་ལྷ་དང་བས་འཛིགས་ཏེ་འགྱོད་པ་ཆེན་པོས་
 འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་སྤྲིང་པོ་མཐོང་བར་བྱས་ན་དེ་ལ་དངོས་སུ་བཤགས་པ་དང་། དེ་
 ལྷ་ར་མི་བྱས་ན་ཐོ་རངས་ལངས་ལ་གཙང་སྒྲ་དང་ལྷན་པས་ཤར་དུ་ཁ་སྐྱོགས་ཏེ་མཆོད་ཅིང་
 ལྷ་འི་བུ་སྐྱ་རངས་ལ་ཐིན་གསོལ་ནས། མི་ལམ་དུ་དེའི་མདུན་དུ་ལྷ་དང་བ་བཤགས་པ་དང་།
 ཡུག་བྱ་བ་དང་། གཟུང་སྐགས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕགས་པ་དེ་མངོན་སུམ་མཐོང་
 བའམ། རྟོག་པ་དག་པའི་རྟགས་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་བཤགས་པར་བྱསྟེ། བསྐྱབ་བཟུས་སུ།
 མི་ལམ་འཕགས་པ་ནམ་སྤྲིང་པོའི། །མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་བཤགས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཡང་།
 དམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་གང་གིས་ལྷ་དང་བར་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མཚན་མ་མེད་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་ཤེས་པས་ཆོགས་མེད་པར་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྷ་ར་འཕགས་
 པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས།
 འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གང་གིས་ལས་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མེད་པར་
 ཤེས་པ་དེས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་སེམས་བཏང་བ་དང་། ཀྱུན་དགྱིས་ཆེན་པོས་ཕམ་པའི་གནས་ལྷ་
 ལུའི་རྩ་བའི་ལྷ་དང་བ་བྱུང་ན་གཏོང་བས། དེ་བྱུང་ན་བཤགས་སྟོམ་དང་བསགས་སྐྱུང་
 ལ་ནན་ཏན་བྱས་ལ། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ནམ་རྟེན་གྱི་དྲུང་དུ་སྟོམ་པ་སྐྱར་སྒྲང་བར་
 བྱའོ། །ཀྱུན་དགྱིས་འབྲིང་གིས་སྐྱུད་པའི་ཕམ་འདྲ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་གསུམ་ཡན་ཆད་
 དང་། ཀྱུན་དགྱིས་ཆུང་དུས་སྐྱུད་པའི་རྩ་ལྷ་དང་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉེས་བྱས་རིགས་
 ནི་ཀྱུན་སྒྲོང་གི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང་ལྷ་དང་ལྷ་དང་མེད་དུ་འགྱུར་བའང་
 ཡོད་པས། དེ་དག་གང་བྱུང་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཤགས་ཤིང་བསྐྱམས་
 པས་དག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་ལས། སྟོམ་པ་སྐྱར་ལ་སྒྲང་བར་བྱ། །ཟག་པ་

འབྲིང་ནི་གསུམ་ལ་བཤགས། །གཅིག་གི་མདུན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས། །ཉོན་མོངས་མི་མོངས་
བདག་སེམས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྒྲོབ་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ལ། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཆད་མེད་ཀྱང་།
བསྟུན་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། མིང་དོན་འཕོ་བ།
སྒྲིག་པ་སྒྲོབས་ཆེན་སྒྲོང་བ། བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་པ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཐོབ་པ།
ཕན་ཡོན་དཔེས་བསྟན་པ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པར་འགྱུར་བ། ཕན་ཡོན་ལུང་
དང་སྒྱུར་བའོ། །

དང་པོ་མིང་དོན་འཕོ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྱུད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བྱང་
ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་ཀྱང་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་
རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་
པས་ཐུག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིག་པ་སྒྲོབས་ཆེན་སྒྲོང་བ་ནི། སྒྲོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཉེས་བྱས་ཐམས་
ཅད་ཐེག་པར་བྱེད་པས་བསྐླལ་བའི་མེ་ལྷ་བུའོ། །མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ས་ཡི་འོག་ལྷ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་པ་ནི། དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་
ཁམས་ནི་ཀྱན་བཀའ་སྟེ། །དེ་བས་ཀྱང་ནི་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གཏམ་སྒྱུར། སྐྱེས་
བྱ་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་སྒྲོམ་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ལུང་
པོ་ནི། །རྒྱལ་བ་ཡིས་ཀྱང་བགྱང་མི་སྟོད། །ཅིས་སོ། །

བཞི་པ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་ཏ་ལ་ལས། བྱང་ཆུབ་གཞིར་
ཀྱུར་པ་ནི་རང་བྱུང་སེམས། །ཐོག་མ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ས་

པ་མཐའ་ཡས་ཏེ། །མཚུངས་མེད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་བརྗོད་མི་སྲིད། །ཅིས་དང་། །སློ་གྲོས་
རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །རྗོད་གསུང་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་ཚོས་འཛིན་དང་། །ཚོས་
སྒྲུབ་པ་དང་སློག་ཆགས་སྡིང་བརྩེ་བ། །ཚོས་བཞི་འདི་དག་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཏེ། །དེ་
དག་མཐའ་ནི་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་པན་ཡོན་དཔེས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། །དམན་པ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱུར་བ་གསེར་
གྱི་ཅིང་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། །སྲིད་འཇུག་ལས། །གསེར་འགྲུལ་ཅི་ཡི་རྣམ་པ་མཚོག་ལྟ་བུར། །
མི་གཙང་ལུས་འདི་སྤངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྒྲུ། །རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་བསྐྱུར་བས་
ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་རབ་བརྟན་ཟུངས། །ཞེས་སོ། །རྟེན་དཀའ་ཞིང་རིན་
ཆེ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ལས། །འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་གཅིག་སུ་ཆད་
མེད་སྟོས། །ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་རིན་ཆེ་བས། །འགྲོ་བའི་གནས་དང་བྲལ་
བར་འདོད་པ་རྣམས། །རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལེགས་བརྟན་པར་ཟུང་། །ཞེས་སོ། །
འབྲས་བུ་མི་ཟད་ཅིང་འཕེལ་བ་དཔག་བསམ་གྱི་གིང་གི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། །དེ་ཉིད་ལས།
དག་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་གིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་བུ་སྒྱུད་པས་ཟད་པར་འགྲུལ་བ་ཉིད། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷོན་གིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་
འགྲུལ་། །ཞེས་སོ། །

དུག་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མཚོན་པར་འགྲུལ་བ་ནི། །སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཚོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། །དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་པ་དང་། །སློག་ཆགས་རྣམས་ལ་སྡིང་བརྩེ་
བའོ། །ཞེས་དང་། །དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །གཞུང་གི་མའི་གྲངས་སྟོན་གྱི། །
སངས་རྒྱས་ཞིང་ཀུན་མི་གང་གིས། །རིན་ཆེན་བདུན་གྱི་ཡོངས་བཀའ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་
རྣམས་ལ་སྤུལ་བ་བས། །གང་གིས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་བྱས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བརྟུང་ན། །

བསོད་ནམས་འདི་ནི་བྱད་པར་འཕགས། །འདི་ལ་མཐའ་ནི་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་
འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་བ་བྲག་ཁྲིག་གཏམས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཆོད་པ་རྣམས་མང་
དཔག་མེད་ཅི་ཡོད་པ། །སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་ཉིན་རེ་དྲག་མཆོད་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་
ཀྱི་གྲངས་དང་ཆར་མི་ཐོད། །ཅེས་སོ། །

བདུན་པ་ཕན་ཡོན་ལུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། རྣོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། དེགས་ཀྱི་
བྱ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་ཞིང་ས་ལྟ་བུའོ། །འཛིག་
ཏེན་ཐམས་ཅད་ཏེན་པས་ས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱར་བས་ཕ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། དབུལ་བ་ཐམས་
ཅད་གཅོད་པས་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བྱ་ལྟ་བུའོ། །དོན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པས་ཡིད་
བཞིན་ཀྱི་ནོར་བུའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་
པས་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ཕམ་པར་བྱེད་པས་མདུང་བྱང་ལྟ་
བུའོ། །རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འགགས་པས་གོ་ཆ་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་
པའི་མགོ་ལྷུང་བར་བྱེད་པས་རལ་གྱི་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་གིང་གཅོད་པས་སྟ་རེ་ལྟ་
བུའོ། །འཆོ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོབ་པས་མཆོན་ཆ་ལྟ་བུའོ། །འཁོར་བའི་རྩ་ནང་ན་གནས་
པ་སྟེང་དུ་འབྱོན་པས་མཆིལ་པ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱིབ་པས་ཁེབས་པའི་རྩ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
འཐོར་བས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུའོ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་དང་སྦྱོན་ལམ་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་
ཏེན་ན་མཆོད་རྣོང་ལྟ་བུ་སྟེ། དེགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ནི་ཕན་ཡོན་དེ་དག་
དང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཆོད་མེད་པ་གཞན་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དཔེ་
ཉིས་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་ཅམ་གྱིས་སྒྲོ་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་མགོན་པོ་

བྱམས་པས་གཞོན་ནུ་ཞོར་བཟང་ལ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་ཚྲོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕན་ཡོན་
ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་ལས། སྤྱི་རིའི་བྲ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་གཅིག་དང་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་པ་
སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། སྤྱི་རིའི་བྲ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་དང་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་དང་གཞན་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྲུལ་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་སངས་
རྒྱས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་མྱུར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
པར་བྱེད་པའང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། བཙུམ་ལྡན་འདས། བསམ་པ་
སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སྟེ། གང་བསམ་པ་མ་མཆིས་པ་དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིང་བ་ལགས་སོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས། བསམ་པ་སྤྱན་སུམ་
ཚོགས་པ་ལ་ནི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་ན་འདུག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་
རྣམས་ཞལ་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་ཆོས་ཀྱང་སྟོན་པར་མཛད་དེ། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་མི་
བཅུགས་ན་འང་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་དང་། ཕྱིག་པ་དང་། ཤིང་ལྗོན་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་སྦྱ་
འབྱུང་ངོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསམ་པ་དག་པ་ལ་ནི་རང་གི་ཡིད་གྱིས་དཔྱོད་པ་ཉིད་
ལས་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ། །དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་བསམ་པ་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་བགྱིའོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གང་
ཀྱང་པ་མཆིས་པ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་མཆིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ལ་བསམ་པ་མཆིས་པ་དེ་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མཆིས་སོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡན་ལག་གི་དང་པོ་མགོ་
པོ་མཆིས་པ་དེ་ལ་འཚོ་བ་མཆིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པའི་བསམ་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་

ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན། སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། མདོར་
ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་སྟོང་ཡོད་པ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་ཡང་དེ་སྟོང་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་བྱུང་ཞིང་། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་།
ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་ལས་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་
ལམ་མཆོག་སྟོང་ཞིའི་རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་སེལ་ཞིང་། ཕན་བདེའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་
ཡིད་བཞིན་དུ་འཛོལ་འཁྱེད་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་དུས་ཅག་དུ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

སངས་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་གཞན་ཕན་མཐུ་ཡིས་བརྟེས། །

འཁོར་སྒྲོན་མཐའ་དག་བདག་གཅེས་འཛོན་ལས་བྱུང་། །

དེ་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ཁེ་ཉེན་གཤེས་བྱོས་ལ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་ཅིག་གཤེས་ལྷན་ནམས། །

སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཁྱིམ་གྱི་སྐྱབས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་འགལ་རྒྱུན་སྤིག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བྱེད་དོན་ཐོག་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་བསྐྱས་གྱི་ཁྱིམ་
ལ་གསུམ། སྦྱོབས་བཞིའི་རང་བཞིན་སྦྱིར་བསྟན་པ། བྱེད་བྲག་དོན་ཐོག་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་
བསྐྱས་དངོས་བཤད་པ། རྟོག་སྤིག་སྒྲིབ་དག་པའི་ཏྲགས་ཚད་ཕན་ཡོན་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རང་ཅག་ནམས་ཆེ་རབས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་གཏན་དུ་འཁོར་བ་ན་འཁོར་
ཞིང་ཐར་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་གོ་འཕང་མི་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤིག་པ་དང་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པས་དེ་
སྦྱོང་དགོས་ལ། རི་ལྟར་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞིབ་ལྟས། སྦྱང་བྱ་སྤིག་པའི་སྒོ་དུག་
སྟེ། །སྦྱོང་བྱེད་གཉེན་པོ་སྦྱོབས་བཞིས་སྦྱངས། །སྦྱོང་ཚུལ་སྦྱོར་དངོས་རྟོག་གསུམ་གྱི། །

རང་བཞིན་དག་པའང་སྒོན་དུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པས།

སྤྱད་བྱ། སྤྱོད་བྱེད། སྤྱོད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱད་བྱ་ནི། སྤྱིག་པའི་སྒོ་དུག་སྟེ།
དེ་ཡང་ཀུན་སྤྱོད་གི་སྒོ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དུག་གསུམ་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལས་
རྣམས་ནི་ངོ་བོ་མི་དགེ་བ་བྱེད་ལས་སྤྱིག་བསྐྱེད་ལ་འབའ་ཞིག་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་
ཆེན་སྤྱོད་པ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གསུམ། །དེས་བསྤྱོད་ལས་ནི་མི་དགེ་
བ་དྭ་ །མི་དགེ་བ་ལས་སྤྱིག་བསྐྱེད་ཀུན། །དེ་བཞིན་རན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་དང་།
སྤྱོད་འཇུག་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྤྱིག་བསྐྱེད་འབྱུང་། །འདི་ལས་རི་ལྟར་ངེས་ཐར་ཞེས། །
ཉོན་མཚན་ཀུན་ཏུ་བདག་གིས་ནི། །འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་རིགས། །ཞེས་སོ། །
འགྲིམ་པའི་སྒོ་ནི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྟེ། ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། ཡ་མ་དང་།
མཁན་པོ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་ལ་སོགས་པ་ལ། དུས་ཐོག་མ་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ། ངོ་
བོ་མི་དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱིག་པ་དང་། རབ་བྱུང་ཡིན་ན་ཕྱི་དྲོའི་ཁ་བས་
ལ་སོགས་པ་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་དེ། མདོར་ན། ཕྱི་སོ་ཐར། རང་བྱུང་སེམས།
གསང་བ་རིག་འཛིན་སྤྱགས་གྱི་སྒོམ་པ་དམ་ཆོག་དང་འགལ་བ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་དེ།
འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྒོན་ལམ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་དབང་གིས་
ནི་དྭ་ །ལུས་དང་ངག་དང་དེ་བཞིན་ཡིད་གིས་ཀྱང་། །སྤྱིག་པ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་ཅི་མཆིས་
བ་དྭ་ །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སོ་སོར་བཤགས། །ཞེས་སོ། །སྤྱོད་པ་རང་གིས་བྱས་
པའམ་དྭ་ གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའམ། བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་རྣམས་ཏེ། སྤྱོད་
འཇུག་ལས། ཐོག་མ་མེད་ལྡན་འཁོར་བ་ནས། །ཆོ་རབས་འདི་འམ་གཞན་དག་ཏུ། །བདག་
གིས་མ་འཚལ་སྤྱིག་བགྱིས་པའམ། །བགྱིད་དུ་སྤྱུལ་བ་ཉིད་དང་ནི། །གཏི་མུག་འབྲུལ་བས་
བདག་ཅོན་ཏེ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་གང་བགྱིས་པ། །ཁོངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བགྱིས་ནས། །
བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་ལ་བཤགས། །བདག་གིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནི། །ཡ་

མའམ་སྒྲ་མ་གཞན་དག་ལ། ཉེན་མོངས་སྒྲོན་ས་ལུས་ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་གཞོད་བགྱིས་
གང་ལགས་དང་། ཉེས་པ་དུ་མས་སྒྲོན་ཆགས་པའི། སྒྲིག་ལུན་བདག་གིས་སྒྲིག་པ་གང་། །
ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བགྱིས་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་རྣམས་ལ་འཆགས། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོང་བྱེད་ནི། གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་སྟེ། ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།
བྱམས་པ། ཆོས་བཞི་དང་ལུན་ན་སྒྲིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
བར་འགྱུར་རོ། བཞི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་དང་།
གཉེན་པོ་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་དང་། སོར་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་དང་། རྟེན་གྱི་སྟོབས་སོ། ཉེ་ལ་དང་
པོ་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་སྦྱོད་ནའང་དེ་ལ་འགྱོད་པ་མང་བ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི་མི་དགེ་
བའི་ལས་བྱས་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པའོ། གསུམ་པ་ནི། སྒྲོམ་པ་ཡང་
དག་པར་སྒྲུང་ནས་སྒྲིག་པ་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་མི་གཏོང་
བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

དེ་ལ་འདིར་འཆད་བདེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནས་བཟུང་
རིམ་གྱིས་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ལ་གཉིས། ཡུལ་གྱི་རྟེན་ནི་སྒྲིག་
པ་བཤགས་པའི་ཡུལ་སྒྲ་མ་དགེ་བའི་གཤེས་གཉེན་ནམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་དངོས་སུ་མཆོད་པའི་དབུས་སུ་སྒྱུན་བྱངས་ཤིང་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་
པས་ཀྱང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་བ་སྒྲས་བཅས་དཔལ་པོའི་རྒྱལ་དུ་མདོན་སུམ་གྱིས་
བཞུགས་པར་མོས་པ་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དག །
ཀྱན་ཏུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པར་ལུན། ཞེས་དང་། ཐོགས་རྣམས་ཀྱན་ན་བཞུགས་པ་
ཡི། རྩོགས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་མངའ་རྣམས་ལ། །
ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་ནི་སྐྱབས་སུ་

འགྲོ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་འདོད་གྱི་སྒྲིབ་རྗེས་
རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིས་གྱི་སེམས་དང་ལྷན་པས། སྐྱབས་འགྲོ་སྒྲིབ་དང་། བྱང་པར་སྒྱུད་
འཇུག་ལས་གསུངས་པའི་གཙོ་རྒྱལ་མ་ལྟ་བུས་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱབས་པར་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བས་སྒྲིག་པ་འདག་པ་ནི། ལྷ་པོ་འདས་ཆེན་གྱི་
མདོ་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སོང་བས། །འཛིགས་པ་མེད་པར་ཐོབ་པར་
འགྱུར་། །ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་སྒྲིག་པ་འདག་པ་ནི། སྒྱུད་འཇུག་ལས།
དེས་ནི་དུས་མཐའ་མེད་པའི་སྒྲིག་ཆེན་རྣམས། །སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྒྲིག་པར་
བྱེད་། །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྐྱབས་འབྱོར་པའི་སྒྲོབས་ནི། ལྷ་པོ་བྱས་ཀྱི་སྒྲིག་ལྷ་པོ་བྱང་བྱེད་ཞིང་འགྱོད་
པ་བྲག་པོས་དེ་དང་དེའི་མིང་དངོས་སུ་བརྫོད་ནས་བཤགས་པ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་
འགྱོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། འགྱོད་པ་སྐྱེད་ལུགས་གསུམ་སྟེ། དོན་མེད་པར་བརྟགས་ལ་འགྱོད་
པ་སྐྱེད་པ་དང་། འཛིགས་པར་བརྟགས་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་པོ་དུ་འབྲལ་དགོས་
པར་བརྟགས་ལ་འགྱོད་པ་སྐྱེད་པའོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བྱས་པའི་སྒྲིག་པ་དེ་ཡང་། རེས་འགའ་དག་འདུལ་བའི་
ཆེད་དུ་བྱས། རེས་འགའ་ནི་གཉིན་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བྱས། རེས་འགའ་ནི་རྟོག་བཀྱར་
དང་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱས། རེས་འགའ་ལུས་གནས་པའི་ཆེད་དུ་བྱས། རེས་འགའ་
ལོངས་སྒྱུད་དང་ནོར་རྩ་ས་གསོག་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ། བདག་གི་ནས་འཛིག་རྟོག་གི་མར་
སྐྱེས་འདེགས་པའི་ཆེད་དུ་དག་དང་གཉིན་དང་ཡུལ་དང་ལུས་དང་ནོར་རྩ་ས་སོགས་དེ་རྣམས་
ནི་བདག་དང་མི་འགྲོགས་པར། ལས་ངན་གྱི་སྒྲིག་སྐྱབ་རྣམས་བདག་དང་འགྲོགས་ནས་
གང་དུ་སྐྱེ་བ་དེར་གནོད་བྱེད་གྱི་གཤེད་མར་ལྷང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་
མདོ་ལས། ལ་མ་སྐྱབ་དང་བྱ་དང་ཆུང་མ་དང་། །བྱམ་དང་ནོར་དང་རྩ་ལག་ཆོགས་རྣམས་

ཀྱང་། །ཤི་བའི་རྗེས་ཕྱིར་དེ་དག་འགྲོ་བ་མེད། །ལས་རྣམས་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་དེ་དག་
འགྲོ། །ཞེས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱུར་པ་དེ་དུས་སུ། །བྱ་དང་ཆུང་མ་སྦྱབས་སུ་འགྱུར་
མ་ཡིན། །བདག་ཉིད་གཅིག་ཤུས་སྤྲུག་བསྐྱལ་མྱོང་བར་འདོང་། །དེ་དག་དེ་ཆོ་བདག་གི་
སྒྲལ་མི་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྦྱོང་འཇུག་ལས། ཐམས་ཅད་བོར་ཏེ་ཆས་དགོས་པར། །བདག་
གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། །མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །སྤྲིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་
བྱས། །མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །མི་མཛའ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། །
བདག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
དེས་ན་སྤྲིག་པ་ནི་དག་གཉིས་གཉིས་དང་། །ལུས་ལོངས་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཡིན་
ན། །དེ་ཐམས་ཅད་དང་བདག་ཡུན་དུ་འགྲོགས་སུ་མེད་ཅིང་། །རང་རན་སོང་དུ་ལྷུང་སྟེ་ཤིན་
ཏུ་ཉམ་ཐག་ཅིང་དགོས་གལ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་ནི་དེ་དག་རང་གི་ཕྱོགས་ཙམ་དུ་མི་ཉེ་ཞིང་
ཡན་མེད། །རྣམ་སྤྲིན་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རང་འབའ་ཞིག་གི་མྱོང་དགོས་པས། །སྤྲིག་
པ་ཉིད་ཆོགས་ཆེ་ལ་དོན་ཆུང་བར་བསམས་ལ་འགྱོད་པ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་མེད་ཀྱང་དེས་བདག་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་སྐྱམ་ན་མ་
ཡིན་ཏེ། །སྤྲིག་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུས། །རང་ཉིད་འཆི་ཀ་དང་། །ཤི་བའི་ཆོ་དང་། །ཤི་བའི་
འོག་ཏུ་འཛིགས་པ་མི་བབས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། །དེ་ཡང་མི་སྤྲིག་པ་ཅན་རྣམས་འཆི་
ཀའི་དུས་སུ་གནད་གཅོད་དང་འབྲལ་སྒྲུང་སོགས་སྤྲུག་བསྐྱལ་མི་བབས་པ་མྱོང་སྟེ། སྦྱོང་
འཇུག་ལས། །བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ། །གཉིས་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་བསྐྱོར་
ཡང་། །སྤྲོག་གཅོད་པ་ཡི་ཆོར་བ་དང་། །བདག་ཉིད་གཅིག་ཤུས་མྱོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
སོ། །དེ་ནས་ཤི་བའི་ཆོ་ནང་། །གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉ་སྦྱེས་བུ་མདོག་ནག་ཅིང་མིག་རྩ་དམར་
བ་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་སྒྲ་དྲག་པོ་སྤྲོག་པའི་གཏུམ་པོ་མ་རུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞགས་པས་
མགུལ་ནས་བཅིངས་གིང་། །དབྱུག་པ་དང་གང་ལང་ལ་སོགས་པ་མེ་འབར་བའི་མཆོན་ཆ་

ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་ཕྱིན་ནས་དེད་དེ། རྒྱུ་རྒྱུ་དང་སོད་སོད་ཀྱི་སྒྲ་དྲག་པོ་
 དང་བཅས་ཏེ། མཚོན་ཆའི་ཐང་དང་རྩོད་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་གཞི་སོགས་ཉམས་ང་བའི་དཔུལ་
 གནས་རྣམས་སུ་འབྲིད་ཅིང་རང་དབང་མེད་པར་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་གཞོན་པ་མི་བཟད་པ་
 འབྱུང་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལས། དུས་ཀྱི་ཞགས་པས་སྒྲེ་ནས་བཏགས་ཏེ་གཤིན་རྗེའི། །གཏུམ་
 པོ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུག་པས་བདེའ་ཞིང་འབྲིད་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རྒྱུད་འཇུག་ལས།
 རྒྱུ་བོ་ཡན་ལག་བཅད་པའི་སར། །དེ་རིང་བྲིད་པའང་བྲེད་གྱུར་ཏེ། །ཁ་སྒྲམ་མིག་རྩ་རན་
 ལ་སོགས། །སྤར་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་སྤང་ན། །གཤིན་རྗེའི་པོ་ཉ་འཛིགས་འཛིགས་
 ལྟའི། །ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱིས་བཟུང་འགྱུར་ཞིང་། །འཛིགས་ཆེན་ནད་ཀྱི་ཐེབས་གྱུར་པ། །
 རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང་། གཤིན་རྗེའི་པོ་ཉ་སྟེན་པ་ལ། །གཉེན་
 ཀྱིས་ཅི་ཕན་བཤེས་ཅི་ཕན། །དེ་ཆོ་བསོད་ནམས་གཅིག་སྒྱུབས་ན། །དེ་ཡང་བདག་གིས་
 མ་བསྟེན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །ཤི་བའི་འོག་ཏུ་འཛིགས་པའང་། སྤྲིག་པའི་འབྲས་བུས་རན་སོང་
 དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་ལྟུང་ནས། བཙོ་བསྐྱེད་ཀྱི་གཤོག་འདུལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་
 བཟད་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། བཤེས་སྤྲིང་ལས། སྤྲིག་ཅན་དབྱུགས་དབྱུང་འགག་པ་ཙམ་
 ཞིག་གིས། །དུས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་རྣམས་དཔུལ་བ་ཡི། །སྤྲུག་བསྐྱེད་གཞལ་ཡས་ཐོས་
 བས་རྣམས་སྟོང་དུ། །མི་འཛིགས་གང་ལགས་རྩོད་རྗེའི་རང་བཞིན་ནོ། །དཔུལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་
 དང་ཐོས་པ་དང་། །དྲན་དང་བཀྲགས་དང་གཟུགས་སུ་བཀྱིས་རྣམས་ཀྱང་། །འཛིགས་
 བར་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་མི་བཟད་པའི། །རྣམ་སྤྱོན་ཉམས་སུ་མྱོང་རྣམས་སྒྲོས་ཅི་འཆལ། །
 ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྤྲིག་པའི་འབྲས་བུ་དེ་གིན་ཏུ་འཛིགས་པས་འགྱོད་པ་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་
 བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྲིག་པ་དེ་ཕྱིས་བཤགས་པས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན་མི་ཆོག་སྟེ། སྤྲིག་པ་
 མ་བྱང་བའི་སྟོན་དུ་བདག་ཉིད་འཆི་བའི་དོགས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་འཇུག་ལས། བདག་ནི་

སྤྲིག་པ་མ་བྱང་བར། སྒྲོན་དུ་འགྲུམ་པར་འགྱུར་དུ་འཆི། འདི་ལྟར་འདི་ལས་དེས་ཐར་
བར། སྒྲུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་སོ། སྤྲིག་པ་མ་བྱང་བར་བདག་མི་
འཆིའོ་སྟུམ་ན། འཆི་བདག་གི་བདུད་དེས་བདག་གི་སྤྲིག་པ་བྱང་བ་དང་མ་བྱང་བའི་ཆེས་
ལ་མི་ལྟ་བར། སྤྲུགས་གང་རྟེན་གྱིས་འཕྲལ་དུ་སྤྲོག་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ཡིད་བརྟན་མི་
རུང་སྟེ། དེ་ལས། ཡིད་བརྟན་མི་རུང་འཆི་བདག་འདིས། བྱས་དང་མ་བྱས་མི་སྟོད་པར། །
ན་དང་མི་ན་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་། སྒྲོ་བྱར་ཆེ་ལ་ཡིད་མི་བརྟན། ཞེས་སོ། དེས་ན་སྤྲིག་པ་
མ་བྱང་བར་འཆི་དོགས་ཡོད་པས་སྒྲུར་དུ་བཤགས་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོལ་
བཤགས་ཞེས་པ། ཉེས་པ་བྱས་པ་གསང་ཞིང་སྤྲས་ན་སྤྲིག་པ་དེ་ཅེ་འཕེལ་དུ་འགྱུར་ལ།
མ་གསང་ཞིང་མ་སྤྲས་པར་སྒྲོན་དུ་ཤེས་ནས་ཆོགས་སུ་བསྐྱགས་ན་སྤྲིག་པ་དེ་སྟོབས་ཅེ་
ཅུང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། བམ་ཡང་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་བས། བདག་གིས་ཉེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་
བགྱིས་སོ་ཞེས་བཤགས་ཡུལ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོགས་སུ་བསྐྱགས་པ་ནི་མཐོལ་བ་ཡིན་
ལ། བདག་གིས་འདི་ལྟར་བགྱིས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉེས་གིང་སྤྲོན་མོ་ཞེས་འགྲོད་པ་དྲག་པོས་
སེམས་གདུང་བ་དང་བཅས་ཏེ་ལས་དེ་སྒྲོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་བཤགས་པ་སྟེ། རང་ཉིད་
ཉེས་པ་དང་བཅས་པས་ཁྱུ་ཞིང་དམའ་བའི་གནས་སུ་ཁྱུ་གས། གཞན་ཉེས་པ་དེ་དང་མི་
ལྟན་པ་རྣམས་ཡོན་ཏན་གྱིས་མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་མཆོག་དང་ངོ་མཚར་ཅན་དུ་ཤེས་པས་
གྲུས་པས་གཙུག་ཏུ་ཁུར་བའི་སྒྲོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ། རང་གིས་ཉེས་སྟོད་བགྱིས་པ་ལ་
ངོ་ཆ་ཡང་། གསོང་བོར་སྤྲོ་བའི་སྒྲོན་ས། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ།
ལས་འདི་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བརྗོད་པ་ནི་བཤགས་པའི་
དོན་གྱི་སྟོང་པོའོ། །

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་ཀྱན་ཏུ་སྟོད་པའི་སྟོབས་ནི། སྤྲིག་པའི་གཉེན་པོར་དགེ་བ་ལ་སྟོད་
པ་སྟེ། དེ་ལས་འགྲུབ་སྤྲོ་ཞིང་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གཅེས་པར་བརྟས་པ་ལ་གཉེན་

པོ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་སྒོ་དྲུག་ཅེས་གྲགས་ཏེ།

དེ་ལ་དང་པོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཚན་བཟུང་བ་ནི། དཔེར་ན་
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་མཚན་ཐོས་ན་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱད་ཁྲིའི་སྟོན་པ་བྱང་
བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་མདོ་སྟེ་རྣམས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་
ཞིག་གི་མཚན་དང་དེ་བཟུང་བས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བྱང་བར་འགྲུར་བའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་བཀའ་
སྤུལ་པ། ཀུན་མཁྱེན་སྤྱོད་མ་འཇམ་དཔལ་དོ་རྗེས་ཕྱོགས་བསྐྱུས་སུ་མཛད་པ་མཚན་འབུམ་
ནོར་བུའི་ཐོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཉིད་རང་གིས་བརྗོད་པའམ་གཞན་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་དུ་བཅུག་
པའོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་སྐྱུ་དང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་བཅས་པ་བཞེངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱུ་རྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བྱང་བ་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་
བཞེངས་པར་བྱ། རལ་བ་གསོ་བར་བྱ། གྲུམ་པ་བཅོས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐྱུ་གཟུགས་བཞེངས་ན། རིགས་དམའ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོན་པ་བྱེད་པའི་རིགས་
རྣམས་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བའི་རིགས་སུ་མི་སྒྲི། ཡན་ལག་མ་ཆང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །
གལ་ཏེ་མཚམས་མེད་པ་ལྟ་བུ་སུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་རྟེན་དེ་སྐྱུ་
གཟུགས་བྱས་ན། སེམས་ཅན་དཔལ་བ་ཕྱོད་བ་རྒྱུད་དུ་ཕྱོད་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གང་ཡང་
རུང་བས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་མི་གཙང་བ་ལ་རིག་པ་ལ། རབ་
ཏུ་དག་པར་བསྐྱས་ཏེ་སྟོན་ཀྱིས་བྱུགས་ན་དྲི་མི་ཞིམ་པ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་མཚམས་མེད་པ་བྱས་པ་དེའི་སྟོན་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་
ཀྱི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་རྟེན་དེ་སྐྱུ་གཟུགས་བྱས་ན་དེའི་
སྟོན་པ་དེ་ངེ་ལྟར་མེ་ཡི་ཐུང་པོས་མར་ཆོག་སྟེ་དུ་བ་ཡང་མི་མངོན་པ་བཞིན། དེའི་སྟོན་

པ་དེ་ཡང་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །མཆོད་རྟེན་གྱིས་སྒྲིག་པ་བྱང་བ་ནི། གཙུག་
ཏོར་དྲི་མེད་ལས། མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཆོ་གའི་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་བསྟན་ནས།
དེས་ནི་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཐག་ཐིག་ཐུག་འབུམ་གྱི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ལ་དག་བའི་རྩ་བ་བསྟེད་པར་འགྱུར་རོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པར་
འགྱུར་རོ། །མཚམས་མེད་པ་ལྡ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །
སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་། རུད་འགྲོའི་སྟེ་གནས་དང་། གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངན་
སོང་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །ཆོ་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུལ་གྱི་པགས་
པ་བརྗེས་པ་བཞིན་དུ་ལུས་བོར་ནས་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བདེ་
བ་ཅན་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཕྱིན་ཆད་མངལ་གྱི་གནས་གྱི་དྲི་མས་མི་གོས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། སྒྲིབ་སེལ་གཟུངས་སོགས་གཞན་ལས་ཀྱང་།
མཆོད་རྟེན་མཐོང་བ་དང་། དྲིལ་བུའི་སྒྲ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མཚམས་མེད་པ་ལྡ་སོགས་
བྱང་ཞིང་འཆི་བའི་འོག་དུ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་སོགས་མང་ངོ་། །
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་འབྲི་འཆང་གྲོག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འཛད་པ་ནི་གཞུང་སོ་སོ་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཆོད་མེད་ལ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོན་པ་ལས་ཀྱང་། མཚམས་མེད་ལྡ་
པོ་དག་གི་སྒྲིག་པ་རྣམས། །གང་གིས་མི་ཤེས་དབང་གིས་བྱས་པ་དག །དེ་ཡིས་བཟང་
པོ་སྟོན་པ་འདི་བརྗོད་ན། །ལྟར་དུ་མ་ལུས་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་
གིས་བཟང་པོ་སྟོན་པའི་སྟོན་ལམ་འདི། །འཆང་བ་དང་ནི་སྟོན་ཏམ་གྲོག་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་
རྣམ་པར་སྟོན་པ་འང་སངས་རྒྱས་མཁུན། །བྱང་རྒྱུ་མཆོག་ལ་སོམ་ཉི་མ་བྱེད་ཅིག །ཅེས་
གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་ལ་ཐུག་མཆོད་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་ནི། རྟེན་གསུམ་དང་དག་འདུན་ལ་ཐུག་
དང་མཆོད་པ་མཆུལ་འབུལ་བ་སོགས་ཆོགས་གསོག་དང་། ལྷགས་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན།

ཚོགས་ཀྱི་མཚོན་པ་དང་། བཤགས་སྒོར་ཀྱན་གྱི་མཚོག་ནི་སྤྲུམ་མཉེས་པར་བྱ་བ་སྟེ། མེ་
ཏོག་བརྟེགས་པའི་གཟུངས་ལས། གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལོ་གཅིག་གམ་ལོ་བརྒྱའམ་ལོ་སྟོང་ཡང་རུང་སྟེ། བདེ་
བའི་ཡོ་བྱད་གྱིས་བསྟེན་བཀུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ན་ལས་འདས་
ནས་རྟེན་རྣམས་ལ་མེ་ཏོག་འགའ་འབུལ་ལམ། རྒྱ་སྟོམ་པ་གང་འཕྱོར་རམ། ལྷག་པའི་ཐིག་
ལེ་འདྲིའམ། མེ་ཏོག་གི་རྩལ་ཉལ་ཉིལ་འབྱུག་གམ། ལྷག་པ་འབུལ་ལམ། སྟོས་འབུལ་
ལམ། བདུག་སྟོས་འབུལ་ལམ། མར་མེ་འབུལ་ལམ། སུལ་ན་དགའ་བའི་སེམས་གྱིས་
གོམས་པའི་སྟབས་འགའ་བོར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
ཞེས་སྒྲུབ་དེ་དག་ནི། སེང་གེ་རྣམ་པར་བརྟེན་བ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱའམ། བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་འམ།
བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོར་དུ་ཡང་རན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྷུང་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འབྲུར་
བ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། ཞེས་དང་། རྩོམ་ཉིལ་ལས། འགལ་ན་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་
བཤགས་། ཉམས་ན་རང་གི་བདོག་པས་བསྐྱང་། འདས་ན་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་དང་། ཉེ་
འཁོར་ལུས་དང་རྒྱ་དག་དང་། ཡིད་དང་བདོག་པར་བཅས་པས་བསྐྱང་། རལ་ན་རང་
གི་སྟོག་གིས་བསྐྱང་། ཞེས་དང་། རྩོམ་བྱ་བ་ལས། བསོད་ནམས་ནང་ནས་ཚོགས་འཁོར་
མཚོག་ ཁྱེད་འདིར་བསམ་པ་ཀྱན་འབྲུབ་ཅིང་། བཤགས་དང་བར་ཆད་ནི་བ་དང་། བྱི་
མར་རིག་འཛིན་རྒྱལ་བའི་ཞིང་། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཐོབ་པར་འབྲུར། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་
རྒྱ་མཚོའི་རྒྱད་ལས། གལ་ཏེ་ཅུན་གཤུར་རམ། གྲི་ཡིས་སྤྲུམ་མཉེས་བྱས་ན། བསྐྱལ་
པ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མར་ནི། སངས་རྒྱས་ཞིང་ཁམས་འབུམ་ཕྱག་ལ། མཚོན་ལས་བསོད་
ནམས་བྱུང་པར་འཕགས། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། སྐྱུ་གཟུགས་སྟོང་
ཕྱག་གཞལ་མེད་ལ། རིན་ཆེན་ལྷ་ཡིས་སྤྲུམ་པ་བས། སྤྲུམ་པའི་སྤྲུམ་པ་སྤྲུམ་ཞིག་ རིན་
ཆེན་ལྷ་ཡིས་བརྒྱན་པ་ན། འདི་ནི་བསོད་ནམས་ལ་མཐའ་ཡས། རིན་ལྷ་དག་སྟོང་ཁྱིམས་

ལྷན་པ། །འབུམ་ཐུག་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་ལ། །སྟོན་མོ་ལན་བདུན་བཅུག་པ་ཡིས། །སྒྲ་མའི་
ཞལ་དུ་འབྲས་ཆེན་འབྲ། །དོག་མ་བདུན་དངས་བསོད་ནམས་ལ། །བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་ཆར་
མི་ཐོང་། །ཅེས་དང་། །གསང་སྟིང་ལས། །སྒྲ་མ་དགྱིལ་ལའོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དབང་ཐུག་
ལོངས་སྟོང་ལྷས་མཆོད་ན། །དགྱིལ་ལའོར་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ཡིན། །ཉེ་བའི་དགྱིལ་ལའོར་
སྟོས་ཅི་དགོས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འདག་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་
འགྱུར་། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་མོ་གྲོག་པའམ་ཁ་ཏོན་བྱ་བ་ནི། །སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
རྣམས་ལ་བྱད་མེད་ཀྱང་། །གཙོ་བོར་སྤྲིག་སྤྱིབ་སྤྱིང་བ་ལ་ཆེད་དུ་བསྒྲགས་པ་བྱང་ཆུབ་ལྟར་
བཤགས་དང་ཐར་བ་ཆེན་པོའི་མདོ་སོགས་དང་དྲི་མེད་བཤགས་པའི་རྒྱུད་སོགས་མདོ་རྒྱུད་
ཟབ་མོ་རྣམས་གྲོག་པ་དང་། །ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་སྟེ་ཕན་ཡོན་གྱི་བྱད་པར་སོགས་རང་གཞུང་
ནས་བསྟན་པ་བཞིན་ལོ། །

ལྷ་པ་གཟུངས་སྒྲགས་བསྐྱབ་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱུ་པ་དང་མི་འབྲུགས་
པའི་གཟུངས་སོགས་སྤྲིག་སྤྱིངས་ལ་ལྷག་པར་བསྒྲགས་པ་དང་། །གཞན་ཡང་ཀྱན་མཁུན་
འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེས་བཀའ་བསྟུ་གནང་བའི་གཟུངས་འབུམ་ལྟ་བུ་བསྒྲགས་ཅིང་ཕན་ཡོན་
གྱི་བྱད་པར་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

དུག་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ནི། །གནས་ལུགས་ངོ་འཕྲོད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོང་རྒྱ་ཡོད་ན་དེའི་
རང་དང་། །དེ་ལྟར་མེད་ན། །སྤྲིག་པའི་ལས་དེ་ཉིད་དང་། །བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་དང་། །སྤྲིག་
པའི་ས་བོན་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བཅས་པ་ལ་རྒྱ་གང་
ལས་སྦྱེས། །ངོ་བོ་རི་ལྟ་བུ། །གནས་གང་ན་གནས། །མཐར་གང་དུ་འགགས་སོགས་སོ་སོར་
བརྟགས་ནས་མཐར་མི་དམིགས་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་དུ་འཛིག་པ་སྟེ། །སྟོགས་སུ་
རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། །གང་ཞིག་འགྲོད་ཆང་བྱེད་འདོད་ན། །དྲང་བོར་འདུག་ལ་ཡང་དག་

ཉོས་། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །འདི་ནི་འགྲོད་
ཚངས་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས། བ་མ་དང་རང་སངས་
རྒྱས་བསད་པ་ཡང་། སྟོང་པ་ཉིད་བསྒྲུབས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན་
སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་པ་གཉེན་པོ་དག་བའི་ལས་ཀྱིས་འགོག་པ་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས།
གང་ཞིག་སྤྲིག་པའི་ལས་བྱས་པ། །དག་བ་ཡིས་ནི་འགོག་བྱེད་དེ། །ཉི་ཟླ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་
བ་བཞིན། །འཛིག་རྟེན་འདི་དེར་སྤང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་སྤྲིག་པའི་གཉེན་པོར་
དག་བ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་དག་བ་བྱ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་མི་
དགོས་ཏེ། བྱ་ངན་འདས་ཆེན་ཀྱི་མདོ་ལས། དག་བ་གཅིག་བྱས་ཀྱང་སྤྲིག་པ་མང་པོ་
འཛོམས་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་རྗེ་རྒྱུད་སྤྲུལ་རི་རབ་བམ། མེ་རྒྱུད་སྤྲུལ་རྩ་ཤིང་བམ། དུག་རྒྱུད་
སྤྲུལ་སེམས་ཅན་འཛོམས་པ་ལྟར། དག་བ་རྒྱུད་སྤྲུལ་ཀྱང་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་འཛོམས་ནས་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་སོར་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་ནི། དུག་གི་རྒྱས་ཤེས་པས་ཕྱིན་ཆད་དུག་མི་འབྱུང་བ་
བཞིན་དུ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འཛིགས་ནས། ཕྱིན་ཆད་སྟོག་ལ་བབས་ཀྱང་སྤྲིག་པའི་
ལས་འདི་དག་མི་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས་ཉེས་སྟོད་ཀྱི་ལས་མི་བྱེད་པ་སྟེ། སྟོད་འཇུག་
ལས་། འདྲན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ནི་སྤྲིག་ །འོངས་པ་ལགས་པར་གཟུང་དུ་གསོལ། །
འདི་ནི་བཟང་པོ་མ་ལགས་པས། །སྤྲན་ཆད་བདག་ནི་ཡོངས་མི་བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྟོང་ཚུལ་ལ། སྟོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ལས་སྟོར་བ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔག་རྟ་མེད་པ་བསམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བྱ། དངོས་གཞི་སྤྲིག་པ་ཐམས་
ཅད་དན་ཞིང་འགྲོད་པས་རང་གཞན་གྱི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱེ་ཐོག་རྟ་ནག་ལིང་དེར་བསམ་
པ་བཤགས་པས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲིན་མཆོམས་སོགས་ནས་འོད་

ཟེར་བྱུང་སྟེ་འཕྲལ་དུ་དག་པར་བསམ་རྗེས་འོད་ཟེར་མང་དུ་བྱུང་ནས་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་
དག ལུས་ཤེལ་གོང་ལྷར་བྱུང་པར་བསམས་ལ། སྡིག་པ་བཤགས་པའི་ཆོག་བྱང་ཚུབ་
ལྷར་བཤགས་དང་བཟང་སྟོད་སྟོད་འཇུག་སོགས་ལས་འབྱུང་བའམ། སྤྲ་མ་དོར་འཛིན་
མ་ལྷ་བྱ་བརྗོད་པའི་མཐར། གང་ལ་བཤགས་པའི་རྟེན། གང་བཤགས་པའི་སྡིག་པ། གང་
གིས་བཤགས་པའི་བྱེད་པོ་རྣམས་མི་དམིགས་པའི་རང་ལ་བཞག་པ་སྟེ་སྦྱར་དངོས་རྗེས་
གསུམ་ཚད་བས་ཉམས་སུ་བྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེམ་བཞུས་ཀྱི་དམིགས་ཁྲིད་དངོས་བཤད་
པ་ནི། དེ་ཡང་རང་ཅག་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
པའི་གོགས་ནི་སྡིག་སྦྱིབ་ཡིན་པས་དེ་སྦྱང་དགོས། དེ་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་མཆོག་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའི་
བསྐྱེམ་བཞུས་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་ལ་འཇུག་པར་བགྱིའོ་སྟམ་དུ་བསམ་ནས་ལུས་
སེམས་རྣལ་དུ་སྦབ་ལ། རང་ཐམས་ལ་དུ་གནས་པའི་སྦྱི་བོར་བདུ་དཀར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་
པ་གོ་སར་ཟེ་ཐོན་དང་བཅས་པའི་སྟེང་ཁ་ཡར་བལྟ་བ། ཕྱ་བ་རང་གི་ཚད་བྲག་ཏུ་བྱག་པ།
དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་རྣམས་གསལ་གདབ། དེ་ལ་གསལ་སྤང་ཐོན་
པ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྩྱ་ཡིག་དཀར་པོ་གསལ་ཞིང་འཆོར་བ་ཞིག་བསམ། དེ་ལས་འོད་
ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་ལྷན་བུན་ཟེར་གྱིས་འཕྲོས། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ལ་
རྒྱ་གསུང་བྲགས་མཉེས་པའི་མཆོད་པ་སྤུལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་པས་སྡིག་
སྦྱིབ་སྦྱངས། འོད་ཟེར་རྩྱར་འདུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། འོ་འོ་རང་གི་དྲིན་ཆེན་ཕྱ་བའི་
སྤྲ་མ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྦྱུ་མདོག་དཀར་པོ་གངས་
ཀྱི་རི་བོ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྷ་བུའི་གཟི་བརྗིད་འབར་བ། སྡིག་ཅིང་འཇུམས་ལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་
པའི་ཞལ་ཅན་མཆོན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཕྱ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་མཛེས་
པར་བྱས་པ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། གཡས་དོན་རྗེ་ཕེ་ལྷ་པ་བྲགས་ཀར་གསོར་ཞིང་

གཡོན་ཤིལ་བྱ་དཀར་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་རབ་མ་ལ་འབྱུང་བ་ཞབས་སེམས་དཔའི་
སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་ཤིང་། ཡུམ་རྩོམ་སྟེ་སྟེམས་མ་དཀར་པོ་གི་གྲུག་དང་ཐོད་པ་འཛོན་
པས་མགུལ་ནས་འབྱུང་བ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ། གཉིས་ཀའང་རྒྱལ་མ་སྤངས་གནས་
སྤྱད་ག་པའི་བདར་ཕྱག་ཞབས་རྣམས་གསེར་ལྷན་མ་ལྟར་མཉེན་པ། ཞེ་སྤང་མ་སྤངས་གནས་
སྤྱད་ག་པའི་བདར་ཕྱག་སོར་རྣམས་སྦྱུལ་གྱི་མཇུག་མ་ལྟར་ཕྱག་པ། འདོད་ཆགས་མ་སྤང་
གནས་སྤྱད་ག་པའི་བདར་ཐབས་ཤེས་པའི་ཚུན་གཡུ་ལྟར་ལྟར་འབྱིལ་བ། གཉི་ཕྱག་མ་
སྤངས་གནས་སྤྱད་ག་པའི་བདར་སྒྱ་སྟེད་ཐང་ཤིང་ལྟར་བྱང་ཞིང་ལྟེམ་པ། ཐུག་དོག་མ་
སྤངས་གནས་སྤྱད་ག་པའི་བདར་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་པ་ལྟར་གཞོན་ཤིང་ཆགས་པ། ཐུགས་
ལ་མ་རིག་པ་མེད་པའི་དྲགས་སྤྱུ་བ་ལྟར་གསལ་བ། ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་དྲགས་སྤྱུ་ཉི་མ་ལྟར་འཆོར་བ། མཚན་དཔེ་ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་པའི་བདར་དབུས་གྱི་རི་
བོ་མཚོག་རབ་ལྟར་ལྷན་སྦྱག་པ། ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བདར་སེང་གོ་འབུམ་
གཞིབས་པ་ལྟར་གཟི་བྱིན་དང་ལྷན་པ་སྟེ་ཞི་བའི་ཉམས་དགུ་དང་ལྷན་པ། དར་དཀར་པོ་
གསེར་གྱི་རང་རིས་ཅན་གྱི་སྟོང་གཡོགས། ཆོ་གྲུ་སྟེ་དར་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྤྱད་དཀྱིས། དར་སྒྲ་
ལྟའི་ཅོད་པཎ། དར་མཐིང་ཁྲའི་ཟི་ལྟེ་ཏེ་རྒྱབ་འཕམ། གར་གྱི་སྤྱད་ལྟེ་དར་གྱི་ཆས་གོས་
ལྟ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་པའི་དབུ་རྒྱ། སྟན་ཆ། མགུལ་རྒྱ། སེ་མོ་དོ། ཐུག་གདུབ་
ཞབས་གདུབ། སྐྱ་རགས། དོ་ཤལ་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་བརྒྱད་གྱིས་མཛེས་པར་སྦྱས་པ།
འོད་ཟེར་མཐའ་ཡས་སྤྱུ་མེད་པར་སྦྱོ་ཞིང་། བདེ་སྟོང་གཉིས་སྤྱུ་མེད་པའི་རོ་བོར་བཞུགས་
པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་པད་ལྷའི་སྟེང་དུ་རྩོམ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྟ་པ་འགྲེང་སྤྱབས་སྤྱུ་ལངས་པའི་
ལྟ་བར་རྩྱ་དཀར་པོ། དེ་ལ་ཡིག་བརྒྱའི་ཐུགས་སྤེང་དཀར་པོས་གཡས་སྤྱུ་བསྐྱོར་བར་
དམིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་སྤྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སྤྱུ་མོས་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས། སྤར་བྱས་གྱི་
སྟོག་པ་མི་དགོ་བའི་ལས་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་མཚམས་དང་འགལ་བ་

ཁྱད་པར་སྒྲ་མ་དོན་རྒྱུ་དཔོན་གྱི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་དང་འགལ་བའི་ལས་རང་གིས་བྱས་
པ་དང་། གཞན་ལ་བཅོལ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་ཡི་རང་བགྱིས་པ་སོགས་དངོས་
སྲུག་དྲན་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དོ་ཚད་གནོད་འགྲོད་ཀྱི་བསམ་པ་
དྲག་པོས་སྒྲ་མ་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཁྱེད་མཁུན་ནོ། །བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གྱིས་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་གྲུས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མང་བའི་དབང་གིས་སྒྲོན་ཆད་སྤྲིག་
པའི་ལས་ཅི་དང་ཅི་བགྱིས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཆབ་བོ། །མི་སྤྲེད་དོ། །མཐོལ་ལོ་བཤགས་
སོ། །སྤྲིག་ལུང་དྲི་མའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ་སྙམ་དུ་སྤྲིང་
ཁུང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་བསམ་པ་ནི་སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་སོ། །ད་ཕྱིན་ཆད་ལས་ཅི་
ལ་ཐུག་ཀྱང་འཆི་བ་སྒྲིག་ལ་བབས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པའི་ལས་དངོས་སུ་ལྟ་ཅི། ཐ་
ན་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་བགྱིད་དོ། །དེ་ལྟར་བགྱིད་པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པ་སྤྲིག་པ་ལས་སྒྲར་
སྤྲིག་པའི་སྟོབས་སོ། །སྒྲར་བྱས་ཀྱི་གཉེན་པོར་དཔལ་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་བཟུངས་ལ་
སྤྲོད་པ་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྲོད་པའི་སྟོབས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྟོབས་བཞིའི་དམིགས་གནད་དྲན་
བཞིན་པའི་རང་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་དག་ཅིང་གསལ་ལ་མི་ཚོགས་སོགས་ཀྱི་བར་མ་ཆོད་པར་
བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་སོགས་སྤྲིག་སྒྲིབ་དག་པའི་ཏྲགས་མཚན་མདོན་དུ་མ་གྱུར་ཀྱི་བར་དུ་
བཟུངས་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཟུངས་པའི་ཆོ་ཐོག་མར་ཐུགས་ཀའི་ས་བོན་དང་། ཞབས་ཀྱི་
མཐེ་བོང་གི་རྩེ་དང་། ཡབ་ཡུམ་མཉམ་སྦྱོར་གྱི་མཁའ་གསང་དང་མཐར་སྐྱུ་ཡི་ཆ་ཐམས་
ཅད་ནས་བྱང་སེམས་བདུད་རྩི་ཆུ་རྒྱན་དཀར་ཆེལ་ཆེལ་བབ་པ་བད་སྔང་ལ་འབྲིལ་བའི་
ཚུལ་དུ་བྱུང་བ་རང་གི་ཆོང་བུག་ནས་ཞུགས། བད་ཐམས་ཅད་རྣལ་ཁྲག་དང་ལྡན་ལྡོན།
གདོན་ཐམས་ཅད་སྤྲིག་སྒྲུལ་སོགས་སྒྲིག་ཆགས་པ་མའི་རྣམ་པ། སྤྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་
སོལ་ཁུའམ་དུད་ཁུའི་རྣམ་པ་ཅན་ནག་ཉིལ་གྱིས་རང་གི་དབང་པོའི་སྒྲོ་དང་བ་སྒྲུའི་བུག་
ཐམས་ཅད་ནས། མདོར་ན་སྤྲུའི་ཐོས་ཐལ་བ་བདས་པ་བཞིན་སྦྱིར་སང་སང་སོང་ནས་

རང་ལུས་ཤེལ་གོང་དག་པ་ལྟར་གྱུར་བར་མོས། སྐར་ཡང་སྐར་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
བྱང་སེམས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་དེས་རང་གི་སྒྲི་གཙུག་ནས་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་བར་དེ་སྤྱིད་དུ་མེར་
ཁྲིག་གོ་ལྷུ་མ་ཅེར་གྱིས་གང་བས་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བྱང་། སྐྱ་
གསུང་བྲགས་ཡོན་ཏན་སྤྱིན་ལས་དང་བཅས་པའི་དབང་དང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ། བྱང་པར་
དངོས་གཞིའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཅུ་ལ་མེད་དུ་སྒྲེ་བུས་པའི་སྒོ་ད་རུ་བྱིན་གྱིས་
བསྐྱབས་པར་མོས། མཐར་ཐུན་འཛིག་པ་ན། མགོན་པོ་བདག་ནི་སོགས་གྱིས་གསོལ་བ་
བཏབ་པས་སྐྱ་མ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དགྱེས་པས་ཞལ་འཇུག་པ་དང་བཅས་ཏེ། འོ་
རིགས་གྱི་བུ། བྱོད་གྱི་སྤྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གནང་བ་བྱིན་པར་
བསམས་ལ། སྐྱ་བའི་སྐྱ་མ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དཔུའི་ཞོར་བུ་ནས་མར་འོད་དུ་ལྷ། གདན་
པརྒྱ་ནས་ཡར་འོད་དུ་ལྷ། ཐུགས་འོད་ལྷའི་གོང་བུའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་
ཚད་བུག་ནས་ཞུགས་སྤྱོད་དབུས་སུ་སིབ་གྱིས་ཐིམ་པར་བསམས་ལ་སྤྲིག་སྒྲིབ་སྤྱང་བྱ་སྤྱོད་
བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཅེར་གྱིས་བལྟས་ཏེ་མཐར་འཁོར་གསུམ་ཡང་དག་བརྗོད་བྲལ་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་རང་དུ་ཅི་གནས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་རྗེས་བསྐྱོ་བ་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྗེས་སྤྲིག་སྒྲིབ་དགོ་བའི་རྟགས་ཚད་ཕན་ཡོན་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོབས་
བཞིའི་དམིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྲིག་པ་བཤགས་པས་དག་པའི་རྟགས་མི་ལམ་དུ་ཡོང་སྟེ།
སྐྱལ་བྱེད་གྱི་གཟུངས་ལས། མི་ལམ་ན་ཟས་ངན་སྒྲུགས་པ་དང་། ཞོ་དང་འོ་མ་སོགས་འབྱུང་
བ་དང་། ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་མཐོང་བ་དང་། བམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་དང་། མེ་འབར་བ་དང་།
མ་ཉིད་མི་ནག་པོ་བྱབ་པ་དང་། དགོ་སྤྱོད་དང་དགོ་སྤྱོད་མའི་དགོ་འདུན་མཐོང་བ་དང་།
འོ་མ་འབྱུང་བའི་ཤིང་དང་སྤྲང་པོ་དང་ལྷ་མཆོག་དང་རི་དང་སངས་བཞུགས་པའི་བྱི་དང་ཁང་བཟང་
གི་སྤྱོད་དུ་འཛིགས་པ་དང་། ཚོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་མིས་ན་སྤྲིག་པ་དང་བྲལ་བར་འབྲུང་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་བྲུས་བྲས་པ་དང་། གོས་དཀར་པོ་གྲོན་པ་དང་།

སྤྱི་མ་དང་ཡི་དམ་གྱི་ཞལ་མཐོང་བ་དང་། གསུང་ཐོས་པ་སོགས་དང་། དངོས་སུ་ཡང་ཉམས་
དགའ་ཞིང་རིག་པ་དྲངས་པ་དང་། དག་སྦྱོར་འཕེལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྗེ་རྩོལ་
མེད་དུ་སྦྱོར་བ་སོགས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅི་རིགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་
སྦྱོབས་བཞི་ལ་བརྟེན་པས་སྤྲིག་སྦྱིབ་དག་པའི་ཤེས་བྱེད་དམ་ཅན་ཡོན་ཡང་། སྦྱོན་བྲམ་
ཟེའི་ཁྱེའུ་མི་གཏུང་བ་སོར་མོའི་སྤང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་མི་དགུ་བརྒྱ་དང་དགུ་བརྒྱ་ཅ་དགུ་
བསད་པའི་སྤྲིག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་རྣམ་པར་སྦྱན་འབྱོན་པའི་སྦྱོབས་ལ་བརྟེན་ནས་བཤགས་
པས་སྤྲིག་པ་བྱང་ནས་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེའུ་བདེ་བྱེད་
ཅས་བྱ་བ་མ་བསད་པའི་སྤྲིག་ཅན་ཞིག་ཀྱང་གཉེན་པོ་ཀྱན་དུ་སྦྱོད་པའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་སྤྲིག་
པ་དག་ནས་ལྟར་སྦྱོས་ཏེ་འཕགས་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་དང་། གཙུང་དགའ་
པོ་ཞེས་བྱ་བ་བུད་མེད་ལ་ཆགས་པའི་སྤྲིག་ཅན་ཀྱང་སྦྱོམ་པའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་དག་
ནས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱལ་སུ་མཐོང་ལྟན་ཞེས་པ་པ་བསད་པའི་སྤྲིག་ཅན་ཞིག་
ཀྱང་རྟེན་གྱི་སྦྱོབས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་དག་ནས་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་
སྦྱིང་ལས། གང་ཞིག་སྦྱོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་ལས། །སྤྲིས་ནས་བག་དང་ལྟན་པ་གྱུར་
དེ་ཡང་། །ཁྲོ་བ་སྦྱོན་བྲལ་ལྟ་བུར་རྣམ་མཛོས་ཏེ། །དགའ་བོ་སོར་སྤང་མཐོང་ལྟན་བདེ་
བྱེད་བཞིན། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་བསྐྱལ་
པ་སྦྱོང་རྣམས་སུ། །སྤྲིག་པ་གིན་དུ་མི་བཟད་བགྱིས། །ལན་གཅིག་རབ་དུ་བཤགས་པ་ཡིས། །
དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བྲམས་པ་སངས་ཀྱི་སྦྱོར་པོས་ཞུས་པའི་
མདོ་ལས། མི་ཤེས་པས་ནི་གང་བྱས་པའི། །སྤྲིག་པའི་ལས་ནི་བཤགས་པར་བགྱི། །མཁས་
པས་ཉེས་པ་བཤགས་ན་ནི། །ལས་དང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། ལས་རྣམ་
འབྱེད་ལས། གིན་དུ་མི་བཟད་ལས་རྣམས་བྱས་པ་ནི། །བདག་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོད་པས་བསྐྱབ་
པར་འགྱུར། །རབ་དུ་བཤགས་དང་སྦྱོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིས། །དེ་དག་གིན་དུ་རྩ་ནས་བརྟོན་

པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། །བྱད་པར་དུ་དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུགས་བཞུགས་པའི་ཡན་ཡོན་
ཀྱང་། །གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་གཅིག་ལ། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་ལ་
དམིགས་ནས། །ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཚོ་ག་བཞིན། །ཉིན་རེ་བཞིན་ཡང་དུས་དྲུག་ཏུ། །ཉི་ཤུ་ཅ་
གཅིག་རེ་རེ་བཞུགས། །དེ་ཡིས་ལྷུང་སོགས་བྱིན་བསྐྱབས་ནས། །འཕེལ་བར་ནམ་ཡང་མི་
འགྱུར་རོ། །འབུམ་ཐུག་གཅིག་ནི་བཞུགས་པ་ན། །སྐྱབ་པ་མཆོག་གི་ལེགས་བཤད་པས། །
ནམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །མེ་ཏོག་བཞོད་པའི་རྒྱུད་ལས། །སྤྱི་མ་
དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་སྐྱོམ། །རང་བྱུང་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་མཐུས། །སྐྱབ་པ་ནམ་གཉིས་བྱང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། །དགོངས་པ་ཆོག་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ལས། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་བསྐྱོམ་
ནས་ནི། །སྤྱགས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བཞུགས་ཀྱང་པ། །དེ་ཡི་སྤྱི་གཅིག་ཀྱང་བྱང་ནས་ནི། །དོ་རྩེ་སེམས་
དཔལ་འབྲུ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་སྐྱབ་གཉིས་ལུན་ཆོགས་ཀྱིས། །

ཡོངས་ཁེབས་སྤྱིད་པའི་ནགས་ན་ཉམས་ཉེས་པ། །

སྐྱབས་བཞི་ལོར་བུའི་སྐྱོན་མེས་རབ་བསལ་ནས། །

ནམ་གྲོལ་ཐར་སྤྱིང་བཞོད་ཅིག་ཤེས་ལྡན་ནམས། །

དོར་སེམས་བསྐྱོམ་བཞུགས་ཀྱི་བྲིད་ཀྱི་སྐྱབས་སོ། །

༥ བཞི་པ་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་མཐུལ་གྱི་བྲིད་ལ་གསུམ། །གོ་དོན་སྤྱིར་
བཤད་པ། །འབུལ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ། །ཞར་བྱུང་དགོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཡན་ཡོན་
རྩེ་ཟད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། །བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་
བུའི་མཆོག་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འབྲས་བུའང་། །རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་
པར་མཛོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། །བྱད་པར་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱིང་པོ་བདག་

མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བམ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་བརྗོད་བྲལ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲུབ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱིན་ལས། རི་སྤྱི་ཚོགས་
གཉིས་དམ་པ་དེ་ནི་མ་རྗོད་པར། རྟོགས་སྟོང་ཉིད་དམ་པ་དེ་ནི་རྟོགས་མི་བྱེད། ཟེས་
དང་། ཞི་བྱེད་རྒྱ་ཁྱུང་རོལ་པའི་མདོ་ལས། རོན་དམ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །
ཚོགས་བསགས་སྐྱབ་པ་སྦྱངས་པའི་ལག་རྗེས་དང་། རྟོགས་ལྟན་སྒྲ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་ཁོ་ན་
ལས། །ཐབས་གཞན་བཅའ་བ་རྗོངས་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། རྟོགས་ཚོགས་གཉིས་
བསག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་མང་ཡང་། ཐབས་སྒྲ་ཞིང་པན་ཡོན་ཆེ་བ་ནི་མཐུལ་འབུལ་བ་ཉིད་ཡིན་
ཏེ། རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ། སྟོང་གསུམ་ཞིང་ཁམས་མ་ལུས་
པ་། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱན་པ་ཡིས། མཚོན་ན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རྗོགས། ཞེས་
གསུངས་།

དེ་ལ་ཐོག་མར་གོ་བའི་གནད་ཅུང་ཟད་མ་ཤེས་ན་མི་རུང་བས་དེ་བཤད་པ་ལ་ལྷ། མ་
ཐུལ་བའི་སྒྲོན། ཐུལ་བའི་དགོས་ཆེད། བམ་འབུལ་བའི་དུས། རི་ལྟར་འབུལ་བའི་ཚུལ།
དེ་ལྟར་ཐུལ་བའི་པན་ཡོན་ནོ། རྟེན་པོ་ནི། རྒྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་མ་བརྟེན་ན་
འབྲས་བུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱང་རྗོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ་དེ་མ་རྗོགས་ན་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡང་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་ལས། སྐྱེས་
བུ་གང་དག་སྤྱི་མེད་ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་འདོད་ཀྱང་། སྤྱི་མ་ལྟ་ལ་གྲུས་པས་མཐུལ་མ་ཐུལ་ན། །
འདོད་པའི་དོན་ཉིད་ཅིག་ཆར་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མཐར་ཐུག་རྣམ་དག་ཞིང་ཁམས་
བགྲོད་པའི་དུས་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། ཚོགས་གཉིས་ལམ་ལ་མ་བརྟེན་པར། གང་
ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ། གནས་སྐབས་སུ་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་ཅིང་མཐར་
ཐུག་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་མཛད་

པའི་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། མཁྲལ་མཆོད་རྟེན་བསྐྱེད་བའི་ལས། སྦྱིན་སྤྲེག་དང་ནི་རབ་གནས་
དང་། འབྲུང་པོ་ཆེ་དང་དམན་པ་ཡི། གཏོར་མའི་ལས་ལ་བརྩོན་བྱས་ན། ཆོད་བསོད་
ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར། བྱང་རྩབ་གྱི་ནི་རྒྱ་ཉིད་ཕྱིར། འབད་དེ་དེ་ཡི་ལས་བྱའོ། །
ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྦྱིར་དུས་དང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་པར་ལྟ་དང་སྤྲ་མ་ནམ་
བྲན་པའི་དུས་སོགས་ཏེ། ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོས། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལྟར་དུ་
སྦྱབ་པར་འདོད་པའི་སྦྱེས་བྱ་གང་དང་གང་། དུས་དང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཁྲལ་དབུལ་
བ་ལ་རབ་རྩ་བརྩོན་པ་གིན་རྩ་གལ་ཆེའོ། ཞེས་དང་། ལྟ་དང་སྤྲ་མ་ནམ་བྲན་དུས་ཉིད་
དམ། རྩོགས་པ་རྒྱ་མཆོད་དབུས་དང་ཆོས་འཕེལ་ཆོ། ཆོས་སྦྱོད་ཀུན་གྱི་སྦྱིང་པོ་མཁྲལ་
དབུལ་། ཞེས་སོ། །

བཞེ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱི་ལྟར་འབུལ་བ། རང་ལྟར་འབུལ་བ། གསང་བ་ལྟར་འབུལ་
བའོ། རྩོད་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱབ་པའི་མཁྲལ་དང་། མཆོད་པའི་མཁྲལ་ལོ། རྩོད་པོ་ལ་
གསུམ་། མཁྲལ་གྱི་རྒྱ། ཆོས་བྱའི་རྒྱ། བཤམས་གིང་བསྐྱེད་པའོ། རྩོད་པོ་ནི། མཁྲལ་གྱི་
རྒྱ་རབ་གསེར་དབུལ། འབྲིང་དུང་དང་མཁར་བ་སོགས་ཕལ་བ། ཐ་མ་ས་རྩོ་གིང་གསུམ་
སྟེ་རང་རང་གི་འབྱོར་པ་དང་བསྐྱེད་གང་འཛོམས་ལ། ཆོད་ཀྱང་གསེར་ཡིན་ན་སོར་བཞི་
དང་། དབུལ་སོགས་མཛུབ་གང་། མཁར་བ་སོགས་གཞན་ཕལ་པ་ལ་བྱ་གང་ལས་མི་
རྒྱུད་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བྱའི་རྒྱ་ཡང་རང་རང་གི་འབྱོར་འཁོས་དང་བསྐྱེད་ཏེ། རབ་རིན་ཆེན།
འབྲིང་སྒྲན་གྱི་རིགས། ཐ་མ་འབྲུ་སྒྲ་ཆོགས། དེ་ཡང་མ་འཛོམས་ན་རྟེན་དང་སྒན་(སྤྲེག)མ་
སོགས་ལས་ཀྱང་རུང་སྟེ། གང་ཡང་ངོམ་ཆོས་དང་སེར་སྒྲ་དང་སྒྲ་ཆོས་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་མ་
སྤྲེགས་པ་གལ་ཆེའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ལག་གིས་རྒྱལ་དང་བྲལ་བར་ལེགས་པར་བྱིས་པའི་མཆོལ་ར་
དྲི་དང་བ་བྱུང་གི་རྩལ་བྱལ་སྟེ། ཚེས་བུ་དྲུག་ལ་ལོར་གྱི་ལྷ་འོ་གཙོ་བོའི་གངས་སམ་སྤྱི་ཙམ་
དུ་དབུས་དང་སྟོགས་བཞི་སྟེ་ལྷ་བཀོད་ལ་མདུན་སྟེགས་མཐོ་བར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ལ།
འཛོམས་ན་ཅི་འབྱོར་པའི་མཆོད་པས་ཀྱང་མཐའ་བསྐྱོར་ལ་བཤམས། ཚེས་བུ་རྩམས་རང་
གཞུང་གི་དྲུག་ལ་ལོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་སུ་གསལ་བའམ་སྤྱི་ཙམ་དུ་གོང་གི་རྒྱབས་ཡུལ་གྱི་
རྒྱབས་ལྟར་གསལ་བཏབ། སྤྱོན་ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དྲངས་གིང་བསྟིམ་པའི་ཚོག་མཛད་པའི་
ལུགས་ཀྱང་ཡོད་ལ། མི་སྤྱོན་ཁྲིད་གཞུང་པལ་ཆེར་དུ་མ་གསུངས་པས་མི་དགོས། གལ་
ཏེ་འབྱོར་བ་དམན་པས་མཆོལ་གཅིག་ལས་མ་འབྱོར་བའམ་འབྲལ་དུ་འབྱལ་དགོས་ཀྱིས་
མ་འཛོམས་ཀྱང་། ཚོགས་ཞིང་རྣམ་མདུན་མཁར་བསམ་པས་ཀྱང་དོན་འགྲུབ་སྟེ། གཙོ་
བོར་རང་རང་གི་མོས་པའི་རྩེས་སུ་འགོ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཡུམ་བར་མ་ལས། གང་ལ་ལ་ཞིག་
གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། ཞེས་བརྗོད་
ན་ཡང་དེའི་མདུན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་སོ། ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞིང་
གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལས། ཚས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་བཞིན་ཏེ། འདུན་པའི་རྩེ་ལ་
རབ་རྒྱགས། གང་གིས་སྤོན་ལམ་ཅི་བཏབ་པ། ཏེ་འདྲའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
གང་ཞིག་སངས་རྒྱལ་ཡིད་བྱེད་པ། ཏེ་ཡི་མདུན་ན་དེ་བཞུགས་ཏེ། རྟག་པར་བྱིན་གྱིས་
སྤོབ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་དང་། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས།
འཆག་དང་འདུག་དང་འགྲང་དང་ཉལ་བ་ན། མི་གང་ཐུབ་པའི་རྩེ་བ་དྲན་བྱེད་པ། ཏེ་
ཡི་མདུན་ན་རྟག་རྒྱུ་རྟོན་པ་བཞུགས། ཏེ་ནི་རྒྱ་ཆེན་མུ་ངན་འདའ་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་།
གཞན་ཡང་། མོས་པ་གང་གི་སྤྱད་དུ་འབྱོན་པ་ནི། རྒྱལ་བ་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་ཐ་ཆོག་
ཡིན། ཞེས་སོ། ཡང་ན་མཆོལ་གཅིག་པོ་དེར་ཐོག་མར་སྤྱོད་པའི་མཆོལ་ལྟར་ཚེས་བུ་
བཀོད་ཅིང་། དེ་ལ་ཚོགས་ཞིང་བསྐྱེད་བསྟིམ་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་རྗེས་ཚོགས་

ཞིང་ནས་མཁར་བཏེགས་ནས་ཚོམ་བྱ་བསྐྱས་ཏེ་བྱེདོར་བྱས་ལ་སྤྱར་མཚོད་པའི་མཆོལ་བྱ་བར་
བསྐྱའི་ལམ་འཛིན་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཚོད་པའི་མཆོལ་ནི། མཆོལ་དང་ཚོམ་བྱའི་རྒྱ་སོགས་སྤྱར་བཤད་པ་བཞིན་
ལ། སྤྱབས་འདིར་མཆོལ་འབུམ་སྤྱག་སོགས་འབུལ་ན། འབྲོར་བ་ཡོད་ན་མཆོལ་གྱི་ཚོམ་
བྱ་ནམས་གསར་དུ་བརྗེ་བ་ལས་རྙིང་པ་སྤྱར་མི་འབུལ་ཞིང་། མཚོད་འབྲུ་རྙིང་པ་ནམས་
ཏེན་གྱི་བྱང་དུ་སྤྱངས་པའམ་རན་སྤྱོད་གཞན་ལ་སྤྱོད་པ་གཏོང་བ་ལས་རང་གི་ཡོངས་མི་
སྤྱད། འབྲོར་འཁོས་མེད་ན་ཚོམ་བྱ་རྙིང་པ་ལ་གསར་པས་ཁ་གསོས་ཏེ་འབུལ་བ་ལ་གྲངས་
བབྱང་། གང་ལའང་དོས་པོ་དག་ཅིང་གཙང་ལ་སེར་སྒྲ་སོགས་ཀྱིས་མ་སྤྱགས་པ་གལ་ཆེན། །
སྤྱགས་དུས་ཀྱང་མཆོལ་རང་གིས་ལག་གཡོན་གྱིས་བཏེགས་ལ་གཡས་ཀྱིས་ཚོམ་བྱ་འགོད།
གྲངས་མང་པ་སོགས་ཀྱིས་ཉ་ཅང་ལག་གིས་འདེགས་མ་རུས་ན་མདུན་སྤྱགས་སུ་བཀོད་
ནས་ཚོམ་བྱས་ཁ་གསོ་བ་བྱག་ལེན་ནོ། དེ་ལ་ཚོམ་བྱའི་གྲངས་གསར་རྙིང་གི་ཁྱད་པར་
སྤྱ་གསུམ་གྱི་མཆོལ་སོགས་དབྱེ་བསྐྱེ་མང་བས་སོ་སོའི་གཞུང་ལྟར་བྱ་ལ། འདིར་ཡོངས་
ལ་གྲགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་འགོ་མགོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་སོ་བདུན་
མ་ལྟར་བཤད་ན། ཐོག་མར་ཡིག་བརྒྱ་དང་མཚོད་པའི་སྤྱོད་གཞུངས་འདོན་བཞིན་རང་
གི་ལག་གིས་ཕྱི་སྟེ། དེ་ཡང་མ་དག་པ་ཞིག་ཕྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའི་དོན་མིན། རང་རྒྱད་གྱི་
དྲི་མ་འདག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་ནས་ལག་གཡོན་གྱིས་ནས་ཚོམ་ཞིག་སྤྱངས་ལ་མཆོལ་
བབྱང་། ལག་གཡས་ཀྱིས་རང་རྒྱད་བྱམས་སྤྱིང་རྗེའི་རྒྱས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོན་པའི་དོན་དུ་
མཆོལ་གྱི་གཞི་ལ་དྲི་དང་བ་བྱང་གི་རྒྱས་ཁྱབ་པར་བྱགས་པ་བཞིན། ཚི་བརྗེ་སྤྱ་མི་སོགས་
བརྗོད་པས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱིས་གཞི་ཁོད་སྤྱོད་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བར་བསམ། དེ་
ནས་གཡས་པའི་མཐེབ་སྤྱོད་གྱིས་མེ་ཏོག་གི་ཚོམ་བྱ་ཞིག་བབྱང་སྟེ། ཚི་བརྗེ་རེ་ཁེ་སོགས་
གྱི་སྤྱགས་ཚོག་དང་སྤྱགས། མཆོལ་གྱི་གཞི་ལ་གཡོན་དུ་བསྒྲོར་ཞིང་། མཐར་དབུས་སུ་བཞག་

པས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་ལྷགས་ལས་གྲུབ་པའི་རིའི་ར་བས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བར་བསམ་སྟེ། བཅོས་པའི་ལྷགས་རིའོ་དང་རྒྱལ་ཡོད་ནའང་སྐབས་འདིར་
འགོད་། དེ་ནས་རིའི་རྒྱལ་པོ་རིའི་རབ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། དེའི་དབྱས་སུ་ཆོམ་བུ་ཆེ་བ་
གཅིག་དགོད་ལ། དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་དབྱས་སུ། རིའི་རྒྱལ་པོ་རིའི་རབ་གྲུབ་ཞི
བ་རྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་གྲུབ་པ་སྟེ། ཤར་ཕྱོགས་ཤེལ། ལྷོ་ཕྱོགས་བེཊུཅུ། ལུབ་བརྒྱ་
རྒྱ་ག བྱང་གསེར་ལས་གྲུབ་པ། འོག་ནས་རིམ་པ་བཞིན་གཡུའི་དོན་ཆེ་ཅན་དང་། རྣམ་པར་
སྤངས་པ་དང་། ཤེལ་འོད་འབར་བ་དང་། འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་བརྟེན་པ་སྟེ་བང་རིམ་
བཞི་དང་ལྷན་པ། དེའི་ཕྱི་རོལ་ནས་རིམ་པར། གཉའ་གིང་འཛིན་དང་། གཤོལ་མདའ་
འཛིན་དང་། སེང་ལྗང་ཅན་དང་། ལྷ་ན་སྤྲུག་དང་། ཏྲ་ན་དང་། རྣམ་འདུད་དང་། ལྷ་
ཁྱུད་འཛིན་ཏེ་གསེར་གྱི་རིའི་བདུན་གྱིས་གྲུབ་ཞི་པར་བསྐྱོར་བ། དེ་དག་གི་བར་མཆོམས་
སུ། རོལ་པའི་མཆོ་བདུན་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་མཐའི་རྒྱ་མཆོ་དང་བཅས་པ་གསལ་གདབ།
དེ་ནས་ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་སོགས་སྤྱིང་བཞི་འགོད་པའི་ཆོ། ཤར་རང་ཕྱོགས་སམ་ཡང་
ན་འབུལ་ཡུལ་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་འདྲ་ལ། གང་ལྟར་ཡང་ཤར་ནས་རིམ་པས་
གཡས་བསྐྱོར་གྱིས་དགོད་ལ། དེ་ཡང་ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་རྒྱ་ཁོར་བུ་རྒྱ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་
པ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དབྱིབས་ལྷུ་གམ་གྱི་བཅད་ཁ་ཆེ་བ་རིའི་རབ་དང་། འབུར་རོས་ལྷགས་
རིའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ། ལྷོ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་རྒྱ་བེཊུཅུ་ལས་གྲུབ་པ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དབྱིབས་
སོག་ཁ་འཕེལ་ཆེ་བ་རིའི་རབ་དང་རྒྱང་བ་འཁོར་ཡུག་ལ་གཏད་པ། ལུབ་བསྐྱང་སྤྱོད་རྒྱ་བརྒྱ་
རྒྱ་ག་ལས་གྲུབ་པ་ཁ་དོག་དམར་པོ་དབྱིབས་ལྷུ་མ་པོ། བྱང་སྒྲུ་མི་སྟན་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་
ལས་གྲུབ་པ་ཁ་དོག་སེར་པོ་དབྱིབས་གྲུབ་ཞི་པ། དེ་ནས་ལུས་དང་ལུས་འཕགས་སོགས་
སྤྱིང་གཡོག་དགོད་པའི་ཆོ། སྤྱིང་རང་རང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་སྤྱིང་གཡོག་གཉིས་རིའི་རིམ་
པ་ལྟར་དགོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཤར་སྤྱིང་གི་གཡས་སུ་ལུས་དང་། གཡོན་དུ་ལུས་འཕགས།

དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོ་གླིང་གི་གཡས་གཡོན་དུ་རྩ་ཡབ་དང་རྩ་ཡབ་གཞན་གཉིས། རུབ་གླིང་གི་
གཡས་གཡོན་དུ་གཡོ་ལྷན་དང་། ལམ་མཚོག་འགོ་གཉིས། བྱང་གླིང་གི་གཡས་གཡོན་
དུ་སྒྲ་མི་སྟན་དང་། སྒྲ་མི་སྟན་གྱི་སྒྲ་གཉིས་བཅས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དབྱིབས་བཀོད་པ་
རང་རང་གི་གཙུག་པོའི་གླིང་དང་འབྲུ་བ་ལ་རྒྱ་ཁྱོན་དེའི་ཕྱེད་ཀྱིས་རྒྱུང་བའོ། །རི་གླིང་སོགས་
ཀྱི་ཆ་ཚད་སྒྱིར་མཛོན་པ་མཛོད་དང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་གསུངས་པ་སོགས་གང་ལྟར་
ཡང་མི་འགལ་མོད་རང་ལུགས་གཙུག་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་ཡིད་བཞིན་མཛོད་དུ་གསུངས་
པ་ཉིད་གཟུང་བར་བྱ་དགོས་ཀྱང་འདྲིར་ཞིབ་པར་མ་སྒྲོས་ལ་མཛུལ་གྱི་སྐབས་འདྲིར་གོང་
དུ་བཤད་པ་ལ་དོན་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་ཤེས་པར་འདོད་ན་གཞུང་དེ་ཉིད་དུ་བལྟ་
བར་བྱའོ། །དེ་ནས་རིམ་པར་ཆོམ་བུ་དང་སྒྲགས། ཤར་གླིང་གི་ནང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ་རྒྱ་
རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་ལས་གྲུབ་པ་རྒྱ་དཔང་ཚད་གཟུང་དུ་མེད་པ། ཕྱོ་གླིང་གི་ནང་དུ་དཔག་
བསམ་གྱི་ཤིང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡལ་འདབ་མེ་ཏྲག་འབྲས་བུའི་ཁུར་
གྱིས་དུད་ཅིང་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ། རུབ་གླིང་གི་ནང་དུ་
འདོད་འཛེའི་བ་དམར་སེར་གཟུགས་བཟང་ཞིང་ལྷ་ན་སྟུག་པ་ཅི་འདོད་འཛོལ་བའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྷན་པ། བྱང་གླིང་གི་ནང་དུ་མ་ཚོས་ཤིང་མ་བཏབ་པར་རང་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཏྲག་
ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རོ་བཅུད་དང་ལྷན་པ། རིན་པོ་ཆེའི་རིའི་མདུན་དུ་འཛམ་བུའི་ཆུ་གསེར་
ལས་གྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་སྟོང་དང་ལྷན་པ་ཉི་མའི་གཟེ་བྱིན་འཕྲོ་བ། དཔག་བསམ་
ཤིང་གི་མདུན་དུ་ནོར་བུ་བཞུགས་ཐུང་བརྒྱད་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་དཔག་ཚད་བརྒྱའི་བར་གྱི་
འཁོར་ལུག་ཏུ་ཐུན་པ་སེལ་ཞིང་། ཆ་བའི་དུས་སུ་བསེལ་བ་དང་། གྲང་བའི་དུས་སུ་དྲོ་བའི་
རུས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་འདོད་རྒྱའི་ཆར་འབབས་པ། འདོད་འཛེའི་བའི་མདུན་དུ་བཙུན་མོ་
རིན་པོ་ཆེ་བུད་མེད་ཀྱི་ཉེས་པའི་སྒྲོན་རྣམས་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་
རེག་པ་ཅམ་གྱིས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་རུས་པ། མ་ཚོས་པའི་ལོ་ཏྲག་གི་མདུན་དུ་

སྒྲོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་གཟུགས་བཟང་ཞིང་སྟོབས་རྩལ་དང་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་སྤུམ་ཚིགས་པ་བདོག་
དགའི་འབྱོར་བ་ཟད་མི་ཤེས་ལ་ཡོངས་སྟོད་པ། ལུས་དང་རྩ་ཡབ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་བར་
མཚམས་ཀྱི་ཤར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ཁ་དོག་ཐལ་སྒྱུ་མཆེ་བ་དུག་ལྷན། སྤྱི་གཙུག་དམར་
ཞིང་དཔངས་མཐོ་བ་ལོར་བུའི་དྲུ་བས་གཡོགས་པ་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་ལ་བ་སྟོང་གི་སྟོབས་ཤུགས་
ཅན་། རྩ་ཡབ་དང་ལམ་མཆོག་འགྲོའི་བར་མཚམས་ཀྱི་སྟོ་རུབ་ཏུ་རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ཁ་
དོག་སྒྲོན་པོའི་སྤྱི་མ་བྱའི་མགྲིན་པ་ལྟར་སྤྲུག་ལ། ཉན་གཅོང་མེད་ཅིང་ཡིད་དྲུའོང་བ། ཉིན་
གཅིག་ལ་འཛམ་གླིང་ལན་གསུམ་དུ་བསྐྱོར་རུས་པའི་བར་འགྲོས་ཅན། གཡོ་ལྷན་དང་
གླིང་ཆུང་སྒྲུ་མི་སྟན་གྱི་ཟུའི་བར་མཚམས་ཀྱི་རུབ་བྱང་དུ་དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་སྟོང་སྟོབས་
དང་ལྷན་ཞིང་སྒྱུ་རྩལ་དང་གཡུལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་མཁས་པས་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞིའི་
འགྲོ་ལྷོག་ལ་གོམས་ཤིང་གཟི་བྱིན་བཟོད་བར་དཀའ་བ་གོ་བྱུང་གིས་སྤྲས་པ། སྒྲུ་མི་སྟན་
དང་ལུས་འཕགས་ཀྱི་བར་མཚམས་ཀྱི་བྱང་ཤར་དུ་གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་པ་དགོས་འདོད་
ཀུན་ཚང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤུས་སྟུང་པ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཏེ་ཤར་དུ་སྒྲིག་མོ་མ་དཀར་
མོ་མཛེས་ཤིང་ལྟ་ན་སྤྲུག་པ། མེ་ལོང་འཛིན་ཅིང་སྒྲིག་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསམ་མི་བྱུང་བ་
སྟོན་པ། སྟོར་ལོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སྤང་བ་མཐིང་ཀ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་འཛིན་པ།
རུབ་སྟོགས་བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སྤྲུ་མ་དམར་མོ་པི་མང་འཛིན་ཅིང་འགྱུར་བྱས་
དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་ལེན་པ། བྱང་སྟོགས་སྟོན་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་གར་མ་ལྷང་གྲུ་གར་
གྱི་ཕྱག་མཛད་ནས་གར་སྒྱུར་པ། ཤར་སྟོར་སྒྲིབ་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་མེ་ཏོག་མ་དཀར་
མོ་མེ་ཏོག་འཛིན་པ། སྟོ་རུབ་ཏུ་རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་བདུག་སྤྲོས་མ་སེར་མོ་སྤྲོས་
པོར་འཛིན་པ། རུབ་བྱང་དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སྤྲང་གསལ་མ་དམར་མོ་མར་
མེ་འཛིན་པ། བྱང་ཤར་གཏེར་ཆེན་པོ་བུམ་པའི་མདུན་དུ་དྲི་ཆབ་མ་ལྷང་གྲུ་དྲུང་ཞལ་འཛིན་
པ། སྒྲིག་མོ་མའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་

ཟེར་འབར་བ། གྲུ་མའི་མདུན་གྱི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཚུ་གེལ་ལས་གྲུབ་པའི་སྒྲ་བའི་
དགྱེལ་ལའོར་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ། གར་མའི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས་
དཀར་པོ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན། བྲང་བ་མའི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྟོགས་ལས་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་དང་ཞིང་ལྷེམ་པ་ལོར་བུའི་བྲ་བྱེད་ཀྱིས་མཛོས་པའོ། །ཕྱི་མ་འདི་
གཉིས་ཀྱི་འཆབ་ཏུ་དུས་ལའོར་དང་དགོངས་པ་རང་གྲོལ་སོགས་ལས་སྒྲ་གཅན་དུས་མེ་
ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། ཤར་དུ་སྒྲ་གཅན་ཁ་དོག་མཐིང་ནག་ལུབ་ཏུ་དུས་མེ་ཁ་དོག་སེར་
པོ། དེ་གཉིས་ཀར་ཡང་དྲངས་ཤིང་འཛོར་ལ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དབྱིབས་ལྡུམ་པའོ། །གང་
ལྟར་ཡང་དེ་དག་གི་དབུས་དང་བར་མཚམས་རྣམས་སུ་ལྟ་དང་མི་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ཕུན་
སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱར་བུར་བཀང་ཞིང་། ཤིན་ཏུ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་རྣམ་པ་ཅན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་ལ་མངའ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆ་མཐུན་པའི་
འོངས་སྟོད་ཉི་ཟེར་ལ་རྩལ་ཕྱན་འཁྲིགས་པ་ལྟར་ལང་ལོང་དུ་འཕྲོ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་
ཕྲ་རབ་རེ་རེའི་འོངས་སུ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་མཁྲལ་རྩལ་སྟེད་དུ་འཁྲིགས་ཤིང་། སོ་
སོ་སྒྱེ་པོའི་སྒྲོས་དཔག་པར་མི་ལུས་ཤིང་མཐའ་གདུགས་པ་མེད་པའི་བར་དུ་ཉིང་རེ་འཛོན་
གྱིས་རྣམ་པར་འཕྲལ་ནས་འབུལ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཚོད་པ་འབུལ་ཚུལ་དུ་གྲགས་ལ། ལྷགས་ལ་ལར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གཅིག་གི་ཕྱགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་ཐེར་འབུམ་ཁྲག་
པ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཚོད་པ་སྒྲོས་པའི་སྒྲེ་མོར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རེར་སྒྲལ་ནས་མཁྲལ་
འབུལ་བ་པོར་བགྱིས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་རེ་རེའི་ལྟེ་བ་ལས་ཀྱང་འོད་ཟེར་དེ་འདྲ་བ་སྒྲོས་ནས་
མཁའ་ཁྲབ་ཏུ་ཕྲལ་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཁྲལ་དུ་བཞེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གྲུ་བུའི་
ཆོས་སྟོད་ལམ་རིམ་ལས། གཞི་མ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིར་གྱུར། ཕྱི་རོལ་རིན་ཆེན་
ལྷགས་རི་ལའོར་ཡུག་ལ། །དབུས་སུ་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོ་མཚོག་རབ་ཉིད། །རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ་

ལས་གྲུབ་ལུན་ཆགས་གིང་། །དབྱེབས་ལེགས་མངོས་གིང་ལྟ་ན་སྤྲུག་པ་ལ། །གསེར་
གྱི་རི་བདུན་རོལ་མཆོད་བདུན་གྱིས་བསྒྲོར། །ཤར་དུ་ལུས་འཕགས་སྟོ་རུ་འཛམ་བུའི་གླིང་། །
རུབ་ཏུ་བ་ལང་སྦྱོད་ཀྱི་གླིང་གིས་བརྒྱན། །བྱང་དུ་སྐྱ་མི་སྟན་གྱི་གླིང་ཆེན་ལ། །ལུས་དང་
ལུས་འཕགས་རྩ་ཡབ་རྩ་ཡབ་གཞན། །གཡོ་ལྔ་ན་ལམ་མཆོག་འགོ་དང་སྐྱ་མི་སྟན། །སྐྱ་མི་
སྟན་གྱི་ཁྲི་དང་གླིང་ཐུན་བརྒྱན། །ཉི་མ་ཁྲི་བ་སྐྱ་གཙན་དུས་མེ་དང་། །ལྷ་མིའི་ལོངས་སྦྱོད་
དཔལ་འབྱོར་ཐུན་ཆོགས་འདི། །སྤྱི་མ་དགོན་མཆོག་འཁོར་དང་བཙས་ལ་འབུལ། །ཞེས་
བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནང་ལྟར་མཐུན་འབུལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུལ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་བསྦྱེད་པ་
དང་། མཆོད་པའི་མཐུན་ཕུལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལུས་ཕུང་ཁམས་སྒྱེ་མཆོད་ཀྱིས་
བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡེ་ནས་གདན་གསུམ་ཆང་བ་ལྟ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་འཁོར་ལོར་གནས་པ་ནི་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཏེ། སྐྱེ་འབུལ་གསང་བ་སྦྱིང་པོ་ལས། དོ་རྩེ་
ཕུང་པོའི་ཡན་ལག་ནི། །རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྟ་རུ་གྲགས། །སྒྱེ་མཆོད་ཁམས་རྣམས་
མང་པོ་ཀུན། །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད། །ས་རྒྱ་སྦྱོར་དང་མ་ལྷ་གི། །མེ་
རྒྱང་གོས་དཀར་སྒྲོལ་མ་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་མ། །སྤྱིད་གསུམ་ཡེ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཞིང་། །ཐམས་ཅད་མ་ལུས་ཆོས་སོ་ཅོག །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན། །
སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་མི་བརྟེས་སོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ཉིད་ཡེ་ནས་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་གཤམ་པའི་ངེས་གཤམ་གྱིས་གསལ་གདབ་ཅམ་ལས་གཞན་
བསྦྱེད་བསྐྱེམ་སོགས་གང་ཡང་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་མཆོད་པའི་མཐུན་ནི། རང་རང་ལུས་ཕུང་ཁམས་སྒྱེ་མཆོད་ཀྱི་ཆོས་འདི་
རྣམས་ཕྱི་སྦྱོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་གླིང་བཞི་རྒྱན་གྱུར་སོགས་དང་སྦྱར་ན། བགས་པ་ནི་དབང་
ཆེན་གསེར་གྱིས་གཞི། བྲག་ནི་དྲི་ཡི་བྲུག་པ། སྐལ་ཆོག་ནི་མཐའི་ལྷགས་རི་འཁོར་ཡུག་

མགོ་བོ་དབུས་ཀྱི་རི་བོ་མཆོག་རབ། ལག་པ་གཡས་ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། གཡོན་རྩོ་
འཛམ་བུའི་གླིང་། ཀླང་པ་གཡས་པ་རུབ་བ་ལང་སྟོང། གཡོན་བྱང་སྒྲ་མི་སྟན། མིག་གཉིས་
ཉི་མ་དང་ཟླ་བ། ཉིང་ལག་ནམས་གླིང་ཐུན་དང་གླིང་གཡོག་ ཕྱི་བ་མ་གསེར་གྱི་རི་བདུན།
རྒྱ་མ་རོལ་པའི་མཆོ་བདུན། གློ་བ་དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་། སྤིང་གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་པ།
མཁའ་མ་འདོད་འཛིང་བ། མཆོན་པ་མ་ཆོས་པའི་ལོ་ཏྲག་ སྤྲད་པ་ལྟ་ཡི་བདུད་ཅི། སྒྲ་དང་
སྒྲིན་མ་ཅན་དན་གྱི་ནགས་ཚལ། བ་སྟུ་གུ་རྒྱམ་གྱི་སྤང་རི། དབང་བོ་ལྷ་འདོད་ཡོན་གྱི་ལྟ་
མོ། བྱང་རྒྱབ་གྱི་སེམས་ལྟ་མའི་འབྱོར་ཆོགས་སུ་དམིགས་ནས་འབུལ་བ་སྟེ། ཆོས་སྟོན་
ལས། རང་ལུས་རྩ་ཁམས་དག་པའི་གཞལ་ཡས་སུ། དབང་བོ་རྣམ་ལྷ་བཀྲག་དང་མདངས་
ཀྱིས་བརྒྱན། །ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི། །སྤྲ་མ་དཀོན་མཆོག་ཡོངས་
སྤྱིའི་ཞིང་དུ་འབུལ། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གསང་བའི་མཆུལ་ལའང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཉིད་གདོད་ནས་
སྒྲོས་བྲལ་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་གི་སྟོང་དུ་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་མ་བཅའ་
ལྟོན་གྱིས་བྲལ་བའི་རྩལ་དུ་རྫོགས་པ་ནི་རྒྱབ་པའི་མཆུལ་ཏེ། ཀུན་བྱེད་ལས། གྱེ། དཀྱིལ་
ནི་མ་ནོར་དོན་གྱི་སྟིང་པོ་ལ། །འཁོར་ནི་འཁོར་འདས་བདེ་ཆེན་རྫོགས་པར་ལྷན། །དེ་ནི་
དཀྱིལ་འཁོར་སྟིང་པོ་ཀུན་གྱི་རྩ། །དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་འདི་ལའང་འདུས་པར་རྫོགས། །
ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འབུལ་བ་ནི། དེའང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱར་ན་སེམས་ཉིད་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་
གནས་ལུགས་ཡེ་དོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡོངས་ལ་བྱབ་པ་ནི་གཞི་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི།
དེ་ཉིད་སྟིང་རྗེ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་མ་བྲལ་བ་ནི་དྲིའི་བྲག་པ། རོ་བོ་རྒྱ་ཆད་ཕྱོགས་
ལྷུང་དང་བྲལ་བར་གནས་པ་ནི་མཐའི་ལུགས་རི་མུ་བྱུད། མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལྷ་ནི་དབུས་ཀྱི་རི་རྩལ་ལྟོན་པོ་དང་། གླིང་ཆེན་བཞི། ཆོགས་བརྒྱད་གྱི་ཤེས་པ་འགག་

མེད་དུ་གསལ་བ་ནི་གྲིང་ཕན་བརྒྱད། ཚོགས་དུག་གི་སྒྱུད་ཡུལ་དུ་འདོད་ཡོན་ལྷ་ཡི་རོལ་
པ་ཚད་མེད་པར་འཆར་བ་ནི་སྤྲོད་ཞེའི་མཚོད་རྣམས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་རིག་སྒྲོང་ཀ་དག་གི་དབྱིངས་སུ་གཤམ་གྲོལ་འཛིན་མེད་དུ་ངང་གིས་གཤམ་བས་དེ་ལྟར་
མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཉི་མ་དང་། དེའི་རྩལ་ལས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཚུལ་མེད་དུ་སྒྱུ་བ་ནི་རི་བོང་འཛིན་པ་སྟེ། མདོར་
ན་སྒྲིང་སྤྲོད་ལ་ཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཉིད་སྒྲོང་པའི་རང་རྩལ་
དུ་རྟོགས་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་དོན་དམ་པའི་མཐུལ་ཏེ། མཚོད་ཡུལ་མཚོད་མ་ཐན་མཚོད་
པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཚོས་སྒྱུད་ལས། སེམས་ཉིད་ཚོས་སྒྱུ་དག་པའི་གཞལ་
ཡས་སུ། །དམིགས་མེད་སྒྲོང་གསལ་འཛིན་མེད་ངང་དུ་གནས། །གདོད་ནས་དག་པའི་
གཏུག་མའི་ཡེ་ཤེས་འདི། །སྤྲུལ་དཀོན་མཚོག་ཚོས་སྒྱུའི་ཁིང་དུ་འབུལ། །ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་དེ་ལྟར་ལུལ་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། སངས་གྲིང་གཏེར་བྱོན་སྤྲུལ་དགོངས་
འདུས་ལས། མཐུལ་ལུལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་འབྲས་ནི། གནས་སྐབས་སུ་ལོངས་སྒྱུད་
ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་ཁིང་དབུལ་ལོངས་ཀྱི་སྒྲིག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་ཁིང་ལོངས་སྒྱུད་
ཆེན་པོ་འབྱུང་། སྤྲུལ་དམ་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ལ་ངེས་
ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྟེ། འགོ་བ་མཐའ་དག་གི་ཡིད་དུ་འོང་ཁིང་ཀུན་གྱིས་བཀྱར་
བར་འགྱུར། དུས་བྱུང་བར་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྲུལ་དང་དཀོན་མཚོག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་བྱུང་
བར་ཅན་གྱི་བྱུང་དུ། ཀུས་པ་དང་ལྡན་པས་མཐུལ་ཚར་གཅིག་ལུལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ལུང་པོ་ནི། བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་དག་མཚོད་གསོལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་བས་ལྟག་པའི་བསོད་ནམས་ཐོབ་
པར་འགྱུར། ཅི་བསམ་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྱུར། བསྐྱལ་པ་ནས་བསྐྱལ་པར་བསགས་

པའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཉེས་ལུང་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་པར་འགྱུར། མཆོལ་ཚར་གཅིག་སྟེང་ནས་ཡིད་དད་པས་སྒྲོན་ལམ་རིམ་ལྔར་བཏབ་པ་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་འགྱུར། དེ་བས་ནི་ཕྱི་རབས་ཀྱི་སྒྲིབ་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོལ་འབུལ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་དང་། ཚོས་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་བའི་བསོད་ནམས་ལས། མཆོལ་སྟེང་པའི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་ཆེ་ཞིང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་སོགས་པའི་མཐར་ཐུག་རང་ཉིད་རིམ་ལྔར་འདོད་པའི་ལོངས་སྦྱོང་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཐོབ་ཅིང་ཞིང་ཁམས་བགྲོད་པར་འགྱུར། བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོངས་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་གིས་ཀྱང་དཔག་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མཆོལ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བ་ཕྱི་ཆུ་བཅས་སྦྱིན་པ་སྟེ། བྱི་དོར་བྱས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན། རྟོག་ཆགས་བསལ་བ་བཟོད་པ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་བྱ་བ་བྱེད་ལ་བརྩོན། བསམ་གཏན་དེར་སེམས་སྒྲིབ་ཅིག་མ། ཁི་མོ་ལེགས་འབར་ཤེས་རབ་པོ། ཁ་ལོལ་སྦྱིན་པ་དུག་རྣམས་ཀྱི། ཐུབ་པའི་མཆོལ་ལེགས་བྱས་པའོ། འདིར་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་བྱས་ན། ཁ་དོག་གསེར་ལྟར་འགྱུར་བ་དང་། འད་རྣམས་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ། ལྟ་དང་མི་ལས་ཆེས་ལྟག་ཅིང་། ལྷོ་བ་ལྟ་བུར་གཟི་བཞིན་ལྟ། འོར་དང་གསེར་ནི་སྦྱན་སྦྱར་ཚོགས། རྒྱལ་པོའི་རིགས་དང་སངས་རྒྱས་པ། མཚོག་གི་བྱིམ་དུ་སྒྲེ་བ་ཉིད། ཅེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་པོས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་། རོ་རྩེ་ཕུར་པའི་གསང་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། དགོདོན་མཆོལ་རྩོམ་པ་རྩོན་འགྲུས་ཏེ། འབུ་སྦྱིན་སེམས་ཅན་བསལ་བ་བཟོད་པའི་མཚོག་གཞི་དང་བྱི་དོར་བྱང་ཚུབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། སྦྱན་དང་བྲི་ཡི་སྦྱང་རུལ་སྦྱིན་པ་ཡིན། མེ་ཏོག་ཕུད་བྱ་བཏོད་པ་ཤེར་རབ་པོ། རེ་ཉིད་ལྟ་བུ་བསམ་པ་བསམ་གཏན་ཏེ། སྦྱན་དངས་བཞུགས་ཕྱག་མཚོད་བསྐྱོར་ཐབས་སུ་ཤེས། སྒྲིབ་གཉིས་སྦྱངས་ཏེ་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་ཏེ་སྟོབས། རེ་ཡི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་ཡི་ཤེས་སོ། །

འགོ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་སྒྲོན་ལམ་ཉིད། །མཆོལ་དོན་གྱི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་རྫོགས་པར་
འགྱུར་། །དེ་ཕྱིར་མཆོལ་དེ་ཉིད་དོན་ལ་བརྩོན་པར་འབད། །ཅིས་གསུངས། མདོར་ན་
མཆོལ་སྤུལ་བས་ཕར་ཕྱིན་དུག་གམ་བཅུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྟེད་གྱི་པན་ཡོན་རྣམས་
ཐོབ་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ལུང་ལས་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་བསྐྱེད་བྱེད་པའི། །
མཆོལ་སྤུལ་བའི་དགེ་བ་གང་། །འཕགས་པས་ཀྱང་ནི་བརྟེན་མི་སྟོབས། །ཞེས་གསུངས།
དེས་ན་སྤྲོ་མ་ལུ་བཅུ་པ་ལས། མཆོག་ཏུ་གྱུས་པས་དུས་གསུམ་དུ། །མཆོལ་མེ་ཏོག་བཅས་
ཐལ་མོས། །སྤྲོ་མ་སྟོན་པ་བསྟོན་བཀྱར་ཞིང་། །ཞབས་ལ་སྦྱི་བོས་ཕྱག་དག་བྱ། །ཞེས་
དང་། །དོན་དམ་བསྟོན་པ་ལས། ཐུན་མཚམས་གསུམ་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིས། །
ཁ་དང་ལག་པ་རྒྱུ་པ་དག་ནི་བཀྱས་བྱས་ནས། །མེ་ཏོག་ཡང་དག་སྤངས་ཏེ་སྤྲོ་མའི་སྦྱོར་
སྤར་ནི། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་ལྷུ་པོ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུས་
ཏག་ཏུ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འབུལ་རྒྱུ་ཕྱི་ཕྱག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། མདུན་དུ་སྐྱབ་པའི་མཆོལ་དངོས་སུ་
བཤམས་པ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དམིགས་རྟེན་དང་། མེད་ན་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ཆོགས་ཞིང་
གི་མཆོལ་སྐྱབས་ཡུལ་བཞིན་དུ་གསལ་བཏབ་ལ། མཆོད་པའི་མཆོལ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ལ་
སོགས་པའི་མཆོལ་གང་འབྱོར་དང་། དེ་ཡང་མེད་ན་ས་གཞི་ཕྱི་དོར་བྱས་པར་བྱི་དང་བ་
བྱང་གིས་རྒྱས་བྱུགས་པ་ལ། ལུས་ཀྱིས་ལས་སུ་མེ་ཏོག་གི་ཆོམ་སུ་དགོད་ཅིང་། དག་གི་
ལས་སུ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ། རིན་ཆེན་ས་གཞི་ལྷན་
པོ་འཁོར་ཡུག་བཅས། སོགས་རང་གཞུང་གི་མཆོལ་གྱི་ཆོག་རྣམས་བརྟེན་པ་དང་། ཡིད་
གྱི་ལས་སུ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷན་པོ་རི་
མཆོ་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕན་ཉི་ལྷ་སོགས་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསམ་མི་
ཁྱབ་པར་ལྟ་དང་མི་ཡི་འབྱོར་ཆོགས་བཟང་ལ་གྱ་ལོམ་པས་གོ་མཚམས་མེད་ཅིང་ཕྱུར་བྱུར་

བཀའ་བར་དམིགས་ནས་འབུལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་པར་
དག་པ་བཀོད་པ་ཆད་མེད་པའི་འབྲུང་པས་ལེགས་པར་སྤྲོས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གང་བ། སྤྱུལ་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་
པའི་སྤྲིན་རབ་འབྱམས་ཀྱིས་མངོན་པར་མཆོད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲུང་པ་
ཆད་མེད་པ་དང་ལྷན་པ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་མཐུ་
དང་། གཟུངས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྒོན་ལམ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་དཔག་ཏུ་མེད་པས་
རྣམས་པར་འབྲུལ་བ་ཡུལ་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་
ཇི་ཙམ་གནས་པ་དེ་སྤྲིན་དུ་ཉག་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོར་འབྲུང་ཞིང་རྒྱས་པར་དམིགས་ལ་འབུལ་
བ་དང་། རང་གཞན་གྱི་ལུས་ལོངས་སྟོད་དུས་གསུམ་བསགས་ཡོད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་
དང་ཅི་མཆིས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒོས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་སྟོས་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཀྱན་ཏུ་བབ་པོའི་རྣམས་པར་འབྲུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ལྷ་བུའི་མཆོད་པའི་ཡོ་
བྱུང་བསམ་མི་བྱུང་པར་སྤྱུལ་ནས་སྤུལ་ལ། རང་གཞན་ཀྱན་གྱི་རྒྱུད་ལ་དད་པ་དང་དཔེ་
འབྲུང་དང་བྱམས་སྟིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་སོགས་ཉམས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་མུར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྟོགས་པ་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པ། ཉམས་ཐོང་རྒྱན་ཆད་མེད་པ། རྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཆར་བ། ཅི་བྱས་གཞན་
དོན་དུ་འབྱུང་བ་སོགས་འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གདབ་ལ་གངས་བརྒྱ་
སྟོང་ཁྲི་འབུམ་སོགས་ཇི་ལྟས་སུ་འབུལ། མཐར་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་རྩིས་ཀྱི་མཁུལ་དང་
བཅས་པ་རྩྱི་གི་རྣམས་པས་རང་ལ་བསྐྱུས་ནས་འཁོར་གསུམ་དམིགས་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
རང་དུ་དར་ཅིག་བཞག་ནས། དགོ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀྱན། །ལ་སོགས་པ་བསྟོ་སྟོན་ཇི་
ལྟར་རིགས་པས་མཐའ་བརྒྱན་ཏེ། ཐུན་མཚམས་ཀྱན་ཏུ་འང་བག་མེད་དུ་མ་སོང་བར་རྟེན་
ལ་ཕྱག་མཆོད་བསྒྲོར་བ་སོགས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་སྤེལ་བ་ལ་བརྩོན་

པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་དུ་དེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་དགོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་
ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཆོད་པའི་ངོ་བོ། དེས་ཆོག་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བཀུར་
བྱའི་གནས་གང་ཞིག་སྒྲོག་གསུམ་གྱིས་མཆོད་པ་དང་། རྗེས་ཀྱི་སྒྲོག་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ཇ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལས་མཆོད་པ་སྟེ། སྒོན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་དང་
ཡང་དུ་དབྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། བཀུར་བའི་དོན་གྱིས་གནས་སུ་སྟོབས་པར་བྱེད་པའི་དོན་
གྱིས་ན་མཆོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། རབ་དྲུངས་སེམས་དང་ལྷན་པ་
ཡིས། །ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གོས་སོགས་གྱིས། །
མདོན་སུམ་མདོན་སུམ་མིན་པར་མཆོད། །སངས་རྒྱས་འབྱུང་བར་དོན་ཡོད་པར། །སྒྲོན་
ལམ་དང་ནི་ལྷན་པ་ཡི། །གསུམ་པོ་དམིགས་པར་མི་བྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་རྫོགས་
པ་ཡིན། །ཞེས་མཆོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་སེམས་རབ་དྲུངས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་
པའི་དད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་རང་གཞན་གྱི་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་འདུན་
པ་དང་། རྟེན་རང་གི་མདུན་དུ་མདོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའམ་ཡིད་གྱིས་དམིགས་པ་དང་།
དངོས་པོ་གོས་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། རྒྱ་སྒྲོན་གྱི་སྟེ་བ་རྣམས་སུ་སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བ་ལ་དོན་ཡོད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཟབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་མཆོད་
བྱ་མཆོད་བྱེད་མཆོད་ཡུལ་ཏེ་ལའོར་གསུམ་པོ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པ་སྟེ་
དུག་གིས་མཆོད་པ་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་ཡང་ངོམས་མི་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་
བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཕན་པ་དང་། མ་གོས་པ་དང་། དག་བའི་བསམ་པ་སྟེ་དུག་དང་
ལྷན་པར་གསུངས་གིང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྒྱུད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དུ། རྟེན་
དམ་པ་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

དོན་དུ། དངོས་པོ་དམ་པ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ། ཐབས་ལ་མཁས་པ་དམ་པ་འཁོར་གསུམ་
ཡོངས་སུ་དག་པ། རྣམ་པར་དག་པ་དམ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བུལ་བ། ཡོངས་
སུ་བསྡོམས་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འདུན་པ་བསྐྱར་བ་སྟེ་དམ་པ་དུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ཉིད་ལ་མཆོད་པ་དང་།
མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་དང་། མཛོན་སུམ་དང་། མཛོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་གིས་
བྱས་པ་དང་། གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། རྟེན་བཀྲར་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱབ་པའི་མཆོད་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། ཆོས་དང་དགོ་
འདུན་ལ་ཡང་དེ་དག་འདྲ་བར་ཅི་རིགས་པར་མཆོད་པར་གསུངས་སོགས་དབྱེ་བསྐྱའི་བྱང་
པར་མང་ཡང་།

འདིར་ཞིང་། བསམ་པ། དངོས་པོ། སྦྱོར་བ་དག་པ་སྟེ་བཞིས་སྒྲོན་ནས་བཤད་ན། དང་
པོ་ཞིང་དག་པ་ནི། སྦྱོར་རྒྱལ་སྤྱོད་ཞེ་བ་ལྟས། ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་པན་འདོགས་ཞིང་། །
སྤྱག་བསྐལ་བ་ལས་དགོ་ཆེན་འབྲུང་། ཞེས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་སྤྱོད་མ་མཆོག་གསུམ། པན་
འདོགས་ཀྱི་ཞིང་པ་མ་དང་གོགས་ཆངས་པ་མཆུངས་པར་སྦྱོད་པ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཞིང་ནད་
པ་དབུལ་ཡོངས་མགོན་མེད་པ་སོགས་ཏེ་གསུམ་དུ་གསུངས་ལ། སྦྱོན་ལམ་རྣམ་པར་དག་
པའི་མདོ་ལས། དས་སྦྱོན་སེམས་ཅན་ཞིང་དང་ནི། རྒྱབ་པའི་ཞིང་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །
སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་མཐའ་ཡས་པ། འཁོར་ཏེ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོབ། ཅེས་མཆོད་
ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། སྦྱོན་ཡུལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་གཉིས་སུ་གསུངས་པས་མཆོན་
དབྱེར་སྒྲོ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཞིང་གི་མཆོག་ནི་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ན། འདོན་མཆོག་གསུམ་
པོ་མ་གཏོགས་པའི། ཡོན་གྱི་གནས་འགའ་ཡོད་མིན་པས། འདོན་པོ་ཀྱན་གྱིས་དེ་ལ་
མཆོད་། ཅེས་དང་། ཁང་བུ་བརྟེན་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་འདྲ་བའི་སྦྱོན་པ་མེད། །

ཆོས་དང་འདྲ་བའི་སྒྲོབ་པ་མེད། །དགོན་འདུན་འདྲ་བའི་ཞིང་ས་མེད། །དེ་ཕྱིར་གསུམ་ལ་
དབུལ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་
པོ་དེ་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིན་རྟེན་ན་ཕྱག་བྱ་བའི་འོས་སུ་གྱུར་པ། ཐལ་མོ་སྒྱུར་བའི་
འོས་སུ་གྱུར་པ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་སྒྲོམ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་དད་པ་མཆོག་དང་ལྷན་པ་གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དགོ་བའི་གཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་ན་བསྐལ་པ་གསྒྲུབ་ཀྱི་ཡུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པ་བས་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ཆོད་མེད་དཔག་ཏུ་མེད། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་རྒྱུད་ལས། བསྐལ་
པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་བས། །སྒྲོམ་འི་བསྐྱེད་ཉག་གཅིག་ལ། །འབྲུ་མར་ཐིགས་པ་གཅིག་
བྱགས་པ། །བསོད་ནམས་ཡུང་པོ་བྱུང་བར་འཕགས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་བསམ་པ་དག་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ནི་གཤམ་པ་དང་ཆོག་སྒྲུབ་ཅན་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད། དབུལ་པོར་འགྱུར་
དུ་དོགས་པའི་འཛིན་ས་པས་སྦྱིན་པར་ཡང་མི་བྱེད། བརྒྱ་བྱིན་ཉིད་དང་། ལམ་ལོ་ས་
སྒྱུར་བ་ཉིད་དང་། དབང་ཕྱག་ལ་བརྟེན་ཅིང་སྦྱིན་པར་མི་བྱེད། འབྲས་བུ་ལ་བཏྟ་ཞིང་སྦྱིན་
པར་མི་བྱེད་དོ། །སྦྱིན་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་བྱིན་ཞིང་བརྒྱ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ལག་བབས་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས།
ལག་བབས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རི་ལྟར་སྦྱིན་པའི་ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ལག་བབས་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོང་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་གྱིས་ཆོས་མ་ཡིན་པས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །མཉམ་པ་ཡིན་གྱི་མི་མཉམ་པས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟོན་ཆགས་གཞན་དག་དང་།
སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད། ཉམ་ང་བར་མི་བྱེད་པར་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་ཏེ།

རྫོང་པ་དང་། སྤྱ་དང་། ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་བྱིར་མ་ཡིན། འཛེམ་པའི་བྱིར་མ་ཡིན། འཛིགས་
པའི་བྱིར་མ་ཡིན། ལན་དུ་པན་འདོགས་སུ་རེ་བའི་བྱིར་མ་ཡིན། མཐོ་རིས་ཀྱི་བྱིར་མ་ཡིན།
རྒྱལ་འཛོམས་པ་མ་ཡིན། ཁ་གསལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན། བརྟན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་
རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། མདོར་ན་གཞན་ལ་འབྲུན་སེམས་སོགས་ཀྱན་སྦྲང་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་དང་། ཆོ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་སྟོན་བྲགས་དང་། བྱི་མ་འཁོར་བའི་བདེ་འབྲས་
སོགས་སྤྱིད་པའི་ཡུན་ཚོགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་ལ། དེར་མ་བཟད་དམན་
པའི་ཕྱང་འདས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་
ནམ་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྦྱིར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དུང་པོར་མི་འབྱེན་ཏེ། ཀྱན་སྦྲང་ཉོན་མོངས་
ཅན་ནི་ཁ་བས་བཟང་པོ་དུག་དང་འབྲེས་པ་དང་འབྲས་སྟེ་ནམ་ཡང་ཐར་པའི་སློག་གི་བྱང་དུ་
མི་འབྱུང་ལ། གཞན་ལྟ་མའི་བདེ་འབྲས་དང་ཉན་རང་གི་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡང་
རྒྱ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་ལན་གཅིག་སྤྱིན་ནས་བཟད་པར་འབྱུང་བ་བཞིན་རང་འབྲས་ལན་གཅིག་
སྤྱིན་ནས་བཟད་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱེད་གཞན་དུག་པོ་དང་འབྲད་
ན་བར་དོར་ཡང་རྒྱུད་བར་འབྱུང་བས་འདིར་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་ལ། གང་སྟམ་ན་གོང་དུ་
ཡང་ཡང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱུང་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་བཟང་པོ་
བྱང་རྒྱུ་གྱིས་བེན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེས་བེན་ན་སྦྱོས་མ་ཐག་པའི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་
འགོག་ཅིང་ནམ་ཡང་རྒྱུད་མི་བར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ནི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་
ལྷོན་པ་བཟང་པོ་དང་འབྲས་སྟེ། ཞིབ་པར་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ལ། དེ་ཆེན་མུང་པོའི་
མདོ་ལས་ཀྱང་། སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་རེ་རེས་མཆོད་རྟེན་རི་རབ་ཙམ་བྱེད་
ལ་། སོ་སོ་ནས་བསྐྱལ་པ་གང་གའི་སྤྱིང་གི་བྱེ་མ་སྤྱིད་དུ་བསྟེ་སྤྱིང་བྱེད་པ་བས། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་མ་བུལ་བས་མེ་ཉོག་གཅིག་འཐོར་ན། སྤྱ་མ་ལས། བསོད་
ནམས་ཆེས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་བྱམས་པས་འཇུག་པའི་མདོ་ལས།

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་སངས་རྒྱས་ཏེ། སྒྲོབས་པ་མཐའ་ཡས་ལྡན་པ་ཉིད་གྱུར་
ལ། རྗེ་ལྷ་ར་སྒྲོན་གྱི་འཁོར་བའི་བསྐྱལ་བའི་བར། སེམས་ཅན་གཅིག་ལུས་མཆོད་པ་
བྱས་པ་དང་། མཁས་པའི་མི་ནི་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་
བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་། མེ་ཏོག་གཅིག་དུ་སྤུལ་བའི་བསོད་ནམས་འདི། དེ་བས་བྱང་པར་
འཕགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་མང་པོར་ནི། བསོད་ནམས་དེ་
ཡི་བཤད་པ་བརྩམས་བྱས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་དེ་ཡི་བཤད་པ་ནི། ཁམ་ཡང་
ཟད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། དེ་ལྷ་ར་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བའི་འཐད་པ་ཡང་། རིན་
ཆེན་ཕྱེད་བུ་ལས། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཆོད་མེད་པ། ཡན་འདོད་དེ་ནི་དེ་འདྲའོ། ཞེས་
དང་། ཞི་བ་ལྷས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀྱང་ནད་ཅམ། བསལ་ལོ་སྒྲམ་དུ་བསམ་ན་
ཡང་། རྗེ་ལྷ་ར་འདོད་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། བསོད་ནམས་དཔག་མེད་འབྱུང་འགྱུར་
ན། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མི་བདེ་བ། དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང་། རེ་རེའང་
ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དུ། སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། ཞེས་དང་། ཕན་པར་བསམ་
པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་མཆོད་ལས་བྱང་འཕགས་ན། སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་ཡི། བདེ་དོན་བརྩོན་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་དངོས་པོ་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། དེ་ལྷ་ར་ཞིང་དང་བསམ་པ་དག་ཀྱང་དངོས་
པོ་མ་དག་ན་དགོན་མཆོག་མཆོད་པའི་ཡོད་བྱང་དུ་མི་རུང་བས། མདོ་ལས། དངོས་པོ་རྒྱ་
འཕྲོག་དགོར་ཟས་དང་། གཞན་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་པ། རབ་ཏུ་གཅེས་དང་ཡིད་འཐད་
རྗེས། རྗེ་ལྷ་ར་གྱུར་ན་མཆོག་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྤྲིག་དང་མ་
འདྲེས་གིང་། དག་འདུན་ལ་སོགས་ཕན་བདེ་སྦྱིད་པས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་གིང་། གཞན་
ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུག་དང་མེ་དང་མཆོན་ཆ་ལ་སོགས་པ་ལེན་པ་པོ་ཁོ་རང་
ལ་གནོད་པར་བྱ་བའམ། ཕ་རོལ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་སྦྱོང་བར་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད་དོ། རྒྱ་

དང་རྩོན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་དང་དེའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་གཞི་དཔར་འབྲུང་བ་དང་
སྤྲུག་བསྐྱེལ་དུ་འབྲུང་བ་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་རྒྱམས་ལ་སྦྱོན་པར་མི་
བྱེད་དོ། །ལ་དང་མ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ལ་དང་མ་གཏུང་མར་འཛིག་པར་མི་བྱེད་དོ། །
བྱ་དང་རྒྱུང་མ་ལ་སོགས་པ་མི་དགའ་བ་ཞིན་དུ་གཞན་འདོད་པ་རྒྱམས་ལ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད་
དོ། །ལོངས་སྦྱོད་མང་པོ་ཡོད་བ་ཞིན་དུ་ཉུང་དུ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱང་སའི་དོན་
བསྟུན་ཏེ་ཐར་རྒྱན་དུ་གསུངས་པ་དང་། བྱང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཞིང་བསམ་
སྦྱོར་དངོས་ཅི་རིགས་པས་མ་དག་པའི་སྦྱོན་པར་འབྲུང་བ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་གསུངས་པ་
སྦྱོན་གྱི་མཐས་པ་དག་གིས་སྒོམ་དུ་བསྟུན་པ། འོག་ལྷ་མ་དད་ལན་འདོད་ཆགས། རྒྱལ་
དང་མེ་ཆུ་ལ་སྟེར་དང་། །འཛིགས་ཕྱིར་དུག་མཚོན་བསད་ཤ་དང་། །བག་མེད་རྒྱམས་ལ་
ཆང་སྟེར་དང་། །བསྟུ་ཕྱིར་བསྟོད་ཕྱིར་རོལ་མོ་མཐུན། །སྐར་མཐུན་གཞན་ནོར་མཛེས་ལ་
སྟེར་། །གཞན་འབྲུ་དུད་འགྲོས་ཟོས་ལ་དགའ། །བཟོ་བོ་སྦྱོན་པ་སྦྱོས་ནས་སྟེ། །རྒྱམ་སྦྱོན་
ཐེ་ཚོམ་ཟ་དང་འགྲོད། །འདི་ཡིས་བྱི་མར་ཕན་སྟམ་དང་། །རྒྱམ་སྦྱོན་རང་ཉིད་ན་སོ་རྒྱས། །
ན་དང་འཆི་ཆོ་བསྐུལ་ནས་མཚོད། །གཞན་ཡུལ་གྲགས་ཕྱིར་ཕོད་བསྟན་ཕྱིར། །བྱང་མེད་
ཕྱིར་དང་བྱ་མེད་ཕྱིར། །བྱི་མ་རྟོད་ཕྱིར་དམན་པ་རྒྱམས། །ཁོར་ནས་སྤྲུག་བོ་རྒྱམས་ལ་སྟེར། །
མ་དག་སྦྱོན་པ་སུམ་ཅུ་གཉིས། །ཞེས་བསྟན་པ་དང་། །གཞན་ཡང་། །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་
རབ་དུ་བྱང་བས་ཆོས་གོས་གསུམ་མི་སྦྱོན་པར་གསུངས་སོགས་མང་ཡང་། །གཙོ་བོར་
ནི། །གཞན་ནས་བརྒྱས་པ་དང་འཕྲོག་པ་དང་སློག་གཙོད་ཀྱི་ཉོ་བཙོང་བྱས་པ་སོགས་གཞན་
ལ་གཞི་དཔར་འབྲུང་བའི་ཁ་ན་མ་བོ་བའི་ལས་ཀྱིས་མདོན་པར་སྦྱབ་པའི་ཡོ་བྱད་ནི་རི་ཅམ་
མང་ཞིང་རི་ཅམ་བཟང་ཡང་ཐབས་དེས་རྒྱལ་བ་དགུས་པའི་ལམ་དུ་མི་འབྲུང་ཏེ། །མདོ་ལས།
སེམས་ཅན་དོན་ཉིད་ང་ལ་གྲུས་ཡིན་གཞན་ལ་གྲུས་པས་མིན། །གྲུས་པའི་འང་ང་ཡི་དེ་
ལ་སྟེར་རྗེ་མི་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། །སྟེང་རྗེ་སྤངས་པའི་སྦྱོད་པས་དམན་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་

ལ། །སྒྲིང་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་གཞོད་པར་རིགས་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མིན། །གང་ཞིག་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ལྟན་པས་རབ་འབྱུག་ན། །དེས་ནི་ང་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟན་པ་གཅེས་
པར་རབ་ཏུ་བཟུང། །གང་ལ་ཚུལ་བྲིམས་ཐོས་དང་སྒྲིང་རྗེ་སྒྲོ་གྲོས་གསལ་ཡོད་པ། །དེ་
ལྟར་དེས་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཏྲག་ཏུ་མཆོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །སེམས་ཅན་པན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངས་འདི་བསྐྱབས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་འདི་སེམས་ཅན་དོན་ཉིད་ཁོ་ནར་
ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པ་ལ། །གང་གིས་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་སེམས་ཅན་དག་ལ་གཞོད་བྱེད་པ། །
དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ང་ལ་ཏེན་ཏེ་ང་ལ་ལྟོས་བྲལ་ཡིན། །གང་གིས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་ན་མཆོད་
པ་ཡིན་པས་ན། །སེམས་ཅན་དག་ལ་པན་ན་ཚུལ་ང་མཆོད་པ་ཡིན། །འཆོ་བའི་བདག་ཉིད་
ཅན་དང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་འབྱུང་བ་ཡི། །མཆོད་པ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་ཡང་མཆོད་
པར་འགྱུར་བ་མིན། །ཚུང་མ་རྣམས་དང་བུ་དང་དབང་ལྷག་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་དང་། །ཤ་
རྣམས་དང་ནི་བྲག་དང་ཆོལ་དང་ལུས་རྣམས་དང་ནི་མིག །གང་རྣམས་ཁོ་ན་དགའ་བའི་
དབང་བྱས་པ་ཡིས་བཏང་བ་སྟེ། །གང་ཞིག་དེ་ལ་འཆོ་ན་ང་ལ་གཞོད་པ་ཡིན། །སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་པན་ན་ང་ལ་མཆོད་མཆོག་ཡིན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞོད་
པའི་མཆོག་ནི་ང་ལ་གཞོད་མཆོག་ཡིན། །ང་དང་སེམས་ཅན་དག་ནི་བདེ་སྤྱག་མཚུངས་
འདོད་པས། །གང་ཞིག་སེམས་ཅན་གཞོད་བྱེད་དེ་ནི་ང་ལ་ཇི་ལྟར་མོས། །སེམས་ཅན་
བཏེན་ནས་ང་ཡི་སྒྲོབ་པ་མཉེས་དང་དགེ་བ་བྱས། །སེམས་ཅན་དག་ལ་བཏེན་ནས་དོན་
བསྐྱབས་པ་ཐོལ་བྱིན་པའང་ཐོབ། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་ཡིད་ལ་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་ནས་བདུད་
བཅུལ་ཏེ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་དེ་ཉིད་སྒྲོད་གང་ཡིན་པས་ང་སངས་རྒྱས། །གལ་ཏེ་སྒྲེ་
དང་སྒྲེ་བར་སྒོག་ཆགས་དགའ་བའི་གྲོགས་མིན་ན། །གང་འདི་བྱམས་དང་སྒྲིང་རྗེ་སྤུལ་
དམིགས་པའི་གཞི་ལས་སྟེ། །རྣམ་ཐར་དགའ་སོགས་སྤུལ་ལྟོས་གིང་ཡུལ་དང་གཞི་གང་
ཡིན། །སྤུལ་ཡོད་དུ་རིང་ནས་ང་ཡི་ཡིད་ཀྱིས་སྒྲིང་རྗེ་བསྐྱེམས། །ངས་ནི་སྒོག་ཆགས་ཉིད་

དེ་སྤྱང་སོགས་དངོས་གྲུར་དུ་མ་བྱེན། །སེམས་ཅན་ཉིད་ནི་སྟོན་དུ་གྲུར་པས་ང་ཡིས་སྦྱིན་
པ་བྲལ་ས། །སེམས་ཅན་སྣ་ཚོགས་སྐྱད་གྲུར་པ་ལས་ང་ཡི་སྟོང་རྗེ་འཕེལ། །གལ་ཏེ་སེམས་
ཅན་མི་སྦྱོང་སུ་ཡི་དོན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །གལ་ཏེ་སྟོག་ཆགས་ལའོར་བར་སྤྲུག་བསྐལ་དུ་
མས་བཅོམ་མིན་ན། །སྦྱོ་བ་ལེན་ཅིང་སྤྲུག་བསྐལ་ཉམས་མེད་སུ་ཕྱིར་བདག་གིར་བྱེད། །
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལའོར་བའི་རྒྱན་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་འདི། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་
དག་འཕྱིར་མིན་ན་ངལ་འདི་སུ་ཕྱིར་བསྐྱབས། །ང་ཡི་བསྟན་པ་ཇི་སྟོན་འགྲོ་བ་འདི་ན་གསལ་
སྤྱང་བ། །དེ་སྟོན་གཞན་ལ་མཚོག་པར་བདག་གཞན་མཉམ་པར་གནས་པར་གྱིས། །ང་
ཡི་སེམས་ཅན་དོན་དུ་རབ་མཉམ་སྦྱོ་མེད་སྦྱོར་ནམས་ལ། །སྦྱོ་བར་བྱེད་པ་ལུས་འདི་ཟས་
གྱིས་གསོས་པའི་སྟོང་པོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཞིབ་པར་གོང་དུ་སྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །མདོར་
ན་བཅུན་པ་ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས། །བདག་དང་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དང་། །གཞན་ལ་
གཞོད་པ་སྟོང་བ་ནི། །བསོད་ནམས་ཡིན་ནོ་བསྐྱོག་པ་སྤྲིག། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་སྟོན་
གསུངས་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ཡང་སྤྲིག་དང་མ་འདྲེས་གིང་སེར་སྣ་སོགས་
གྱིས་མ་སྤྲུགས་པའི་དག་ཅིང་གཅིང་བར་སྦྱར་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། །མདོ་རྒྱན་ལས། །རྒྱལ་ཕྱིས་
ནམས་གྱི་བརྟེ་བས་སྦྱིན་པ་ནི། །ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཅིང་དག་པའི་གཞི། །བདེ་བར་འདྲེན་པར་
བྱེད་པ་ཉིད་དང་ནི། །རྗེས་སུ་སྤྱང་བཅས་ཆོལ་དང་གོས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ནོ། །

བཞི་པ་སྦྱོར་བ་དག་པའི་བྱེད་པར་ནི། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དག་གྱང་སྦྱོར་བ་མ་དག་ན་
སྦྱོན་དུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། །འཕགས་པ་སྦྱིས་བྱ་དམ་པའི་མདོ་ལས། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྤྲུལ་པ། །དག་སྟོང་དག་ལྟ་པོ་འདི་དག་ནི་སྦྱིས་བྱ་དམ་པའི་སྦྱིན་པ་དག་ཡིན་ཏེ། །ལྟ་
གང་ཞེ་ན། །སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་ནི་དད་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཀུས་པར་བྱས་ཏེ་
སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །རང་གི་ལག་པས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པ་ཡིན། །དུས་སུ་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་

པ་ཡིན། གཞན་དག་ལ་མི་གཞོད་པར་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་དག་གི་
 བན་ཡོན་བཅས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། སྦྱོན་པའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།
 སེར་སྣ་རྣམ་པར་སྤང་བའི་བྱིར་དད་པས་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་ནོ། །དུས་སུ་སྦྱོན་ནོ། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་རུང་བ་དངོས་པོ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་འབྲུགས་
 པའི་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་བྱིར་བསྟོ་སྤང་དུ་བྱས་ཏེ་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་ནོ། །སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་
 ལུས་ལ་སྤྱིང་པོ་སྤང་བའི་བྱིར་རང་གི་ལག་པ་ནས་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱམས་
 པ་ལ་གནས་ཏེ་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་ན་གཞོད་སེམས་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིང་
 རྩེ་ལ་གནས་ནས་བྱིན་ན་འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། དགའ་བ་ལ་གནས་ཏེ་བྱིན་ན་མི་འཛིགས་
 པ་སྦྱོན་པ་འཐོབ་པ་དང་། བཅད་སྟོམས་ལ་གནས་ཏེ་བྱིན་ན་མི་དགའ་བ་སྤོང་བ་དང་། རྣམ་
 པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་བྱིན་ན་འོངས་སྟོད་སྣ་ཆོགས་པ་འཐོབ་པ་དང་། ལན་ལ་མི་རེ་བ་
 ལ་གནས་ཏེ་སྦྱོན་པ་བྱིན་ན་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་སྤྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་རབ་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དག་སྟོང་དག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་
 བདུན་པོ་དེ་དག་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྦྱོན་པའི་ཕན་ཐོན་གྱི་མདོ་ལས། རང་གི་
 ལག་པས་བྱིན་པས་ནི་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུས་པར་བྱས་ཏེ་བྱིན་
 པས་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་ནད་དུ་གཞན་གྱིས་བཀུར་སྟེ་བྱ་བར་འགྱུར། དུས་སུ་བྱིན་པས་
 བྱི་ཞོར་རྣམས་དུས་སུ་འགྲུབ་སྟེ་རྒྱས་པར་འགྱུར། མཐུན་པ་དང་ཡིད་དུ་འོང་བ་བྱིན་པས་
 བྱི་མལ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་འོངས་སྟོད་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར།
 གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་སྦྱོན་པས་ནི་འོངས་སྟོད་བཅུན་པ་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར། མི་དགའ་
 བ་དང་དུ་ལེན་པའི་སྦྱོན་པས་ནི་འཁོར་སྤྱིང་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་སྦྱོན་པ་དེ་
 ལྟ་བུ་སྦྱོན་པ་ནི་ཆགས་པས་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། སྤང་བས་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། ཆོག་པ་ཟ་ཞིང་
 སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། བརྟམ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། དེག་ཅིང་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། ཆར་

བཅད་དེ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། ཁྱད་དུ་གསོད་ཅིང་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། སྦྱང་དེ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། ར་ཀླུ་ལ་གྱིས་ཁེངས་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། འགྲོད་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། ལྷག་མར་གྲུང་བ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད། རུལ་ཞིང་ཐུགས་པ་སྦྱོན་པར་མི་བྱེད་གྱི་སྦྱོན་པ་གང་དང་གང་སྦྱོན་པ་དེ་གྲུས་པར་བྱས་ཏེ་སྦྱོན་པར་བྱེད། ལྷ་མར་བྱེད། རི་མོར་བྱེད། མཚོད་པ་བྱས་ཤིང་བརྗོད་ནས་སྦྱོན་པར་བྱེད། མང་དུ་སྦྱོན་པར་བྱེད། བཟང་པོ་སྦྱོན་པར་བྱེད། རབ་ཏུ་དགའ་བས་སྦྱོན་པར་བྱེད་དགའ་ཞིང་མགུ་བས་སྦྱོན་པར་བྱེད། གཙང་བ་དང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱོན་པར་བྱེད། རང་གི་ལག་པས་སྦྱོན་པར་བྱེད། གྲུས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཞེས་དང་བཅས་པས་སྦྱོན་པར་བྱེད། བསམ་པ་དག་ཅིང་བཟང་ལ་དགེ་བས་སྦྱོན་པར་བྱེད། སེར་སྒྲ་མེད་པར་སྦྱོན་པར་བྱེད། བརྒྱམ་པ་མེད་པར་སྦྱོན་པར་བྱེད། ལྷམ་པ་མེད་པར་སྦྱོན་པར་བྱེད། འཛིགས་པ་མེད་པར་སྦྱོན་པར་བྱེད། རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡངས་པར་སྦྱོན་པར་བྱེད། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་བཞིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་འང་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་ཐུག་གི་གནས། མཚོད་པའི་ཡུལ། བཀྲར་བའི་འོས། བསོད་ནམས་གྱི་ཞིང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཡུང་པོ་ཆད་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་སྦྱབས་གྱི་དམ་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ནི་ཡུལ་ཆེས་གཉན་ཞིང་མ་དད་པ་དང་མ་གྲུས་པ་སོགས་གྱིས་ཉེས་པར་སྦྱོད་པའི་ཆ་ཕྱ་མོས་ཀྱང་རྣམས་སྦྱོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆད་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་མདོ་སྤེལ་ནས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོན་མཆོག་མཚོད་པ་ལ་མ་གྲུས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། གཙང་སྒྲ་མ་ཐོན་པ་དང་། ཆོད་ཡོད་དང་། བརྒྱས་བཅོས་དང་། ལེ་ལོ་དང་སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོན་གྱིས་མ་གོས་པར། དགོན་མཆོག་གི་དད་པ་དང་། བན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་གཤེས་པར་བྱས་ནས་སེམས་རབ་ཏུ་དྲངས་པ་དང་། དགའ་བ་དང་སྦྱོ་བ་ཆད་མེད་པའི་རང་ནས་བག་མེད་པའི་སྦྱོད་ལམ་གྱི་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་ཤིང་། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་ཅི་འབྱོར་བའི་མཚོད་པའི་ཡོ་བྱད་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་བཟང་བ། དངོས་གཙང་བ། བཀོད་ལེགས་པ། བསམ་པ་དག་ཅིང་སྦྱོར་བ་གྲུས་

པ་རང་གཞན་སྤྱི་མཐོང་ཡང་ཡིད་ལ་དྲངས་པ་དང་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་ལུས་པའི་བཀོད་པ་ཕུན་
སྤྱི་ཚོགས་པ་ལེགས་པར་བརྟུར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པ་ལས།
བཀོད་པ་བྱུང་བར་འཕགས་པའི་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་མཚོད་པར་
བགྱིད། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རིན་ཆེན་སེམས་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་དང་དམ་པའི་ཚོས། །དགོན་མཚོག་དྲི་མ་མེད་དང་སངས་རྒྱས་
སྤྱི་ལ། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་མཚོད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་རྣམ་པ་དག་པའི་མཚོད་པ་དངོས་ལ་དབྱེ་སྒྲོ་མང་ཡང་།

སྐབས་འདིར་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། སྤྱོད་མེད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོན་ཏེ། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་
ཞིང་གི་དམ་པ་དགོན་མཚོག་མཚོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་མེད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་ཟང་
ཟེང་དང་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཟང་ཟེང་གི་བྱུང་
བར་བཟང་སྤྱོད་སོགས་ནས་བརྟུན་པའི་གོ་རིམ་བཞིན། དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཚོད་པ་
ལ་། ཐོག་མར་དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཕན་ཡོན་ནི། འདུལ་བ་
ལུང་ལས། དག་སྤོང་དག་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དབུ་སྐྱ་དང་སེམ་མའི་
མཚོད་རྟེན་ལ་དད་པས་ཕྱག་འཚལ་བ་དེའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ནི། ཇི་སྤྱོད་དུ་ཆངས་པ་མཚུངས་
པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་མ་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཕྱག་
གི་བར་གྱི་དུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བདེ་བ་
ཐོང་ཞིང་། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཁང་བྱ་བཙུགས་
པ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ། གང་ལ་ལ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཕྱག་འཚལ་
ལོ་ཞེས་ཕྱག་འཚལ་བར་བྱེད་ན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ངས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་ཕྱ་རན་ལས་
བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོར། གང་ཞིག་སངས་

རྒྱལ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ལ། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་གཞལ་ཡས་བསྟེ་སྟང་བྱེད་པ་བས། །
གང་ཞིག་བྱི་དུས་མི་བཟད་བསྐྱལ་བ་འདི་ལ་ནི། །མཚོད་རྟེན་ཕྱག་འཆལ་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་
ཆེས་མང་ངོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་ལས་རྣམ་འབྱེད་ལས། རྟེན་
ལ་ཕྱག་འཆལ་བ། ཐལ་མོ་སྒྱར་བ། ཕྱག་དར་བྱེད་པ། གདུགས། གྲིལ་བུ། བ་དན། མེ་
ཏོག་ཐེང་བ། མར་མེ། བྱག་པ་དང་སྟོས། རོལ་མོ་སིལ་སྟན་རྣམས་སྤལ་བ་ལ་སོ་སོར་
ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་བཅུ་རེ་དང་། བ་བཟའ་སྤལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་གཉིས་འཐོབ་པར་གསུངས་
པ་སོགས་ནི་ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བྲིས་ཟིན་པ་ལ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་། རོ་རྩེ་བུ་བའི་རྒྱུད་ལས་
ཀྱང་། གང་གིས་སྟོགས་པ་བརྟན་བྱས་ནས། རྒྱལ་བའི་སྒྱུ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ནས། རྟེན་ལི་
བསོད་ནམས་འཛིག་རྟེན་དུ། གཟུགས་ཅན་གྱི་འཁོར་མི་འགྲུལ། ཞེས་སོ། བསྟོད་
པ་བགྱིས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། མདོ་ལས། སྟོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐར་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་པས་བསྐྱལ་
པ་དགའི་ཆོགས་འདུམ་པར་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་སྐལ་བཟང་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་
པ་དུས་མཁུན་རྒྱལ་པོ་ནི། སྟོན་དངགས་མཁན་ཆོ་བདེ་གཤེགས་ལྟ་མཆོག་ལ། ཆོགས་
སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་བྱས་ནས། རྟེན་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས། ཆོགས་བཅད་བཞི་པ་ལས། གང་གིས་ཆོགས་བཅད་འདི་བཞི་ཡིས། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བསྟོད་བྱེད་ན། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་སྟོང་དུ་ནི། རྟེན་པོ་འགྲོར་འགྲོ་
མི་འགྲུལ། ཞེས་དང་། གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། སུ་དག་རྒྱལ་བའི་གདུང་
ཕན་བསྟོད་བྱེད་པ། རྟེན་པོ་གྲིང་བུའི་སྒྱུ་དང་སྒྱུ་སྟན་དང་། སྒྱུ་སྟན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོབ་
པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པའང་འཐོབ་པར་འགྲུལ། ཞེས་དང་། རྒྱུད་ལས་ཀྱང་།
འདི་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཡང་དག་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེན་ཏེ། ལན་གཅིག་ཅུམ་ཞིག་
བརྟོན་པས་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྲུལ། ཞེས་སོ། རྟེན་ལ་མེ་

ཏོག་ཕུལ་བའི་པན་ཡོན་ཡང་། སློ་གོས་བཟང་མོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ལུ་མོ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཚོས་བཞི་དང་ལྷན་ན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཐང་དུ་རིན་
པོ་ཆའི་བདུ་ལ་བརྟུས་ཏེ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། བཞི་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱེ་མའམ་མེ་ཏོག་
ལྷུང་ལའམ། བདུ་ལམ། ཀྱུ་ལྷུང་ལམ། བདུ་དཀར་པོས་ལག་པ་བཀང་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐྱུ་གཟུགས་སམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་འབུལ་བ་དང་། གཞན་དག་
ལ་ཡང་གཞོད་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་བདུ་ལའི་གངན་
ལ་བཞུགས་པར་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ངེས་པར་རྒྱ་ཆེར་མོས་
བ་སྟེ། ལུ་མོ་ཚོས་བཞི་དང་ལྷན་ན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཐང་དུ་རིན་
པོ་ཆའི་བདུ་ལ་བརྟུས་ཏེ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཅོ། །ཞེས་དང་། སྤྱན་གཟིགས་མདོར། སུ་ཞིག་
དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་སྤངས། །དད་བསྐྱེད་འཛིག་རྟེན་མགོན་ལ་ཆར་དུ་གཏོར། །
དེ་ནི་མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་བསོད་ནམས་ལྷན། །རྒྱལ་སྤྱིད་གནས་ནས་རྒྱལ་བ་མཆོད་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། མཆོད་རྟེན་བསྐྱོར་བའི་ཚིགས་བཅུད་ལས། །མཁས་པ་གང་གིས་སངས་
རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ལ། །དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་སིལ་མ་སྤྱངས། །འཛམ་བུའི་ཆུ་
ཁྲུང་གསེར་སྣོད་འབུམ་བཞག་པ། །དེ་ནི་དེ་དང་མཆུངས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མེ་ཏོག་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིང་བ་ཕུལ་ན། སྤྱན་གཟིགས་མདོར། མེ་
ཏོག་སྤྱིང་བ་བྱས་ནས་སུ། །མཆོད་རྟེན་དེ་ལ་སུས་འབུལ་བ། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་སྤོངས་མི་
འགྱུར། །མི་ཡི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། །སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་འགོ་བར་འགྱུར། །དེ་ན་རིན་
ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི། །གཞལ་མེད་ཁང་པ་འཕྲོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གསལ་རྒྱལ་ལས།
སྤྱིང་བ་མེ་ཏོག་རྒྱ་ཆེན་ཆར་རྣམས་ཀྱིས། །སུ་དག་འདིར་ནི་རྒྱལ་བའི་གཟུགས་ལ་མཆོད། །
དེ་དག་ལྟ་དང་མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་དུ། །ཆ་བྱད་ཡིད་འོང་སྣ་ཚོགས་ལེགས་པར་བརྒྱན། །
ཞེས་དང་། མཁས་པ་སུ་དག་བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་ལ། །དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྤྱིང་

བ་འདོགས་བྱེད་པ། །གསེར་ཐེང་རིན་ཆེན་མང་པོས་ལེགས་སྤྲུམ་པ། །བསོད་ནམས་ལས་
ལྷན་དེ་ཡི་མགོ་ལ་ཐོགས། །སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་དག་ལ་རྒྱན་འཕྲུང་འདོགས། །དེ་དག་
དོ་གཤམ་རྒྱན་ཐེང་ལོར་བྱ་དང་། །གདུ་བྱ་དག་དང་དབྱེད་རྒྱན་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། །ལུས་
བརྒྱན་འཛིག་རྟེན་དག་ན་རྒྱ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཆོགས་བཅད་ལས། མཁས་པ་གང་
གིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ལ། །དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་ཐེང་བ་ཐོགས། །འཛམ་
བུའི་ཆུ་གྲུང་གསེར་ཁལ་བྱེ་བ་གཉིས། །དེ་ནི་དེ་དག་མཆུངས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །
སིལ་སྟན་ཏེ་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་འབྲུད་དཀྲོལ་བརྟུང་གསུམ་སྟེ་ཆོགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་མཆོད་
ན། །སྟན་གཟིགས་མདོར། །རོལ་མོའི་སྒྲ་ཡིས་མི་མཆོག་མཆོད་བྱས་ན། །མྱ་ངན་མེད་ཅིང་
དབང་ལྷན་རྒྱལ་པོར་འོངས། །མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་ཡིད་འོང་སྒྲ་ལྷན་འགྱུར། །དེ་སྒྲ་ཡན་ལག་
ཚང་ཞིང་དག་པ་འོངས། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་རོལ་མོའི་སྒྲ་ལུལ་བས། །ཟབ་
ཅིང་རིགས་པའི་སྟོབས་པ་སྟན་སུམ་ཆོགས། །ཡན་ལག་ལྷ་རྩོགས་ཡིད་འོང་ཆོག་དང་ལྷན། །
སྒྲ་སྐད་དག་གིས་འཛིག་རྟེན་འགོངས་པར་བྱེད། །ཅིས་དང་། རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ནི་
དྲིལ་སྟུལ་བས། །ཆོག་བཅའ་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྷན། །ཆངས་པའི་སྒྲ་དབྱུངས་ཡིད་
འོང་སྒྲེ་བ་བྱན། །ཞེས་སོ། །འབྲུ་མར་དང་སྟོས་སོགས་ཀྱི་བྱུག་པ་འབུལ་ན། །སྟན་གཟིགས་
ལས། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་སྟོས་བྱུག་སྟུལ་བྱས་ན། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་
འཛིགས་འགྱུར་ཆོ། །འཛམ་བུ་གླིང་དུ་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ནི་དེ་ཆོ་མཐོ་རིས་བདག་
པོར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གསལ་རྒྱལ་ལས། །སུ་དག་སྟོས་མཆོག་སྦྱར་བའི་འབྲུ་མར་ཀྱིས། །
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལྷག་བྱེད་པ། །དེ་དག་སྟོས་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་ཅན་དན་
ཀྱིས། །ལུས་བྱུགས་ནི་མའི་འོད་དང་འབྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གདུགས་དང་གྲུ་བྱེ་བ་
དན་རྒྱལ་མཆོན་ལྷ་ལྷེ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་ན། །སྟན་གཟིགས་མདོར། །འཛིག་རྟེན་སངས་
རྒྱས་འགྱུར་ཞེས་མོས་བསྟེད་དེ། །བཙམ་ལྷན་མཆོད་རྟེན་བ་དན་སྟུལ་བྱས་ན། །དེ་ནི་སྟེ་

བོ་མང་བོས་མཆོད་འོས་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་སྤྱད་དམ་པ་ཞི་བ་སྤྱོད། །ཅིས་དང་།
རྒྱལ་བསལ་སེམས་ཅན་མཆོག་ལ་རྒྱལ་མཆོན་སྤུལ། །འིང་པོར་མི་ཐོགས་ནོར་མང་རྟེན་པར་
འགྱུར། །ཤེས་རབ་མཐའ་ཡས་མཛོད་ནི་མང་ལྡན་འོང་། །སེམས་རྒྱུད་མི་འགྱུར་དམན་
པའི་སེམས་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱས་དམ་པ་མི་མཆོག་བཞུད་པའི་ཆོ། །འདྲེན་
པ་མཆུངས་པ་མེད་ལ་དད་བྱས་ཏེ། །སྟོན་པའི་སྐྱེ་ལ་ཉི་ཟེར་མི་འབབ་པར། །མེ་ཏྲག་མ་
ལི་ཀ་གདུགས་བཅོམ་ལྡན་སྤུལ། །དེ་ནི་ལས་མཛོས་དམ་པ་གྲུས་བྱས་པས། །ལྟ་དབང་
བརྒྱ་བྱིན་དུ་ནི་ལན་འབུམ་འགྱུར། །འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ན་ཆོངས་པའི་བདག་པོར་འགྱུར། །
ཞེས་སོགས་ནས། བཅོམ་ལྡན་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་གདུགས་འབུལ་བ། །རི་ལྟ་བུ་ཡང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་མི་འདོར། །བྱམས་ལ་གནས་གིང་མི་དམན་སེམས་སུ་འགྱུར། །དེ་ཡི་ཤེས་
པ་ནམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད། །ཅིས་པའི་བར་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པ་དང་། གསལ་རྒྱལ་ལས།
སུ་དག་ལ་ལ་མཆོད་རྟེན་སྐྱེ་གཟུགས་ལ། །དད་པའི་ཡིད་གྱིས་སྒྲ་རེ་འབུལ་བྱེད་ན། །དེ་
དག་ས་སྟེང་རྒྱ་མཆོའི་མཐར་ཀླས་པ། །མ་ལུས་དབང་བྱེད་རྒྱལ་གཅིག་དབང་བྱེད་འགྱུར། །
བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་དག་ལ་དགའ་བཞིན་དུ། །རྣམ་མང་རྒྱ་ཆེན་གདུགས་ནི་བཏགས་
པ་ཡིས། །ལྟ་མའི་འཛིག་རྟེན་དག་ན་གདུགས་འདྲ་བར། །ལྟ་དང་མི་ཡི་དབང་པོ་ལྟ་བུར་
འགྱུར། །མི་རྣམས་སུ་དག་སྐྱེ་གདུང་སྟིང་པོ་ཅན། །དྲི་མེད་བསོད་ནམས་འབྱུང་གནས་
གྱུར་པ་ལ། །བ་དན་མཛོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་འདོགས་པ་དང་། །མཐུ་དང་ལྡན་ཞིང་སྤྱིད་གསུམ་
མཆོད་གནས་འགྱུར། །བདེ་གཤེགས་མཆོད་རྟེན་ཅོད་པར་བཏགས་པ་ཡིས། །མི་དབང་
དཔལ་དང་ལྟ་དབང་དཔལ་ཐོབ་ཅིང་། །བདེ་བའི་མཆོག་ཀྱང་ཉམས་སུ་སྦྱང་གྱུར་ནས། །
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཅོད་པར་བྱུང་པར་འཐོབ། །ཅིས་སོ། །མར་མེ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་གསལ་
གྱི་སྒྲོན་མེས་མཆོད་ན། །སྤྱན་གཟིགས་མདོར། སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་མར་མེ་གཅིག་སྤུལ་
ན། །འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར། །སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་འཛམ་བུའི་གསེར་

གྱིས་གང་། །དེ་འདྲའི་དཔལ་དེ་ཟད་པར་བྱ་མི་རུས། །བདེ་གཤེགས་མཚོད་རྟེན་མར་མེ་
སྤུལ་བྱས་ན། །དེ་ཡི་ལུས་ནི་མདོག་ངན་ཡོངས་མི་འགྱུར། །གཟུགས་མཚོག་སྤྱི་ཞིང་ལག་
པ་གཟུབ་འདྲ། །སྤང་བ་ཐོབ་ནས་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ། །གལ་ཏེ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་
སངས་རྒྱས་ཞིང་། །ཡུང་འབྲུ་དག་གིས་སྤྱར་སྤྱར་གང་གྱུར་པ། །བགྲང་བ་དང་ནི་གཞལ་
ཞིང་བརྗོད་པར་རུས། །བདེ་གཤེགས་མར་མེ་གཅིག་སྤུལ་དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་དང་། གལ་
ཏེ་མི་མཐེད་འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདི་ཀྱན། །ཁོར་བྱ་རིན་ཆེན་བེད་རྒྱས་གང་བ། །ཟད་པར་
བྱ་རུས་སངས་རྒྱས་མཚོད་རྟེན་ལ། །མར་མེ་གཅིག་སྤུལ་དཔལ་དེ་ཟད་མི་རུས། །ཞེས་
དང་། །གསལ་རྒྱལ་ལས། དཔེ་མེད་མཚོད་རྟེན་མར་མེ་སྤུལ་བ་ཡིས། །ཡུངས་སྟོན་པོ་ཁ་
བྱེ་འདབ་འདྲའི་མིག་གསལ་ཞིང་སྤྲུག་ལ་མིག་གི་དཀྱུས་རིང་མཛེས། །དྲི་མ་མེད་པ་ལྟ་
ཡི་མིག་དང་ལྟ། །སྤྱད་ག་མཚོད་རྟེན་མར་མེ་དངར་བ་འབུལ། །དེ་དག་མིག་ཏུ་སྤྲུག་ཅིང་
མཚོད་རབ་རྒྱས། །མིག་གི་དཀྱུས་རིང་མཐོན་ཀའི་མདོག་དང་ལྟ། །སྦྱིས་པ་བྱད་མེད་
དག་གིས་བལྟ་བར་འོས། །མཚན་མོ་བྱབ་ཆེན་སྤྲུག་སྤར་ཐལ་སྤྱར་འཁོད། །འབྱོར་དང་
ལྟན་པ་མར་མེའི་སྟོང་བྱ་འབུལ། །དེ་དག་སྤྱིད་པ་གཞན་དུ་འབྲས་སྤར་ལྟ། །རིན་ཆེན་
རགས་པའི་འོད་གྱི་ལུས་ཀྱང་འཐོབ། །རྒྱལ་ལ་སྤུལ་བའི་མར་མེ་འཆི་བ་ནི། །དགའ་བའི་
སེམས་གྱིས་འདིར་ནི་དགའ་བ་ཞིན་དུ། །སྟིང་པོ་བསྐྱུལ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། །སྤྲུག་ལྟ་
དག་ཀྱང་ངེས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་འཕགས་པ་མར་མེ་འབུལ་
བའི་མདོ་སྟགས་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །སྤྱར་བ་དང་མ་སྤྱར་བའི་དྲི་ཞིམ་པོ་སྟག་པའི་
བདུག་སྟོས་གྱིས་མཚོད་ན། །སྤྲུག་གཟིགས་མདོར། གང་ཞིག་སྟོས་རྒྱ་ཡུང་འབྲུ་ཙམ་སྤང་
སྟེ། །བཙམ་ལྟན་མཚོད་རྟེན་རྣམས་ལ་བདུག་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་པན་ཡོན་བརྗོད་གྱིས་སེམས་
དྲངས་ཤིང་། །རྩལ་དང་དྲི་མ་སྟོངས་ལ་མཉན་པར་གྱིས། །དེ་ནི་ནད་མེད་གྱུར་ཅིང་སྟོགས་
ཀྱན་རྒྱ། །ནད་མེད་གྱུར་ཅིང་སྟོ་བརྟན་བག་ཡོད་ལྟ། །སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྟོད་ཆེ་བྱ་ངན་

འདུལ་། །སྒྲེ་པོ་མང་པོ་དགའ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་། །རྒྱལ་པོ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་བ་མཆོག་བཀུར་
འགྱུར་། །མཐུ་ཆེན་རབ་མཁས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། །གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་མཆོན་
གྱི་གོ་ཆ་ཅན། །འཛིག་རྟེན་དག་ན་ཡིད་འོང་དྲི་ལྗན་འཐོབ། །ཅིས་དང་། །གསལ་རྒྱལ་ལས།
སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ལ་ནི་དྲི་ཞེས་སྤུལ། །བདུག་སྒྲོས་རྒྱ་ཆེན་མང་པོ་ལྗན་སྒྱུར་དང་། །
ཨ་ག་རུ་ཡི་བདུག་སྒྲོས་སྤུལ་བ་ཡིས། །དེ་ཡི་ལུས་ཀྱན་སྒྲོས་རང་ལྗན་བར་འགྱུར། །ཞེས་
སོ། །དར་གོས་སོགས་ན་བཟང་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་སྤུལ་ན། །སྒྱན་གཟིགས་མདོར། །སུ་
ཞིག་དགའ་མགུ་སེམས་ཀྱིས་གོས་ཀྱིས་ནི། །བཅོམ་ལྗན་མཆོད་རྟེན་རྣམས་ལ་མཆོད་བྱེད་
ན། །དེ་ནི་གོས་མཛེས་བྱེད་བསྟོར་རྣམས་དང་། །ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་བྱངས་མཐའ་ཡས་རྟག་
ཏུ་རྟེན། །ཞེས་དང་། །གང་ཞིག་གོས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྗན་མཆོད་རྟེན་དང་། །འདྲེན་པ་མཚུངས་
མེད་རྣམས་ལ་མཆོད་བྱེད་པ། །དེ་འདྲིར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ལུས་ཐོབ་སྟེ། །སྤུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་མཆོན་གྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས། །བཅོམ་ལྗན་མཆོད་རྟེན་གོས་ཀྱིས་དགྱིས་བྱས་ན། །ལག་
མཐིལ་ནས་ནི་སུ་ཏིག་སྤེང་མཛེས་པ། །སྒྲ་ཆོགས་དག་དང་སེང་གའི་སྤེང་བ་དང་། །གསེར་
རྒྱད་རབ་མཛེས་བསྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། །གལ་ཏེ་རིན་ཆེན་རབ་མཆོག་
སྒྲ་བདུན་གྱིས། །སྟོང་གི་ཞིང་ཀྱན་རབ་ཏུ་བཀའ་བ་ཡི། །དེ་འདྲའི་དཔལ་འདི་ཟད་པར་
བྱ་བུས་གྱི། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་གོས་གཅིག་སྤུལ་བའི་མིན། །ཞེས་དང་། །གསལ་རྒྱལ་
ལས། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ནི་གོས་སྤུལ་བས། །བསོད་ནམས་བྱམས་པའི་ངོ་ཆའི་གོས་
གྲོན་ཏེ། །དགའ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྗན་སེར་སྒྲ་མེད། །མདོག་ཀྱང་འཇམ་ཞིང་ཁ་དོག་
གསེར་འདྲར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཁྱུར་གྱུ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་ཆག་ཆག་བཏབ་པ་དང་། །མཆོད་
ཡོན་སྤུམ་ཆབ་སོགས་དྲི་བཟང་པོའི་རིགས་ཀྱིས་མཆོད་ན། །གསལ་རྒྱལ་ལས། །སུ་དག་
དབྱིད་ཀྱི་དུས་ན་གཙང་མའི་རྒྱས། །མཆོད་རྟེན་ཉེ་སྒོར་རྩལ་རྣམས་ཞི་བྱེད་པ། །དེ་ལ་བུད་
མེད་རྣམས་ནི་དགའ་བ་ཞིན་དུ། །རྩལ་གཡལ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན་གྱིས་གཡོབ། །ཞེས་དང་།

352

བ་སོགས་བྱི་དོར་བགྱིས་ན། སྤྱན་གཟིགས་མདོར། འཛིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་མཚུངས་མེད་བསོད་
རྣམས་ཞིང་། དེ་ཡི་མཆོད་རྟེན་བ་རྒྱ་སྤྱུས་སེལ་བ། །བག་ཡོད་གྲུར་ནས་དེ་ནི་བདུད་རྒྱུ་
དུལ་། །དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ངན་སོང་ས་ཡང་སྟོང་། །རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་རུལ་བྲལ་བསྟེ་
སྟང་བྱེད། །རྟག་ཏུ་སྟོབས་ལྡན་འཁོར་ལོས་སྒྲུར་བར་འགྱུར། །མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་སྒྲིམ་ནས་
བསོད་ནམས་ལྡན། །རྒྱལ་པོ་ཀུན་གྱི་མཆོད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར། །ལྟ་ནང་ལྟ་ཡི་དབང་
པོས་མཆོད་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གསལ་རྒྱལ་ལས། ཐུབ་དབང་མཆོད་རྟེན་བྱི་དོར་
བྱས་པ་ཡིས། །ཤིན་ཏུ་ལྟ་ན་སྤྲུག་ཅིང་མིག་ཏུ་མཛེས། །བྱད་བཞིན་བཟང་ཞིང་བསྐྱེད་
མདོག་དང་ལྡན། །སྲིད་པའི་སྒྲོན་རྣམས་དང་ཡང་འབྲལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ལྟ་ཁང་
སོགས་ལ་ཐིགས་ཚགས་བྱས་ན། སྤྱན་གཟིགས་མདོར། འཛིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་
ཞེས་ཏེ། མོས་པ་བསྐྱེད་ནས་མཆོད་རྟེན་རྩ་སྒྲིམ་སེལ། །དེ་ཡི་པན་ཡོན་དེ་དག་ངས་བཤད་
ཀྱིས། །ཐ་བ་དྲི་སོལ་དྲངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཉོན། །མཐུ་ཆེན་སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་བྱད་འཕགས་
པ་། །རྒྱལ་བ་དམ་པ་མའོངས་དུས་ན་མཐོང་། །དེ་དག་མཆོད་པ་དམ་པ་མཆོག་གིས་མཆོང་། །
དེ་ནི་གཞར་ཡང་དད་པ་དམ་པ་འཕྱོང་། །སངས་རྒྱས་སྟོབས་བརྩུ་དེད་དཔོན་དེས་མཐོང་
ནས། །འབྲེན་པ་མཚུངས་པ་མེད་ལ་མཆོད་པ་བྱས། །མཆོན་གྱི་གོ་ཆར་རྒྱས་པའི་སངས་
རྒྱས་སུ། །འགྱུར་ཞེས་ཐུགས་དགུས་དེ་དག་ལུང་ཡང་སྟོན། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
སོ། །མཆོད་རྟེན་སོགས་ཞིག་རལ་དུ་གྲུར་པ་བཅོས་པ་དང་སྤྱི་གཤམ་གཙང་ཁང་སོགས་བྱས་
ན། །གསལ་རྒྱལ་ལས། མི་རྣམས་གང་དག་རྩ་གིང་སོ་ཕག་གིས། །འཛིག་རྟེན་སྐྱེ་མའི་སྤྱི་
གཤམ་རིགས་པས་བྱེད། །ཡང་ན་གཞན་དག་བྱེད་དུ་འཇུག་གྱུར་རུང་། །དེ་དག་འགོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་སྒྱུབས་འདྲར་འགྱུར། །མི་རྣམས་གང་དག་རྒྱལ་བའི་གཙང་ཁང་བྱེད། །དེ་དག་
འགོ་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་བ་ན། །ལྟ་དབང་གནས་འདྲའི་ཁང་ཁྲིམ་འོད་འབར་བ། །དུས་
ཆོགས་ཀུན་ཏུ་བདེ་ལྡན་ཐོབ་པར་འགྱུར། །མཐོ་རིས་ལམ་བཟང་འབྲས་བུའི་གནས་རྣམས་

སྤྱོད་ །བསྐྱལ་པར་དགའ་བྱེད་རྟག་ཏུ་དགའ་བཞིན་དུ། །ཆེན་པར་བྱེད་ཅིང་མུ་ངན་མེད་
པ་དང་། །ཐ་མར་ཞི་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གང་དག་འཇའ་ཁྲགས་འདྲ་བའི་
རྟ་བབས་མཛེས། །ཐུབ་པའི་ཆབ་སྒྲོལ་སྤྱོད་བྱེད་དེ་དག་ནི། །སྤྱིད་པ་གཞན་དུ་ཁང་བྱིམ་
སྒྲོ་དང་བཅས། །རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་རྣམས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །མི་རྣམས་གང་དག་སྟོན་
པའི་སྐྱ་གདུང་ཁང་། །བསྐྱུང་བྱིར་དད་པས་འོབས་དང་སྒྲོ་འཇུགས་པ། །དེ་དག་ཆོ་རབས་
གཞན་དུ་དག་རྣམས་ཀྱིས། །དཔལ་ཡོན་རྣམས་དང་བྲལ་བར་ཡོངས་མི་རུས། །མི་རྣམས་
སྤྱད་ག་མཆོད་རྟེན་རྟེན་པ་རྣམས། །གཞན་གྱི་དོར་བྱེད་མ་ཡིན་རང་གི་སྒྲོས། །རལ་ཆོམ་
བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ནི། །ལུས་བཟང་ཡོན་ཏན་དམ་པས་བརྒྱན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
དགེ་རྩ་ཡོངས་འཛིན་མདོར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་མཆོད་པ་དང་། །བྱིར་
བཅོས་པ་དང་། །བྱི་དོར་བཀྱིས་པས། །གཟུགས་དང་། །དལ་བ་དང་། །ཡང་དག་པར་སྤང་
བ་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་ལྟ་བའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཆོག་རྣམ་པར་དག་པ་བཞི་རྗེས་
སྤྱའོ་ཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་། །འཕགས་པ་བདུད་རྩི་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
མདོ་ལས། །འདི་ལྟ་སྟེ། །རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཆོས་སྦྱིན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྦྱིན་པ་དང་། །ཆད་མེད་པ་བཞི་བསྒྲོམ་པ་དང་། །མཆོད་རྟེན་རྟེན་པ་
གསོས་པ་དང་། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མོས་པར་བྱ་བ་སྟེ། །བྱམས་
པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཆོས་ལྡེ་བོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་བདུད་ཀྱི་རིས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བགོགས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། །བདུད་ཀྱི་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདའ་བར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་པ་དང་། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་བརྩེ་བའི་བྱིར་ཆོ་རིང་དུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་
པ་དང་། །ལྷུང་དུ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལྟ་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་སོགས་ལ་ཞལ་བ་དང་
ཆོན་རྩི་སོགས་ཐུལ་ན། །གསལ་རྒྱལ་ལས། །སྤྱད་ག་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་

ལ། །ས་དང་ཕྱི་བས་ལྷག་པ་དེ་དག་ནི། །ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་ལུས་མདོག་སྤྲུག་པ་དང་། །རྣམ་
དག་མ་མེད་བདེ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །སུ་ཞིག་སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་སྐྱེ་
གཟུགས་ཁང་། །ཆོན་ཅི་སྤྲོ་ཆོགས་དག་གིས་མངོས་བྱེད་པ། །དེ་ནི་བདེ་གསལ་གསེས་མངའ་
བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས། །སྤྲོ་ཆོགས་ལྷན་པ་ཀུན་གྱིས་བརྟེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །ཐུབ་
དབང་མཆོད་རྟེན་དོ་ཐལ་བྱུགས་པ་ཡིས། །ལྷ་མིའི་འཛིག་རྟེན་དག་ན་ཆོ་རིང་ཞིང་། །ལུས་
སེམས་ནད་དང་མུ་རན་བྱེད་སྤངས་ཏེ། །ཏྲག་ཏུ་སྦྱིད་ཅིང་ནོར་གྱིས་སྤྲུག་པར་འགྱུར། །
ཞེས་སོ། །མཆོད་རྟེན་དང་སྐྱེ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཕྲ་རྒྱན་སོགས་སྤུལ་ན། །དེ་ཉིད་ལས།
སྐྱེ་བོ་སུ་དག་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་ལ། །རིན་ཆེན་འབར་བ་ཡིད་དང་འཐད་པ་རྣམས། །
འབུལ་བ་དེ་དག་རིན་ཆེན་བདུན་པོ་དང་། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་རིན་ཆེན་དྲི་མེད་འཐོབ། །
ཅེས་དང་། །ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ལྷ་བ་ཉ་འབྲ་བའི། །མེ་ལོང་སྤྲུག་གུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ལ་འབུལ། །
དེ་དག་ཆོ་རབས་བརྒྱད་པ་རྣམས་སུ་ཡང་། །ལྷ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བལྟ་བར་འོས་པར་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། །སྤྲོ་གཟིགས་མདོར། །དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མགུ་བའི་ཤུགས་བསྐྱེད་དོ། །
བཙོམ་ལྷན་མཆོད་རྟེན་ནོར་བུའི་བྲུ་བ་འབུལ། །དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་མཆོན་གྱི་གོ་ཆ་ཅན། །མཐུ་
ཆེན་སྤྲ་མ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དག་འདུན་ལ་ཆོས་སྟོན་སོགས་
ཞལ་བས་བཟང་བརྒྱུད་རིགས་སྤུལ་ན། །གསལ་རྒྱལ་ལས། །སུ་དག་རབ་ཏུ་བྱུང་དང་མཆོམས་
པ་ཡི། །ཁ་བས་བཟང་པོ་དག་འདུན་སྦྱིན་བྱེད་པ། །དེ་དག་འཁོར་བའི་དགོན་པར་གནས་
པ་ན། །ཁ་བས་ཁ་དོག་རོ་ལ་སོགས་ལྷན་འཐོབ། །སུ་དག་རབ་ཏུ་བྱུང་དང་མཆོམས་པ་
ཡི། །བརྒྱུད་བ་རྒྱ་ཆེན་དག་འདུན་སྦྱིན་བྱེད་པ། །དེ་དག་འཁོར་བའི་དགོན་པར་གནས་
པ་ན། །བརྒྱུད་བ་ཁ་དོག་རོ་ལ་སོགས་པ་འཐོབ། །ཅེས་དང་། །སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་བསྟན་
པ་ལས། །ཁ་བས་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན་ནི། །དེས་ནི་ཆོ་དང་ཁ་དོག་དང་། །སྦྱོབས་དང་བདེ་བ་
ལྷ་པ་སྦྱོབས། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་བྱིན་པ་ཡིན། །ཁ་བས་བྱིན་པས་དགའ་བ་དང་། །ཆོ་

རིང་བདེ་སྦྱིད་སྟོབས་ལྡན་འབྲུང། སྦྱིད་ཅིང་བརྟན་པ་དེ་དག་ནི། རྩོགས་མེད་སྟོབས་པ་
ལྡན་པར་འབྲུང། ལྷག་ཅིང་ཁོར་མང་དཔལ་དང་ལྡན། མི་ནི་དེས་གིང་སྟོ་ལྡན་ལ། བསོད་
ནམས་ལྡན་ཞིང་མཁས་ལ་ཞི། ཁ་ཟས་བྱིན་པས་དེ་ལྟར་འབྲུང། ཞེས་དང་། སྒོམ་བྱིན་
པས་ནི་མཁས་པ་དེ། གྲུག་རྩ་འབར་ཞིང་རབ་འབར་བའི། ཡི་དྲུགས་ཉམས་པར་མི་སྦྱེ་
ཞིང་། སྒོམ་པའི་གཞོན་པ་འབྲུང་མི་འབྲུང། ཞེས་སོ། བོས་སྤུལ་ན། དེ་ལས། བོས་སྦྱིན་
གིན་རྩ་དཔལ་དང་ལྡན། རྟག་རྩ་རིགས་ལྡན་གཟུགས་བཟང་ཞིང་། མི་དེ་ངོ་ཚར་གཤེས་
པར་འབྲུང། མི་ནི་གྲགས་ལྡན་སྐལ་དང་ལྡན། ཞེས་སོ། བཀནས་མལ་སྤུལ་ན། དེ་ལས།
གཞལ་མེད་ཁང་གནས་སྦྱིན་བ་ཡིས། གང་དང་གང་དུ་སྦྱེས་པ་ན། བྱིས་དང་གནས་དང་
ཡུལ་འཁོར་གྱིས། བདག་པོ་དང་ནི་གཙོ་བོར་འབྲུང། ཞེས་དང་། མལ་དང་སྤུས་རྣམས་
སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་མི། བརྟན་བཅོས་དག་ལ་མཁས་པར་སྦྱེ་བར་འབྲུང། ཞེ་གནས་
འཕྲོ་བཅོམ་ཅིང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱིན་པ་དང་། བརྟ་ལས་བྱུང་གཟི་ཅན་གཞོན་ལྟར་འབྲུང། ཞེས་དང་།
སྤྱ་ཆོགས་རིན་ཆེན་བདུན་ལས་བྱས། འཕང་དུ་དཔག་ཚད་གཉིས་ཡོད་པ། ཁོར་ཁོར་
ཡུག་དཔག་ཚད་གཅིག ཁི་རབ་བཞིན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་། ཁིན་ཆེན་ཕྱོག་གིང་བརྒྱས་བསྒྲོར་
ཞིང་། བཀའ་མེད་ཁང་གིས་ལེགས་པར་བརྒྱན། གྲིལ་བྱ་གཡེལ་ཁའི་དྲུ་བས་བཀའ། འ
ཁོར་བྱ་རིན་ཆེན་སྤྲོས་གསལ་བ། ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྦྱོད་རྣམས་ལ། ཁྱིའུ་སྟན་དང་
སྟེགས་བྱིན་པས། འཁོར་བ་དག་ན་འཁོར་བའི་ཆོ། དེ་འདྲའི་སྟན་ནི་འཕྲོ་བུ་པར་འབྲུང། འ
ཞེས་སོ། སྤྲོན་སོགས་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་སྤུལ་ན། ཅི་དང་སྤྲོན་གྱི་སྦྱིན་པ་ཡིས། ཁྲ་བ་ཉ་
ལྟར་ནད་མེད་ཅིང་། གཞོད་རྒྱུད་སྦྱིད་ཅིང་བདེ་བར་གནས། མི་རྣམས་ཆོ་ནི་རིང་བར་
འབྲུང་། ཞེས་དང་། ཡོ་བྱད་རབ་རྩ་བྱིན་པ་ཡིས། གང་དང་གང་དུ་སྦྱེས་པ་དེར། རྣམ་
པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་འབྲུང། ཞེས་སོ། འདོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་ལ་བསྒྲོར་བ་བྱས་ན། སྤྲོན་གཟིགས་ལས། སྟོག་ཆགས་ཀུན་ལ་ཕན་

པའི་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །འཛིག་རྟེན་མགོན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། །
སུཞིག་བསྐྱོར་བ་བྱེད་པ་ནི། །ཆོར་བས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱད་པ་སྤྱོད་པའི་
ཆོ། །དྲན་དང་ལྷན་ཞིང་སློ་གྲོས་ལྷན། །བསོད་ནམས་ལྷན་ཞིང་འཛིགས་མེད་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། གསལ་རྒྱལ་ལས། སུཞིག་དད་པས་སྤུབ་པའི་མཆོད་རྟེན་ནམ། །སྒྲིག་ཐུགས་
དག་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱེད་པ་སྟེ། །ཕྱི་མའི་ཆོན་དག་ཆེན་མས་ཀྱིས་བཏུད། །བཟང་པོའི་
སྤོང་འགྱུར་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྷན། །ཞེས་དང་། །བྱང་པར་མཆོད་རྟེན་བསྐྱོར་བའི་ཆོགས་
བཅད་ལས། མཆོད་རྟེན་བསྐྱོར་བ་བྱས་པ་ཡིས། །ལྟ་སྒྲུ་གནོད་སྦྱིན་དྲི་བ་དང་། །ལྟ་མིན་
མཁའ་ལྷིང་མིའམ་ཅི། །ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་མས་མཆོད་བྱེད་འགྱུར། །དལ་བ་བརྟེན་དཀའ་ཐོབ་
གྱུར་ནས། །སྐད་ཅིག་གཅིག་ཙམ་བར་དུ་ཡང་། །མཆོད་རྟེན་བསྐྱོར་བ་བྱས་པས་ནི། །མི་
ཁོམ་བརྒྱད་རྣམས་སྤོང་བར་འགྱུར། །དྲན་དང་ལྷན་ཞིང་སློ་གྲོས་ལྷན། །ཁ་དོག་ལྷན་ཞིང་
མཛངས་པ་དང་། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མཆོད་པར་འགྱུར། །ལྟ་དང་དེ་བཞིན་མི་རྣམས་ཀྱིས། །
ཆོ་རིང་བ་ཡང་དེ་ཡིས་འཐོབ། །གསལ་བ་ཆེན་པོའང་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས།
དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི། །སེམས་ཀྱི་ཆོད་མེད་བཞི་པོ་དང་། །རྩ་འཁྲུལ་རྒྱུ་པའི་དབང་
ཡང་འཐོབ། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དང་། །དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་
དང་། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་འབྲས་བྱ་འཐོབ། །མདོན་གཤམ་དུག་དང་ཟག་པ་མེད། །ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡི། །དག་བཙོམ་རྩ་འཁྲུལ་ཆེན་པོར་འགྱུར། །འདོད་ཆགས་
ཞེས་སྤངས་པ་དང་། །འཁོར་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡི། །རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་
པར་འགྱུར། །འཛིག་རྟེན་དག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཆོན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྒྱན་པ་
དང་། །གསེར་གྱི་སྒྲུ་མདོག་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ལུས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་བསྐྱོར་བ་ཡིན། །དག་
གི་ལས་ཀྱང་བསྐྱོར་བ་ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་བསྐྱོར་བ་ཡིན། །སྟོན་ལམ་བཏབ་པའང་
བསྐྱོར་བ་ཡིན། །འདིར་ནི་བསྐྱོར་བ་བྱས་པ་ཡི། །བགྲོད་དཀའ་བདེ་དགྱུར་དོན་རྣམས་

འབྱུང་། །འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ལ། །བསྐྱོར་བ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་། །
 དེ་ནི་ཆོག་ཙམ་ཉི་ཆོ་ཡིས། །ལེགས་པར་བསྟན་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་
 གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདི་དག་ཏུ་གསུངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 གྱི་རྟེན་སྦྱི་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། མཆོད་རྟེན་
 དང་ནི་རིམ་དང་། །སྦྱ་གཟུགས་བྱེད་དུ་གཞུག་པ་དང་། །མཆོད་དང་བཀྲུར་སྟེ་བྱ་བའི་
 བྱིར་། །གང་དག་མཚན་ནི་དྲན་བྱེད་པ། །བྱང་ཆུབ་བྱིར་ནི་གནས་པ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་
 ཐར་པ་ཐོབ་པར་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། བདེ་གཤེགས་རིང་བསྐལ་
 ལ་ནི་ཅུང་ཟད་དང་། །སིལ་སྟན་གཅིག་བརྒྱུད་པ་ཡི་སྦྱ་བྱང་ངམ། །མེ་ཏོག་གཅིག་ཙམ་གྱིས་
 བྱི་མཆོད་པ་དང་། །བདེ་གཤེགས་གཟུགས་དག་ཅིག་ངོས་བྱིས་པ་ལ། །འབྲུགས་བཞིན་
 པ་ཡི་སེམས་གྱིས་མཆོད་ན་ཡང་། །དེ་དག་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མཐོང་། །མཆོད་
 རྟེན་དག་ལ་གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར། །ཡོངས་སུ་ཆང་བའམ་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་གམ། །ཡང་
 བ་མགོ་བོ་སྐད་ཅིག་བརྟན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་ལན་གཅིག་ལུས་ཀྱང་བརྟན་པ་དང་། །གང་
 གིས་རིང་བསྐལ་གནས་པ་དེ་དག་ལ། །གཡེངས་པའི་སེམས་གྱིས་ཐུག་འཆའ་སངས་རྒྱས་
 ཞེས་། །ཆོག་གཅིག་ལན་འགའ་བརྗོད་པར་བྱས་པ་ཡང་། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་འདི་འཐོབ། །ཅིས་དང་། །དགོན་མཆོག་སྦྱིན་ལས། །རིགས་གྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ནི་ཆོས་གྱི་སྦྱ་སྟེ། །རིགས་གྱི་བྱ་དག་ཆོས་མཆོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 མཆོད་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས། མདོར་ན། ས་སྟོང་འཁོར་ལོ་བརྒྱུད་པའི་མདོ་ལས།
 །ཁམས་གསུམ་དག་ན་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ། །ཐམས་ཅད་དགོན་མཆོག་མཆོད་ལས་བྱུང་བ། །
 །དེས་ན་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པར་འདོད་པས། །དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་མཆོད་ལ་བརྩོན་བྱ། །
 །ཞེས་དང་། །འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་གྱི་མདོ་ལས། །དེ་ལྟའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་འདི་
 ཐོས་ནས། །མེ་ཏོག་སྤེང་བ་རྒྱལ་མཚན་གོས་མཆོག་དང་། །རོལ་མོ་སྦྱ་དང་གདུགས་དང་

བྱུག་བདུག་གིས། །མགོན་པོ་མཆོད་ལ་སངས་རྒྱས་འགྱུར་བར་གྱིས། །ཞེས་སངས་རྒྱས་
བྱུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་གྱིས་རྗེས་སུ་འདོམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་དངོས་
སུ་བཞུགས་པ་དང་། ད་ལྟར་ཉེན་ལ་མཆོད་པ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མདོ་ལས། དྲང་སྟོང་ཆེན་པོ། གང་ལ་ལ་ཞིག་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་པར་
སྒྲིན་པ་ནི་མཚུངས་གིང་འདྲའོ་ཞེས་ང་འཆད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནི་གཟུགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་ལ་ཞིག་གང་འདུག་པའམ། ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་
པ་ལ་མཆོད་ན་སེམས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་
མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ད་ལྟ་ང་ལ་མཆོད་པ་དང་། །མ་འོངས་སྐྱེ་གཟུགས་མཆོད་པ་གཉིས། །
བསོད་ནམས་མཉམ་ཞིང་རྣམ་སྒྲིན་མཉམ། །འདི་གཉིས་ཐ་དད་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་
དང་། རྒྱལ་བ་བྱ་བ་འདས་པ་དང་། །གང་དག་ད་ལྟ་བཞུགས་པ་ལ། །གང་ཞིག་དད་པས་
གྲུས་མཆོད་པ། །སེམས་དག་བཞི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །བསོད་ནམས་སྤང་པོ་མཉམ་པར་
འཐོབ་། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལུང་རྣམས་འབྱེད་ལས། ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་
ལག་ཁང་། །མལ་སྟན་འཛོལ་ནར་མ་དང་། །སྒོ་བྱར་ནད་པའི་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་
ངན་ཆོན་སྒྲིན་པ་ནི། །རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདུན་དང་། །བྱད་པར་དབུས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་
སྒྲིན་པ་དང་། །ཉན་དང་སྒྲོག་དང་ལེན་པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་ཏྲོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་
སེམས་པ་དང་སྒྲོམ་པའོ། །སྟོན་པ་འདི་བཅུའི་བདག་ཉིད་ནི། །བསོད་ནམས་སྤང་པོ་དཔག་
ཏུ་མེད། །ཅེས་ཆོས་སྟོན་བཅུར་གསུངས་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་བྱ་བ་གལ་
པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱོད་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི། མདོ་ལས། ཚངས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་། རིམ་གྱོ་སྤྱོད་མེད་པའོ། །མཆོད་པའི་ལས་སྤྱོད་
མེད་པ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་ངོ། །གསུམ་གང་ཞེན། སྤྱོད་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་
འཛིན་པ་དང་། རི་ལྟར་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ནི་སྤྱིར་བཤད་ཟིན་ལ། དམ་པའི་ཆོས་བཟུང་བའི་ཕན་
ཡོན་ནི། སྦྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་ཉན་འཆད་སྒྲོམ་སྒྲུབ་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་
ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། སྤྱོད་མེད་རྒྱལ་ཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡི་འཛིན་
ཏེན་ཁམས་འདི་ནི། གསེར་གྱིས་བཀའ་སྟེ་བདེ་གཤེགས་ལུལ་བ་བས། གང་གིས་ཆོས་
ཀྱི་མཛོད་འདི་ཐོས་ནས་ནི། མོས་པའི་བསོད་ནམས་འདི་ནི་བྱད་པར་འཕགས། གང་
གིས་འཛིན་ཏེན་ཁམས་ཁྱི་རིན་ཆེན་བཀའ་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུལ་བ་
བས། །གང་གིས་མདོ་སྟེ་འདི་ལ་འཇུག་བྱས་པ། །བསོད་ནམས་དེ་ལ་སྤྱོད་མས་བསྐྱེད་དུ་
མེད་། །གང་གིས་འཛིན་ཏེན་ཁམས་ནི་སྤྱོད་ཐུག་བཅུ། །རིན་ཆེན་བཀའ་སྟེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་
པ་བས། གང་གིས་མདོ་འདི་བཏོན་ནས་སྦྱོན་པ་ཡི། །བསོད་ནམས་དེ་ཡི་ཆ་ནི་སྤྱོད་མ་མིན། །
ཞིང་ནི་བྱེ་བ་བྲག་ཁྱིམ་སྤྱོད་གི་ཁམས། །རིན་ཆེན་བཀའ་སྟེ་འཛིན་ཏེན་སྤྱོད་དཔོན་སྦྱོབ། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་ལུལ་བ་བས། གང་འདིར་ཆུལ་འདིར་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་
དང་། །ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་སུ་གང་གའི་བྱེ་སྟེད་ཞིང་། །རིན་ཆེན་བཀའ་སྟེ་རྒྱལ་ལ་ལུལ་
བ་བས། རི་ལྟར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་གང་གནས་པའི། །བསོད་ནམས་དེ་ལ་མཉམ་པ་ཡོད་
མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །ལྟག་པར་བསྟན་པ་འཛིན་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་དེང་སང་ལྟ་བུར་དམ་
པའི་ཆོས་བཟུང་བའི་ཕན་ཡོན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། སྦྱོར་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་ལས།
འཛིན་ཆེ་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་ཆོས་བཟུང་བ། །མཐུ་དང་སྦྱོབས་དང་ལྟན་ཞིང་བརྩོན་འགྲུས་

ལྷན་། །མི་དམན་པ་རྣམས་ཀུན་དུ་རྣམ་པར་རྒྱུ། །སངས་རྒྱས་བརྒྱ་སྟོང་དག་ལ་བསྟེན་བཀུར་
བྱེད་། །འཛིག་ཆོ་རྒྱལ་བ་མཆོག་གི་ཆོས་བཟུང་བས། །མཆོག་ཏུ་རབ་མངོས་གཟུག་ལྷན་
ཤེས་རབ་ལྷན། །མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་མཆོག་ཏུ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད། །རྒྱལ་པོ་མཁས་པ་མཛེངས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས། །ཞེས་སོགས་ནས། །གང་གིས་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྣམས་དང་། །
བརྒྱ་དང་བྱེ་བ་བགང་དག་ལ། །བསྐྱལ་པ་གཞུང་བྱེ་མ་སྟེད། །དེ་སྟེད་བསྐྱལ་པར་བཀུར་
བ་བས། །འཛིག་རྟེན་མགོན་གྱི་གསུངས་པ་ཡི། །དམ་ཆོས་འཛིག་ཆོ་གང་ཞིག་གིས། །
ཉིན་དང་མཚན་དུ་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་བསོད་ནམས་བྱུང་པར་འཕགས། །ཆོས་འཛིག་
དུས་སུ་ཆོས་འཛིན་པ། །སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། །སངས་རྒྱས་ཡི་ཤེས་རབ་
གནས་པ། །ང་ལ་དེས་ནི་མཆོད་པ་བྱེད། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་འཛིག་པའི་ཆོ། །སྟོན་པའི་
བསྟན་པ་བསྐྱུང་བྱེད་པ། །བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་སྟོང་རྣམས་སུ། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་རྒྱུད་མི་འགྱུར། །
ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ནི་ནད་ཀྱིས་བཏབ་མི་འགྱུར། །ནམ་ཡང་ཐོག་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །སྟོན་པའི་བསྟན་པ་བསྐྱུངས་བྱས་ན། །བཟོད་པ་སྤུངས་སུ་མཆོགས་པ་དང་། །
དེས་དང་གསལ་དང་མཉེན་པ་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
སོགས་དང་། །གང་དག་ཕྱིན་ཆད་མདོ་སྟེ་འདི་འཛིན་པ། །དེ་དག་ཏུ་ཏུ་དང་མཐུན་
པའི་སྤྲུལ། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་བཟོད་ཀྱང་། །དེ་དག་བསྐྱེད་པ་མཐར་
ནི་ཕྱིན་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་བྱས་གཞོ་ཡིན། །རྒྱལ་བ་རྣམས་
ཀྱི་མཛོད་འཛིན་ཡིད་བརྟེན་ཞིང་། །ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ཡིན། །
སངས་རྒྱས་སྟུན་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཞིང་མང་པོ། །རིན་ཆེན་བཀའ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
ལ་སྤུལ། །ཟད་པའི་དུས་ན་རི་ལྷར་ཆོས་འཛིན་ལྷར། །བསོད་ནམས་སྤང་པོ་དེ་ཙམ་འཕེལ་
མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་པན་ཡོན་རྣམས། །བསྐྱལ་པ་རྒྱན་མི་

འཆད་པར་བརྟེན་བྱས་ཀྱང་། །དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་ཕན་ཡོན་འདི་དག་ནི། །བརྟེན་པས་
མཐའ་མར་ཕྱིན་པར་མི་འབྲུང་རོ། །ཞེས་དང་། བཅ་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་
ལས། རི་ལྷར་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་སྟོང་བརྟེན་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པའི། །བསོད་ནམས་དེ་ཡང་
ཆད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྷར་ཐོས་པའི་དོན་རྒྱལ་བཞིན་
དུ་སྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛིག་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི་བཅུ་སྟེ། སེམས་སྟོག་པ་མེད་པ་
དང་། བག་ཡོད་པར་གནས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་། སྦྱོད་པ་ལ་དད་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ནེམ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་བྱས་པ་གཞོ་བ་དང་། ཆོས་
མི་སྦྱོང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པར་གནས་པ་དང་། དུལ་བའི་རྗེས་སུ་འཐབ་པ་དང་།
སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་བཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། གཞོན་ནུ་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛིག་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །
ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་གི་འཕོས་ནས། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་
ཁམས་སུ་འགོ། །ཆོད་བག་མེད་ལས་ཆོས་བཟང་མཆོག་ཐོས་ནས། །སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་
ལ་བཟོད་པ་འཐོབ། །ཅིས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །བྱད་པར་སྦྱིན་སོགས་ལས་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པའི་ཕན་ཡོན་ཀྱང་། མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལས་
ལྷ་ཡི་ལོ་སྟོང་དུ་དཀོན་མཆོག་ལ་ཅི་དགོས་པ་བྱིན་པ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་
ཞིག་གིས་ཐ་ན་སེ་གོ་ལ་གཏོགས་པ་བྲིད་དུ། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའོ། །འདུ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ནི་སྟུག་བསྐྱལ་བའོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པའོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ། །སྟམ་དུ་དབྱེད་ན་དེ་དེ་བས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་པ་བསྦྱེད་
པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། བྱམས་པ་སེང་གའི་སྦྱ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་

འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཀའ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་ལོ་འབུམ་གྱི་བར་དུ་ཉིན་ལན་གསུམ་མཚན་ལན་གསུམ་དུ་སྤུལ་བ་བས་ནི། གང་
གིས་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེན་ཞིང་ཚུལ་བྱིམས་གྱི་སྤང་པོ་ལ་གནས་པ་དེས། མཁན་པོ་ལས་
ལུང་མཐོན་ཏེ། ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ཐ་ན་ཆོག་བཞི་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། འདྲ་
འཛི་ལ་སྐྱག་ནས་དགོན་པར་གོམས་པ་བདུན་པོར་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་
དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལུ་བྱུང་འཛིན་གྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མེ་ཏྲག་སྒྲ་ཆོགས་
ལ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཆོད་པ་བས། གང་དགོན་པར་གནས་
ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་ཐ་ན་སེ་གོལ་གཅིག་གཏོགས་པ་ཙམ་དུ་བསྐྱོམ་ན།
སྒྲ་མ་དེས་སྟོང་ནས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་གྱི་བར་གྱི་ཆ་དང་གྲངས་ནས་རྒྱ་བའི་བར་དུ་
ཉེ་བར་མི་འགྲོ་བར་གསུངས་སོ། །ཉན་པ་སོགས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའང་། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། སྤྱི་རིའི་བྲ། གང་གིས་བསྐྱལ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཉན་
པ་བས། གང་གིས་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་གཅིག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
བསྐྱོམས་ན་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །སྤྱི་རིའི་བྲའི་དེ་ལྟ་བུས་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་གཞན་ལ་ནན་གྱིས་གདམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གཙུག་ཏོར་ཆེན་
མོའི་མདོ་ལས། བསྐྱལ་བ་མང་པོར་བྲོས་པ་དང་བསམ་པ་བས་ནི་ཉིན་གཅིག་ཆོས་ཉིད་
གྱི་དོན་བསྐྱོམས་ན་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེས་སྐྱེ་འཆིའི་ལམ་དང་རིང་
དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེས་མི་མཐུན་སྤྱོད་སྐྱེ་བ་པའི་ཆོགས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་
པའང་། དགོན་བརྟེན་ལས། ལུན་ཁང་དུ་སྒྲོན་མེ་བཏོགས་པའི་དཔེ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།
འོད་སྤང་དེ་བཞིན་དུ་ལས་དང་ཉན་མོངས་པར་གྱུར་པ་ལ་ལོ་འབུམ་དུ་བསགས་པ་ཡང་
ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོ་སོར་ཏྲོག་པ་གཅིག་གིས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
འོད་སྤང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོ་སོར་ཏྲོག་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱལ་བ་འབུམ་དུ་བསགས་

པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་པར་བྱང་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཡོན་
ལ་ཞེན་པ་སྒྲོག་ཅིང་མངོན་གཤེས་དང་ཉིང་འཛིན་འཆར་བའང་སྤྱད་པ་ལས། བསམ་གཏན་
གྱིས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་པ་འདོར། །རིགས་དང་མངོན་པར་གཤེས་པ་དང་ཉིང་རེ་
འཛིན་མངོན་པར་འགྱུལ། །ཅིས་སོ། །ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་རྣམས་གཙོད་པའང་། ས་སྤྱིང་
འཁོར་ལོ་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཉིང་འཛིན་བསྒྲོམ་པས་ཐེ་ཆོམ་གཙོད་འགྲུར་གྱི། །དེ་མ་
རྟོགས་པར་གཞན་གྱི་རྣམས་མ་ཡིན། །དེ་བས་ཉིང་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་མཆོག་ཡིན་གྱི། །མཁས་
པ་དག་གིས་དེ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། །ཞེས་སོ། །སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་ཞིང་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་
བས་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་
ལས། །ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བར་འགྲུར་དོ། །ཡང་
དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིང་རྗེ་
ཆེན་པོ་འདུག་གོ །ཞེས་སོ། །གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་ལྷུས་པའི་བྱད་པར་ཡང་། །
གཤེད་མདོ་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཤེས་རབ་ཀྱི་མ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་
པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ལ་གནས་གིང་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱིན་པར་བྱེད་དོ། །
ཞེས་དང་། མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་པོ་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱུ་གསུམ་
ལ་འགོད། །ཅིས་སོ། །གཞན་ཡང་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
བས་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་རྫོགས་གིང་ཆོང་བའི་རྒྱལ་ལུང་དང་བཅས་ཏེ་
ཆོས་རྗེ་སྤྱོད་པོ་བས་ལམ་མཆོག་རིན་ཆེན་ཐར་པའི་རྒྱན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་གཤེས་པར་བྱ་
ལ། །མདོར་ན་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་མཆོའི་ལྷུས་པའི་མདོ་ལས། རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དང་
ཆོས་འཛིན་དང་། ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་སྒོག་ཆགས་སྤྱིང་བརྩེ་བ། ཆོས་བཞི་འདི་དག་བསོད་
ནམས་མཐའ་ཡས་ཏེ། །དེ་དག་མཐའ་ནི་བདེ་གཤེགས་མི་གསུང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་ཏེ། འདིར་སྒོག་ཆགས་སྤྱིང་བརྩེ་བ་ཞེས་པའི་བྱུང་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱིས་ཀྱན་

ནས་བསྐྱར་བའི་སྒོག་བསྐྱུ་སྒོགས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཚོད་པར་འབྱུང་ཞིང་ཕན་ཡོན་གོང་མཚུངས་ཐོབ་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའང་ཡིན་ནོ། །

ཚོགས་གཉིས་ནོར་བུའི་མཛོད་ཁང་མ་བསགས་ན། །

སྐྱུ་གཉིས་འབྱོར་པའི་བྱད་པར་མི་འཐོབ་པས། །

བག་མེད་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི། །

ཅེ་གཅིག་བརྩོན་པར་མཛོད་ཅིག་གཤེས་ལྡན་རྣམས། །

ཚོགས་བསགས་མཛུལ་གྱི་ཁྱིམ་གྱི་སྐྱབས་སོ། །

༥ ལྷ་པ་བྱིན་སྐྱབས་བྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ཁྱིམ་ལ་གསུམ། ཡོན་ཏན་གཞི་རྟེན་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྦྱིར་བཤད་པ། བྱེ་བྲག་རྣལ་
འབྱོར་ཟབ་མོ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དངོས། རྗེས་དེ་ལྟར་བསྟེན་ཅིང་སྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། བསྟེན་བྱའི་མཚན་ཉིད།
རི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་
ན་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་ལེགས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་རང་ལ་འགོ་བ་ནི་ཅན་དན་གྱི་གིང་ལ་བརྟེན་
པའི་གིང་ཕལ་བ་ལའང་དྲི་བཟང་པོའི་ངད་འགོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། སྐྱ་
ལའི་གིང་ལ་འབྲི་གིང་བཞིན། །དམ་པ་རྣམས་ལ་བསྟེན་གྱུར་ན། །བཟང་པོའི་དཔལ་གྱིས་
འབྱུང་པར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེས་ན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་དགེ་བའི་གྲོགས་པོ་ལ་
བསྟེན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། རང་གིས་དགེ་བ་དང་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐན་ཅད་གོང་དུ་
འཕེལ་གིང་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱམས་པའི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། གང་ཉན་ཐོས་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་།
ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་མུང་པོ་རི་སྟོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་

ལས་བྱུང་བར་རིགས་པར་བྱའོ། །བྱམས་པ། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕན་པ་དང་
བདེ་བའི་གས་རི་སྟེང་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་
དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་བྱུང་བར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གྱེ་རིགས་ཀྱི་བྲ།
ཁྱོད་ཀྱིས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་གྱིས་གིག་དང་། དེས་ནི་བསོད་ནམས་དང་
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས། འཁོར་བ་ན་རྒྱ་བ་རྣམས་ཡོངས་
སུ་སེལ་ཡོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་མི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སྟོག་པའི་གྲོགས་
པོ་བསྟེན་ན། དེའི་སྟོན་རང་གིས་འགོ་བའི་མི་གཙང་བའི་ཁྱོད་དུ་ཀྱ་ཤ་ཉ་རུལ་གྱིས་བསྟོས་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལུང་ལས། མི་ཡི་མདུན་དུ་ཀྱ་ཤ་ལ། ཉ་རུལ་གྱིས་ནི་དགྱིས་རྒྱར་ན། །དེ་
ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར། ཀྱ་ཤ་ཉིད་ཀྱང་དེ་འབྲར་འབྲུར། །དེ་ཕྱིར་དམ་པ་མ་ཡིན་ལ། །
བསྟེན་པར་རྒྱར་བའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་མི་དགོ་བའི་བཤེས་
གཉེན་དང་སྟོག་པའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། མི་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ཐམས་
ཅད་བསྐབས་ཤིང་སྤངས་ནས་མེད་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་པོ་བཀོད་པ་ལས།
རིགས་ཀྱི་བྲ་དགོ་བའི་རྩ་བ་མངོན་པར་འདོད་པས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་
བྱ་ཡི། སྟོག་པའི་གྲོགས་པོ་དག་ལ་ནམ་ཡང་བསྟེན་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
དག་གིས་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། གཏན་
བདེ་བྱང་རྩལ་སྒྲུབ་པའི་འདུན་གྲོས་འདྲི་བའི་ཡུལ་ཡང་སྤྱོད་པ་ལས་གཞན་མེད་པས་བསྟེན་
དགོས་། དགོངས་འདུས་ལས། གང་འདྲིར་ཐུན་པར་འབྱམས་པ་ལ། །བདེ་ཆེན་སྤང་བའི་
ལམ་སྟོན་པ། སྒྲུབས་ཆེན་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་ལས། །གཞན་གྱིས་སྟོན་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་
སོ། །བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་དོར་གྱི་དམིགས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་སྤྱོད་པ་ལས་
གཞན་མེད་པས་ཀྱང་བསྟེན་དགོས་ཏེ། སྤྱོད་འབྲུལ་བརྒྱུ་བ་ལས། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གཏེར་
ཆེན་པོ། །ཐམས་ཅད་མ་ལུས་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །ཉོན་མོངས་མ་ལུས་རྩད་གཙོད་པ། །སྤྱོད་

མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད། ཡུལ་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོ་བས། ཤིན་ཏུ་ལྷག་པའི་བཀུར་
སྟེ་བྱ། ཁྱིམ་ཆགས་ལུས་བསྐྱེད་པ་མ་ལས། ཤིན་ཏུ་གདུང་ཞིང་བརྟེ་བར་བྱ། ཞེས་སོ། །
བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ཆོགས་གཉིས་ལ་རག་ལས་བཤིང་། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡང་
སྒྲ་མ་ལས་ལྷག་མེད་པས་བསྟན་དགོས་ཏེ། ཀུན་ཏུ་ཁ་སྐྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀུན་
སེམས་ཞེས་བྱ་བའི། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་མཆོག་ གདོས་གྲུབ་མ་ལུས་སྟེར་བས་
ན། གྲོ་དང་ལྷན་པས་ཏྲག་མཆོད་བྱ། གང་ཕྱིར་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་མཆོད་བསོད་ནམས་ལས། སྒྲ་མའི་བ་སྒྲུའི་ཁུང་གཅིག་མཆོག་ གདོས་སྟོབ་
དཔོན་མཆོད་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཟིགས། ཞེས་སོ། །འཛིགས་
དང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀུན་ལས་སྟོབ་པར་ནུས་པའི་སྒྲུབས་དང་སྟོབ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་པས་
ཀྱང་བསྟན་དགོས་ཏེ། སྒྲ་འབྲུལ་རྒྱལ་པོ་ལས། འཁོར་བའི་འཛིགས་ལས་ངས་སྟོབ་ཅིང་། །
མྱ་ངན་འདས་པར་འབྱེད་པའི་མཆོག་ སྒྲ་མ་ཉིད་ལས་གཞན་ཡོད་མིན། ཞེས་སོ། །རང་
རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་བ་མཐའ་དག་རྒྱས་པར་བྱེད་པའང་སྒྲ་མ་ལས་གཞན་མེད་པས་
བསྟན་དགོས་ཏེ། དཔལ་འབྱུང་བའི་ནམ་ཐར་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་སོ། །སྒྲ་མ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
སྟོན་པ་གཞན་མེད་པས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། གསང་འདུས་ལས། སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་
ཀུན་དང་མཉམ། སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀུན་ལས་ལྷག་ ཡོན་ཏན་མཆོག་གི་གཏེར་གྱུར་པ། །
དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་སྒྱུ་བོས་འདུད། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། སྟོང་པོ་བཞོད་པ་ལས། ཁྱོད་
ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་མི་སྟོབ་པར་བྱའོ། །སྟོན་ནས་ཀྱང་དེའི་
རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་བསྟེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ལྷན་བྱའོ། །ཁུར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྟོབ་པ་སྟེ་
ལུའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། ཅི་བསྟོན་པ་ཉན་པ་བྲན་ལྟ་ལུའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཏྲག་ཏུ་སྒྲ་མ་དམ་པ་བཅའ་ཞིང་བསྟན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་མདོ་རྒྱད་བསྟན་བཅོས་རྣམས་
ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཀྱན་མཁྱེན་སྤྲོ་མས་ཡིད་བཞིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་དུ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱང་། འདིར་དོན་གནད་སྟིང་པོར་བསྟུས་ཏེ་དོན་བྲིད་ལས་
གསུངས་པ་ལྟར་ན།

ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐུན་མོང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚོང་པ་རིན་
པོ་ཆེའི་གྲིང་དུ་བྲིད་པ་དེད་དཔོན་མཁས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟར། བདག་ཅག་ཐར་པའི་
གྲིང་དུ་བྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའང་སྤྲོ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་
ལས་པས། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་སྦྱོན་མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པས་
བརྒྱན་པ། ཐོས་པ་དང་སྟིང་རྗེ་ཆེ་བ། ཚད་མེད་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ།
འབྲེལ་ཚད་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པ། སྦྱོ་དུབ་དང་དཀའ་སྦྱད་བཟོད་པ་ཞིག་བསྟེན་པར་
བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་སྤྲེ་རྒྱན་ལས། བཤེས་གཉེན་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉེར་ཞི་བ། ཡོན་ཏན་བརྩོན་
བཅས་ལྷག་པར་ལུང་གིས་ཐུག། དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་ལ་སྤྲོ་མཁས་ལྟོན། བརྟེ་བའི་བདག་
ཉིད་སྦྱོང་ལ་སྤངས་ལ་བསྟེན། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐུན་མིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚོ་འདི་ཡི་འབྲོར་བའི་དངོས་པོ་མངའ་རིས་
དང་། དབང་ཐུག་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྦྱོན་པོ་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་སོགས་རྒྱལ་པོ་བཟང་
པོ་ལ་རག་ལས་པ་ལྟར། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོ་ག་ཅིག་གི་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་འབྲས་
བུ་དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་སྤྲོ་མ་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་ལ་རག་ལས་པས། སྤྲོ་མ་
དམ་པ་རིམ་བརྒྱད་བྱིན་སྤྲུབས་དང་ལྟན་ཞིང་དབང་དང་དམ་ཚིག་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ། རྒྱད་
དང་མན་རག་གི་གནད་ལ་མཁས་པ། བསྟེན་སྦྱབ་ཟབ་མོའི་རྣམས་པ་ཐོབ་པ། ལྟ་དགོངས་ཏིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་གདེང་(གདེངས་)ཚད་མངའ་བ། གཞན་དོན་ཐོན་ལས་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་
ལ་བསྟེན་དགོས་ཏེ། སྤྱི་འཕུལ་རྗེ་རྗེ་ལས། མང་དུ་ཐོས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཆེ། ལུང་གི་དགོངས་

པ་དེས་པར་རྟོགས། ཟང་བྱིང་རྟེན་པ་དོན་མི་གཉིས། འདུལ་བ་སྦྱོང་ཅིང་སྦྱོང་པ་ཆུང་། །
མན་ངག་ཆེ་ཞིང་ལམ་ལས་གྲོལ། རིགས་ལ་མཁས་གིང་དོན་ཆད་ཤེས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
ལྷན་ཉིང་རྩེ་ཆེ། བརྒྱད་ལྷན་བཀའ་བབས་སྒྲུབ་ལ་མཁས། མཛེད་ལྷན་རྒྱ་བོ་ཡོངས་སུ་
རྩོགས། རྩེ་རྒྱུ་གྲོལ་ཞིང་གཞན་དོན་བཅོམ། གསང་སྤྲུགས་སྤྲུམ་མའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །
ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུམ་མ་དམ་པ་སྤྲོན་ཆད་བདག་གིས་མ་མཇུག་པ་རྣམས་དང་མཇུག་
བར་ཤོག་ཅིག མཇུག་བྱེད་པ་རྣམས་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བར་ཤོག་ཅིག ཏག་ཏུ་སྤྲུམ་
མ་མཉེས་གིང་ཐུགས་རྩེས་འཛིན་པར་ཤོག་ཅིག་སྤྲུམ་དུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རི་ལྷར་བསྟན་པའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། བསམ་པའི་སྒྲོན་སྤྲོད་ལྷུ་ལ་དང་།
སྦྱོར་པའི་སྒྲོན་སྤྲོད་ལྷུ་ལོ། འདྲ་པོ་ལ་གསུམ། ཡོན་ཏན་བྱེད་པ། བཀའ་བྱིན་བྱེད་
པ། སངས་རྒྱུ་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་ལོ། འདྲ་པོ་ནི། སྤྲོད་པོ་བཀོད་པ་ལས། གྱི་རིགས་གྱི་
བྱ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྦྱོལ་བའི་ཕྱིར་གྲུ་བོ་ཆེ་ལྟ་བུའོ། །
ཐར་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིད་པའི་རྒྱུད་པ་རྣམས་སེལ་
བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་མེ་འཇུག་པའི་
རྒྱ་བོ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་འབེབས་པས་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་
རྣམ་གྲངས་དུ་མས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ཏེ། ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོའི་དོན་
ཁྱིའི་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། འཇིག་རྟེན་དུ་ལྷ་སྤྲུལ་པའི་མེ་ཏོག་འབྱུང་བར་དཀའ་བ་ལྟར་
སངས་རྒྱུ་འབྱུང་དཀའ། དེའི་ཐུགས་རྩེ་ལས་སྤྲུལ་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་
པའང་འབྱུང་དཀའ་སྟེ། ད་དེས་བདག་ཅག་གི་དཔལ་མགོན་སྤྲུམ་མ་དམ་པ་འདིས་མཆོན་
ནས་ཡང་དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པ་མངའ་བ་ནི་
སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྦྱོལ་བས་གྲུ་ཆེན་མཉེན་པ་ལྟ་བུ། ཐར་པའི་ལམ་སྤྲུལ་འབྱེད་པས་
དེད་དཔོན་མཁས་པ་ལྟ་བུ། སྤྱིད་ཞེས་རྒྱུད་པ་སེལ་བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བའི་ལྟ་བུ། ཉོན་

མོངས་པའི་མེད་པུང་འཛིལ་བས་བདུད་ཅིའི་ཚུ་རྒྱན་ལྟ་བུ། ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་འབེབས་པས་
ཆར་སྒྲིན་བཟང་པོ་ལྟ་བུ། འགྲོ་ཀྱན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པས་ལྟ་འཛིན་རྒྱ་ལྟ་བུ། དུག་གསུམ་
ནད་ཀྱན་སེལ་བས་སྒྲིན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། མ་རིག་པའི་མུན་པ་སེལ་བས་ཉི་ཟླའི་སྒྲིན་
མེ་ལྟ་བུ། འདོད་དགུའི་རེ་བ་འབྱུང་བས་དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཆེན་ལྟ་བུ། སྒྲིན་ལས་འོད་
སྟོང་མངའ་བས་ཉི་མའི་དགྲིལ་ལའོར་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བ་སྟེ་རོ་མཚར་རྟོ། །གཞན་
ཡང་། འདི་ལྟར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་
ཆེ། ཉིང་འཛིན་ཉི་ཟླ་ལྟར་འོད་གསལ། མཁུན་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་ཚད་མེད། ཐུགས་རྗེ་ཚུ་
རྒྱང་ལྟར་ཐུགས་དྲག་རང་བཞིན་རི་རྒྱལ་ལྟར་ཐུགས་བརྟན། སྒྲིན་བྲལ་བསྐྱེད་ལྟར་ནམ་
པར་དག འགྲོ་ལ་པ་མ་ལྟར་ཐུགས་སྒྲོམས། ཡོན་ཏན་གཏིར་མཛོད་ལྟར་ལྷན་གྲུབ། འཛིག་
ཉེན་རྒྱལ་བ་ལྟར་ཡོངས་སུ་འབྲེན་པའི་རང་བཞིན་དམ་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རེ་རེའི་ཆ་ཡང་དབག་
གིས་མི་ལངས་པས་རོ་མཚར། རྟག་ཏུ་དགྲེས་ཤིང་ཐུགས་རྗེས་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག འདི་
ལྟར་དབལ་མགོན་སྤྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ནི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བྲན་པ་དང་རེག་པ་
ཅོམ་གྱིས་ཐར་བའི་ས་བོན་འདེགས་ཤིང་ལའོར་བ་ཕྱིར་བསྐྱེལ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་དང་
སྒྲིན་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་གཅིག་པ་དང་། ཐར་བའི་ལམ་དུ་འབྲེན་པས། སྐལ་བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པ་དང་། དགྲིལ་ལའོར་གང་དུ་ཉེ་རུ་ཀའི་རོ་བོར་དབང་རྫོགས་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་བ་
བྱེད་པས་དགོན་མཆོག་བཞི་པར་བྱོན་པ་དང་། གདུལ་ངོར་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་བཀའ་
དྲིན་མཆོག་ཏུ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་མངའ་བ་སྟེ། སལ་པོ་ཆེ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་
ཡོན་ཏན་དང་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་པ་ནི། རྒྱས་པར་བསྐྱལ་པར་བརྗོད་ཀྱང་ཟད་མི་ཤེས་པ་
དང་ལྷན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
བདེ་མཆོག་རྩ་རྒྱུད་ལས། མཐོང་བ་དང་ནི་རེག་པ་དང་། ཐོས་པ་དང་ནི་བྲན་པ་ཡིས། །
སྒྲིག་པ་ཀྱན་ལས་གྲོལ་འབྱུང་བ། །དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་མེད། །ཅེས་དང་། སངས་རྒྱས་

མཉམ་སྦྱོར་ལས། སངས་རྒྱུ་ཚེས་དང་དགེ་འདུན་དང་། །སྤྱི་མ་ཡང་ནི་བཞི་པ་ཡིན། །
ཞེས་དང་། བཅ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱང་བ་མ་ཡིན་གྱི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱང་
བས་ཚེས་སྟོན་ཅིང་ཐར་པའི་ས་བོན་འདེབས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྷག་པར་ཡང་བྱུངས་ཤིག ཅེས་སོ། །དེས་ན་དེང་སང་བདག་ལྟ་
བུས་མཇལ་ཞིང་བསྟེན་དུ་ཡོད་པ་འདི་རེ་འཆོངས། ཆོ་འདིར་སྟོན་གྲོལ་བྱེད་མའི་ལམ་ལ་
འགོད་པར་མཛད་པའི་དཔལ་མགོན་སྤྱི་མ་བཀའ་དྲིན་ཅན་རྣམས་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་
དུ་བསྟེན་ཅིང་མཉེས་ནས་བྱགས་རྗེས་བྱིས་སྟོབས་པར་ཤོག་ཅིག ལྷམ་དུ་བསམས་
གིང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བཀའ་དྲིན་བྲན་པ་ནི། སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་
བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ། འཛིག་རྟེན་གྱི་གནས་འདོར་བ། སྤྱི་གཏོ་དང་བག་
མེད་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་སྟོག་པ། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བྱང་བ། འཁོར་
བའི་གྲོང་བྱིར་ལས་འདོན་པ། བདུད་ཀྱི་ཞགས་པ་གཙོད་པ། མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་སེལ་བ།
ལྟ་བའི་འཆིང་བ་གཙོད་པ། ལྷག་བསྐལ་གྱི་བྱག་རྩ་འབྱིན་པ། མི་ཤེས་པའི་འཐིབ་པོ་སེལ་
བ། སྤྱི་དཔའི་ཚུ་བོ་ལས་སྟོལ་བ། འདོད་པའི་འདམ་ནས་འབྱིན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ལམ་སྟོན་པ། ཡི་དམ་ལ་འཛིག་པ་ནན་ཏན་ལ་འགོད་པ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྟོན་
པ། སྤྱི་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟེན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་སྟོང་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟེལ་བ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་སྟོན་པ། ཡ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གདམས་པ་སྟོན་པ། ས་བཅུའི་
གནས་ལ་འགོད་པ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ལ་རག་ལས་པའོ། །སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལས་འབྱུང་ངོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་

ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེས་བསྐྱེད་དོ། །བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚྭ་གས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
དེས་སྐྱབ་པའོ། །ཚོས་གྱི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེས་སྒྲུང་བར་བྱེད་དོ། །ལམ་རྣམ་པར་དག་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལས་འབྱུང་བའོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་རྩ་བར་གྱུར་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལས་བསྐྱེད་དོ། །གཟུངས་
དང་སྟོབས་པའི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲེའི་
མཛོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའོ། །ཡེ་ཤེས་གྱི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་ནི་དེས་
བསྐྱེད་པའོ། །སྟོན་ལམ་བྱུང་བར་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་ལག་ན་འདུག་པའོ། །ཞེས་དང་།
ཡང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་
རྒྱལ་པའི་བུ་བྱ་བོ་ལྟ་བུའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་བསྐྱེད་པས་མ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་སྐྱབ་པས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིག་པ་ལས་བསྐྱུངས་པས་མ་ལྟ་བུའོ། །བསྐྱབ་པ་རྣམས་སྟོབ་
པས་སྟོབ་དཔོན་ལྟ་བུའོ། །པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པས་ས་མཁན་ལྟ་བུའོ། །
ཉོན་མོངས་པའི་ནད་གསོ་བས་སྒྲུན་པ་ལྟ་བུའོ། །འཛིགས་པ་ལས་བསྐྱུངས་པས་དཔལ་པོ་
ལྟ་བུའོ། །འཁོར་བའི་རྩ་བོ་ལས་སྟོལ་བས་མཉེན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་
སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རག་ལས་པའོ། །ཞེས་དང་། བལ་པོ་ཆེ་
ལས་། གཞོན་རྒྱ་ལོར་བཟང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ནི་བདག་ངན་སོང་ཐམས་
ཅད་ལས་སྟོབ་པའོ། །ཚོས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ལམ་བདེ་བ་དང་མི་
བདེ་བ་སྟོན་པའོ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོད་པ་འདོམ་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་
ཁྱིམ་གྱི་ལམ་སྟོན་པའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གནས་སུ་སྐྱེལ་བའོ། །ཚོས་གྱི་དབྱིངས་
གྱི་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའོ། །དུས་གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱའི་རྒྱ་མཚོ་སྟོན་པའོ། །འཕགས་པའི་
ཚྭ་གས་གྱི་དབྱིལ་འཁོར་སྟོན་པའོ། །དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་བདག་གི་དཀར་པོའི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། འདི་ནི་བདག་གི་དག་བཤེས་ཚོས་སྐྱ་བ། །

ཆོས་ཀྱན་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྟོན་ཁྱེད་དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་ཡང་སྟོན་པ། །
ཡིན་ཞེས་སེམས་གཅིག་བསམས་ནས་འདིར་འོངས་སོ། །འདི་དག་བསྐྱེད་པས་བདག་གི་མ་
ལྟ་བུ། །ཡོན་ཏན་འོ་མ་ལྟར་པའི་མ་མ་འདྲ། །བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ཡིན། །
དག་བཤེས་འདི་དག་གཞིན་པ་རྣམ་པར་སྒྲོག། །ཁ་གྲི་མཐར་ཁྱེད་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །བདུད་
ཅིའི་ཆར་འབབས་ལྟ་དབང་བསྐྱེད་ཁྱེད་འདྲ། །ལྷ་ཉ་ལྟ་བུར་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱས། །
ཞི་བའི་ཕྱགས་སྟོན་ཉི་མ་གསར་པ་འདྲ། །དག་དང་གྲོགས་ལ་རི་བོ་འདྲ་བ་སྟེ། །རྒྱ་མཚོ་
བཞིན་དུ་མི་འབྲུགས་སེམས་དང་ལྡན། །ཡོངས་སུ་སྟོང་དང་གཉིན་པ་འདྲ་བ་ཞེས། །དེ་
འདྲའི་སེམས་ཀྱིས་ནོར་བཟང་འདིར་འོངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་གི་སྟོབས་སྐྱེད་
པ། །སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་པོ་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་ཁྱེད་པ། །འདི་དག་དག་བཤེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱགས་
པ་ཞེས། །དེ་ལྟར་དག་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདིར་འོངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་སྐྱོབ་པས་དཔའ་
བོ་ལྟ་བུ་སྟེ། །དེད་དཔོན་མགོན་དང་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། །འདི་དག་བདག་ལ་བདེ་
སྟོབས་མིག་ཡིན་ཞེས། །དེ་འདྲའི་སེམས་ཀྱིས་དག་བཤེས་བསྟན་བཀུར་ཁྱེད། །ཅེས་པ་
ལྟར། །འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་སྐྱབས་གིང་། །མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་
ལམ་བཟང་སྟོན་པ་དང་། །འཕྲུལ་དང་ཡུན་གྱི་འབྱོར་པ་སྤྲོད་སུ་མཚོགས་པའི་གོ་འཕང་སྤྱོད་
པ་དང་། །ཉེས་པ་སྤོམ་ལས་ཀྱང་ཐབས་དུ་མས་སྒྲོག་པར་མཛད་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་
རེ་རེ་ནས་རྒྱུད་ལ་སྟོར་བའི་བཀའ་བྱིན་སྟོང་ནས་དྲན་པར་བྱ་ཞིང་། །བྱད་པར་གསང་སྤྲུགས་
དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱི། །དབང་བསྐྱུར། །རྒྱུད་བཤད། །མན་ངག་སྟོན་པའི་བཀའ་བྱིན་
སུ་ལྡན་ནི་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་ལྟག་པས་ཁོར་བའི་སྟོང་དང་དཔལ་བའི་མིག་ལྟ་བུར་
བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། །མི་ཟད་པའི་གཏིར་མཛོད་མན་ངག་གི་སྤྱུ་ལས། །སྤྱོད་ཆོགས་ཆོས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་པར། །སྟོན་པར་ཁྱེད་པ་སྤྲུལ་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ངང་པའི་མཆུ་
དང་མཆུངས་པའི་རྩེ་བཙུན་མཚོག་དེ་ནི། །ཁྱུས་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཙང་མའི་སྤྱི་བོས་སྤང་

བར་བྱ། །གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་སེམས་ནི་མཚོན་བྱེད་སྤྲུལ་མ་སྟེ། །མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་
 སློབ་མའི་སྟིང་ཉིད་དོ། །དེ་ཏྲོགས་པ་ཡིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་ཅིག་ལ། །འཛོམས་
 བར་བྱེད་པའི་དཔལ་བོ་དེ་ནི་དྲིན་ཅན་པས། །དོན་ལ་བལྟས་ནས་བྱས་པ་དྲིན་དུ་གཞོ་བའི་
 བྱིར་། །སྤྲུལ་པའི་ཀྱལ་པོ་དེ་ནི་ཏྲག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་ཐམས་
 ཅད་ཐབས་གྱི་མཚོག་ཏུ་སྤྲུལ་བྱེད་དང་། །ཏྲོག་པའི་བྲག་རྩ་གང་གིས་བསྐྱར་བར་མི་རུས་
 བ། །འདི་ནི་མན་ངག་སྟིང་པོ་ལས་ནི་ངེས་འབྱུང་སྟེ། །དེ་ཡང་རྩེ་བཙུན་མཐུ་ལས་ངེས་
 བར་རྟེན་པར་འགྱུར། །དེ་བྱིར་བརྒྱུད་པར་ལྡན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་གང་ལྡན་པ། །དུས་ཐབས་
 བསྟན་པ་མཁས་པས་ཏྲག་ཏུ་བརྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ངལ་གསོ་ལས། དཀོན་མཚོག་
 བཞི་བ་སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་ཏེ། །དཀྱིལ་འཁོར་དབང་ལྷུག་ཉེ་དུ་ག་དཔལ་ཉིད། །སྟིགས་
 དུས་འགོ་བ་གདུལ་དགའི་དོན་མཛད་པས། །གདུལ་བྱའི་ངོར་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་ལས་
 ལྷག་ །དངོས་གྲུབ་རྩ་བ་དོན་རྩེ་སློབ་དཔོན་ལ། །སྟོན་གསུམ་ཐོལ་མེད་གཙང་མའི་སྤྱོད་པོས་བསྟེན། །
 ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མཛོན་སུམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛོན་ལས་ཀྱང་།
 དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་རྟེན་པར་དགའ་བས་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་བཀྲུར་སྟེ་སྟོ་
 བར་བྱའོ། །སྤྱུ་ལ་ཚོས་ཐོས་པ་དང་། སྟེགས་བམ་བྱི་བར་ཞུས་པ་དེ་ལ་ངེས་པར་སྟོན་པའི་
 འདུ་ཤེས་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ། ཚོས་དེ་དང་། རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་ལ་ལྷག་པར་དགའ་བ་དང་གུས་པ་བསྐྱེད་དོ། །
 ཞེས་དང་། ཚོས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས། ཚོས་འཛོན་པ་ལ་གྲུས་པ་དང་བཅས་ནས་ཞུས་པས་
 སྤྲུལ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །དག་བའི་བཤེས་
 གཉེན་གྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །སྟིང་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྟོལ་བར་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་
 དོ། །བདག་འཁོར་བར་འབྱམས་པ་འཚོལ་བར་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །གཏི་མུག་
 གི་གཉིད་ལས་སད་པར་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །བདག་འཁོར་བའི་འདམ་དུ་བྱིང་

བ་ལས་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ལམ་ངན་པར་ཞུགས་པ་ལས་བཟང་
པོར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །སྤྱིད་པའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པ་ལས་གྲོལ་
བར་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ཡུན་རིང་པོར་ནད་ཀྱིས་གདུངས་པ་ལས་སྤྲོན་པའི་
འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་མེ་འབར་བ་ལས་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆར་སྤྲིན་གྱི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་རྟག་ཏུ་དུས་སྒྲོགས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་ལ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པ་གཞོ་བར་
བྱ་སྟེ། བདག་གིས་འདི་ལས་ཆོས་ཐོས་པས་མུར་དུ་སྤྲོན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་བྱིར་མི་
ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་པས་དེའི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །མི་ཁོས་
པའི་གནས་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་རོ། །དལ་བ་ཤུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོངས་སུ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་སྤྲོ་བ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་
ཡང་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲོ་མས་བྱི་རོལ་པས་དོན་མེད་པའི་དཀའ་བྱབ་མེ་ལྔ་བསྟེན་པ་སོགས་ལའང་
འབད་བ་བྲག་པོ་བྱེད་ན། བདག་གིས་དོན་ཡོད་པ་བདེན་ས་བདེ་བར་འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་
སྤྲོ་མ་ལ་མོས་གུས་དང་། བསྟེན་བཀུར་ཅིའི་བྱིར་མི་བྱ་སྟེ་མ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་
ཉེན་པ་རྣམས་དཔུང་གཉེན་གྱི་དོན་དུ་རྗེ་དཔོན་ལ་སོགས་པར་བཀུར་ཞིང་མཆོད་ན། བདག་
གིས་འཁོར་བའི་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་པས་ཐམས་ཅད་སྐྱོབ་པའི་སྤྲོ་མ་ལ་ཅིའི་བྱིར་མི་མཆོད། དར་ཅིག་
འཛིགས་པས་སྤྲོ་བ་རྣམས་དཔའ་བོ་བསྟེན་ན། བདག་གིས་གཏན་གྱི་འཁོར་བ་དང་ངན་
སོང་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པའི་སྤྲོ་མ་ཅིའི་བྱིར་མི་བསྟེན། རྒྱལ་པོ་ལའང་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
རོལ་མོ་གདུགས་ལ་སོགས་པས་མཆོད་ན། བདག་གིས་ཡུན་གྱི་དོན་སྤྱིད་ཆེན་པོ་སྟེར་བའི་
སྤྲོ་མ་ལ་མོས་གུས་དང་བསྟེན་བཀུར་ཅིའི་བྱིར་མི་བྱེད། བཟོ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་ཉེན་གྱི་
རིག་པ་སྐྱོབ་པའི་སྐྱོབ་དཔོན་ལ་ཡང་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་ན། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་
སྐྱབ་པ་སྟོན་པའི་སྤྲོ་མ་ལ་མོས་གུས་དང་བསྟེན་བཀུར་ཅིའི་བྱིར་མི་བྱ། འདུ་བ་སྟོམས་པའི་

སྤྱོད་པ་འདར་མཆོད་ན། དུག་ལྗེ་གཙོང་ནད་འདོན་པའི་སྤྱོད་མ་ལ་མོས་གྲུས་དང་བསྟེན་བཀྲར་
ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱ། ཉིན་རེའི་འཛིགས་པ་སྟོབ་པའི་སྟེལ་མ་ལ་ཡང་གཅེས་སྤྱོད་གྱིས་མཆོད་
ན། བདུད་བཞིའི་དབྱ་ལས་སྟོབ་པའི་སྤྱོད་མ་ལ་མོས་གྲུས་དང་བསྟེན་བཀྲར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་
བྱ་བས་གོས་དང་ནོར་ལ་སོགས་པའི་ཆས་ཅུང་བད་གྱིས་ཕན་འདོགས་པ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་
སྟོག་ཀྱང་གཏོང་བར་ལུས་ན། དགོས་འདོད་གྱི་ནོར་བུ་སྟེར་བའི་སྤྱོད་མ་ལ་མོས་གྲུས་དང་
བསྟེན་བཀྲར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱ། དར་ཅིག་འགོགས་པའི་གོགས་ལ་འདར་དགའ་བས་མཆོད་
ན། གཏན་གྱི་གོགས་མཆོག་དམ་པ་ཆོས་ཟབ་མོ་དང་རོ་སྟོད་པའི་སྤྱོད་མ་ལ་མོས་གྲུས་དང་
བསྟེན་བཀྲར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བྱ། ཆོ་འདིར་བཅུ་བའི་འདུན་གོས་བསྐྱབ་པ་ལ་འདར་གཅེས་སྤྱོད་
བྱེད་ན། གཏན་གྱི་སྟོད་སྤྱོད་འཛོམས་པའི་སྤྱོད་མ་ལ་མོས་གྲུས་དང་བསྟེན་བཀྲར་ཅིའི་ཕྱིར་
མི་བྱེད་སྟེམ་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་མ་བསྟེན་པ་ལ། དཀའ་བ་དང་། དཔེ་དང་། རྣམ་གྲངས་
མང་པོ་བལྟས་ལ་མོས་གྲུས་དང་བསྟེན་བཀྲར་བྱའོ། །དེས་ནི་རྒྱ་འབྲས་གྱིས་ཆེ་བས་གཞན་
གྱིས་བསྟོད་ཅིང་བཀྲར་བ་དང་། ཆོ་རིང་ནད་མེད་འབྱོར་པས་མཐོ་བ་དང་། གང་འདོད་
པ་འགྲུབ་ཅིང་། བདེ་བར་ཆོ་ལི་དུས་བྱེད། བར་དོའི་འཛིགས་པ་ལས་སྟོབ། ཕྱི་མ་ལ་སངས་
རྒྱས་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་ཞིང་ཁམས་དག་པར་བསྐྱོའི་སྟེང་དུ་བརྟུན་ཏེ་སྟེམ་ནས་བྱང་
ཆུབ་འགྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟ་བའི་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་སྤྱོད་མའི་དོས་ན་སངས་རྒྱས་
མདོན་སུམ་ལྟ་བུར་བཞུགས་ཀྱང་། དེ་ནས་སྤྱོད་མ་དང་དངོས་གྲུབ་གྱི་སྤྱོད་མ་པར་དང་གི་མོས་
གྲུས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་མོས་གྲུས་
ཡོད་ན། དེ་ནས་སྤྱོད་མ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་དེ་ནས་སྤྱོད་མ་འབྱུང་། སྤྱོད་མ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱེད་པར་ཅན་དུ་མཐོང་ན་དེ་ནས་སྤྱོད་མ་གྱི་རིམ་པའང་
དེ་དང་མཚུངས། སྤྱོད་མ་གང་ཟག་རང་རྒྱུད་པར་བཟུང་ན་དེ་ནས་སྤྱོད་མ་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་

སྟེ། སྟོན་དགེ་བཤེས་འབྲོམ་སྟོན་པས་རྩོམ་ལ་བོད་ན་སྟོམ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་མང་བོ་ཡོད་
ཀྱང་ཡོན་ཏན་བྱུང་ཕན་བརྟེན་པ་མི་བདོག་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། རྩོམ་ཞལ་ནས། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་ཆེ་སྒྱེས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་མ་ལ་བསྟེན་ནས་སྒྲིབ་ལ། བྱེད་བོད་
སྤྲོ་མ་ལ་ཐ་མལ་པའི་འདུ་གཤེས་ལས་མེད་པས་ཡོན་ཏན་ག་ན་སྒྲིབ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་
རྩོམ་ལ། སྒྲོབ་མ་ཞིག་གིས། ཨ་ཏི་ཤ་གདམས་ངག་ཁྱེན་ཞེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོས་བོས་པ་ན།
ཉེ་ཉེ་ཁོ་བོ་ལ་རྣ་བ་བཟང་བོ་བཟང་བོ་བདོག་སྟེ་མན་ངག་བྱ་བ་དད་པ་ཡིན། དད་པ་དད་
པ་གསུངས་པ་ལྟར་དད་པ་གལ་ཆེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་བྱིར་ན་སྤྲོ་མའི་མོས་གུས་ཀྱི་མཐུ་ལས་
རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་མ་སངས་
རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། གསང་
བའི་བདག་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་སྒྲོབ་མས་རི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེན། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟན་
འདས་ལ་རི་ལྟར་བདེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར། །རྟག་ཏུ་དགེ་བ་སྒྲིབ་ར་འགྱུར། །
དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ། །པན་པར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་དོན་ལ་སངས་རྒྱས་མིན་པ་ཞིག་སྒྲོས་སངས་རྒྱས་སུ་བཙུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པར་སྤྲོ་མ་ཉིད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྒྲིབ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དགོངས་གྲོང་འདུ་འབྲལ་མེད་པར་
རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལས། སྟོན་སྒྲོབ་ལམ་སོགས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་
པ་དང་། གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་དབང་གིས། རྒྱ་
རྒྱུན་རྟེན་འབྱུང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇོགས་པ་ན། རྩོམ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པར་འཆར་བའི་ཚུལ་གྱིས། དཔེར་ན་མཁའ་རླུང་དང་ཆུ་
སྒོད་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇོགས་པའི་དབང་གིས་རང་རང་གི་རྟོག་ལ་དུ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་
བ་བཞིན། ལོངས་སྒྲོད་རྫོགས་པའི་སྒྲིབ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། བཟོ་སྒྲིབ་མཚོག་གི་སྒྲུལ་པའི་

སྐྱེ་བའོད་པ་ཇི་སྤྱིད་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་རང་རང་གི་སྐྱལ་བ་དང་
འཚམ་པར་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྤྱང་བརྒྱན་གྱི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཟག་མེད་དགོ་བ་ཡི། ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ཏེ་འདི་ལ་ནི། དེ་བཞིན་
ཉིད་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇུག་མེད། འཇིག་རྟེན་དག་ན་གཟུགས་བརྟན་ཀྱང་ཏུ་སྤྱང་། །
ཞེས་དང་། རྒྱད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་བཞུར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། ལྟ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་
བརྟན་སྤྱང་བ་ལྟར། དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། རྒྱབ་པའི་དབང་པོའི་
སྐྱེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། ཞེས་དང་། སྟོད་འཇུགས་ལས། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔག་
བསམ་ཤིང་། ཇི་ལྟར་རེ་བ་ཡོངས་སྒོར་བ། དེ་བཞིན་གདུལ་བྱར་སྟོན་ལམ་གྱི། དབང་
གིས་ཀྱལ་བའི་སྐྱར་སྤྱང་ངོ། ཞེས་དང་། རྒྱད་གསང་བ་སྟོང་པོ་ལས། དེ་བཞིན་དབྱིངས་
ལས་མ་གཡོས་ཀྱང་། ཡང་དག་ཐར་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་དང་། འགྲོ་བ་མ་ལུས་འདུལ་བའི་
ཕྱིར། རྣམས་བྱས་སྐྱེ་ནི་སོ་སོར་སྟོན། ཞེས་སོ། དེ་ཡང་སྟོན་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
འདུལ་བའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་སྤྱང་བས་དོན་མཛད་ལ། དེ་ནས་དག་བཅོམ་པ་དང་།
པརྟེ་ཏར་སྤྱང་བས་དོན་མཛད་དུས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེལ་ནས་བཀའ་བསྟུ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་
མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེར་སང་ནི་བསྟན་པ་འཇིན་ཞིང་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དུ་སྐྱེལ་ནས་དོན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་འཇིན་མཆོག་དམ་པའི་མདོ་ལས།
རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ཡང་ཕྱི་མའི་ཆོ་ཕྱི་མའི་དུས་ན་ང་ཉིད་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་སྐྱེལ་ནས་
ཉིང་ངེ་འཇིན་འདི་སྟོན་པར་འགྲུར་ངོ། དེའི་ཕྱིར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་
པ་ཡིན་པས། ནམ་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་བསྟན་ཅིང་རིམ་གྱོད་དང་བཀྱར་
སྟོ་གིས་ཤིག་ཅས་དང་། རོ་རྩེ་གྱུར་ལས། རོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཇི་ལྟ་བུས། དེ་ལྟར་སྟོན་
དཔོན་གཟུགས་འཇིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྩེས་སུ་བཟུང་དམིགས་ནས། ལལ་བའི་གཟུགས་
ཀྱིས་གནས་པའོ། ཞེས་དང་། སྐྱེ་འབྱུལ་གསང་སྟོང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི། །ཕྱག་རྒྱ་གསང་ཆེན་སྦྱིང་པོ་འདི། །རྟོགས་ནས་སྤྱོད་པར་གང་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ད་
ཡིན་དབང་ཡང་རྫོགས། །ཞེས་དང་། །ཨོ་རྒྱུན་དུས་གསུམ་མཁུན་པས་ཀྱང་། །ལུང་པ་རེ་
ན་གཏེར་སྒྲོན་རེ་རེ་དང་། །དེ་ལ་ད་ཡི་རྒྱུ་བ་གནས་གཏེར་གནས་རེ། །ཡུལ་གྱུ་རེ་ན་གྲུབ་ཐོབ་
གྲགས་འདོད་རེ། །གྲོང་པ་རེ་ན་མཆོད་གནས་སྤྱོད་དཔོན་རེ། །ཁྱིམ་བདག་རེ་ལ་དགོ་
སྤྱོད་མཆོད་གནས་རེ། །དེ་བཞིན་འདྲེ་འདུལ་མཛད་པའི་སྤྲུགས་པ་རེ། །མ་འོངས་བསྟན་
པ་མཐའ་རུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ད་ཡི་རྒྱུལ་པ་ཡིན། །དག་སྤྱང་བསྐྱེད་
ཅིག་མ་འོངས་བོད་ཁམས་རྣམས། །ཞེས་གསུངས། །ཡང་སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་གྱིང་
དགོན་མཆོག་གསུམ་འདུས་ཀྱི་རོ་བོའམ། །དགོན་མཆོག་བཞི་པར་ཡང་རྩོ་རྩེ་མེ་ལོང་དང་
སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་སྟགས་ཀྱི་ལུང་གིས་སྤྱོད་བསྟན་པ་བཞིན་དང་། །སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་
པོས་ཀྱང་། །སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་མ་ཆོས། །དེ་བཞིན་སྤྱོད་མ་དགོ་འདུན་ཏེ། །ཀུན་གྱི་བྱེད་
པོ་སྤྱོད་མེད། །སྤྱོད་པ་ལ་ཆེན་ཉེ་རུ་གྱུ་ །ཞེས་དང་། །གསང་བ་རབ་འབྱམས་ལས། །དཀྱིལ་
འཁོར་དབང་ཕྱག་ཉེ་རུ་གྱུ་ །སྤྱོད་མ་ཆོག་ཡིན་དོས་གྲུབ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས། །དེར་མ་
ཟད་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང་། །སྤྱོད་ལས་
སྤྱོད་མེ་བའི་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་དོས་ནས་སྤྱོད་མ་དང་སངས་རྒྱས་མཉམ་པར་བརྟགས་ལ།
རང་རེ་ལ་བཀའ་འདྲིན་གྱི་དོས་ནས་སངས་རྒྱས་ལས་ལྷག་པ་ཉིད་དེ། །གསང་འདུས་ལས།
ཁམས་རྣམས་དང་ནི་སྤྱོད་ལས་དག །རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། །སངས་རྒྱས་ཀུན་
དང་སྤྱོད་མ་མཉམ། །འགོ་བ་གང་ལ་ལམ་སྤྱོད་བྱིར། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མཆོག་ཏུ་འཕགས། །
ཞེས་དང་། །དགོངས་འདུས་ལས། །དོན་དང་ལྷན་པའི་མཁས་པ་ལ། །དུས་གསུམ་དུས་ནི་
ཐམས་ཅད་དུ། །ཕྱོགས་བརྩའི་ཞིང་ན་བཞུགས་པ་ཡི། །བདེ་གཤེགས་རྒྱལ་བ་ཀུན་ཕྱོན་
ནས། །བསྤྲུགས་དང་འདུན་པས་ཕྱག་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། །བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་གི་སངས་
རྒྱས་བས། །སྤྱོད་མ་གཉན་པར་གཤེགས་པར་བྱ། །ཅི་བྱིར་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས། །སྤྱོད་

མ་དག་ལ་བསྟན་ནས་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །བྱུང་པར་དུའང་དབང་དང་གདམས་དག་ཟབ་
མོ་སྟོན་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔོན་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ། ཉེ་
རུ་ཀ་དང་དོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མ་སོགས་དབྱེས་གིང་བརྟེ་བའི་སྟོན་ནས་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་སྐུ་
ལ་ཞུགས་ནས་མཐོང་བོས་བྱན་རེག་གི་འགོ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་མཛད་པའང་ཡིན་ཏེ།
བདེ་མཆོག་ཙུ་རྒྱུད་ལས། ཉག་པ་ཉིད་དུ་དཔལ་ཆེན་དང་། །རོལ་བར་ལྷན་པར་བེ་ཆོམ་
མེད་། །དེ་ཡི་ཐུགས་ཀར་གནས་པས་མོ། །ང་དང་དཔའ་བོ་རྣལ་འབྱོར་མ། །པོ་ཉ་རྣམས་
དང་ལྷན་ཅིག་གནས། །དེ་དག་གང་ཞིག་ལེགས་སྦྱེས་པའི། །སྟོག་ཆགས་བསོད་ནམས་
མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་བྱན་པ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་སྤྱོད་མ་སངས་
རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་མོས་གུས་གཏིང་ཚུགས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་
གནད་གལ་པོ་ཆེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྦྱོར་བའི་སྟོན་ནས་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་
སྤང་བ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་སྤྱབ་པའི་སྟོན་ནས་སོ། །དང་པོ་ནི། དགོངས་འདུས་ལས། སྟོབ་
དཔོན་དག་ལ་མ་བསྟན་པར། །སངས་རྒྱས་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། །འབྱུང་བར་ཡང་དག་
ངས་མ་མཐོང་། །བྱུང་ན་དམ་པའི་ལུང་དང་འགལ། །ཞེས་དང་། །འཁོར་ལོ་བདེ་བའི་རྒྱུད་
ལས། དེ་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཙུ་བ་ནི། །སྤྱོད་པ་དོ་རྩེ་འཛིན་པར་བཤད། །སྤྱོད་པ་དག་ལས་མ་
བྱུང་བའི། །དངོས་གྲུབ་ཉིད་པར་འབྱུང་མི་སྲིད། །སྤྱོད་པ་ཉིད་ལས་མ་བྱུང་བའི། །སངས་
རྒྱས་ཞེས་བྱ་འབྱུང་མི་སྲིད། །སྲིད་པའི་ཁ་ལོ་བྱེན་དུ་ནི། །སྤྱོད་པ་མཆོན་ཉིད་ལྷན་པས་སྦྱར། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། །སྤྱོད་པ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྱབ་པའི་ཐབས་སམ། །རྒྱུད་གཙོ་བོ་
ནི་བདག་རྟེན་དག་པའི་བཞེས་གཉིན་སྤྱོད་པ་དམ་པ་བསྟན་པ་ཁོན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཆེ་བདུད་སྟོག་ཅན་བརྟོན་པས་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་དེ། ཅི་ནས་དཔོན་སྟོབ་དག་
གི་བར་དུ་དབྱེན་བཅུག་པ་དང་། མཐུན་རྟེན་དགོན་ཅིང་བར་ཆད་ཀྱི་འཆོབ་མང་པོས་ཡིད་

དབྱུང་བ་དང་། སྤྲུལ་དང་ཆོས་ལ་ལོག་ལྟ་སོགས་སྒྲོ་གྲོས་ངན་པ་དག་འཆར་དུ་འཇུག་པས།
དེའི་ཆོ་ཐར་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲོང་ཞིང་། སྤྲུལ་ཡང་
སྤྲུལ་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། སྤྲུལ་པ་ལས། རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱང་དགོན་ལ་
ཉག་ཏུ་འཆོ་བའང་མང་། །ཞེས་དང་། ཡུམ་བར་མ་ལས། ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བདུད་མང་
བའི་ཕྱིར་བརྩོན་པ་དང་སྒྲོ་བ་ཆེན་པོས་གཅེས་སྤྲུལ་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བ་ན། བདུད་སྤྲིག་ཅན་བར་ཆད་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བརྩོན་ཞིང་། གང་དུ་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པའི་དེ་ལྟར་གཞོན་པ་སྤྲུལ་ཆོགས་སུ་གྲུབ་པས་ཡིད་
ཕྱིར་སྤྲོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཆོ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་འདི་སྟུམ་
དུ། བདུད་སྤྲིག་ཏོ་ཅན་དག་གིས་དགོ་བའི་སྤྲོགས་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་སྟེ། ཅི་ནས་ཀྱང་
དེའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ལ་གོར་མ་ཆག་གོ་སྟུམ་ནས། གོ་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོངས་
སུ་བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོར།
ཉག་ཏུ་སྤྲུལ་མའི་ཡོན་ཏན་བྲན་བྱ་ཞིང་། སྒྲོན་ལ་མི་རྟོག་མཐོང་ཡང་ཡོན་ཏན་བསམ། །རང་
སྤྲུལ་ཡོན་ངེས་ཁོང་ལ་མི་མངའ་ཞེས། སྤྲིང་ནས་བསམ་ཞིང་བཤགས་སྤྲུལ་གཉེན་པོ་བསྟེན། །
སྤྲུལ་མི་མཉེས་ཆ་དང་བཅས་སྤྲང་ཞིང་། །རི་ལྟར་མཉེས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་བར་བྱ། །
སྤྲུལ་མའི་བཀའ་སྤྱུལ་ནམ་ཡང་མི་བཅག་ཅིང་། །སྤྲུལ་མའི་འཁོར་སྤྱུག་ལའང་སྤྲུལ་བཞིན། །
སྤྲུལ་མའི་འཁོར་གཡོག་སྒྲོབ་མར་མི་བསྟུ་ཞིང་། །ཆོས་བཤད་དབང་བསྐྱར་ལ་སོགས་ཞུས་
ཏེ་བྱ། །སྤྲུལ་མའི་སྤྲུན་སྤར་ལུས་ངག་ཡིད་བསྟུམ་ཞིང་། །རྐང་བ་བརྐང་དང་སྦྱིལ་གྱང་རྒྱུ་བ་
མི་བསྟུན། །ངོ་འཇུག་མི་གནག་ཁྲོ་གཉེར་བསྟུན་མི་བྱ། །བབ་ཅོལ་མི་སྤྲུ་རྒྱུན་ཆོག་པ་མོ་
དང་། །གཞན་གྱི་སྒྲོན་བརྗོད་ཡོན་ཏན་རྒྱུ་བ་མའི་ཆོག །མ་བརྟགས་འབྲེལ་བ་མེད་རྣམས་
སྤྲུལ་མི་བྱ། །སྤྲུལ་མའི་རྣམ་ལ་བརྟུང་སེམས་མི་བྱ་ཞིང་། །སྤེར་བཅས་གཞོན་སེམས་ཆ་དང་

བཅས་ཀླུ་བསྐྱམས། །སྤྱི་མའི་མཛད་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་ཚོ་འབྱུལ་ལ། །ཁ་ཞེ་འཛོལ་བས་
 འབྱུལ་བར་མི་བརྟག་ཅིང་། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཁོང་རང་མཛད་མོད་སྟེ། །ཅུང་ཟད་འགལ་
 འདུ་ཉེས་སྦྱོན་ལོག་ལྟ་དོར། །གལ་ཏེ་སྤྱི་མ་སྤང་བར་མཛོན་ན་ཡང་། །རང་སྦྱོན་ཡོད་ངེས་
 བརྟགས་ལ་བཤགས་སྟོམ་བྱ། །སྤྱི་གཙུག་བསྟོམས་ལ་གསོལ་བ་དྲག་པོ་གདབ། །དེ་ཡིས་
 མཉེས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་ལྟར་དུ་འཕྱོང་། །ཅིས་གསུངས་པས། །ནམ་ཡང་སྤྱི་མའི་སྦྱོན་ལ་མི་
 རྟག་ཅིང་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་དཔར་བྱ། །གལ་ཏེ་ཅུང་ཟད་མ་དད་པའི་སྦྱོན་མཐོང་ན་
 ཡང་། །མཁྱིས་ནད་ཅན་གྱིས་དྲུང་ལ་སེར་པོར་མཐོང་བ་བཞིན་རང་སྤྱང་རན་པས་སྤྱང་བ་ཡིན།
 །ཁོང་ལ་འདི་འདྲ་མེད་ངེས་སྟེ། །དུ་དག་སྤྱང་སྤྱང་ཞིང་བཤགས་སྟོམ་བྱ། །ཐ་ན་མི་ལམ་དུ་
 བྱུང་ནའང་སད་མ་ཐག་བཤགས་དགོས་ཏེ། །འཁོར་ལོ་རྒྱབ་པ་རོལ་བ་ལས། །གལ་ཏེ་མི་
 ལམ་ནང་དག་ཏུ། །སྤྱི་མའི་སྦྱོན་དག་མཐོང་གྱུར་ན། །སད་མ་ཐག་ཏུ་བཤགས་པ་བྱ། །
 །གལ་ཏེ་བཤགས་པ་མ་བྱས་ན། །འདི་ཡང་མནར་མེད་རྒྱར་འཕེལ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
 །དུས་རྟག་ཏུ་སྤྱི་མ་མི་མཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཆ་གང་ཡོད་ཤེས་པ་རང་གིས་བརྟག་མ་ཤེས་
 པ་གཞན་ལ་དྲིས་ཏེ་སྤངས་པ་དང་། །རི་ལྟར་མཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་
 བསྐྱབ་། །གསུང་གི་ཟུར་ཅུ་ཡང་མི་བཅག །སྤྱི་མའི་སྦྱོ་འཁོར་སོགས་ཐུགས་ལ་གང་གཅེས་
 པ་དེ་ཡང་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་བཀྱར་དགོས། །དེ་མ་བཀྱར་ན་དེ་དག་གི་རྒྱུན་གྱིས་སྤྱི་མའི་ཐུགས་
 དང་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །གཞན་ཡང་སྤྱི་མའི་འཁོར་རྣམས་རང་ཉིད་གྱི་ཆེ་
 བ་བསྦྱེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་དུ་མི་བསྟུ་ཞིང་། །སྤྱི་མའི་ཉེ་འཁོར་དུ་དབང་དང་ཆོས་བཤད་
 རབ་གནས་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཐོག་མར་སྤྱི་མ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་
 བས་བཀའ་ཡི་གནང་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལས་རང་གར་འཇུག་པར་མི་བྱ་སྟེ། །སྤྱི་མ་ལས།
 །གལ་ཏེ་སྦྱོན་དང་བཅས་ན་ཡང་། །རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ན། །ཡང་དག་དོན་དུ་འགྱུར་
 བ་ལ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཉེ་འཁོར་སྟུག་པའང་སྤྱི་མ་བཞིན། །འཁོར་

བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་པ་པོ་རང་ལ་མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་སྟེ། ཅིའི་སྤྱིར་ན་སྤྱོད་མའི་ཐུགས་
ཀྱིས་ཁྱེལ་བ་དང་། འཕུགས་པར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱོད་མའི་ཐུགས་སྤྱད་ཅིག་འཕུགས་
ཀྱང་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། བག་མེད་ཆོག་དང་འབྲེལ་བྱུང་བ། སྤྱོད་མའི་མདུན་དུ་བརྗོད་
མི་བྱ། བཅའ་ལ་པ་ཞིག་ཁྱོས་ན་ཡང་། ཉི་ཆོ་བ་ཡི་དཔུལ་བར་ལྟུང་། སྤྱོད་མའི་ཐུགས་དང་
འགལ་བ་གང་། མཐར་མེད་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་དུ། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་འཛོད། །
ཅེས་སོ། དེའི་སྤྱིར་འཕགས་པ་ཡོན་ཏན་བཞོད་པའི་མདོ་ལས། བདུད་གྱི་ལས་བཞི་སྟེ།
སྤྱོད་མ་ལ་མི་གྲུས་པ་དང་། ཆོས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁེངས་པའི་ཆོག་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོ་
འདི་ལ་སེམས་པའོ། ཞེས་དང་། མཁའ་འགྲོ་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས། སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་
རང་བཞིན་ལ། རྟོག་ནས་འཆལ་གཏམ་ཆེར་སྤྱོད་པ། བསྐྱལ་འཛོམས་སུ་འཛོམས་མགུལ་
པ་འགག་ ཞེས་དང་། རྒྱུ་གྱི་སྤྱོད་མོངས་ཞེས་སྤྱོད་པ། བྱང་ཚུབ་ལམ་དང་འཕྲད་མི་སྲིད། །
ཅེས་དང་རྒྱུན་དམ་པ་ལས། དག་ཆོག་བརྒྱུད་པོ་ཞེ་འགེངས་པ། བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཐུག་དཔུལ་
བར་ལྟུང་། རྟོ་རྟེ་སྤྱོད་པ་ཐོན་དམ་པ་ཡི། ཟབ་པོའི་ཆོག་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ། མཐར་མེད་གནས་
སུ་ལྟུང་བར་འབྱུང་། ཞེས་དང་། གསང་བ་ཀུན་སྟོམས་གྱི་རྒྱུད་ལས། སྤྱོད་མ་མཆོག་ལས་
རང་ཉིད་ནི། ཆོས་མཆོག་སྤྱོད་མ་སེམས་སྤྱོད་པ་ནི། བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཐུག་དུ་མ་སྤྱོད་ བྱུང་
བལྟས་ནས་དཔུལ་བར་འགྲོ། ཞེས་དང་། གསང་བ་རོལ་བ་ལས། རྟོག་འཕྲུས་སྤྱོད་པར་
གང་བྱེད་པ། རྟོ་རྟེ་དཔུལ་བ་ཉིད་དུ་འཛོད། ཀྱུ་རེ་ཙམ་དུ་འང་སྟོད་མི་བྱ། འག་གི་ཉེས་
བྱས་ཡང་དག་བསྐྱམས། ཞེས་སོ། ཡིད་གྱི་སྤྱོད་པ་མ་བསྐྱམས་པ། སྤྱོད་མའི་རྫས་ལ་
བརྒྱབ་སེམས་དང་། ཉེ་འཁོར་དང་སྤྱོད་མ་སོགས་ལ་གཞོད་སེམས་དང་། རྒྱ་གསུང་ཐུགས་
གྱི་མཛད་པ་ལ་སྤྱོད་དང་བཅས་པའོ་སྤྱོད་མ་དུ་མ་དད་ལོག་ལྟ་སོགས་སྤྱད་ཅིག་ཙམ་ཡང་བྱན་
མི་རུང་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས། སྤྱོད་མའི་རྫས་དང་འཁོར་རྣམས་དང་། ཉེ་འཁོར་
སུན་འབྲེན་བརྒྱབ་སེམས་སྤངས། མཛད་པ་སྤྱོད་ཆོགས་སེམས་ཙན་ལ། བཅའ་པའི་ཐབས་

ཆེན་འཕྲུལ་ཆེན་པོ། །དགོངས་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་ལ། །ཉེས་པས་ལོག་པར་ལྷ་བ་
དོར། །ཞེས་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མདོན་སྤུམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས། གལ་ཏེ་
དེས་ཆོས་སྤྱོད་བའི་ལ་མནར་སེམས་པའམ། ཐ་བའམ། སྤང་བའི་སེམས་ཀྱིས་གནས་སམ།
སྒྲོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་གཤེས་མི་བསྐྱེད་ན། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་གནས་མེད་
དོ། །མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའམ། ཐོབ་པ་ཚུད་མི་བ་བཞི་གནས་མེད་དོ། །མ་གྲུས་པས་
ཆོས་ལུབ་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་དང་སྒྲོམས་འཇུག་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས། སྤྱི་མ་དག་ལ་
འགྲན་སེམས་དང་། ཡི་དམ་རྒྱལ་བའི་ལྷ་སྤངས་པས། །པོང་འཐེང་ཞོན་ནས་མཚོ་བསྐྱར་
ལྟར། །རྒྱལ་བའི་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་མི་སྲིད། །སྤྱི་མའི་དཀོར་ལ་བརྟུང་སེམས་པ། །བསྐྱལ་
པ་གཉིས་སུ་ཡི་དྲུགས་གནས། །ཞེས་དང་། དཔུང་རྣམ་པར་སྒྲོག་པའི་རྒྱུད་ལས། སྤྱི་མ་
དང་ནི་དེ་ཡི་འཁོར། །ཁྲོ་བས་ཞེ་འགས་སུ་འབྱེན་པ། །བསྐྱལ་པ་ཞིང་གི་དུལ་སྟེད་དུ། །
མནར་མེད་གནས་སུ་འཛིང་བའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཚུབ་བདེ་བའི་དཔུང་བསྐྱེད་ནས། །
དོ་རྩེ་སྤྱི་མ་སྤྱོད་མི་རུང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ། །ལྷ་པོ་ལྷན་ཞེས་བསམ་
མི་བྱ། །དེ་བསམ་མནར་མེད་ས་གཞིར་བསྐྱེད་ནས། །ཞེས་དང་། གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། དོ་
རྩེ་ཡིད་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ལ། །ཟས་སྒྲོམ་ཞོར་ལ་སྤེད་སྒྲོམ་པས། །རབ་མཐའ་བཅུ་ཡི་དཔལ་
བར་འཛིང། །གསང་མཚོག་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱལ་པོ་ལ། །ཤེས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་སྒྲོན་ནས། །ར་རྒྱལ་
ཆེ་བའི་ཡིད་མི་བསམ། །དེ་སྒྲོན་ཁ་འཐབ་གནས་སུ་ལྟུང་། །ཞེས་དང་། དུ་མ་འདུས་པའི་
མདོ་ལས། བདག་གི་དྲིན་ལ་གནས་བསམ་པས། །མནར་མེད་པར་ཡང་རབ་ཏུ་སྒྲེ། །སྒྲོབ་
དཔོན་སྒྲོན་ལ་གང་སེམས་པ། །དགེ་བསམ་གསལ་དོན་མེད་ལྷ་སྤངས་པས། །ལྷ་སྤྱུ་གདུག་པ་
ལ་སོགས་ཀྱིས། །ལྟར་དུ་སྒྲོག་གཙོང་དཔལ་བར་ལྟུང་། །ཞེས་དང་། སྤྱི་མ་རྣམ་པར་ལེན་
པའི་རྒྱུད་ལས། མཚོག་ཏུ་སྤྲུགས་ལ་ཁྱུགས་པ་ལ། །གཞོད་པ་བྱེད་པའི་སེམས་འཆང་ན། །
གང་བའི་དཔལ་བར་རེས་པར་ལྟུང་། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དུས་ནམ་ཡང་སྤྱི་མའི་སྒྲོན་ལ་

མི་བསམ་ཞིང་། གལ་ཏེ་འགས་དབྱེན་བཅོས་ཏེ་སྤྱོད་མས་སྤང་བར་མངོན་ན་ཡང་། མ་ཉེས་
པའི་བཤགས་པ་བྱ་ཞིང་། སྤྲིག་པ་ཟད་པའི་རྒྱུར་བསམ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལ་བསམ་སྟེ་བསྟེན་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པ་སྤྱོད་མའི་ཐུགས་དང་འགལ་བར་བྱུང་ན་ཉེས་པ་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་སྟེ། ལག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དག་སྟོབ་
དཔོན་ལ་བརྟམས་པར་བགྱིད་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་རྩི་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ལག་ན་དོ་རྩེ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཏེན་སྒྲག་པར་འབྲུང་
གྱིས་དེ་སྐད་མ་སྤྱོད་ཞིག་གསང་བའི་བདག་པོ། འོན་ཀྱང་ཅུང་ཟད་ཅིག་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི།
དཔལ་བོ་བསྐྱེམས་ཏེ་དེ་ཉོན་ཅིག་མཚམས་མེད་ལ་སོགས་མི་བཟད་པ། །དཔུལ་བ་གང་
དག་ངས་བཤད་པ། །དེ་རྣམས་གྱི་ནི་གནས་སུ་བརྗོད། །དེ་ན་འང་བསྐལ་པ་མཐའ་ཡས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །དེ་ལ་ནམ་ཡང་བརྟམས་མི་བྱ། །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་
ཞལ་ལུང་ལས། མ་འོངས་དོ་རྩེ་འཆང་བ་སྟེ། །དེ་ལ་བརྟམས་བྱེད་སེམས་ཅན་གང་། །དེ་
ཡིས་ང་ལ་བརྟམས་བྱེད་པས། །ངས་ནི་དེ་ཀུན་དུས་སུ་སྟོང་། །ཞེས་དང་། ལུང་བའི་རྒྱུད་
ལས། །སྟོབ་དཔོན་ལས་ནི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་བརྟམས་བྱེད་ན། །དཔུལ་བའི་
སྒྲག་བསྐལ་རབ་ཏུ་འཐོབ། །གལ་ཏེ་དེ་ལས་ཐར་ན་ཡང་། །བསྐལ་པ་བྱེད་པ་བརྟམས་ཏེ་དུ། །
དམ་ཚུལ་མིང་ཡང་མི་ཐོས་སོ། །ཞེས་དང་། སྐུ་ཐུལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལས། སྤྱོད་པ་ལ་ནི་སྟོང་
པ་དང་། །ཐུགས་དགྲུག་པ་ཡི་ཉེས་པ་ནི། །བྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས། །རྒྱ་དེ་ཉ་ཡིས་གཏོར་
ལུས་པ། །དེ་ཡི་ཚད་དུ་སྒྲག་བསྐལ་ཕྱིང་། །ཞེས་དང་། དོ་རྩེ་མཐའ་འགྲའི་རྒྱུད་ལས། །སྟོབ་
དཔོན་ཉིད་ལ་གང་སྟོང་པ། །ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་སྒྲག་བསྐལ་འབྱུང་། །རིམ་དང་དུག་དང་དབྱིག་
དུག་དང་། །རྒྱ་གི་རྣམས་གྱིས་གཅོས་པ་དང་། །གཏོན་དང་ལོག་འདྲེན་གཏུམ་པོ་ཡིས། །
བསད་ནས་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་ལྷུང་། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་བཅུ་པ་ལས། །སྟོབ་དཔོན་
ལ་ནི་སྟོང་པ་དེ། །ཡམས་དང་མཛེ་དང་ནད་རྣམས་དང་། །གཏོན་དང་རིམ་དང་དུག་རྣམས་

ཀྱིས། །སྒྲོངས་ཆེན་དེ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་མེ་དང་སྐུལ་གདུག་དང་། །ཁུ་དང་
མཁའ་འགོ་རྒྱན་པོ་དང་། །གདོན་དང་ལོག་འདྲེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །བསད་ནས་སེམས་
ཅན་དཔུལ་བར་འགོ། །ནམ་ཡང་སློབ་དཔོན་དག་གི་ནི། །ཀྱན་ཏུ་སེམས་དགྲུགས་མི་བྱ་
སྟེ། །གལ་ཏེ་སྒྲོངས་པས་བྱས་གྱུར་ན། །དཔུལ་བར་ངེས་པར་འཆོད་པར་འགྱུར། །མནར་
མེད་ལ་སོགས་འཛིགས་རུང་བའི། །དཔུལ་གནས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ། །སློབ་དཔོན་ལ་
ནི་སྒྲོད་པ་རྣམས། །དེར་ནི་གནས་པར་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྲགས་ཀྱི་དོ་
རྗེ་སློབ་དཔོན་ཅུ་ལྷུང་གི་རྟེན་ཡིན་པས་ཆེས་ལྷི་མོད། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གྲོག་སྒྲོར་སློབ་པ་
ཡན་ཆོད་ཀྱན་ལ་སྐྱེ་མར་བཟུང་ཞིང་བསྐྱུང་དགོས་ལ། །དེ་ལྟར་མ་བསྐྱུངས་ན་ཉེས་པ་གིན་
ཏུ་ལྷི་སྟེ། །རྒྱུད་ལས། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་མཉན་པ་ལ། །གང་གིས་སྐྱེ་མར་མི་འཛིན་
པ། །ཁྱི་ཡི་སྒྲེ་བ་བརྒྱར་སྒྲིམ་ནས། །སྒྲེ་ཤ་ཅན་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། །སྒྲེ་ཤ་
ཅན་ནི་དུར་ཁྲོད་དུ་གནས་པའི་རིགས་ངན་གྱི་ཤ་ཟར་བཞེད་ལ་གཞུང་ཁ་གཅིག་ལས་རང་
ཤ་རང་གིས་ཟ་བའི་སེམས་ཅན་ལའང་བཤད་དོ། །དེས་ན་ངེས་དོན་གིང་རྟ་ཆེན་མོ་ལས།
དེ་ཡང་སྒྱིར་གང་དང་འཁོན་ཡང་། །བྱེད་རང་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་ཏེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་འཛམ་
བུ་གླིང་པ་དང་། །སྐྱེ་མི་སྟན་པའི་མི་གཉིས་ཀྱི་ཁྲོ་བ་བཞིན་ཡིན་པས་རྩ་དང་དབྱུག་ལྟར་
གཅིག་ལ་གཅིག་མཐོང་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་བྱས་པས་ན། །འཁོན་པ་དེ་བདག་ལ་མི་
རུང་སྟེ། །གཞན་གྱི་སྒྲིག་པའི་མིག་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། །རང་གི་ཁོང་ཁྲོ་དང་ཞེས་དག་ཏུན་
དུ་ལྟང་བས་དཔུལ་བའི་ས་བོན་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གང་འཁོན་པ་དེ་སྒྱི་བོར་བསྒྲོམས་
ལ་བཤགས་པས་ཞག་འགའ་ན་འཁོན་དང་སྒྲིབ་པ་བྱུང་ངེས་སོ། །ཁྱད་པར་དུ་སྐྱེ་མ་ལ་
མི་རུང་བས་སྒྱི་བོར་བསྒྲོམས་ཏེ་བྱག་དང་མཆོད་པ་བྱས་ལ། །རབ་ཏུ་འགྱོད་པས་མཆི་མ་
འབྱོན་ཞིང་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ། །ཀྱེ་ཀྱེ་སྐྱེ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་ལ་རེ་ས་གཞན་ན་མེད། །བྲགས་
རྗེའི་སྐུན་གྱིས་གཟིགས་སུ་གསོལ། །མ་རིག་འབྱུལ་པས་བདག་འོན་ཏེ། །སྒྲོག་སུམ་ཉེས་

པ་ཅི་མཆིས་པ། །རབ་རྩ་འགྲོད་པས་བཤགས་པར་བགྱི། །སྒོམ་པ་གསུམ་དང་འགལ་གྱུར་
ཅིང་། །ཉེས་པའི་དྲི་མས་སེམས་གོས་པ། །དེ་ཀུན་ཁྱོད་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཡིས། །སྐད་ཅིག་
ཉིད་ལ་བྱང་བར་མཛོད། །བདག་ནི་མི་ཤེས་སྒོངས་པ་ཡིས། །མ་འཆལ་བཞིན་དུ་སྤྲིག་
བགྱིས་པས། །སྤར་ཡང་འཁོར་བར་རབ་རྩ་འབྱམས། །དེ་ནི་སྤྲོ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །ཁྱོད་
ཀྱིས་བདག་གི་སྤྲིབ་པ་ཀུན། །སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་བསལ་བར་མཛོད། །འདི་ལྟར་མི་ཤེས་
བྱིས་པ་ལ། །སྒྲོན་གྱུར་མཐོང་ཆེ་ལྟག་པར་ཡང། །ཐུགས་རྗེའི་གཟིགས་པ་མི་འཇུག་ན། །
དེ་ལས་གཞན་ལ་ཅིར་འགྱུར་དགོངས། །བྱ་ཡི་ཉེས་པ་གང་ལགས་པ། །མ་ཡིས་སེལ་ཞིང་
སྒྲོང་བ་ལྟར། །བདག་ཅག་འགྲོ་དུག་སེམས་ཅན་ལ། །ཁྱོད་ཀྱིས་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་
ནས། །ཤམ་པ་མཛོད་ཅིས་དམ་བཅས་ན། །དུས་འདིར་བདག་ལ་ཅིས་མི་དགོངས། །བདག་
ཅག་འབྲུལ་པའི་སེམས་ཅན་ནམས། །གཟིགས་ནས་ཐུགས་རྗེས་མི་འཛིན་ན། །ཁྱོད་གྱི་
སྤོང་ལས་གདུལ་བྱ་ལ། །ཤམ་པ་དེ་ཡང་རི་ལྟར་དགོངས། །སྒོན་གྱི་རྒྱལ་བ་གངས་མེད་
ཀྱང་། །བདག་ཅག་སྤངས་ནས་ཐར་པར་གཤེགས། །དེ་ནི་སྤྲོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཡིས། །
ཁྱོད་ལ་བསྐྱལ་ནས་བདག་ཅག་གི། །དོན་དུ་སྤྲོ་མར་ནམ་འཇུག་ན། །ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་
ཅག་འདོར་མོད་དམ། །འཛིགས་སར་སྐྱེལ་མས་བསྐྱུས་པ་བཞིན། །ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རིང་བསྐྱེད་
མཛོད་དམ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ཡང་། །གསོལ་བ་བཏབ་ན་འདོད་དགུ་འབྱིན། །
ཁྱོད་ནི་བརྩེ་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས། །དེ་སྤྲོད་བདག་ལ་ཅིས་མི་གཟིགས། །ཤམ་ནམས་
ཀྱང་མཆོད་སྦྱོར་དང་། །བདེན་པའི་ཆོག་ནི་བཛོད་མ་ཐག །སྒོན་གྱི་ཁྱོ་བའང་འདོར་བགྱིད་
ན། །ཁྱོད་ནི་ཐུགས་རྗེ་འགྲོ་བའི་ཡབ། །ཀུས་མཆོད་གདུང་བས་སེམས་གདུངས་ཤིང་། །
ཉེས་པ་བཤགས་ན་ཅིས་མི་གཟིགས། །བདག་གི་སྤྲིག་ཀུན་མ་བྱང་བར། །སྐྱེ་བ་གཞན་
དུ་སོང་གྱུར་ན། །དམུལ་མེས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནར་ཟད། །དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་གཟིགས་ན། །
ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་རི་ལྟར་ལགས། །ཀྱེ་མ་ཀྱེ་རུང་བདག་གི་སྤྲིག །མ་ལུས་བྱང་བར་

མཛད་དུ་གསོལ། །སྒྲིབ་ཅིག་འདི་ལ་ཐུགས་རྗེས་དགོངས། །བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེན་
གིས་སྒྲོབས། །མཚན་དང་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་སྟེ། །བགེག་དང་ལོག་འདྲིན་བར་ཆད་
སོལ། །ཆོ་འདིར་བསམ་པ་ཀུན་འབྱུང་ཅིང་། །འཆི་ཀར་གནད་གཅོད་སྟུག་བསུལ་མེད། །
བར་དོའི་འཛིགས་པ་ཀུན་ལས་སྒྲོལ། །འོག་མིན་གནས་སུ་འཁྲིད་པར་མཛོད། །ཅེས་ཉིན་
མཚན་ཐུན་བཞིར་གསོལ་བ་ལན་བདུན་གདབ་བོ། །དེས་ནི་ཉམས་ཆག་ཆགས་འདི་ལྟེན་པའི་ཐུན་མོང་
ཐུགས་ཅད་དག་ནས་མཚན་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ལྟར་དུ་འབྱོབ་བོ། །ཉམས་ཆག་
སྒྲོང་བ་ལ་འདི་ལས་ཟབ་པ་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལྟར་བརྩོན་པས་ཉམས་སུ་སྤང་
བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་བོ་བཞོད་པའི་མདོ་ལས། །ཁུར་ཐམས་ཅད་ཁུར་བ་ལ་མི་སྒྲོལ་བ་ས་
ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། དབྱེན་གྱིས་མི་བྱེད་པ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། སྟུག་བསུལ་གྱིས་
མི་བསྒྲོད་པ་འཁོར་ཡུག་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། ཅི་བསྒྲོལ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་བྲན་
ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། ཆེ་བའི་ང་རྒྱལ་རྣམ་པར་སྤངས་པ་བྱུག་དར་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་།
ཁུར་ཕྱི་བ་ཁུར་བས་ཐེག་པ་སྤང་བོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། བདག་པོ་ལ་མི་ཁྲོ་བ་བྱི་ལྟ་
བུའི་སེམས་དང་། འགྲོ་འོང་གིས་མི་སྒྲོལ་བ་གྲུ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། ཉོན་མོངས་པས་མི་སྒྲོ་
བ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། མི་བསྐྱོན་པ་སྤངས་པ་རྟ་ཅང་གེས་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། རྒྱེན་
གྱིས་མི་གཡོ་བ་རི་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། ཆེ་གྲགས་མེད་པ་གདོལ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་
དང་། དྲེགས་པ་མེད་པ་ཁྱུ་མཚན་རྩ་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཀྱི་དོར་བ་ལྟ་བུས་བུ་འཛངས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
བཀུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཀའ་ལས་མི་འདའ་བར་གྱི་ལྷ་བསྐྱབ་པར་
བྱ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་། ངལ་གསོལས། ལྷ་མ་མཐོང་ཆོ་ལྷང་དང་ལྷག་འཚལ་ཞིང་། །བཞུགས་
ཆོ་སྟན་སོགས་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་དབུལ། །སྟན་པར་སྒྲུབས་བསྟོད་ཅིང་ཐལ་མོ་སྒྱུར། །

བཞུད་ཆེ་ལྷང་དང་ཞབས་འབྲིང་བསྟེན་བཀུར་བྱ། ཏྲག་ཏུ་བྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་
ཅིང་། རྒྱལ་དང་འཛིགས་བཅས་ཞུམ་པས་གནས་པར་བྱ། རི་ལྟར་བག་མ་གསར་པའི་
ཚུལ་བཞིན་དུ། རྫོགས་མཁའ་ཞི་བས་སྒྲ་མའི་བྱུང་འདུག་གི། འཕྱར་ཞིང་གཡེང་ལ་རྫོང་བག་
བྱ་བ་མིན། རྩོགས་རིས་མ་ཡིན་ཁེ་དང་གྲགས་པས་མིན། གཡོ་སྐྱུས་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་
ཚུལ་འཆོས་མིན། རྩོགས་མ་ཡིན་ཉེ་རིང་ཆགས་སྣང་མིན། རང་ལ་འབྱོར་བ་ཡོད་ན་
སྒྲ་མ་མཆོད། ལུས་བག་ཞབས་ཏྲག་བསྟེན་བཀུར་གྱི་ལྷ་དང་། ཆེ་འདི་སྒྲོས་བཏང་སྐབ་
པས་མཉེས་པར་བྱ། གཞན་གྱིས་མི་སྟན་བརྗོད་ན་འད་དེ་རྫོགས་ཅིང་། ལུས་པ་མེད་ན་སྒྲར་
ཡང་ཡོན་ཏན་བསམ། རྩ་བ་དག་བ་ཅིང་སྟོང་རྗེས་པར་བ་སྐབ། རྩེ་ལ་མི་བཏེན་བག་
ཐེབས་སྐབ་མིན། རྩེས་ནི་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་པན་པ་འབྱུང་། རྩེ་པ་རྣམས་དང་འཕྲད་
ཅིང་ཆོས་རབ་ཐོས། སྐད་དང་ལམ་དང་གཟུངས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན། རྫོགས་པ་ཡོན་ཏན་
འབྱོར་པས་ཡོངས་གང་ཞིང་། འགྲོ་ལ་ཞི་བདེའི་དགའ་སྟོན་འབྱེད་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པས་། གཡོ་ཐོལ་མེད་པའི་མོས་གུས་གྱིས། སྒྲ་མ་ལ་མཐོང་ཐུག་འཆོལ་བ་དང་། བཞུགས་
སྟན་འདིང་བ་དང་། རི་ལྟར་བཞེད་པའི་མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་འབུལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་
མངོན་པར་བསྟོད་ཅིང་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་དང་། འབྱོན་བཞུད་གྱི་ཆེ་ལྷང་ཞིང་བསུ་སྐྱེལ་སོགས་
སྒྲ་མའི་ཐུགས་ལ་གང་འཕྲོད་བྱ་དགོས་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་སྒྲ་བའི་བྱུང་དུ་སོང་ལ། སྟོན་པ་སངས་
རྒྱས་གྱི་འདུ་ཤེས་གྱིས་བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱ་ཞིང་རྗེས་སུ་འབྲེང་ངོ་། ཐལ་ན་
ཆོས་ཉན་པ་ཙམ་གྱི་བྱིར་ཡང་རི་སྟོད་འཆོའི་བར་དུ་འབྲེང་དགོས་ན་ལུང་ནོད་པ་དང་། འདྲི་
བ་དང་། བསྒྲུལ་པའི་བྱིར་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ཉམས་བཏང་སྟེ། དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་དེའི་སྟོ་བཞིན་དུ་འདུག་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས།
མཁན་པོ་མཐོང་མ་ཐག་སྟན་ལས་ལྷང་བར་བྱའོ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་མ་ལངས་ན་ཆེ་

རབས་ལྷ་བརྒྱུད་འབྲེལ་བའི་སྒྲེ་བ་ལས་བརྒྱུད་པར་གསུངས། ལྷ་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་བྱས་ནས་
སངས་རྒྱལ་གྱི་མཆོན་དཔེ་ཐོབ་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། སྤྲུལ་སྒྲེལ་བ་
དང་བསྐྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གྱིས་ཐུག་དང་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆོན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་དང་།
ཞེས་སོ། །ཆོ་འདི་ལའང་དམ་ཚིག་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལས། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་སྟོབས་
གྱིས་། །ཅི་རུས་པ་ཡིས་སྤྲུལ་ལ། །བསྟེན་བཀུར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བྱས་པ། །འདི་ལ་མཐུ་དང་
རུས་པའི་ཆོགས། །བྱིན་རྒྱལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤྲུལ་མའི་
བྱུང་ན་འདུག་ཆེའམ་རང་གི་གནས་ཁང་སོགས་གཞན་ན་འདུག་ཀྱང་རུས་ཡང་བྱན་
པས་ཟིན་པར་བྱས་ཏེ། སྒྲོག་སྤྲུལ་གྱི་ཉེས་སྦྱོང་ཆ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ཤིང་ཤེས་བཞིན་
གྱིས་ཟིན་པར་བྱས་ནས། སེམས་ལ་སེམས་གྱིས་བལྟ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མ་
ཤོར་བར་བསྐྱེད་ལ་བག་ཡོད་གྱིས་ཟིན་པ་བག་མ་གསར་པའི་ཚུལ་ལས། དགེ་སྦྱོང་
གསར་པ་བཞིན་དུ་ཞི་དུལ་དང་ལྷན་པས་འདོད་པ་སྦྱབ་དགོས་ཏེ། སྦྱོང་འདུག་ལས། སེམས་
གྱི་སྤྱང་ཆེན་མྱོས་པ་ནི། ཆོས་ལ་སེམས་པའི་ཀ་ཆེན་ལ། །རི་ལྟར་བཏགས་པ་མི་འཆོར་
བ་། །དེ་ལྟར་འབད་པས་ཀུན་གྱིས་བཏགས། །ཅི་ནས་རྩེ་གཅིག་སེམས་གྱིས་ནི། །སྤྱང་ཅིག་
གཅིག་ཀྱང་མི་འཆོར་བར། །བདག་གི་ཡིད་འདི་གར་སྦྱོང་ཅེས། །དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་སོ་སོར་
བཏགས། །ཅེས་དང་། སེམས་སྤྱང་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། །བྱན་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དང་། །
སྒོག་ལ་བབ་ཀྱང་སྤྱངས་ཤིག་ཅེས། །བདག་ནི་དེ་ལྟར་ཐལ་མོ་སྦྱོར། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་
སྤྲུལ་དང་འགྲོགས་པ་དང་། མཁན་པོས་གདམས་པ་དང་། ངན་སོང་འཁོར་བའི་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ལ་འཛིགས་པ། རང་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆོས་ལ་གྲུས་པས་བརྩོན་པ་རྣམས་
ལ་བྱན་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་དང་དགེ་བ་མང་པོ་རང་གིས་སྦྱོང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྲུལ་དང་
ནི་འགྲོགས་པ་དང་། །མཁན་པོས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དང་། །འཛིགས་པས་སྐལ་ལྷན་གྲུས་
བྱེད་ལ། །བྱན་པ་བདེ་སྤྲུག་ཉིད་དུ་སྦྱོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དགེ་བ་བྱེད་པ་དང་། སྤྲུལ་

བཀྲར་བ་ཡང་ཕྱོགས་ཆ་དང་། ཁེ་གྲགས་དང་། གཡོ་སྐྱུ་དང་། རོ་ལྷོག་དང་། ཉེ་རིང་མ་
ཡིན་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རང་གི་ཆོགས་རྫོགས་ཤིང་སྒྲིབ་
པ་འདག་པར་མངོན་ལྷོག་སོགས་ཁྱད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་དུ་འང་དཔལ་མགོན་
སྤྱི་མ་དམ་པ་ནི་མཉེས་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟེན་དགོས་པས། ཐ་མ་ཟང་ཟིང་གིས་མཉེས་
པར་བྱ་བ་ནི། རང་ལ་ཡོད་པའི་ཡོ་བྱད་བསྐྱི་པངས་མེད་པས་མཆོད་ཅིང་། ཐུགས་མཉེས་
པར་བྱ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རང་གིས་གཞན་གྱི་མདུན་དུ་འང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ལ་འབུལ་དུ་
གཞུག་གོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་མ་དེ་དག་ལ་མཉེས་པའི་ཡོ་བྱད་བཞེད་མ་ཐག་བསྐྱི་པངས་མེད་པར་
འབུལ་ལ། གཉིས་འདམ་དུ་ཡོད་ན་བཟང་ཤོས་དེ་སྤྱི་མ་ལ་འབུལ་ལོ། །སྤྱི་མ་དམ་པ་དེ་
སྤྱི་དྲིན་དང་ཆོས་གྱི་ཡོན་དུ་ཡོ་བྱད་སྤུལ་བས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་མང་དུ་བློབ་བོ། །ཆོས་གྱི་
ཆོག་རེ་རེའི་ཡོན་བསྐླལ་པར་རེ་བསྟེན་བཀྲར་བས་པས་མི་རྫོགས་ན་སྤྱི་མ་ཉིད་གྱི་དྲིན་ལྟ་
ཅི་སྒྲོས་ཏེ། བྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འགའ་ཞིག་གིས་ལུང་ལོད་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་
གམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
གཅིག་ལུང་མཐོས་སམ་སྤངས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དེ་ལ་ཡི་གའི་གྲངས་རི་སྟེད་ཡོད་པའི་བསྐླལ་
པར་རྟེན་པ་དང་། བཀྲར་སྟེ་དང་། མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྟེན་བཀྲར་བས་ཀྱང་ད་
དུང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་གྲུས་པའང་མ་རྫོགས་ན་ཆོས་གྱི་གྲུས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་
སྤུལ་བའི་ཕན་ཡོན་ཀྱང་ཆོད་མེད་དེ་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྲུལ་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྟ་དང་
བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་དམ་པ་སྤྱི་མ་ལས་ལྷག་པ་མེད་ཅིང་། དྲིན་ཆེ་
བའང་གཞན་མེད་ན། དེ་ལ་ཐ་མལ་ཟང་ཟིང་གི་ནོར་རྩ་ཆུང་ཟད་ཙམ་སྤུལ་བ་ལ་ཁེ་རྩམ་དང་
དྲིན་མི་བགང་དྲིང་མི་འགྲུབ་སྟེ། དྲིན་མི་འཁོར་ཞིང་ཆོས་གྱི་ཡོན་ཏན་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྒྲིབ་པ་ཐ་ཤལ་དག་སྤྱི་མའི་མདུན་དུ་དངོས་སུ་དྲིན་འབྲེན་ཅིང་། ལྷོག་ཏུ་ངས་འདི་

ལུལ་ཞེས་ཡང་ཡང་གཞན་གྱི་རྩལ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་ལ། དུས་གཞན་དུ་ལུལ་བ་ལ་འགྲོད་པ་
འབྱུང་བས། དེ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། དགེ་བ་ཡང་བགྲངས་ན་འཛད། འགྲོད་པ་སྒྲིམ་ན་འཛད་
ཅེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་སྤྲོ་མ་དེས་འཁོར་བའི་རྒྱུད་པ་སེལ་ཞིང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་ཞིང་། སེམས་
ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་རོ་སྒྲོད་པའི་དྲིན་མི་འདེན་པར། ཁོ་ཟང་ཟིང་ཅུང་ཟད་ཀྱི་དྲིན་དྲང་བར་
མི་འོས་ལ། གཅིག་ཏུ་རང་གི་དགེ་བ་སྟེལ་བའི་ཕྱིར་ལུལ་ན་ལེན་མཁན་དྲིན་ཆེ། ཅན་གྱིས་
ལུལ་ཅིག་མ་བྱས་བས་ཀྱང་དྲིན་དྲང་དུ་ཅི་ཡོད། དེས་ན་བཀའ་དྲིན་བསམས་ལ། ཆོ་འདི་
དང་ཕྱི་མའི་བདེ་ལེགས་སྐྱབ་ཅིང་ལམ་རྒྱགས་བསགས་པའི་ཕྱིར། རང་ལ་ཅི་ཡོད་ལེགས་
དགུས་སྤྲོ་མ་མཆོད་ཅིང་། བསྟེན་བཀུར་བྱ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་མེད་པས་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ། མྱོང་
པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་དྲིན་དུ་གཟོ་བས་
བསྟེན་བཀུར་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། རྟེན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི།
དེའི་ལག་ན་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་དྲི་མེད་ལས། མཛོད་ལྡན་སྤྲོ་མའི་
ཐོགས་དག་ཏུ། བཀུར་སྟེ་རིམ་གྱོ་སུས་བྱས་པ། ཡོངས་སུ་སྒྲོག་དང་བགྲང་མི་བྱ། གལ་
ཏེ་དེ་ལྟར་སུས་བྱེད་པ། འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་བརྒྱག་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། འབྲིང་ལུས་
རག་གིས་མཉེས་པར་བྱ་བ་ལས། ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྲོ་མའི་ཐོགས་སུ་རང་གི་ལུས་བཀོལ་
བས། དུག་དང་བསྐྱོར་བ་བྱ་བ་དང་། སྒྲོས་དང་མར་མེ་སོགས་ཕྱིའི་མཆོད་པ་དང་། བཟའ་
བཅུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ཆོགས་ཀྱི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བྱ་བ་ནང་དང་། ཅོགས་
པ་ཏིང་འཛིན་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་གསང་བའི་མཆོད་པ་བཞུགས་དུས་སམ། སྐྱེ་འདས་
པའི་རྗེས་ལའང་། ཆོས་གྲངས་གང་ལ་བྱུགས་འཕོས་པ་དེའི་ཉིན་མཆོན་ལ་མཆོད་པ་དང་།
སྒྲེ་བོ་ལ་སྒྱེན་པ་བྱ་བ་སོགས་གྲུས་པའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པས་བྱ་བ་དང་། སྤྲོ་མར་མེ་ཆུ་གཡང་
ས་དང་གཅན་གཟན་ནམ་དགའི་བར་ཆད་བསྐྱུང་བ་དང་སྤྲོ་མའི་བྱ་བ་ལ་ཡུལ་ཐ་དད་བར་

བར་ཆེན་གྱི་མངག་གཞུག་བྱ་བ་དང་། འཕུལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གཡོག་གང་དགོས་བྱ་བ་
དང་། བཞུགས་སར་སྟན་འདིང་བ་དང་། ལམ་ཕྱགས་བ་དང་། རང་གི་གོས་སམ་དར་
ལམ་ལ་སོགས་བྱ་བ་དང་། སྤྲོས་ཀྱིས་བསུ་ཞིང་བསྐྱུལ་བ་དང་། དྲིས་ཆག་ཆག་བྱ་བ་དང་།
གཟིམས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཕྱག་དར་བྱ་བ་དང་། མརྒྱལ་འབུལ་བ་དང་། ཏྲ་
དང་འདོ་ལེ་ལ་སོགས་པའི་བཞེན་པ་འབུལ་བས་བསུ་ཞིང་བསྐྱུལ་བ་དང་། འབུལ་བ་དང་།
སྤྲ་མ་ལ་མཐོང་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་བྱིན་རྒྱབས་ཞུ་བ་དང་། ལྷང་བ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ལ་
སོགས་པ་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཞུ་བ་ནི་དང་སང་ཕྱག་དབང་ལེན་པའི་སྤོལ་འདི་ཡིན་
ལ། དེའི་དོན་ནི་སྤྲ་མའི་ཞབས་སྤྱི་བོས་ལེན་པར་མདོ་རྒྱད་ནས་གསུངས་པའི་དགོངས་
དོན་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་སྤྲ་མ་དང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་དབང་ཕྱག་དབྱེར་མེད་པའི་སྦྱུལ་གདན་
གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་རྩ་གསུམ་རབ་འབྱམས་ཏིལ་གྱི་གོང་བུ་བཞེན་བ་སྤྱིའི་མཐའ་ཚུན་
ཀུན་ལ་བྱབ་པར་བཞུགས་པས། ཕྱག་ཞབས་སོགས་སྦྱི་ཡི་ཆ་གས་གང་ལ་ཡང་རེག་པ་
ཙམ་གྱིས་སྟོན་བསགས་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ་བྱང་ཞིང་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
བར་ཉེ་རུ་ཀའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྲུར་བའི་ཚུལ། རྒྱུད་ལས། ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཡེ་གེས་
ཆེ། །རྣམ་པར་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀུན། །སྤྱོད་པ་པོ་ཡི་བདེ་བའི་ཚུ། །གཉིས་མིན་གཉིས་
སུ་མེད་པ་ཉིད། །གཉིས་མེད་སྦྱོར་བ་ཡིས་རེག་པ། །དག་བྱེད་སྤྲིག་པ་འཛོམས་བྱེད་པ། །
རེག་པ་དང་ནི་སྦྱས་པས་ཀྱང་། །སྤྲིག་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྲུར། །སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་
རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། །ལུས་དག་པ་ལས་སྦྱོན་མེད་པ། །མི་མཚོག་ཀུན་ནས་སྦྱང་བྱེད་པ། །སྤྲིག་
པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་དག་པའི། །དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་ས་ཐོབ་འགྲུར། །སྤྲིག་པ་ཐམས་
ཅད་རྣམ་དག་པ། །དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་རིགས་སྦྱེ་ཞིང་། །ཆོས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོར་
འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ། འདི་ལ་ཞུ་བ་པོ་རང་གི་དད་མོས་གཙོ་ཆེ་བར་
རྗེ་གཏེར་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བཞེད་དོ། །གཞན་ཡང་། རང་ཉིད་ཉལ་བའི་སྤྲས་ཀྱང་

སྤྲུལ་བཞུགས་པའི་སྤྲུགས་སུ་སྒྲོན་པ་དང་། བཟའ་བཏུང་ཅི་ཟ་བ་ན་སྤྲུལ་བྲན་པས་ལུང་
འབུལ་བ་དང་། བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་སྤྲུལ་མས་གསུང་འབྲོན་པ་ཡིན་ལོ་སྤྲུལ་ནས་གཤེས་བཞིན་
གྱིས་དོན་རྒྱུ་བ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་དུས་རྟག་ཏུ་སྤྲུལ་ལ་གདུང་བའི་སྤྲུལ་
གནས་པར་བྱ་སྟེ། སྤོང་པོ་བཀོད་པ་ལས། ཡང་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་ལོར་བཟང་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་
པོར་མོས་གིང་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཕགས་པ་འཇམ་
དཔལ་གྱི་བྱི་བཞིན་དུ་འབྲངས་ནས་བསྟོད་པ་བྱས་པ་ན། འཇམ་དཔལ་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་
པ། སྤྲུལ་དང་འགྲོགས་གིང་རིམ་གྱི་བྱེད་པ་ནི་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པའི་གཞི་ཡིན་
གྱིས། དེ་བསྟེན་ཅིང་འགྲོགས་པས་མི་སྒྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱ་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་གྲུས་
པའི་ཡིད་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། སྤྲུལ་ལ་བསྟོད་པ་དང་། རྒྱུ་བས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སྤྲུལ་
མ་དང་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་ས་ཟིན་པར་བྱས་ལ། དངོས་སམ་སྒྲོག་ནའང་སྤྲུལ་
དམ་པའི་གསུང་གི་གཅེས་པ་ལ་སོགས་བརྗོད་ཅིང་། གསུང་སྒྲོས་དོན་དང་ལྷན་བཟུང་ནས་
མ་བརྗོད་པར་གཞན་ལ་སྒྲོགས་པ་དང་། གལ་ཏེ་གསུང་སྒྲོས་ཅུང་ཟད་ཉམས་པ་སྤིང་ན། བདག་
གིས་འདྲིའི་དགོངས་པ་རྩི་བཞིན་པ་མ་ལོན་ཏེ། སྤྲུལ་རིམ་བའི་དེ་ནི་འགལ་བ་ལྟར་སྤྲུང་བ་
རང་གི་སྤྲོའི་སྒྲོན་ཡིན་སྤྲུལ་དུ་བསམ་ལ། སྤྲུལ་འཛི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོས་སམ། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲོས་
ལོར་བ་ལྟ་བུའང་རང་གིས་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་སེམས་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱིས་འདྲི་ནའང་
དགོངས་པ་ཅན་དེ་ནི་བདག་གིས་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་ཅེས་ལན་གདབ་བོ། །སྤྲུལ་འཛི་མ་ཡིན་
ཞེས་བརྗོད་པའམ་བསམ་པ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ལ་སྐྱུར་བ་བཏབ་
པས་ཀྱང་སྤྲིག་ཆེའོ། །དེས་ན་སྤྲུལ་མས་ཅི་གསུངས་པ་དེ་རྒྱུ་བས་ལ། བྱ་བ་གང་ཞིག་ཉེས་
པར་མདོན་ནའང་། དང་པོ་གསུང་སྤྲོ་ཁྲིད་ལ། མགོ་བརྩམས་པའི་འོག་ཏུ་ཁེ་ཉན་དང་ལེགས་
ཉེས་བརྗོད་པས་ཐུགས་དགོངས་རྟོགས་པར་ངེས་སོ། །ཅི་གསུང་བདག་ལ་ལེགས་སོ་སྤྲུལ་
དུ་ཡོན་ཏན་ནས་བསམ་ཞིང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བས་མདོན་པར་བསྟོད་དོ། །རྒྱས་མེད་པའམ་

ཡོད་ཀྱང་རྒྱས་ཆུང་བ་དག་དང་། ཡུལ་གཞན་དུ་སོང་དུས་རང་གི་སྤྱོད་མའི་ཡོན་ཏན་ངེས་པ་
ནམས་བརྟེན་ཅིང་། བྱན་བཞེས་ཏེ་ཁྱེད་སྤྱོད་མ་དུན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་འང་སྐད་སྟན་
ཤོས་ཀྱིས་བྱ། གཞན་ཡང་དག་གིས་བསྟོད་པ་དང་། ཆོག་སྟན་པ་དང་། འཇམ་པ་དང་།
གདོང་མི་སྒྲོག་པ་དང་། གསོང་པོར་སྤྱོད་པ་དང་། གཞན་དག་ཏུ་འང་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པ་དང་།
ཅི་གསུང་ལ་གྲུས་པས་སྒྲུབ་པའི་ལན་སྟན་པོ་འབུལ་བ་དང་། ཁ་སྤྲུལ་བ་དང་། སྤྱིད་པ་
བྱུང་བའི་ཆོ་ཁ་དག་པ་དང་། གང་ཅི་བྱེད་ཀྱང་གསུང་གི་གནང་བ་ལྷུ་བ་དང་། དགོ་བ་
ལ་སྦྱོར་བའི་ཐོག་མར་སྤྱོད་པས་བསྟོད་པ་དང་། གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱ་སྟེ། དཀོན་
མཆོག་སྤྱིན་ལས། རིམ་གྱོར་བྱས་ཏེ་སྟན་ལ་སྟོད་དོ། །བསྐྱེད་པ་བརྟེན་དོ། །ལེགས་སོ་
འབུལ་ལོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་དད་པའི་ཡིད་
ཀྱིས་སྤྱོད་མའི་ཡོན་ཏན་དུན་པར་བྱས་ལ། འཕྲད་པར་དཀའ་བའི་སྒྲོས་དད་གྲུས་བསྐྱེད་ལ་
བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཀོན་མཆོག་བཞེ་པར་བལྟ་བས་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་འཕམ།
ལྷག་པར་མོས་པས། མཆོན་ཐོས་པ་དང་། ཞལ་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྱིས་མཇུག་
བ་དང་། བཅའ་བས་རྟེན་པ་དང་། གསུང་ཐོས་པ་དང་། སྤྱི་བོར་བྱུག་གིས་རེག་པ་ཅམ་
ལའང་དགའ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། བདག་ལྟ་བུས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་འདི་ལྟ་
བུ་ལ་དངོས་སུ་འཕྲད་པ་རེ་དགའ་སྟམ་དུ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་སྒྲོས་བསམས་ལ། ཐབས་
སྒྲུ་ཆོགས་པས་མཉེས་པ་བསྒྲུབ་ཅིང་དམ་པ་དེ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་དཀའ་ལ། བདག་
དང་འཕྲད་པ་འང་རྟེན་དཀའ་ཞིང་། བམ་འབུལ་མི་ཤེས་པའི་སྒྲོས་བསྟེན་ཞིང་། སྤྱོད་པ་
རྟེན་སུ་གཟུང་བའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལའང་གྲུས་པས་སྤྱི་ལྷུ་དང་། བྱུག་འཆོལ་བ་དང་།
བསྟེན་བཀྱར་བ་སོགས་ཀྱི་མོས་གྲུས་དང་དག་སྦྱང་བྱའོ། །དེས་ནི་འདི་དང་ཕྱི་མའི་ལེགས་
པ་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། ས་སྤྱོགས་གང་
ན་ཆོས་སྤྱོད་པ་གནས་པ་དེ་ལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། དགོ་

པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་མཐོང་ན་དགའ་བ་དང་། རངས་
པ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྤང་པོ་བཀོད་པ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལས་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་
འདུས་ལས། དོན་དང་ལྷན་པའི་སྒྲ་མ་ལ། འདུས་གསུམ་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་དང་། རྒྱལ་
སྐུ་ལྷ་དང་མི་དག་དང་། ཉེ་བཞིན་སྐྱེད་དང་གཞོན་སྐྱེན་དང་། སྤྱིན་པོ་ལོག་ལྷ་ཅན་དག་
གི། རྟེན་པ་འཛིན་པ་ཀུན་འདུས་ནས། མེ་ཏོག་གཏོར་ཞིང་བསྟོད་པས་འདུད། འདེམ་
ན་མ་ཡིས་བྱ་བསྐྱེད་ལྟར། རྒྱལ་བ་སྐུ་དང་རྟེན་པའི་རྣམས་། དམ་པ་ལས་བྱུང་ཤེས་
པར་གྱིས། ཞེས་སོ། །རབ་བཀའ་བཞིན་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། མཆོད་པ་རྣམས་
ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ནས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
སྟོན་ཞིང་འཛིན་ཏེ་དུ་བྱོན་པའི་དགོས་པ་འང་དེ་ཡིན་པས། རི་སྐད་ཐོས་པ་རྣམས་ལེགས་
པར་སྒྲུང་དོར་གྱི་དམིགས་སྟེད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཐོས་པ་དེ་ཡང་རྒྱུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་
ལ་རག་ལས་པས། དམ་པ་མང་དུ་བསྟེན་ཞིང་ཐོས་པ་ཕྱོགས་མེད་དུ་བཅའ་ནས་སྐྱབས་
ལ། དེ་ཡང་བསམ་པས་སྐྱེན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱབ་ཅིང་། ཤེས་ལོ་ཅམ་དུ་མ་
བཞག་པར་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ལ་བསྐྱབ་བོ། །ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡང་གཟུགས་བརྟན་
ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་ཆོས་དང་རང་རྒྱུད་བསྐྱེད་པ་བསྐྱབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ཐབས་ཤེས་རབ་
ལུང་དུ་འཇུག་པས་ཡིད་སྟོན་ལ་མ་ལུས་པར་བརྟོན་པས་བསྐྱབ་བོ། ཉེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་
སྒྲ་མ་དང་སངས་རྒྱས་སྐུ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པའི་མཆོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་
བྱུང་མ་པའི་སྟོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་དགྲེས་པའི་
སྟོད་པ་ཞེ། ཞེས་དང་། ཡུམ་བར་མ་ལས། གང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
གདམས་པ་དེ་བསྐྱབ་པར་བརྟོན་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། །བསྟོད་
དོ། །བཀུར་རོ། ཞེས་དང་། དགོངས་འདུས་ལས། སྟོན་གྱི་དམ་པ་བདེ་གཤེགས་རྣམས། །

དེད་དཔོན་དམ་པ་མཉེས་བྱས་ནས། ཀྱུན་སྤངས་དགོན་པའི་མཐར་གཤེགས་ཏེ། སྐྱུབ་
པས་མང་དག་ཐར་པ་བརྟེས། །དེ་བས་དེ་ལྟར་རྗེས་སློབ་ན། རྒྱལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་གདུང་
འཆོབ་བོ། །དེ་བས་དམ་པ་དྲིན་ཆེན་ལ། སྐྱོ་དུབ་མེད་པའི་དད་པ་དང་། བྱོང་ཁེངས་
མེད་པའི་མཉེན་ལྷག་དང་། ཁེར་སྤྱོད་མེད་པའི་བཅའ་བཅུད་དང་། ཁོམ་ཉི་མེད་པའི་སྤྲི་ལུང་དང་།
གཡོ་སྐྱུ་མེད་པའི་བྲང་སྐད་དང་། །ཁ་གསལ་མེད་པའི་རང་རྒྱུད་དང་། ཁྲོངས་པ་མེད་པའི་
ཤེས་རབ་དང་། །དྲི་མ་མེད་པའི་ལྷག་སེམས་བརྒྱད། །དམ་པ་དེ་ལ་རྫོགས་པར་འབུལ། །
ཞེས་སོ། །མདོར་ན་སྤྱོད་པ་དམ་པ་དེ་ནི་སྤྱོད་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་ཀྱུན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུལ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན་བསྐྱབས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཐར་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱུ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་དང་
མཉམ་པར་བལྟས་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འབྲུབ་ཞིག་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་པས་
སྤྱོད་པའི་མཛད་སྤྱོད་ལ་སློབ་ཅིང་། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་། སློམ་པས་དུས་འདུག་པར་
བྱས་ན་མཆོག་དང་བྱམ་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པ་ཉིད་དེ། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་
ལས་། སྤྱོད་པ་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་པ་ཆོས། །དེ་བཞིན་སྤྱོད་པ་དགོན་འདུན་ཏེ། སྤྱོད་པ་དགོན་མཆོག་
བསམ་པའི་ཡུལ། སྤྱོད་པ་མི་སྤངས་སྤྱོད་པ་བཀུར། །མོས་དང་བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། སྤྱོད་
པ་དང་ནི་རྩོམ་པ་འཛིན། །ཐ་དད་པར་ནི་མི་ལྟོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་གྲུབ་ནི། རྣལ་
འབྱོར་པ་ཡིས་བཟུང་བར་བྱ། །དེ་ཡིས་དཔལ་ལྷན་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །དངོས་གྲུབ་ཀྱུན་
ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཐའ། སྤྱོད་པ་མཉེས་པ་ཉིད་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། སྐྱུ་འབྲུལ་བྲུབ་པས།
སློབ་དཔོན་རི་ལྟར་བལྟ་ཞེས། སྤྱོད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱུན་དང་མཉམ། །དེ་ཉིད་རྟག་ཏུ་རྩོམ་
པ་འཛིན་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་ཏོག །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད། །ཡིད་བཞིན་
ལོར་བུ་རིན་ཆེན་སྤྱོད། །སློབ་དཔོན་ཀྱི་ནི་ཡོན་ཏན་གཟུང་། །སྤྱོད་ནི་རྣམ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། །ཡོན་ཏན་བཟུང་བས་དངོས་གྲུབ་ཅིང་། །སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་གྲུབ་ཉམས། །

ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་གསང་འདུས་ལས། དེགས་ངན་སྒྱིག་མ་མཐན་ལ་སོགས། །
གསོད་དོན་དོན་གཉེར་སེམས་པ་རྣམས། ཐེག་ཆེན་སྤྱོད་མེད་པ་ཡི། ཐེག་མཆོག་འདི་
ལ་འགྱུར་པར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་མཚམས་མེད་ལ་སོགས་པ། སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་
ཡང་། རྩོད་ཆེའི་ཐེག་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། ཐེག་པ་མཆོག་ནི་འདི་ལ་འགྱུར། སྤྱིང་ནས་སློབ་
དཔོན་སློབ་པ་དག །བསྐྱབས་ཀྱང་འགྱུར་པར་ཡོངས་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་གིང་། འདིའི་
ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སློན་གསལ་དུ། རང་གི་སྤྱོད་མེད་ཐེག་པ་ནས་སློབ་མཐན་དེ་དང་།
རང་ཡང་སྤྱིང་ཉེ་བར་བྱས་ན། སློབ་དཔོན་ལ་རང་གིས་དངོས་སུ་མ་སྤྲད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་
སྤྲད་པ་དང་བྱེད་མེད་པར་བཤད་པས། འགའ་ཞིག་གིས་རང་གི་སྤྱོད་མེད་ལ་རན་ཏུ་སློགས་
ན། ཐབས་ཞི་དྲག་གང་རུང་གིས་དེ་ལས་སློག་ཐུབ་ན་བསྐྱེད། དེའི་རྒྱས་པ་མེད་ན་སྤྱོད་
མེད་ཡོན་ཏན་བསམ་ཞིང་རང་གི་རྣ་བ་མཛུབ་མོས་བཀག་ནས། མི་དེ་ལ་བརྟེན་འདྲིས་
དང་བག་ཐེབས་པར་མི་བྱ། བྱས་ན་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་སྟེ། བདུད་ཅི་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས།
དོན་ཐེག་སློབ་དཔོན་སློབ་པ་ན། ཞི་བའམ་མངོན་སྲོད་ལས་ཀྱིས་སློག་ རྒྱས་པ་ཡོད་པར་མ་
གྱུར་ན། རྣ་ཆ་དྲན་པས་དག་པར་བྱ། བརྟེན་པར་མི་བྱ་གཏམ་མི་བྱ། གལ་ཏེ་དེ་དང་
འདྲེས་གྱུར་ན། རང་སོང་དག་ཏུ་འཆོད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །མདོ་རྒྱུད་ནས་བཤེས་
གཉེན་བརྟག་ཚུལ་ཇི་སྟེད་གསུངས་པ་སྤྱིང་མ་བརྟེན་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། བརྟེན་ཟིན་ནས་
གང་ལྟར་ཡང་ཅི་མཛད་ལེགས་མཐོང་གིས་མོས་གུས་ཀྱིས་བརྟེན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དགོངས་
འདུས་ལས། དམ་པར་བཟུང་བར་གྱུར་པར་ཆད། །དམ་པར་ངེས་དང་མ་ངེས་ཀྱང་། །
བཀའ་བཅག་ལུང་བོར་ག་ལ་སྤྲོད། གལ་ཏེ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཉམས་ན། རྩོད་ཆེའི་དཔྱལ་བར་རབ་
ཏུ་འཆོད། ཅིས་སོ། སྤྱིར་ཡང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་གྲུབ་པའི་
དེག་པ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་ཐབས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། སློབས་
པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་གང་དང་གང་གིས་འདུལ་བ་ལ་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དང་མཐུན་

པར་སྟོན་པས་རྒྱུར་མཐོང་གིས་སྟོས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ལྟར་སྟངས་
 ཡང་དེ་ལྟར་མ་རེས་ཏེ། སལ་པོ་ཆེ་ལས། དེ་དག་ཐབས་རྒྱལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །
 འཛིག་རྟེན་རྒྱ་ཞིང་འགོ་བའི་དོན་རྣམས་བྱེད། །འཛིག་རྟེན་མི་ཆགས་རྒྱལ་པ་དྲུ་བཞིན། །
 དགའ་ཞིང་དད་པར་བྱེད་ལ་རྣམ་པར་རྒྱ། །དེ་དག་སྟན་ངག་མཁན་རྒྱལ་སྟན་ངག་སྟུང་། །
 གར་མཁན་རྩ་མཁན་གྱུད་དང་རོལ་མོ་མཁན། །བཞག་མཛེས་རྒྱན་སྟེང་ཐོགས་ཤིང་གར་
 བྱེད་དང་། །སྟུ་མ་མཁན་པོ་གཞུགས་མང་ཀུན་ཏུ་སྟོན། །གྲོང་པ་གྲོང་དཔོན་ཁ་ལོ་སྟུར་
 བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དེད་དཔོན་ཚོང་དཔོན་ཁྱིམ་བདག་འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་སྟོན་པོ་མདུན་
 འདོན་པོ་ཉ་དང་། །སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་བཅོས་ཚོགས་མཁན། །དེ་དག་དགོན་པར་
 ལྟོན་ཤིང་ཆེན་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་སྟོང་ཕྱག་
 བརྒྱ་པ་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་ལ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་
 སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ཡོངས་སུ་སྟུང་
 དེ་རྒྱང་མའི་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་མཛོན་པར་བྱུང་ནས་སྟོན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་མཛོན་པར་འཛངས་རྒྱལོ། །ཞེས་དང་། སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་
 མཛོད་པའི་རྒྱུ་འབྱུལ་ལམ་རིམ་ལས། རེས་འགའ་ཞི་ལ་རེས་འགའ་དྲག །གཡེམ་ལ་གཡེམ་
 སྟོན་སྟངས་ལ་སྟངས། །དྲིགས་ལ་རི་དང་ཐུན་ལ་ཐུན། །རྒྱུང་ལ་འང་དེ་བཞིན་མཐུན་མི་མཐུན། །
 རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཐབས་སྟུང་དང་། །ཐིན་ལས་དེ་བཞིན་པ་ཡིས་དགོལ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
 ཕྱིར་རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་གླིང་པས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་ལས། མཛོད་སྟུང་
 གང་ཡང་ལོག་པར་མི་བལྟ་སྟེ། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དབང་ཕྱག་སལ་མོ་ཆེ། །གདོལ་པ་
 གཡུང་པོ་སྟོན་སྟུང་སལ་པའི་རྒྱལ། །ཉམས་པ་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཉམས་པར་ཡོད། །རང་
 གི་ཉར་ལེན་དབང་དུ་མ་གྱུར་པར། །འབྱུལ་པ་བརྟག་པའི་ཉེས་པ་ཚད་མེད་དོ། །སྟེ་སྟོན་
 བཅུ་གཉིས་སྟོ་ལ་རྒྱལ་བ་ཡི། །དགེ་སྟོང་རྣམས་བཟང་སྟོན་པའི་མཐུས་བཟང་ནས། །སྟོན་

པའི་མཛད་པ་གཡོ་སྦྱར་མཐོང་བའི་ཚུལ། །ལེགས་པར་བསམས་ལ་རང་གིས་རང་ཉིད་
འཆོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནས་ཡང་འབྲུལ་པ་མི་བརྟག་པར་ཡོན་ཏན་འབའ་ཞིག་ཏུ་
བསམས་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་ཏེ། འཕགས་པ་དགོན་
མཆོག་སྟོན་ལས། སྤྱི་མ་བསྟོན་ན་དག་བའི་ཆོས་འཕེལ་བ་དང་། སྟོན་པ་འགྲིབ་བོ་སྟུམ་
སྟེ་མཁན་པོ་ཐོས་པ་མང་ཡང་རུང་། ཉུང་ཡང་རུང་། ཤེས་སམ་མི་ཤེས་ཀྱང་རུང་ཚུལ་བྲིམས་
དང་ལྟན་ནས་མི་ལྟན་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་ཕྱིར་སྟོན་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་ཁ་ཅིག་གི་གསུངས་ལས། མཚན་ལྟན་སྤྱི་མ་
འིན་ཆེན་འདིས། །གང་མཛད་ཐམས་ཅད་ལེགས་པ་ཡིན། །ཅི་མཛད་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་
ཡིན། །མི་གསོད་བཅན་པ་མཛད་ན་ཡང་། །དེ་ཁས་འཆོངས་གིང་དེ་ཁ་ལེགས། །སེམས་
ཅན་ཐུགས་རྗེས་འཛིན་པར་ངེས། །ལེག་གཡེམ་འཆལ་བའི་ཚུལ་སྟོན་ཡང་། །ཡོན་ཏན་
འཕེལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། །ཐབས་ཤེས་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་བད། །རླུང་གི་གཞན་མགོ་
བསྐྱར་བ་ན། །བད་ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས། །འགྲོ་ཀུན་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འདྲེན། །
རྒྱ་འཕྲོག་ཆོམ་པོ་མཛད་ན་ཡང་། །གཞན་གྱི་ཡོ་བྱད་ཆོགས་སུ་བསྦྱར། །སྟེ་བོ་ཐོངས་པ་
ཞིབ་ཡིན། །དོན་ལ་འདི་འདྲའི་སྤྱི་མ་ཡིས། །བཀའ་བརྟུན་མཛད་ན་དྲག་སྟགས་ཡིན། །
རྒྱེད་རན་བར་ཆད་སེལ་བར་ངེས། །བདུངས་བཏགས་མཛད་ན་བྱིན་རྒྱབས་ཡིན། །དངོས་
གྲུབ་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་འབྱུང་། །མོས་གྲུས་ཅན་ཆོ་ཉམས་རེ་དགལ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟ་བུའི་དད་གྲུས་བསྐྱེད་དགོས་གིང་། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་
མི་སྤྲིད་དེ། དུག་འཛིན་འཛིགས་མེད་གླིང་པས། འདི་ལྟར་ཟབ་མོའི་མདོ་སྟེ་དང་། རྒྱུད་
སྟེ་རྣམས་ནས་སྤྱི་མ་དང་སྟོབ་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་གསང་ཆེན་པོ་
མང་དུ་བསྟན་ཀྱང་། འགག་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ན་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་གཏན་ཆོགས་འདི་ཡིན་
ཏེ། དེས་པར་འཁོར་བ་ལས་འཕགས་པའི་སྤྱི་མ་རྟོགས་པས་བདག་རྒྱུད་གྲོལ་ཞིང་སྟོང་།

རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ལ། སློབ་མ་དད་པའི་གོ་ཆ་ཆེ་བ་སྤྲིའི་བྱང་ཆུབ་ལྟ་བུ། རྒྱུ་གྱིས་
བསྐྱུར་བར་དགའ་བས་སློབ་ཆེན་ཅིང་ལུས་དང་སློག་ལ་མི་བལྟ་བར་ཉལ་སྟོག་བྱེད་པ་
དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། རང་དོན་ཡལ་བར་དོར་ནས་ཅི་གསུང་གི་བཀའ་བསྐྱེད་པའི་མོས་
གུས་ཅན་གཅིག་གིས་གསོལ་བ་སྟོང་ནས་བཏབ་ཅིང་ཐུགས་དགོངས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ན་
མི་གོལ་མི་སྤྲོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། དྱིན་རྒྱབས་དང་དངོས་གྲུབ་གྱི་ཉི་བར་ལེན་པ་
ནི་བསྐྱོམ་སྒན་ན་མི་འདུག་གི་མོས་གུས་རྣམས་པར་དག་པའོ། །མན་ངག་ཏུ་མི་འདུག་གིས་
དད་པ་ལ་འདུག་གོ། །འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་རར་སྒྲུབས་དོར་བ་སྤྲིའི་བྱང་ཆུབ་
གྱིས་ཙན་གྱིས་སྒྲངས་ནས་ཁར་བཅུག་པས་དེ་ཉིད་ཏུ་ས་དང་པོའི་བདེན་པ་མཐོང་། དཔལ་
གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བཙོན་སྤྱད་བ་གཉིས་བཀྲམ་ནས་སློབ་དཔོན་གཉགས་བཙོན་དོར་ནས་སྤྱོན་
དངས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ། ཁོ་བོས་རྒྱལ་བ་མཉེས་པའི་གསུང་རབ་མཐོང་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་ཆད་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གང་དང་ཡང་མ་ཡུད་པར་རིག་ཅིང་
མོས་གུས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སྦྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱོད་དོས་སུ་བརྟན་ནས་
རྗེས་སུ་བཟུང་། སྤྱིར་ཡང་སློག་འདོར་མོད་པ་ཙམ་གྱི་མོས་གུས་ཆེན་པོ་སྦྱེས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སེམས་ཟག་པ་རྣམས་ལས་བཙོན་ཐབས་སུ་གོལ། ཏུས་ད་ཕན་ཆད་ཉན་པ་པོ་བརྒྱ་
ཡག་ཐར་པ་ལ་བྲིད་ལུང་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོམ་སྒན་ཙན་འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་
ལས་ནི་མི་འཕར། ཤེས་རབ་ཙན་གྱིས་དང་པོ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་མཐོང་ཀྱང་མོས་
གུས་ཡལ་འཕྲལ་ལ་རྟོགས་པ་ཟབ་མོ་དང་འབྲེལ་ཆད། གནས་ལུགས་གྱི་སྤྱོད་ཆུལ་མོས་
གུས་གྱི་སྤངས་ལ་ཐེག་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྤྱང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས། རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་ན།
མདོ་དགོངས་འདུས་ལས། ཆོས་ཀྱན་མི་ཤེས་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དམ་པར་རྒྱུར་པའི་སྤྱོད་མ་
ལ་། །བཀྲར་ནས་རིམ་གྱོ་ཆེར་བྱས་པས། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་བསྐལ་བར་འབྱུང་། །དཔེར་
ན་ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ལ། །ས་བོན་བཏབ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་དངོས་ཉིད་རི་ལྟར་བསྒྲམ་པའི་ཚུལ་ནི། ཀུན་འདུས་
མེན་པོ་ཆེའི་རྒྱད་ལས། གང་གིས་བསྐྱལ་བ་འབུམ་ཐུག་ཏུ། །ལྷ་སྐྱུ་འབུམ་ཐུག་བསྒྲམས་
པ་བས། །སྤྲུལ་ཕྱུང་ཟད་དུ་བ་མཆོག། །བསོད་ནམས་འདི་ནི་པ་མཐའ་ཡས། །ཞེས་དང་།
ཨ་ཏི་བཀོད་པ་ཆེན་པོ་ལས། །དེན་དང་ལྷན་པའི་སྤྲུལ་དེ། །སྤྱི་བོའི་གཙུག་གམ་ལག་པའི་
མཐིལ། །སྤྲིང་གི་དཀྱིལ་དུ་སུས་བསྒྲམས་པ། །སངས་རྒྱུ་སྤྲིང་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་། །གང་
ཟག་དེ་ཡིས་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཆོག་གས་གསུམ་པའི་རྒྱད་ལས། གང་ཞིག་དོ་
རྗེ་སྤྱོད་དཔོན་ནི། །བཀུར་ཞིང་སྤྱི་བོར་སུས་བསྒྲམས་པ། །དེ་ལ་རྒྱལ་བས་བྱིན་གྱིས་སྤོབས། །
ཞེས་སོགས་གསང་རྒྱུད་རྣམས་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་བཞི། གསང་སྤྲུགས་དོ་རྗེ་ཐེག་
པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་བྱིན་སྤབས་དང་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་ལུང་གྱུར་
པ་ནི་ལམ་ཟབ་མོ་སྤྲུལ་སྐྱུ་བ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཐོག་མར་སྤྲུགས་ལ་
ལྷགས་པའི་ཆོ་འདུག་སྒོ་དབང་གི་སྐྱབས་སུ་འདྲེ། དབང་བསྐྱར་བ་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
བདག་པོ་ཉིད་ནི་དོ་རྗེ་སྤྱོད་དཔོན་ཡིན་ལ། གདན་གསུམ་ཆང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་
གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་སྤྲུལ་
ལས་ཡི་དམ་གཙོ་བོར་བཟུང་བས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱལ་བ་ཆད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མང་དུ་བྱུང་
བ་དེ་ཡིན། བར་དུ་དངོས་གཞིའི་ལམ་གྱི་ཉམས་ལེན་བསྐྱེད་བསྐྱས་རྫོགས་གསུམ་གང་
བསྒྲམས་ཀྱང་། རྩ་བའི་སྤྲུལ་པའི་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འབའ་ཞིག་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་
པ་ཕྱུང་ཟད་མེད་ལ། བྱད་པར་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་མཐའ་ཐུག་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་
མེད་ཀྱི་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྟོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྲུལ་པའི་ཐུགས་
ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་སྤྲུལ་པ་དང་ཐུགས་ཡིད་འདྲེས་པ་ལས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱད་ལ་
སྤྱི་བ་ཡིན། གཞན་ཡང་ལྷ་གྲུབ་ནས་འདི་བྱི་ཡི་བར་དོར་ཞལ་མཇལ་བ་དང་གསུང་ཐོས་
པ་སོགས་ཀྱང་སྤྲུལ་པའི་ཐུགས་རྗེ་དང་རང་གི་དད་མོས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་དེ་དང་དེར་སྤྲང་བ་ཙམ་

ལས་གཞན་དུ་རང་མཚན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར། དབང་དང་
མན་ངག་དོ་སྤྱོད་སོགས་ཐབས་ཙམ་ཞིག་སྤྱོད་མ་ལས་ལོས་ནས། ཕྱིན་རྒྱལ་དང་དངོས་
གྲུབ་སོགས་དངོས་ནི་སྤྱོད་མ་ལས་ལྟག་པའི་ཡི་དམ་མམ་མཁའ་འགྲོ་སོགས་གཞན་ཞིག་
ལས་ལེན་པར་སེམས་པ་ནི་དངོས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་གོགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པར་གསར་རྟོག་གི་
དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཉེ་བརྒྱ་ལས་ཀྱང་། གཞན་
ཀྱིས་བརྗོད་མིན་ལྟར་ཅིག་སྤྱོད། གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྟོག་དོ། །སྤྱོད་པའི་དུས་ཐབས་བརྟན་
པ་དང་། བདག་གི་བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་བྱ། ཞེས་དང་། གྲུ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་
ལྔ་ལས། རི་དབང་ཅེ་ནས་འགའ་ཞིག་ལྟར་གྱུར་ན། ལྟར་བར་མི་བྱ་སྤྱོད་དུ་ལྟར་བར་འགྱུར། །
སྤྱོད་པའི་དྲིན་ཀྱིས་ཕན་པའི་ལུང་ཐོབ་ན། གྲོལ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། དཔལ་ས་ར་ཉས། སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པ་གང་གི་སྤྱོད་ལྷགས་པ། ལག་པའི་མཐེལ་
ན་གནས་པའི་གཏེར་དང་འདྲ། ཞེས་དང་། ཞེས་སྤྱོད་པའི་ཡི་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། སྤྱོད་པ་འཛིན་
པ་མེད་པར་ནི། གྲུ་ཡིས་ཕ་རོལ་སྤྱོད་པའི་འགྱུར། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རབ་རྒྱལ་གྱང་། །
སྤྱོད་པའི་དབང་ཤིང་མཐར་མིན། ཞེས་དང་། ལམ་ཟབ་ལས། ཉེ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རབ་
ཚ་ཡང་། མེ་ཤེལ་མེད་པར་མི་འཁྱུང་། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱུས་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱང་། །སྤྱོད་
པའི་དབང་ཤིང་མཐར་མི་སྤྱོད། ཅེས་དང་། དམ་ཚིག་མཚོག་གི་རྒྱུད་ལས། དངོས་གྲུབ་འདོད་
པའི་དད་པ་ཅན། མོས་གྲུས་སྤྱོད་པའི་མཉེས་ལས་བྱུང་། །དེས་ནི་ཉོན་མོངས་ཉེ་ཉོན་མོངས། །
ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། ལྟེ་བཅུན་ཆེན་པོའི་མགྱུར་ལས། སྤྱོད་
པ་ལ་གདུང་བ་སྤྱོད་པ་ཅན། ཉམས་དང་ཕྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་པར་ངེས། ཞེས་སོ། །སྤྱོད་ལྟུང་
ཡང་། སྤྱོད་པའི་ཡི་ཤེས་མར་སྤྱོད་པས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆེ་ཆོགས་ཞིང་དུ་གསལ་བ་སོགས་སྤྱོད་
ལྟར་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱུད་དག་པར་བྱ་བའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་པར་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་འདུས་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ནང་ལྟར་སྤྱོད་པ་དང་། ཕྱིན་རྒྱལ་ཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་པའི་

ཕྱིར་སྤྱིང་དབུས་སུ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་གསང་བ་ལྟར་སྐྱབ་པ་དང་། རང་ལུས་སུ་བསྐྱོམ་པའམ་
དེ་བཞིན་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱོམ་པའི་ཆེའང་བྲམ་མ་ཡི་དམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞེངས་པ་ཡང་གསང་
ལྟར་སྐྱབ་པ་ཞེས་རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་གྱིང་པས་བཞེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་སྐྱམ་
དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ལས་འདས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གྱི་སྐྱབ་པ་སོགས་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་མང་ཞིང་། སྐྱམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐྱབས་འདིར་ཡང་།
ཅ་བརྒྱད་གྱི་སྐྱམ་པ་ཐོ་བཅེགས་སུ་བསྐྱོམ་པ། ཁྲོམ་འཆོགས་སུ་བསྐྱོམ་པ་ཀུན་འདུས་ནོར་
བུའི་ལུགས་སུ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པ། རང་རང་གི་བྱིང་གཞུང་ལྟར་འཆད་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་རྟོར་སེམས་ཅ་བྱིང་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ན།

རྟོན་བསྐྱེད་པ། ཡན་ལག་བདུན་པ་འབུལ་བ། གསོལ་བ་གདབ་པ། དབང་བྲུང་བ།
ཐུགས་ཡིད་བསྐྱེས་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། ཅ་བའི་བྱིང་ཡིག་
ལས། མདུན་མཁར་གང་ལ་གསོལ་བ་གདབ་བྱའི་ཡུལ་སྤར་གྱི་སྐྱབས་ཡུལ་བཞིན་དུ་གསལ་
བཏབ་། ཅེས་གསུངས་པས། ཤར་སྒོ་ཙམ་དུ་སྤར་གྱི་སྐྱབས་ཡུལ་ཉིད་མ་བསྐྱེས་པར་ཡོད་
ན་དེ་ག་ལ་དམིགས་པ་གསལ་འདོན་ཙམ་བྱ། དེ་ལྟ་མིན་ན་གོང་དུ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྐྱབས་
སུ་བཤད་པ་ཉིད་འདིར་ཡང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ལེགས་པར་གསལ་གདབ།
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་ལ་བྱི་གང་དང་དགོངས་པ་ལ་མཐོ་དམན་མེད་པར་ཅ་བའི་
སྐྱམ་པའི་ཐུགས་བདེ་སྤོང་གི་སྤང་ཆ་སྐྱམ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་ལ་ཤར་བས། རང་གཞན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་སྤོང་པའི་ཚུལ་དུ་གཟིགས་གིང་བྱིན་འཐིབས་སེ་སད་པར་
བསྐྱོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ཅ་བའི་སྐྱམ་པ་ཉིད་སྐྱུ་དགེ་འདུན། གསུང་དམ་ཆོས། ཐུགས་
སངས་རྒྱས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཀུན་འདུས། སྐྱ་སྐྱམ་མ། ཐུགས་ཡིད་མ། ཡོན་ཏན་ཐིག་ལས་
མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྤྱོད་ཏེ་ཅ་གསུམ་ཀུན་འདུས། སྐྱ་སྐྱུལ་སྐྱ། གསུང་ཡོངས་སྐྱ། ཐུགས་
ཆོས་སྐྱ་དབྱེར་མེད་འོ་པོ་ཉིད་སྐྱ་སྟེ། སྐྱ་བཞི་དབྱེར་མེད་གྱི་འོ་བོར་གཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གསང་

རྒྱུད་ལས། རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་སྐྱུ་ཉིད་ལ། ཁད་གཤེགས་རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་རྣམས་རྗོགས། སྤྱི་
མ་སངས་རྒྱས་སྤྱི་མ་ཚོས། དེ་བཞིན་སྤྱི་མ་དགེ་འདུན་ཏེ། སྤྱི་མ་དཔལ་ཆེན་ཏེ་རུ་ཀ། །
ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དྲི་མེ་འོད་ལས། དུས་
གྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་སྟོན་པ་པོ་རྡོ་རྗེ་སྟོན་དཔོན་ནི། བཙམ་ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་རི་
ལྷ་བ་དང་། དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་
བ་རྣམས་གྱིས་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་དང་། གསང་སྤྱིང་ལས་ཀྱང་། དབང་ཕྱུག་ལོངས་སྟོན་
ལུས་མཆོད་ན། ཞེས་སོགས་སྤྱི་མ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་ཡིན་པས་དབང་ཕྱུག་གི་
རྒྱས་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་ཏེ་རུ་ཀའི་རྒྱ་བསྐྱས་ཏེ་སྤྱི་མ་
གྱི་གཞུང་སྤྱིང་བ་རྣམས་སྤྱི་མ་ལ་རུ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་
ཀུ་རུའི་རྒྱ་བསྐྱས་པ་ལ་བཞེད་པའང་ཡོད་དོ། །མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་བེང་པས་ཀྱང་། སྤྱི་
མ་དང་ནི་རྡོ་རྗེ་སྟོན་སེམས། ཐ་དད་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱི་མ་སངས་རྒྱས་ཚོས་དང་ནི། རྡོ་
བཞིན་དགེ་འདུན་སྤྱི་མ་སྟེ། རྡོ་སྤྱི་མ་གྱི་འཕང་མཆོག་འདོད་པས། ཀུན་ནས་སྤྱི་མ་
མཉེས་པར་བྱ། སངས་རྒྱས་ཀུན་དངོས་རྡོ་རྗེ་འཆང་། རྩོད་པའི་དུས་འདིར་བདག་དོན་
དུ། རྡོ་སྤྱི་མ་ཐུན་པར་སྟོན་མཛད་པ། རྡོ་སྤྱི་མ་གས་ནས་དངོས་ཀུན་གྱིས། བསྟོན་
བྱ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། རྡོ་སྤྱི་མ་གྱི་བདེ་ཆེན་ཐོབ་པར་འབྱུང་། ཞེས་དང་། འབྲི་
གུང་སྟོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས། སྤྱི་མ་སྐྱུ་བཞིའི་གངས་རི་ལ། མོས་གྲུས་གྱི་ཉི་མ་མ་ཤར་ན། །
བྱིན་རྒྱབས་གྱི་ཆུ་རྒྱུན་མི་འབབས་པས། སེམས་མོས་གྲུས་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། ཅིས་
དང་། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཀྱང་། སྤྱི་མའི་བྱ། དོན་དམ་པ་ནི་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་
བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། ཐར་པ་ཆེན་པོར། པདྨ་ཁ་འབུས་
བྱེ་འདྲ་བར། ལག་གཉིས་སྤྱི་མོར་ཐལ་སྐྱུར་ཏེ། ལུས་དཔག་མེད་པའི་སྤྱི་མ་ཆོགས་གྱིས། །

ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་མཐུན་པར་ཀུན་
མཆོན་སྤྲུལ་མས་ཀྱང་། ཡིད་འོང་རྗེས་བུའི་ནང་ན་གནས་པ་ཡི། འཆར་ཀའི་བདུ་ཁ་འབྲས་
བྱེ་འདྲ་བ། །ལག་གཉིས་སྤྱོད་ཐོར་ཐལ་སྒྱུར་བསྟོད་དབྱངས་བཅས། །ལུས་དབག་མེད་པར་
སྤྱལ་ནས་གྲུག་ཕྱག་འཆོལ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཆོག་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་དེ་དག་གི་སྤྱན་
སྒྲུབ་རང་ག་ཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལུས་ཞིང་གི་རྩལ་སྟེད་དུ་སྤྱལ་ནས། ཆེ་བའི་ཡོན་
ཏན་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་བསྟོད་དབྱངས་དང་བཅས། མེ་ཏྲག་བསྐྱེད་ཀྱང་པོ་གསུམ་དུ་ཁ་འབྲས་
པ་དང་འདྲ་བར་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱོད་ཐོར་སྒྱུར་བས་ལུས་སྤྱིབ་དག་མགྱིན་
པར་སྒྱུར་བས་དག་སྤྱིབ་དག་སྟེང་གར་སྒྱུར་བས་ཡིད་སྤྱིབ་དག་དེ་ནས་ལུས་ཀྱི་མལ་ལྷ་
ས་ལ་ཕབ་པ་ཞེས། དབྲལ་བ་དང་གཅིག་ལག་པའི་མཐེལ་གཉིས། དུས་མོ་གཉིས་དང་
བཅས་ལྷ་པོ་ས་ལ་ཕབ་སྟེ་ཕྱག་བྱས་པས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དུག་ལྷའི་སྤྱིབ་པ་དག་
ཆོག་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཐེན་ལས་ལྷའི་དབང་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཐོབ་
པ་དང་། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབུའི་གཙུག་ཏོར་བརྟུར་མི་མཛོན་པ་འབྲུབ་པར་བྱེད་
པའི་ཕན་ཡོན་དང་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན། སྟོན་འགྲོ་ག་ཞན་རྣམས་འབྲམ་ཐེར་སོགས་གངས་
བསགས་ན་ཕྱག་ཀྱང་དེའི་གངས་རེས་པར་བསགས་དགོས་པས། དེང་སང་གི་ཕྱག་ལེན་
ཁ་ཅིག་དུ་སྒྱབས་འགྲོའི་སྒྲུབས་སུ་དེའི་འདོན་ཆོག་དང་སྒྲུགས་པའི་ལུགས་ཀྱང་སྒྲུབ་བ་དོན་
ལ་མི་འགལ་མོད། གཙུ་བོར་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ནི་འདིའི་སྒྲུབས་སུ་ཡིན་པས་འབྲུབ་
ན་འདིར་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཆོལ་བའི་ཕན་ཡོན་ཀྱང་། རལ་གསོར། ས་འདི་
རིར་བཅས་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་སྟེད་དུ། །བསོད་ནམས་དེ་འདྲ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་མེད། །ལུས་
བཅུད་དབང་ཆེན་པར་གྱི་རྩལ་རྣམས་དང་། །མཉམ་པའི་གངས་སྟེད་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་འགྲོ་
ཞིང་། །མཐར་ཐུག་ཞི་བ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ། །ཅིས་གསུངས་ཏེ་གོང་དུ་བསྟན་པ་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་སུ་འབྱོར་དང་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་
སྤྱུལ་བའི། །མཆོད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་པས། དངོས་
སུ་ཅི་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ་བཤམས་ཤིང་། ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་མཁའ་དང་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་
ལྷ་དང་མི་ཡི་མཆོད་རྗེས་བདུག་སྒྲོས་མེ་ཏོག་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞུལ་ཡས་ཁང་
དང་ཡུལ་འཁོར་སོགས་བཀོད་པ་ཆད་མེད་པ་དང་། འཁོར་ལོ། ཁོར་བྲ། བཅུན་མོ། སྒོན་
པོ། ཏྲ་མཚོག་གྲང་པོ། དམག་དཔོན་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་བདུན་དང་། གདུགས། གསེར་ཉ། ལུམ་
བ། བསྐྱ། རྩང་དཀར། དཔལ་བེལ། རྒྱལ་མཚན། འཁོར་ལོ་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་
བརྒྱད། ཡུངས་ཀར། རྩམ། བེལ། ལི་ཁྲི། ཞོ། འགུའུ་མི། མེ་ལོང་། རྩང་གཡས་སུ་འབྱེལ་
བ་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་པའི་རྗེས་བརྒྱད། ལྷ་མ། ལྷ་ན། བཞོན་པ། མལ་ཆ། ཁྲི། རལ་གྱི། ལྷའི་
པགས་པ་སྟེ་ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་སོགས་དང་། ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་བྱང་པར་མང་པོ་སྤྱུ་གར་
དང་རོལ་མོའི་སྒྲིན་ལུང་འཕྲོ་བས་ཞིང་ཁམས་འདི་དང་ཞིང་གཞན་གྱི་བཀོད་པའི་མཚོག་
ཐམས་ཅད་དང་། གསང་སྤྲགས་ནང་གི་དམ་རྗེས་མཚོག་གི་མ་དན་དང་རུ་རྩེར་སྒྲ་ཚོགས་
པའི་བཟང་བཅའ་ལྷག་ཐོང་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་འདོད་ཡོན་གྱི་རྣམ་པར་ཅིར་
ཡང་འཆར་བ་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྒྲིན་ལྷ་བར་སྤྱུལ་ནས་འབུལ་བ་སྟེ།
དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ལས། རང་གི་བྱགས་
ཀ་ནས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་གངས་མེད་
པའི་རྩལ་དང་མཉམ་པར་སྒྲོས། འོད་ཟེར་དེ་རེ་རེའི་རྩེར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་
ཏུ་བཟང་པོ་རང་འདྲ་བ་རེ་རེ་སྤྱུལ། དེ་རེ་རེའི་བྱགས་ཀ་ནས་སྤར་དང་འདྲ་བའི་འོད་ཟེར་
སྒྲོ་ཞིང་། དེའི་རྩེར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྤྱུལ་པ་སོགས་གངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་
བར་དུ་སྒྲོས་ཏེ། དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་མཆོད་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་གངས་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པས་ཐོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་

མཆོད་པའི་སྒྲིན་ཕུང་ཞེས་བྱའོ། །ཚུལ་དེ་འདྲ་བ་རང་གི་སྒྲོས་ཅི་ཕྱོགས་སུ་(ཕྱོག་ཏུ)། སྒྲུལ་
ནས་འབུལ་བའོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། བདེ་
གཤེགས་རིང་བསྐལ་ལ་ནི་ཕུང་ཟད་དང་། །སིལ་སྒྲིན་གཅིག་བརྒྱུད་བ་ཡི་སྒྲིན་ཕུང་རམ། །
མེ་ཏོག་གཅིག་ཙམ་གྱིས་ནི་མཆོད་པ་དང་། །བདེ་གཤེགས་སྒྲིན་གཟུགས་ཅིག་ངོས་བྲིས་པ་
ལ། །འབྲུགས་བཞིན་པ་ཡི་སེམས་གྱིས་མཆོད་ན་ཡང་། །དེ་དག་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་
བྱེ་བ་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་ཏེ་ཞིབ་པར་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྤྲིག་པ་བཤགས་པ་ནི། ཚོགས་ཞིང་བྱུང་པར་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིན་སྒྲུབ་
ཐལ་མོ་སྒྲུབ་ཏེ་གནོང་ཞིང་འགྱོད་པས། དེ་པ་དང་མི་དེ་པ་འདི་སྤྲིག་པ། ཆེ་རབས་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་དེ་རིང་ཡན་ཆད་ལ་བསགས་པ། ལུང་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་སྒྲུབ་པ་མ་དང་
མཁན་པོ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་དང་མཆོད་གྲོགས་དང་སྒྲེ་བོ་དམ་པ་གཞན་དག་ལ་མ་གུས་པ་
བྱས་པ། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་བཟུ། མཚམས་མེད་པ་ལྟ། དེ་དང་ཉེ་བ་ལྟ། དཀོན་མཆོག་
གི་དཀོར་ལ་འབགས་པ། སེར་སྒྲིན་དང་འཕྲུལ་གཤེགས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱུང་པར་
སྒྲུབ་པ་དོན་འཛིན་པ་ལ་ཐ་མལ་མི་རུ་བཟུང་བའི་དབང་གིས་སྒྲིན་གསུང་ཐུགས་རྩ་བ་དང་ཡན་
ལག་གི་དམ་ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་། ཉམས་པ་དང་འདྲེས་གིང་ཉམས་པའི་སྒྲོན་ཆགས་
པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་
སྒྲོར་གྱུར་པའི་བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་ཐམས་ཅད་ལྟེ་ཐོག་ཏུ་ནག་ཕུང་
གིས་འདུས་པར་བསམ་ནས་བཤགས་པས། སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་ཏེན་ཚོགས་ཞིང་རྣམས་
ཀྱི་སྒྲིན་གསུང་ཐུགས་ལས་འོད་དཀར་པོ་བྱུང་བ་ཐོག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སངས་ཀྱིས་དག་པར་
བསམས་ལ། བྲིས་མི་བྱེད་པར་གཉེན་པོས་བསྟོམ་ཞིང་བཤགས་པའི་ཆོག་བརྟོན་པར་བྱ་
བའོ། །ཕན་ཡོན་ནི། འབུམ་པ་ལས། གང་ཞིག་དེ་པའི་མོད་ལས་ནི། སྤྲིག་རྣམས་དེ་
ནས་འགྱོད་པ་ཡིས། །བཤགས་པས་ཐམས་ཅད་འཛད་པ་སྟེ། །རྒྱལ་བའི་སྤྲས་པོ་བྲིས་

སྒྲུལ་ཤིག །ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཞིབ་པར་གོང་དུ་སྒྲོས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཞི། ཕྱོགས་བཅུ་དུས་བཞིའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོང་བ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་(བརྒྱབ་)པོ་ཆེ་སྤྱད་པའི་དགོང་བ། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡུང་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་དང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོང་བ་བསྐྱུན་པ། རང་གིས་སྤར་བྱས་པ། ད་ལྟ་བྱེད་བཞིན་པ། སྤྱད་ཀྱིས་བྱེད་པར་ངེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་དུང་དུང་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། དེའི་ཕན་ཡོན་ཀྱང་། སྤྱད་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་དག་པས་ཡི་རང་བ། །སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་གཞལ་བས་ཚད་བཟུང་རུང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགོང་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཁོར་བུ་འཆིང་བུའི་ཡུང་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡང་། །རེན་ཆེན་བེད་ཀུན་གཅིག་དེ་ཀྱན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །དེ་བཞིན་འགྲོ་ཀྱན་སྤྱོན་སོགས་སུང་པོ་རྒྱ་ཆེན་ཀྱན། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱང་སེམས་གཅིག་གི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བཞི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་པའི་བཤེས་གཉན་ཆེན་པོ་གཞན་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས། ཞུ་བ་པོ་གཞན་ལ་དགོངས་པའམ། འཁོར་གྱི་ལོག་སྒྲིབ་དང་སྒྲོལ་ལ་གྱིས་ཐུགས་སྤྱོད་ནས་ཆོས་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དུང་དུ་སྤྱོད་ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཞུ་བ་ཡུལ་བ་ལྟར། བདག་གྱང་ལུས་བྱེ་བ་མང་པོར་སྒྲུལ་ཏེ་མདུན་ན་མངོན་སུམ་དུ་སྤང་བར་བྱས་ཏེ། དུང་དགར་པོ་གཡས་སུ་འབྱེལ་བ་དང་། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་པ་སོགས་སུ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་ཞུས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགྱེས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་དུས་ཉག་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་མོས་པ་སྟེ། ཕན་ཡོན་ཀྱང་ཆོས་སྤངས་པའི་སྒྲིབ་པ་འདག་

ཅིང་། ཆོ་རབས་ནས་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུད་ལ་འཛིན་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་ཏེ། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་བས་དགོངས་པ་མཛད་པ་ལ། །གང་ཞིག་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དེ། །དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། །བསོད་ནམས་གཞན་དག་འཆིང་བུ་འདྲ། །ཞེས་སོ། །

དུག་པ་ལྟ་བུ་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། ཞིང་ཁམས་འདི་དག་གཞན་དག་ན་སྤྱི་མ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གང་དག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ཟིན་ནས་གཞུགས་སྐྱེ་བུ་ལས་འདའ་བར་དགོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ། སྒྲོན་དགེ་བསྟན་ཙུངས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་བདག་གི་ལུས་མང་པོར་སྒྱལ་བ་དག་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པར་མོས་པ་སྟེ། དེས་ནི་ཆོ་ཐུང་བ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་དང་། གཞན་གྱི་སློག་ལ་འཆོ་བའི་སྤྲིག་པ་འབྱུང་ཞིང་། ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུབ་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་ཏེ། ཆངས་པ་བྱུང་བར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཉོན་ཅིག་ཆངས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་འདེབས་པ། །བསོད་ནམས་དེ་ནི་བྱུང་བར་འཕགས། །སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་ཡོངས་མི་འདའ། །ཞེས་སོ། །

བདུན་པ་བསྟོ་བ་ནི། དུག་འཆལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། ལྟ་བུ་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་གདབ་པའི་བར་གྱི། ད་ལྟར་བྱས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་མཆོན་ཏེ། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བར་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བདག་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་རི་ལྟ་བུར་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱས་ཞུས་འདེབས་པ་དང་བཅས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྟོ་བ་སྟེ། ཕན་ཡོན་གྱི་བྱུང་བར་ཡང་། སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་དང་ཆུ་ཐིགས་ལྟར་། །

རྒྱམ་ཆོ་མ་ཟད་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་བསྐྱོས་དགེ་བ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་
མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ་ཞིབ་པར་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ངེས་པར་བྱས་ནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་གནད་དང་སྒྲགས་ཏེ་སྒྲགསྟེ། །སྤྱི་མ་དཔལ་ལྷན་
དོ་རྩེ་སེམས་མཆོག་གི་ལྷན་ལྟུང་ལྟ་བུ་བཞུགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་བདུན་པ་
སྤྱིའི་པན་ཡོན་ཡང་། དཔལ་སྤྱི་ལྟུང་གིས་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་སྤྱོད་པ་བཅུའི་སངས་
རྒྱས་ལ། །དམིགས་ནས་ཐལ་མོ་སྤྱིར་བྱས་ཏེ། །ཕྱག་འཆའ་དེ་བཞིན་མཆོད་བྱེད་དམ། །
བསོད་ནམས་དག་ལ་ཡི་རང་ཞིང་། །སྤྱི་པ་དག་ཀྱང་འཆགས་པར་བབྱིད། །བསྐྱེལ་
དང་གསོལ་བ་འདེབས་སྤྱིར་བ། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྤྱིར་བོ་ནི། །ནམ་མཁའ་གང་བར་
ཉག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། །སྤྱི་མ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱན་འདུས་སུ་ཡང་ཡང་སྒྲོ་
འདོགས་ཆོད་པས་གཅིག་ཆོག་རྒྱལ་པོར་ངེས་པ་གཏིང་ཚུགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། །བཀའ་
དྲིན་རྩེ་སེམས་སུ་བྱན་པས་ཅི་བྱེད་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་རེ་ལྟོས་ལིང་གིས་སྤྱིར་ལ་གདུང་བྱུགས་དྲག་པོས་
ངག་ཏུ། །བྱབ་བདག་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱུད་པའི་
གསོལ་འདེབས་བྱསྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲོལ་མགོན་ཞབས་ཀྱིས། ཅུ་བའི་སྤྱི་མ་དེ་ཉིད།
དངོས་པོ་ལ་སུ་གང་ཡིན་རུང་། །སོ་སོའི་སྤྱི་བོའམ། །འཕགས་པ་སྤྱི་བ་པ་ལྟ་བུ་དང་།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་པལ་པ་སོགས་སུ་བལྟ་བ་མ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བསྐྱོམ་
དགོས་། དོན་ལ་སངས་རྒྱས་གཅིག་དང་མང་པོ་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །མོས་གྲུས་འཇུག་ཚུལ་
ལ་བྱུང་ཡོད་པས། །སངས་རྒྱས་གཅིག་གམ་གཉིས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན། །སྤྱོད་པ་བཅུ་དུས་གསུམ་
ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་འདུས་པའི་རོ་བོ་ཡིན། །དེའི་བྱིར་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཀུན་ཀྱང་འདུས།
དེ་བས་ན་བདག་གི་སྤྱི་མ་འདི་དངོས་གནས་ལ་དཀོན་མཆོག་ཀྱན་འདུས། །སྤྱི་མ་ཉིད་དཀོན་
མཆོག་གསུམ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཉིད་སྤྱི་མ་ཡིན། །རང་རེའི་སྤྱི་བོ་དང་བསྐྱེད་ན། །དཀོན་

མཆོག་གསུམ་བས་ཀྱང་སྤྲོ་མ་བཀའ་དྲིན་ཆེ། བྱོན་པ་བཅུའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་སྦྱར་བཏང་
བཟང་སྟེ། བདག་ལ་ཞལ་མི་སྟོན། གསུང་མི་འབྱོན། སངས་རྒྱལ་དང་ཡི་དམ་དང་བྱང་
སེམས་དང་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱོང་སོགས་དངོས་སུ་བྱོན་ཀྱང་རུང་། བདག་ལ་དཔལ་ལྷན་
སྤྲོ་མས་མཛད་པ་ལས་ལྷག་པོ་མཛད་རྒྱ་དང་སྟོན་རྒྱ་མེད། དེ་དག་དངོས་སུ་མཛུགས་བའི་
སྐལ་བ་མེད་དུས་འདིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་མས་མཛད་པ་ཡིན་བཀའ་
དྲིན་རང་ཆེད་སྟུམ། སྤྲོ་མ་སངས་རྒྱལ་ཀུན་འདུས་སུ་ཤེས་ནས་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་པའི་
དད་པ་དང་། བཀའ་དྲིན་གིན་དུ་ཆེ་བར་ཤེས་པ་གཉིས་འཛོམས་ན་མོས་གུས་ཀྱི་དོ་བོ་གོ་
ལུགས་བཟང་བ་ཡིན། གོ་ཡུལ་བཟང་པོ་དེ་འདྲ་གཅིག་ཡོད་པའི་ལུགས་བྱས་ཀྱང་། སྐབས་
སྐབས་སུ་མིན་པ་སྤྲོ་མ་མི་དྲན་པར་བརྟེན། ལན་རེ་དྲན་པའི་སྐབས་ཀྱང་བ་སྤྲུག་ཡོ་རུས་
པའི་གདུང་ལུགས་མི་འབྱུང་ན། གོ་བ་ཙམ་ལ་ལུས་པ་ཡིན། ཉམས་ཏྟགས་འཕལ་མར་སྦྱུད་
བྱལ་བ་དེ་མིན། གདུང་ལུགས་དྲག་པོ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲིང་བ་འགོག་རུས་པ། རིག་པ་བསྐྱར་བྱལ་
པ་ཞིག་བྱུང་ན། དྲིན་རྒྱབས་འཕལ་དུ་འཕྱག ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོ་བུར་དུ་འགག ཡེ་ཤེས་
སྐད་ཅིག་གིས་འབེབས། དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་དྲན་པས་ཏྟག་དུ་སྒྲོམ་པར་འགྲོ། གོམས་པ་ལས་
སྦྱོན་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བ་ཡིན། སངས་རྒྱལ་དངོས་སུ་མཐོང་
བ་མེད་ན། བྱོན་པ་ཞེན་དང་ཐོ་རུས་དང་། ཡིད་འོང་གི་གདུང་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་། ཟག་
བཅས་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་ཏྟག་ཡིན་པས་གོལ་མི་བྱལ། དགོ་བཤེས་པལ་བ་དང་བྱལ་
ཐོབ་པལ་པར་བརྩི་བའི་དད་པ་ཡང་རྣམ་ཏྟག་འཛིག་རྟེན་པ་དེ་ཀ་ཡིན། སྦྱེ་བོ་སྤྲོན་པོས་
སྤྲོ་མ་སངས་རྒྱལ་ཟེར་བ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་མི་ཐོབ་ཟེར་གཅིག་གས། ཟས་ཅོར་གྱིས་
ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་ཅིག་ལ་སངས་རྒྱལ་ཟེར་རམ། སངས་རྒྱལ་སངས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་ཆོག་
ཙམ་མིན་པ་སྒྲོ་ཅི་གཏང་མཚམས་ཅི་ཡང་མེད། དེ་འདྲས་སེམས་རྒྱུད་གྲོལ་བ་ལ་ཕན་པ་
ཅི་ཡང་མེད། དེས་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས། དེ་ཉིད་སྤྲོ་མ་ལ་ཆོང་བའི་མོས་

གྲུས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤྱོད་མ་སངས་རྒྱས་སུ་ཤེས་པ་དེ། དམིགས་ཡུལ་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ལམ་སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྤྱིང་པོ་ཡིན། སྤྱིང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་པས་འཇུག་སྒྲོམ་སུ་རང་རེའི་སྤྱོད་མ་
དེ་ལ་ཞུས་པའི་ཡི་དམ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་པས་འཇུག་རང་ལ་ལྷུང་དུ་འཇུག་བཀའ་བྱིན་བྱེད་
པ་མེད་ན། སྤྱིང་བྱས་པ་མི་གཟོ་ཞིང་། རོ་ཚ་བྲེལ་མེད་དེ་བྱུང་ཆགས་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན། བསོད་ནམས་དང་དཔལ་དང་གཡང་དང་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་མས་
བཏབ་པ་བཞིན་ཉམས་འགོ། སྒྲོམ་སུ་ཆོས་ཐོབ་པ་བྱིན་དུ་མི་སེམས་པ་དེ། ཆོས་ལ་ཡང་
ཅིས་མེད་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་པས། འབད་པ་བྱས་ཆད་དོན་མེད་དུ་འབྱུང་། ཡང་སྒྲོམ་སུ་
རྩ་ལྷུང་དང་པོའི་ཞད་ཀྱིས་གོས་པ་ཡིན་ལ། བཀའ་བྱིན་བྱེད་པས་དགོ་ལེགས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གཞིར་འབྱུང་ཞིང་། གྲུས་པ་ཆེན་པོ་རང་བྱུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་སངས་
རྒྱས་སུ་ཤེས་པ། བཀའ་བྱིན་བྱེད་པ། གཏུང་བྱུགས་བྱུག་པ། ཡང་ཡང་མ་བརྟེན་པ་བྱེད་པ་
སྤྱོད་བྱུང་པར་བཞི་དང་ལྷན་པའི་མོས་གྲུས་ཡོད་ན་མོས་གྲུས་ཆད་དུ་སྤྱིན་པ་ཞེས་བྱ། དེས་
ན་དོ་རྗེ་སྤྱོད་དཔོན་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ལ། སྤྱོད་མ་དམ་ཆོག་དང་ལྷན་པས་མོས་གྲུས་
དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོམ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བསྒྲོམས་ཤིང་གསོལ་བ་བཏབ་ན། ཐབས་གཞན་མེད་ཀྱང་། མཆོག་
ཐུན་མོང་གི་འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
མན་ངག་གི་གནད་དུ་ཆེ་བར་གོ་ལ། གཞན་ཡང་འཇམ་མགོན་ས་སྤྱོད་པ་ཆ་ཆེན་ལ། སྒྲོམ་
ཆེན་ཞིག་གིས། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྤྱོད་མ་དང་ཡི་དམ་གང་ལས་ཐོབ་ཞུས་པས། དེ་གཉིས་
སོ་སོར་བྱེད་པ་ལས་མི་འབྱུང་། སྤྱོད་མ་དང་ཡི་དམ་དང་དུས་གསུམ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་། རང་
གི་སེམས་དང་། འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་
གསུངས་། མདོར་ན་གོང་དུ་བརྟན་པ་བཞིན་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བྱིན་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་
སུ་བཏུ་བའི་རྒྱལ་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་འདྲིས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་

མ་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐུར་ཐག་ཆོད་པའི་མོས་གྲུས་དང་མ་བུལ་བར་བྱའོ། །སྒྲོན་འགྲོ་གཞན་
འབྲུམ་ཐེར་སོགས་གྲངས་བསགས་པ་ཡིན་ན། གསོལ་འདེབས་འདི་ཡང་འབྲུམ་ཐུག་ཡོངས་
{ལང་}པ་སོགས་དགོས་པས། དེ་ཆོག་སོལ་འདེབས་ཀྱི་ཆོགས་སྣ་ཅུང་མང་བས་ཚུགས་
དགའ་ན། ཐོག་མར་བརྒྱད་འདེབས་ཅི་ལུས་དང་། དེ་ནས་སྒྲ་མ་ཉིད་ཀུན་འདུས་ནོར་བུའི་
ལུགས་སུ་མོས་པས་གྲུ་བུའི་གསོལ་འདེབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོག་བདུན་གསོལ་
འདེབས་ཉིད་ལ་གྲངས་བསགས་པས་ཆོག་པར་དོན་མཆང་མཁྱེན་བཟུང་དབང་པོའི་ཞལ་
ནས་ཁོ་བོས་ཐོས་པ་ལགས་སོ། །འདི་ལ་སྒྲ་མ་དོན་མཆང་དཔར་བསྒྲོམ་ནས་གསོལ་
བ་ཨོ་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེར་འདེབས་པ་མི་འགལ་ལམ་སྒྲམ་ན་མི་འགལ་སྟེ། རྒྱལ་བ་ཐམས་
ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གྲོང་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་རི་ལྷ་ར་སྣང་ཡང་རྒྱད་
ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དོན་མཆང་དཔར་ཨོ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཨོ་
རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡང་དོན་མཆང་དཔར་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེར་མ་ཟད་གདུལ་བྱའི་དབང་
གིས་རབ་འབྲུམས་ཅུ་བ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཞི་བ་དང་ཁྱོ་བོའི་རྣམ་འགྲུང་རི་སྟེང་པར་བརྟན་པ་
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅུ་བའི་སྒྲ་མའི་ཐུགས་བདེ་སྟོང་གི་སྣང་ཆ་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གི་རོལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ཅུ་བའི་ཡི་དམ་དོར་སེམས་ལྷ་བྱ་གཅིག་ལ། སྒྲོན་འགྲོ་དང་བསྟེན་
རྒྱལ་སོགས་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཐོན་ན་གཞན་རྣམས་ལའང་དོན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བཀྲ་ཤིས་རིག་པ་ཁུ་བྱུག་གི་རྒྱད་ལས། ཆོས་སྐུ་རོ་གཅིག་འགྲོ་དོན་
བྱེད་མཉམ་སྟེ། མོས་པའི་བློ་ལ་སོ་སོར་ཉིད་དུ་གསལ། ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་སུ་ཐུག་རྒྱུན་
གཅིག་ཕྱིར། ཁབ་དེ་གཤེགས་གཅིག་བསྒྲོམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ངང་། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་དབང་སྒྲུང་བཞི། དེ་ལྷ་ར་ཡང་ཡང་གསོལ་བ་གདབ་རྗེས། ཅུ་བའི་སྒྲ་མའི་སྐུ་
ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྟེག་པས། བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་དང་དགོན་མཆོག་གསུམ་

སོགས་འཁོར་རྣམས་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་རིམ་བཞིན་ཅུ་བའི་སྤྱི་མའི་སྐུ་ལ་བསྟུན། ཅུ་བའི་སྤྱི་
མ་ཉིད་སྐུ་བས་གནས་ཀྱིན་གྱི་ངོ་བོ་སྤར་ལས་ཀྱང་གཟི་མདངས་ཆེར་འབར་ཏེ་མཆོངས་པ་
མེད་པའི་སྐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་བོར་ཨོྲཱ་ཀ་ར་པོ། མགྱིན་པར་ལྷ་དམར་པོ། ཐུགས་ཀར་
རྩྱུ་ཕྱོན་པོ་རྣམས་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེའི་བདག་ཉིད་
དུ་བཞུགས་པ་ལ། སྤར་ཡང་ཆད་མེད་པའི་མོས་གྲུས་གྱིས། སྐུ་བཞིའི་དབང་ཐུག་སོགས་
གྱིས་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས། གྲུ་རུའི་སྤྱི་བོའི་ཨོྲཱ་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་སྤྲོ་བ་ཤར་
བ་ལྟ་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས། རང་གི་དབུ་ལ་བའི་སྤྱི་ན་མཆོམས་སུ་ཐིམ་པས། དུམ་
པའི་དབང་ཐོབ། སྤང་བྱ་སྟོག་བཅད་པ་སོགས་ལུས་གྱི་སྟོན་ས་བསགས་པའི་སྟིག་པ་དང་
ལུས་ཅུ་ཡི་སྤྱི་བ་པ་དག་སྤྱིང་བྱེད་ལམ་སྤང་སྟོང་བསྟེད་རིམ་དབྱིབས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་
པ་ལ་དབང་། སྤངས་འབྲས་སྤྱི་རྩི་སྤྱི་པའི་སྐུ་ཐོབ་པའི་སྐུ་ལ་བ་ཅན་དུ་བྱས། ཡང་སྤྱི་
མའི་མགྱིན་པའི་ལྷ་ལས་འོད་ཟེར་དམར་པོ་མར་མའི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་།
རང་གི་མགྱིན་པར་ཐིམ་པས་གསང་བའི་དབང་ཐོབ། སྤང་བྱ་རྩྱུ་སོགས་དག་གི་སྟོན་ས་
བསགས་པའི་སྟིག་པ་དང་དག་གི་རྒྱུད་གི་སྤྱི་བ་པ་དག་སྤྱིང་བྱེད་ལམ་གསལ་སྟོང་གཏུམ་
མོ་བསྟོམ་པ་ལ་དབང་། སྤངས་འབྲས་གསུང་རྩི་རྩེ་ལོངས་སྟོང་རྩོགས་པའི་སྐུ་འགྲུབ་པའི་
སྐུ་ལ་བ་ཅན་དུ་བྱས། ཡང་སྤྱི་མའི་ཐུགས་ཀར་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་མཐིང་སྟོན་ཁྱེན་
མའི་མདོག་ལྟ་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས། རང་གི་སྤྱིང་གར་ཐིམ་པས་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
གྱི་དབང་ཐོབ། སྤང་བྱ་བརྒྱུ་སེམས་སོགས་ཡིད་གྱི་སྟོན་ས་བསགས་པའི་སྟིག་པ་དང་
ཡིད་ཐིག་ལའི་སྤྱི་བ་པ་དག་སྤྱིང་བྱེད་ལམ་སྟོན་པོ་ཉི་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམ་པ་ལ་དབང་། སྤངས་
འབྲས་ཐུགས་རྩི་རྩེ་ཆོས་གྱི་སྐུ་འགྲུབ་པའི་སྐུ་ལ་བ་ཅན་དུ་བྱས། སྤར་ཡང་སྤྱི་མའི་སྐུ་ཡི་
གནས་གསུམ་ནས་འོད་ཟེར་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་གྱི་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཅིག་
ཅར་དུ་འཕྲོས། རང་གི་སྟོན་གསུམ་ལ་ཆར་བབས་པ་བཞིན་དུ་ཐིམ་པས་དབང་བཞི་བ་ཆོག་

དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ། སྤྱད་བྱ་སྒྲོ་གསུམ་ཆ་སྒྲོམས་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དག་ སྤྱོད་བྱེད་
ལམ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཀ་དག་ཁྲིགས་ཆོད་དང་ལུན་གྲུབ་ཐོད་གལ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་བསྒྲོམ་
པ་ལ་དབང་། སྤྱད་ས་འབྲས་ཡེ་ཤེས་དོན་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་སྐལ་པ་ཅན་དུ་བྱས་པར་
མོས་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་ འདི་ལ་རྒྱས་པར་སྒྲོ་ན་སྤྱ་མའི་སྤྱའི་གནས་རྣམས་ནས། སྤྱ་
ཕྱག་རྒྱ། གསུང་ཡིག་འབྲུ་སྤྲུགས་ཤིང་། ཐུགས་ཕྱག་མཆོན་སྤྱོད་བསྐྱེལ་ཨ་ཏི་ཟེའ་དོན་སོགས་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱད་ན་འང་ཆོག་མོད། ཅུ་བའི་བྱིད་དོས་བསྐྱེན་ནི་གོང་དུ་བཤད་
པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་གསང་སྤྲུགས་དོན་རྒྱེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་བྱེད་དབང་
ལ་མ་བརྟེན་པར་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། གསང་སྤྱིར་ལས། སྤྱོད་དཔོན་མཉམ་པར་མ་བྱས་
གིང་། །དབང་རྣམས་ཐོབ་པར་མ་བྱས་པར། །ཉན་པ་ལ་སོགས་བརྩོན་པ་ནི། །འབྲས་
བུ་མེད་ཅིང་བསྐྱུག་པར་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀྱང་། དབང་མ་བསྐྱར་བར་
དོས་གྲུབ་མེད། །བྱེ་མ་བཅོར་ཡང་མར་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དབང་གི་དོ་བོ་ནི།
ཐོབ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་འཛོག་ཅིང་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ། དེས་ཆོག་ནི་ཨ་ཏི་ཤེས་སྤྱོད་ལས་
དངས་ན་མངོན་པར་གཏོར་བའམ་སྤྲུགས་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་འབྱུང་ཅིང་ཡེ་ཤེས་
ཁྱད་པར་ཅན་འཛོག་པས་ན་དབང་དོ། །དབྱེ་ན། ཐོག་མར་མཆོན་ཉིད་དང་ལུན་པའི་སྤྱོད་
དཔོན་གྱིས་སྤྱོད་ལུན་གྱི་སྤྱོད་མ་གང་ཞིག་གསང་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་
ནས་བསྐྱར་བ་དེ་གཞིའི་དབང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
གཞན་རྒྱུན་ལ་སྤྱོས་པ་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབང་བཞི་ཟེའ་མོ་ཏིང་ཏེ་འཛོན་སོགས་ཀྱིས་
ལེན་པ་ལམ་དབང་། མཐར་ཐུག་འབྲས་དུས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་ངམ་ཟེའ་གསལ་
གཉིས་མེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ནས་མངོན་སངས་རྒྱས་པ་ནི་འབྲས་དབང་དོ། །དེས་
ན་དོན་རྒྱེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་བྱེད་དབང་གི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པས། སྤྱོན་འགྲོའི་
སྐབས་འདི་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དོས་གཞིའི་བསྐྱེད་རྫོགས་བསྒྲོམ་པ་སོགས་ལམ་གང་གི་

ཡང་སྔོན་དུ་སྤྲོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བཞི་ལེན་ཅིང་བྲག་ས་ཡིད་བསྐྱེ་བ་འདི་
མེད་ཐབས་མེད་དེ། རམ་མཁའ་འགྲོང་ཡངས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། སྤྲོ་མ་བསྐྱོམས་ན་ཆོས་སྤྱོད་བསྐྱོམ། །
ལྷ་སྤྱོད་འབུམ་སྤྲག་སྤྱོད་བསྐྱོམས་པས། །བསོད་ནམས་དེ་ཡི་ཆར་མི་ཤོད། །དེ་སྤྱིར་དཀར་
པོའི་ཆོས་སྤྱོད་རྣམས། །ཉན་བཤད་བསྐྱོམ་དང་འཛིན་པ་དང་། །མཆོད་གཏོར་ལ་སོགས་
གང་བྱེད་ཀྱང་། །སྔོན་དུ་འགོ་བའི་ལས་ཡིན་པས། །སྤྲོ་མ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱུ་དཔལ།
ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བགྱིས་པའི་པན་ཡོན་ཡང་། གནས་སྐབས་སུ་སྤྲོ་མ་ལ་རྩོལ་མེད་ཀྱི་མོས་
གུས་སྤྱོད་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་སོགས་གང་བསྐྱོམ་པའི་དམིགས་པ་གསལ་བ་དང་། མཐར་
བྲག་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟབ་ལམ་བྲག་ས་
རྩེ་ཆེན་པོ། བདེ་གཤེགས་ཀྱང་འདུས་ཀྱི་དབང་གཞུང་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་ལས། དེ་
ལྟར་དབང་བསྐྱར་ཡོན་ཏན་གྱིས། །བྱིན་རྒྱལ་མཆོན་མ་དང་པོ་ནི། །རྩོལ་མེད་མོས་གུས་
རྒྱུད་ལ་སྤྱོད། །བྱིན་རྒྱལ་མཆོན་མ་གཉིས་པ་ནི། །གང་གཏད་དམིགས་པ་གསལ་ཞིང་
བརྟན་། །བྱིན་རྒྱལ་མཆོན་མ་གསུམ་པ་ནི། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པ་འཆར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་བྲག་ས་ཡིད་བསྐྱེས་ཏེ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་ནི། དེ་ལྟར་དབང་བཞི་སྤངས་པའི་
རྩེས་སུ། སྤྲོ་མ་ཡང་མོས་གུས་དུང་བ་དང་ཡིད་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྤྲོ་མ་དེ་ཉིད་
ཤིན་ཏུ་དགེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རང་གི་སྤྱོད་པོར་བྱོན་པ་འོད་དུ་ལུ་ནས་རང་ལ་ཐིམ་པས། སྤྲོ་
མ་དང་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། རི་ལྟར་མཉམ་པར་
འཛིག་པའི་ཚུལ་ནི། ཨོ་རྒྱན་དུས་གསུམ་མཁའ་པས་རྟོག་ཤེས་རབ་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་
པ། ཉན་ཅིག་གད་པོ། རང་རིག་པ་བྱུང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་འདི་ལ་སྟོན་ཤིག གཟུགས་དང་
ཁ་དོག་ཏུ་གྱུབ་པ་མེད། བྲག་ས་དང་རིས་སུ་གྱུབ་པ་མེད། མཐའ་དང་དབུས་སུ་གྱུབ་པ་
མེད། དང་པོ་བྱུང་ས་མེད་དེ་སྟོང་། བར་དུ་གནས་ས་མེད་དེ་སྟོང་། ཐ་མ་འགོ་ས་མེད་དེ་

སྟོང་། སྟོང་པ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ། གསལ་ལ་དྲངས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེ་མཐོང་ནས་ངོ་
ཤེས་ན་རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་པ་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གོ་བ་ཡིན། སེམས་ཀྱི་སེམས་
ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན། དངོས་པོ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ཡིན། ཤེས་བྱའི་
སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན། རིག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དངོས་པོ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས།
རང་བྱུང་རང་ལ་གནས་ཏེ་གཞན་ནས་བཅའ་དུ་མེད་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་སྒྲ། ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོ་མ་གྲུབ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས། སངས་
ལ་རྒྱ་རྒྱ་མེད་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རང་གི་རིག་པ་དྲངས་སངས། དཔུལ་བར་འགོ་རྒྱ་མེད་
དེ་རིག་པ་རང་དག་ཆོས་ལ་བྱ་རྒྱ་མེད་དེ་ཆོས་ཉིད་རང་གསལ། ལྟ་བ་རང་ལུགས་ཆེན་
པོ་དེ་རང་ལ་ཡོད་པས་གཞན་ནས་བཅའ་དུ་མེད་པར་ཐག་བཅད་དོ། །དེ་ལྟར་ལྟ་བ་རྟོགས་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པས། རང་གང་ན་འདུག་པའི་ས་དེ་ལུས་ཀྱི་རི་བོ་དགོན་པའི་
གནས་། བྱི་སྤང་བ་གང་ཤར་བ་དེ་སྤང་བ་རང་སྤང་། སྟོང་པ་རང་སྟོང་། རང་བྱུང་རང་ཞི་
སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་བཞག་གོ །དེས་བྱི་སྤང་བ་གོགས་སུ་ཤར་བས། སྤང་བ་
རང་སར་དག་སྟེ། སྤང་བ་ལམ་དུ་ཁྱེར་ཅིང་ཉམས་སུ་སྤངས་པས། བྱི་སྤང་བ་གང་ཤར་
ཀྱང་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བདེའོ། །ནང་སེམས་ལ་དྲན་པ་ཅི་ཤར་ཡིད་ལ་ཅི་འགྱུས་ཀྱང་། དེ་
ལ་ངོ་བོ་མེད་དེ་སྟོང་པར་འདུག འགྱུ་དྲན་རང་སར་དག་སེམས་ཉིད་གསལ་ཐེབས་པས།
འགྱུ་དྲན་ལམ་དུ་སྟོང་ནས་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བདེའོ། །གསང་བ་ཉོན་མོངས་པ་གང་ལངས་
ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་ལ་བལྟས་པས་རྗེས་མེད་དུ་རང་བྱུང་རང་ཞི། ཉོན་མོངས་པ་རང་
སར་དག་ ཉོན་མོངས་པ་ལམ་དུ་སྟོང་བས་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བདེའོ། །དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་
ལོན་ཅན་བསྒྲོམ་པ་བྱམ་སྒྲོམ་བྱར་མེད། ཐམས་ཅད་གོགས་སུ་ཤར་བས་ཉམས་ལ་གསལ་
འགྲིབ་མེད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད། སྟོད་པ་ལ་ཡངས་དོག་མེད་དོ། །རྗེ་ལྟར་
གནས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་འདུ་འབྲལ་མེད། དེ་ལྟར་རྟོགས་ཅན་འབྱུང་བའི་ལུས་

ཀླུ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཀླུ་པ་མེད་པས་ན་སོ་ལ་ཀླན་གཞོན་མེད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོགས་རིས་མེད་པས་རིག་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ལ་ཡོད་པར་ངོ་ཤེས་པས་དབང་པོ་ལ་རྩོད་ཀྱི་ལུ་མེད་དོ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྟོགས་རིས་མེད་པས་དེ་རང་ལ་ཡོད་པར་གོ་བས་ཐོས་པ་ལ་ཆེ་ཆུང་མེད་དེ། དེམ་རིག་གི་བརྟན་ལུས་ཞིག་ཀྱང་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་རྒྱུ་ཆད་མེད། མི་འགྲུར་བརྟན་པ་ཐོབ་པས་ཆོ་ལ་རིང་བྱུང་མེད་དོ། ཀླད་པོ་ཡང་དག་པའི་དོན་དེ་ཉམས་སུ་ཡོངས་མཛོད། ཉམས་ལེན་རྒྱད་ལ་ཁོལ་མཛོད། ཆོག་དང་དོན་དུ་མ་འཛོལ་བར་མཛོད། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་གོགས་དང་མ་འབྲལ་བར་མཛོད། དྲན་པའི་རྩི་ཡིས་ཟེན་པར་མཛོད། ཡོང་གཏམ་དང་འཆལ་གཏམ་ལ་མ་དགའ་བར་མཛོད། བ་མལ་གྱི་སྒོ་དང་མ་འདྲེས་པར་མཛོད། ལུ་ཚའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་མ་ཆེ་མཛོད། བཟའ་བརྒྱུད་ལ་སྲིད་པ་མ་ཆེ་མཛོད། བ་མལ་དུ་འཆི་བ་ལ་སེམས་མཛོད། ཆོ་ལ་ཡོང་མེད་བརྩོན་འགྲུས་སྒྲིད་མཛོད། ཀླད་པོ་འཆི་བ་མའི་གདམས་ངག་འདི་ལ་མཛོད། ཅེས་གསུངས་ནས། ཀླད་པོའི་སྒྲིང་གར་ཕྱག་ལའར་བཅུགས་ནས་གདམས་པ་བཏབ་པས་ཀླད་པོ་ལའར་བཅུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཞེས་བྱ། རྟོག་ཤེས་རབ་རྒྱལ་པོ་དེས་གོལ་ཏེ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པོ། འདི་ནི་བཀའ་གཏེར་གཉིས་ཀའི་བརྒྱུད་པའི་ཆུ་བོ་ཟམ་མ་ཆད་པར་བྱོན་པ། སེམས་ཁྲིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དོ་རྩེའི་གསུང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། སྒོ་ན་སྒོ་ན་དུ་སེམས་ཆོལ་སོགས་སྒྱི་ལྟར་སོང་ཡང་ལེགས་སོ། གང་ལྟར་ཡང་། དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་རྗེས། ལྷར་སྲིད་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མའི་རྣམ་པོལ་དུ་གསལ་ཞིང་། དགེ་བ་འདི་ཡིས་ལྷར་དུ་བདག་ ཉལ་ལ་མགོན་སྒྲ་མ་འགྲུབ་གྱུར་ནས། སོགས་བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་རི་ལྟར་རིགས་པས་མཐའ་བརྒྱན་པར་བྱའོ། ཉེ་ལྷ་བུའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་འགྲོ་བའི་ཆོ་ཕྲག་པ་གཡས་ཀྱི་རྣམ་མཁར་བསྟོམ། དེ་བསྟོར་བ་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡིན། འདུག་པའི་ཆོ་སྒྱི་བོའི་གཙུག་གི་རྣམ་མཁར་ལ་བསྟོམ། དེ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་རྟེན་ཡིན། ཟ་འཕྲང་བྱེད་

པའི་ཆོ་མགིན་པའི་དབུས་སུ་བསྒྲོམ། དེ་ཅི་ཟ་ཅི་འབྲུང་གི་ཕུད་ཀྱིས་མཆོད་པ་ཡིན། ཉལ་
པའི་ཆོ་སྒྲིང་གི་དབུས་སུ་བསྒྲོམ། དེ་འོད་གསལ་འཛིན་པའི་གནད་ཡིན། མདོར་ན་དུས་
དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲུ་མ་མ་བརྗེད་པར་དྲན་པར་བྱ། རང་ལ་ན་ཆོད་དང་གདོན་བཞགས་
ཀྱི་གཞོད་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་ཅི་ཐུང་ཡང་བདག་གི་ལས་རན་འཛིན་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲ་
མའི་ཐུགས་རྗེས་གནད་བ་ཡིན་སྟུང་དུ་དགའ་བ་བསྒྲོམ་ཞིང་སྤང་སྟོ་མི་བྱ། སྦྱིད་ལ་བོས་
བདེ་དགོ་སྦྱོར་འཕེལ་བ་སོགས་བྱུང་ན། དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་མའི་ཐུགས་རྗེར་ཤེས་ཏེ་ར་རྒྱལ་
དང་དགའ་བྱོད་མི་བྱ། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒྲོམས་པས་སྦྱོར་བ་དང་བྱིང་ཆོད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་
ན། སྒྲ་མའི་ཐུགས་དང་རང་གི་རིག་པ་དབྱེར་མེད་དུ་བསེས་ཏེ་གནས་ལུགས་ལྟ་བུའི་རང་
མདངས་བསྐྱངས་གིང་། གསོལ་འདེབས་སོགས་ལ་ཆིག་དྲིལ་དུ་བརྩོན་པར་བྱ་སྟེ། མདོར་
ན་ཅེ་ལེ་སྟེ་ཆོགས་རང་གྲོལ་གྱིས། དད་མོས་གདུང་བས་སྒྲ་མ་དྲན་པ་འདི། ཀྱུན་རྗེ་བ་
ཅོལ་བཅས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། སྒྲ་མའི་ཐུགས་དང་རང་སེམས་འདྲེས་པ་ན། རོན་
དམ་ཅོལ་མེད་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། རིག་པ་མ་བཅོས་ལྷག་པར་འཛིན་པ་འདི། ཀྱུན་
ཁབ་ཆོས་སྒྲ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། ཆོགས་དུག་སྤང་བ་གང་ཤར་ཞེན་མེད་འདི། གསལ་
མདངས་ལོངས་སྒྲ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། རྣམ་རྟོག་འགྲུ་དྲན་རང་ངོ་ཤེས་པ་འདི། །
སྟེ་ཆོགས་སྒྲུལ་སྒྲུ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མའི་ངོ་བོར་གཅིག །
དེ་ལྟར་ཤེས་ན་བྱིན་སྐབས་རང་གིས་འདུག །སྟེ་ཆོགས་མ་ལུས་སྒྲ་མའི་རྣམ་འགྲུར་ཚུལ། །
ཡིན་པར་ཤེས་ན་དངོས་གྲུབ་ཟད་མེད་འབྱུང་། །མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱོང་སྒྲ་མའི་སྒྲུལ་པ་
ཡིན། །དེ་ལྟར་གོ་ན་ཕྱིན་ལས་རྣམ་བཞི་འགྲུབ། །སྤང་སྦྱིད་ཀུན་ཀྱང་སྒྲ་མའི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཡིན། །དག་སྤང་འབྱོར་ན་ཐུགས་རྗེ་ཀུན་ལ་ཡོད། །སྦྱི་རོལ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་
སྒྲ་མའི་སྒྲུལ། །གང་ལ་གང་མཁོའི་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་ཡིན། །ནང་བཅུད་སྦྱེ་འགྲོ་ཐམས་
ཅད་སྒྲ་མའི་སྒྲུལ། །ཆོས་སྒྲུ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་བོས་མ་བྱལ་མེད། །བདེ་སྦྱིད་ལོངས་སྦྱོང་

ཐམས་ཅད་སྒྲ་མའི་སྒྲུལ། །གང་བསམ་ཡིད་བཞིན་དངོས་གྲུབ་སྒྲུལ་པ་ཡིན། །ན་ཆ་རྒྱུན་
ངན་ཀུན་ཀྱང་སྒྲ་མའི་སྒྲུལ། །སྒྲུག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཟད་པར་བྱེད། །ཀུན་ཁྱབ་
ཀུན་བྱེད་ཀུན་འབྱུང་ཀུན་ཏུ་བཟང་། །དེ་ཕྱིར་སྒྲ་མའི་ལམ་བྱེད་གནད་དུ་བྱེད། །ཅིས་དང་།
སྒྲ་མ་རང་སེམས་དབྱེད་མེད་མ་རྟོགས་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཟུགས་སྒྲུའི་སྒྲ་མ་འདྲ་འབྲལ་
ཡོད་། །རང་རིག་སྒྲ་མ་ཆོས་སྒྲུར་ཤེས་པ་གནད། །བཟང་ངན་མཐའ་དག་སྒྲ་མར་མ་རྟོགས་
ན། །དག་སྒྲུང་ཕྱོགས་མེད་འཆར་བའི་ཐབས་གཞན་མེད། །དག་སྒྲུང་མ་འབྱོངས་སྒྲུང་
སྒྲིད་དག་རུ་ལྗང་། །དེ་བས་གང་འདྲུལ་སྒྲུལ་པར་ཤེས་པ་གནད། །དག་འདྲེ་རྒྱུན་ངན་སྒྲ་
མར་མ་ཤེས་ན། །བར་ཆད་གཅིག་ལ་བཟུང་ཡང་གཅིག་དང་འཕྲད། །བདག་འཛིན་སྒྲོ་ཡི་
མ་ཐེངས་འདི་ཀས་ལན། །གང་བྱུང་སྒྲ་མའི་ཐུགས་རྗེར་ཤེས་པ་གནད། །འཆི་ཁའི་དུས་
ནའང་སྒྲ་མ་མ་བྱན་ན། །ཤེས་ཤེས་བྱས་བྱས་མང་ཡང་སྒྲི་ལམ་འདྲ། །རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཤུར་
བར་དོར་འབྱམས་པའི་ཆེ། །རེ་ས་སྒྲུབས་ཡུལ་གཞན་ན་གང་ཡང་མེད། །དེ་ཕྱིར་སྒྲ་མའི་
ལམ་བྱེད་ཟབ་གནད་འདི། །ཆོས་དང་ཡི་གེར་མ་བཞག་ཉམས་སུ་ཡོངས། །བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྒྲུང་ཆོས་ལས་འདི་ཉིད་ཟབ། །ཟབ་དང་མི་ཟབ་ཉམས་སུ་ལེན་ལ་རག། །ཉམས་ལེན་མི་
བྱེད་ཟབ་ཀྱང་ཕན་པར་དགའ། །དེ་ཕྱིར་སྒྲོ་སྒྲིང་བྲང་གསུམ་འདི་ལ་གཏོད། །ཅིས་གསུངས་
པ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། སྒྲིར་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་
བསྟན་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཆད་མེད་དེ་ཅུང་ཟད་སྒྲུར་བསྟན་པས་ཤེས་པར་རྒྱས་ལ། །འདིར་
སྒྲིང་པོ་བཀོད་པ་ལས། །དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ནི་ངན་སོང་དུ་མི་ལྷུང་ངོ་། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཕྱིར་མི་སྒྲིག་གོ། །ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་གྱིས་རམ་མི་ལྷུང་ངོ་། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གྱིས་སྐབ་པར་དགའ་
ངོ་། །བྱིས་པའི་ས་ལས་ཡོངས་སུ་འདའ་ངོ་། །བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །དེས་

བསྐྱེད་པས་སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོས་བགྱིར་མེད་དོ། །དེས་བསྐྱེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་ཚོས་ཉིད་ལས་མི་ཉམས་སོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཀྱིས་མི་གོས་པས་ཡང་དག་པར་
འཕགས་སོ། །དེ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་མ་འབྱུལ་པར་སྦྱོད་
དོ། །དེས་སྦྱབ་པ་ནི་རྩོམ་ཐམས་ཅད་ལས་མི་སྒྲོག་གོ། །དེས་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ནི་བདུད་ཀྱིས་
མི་བརྗེ་བའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ནི། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་
རག་ལས་པའོ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
བསྦྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ནི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་རིམ་གྱོ་
བྱས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱེ་སྦྱོད་ལས། མདོར་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་མ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དང་ས་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། མདོན་པར་ཤེས་
པ་དང་། གཟུངས་དང་། སྦྱོབས་པ་དང་། བསྦྱོར་བ་དང་། སྦྱོན་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་འཐོབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྤྲོ་མ་ལ་རག་ལས་པས། སྤྲོ་མ་རྩ་བར་
ལྷུང་། སྤྲོ་མ་ལས་ལྷུང་། སྤྲོ་མ་སྦྱེ་གནས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དུ་ལྷུང་། སྤྲོ་མས་བསྦྱེད། སྤྲོ་མས་
སྦྱེལ་། སྤྲོ་མ་ལ་བསྟེན། སྤྲོ་མ་རྒྱུར་ལྷུང་པ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བདེ་
བའི་རྒྱུད་ལས། དེ་ཕྱིར་ཚོས་ཀུན་རྩ་བར་ནི། །སྤྲོ་མ་དོ་མེ་འཛིན་པར་བཤད། །སྤྲོ་མ་དག་
ལས་མ་བྱུང་བའི། །དངོས་གྲུབ་རྟེན་པར་འབྱུང་མི་སྲིད། །སྤྲོ་མ་ཉིད་ལས་མ་བྱུང་བའི། །
སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་འབྱུང་མི་སྲིད། །སྲིད་པའི་ཁ་ལོ་བྱེན་དུ་ནི། །སྤྲོ་མ་མཚན་ཉིད་ལྡན་
པས་སྦྱུར། །ཞེས་དང་། དགོངས་འདུས་ལས། སྦྱོབ་དཔོན་དག་ལ་མ་བསྟེན་པར། །སངས་
རྒྱས་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། །འབྱུང་བར་ཡང་དག་ངས་མ་མཐོང་། །བྱུང་ན་དམ་པའི་ལུང་
དང་འགལ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་སྤྱིང་པས། སྦྱིར་ཡུལ་
མཚོག་སྤྲོ་མ་དང་། མཁན་པོ་དང་། སྦྱོན་དཔོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་སྦྱོབ་པ་དང་། སྲིད་

པ་མཐའ་མའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
 དང་། ཡ་མ་དང་། ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་
 མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོབས་ཆེ་བས་འབྲས་བུའང་སྟེ་བ་མི་བརྒྱད་པར་མཐོང་བའི་ཆོས་སུ་
 སྤྲིན་པར་མདོ་སྟེ་དག་ལས་གསུངས་ལ། བྱད་པར་དེང་སང་དུས་སྟིགས་གིང་རྟོག་པ་རགས་
 བས་སྟོན་བསྐྱེད་པ་ཡར་ལུན་གྱི་དུས་རྣམ་རྟོག་གས་ཆུང་བས་དག་སྟིགས་གི་འབྲས་བུ་ཆེ་རབས་
 གཞན་དུ་དལ་གྱིས་སྤྲིན་པ་དང་མི་འདྲ་བར་ཆེ་འདི་ཀར་སྤྲིན་པ་གས་ཆེ་བས་བྲུ་མ་བརྟེན་
 ཅིང་། བརྟེན་བཀུར་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་སྟོན་པ་བྱོད་པ་བསྟེན་པའང་འདི་ལྟར་འཛིག་
 ཉན་ཐོངས་པ་བ་བྲུང་རྩི་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ། ཟང་ཟིང་གིས་ཐོངས་པ། ཀུན་གྱིས་
 བརྟེན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་ཀྱང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཆོས་གྱི་ལམ་
 སྟོལ་ལ་ཞུགས་པ་ཅམ་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱིས་བཀུར་བའི་གནས། ཞེས་པ་བཅས་པ། ཐ་
 བ་ཟས་སྟོམ་གྱི་རྟེན་པ་ཅམ་ཡང་ཐོབ་སྐྱབས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྟེ་སྟོན་ལས། གཞན་ཡང་གངས་གྱི་རི་ལ་བརྟེན་པའི་ཅི་སྟོན་ལྟར་དག་བའི་རྩ་བ་
 ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །མཆོ་ཆེན་པོ་ཆུའི་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་སྟོན་དུ་འབྱུང་རོ། །རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་འབྱུང་རོ། །མའི་བྱོད་གྱིས་གསེར་ཡོངས་སུ་སྦྱངས་པ་ལྟར་
 བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བར་འབྱུང་རོ། །རྒྱ་མཆོ་ལས་རི་རབ་མདོན་པར་འཕགས་
 པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལས་འཕགས་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
 པ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདིར་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་འབྱོར་པས་མདོན་པར་སྟུག་པར་འབྱུང་
 བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་
 ཐུགས་མཉེས་ཏེ་རྩིས་སུ་བཟུང་བས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་
 ཅད་འབྲུབ་པར་འབྱུང་བའང་། སྟོན་པོ་བཀོད་པ་ལས། རིགས་གྱི་བྱ། དག་བའི་བཤེས་

གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སངས་རྒྱས་
བཙུང་ལྡན་འདས་རྣམས་ཐུགས་མཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚིག་
དང་མི་འགལ་བར་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉི་བར་འགྱུར་
རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཚིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་དགེ་བའི་བཤེས་རྣམས་ཉི་བར་
འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་དོན་ཐམས་ཅད་
མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། འདི་ལྟར་དམ་པའི་སྒྲིམ་བུ་བསྟེན་པས་ཆོ་
སྒྲིམ་ངན་འགྲོ་མྱོང་བའི་ལས་ཡོད་ཀྱང་ད་དེས་ལུས་སེམས་ལ་གནོད་པ་ཕྱ་མོ་ཙམ་བྱུང་བའམ།
ཐ་ན་མི་ལམ་ཙམ་དུ་མྱོང་བས་ཀྱང་ལས་དེ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲོ་མ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་
སྤྲོ་དྲོ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་སྟེད་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྟེད་པའི་
ཕན་ཡོན་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའང་། ས་ཡི་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས། དེས་ཟིན་པ་ནི་བསྐལ་པ་བྱེ་བ་
དཔག་ཏུ་མེད་པར་ངན་འགྲོར་འབྱུངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཆོ་འདིར་རིམས་ལ་
སོགས་པའམ། ལྷ་གེ་ལ་སོགས་ལུས་དང་སེམས་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བས་བྱང་བར་འགྱུར་
ཏེ། ཐ་ན་བརྒྱད་བཀའ་གམ་མི་ལམ་ཙམ་གྱིས་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་སངས་རྒྱས་བྱེ་
བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྟེད་པ་སྟེན་པའམ། མཆོད་པའམ། བསྐྱབ་པ་བཟུང་
བ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྤྲོ་དྲོ་གཅིག་གིས་ཟེལ་གྱིས་གནོན་ནོ། །སྤྲོ་མ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་
པ་ནི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་མཆོན། ཆོ་འདིར་
མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། བྱི་མ་དེས་པར་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མངོན་
པར་འགྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟང་ཟིང་གི་བདོག་པས་རང་གི་སྤྲོ་མ་ཉིད་མཆོད་
པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱུད་ལས། རང་གི་རྣམ་དང་ཡོ་བྱད་གྱིས། སྤྲོ་མ་
མཉེས་པར་སྤྲོས་བྱས་པ། འདིས་ནི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལས། སྤྲོ་ལ་སྤྲོའི་ཞིང་དུ་
དབུགས་དབྱུང་སྟེ། ལྷ་ངན་འདས་པའི་སར་གཤེགས་སོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འདུས་

426

རང་གི་རྒྱུད། །ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་ཏུ་ཁ་སྐྱོར་གྱི་རྒྱུད་ལས།
ཡེ་ཤེས་ཀུན་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་མཆོག་ །དངོས་གྲུབ་སྣ་
ཆོག་ས་སྟེར་བས་ན། །སྒྲོ་དང་ལྷན་པས་དྲག་མཆོད་བྱ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོན་ལས། །སྟོང་པོ་མེད་པའི་ལུས་ལ་སྟོང་པོ་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་
སྤྲོ་མ་མཉམས་པར་བྱ་སྟེ། ཐ་ན་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་རྩ་རྩ་མ་གང་ཅམ་ཡང་འབྲུལ་ལོ། །དེས་
དགོ་བའི་རྩ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ཀྱང་ནམ་པར་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ས་ཡི་སྟོང་པོའི་
མདོ་ལས། །སྤྲོ་མ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད་པ་ནི། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་བསམ་གྱི་མི་བྱུང་བ་དང་
ལྷན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལུང་མཐའ་ཡས་གིང་། ཀུན་མཁྱེན་སྤྲོ་མས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འདྲ་
མདོར་བསྡུ་ན་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྫོགས་པ་དང་། །རྟེན་རན་པའི་བར་
ཆད་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་། དཔལ་དང་འབྱོར་པ་ཆེ་བ་དང་། །ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་
ནི། །མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། །བདག་གིས་ཀྱང་ཆེ་བདེ་བ་ལས། །སྤྲོ་མ་
དམ་པ་ཀུ་ལྷ་རྩ་རྩ་ལ་འཁོར་གསུམ་དག་པས་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་བྱིར་ཡང་ཆེ་འཕེལ་
ཏེ། །ལོངས་སྟོན་དང་འདུ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེས་ན་ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཕན་ཡོན་དེ་འདྲ་ན། །ཆེ་བས་གཞན་དུ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ཞེས་གསུངས་གིང་། གཞན་ཡང་དུས་
རྒྱུན་དུ་རང་གི་བཟའ་བཙའི་སྟེན་གྱིས་མཆོད་པ་དང་། །ཆོག་ས་དང་གཏོར་མ་འབྲུལ་བ་དང་།
རིན་ཆེན་འབྲུ་སྟེན་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་འབྱོར་བ་དང་མ་འབྱོར་ཡང་ཡིད་གྱིས་དམིགས་
གིང་མཆོད་སོགས་སྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡང་། །མེ་ལྷེ་ཐེང་བའི་རྒྱུད་ལས།
གལ་ཏེ་ནལ་འབྱོར་སྟོ་ལྷན་གྱིས། །རང་བས་གོས་ལ་གྱོང་བསྐྱར་ནས། །སྤྲོ་མ་རྩོ་རྩོ་མཆོད་
པ་ནི། །ཞིང་གི་འཁོར་ཡུག་རྒྱལ་ཁམས་ན། །དགོ་སྟོང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ། །སྟོན་མོ་ལན་
སྟོང་སྟེན་པ་བས། །ཟས་སམ་ཡང་ན་གོས་ཀྱང་རུང་། །སྤྲོ་མ་ལན་གཅིག་མཆོད་པ་ཡིས། །
བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཕྲག་བརྫོད་མི་རྫོགས། །ཞེས་དང་། དོན་རྩོམ་ལང་གི་རྒྱུད་ལས། གང་

གིས་སྒྲ་མ་རྩོ་རྩོ་འཆང་། །བཟའ་བཏུང་སྤྱད་གྱི་ཏྲག་ཏུ་མཆོད། །འདིར་ཡང་བཟའ་བཏུང་
 འཕེལ་བ་དང་། །འཁོར་ལོས་སྒྲུར་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འགྲུར། །ཞེས་དང་། རྩོ་རྩོ་བེ་ཙོན་གྱི་
 རྒྱུད་ལས། སྒྲ་མའི་མདུན་དུ་ཆོགས་གཏོར་ལ། །གཏན་དུ་ཆོ་ག་རྩོགས་བྱས་ན། །འོངས་
 རྒྱུད་ལྟན་དང་ཆོགས་རྩོགས་དང་། །རང་གཞན་བར་ཆད་ཀྱུན་སེལ་ཞིང་། །འཕོས་ནས་
 གསང་བདག་འཁོར་དུ་སྒྲེ། །ཞེས་དང་། བཀོད་པ་ཆེན་པོ་ལས། ཏྲ་དང་སྤྱང་པོ་ནོར་གྱི་
 དབྱིག་ །རྒྱལ་སྤྱི་བུ་དང་ཆུང་མ་དང་། །གསེར་དཔུལ་བཟང་ལྷགས་རིན་པོ་ཆེ། །བཟའ་
 བཅའ་དགའ་སྟོན་ན་བཟའ་དང་། །སྤྱིང་པོ་སྒྲན་འབྲུ་མེ་ཏོག་དང་། །ཆོས་དང་བཟང་བཟང་
 འོངས་རྒྱུད་ནམས། །སྒྲ་མ་མཉེས་ཕྱིར་ཡོན་དུ་འབུལ། །དེས་ནི་དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་པ། །
 ད་ལྟ་ཉིད་དུ་ཐོགས་མེད་འགྲུབ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་འབྱོར་ན། །ཡིད་ལས་འབྱུང་བའི་
 མཆོད་པའི་ཆོགས། །རང་གི་ལོ་གངས་ཙམ་སྤུལ་ན། །འདིས་ཀྱང་བསོད་ནམས་སྤར་དང་
 མཆུངས་། །ཞེས་སོ། །དེས་ན། གསང་འདུས་རིམ་ལྡེལ་ས། མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 སྤངས་ནས། །སྒྲ་མ་མཆོད་པ་ཡང་དག་བརྩམས། །དེ་གཉིས་པས་ནི་ཀྱན་མཁུཅན་གྱི། །
 ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནི་ཐོབ་པར་འགྲུར། །སྒྲ་མེད་བྱེད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཡི། །རྩོ་རྩོ་སེམས་
 དཔར་མཆོད་བྱས་པས། །དེ་ཡིས་བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཅིང་། །དཀའ་ཐུབ་མ་བསྟེན་ཅི་
 ཞིག་ཡོད། །ཅིས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རང་གིས་ལུས་ངག་གི་
 སྒོ་ནས་སྒྲ་མའི་ཞབས་ཏོག་དང་སྤྱི་ལྷ་བཀྲིས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། དམ་ཆོག་མཆོག་གི་
 རྒྱུད་ལས། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་སྟོབས་ཀྱིས། །ཅི་རུས་པ་ཡིས་སྒྲ་མ་ལ། །བསྟེན་བཀུར་
 སྤྱི་ལྷ་སྤྱོད་བྱས་པ། །འདི་ལ་མཐུ་དང་རུས་པའི་ཆོགས། །བྱིན་རྒྱུས་ཐོགས་པ་མེད་པར་
 འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། །བྱད་པར་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མ་མཉེས་པར་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་
 ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱུད་ལས། གང་གིས་སྒྲ་མའི་བྱ་བ་ལ། །མཁས་པའི་སྐལ་ལྷན་
 གང་ཡོན་དེས། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ལ། །བསྐལ་བ་བྱེ་བ་དུག་འབུམ་དུ། །

ཕྱག་བྱས་པས་ནི་འདི་དོན་ཆེ། སྤྱོད་མས་བསྐྱོད་བ་བཞིན་བསྐྱབས་ན། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་
འགྲུབ་པ་དང་། བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྱོང་། ཅིས་དང་། བདུད་རྩི་འབྱུང་བའི་
རྒྱུ་ལས། གལ་ཏེ་སྤྱོད་མ་ལ་གཞོད་ན། མ་རུངས་སེམས་ཀྱིས་བརྩམས་པ་ལ། བདག་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་བསད་བྱས་ན། སེམས་ཅན་འབྱུང་གི་སྒོག་བཏོན་པ། བསོད་ནམས་དེས་ནི་ཆར་
མི་ཐོད། སྤྱོད་མའི་བྱ་བ་རྫོགས་བྱས་ན། འདི་ཡང་དེ་དང་མཉམ་པའོ། ཞེས་སོ། རག་
གི་སྒོ་ནས་མཉེས་པར་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། འཁོར་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་རོལ་པའི་རྒྱུ་ལས།
ཤེས་རབ་མཆོག་གི་སྤྱོད་མ་ལ། རག་གིས་མཉེས་པར་བྱས་ན་ནི། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་
གསུང་བའི་ཆོས། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོར་ཡང་། སྤྱོད་མའི་སྒོག་ཅིང་བརྫོད་པ་ཡི། །
བསོད་ནམས་འབྱུང་ཕྱག་བསམ་ཡས་སོ། ཞེས་སོ། ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཉེས་པར་བྱས་
པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་ནང་ནས་དད་པ་མཆོག་ རྟོང་གསུམ་གང་
བའི་སངས་རྒྱུ་ལ། མཆོད་པ་རྟོང་གསུམ་མཆོད་པ་བས། འདི་ཡིས་མཉེས་པའི་ཆར་མི་
ཐོད། ཅིས་སོ། གསུང་བཞིན་རྩེ་སྤྱོད་མའི་སྒོ་ནས་མཉེས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། རྒྱུ་
པ་རོལ་པའི་རྒྱུ་ལས། བསྐྱེད་མེས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་བསྐྱེད་པས། རྒྱུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་
མཉེས་པ་ནི། བསོད་ནམས་སྐད་ཅིག་བྱུང་པར་འཕགས། ཞེས་དང་། མདོ་རྒྱུ་ལས།
དེ་ཆོས་བཀོ་སྐྱེད་ལ་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་ལྡན། བཤེས་གཉེན་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་བྱེད་ཟང་ཟིང་མིན། །
ཞེས་དང་། རྒྱུ་རབས་ལས། ཕན་པའི་ལན་དུ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ནི། བསྐྱོད་པའི་ཆོག་བཞིན་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡུམ་བར་མ་ལས། གང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཀྱིས་
ཡོངས་སུ་གདམས་པ་དེ་བསྐྱེད་པར་བརྩོན་པ་ལ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་
སོ། བསྐྱེད་དོ། བཀུར་པོ། ཞེས་སོ། བྱུང་པར་དུ་ཞབས་ཏོག་དང་སྤྱོད་པ་གནས་ཅི་
མཆོས་པ་ལུས་རག་གིས་ལས་སུ་བསྐྱེད་ཞིང་། ཡིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་མའི་རྣམ་འབྱོར་བསྐྱེད་
ཞིང་བསྐྱེད་པ་ནི་བསོད་ནམས་དམ་པའི་ཆོག་མཐར་ཐུག་པ་དང་། ཐུགས་ཡིད་འདྲེས་

པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཁན་ཏེ། ཆོག་མཁན་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་
བུའི་ཐུས་ཀའམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱ་མཚོ་ལ་
གོམས་པར་བྱས་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་ལམ་སྤྱོད་ཞིང་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་རྒྱུ་བར།
གང་གིས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་སྤྱ། །ལྟ་ཡི་སྤྱོད་ནི་བསྐྱོམ་བྱ་བས། །མགོན་པོ་ཀུན་གྱི་དབང་ཐུག་
ཆེ། །སྤྱོད་པ་བྱེན་པ་མཆོག་ཏུ་བཤད། །ཅེས་དང་། ཡིད་བཞིན་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལས། གང་
གིས་སྤྱོད་པ་འདུན་པའི་ལྟ། །སྤྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་
སྤོང་ཕྱག་གཉིས། །ལག་མཐིལ་བཞག་ནས་སྤོང་གསུམ་བསྐྱོར། །སྤོང་གར་ལན་སྤོང་བསྐྱེམས་
བྱས་པས། །བརྒྱ་སྤོང་རྒྱ་དང་ཆར་མི་ཤོད། །དེ་བས་ཉག་ཏུ་བྱེན་པ་ཡིས། །སྤྱི་གཙུག་འཁོར་
ལོའི་རྒྱན་ཉིད་དུ། །དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་པ་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཆེ་བ་
རང་ལ་གནས་པའི་རྒྱུད་ལས། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཨ་ཏི་ལས། །བྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་བྱེན་ལྷན་
ཉིད། །སྤོང་གི་དཀྱིལ་ལམ་ལག་པའི་མཐིལ། །སྤྱི་བོའི་གཙུག་ཏུ་སྤྱོད་པ་བསྐྱོམས་པ། །སངས་
རྒྱས་སྤོང་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་། །གང་ཟག་དེ་ཡིས་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཨ་ཏི་
བཀོད་པ་ཆེན་པོ་ལས། གང་གིས་ལྟ་སྤྱོད་འབུམ་ཕྱག་བསྐྱོམས་པ་བས། །སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ལ་དམིགས་
པ་མ་ལོག་ན། །བསོད་ནམས་བརྒྱ་ཕྱག་སྤོང་གིས་ཆར་མི་ཤོད། །བསྐྱེན་རྒྱུ་བ་བསྐྱེས་བཟོད་
ས་ཡ་དུང་ཐུར་བས། །སྤྱོད་པའི་གསོལ་འདེབས་ལན་གསུམ་བཟོད་པ་ནི། །ཁུས་པ་འབུམ་
ཕྱག་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་པས། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཡང་། །གང་གིས་
འདུ་འཛིན་སངས་ནས་བསྐྱོམས་པ་བས། །སྤྱོད་པ་རང་སེམས་དཀྱིལ་དུ་ཤར་བ་ཅུམ། །བསོད་
ནམས་སྤོང་ཕྱག་ཉི་ཤུས་ཆར་མི་ཤོད། །སྤྱོད་པ་བསྐྱོམས་དང་བསྐྱོད་དང་བསམ་པ་ཡིས། །
སངས་རྒྱས་འབྲས་བུ་ཅིག་ཆར་འགྱུར་པར་ངས། །ཞེས་དང་། གསང་སྤོན་ལས། བསྐྱེན་
རྒྱུ་བ་བསྐྱེས་པ་ས་ཡ་བས། །སྤྱོད་པའི་གསོལ་འདེབས་ཆོག་གཅིག་དགལ། །ལྟ་སྤྱོད་པ་སྤོང་པ་
སྤྱོད་པ། །ལྟ་སྤྱོད་པ་སྤོང་བསྐྱོམས་པས། །སྤྱོད་པ་བསྐྱོམས་པ་བསོད་ནམས་ཆེ། །ཞེས་

དང་། དམ་ཚིག་བཞོད་པ་ལས། གཡོ་མེད་མོས་གུས་སྒྲུག་གིས། རྩོམ་འཆང་གི་ས་
ཐོབ་འགྱུར། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་མངོན་ཡུང་ལས། ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས། ལྷ་
མའི་མོས་གུས་ལོ་སྒྲུག་བསྒྲུབ། ལྷ་མའི་སྣང་བ་མ་བུལ་ན། སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་འབྲལ་
མེད་གནས། ཞེས་གསུངས་པས་མཚོན་ལུང་མཐའ་ཡས་སོ། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་རིན་
པོ་ཆའི་མཛོད་ལས། འཇུག་པའི་སྦྱོད་ལ་ངེས་པར་ཞུགས་པ་ཡི། དམ་པ་མཚོག་གི་བསོད་
ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས། གང་གི་ཁྲོད་དུ་འདེད་མཐུན་སྦྱོད་པ་དང་། མངག་གཞུག་བང་
ཕྱིན་ཕྱག་དར་ཚུན་ཆོད་ཀྱང་། སལ་བ་འབྲས་བཙས་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་མཚོག་ཡིན། ཞེས་
དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། འདི་ལྟར་དག་བའི་ཚོགས་མཐའ་དག་པ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་
ཆོང་བ་དེ་ཐར་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ན། རང་གིས་བགྱིས་པ་ནི་ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་མཐའ་དག་གིས་ཟིན་པ་ཞིག་རེ་ཞིག་དཀའ་ལ། དེའི་ཕྱིར་དམ་པའི་སྤྲུལ་
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་གིས་དག་ལ་སྦྱོར་བའི་ལས་དང་། ཚོགས་
གསོག་མཛོད་པའི་ཁྲོད་དུ་རང་གི་བདོག་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་དང་། ཐོས་
བསམ་བསྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་དེ་དང་སྤྱུགས་གཅིག་དུ་སྦྱངས་གིང་། ཐ་ན་བང་ཕྱིན་
དང་། མངག་གཞུག་པའི་ལས་དང་། ཕྱག་དར་ཚུན་ཆོད་ལ་འབྲུངས་པས། ལྷ་མ་དམ་པའི་
ཚོགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཇི་ཅམ་རྗོགས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་རང་གི་ཚོགས་ཀྱང་འདུམ་པའི་ཚུལ་སྤྲུགས་
ལམ་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱ་ནས་སྤྲུལ་བསྟན་ཞིང་། བསྟན་བཀུར་དང་། བསགས་སྦྱང་
ལ་བརྩོན་པ་ཚོགས་ལམ་གྱི་དོན་ཐུབ་བར་བསྟན་ནས། དམ་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ལས། རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། ཚོས་ཉིད་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ཟིན་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པས་མི་སྦྱོབ་པའི་ལམ་དུ་འགོ་བའང་། རྒྱད་
ལས་། ལྷ་མ་བསྟན་བཀུར་ཡོངས་རྗོགས་ནས། དམ་པའི་དུང་ན་གནས་པ་ནི། ཚོགས་
ཀྱི་ལམ་ཞེས་དེ་ལ་བྱ། ལྷ་མ་དམ་པས་དོན་བཤད་ཅིང་། གང་མས་ངག་གཉིས་ཀྱང་དེ་

ལ་སྦྱོར། །སྦྱོར་བའི་ལམ་དུ་ང་ཡིས་བསྟན། །ཆེ་འདིར་ངེས་པའི་བདེན་པ་མཐོང་། །མཐོང་བའི་ལམ་དུ་ང་ཡིས་བཤད། །བསྟོམ་དུ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་དང་། །བསྟོམ་དུ་ཡོད་པའི་མེད་པ་གཉིས། །འདུ་འབྲལ་མེད་པ་གནས་པ་ནི། །སྟོམ་པའི་ལམ་དུ་ང་ཡིས་བསྟན། །མི་གནས་རྩལ་གྱིས་མཐར་ཐྱིན་པས། །མཐར་ཐྱིན་ལམ་དུ་ང་ཡིས་བཤད། །ཅིས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་གཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤྱོད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་སེམས་ལ་མ་ཞུགས་ན། །

ནམ་ཡང་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་རྟོགས་མི་སྲིད། །

དེ་བྱིར་མདོ་རྒྱད་ལམ་སྟོང་འདི་ཁོ་ན། །

རྟག་ཏུ་སྤྱོད་པ་སྦྱོབས་ཤིག་གཤེས་ལྡན་རྣམས། །

སྤྱོད་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིད་གྱི་སྒྲུབས་སོ། །

དེ་ལྟར་བྱན་མོང་གི་སྟོན་འགྲོའི་ཁྲིད་གྱི་རྒྱལ་ཚོས་ཅུང་ཟད་སྟོན་བྱོན་དམ་པ་རྣམས་གྱི་གསུང་ལས་བརྟུས་ཏེ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་འདྲ་། །སྦྱོར་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ། །སྟོན་བྱེད་གྱི་དབང་། །གྲོལ་བྱེད་གྱི་ཁྲིད། །རྒྱལ་རྟེན་གྱི་ལུང་དང་བཤད་དཀའ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གསུངས་པ་ལས། །ཐོག་མའི་འཇུག་སྟོ་སྟོན་བྱེད་གྱི་དབང་ནི་རྒྱད་སྟེའི་དབང་གིས་དབྱེ་སྟོ་མང་ཡང་། །སྟེགས་སྤྱོད་གྱི་དབང་རྣམས་ནི་བུམ་གསང་གཤེས་རབ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་དབང་བཞིའི་ཁོང་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ལ། །དེའི་སྟོན་ནི་དམ་ཚིག་ལ་བྱུག་པས་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཚིག་རྣམས་མ་ཉམས་པར་སྦྱང་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། །དབང་དང་དམ་ཚིག་མེད་པ་ལ་གསང་བ་ཟབ་མོ་ཉན་པའི་སྒྲུབ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བསྟན་ན་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀ་འཚིག་པར་འབྲུང་བས་སོ། །དེ་ན་དབང་དང་དམ་ཚིག་གཞིར་བཞག་ཐོག་གྲོལ་བྱེད་གྱི་ཁྲིད་ནི་སྤྱོད་པ་རྟོགས་པ་དོན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་ཞིང་ཉམས་སྦྱོང་སྟོམ་པའི་ཁྲོ་ཚད་དང་ལྡན་པ། །གཤེས་སེལ་བོགས་འདོན་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པས། །སྟོབ་མ་སྟོན་ལྡན་དང་།

བརྩོན་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ་ལ། མན་ངག་དོན་གྱི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱས་ཏེ་ཉམས་སྦྱང་དམར་
ཁིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཏབ་པས། དབང་པོ་རབ་ཁྲིད་ཟེན་པ་དང་གྲོལ་བ་དུས་མཉམ། འབྲིང་
ཉམས་སྦྱང་དང་རྟོགས་པའི་སྣེ་ཟེན། ཐ་མའང་ངེས་འབྱུང་དང་སྒྲོ་གས། དད་པ་དང་མོས་
གུས་། དུམས་སྤྱིང་རྟོགས་ལ་བརྩོན་པ་སོགས་དཀར་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ལུས་པ་
གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་ནས་ཐར་པའི་ལམ་སྣེ་ཟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། རྒྱུ་རྟེན་གྱི་ལུང་ནི་
གྲོག་པ་པོ་སྤྱིར་དམ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཆང་དགོས་མོད་གཙོ་བོར་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་
ཅིང་དམ་སེལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་གྱིས་མ་བསྐྱད་པ་ཞིག་གིས། ཉན་པ་པོ་དད་འདུན་དང་མོས་
པ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ། གང་བསྐྱག་བྱའི་གཞུང་དེའི་ཆོག་གི་ཟུར་བྱིན་ཅིང་སྐྱོད་པ་གསལ་
བས་ཉན་པ་པོའི་རྣ་བར་ཐོས་ངེས་སུ་བསྐྱགས་པས་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་འཛིག་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་གྲོག་པ་པོ་སྐྱོད་པ་ཅིང་གསལ་བ་དང་། ཉན་པ་པོའི་དད་པ་
དང་འདུན་པ་གཙོ་ཆེ། བཤད་དཀའ་ཞི་འཆད་པ་པོ་ཤེས་རབ་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་ལྷག་
པར་ཐོས་པས་རང་རྒྱུད་གྲོལ་བ་ཞིག་གིས་འཆད་ལུལ་སྒྲོབ་མ་ཤེས་རབ་དང་བརྩོན་འགྲུས་
ལྡན་པ་ལ། གང་འཆད་བྱའི་ཆོག་གི་དོན་ཉིད་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྐྱུ་བར་ནས་གཏོན་ཏེ་རྒྱས་
བཤད་ཆོག་གི་སྒྲོས་པས་ཉན་པོའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་བླུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་མངོན་རྟེན་ལུང་གི་ཆད་མ་གསུམ་དང་
བདེན་གཉིས་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པའི་རྣམ་འགྲུལ་གཙོ་ཆེ། བྱད་པར་ངེས་དོན་ཟབ་མོ་འཆད་
པ་ལ་རྟོན་པ་བཞི་དང་མི་འགལ་བར་དོན་རྟེན་ཐོག་པ་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་གནད་རྣམས་
རིག་འཛིན་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་གི་སྤྱིང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་དགོས་ཀྱི་ཐ་སྣད་རྟོག་
གཏའི་རིགས་ལམ་སྒྲམ་པོས་གར་ཡང་མི་བྱིན་ནོ། །དེས་ན་གཙོ་བོར་ལུང་གིས་ཐོས་པའི་
བག་ཆགས་འཛིག་ བཤད་པས་བསམ་བླུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་ཆོག་གི་འགལ་འགྲེལ་
གཙོད་། ཟབ་ཁྲིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་རྒྱུད་ལ་སྒྲོད་པ་ཡིན་པས།

འདི་ལ་གོགས་སེལ་བོགས་འདོན་དང་ཉམས་ཐྱོང་ངོ་སྤྲོད་གཙོ་ཆེ། བཤད་ཡམ་དང་ཆོག་
 ཆོགས་མང་མི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་སྤོང་གི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་ནས་གིས་ཁྱིད་ཡིག་ཏུ་ཉམས་
 ལེན་སྤྱད་བཅུང་ཟབ་གནད་དམིགས་ཀྱང་ཙམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ཡིན།
 དེས་ན་ཁྱིད་རྒྱན་ཙམ་ལ་རིག་འཛིན་སྤྲུལ་ནམས་ཀྱི་དོ་རྗེའི་གསུང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་
 གཞན་ལས་འཕགས་པས་དེ་ཉིད་བརྟེན་འབྲོད་དེས་སུ་བཀྲུགས་པས་གོ་ཆོད་ཅིང་དོན་འགྲུབ་
 བ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་གྱི་རྒྱན་ཡང་དེ་ལྟར་གནད་སྤོང་ཡོད་མོད། དེར་སང་
 རྒྱབ་དུས་ཕལ་ཆེར་ཡོལ་ནས་ལུང་དང་རྟགས་ཙམ་གྱི་བསྟན་པར་ཉེ་བའི་དབང་གིས། མི་
 རྣམས་སྒྲོ་ཤས་དང་དེས་འབྱུང་ཆུང་། རྒྱབ་པ་ལ་མི་དགའ། བསྟན་གྱི་ཆོག་སྐམ་ཙམ་ལ་
 སྒྲོ་བ་ཞེན་པའི་དབང་གིས། དམ་པ་ཁ་ཅིག་ལ་སྤྱིད་མཐའ་མ་བཀག་ཙམ་ལ་ཕལ་ཆེར་དུ་
 ཉམས་ཐྱོང་ཟབ་ཁྱིད་ཀྱི་རྒྱན་ཆད། ཁྱིད་ལུང་བཤད་པ་གསུམ་ལ་དབྱེ་བསལ་མེད་པ་ལྟ་
 བུར་སོང་བས། ཟབ་ཁྱིད་གཞུང་གི་དངོས་བསྟན་ཙམ་ལ། འཆད་པ་པོས་འཆད་གོ་མ་ཆོད།
 ཉན་པ་པོས་ཉན་གོ་མ་ཆོད་པ་ལྟར་སོང་བས་སྒྲི་དོན་ཅུང་ཟད་རེ་མ་སྒྲོས་ན། ཐབས་མེད་
 ལྟ་བུར་གྱུར་པས་འདི་ལྟར་བཏུས་པ་ཡིན་ཀྱང་། གཙོ་བོར་ནི་འཆད་ཡུལ་དང་འཆད་མཁན་
 གཉིས་ཀས་ཆོགས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཙམ་ལ་གཙོ་བོར་མི་བྱ་བར། རང་རྒྱུད་
 ལ་སྤྱད་ནས་ཉམས་སུ་ཅི་ལོན་ལ་བརྩོན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། འཕགས་པ་སྤོང་བོ་བཀོད་པ་ལས།
 ཡང་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་འདི། ཐོས་པ་ཙམ་གིས་མི་འགྲུབ་བོ། །དཔེར་ན་ལ་ལ་ཆུ་
 རྒྱང་གིས། རྟོབས་མེད་ནན་གིས་ཁྱེར་བ་ཞིག རྒྱུ་ནས་ཤི་བར་འགྱུར་བ་བཞིན། ལ་
 བསྐྱེམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ། ཁམས་དང་སྒྲོམ་དག་བྱིན་གྱུར་
 ཀྱང་། །བདག་ཉིད་བགྱིས་ནས་ཤི་བ་ལྟར། ལ་བསྐྱེམས་{བསྐྱེམ་འདི་ཞིགས་འདི་ལྟར་ཞུས།}ཆོས་ཀྱང་
 དེ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་སྒྲན་པ་ལ་ལ་ཞིག རྒྱན་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདོག་བཞིན་དུ། རྟོ་བའི་
 བད་གིས་ཤི་བ་བཞིན། ཆོས་ལ་མ་བསྐྱེམས་དེ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་དབྱིག་གི་མཛོད་དག་ཏུ། །

རིན་ཆེན་གྲངས་མང་བགྲང་བྱེད་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་གཅིག་ཙམ་མ་ཐོབ་པ། །ཆོས་ལ་མ་
བསྐྱེམས་དེ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་བདེ་བ་ཀུན་ལྡན་པའི། །རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ལའོར་སྐྱེས་ཀྱང་། །
ཟས་དང་སྒོམ་དག་མི་བདོག་པ། །མ་བསྐྱེམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་དམུས་ལོང་རིམ་
མཐན་། །ཆོང་འདུས་དབུས་སུ་འབྱིར་བཅུག་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་མཐོང་བ། །
ཆོས་ལ་མ་བསྐྱེམས་དེ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་མཚོ་ཆེན་མཉན་པ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་སྒྲོལ་བྱེད་
ཀྱང་། །བདག་ཉིད་དེ་ནས་འཆི་བ་ལྟར། །མ་བསྐྱེམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །རི་ལྟར་
ལམ་གྱི་གཞི་མདོར་ཡང་། །ཡུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཀུན་བརྗོད་ཅིང་། །བདག་གིས་ཐོས་པར་
མི་འགྱུར་བས། །མ་བསྐྱེམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དཔེར་ན་རྒྱལ་མཐན་ཆུ་
ཡིས་ཁྱེར་བ་ཞིག་རྒྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སེམས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཀྱང་། །མ་རྒྱལ་བར་དུ་ཐར་བར་མི་
འགྱུར་བས། །ཤེས་ནས་མ་བསྐྱེམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས། །དཔེར་ན་ཡུལ་པ་སོ་ནམ་
མཐན་གྱི་མིས། །རང་གི་ཞིང་བསྐྱར་རོགས་ལ་ལེགས་བསྐྱབ་ཀྱང་། །སྟོན་ཐོག་སྒྲིབ་ནས་རང་
ལ་མེད་པ་བཞིན། །ཤེས་ནས་མ་བསྐྱེམས་ཆོས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང་། ཉིང་འཛིན་
རྒྱལ་པོ་ལས། །ངམས་རབ་ཏུ་བཟང་བའི་ཆོས་བཤད་ཀྱང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡང་དག་
མ་སྦྱངས་ན། །ནད་པས་སྒྲན་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐོགས་པ་དག་རང་གི་ནད་ནི་གསོ་བར་མི་རུས་
བཞིན་། །ཞེས་གསུངས། །མང་དུ་ཐོས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ན་ལ་དགའ་བའི་སྒྲོན་མང་པོ་
ལྟག་བསམ་བསྐྱུལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། །ཐོས་པས་རྒྱགས་ནས་གྲུས་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། །ནམ་པར་འགྱེད་པའི་སྒྲིབ་ནམས་ལ་ཆགས། །བརྗོད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཤེས་བཞིན་
མེད་པར་འགྱུར། །སྒྲིབ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །ནང་གི་སེམས་ལ་ཤིན་ཏུ་རིང་
པར་འགྱུར། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱང་རབ་སྦྱངས་མ་ཡིན་འགྱུར། །ཞེངས་པ་དང་ནི་མདུད་
པ་མང་པོར་འགྱུར། །སྒྲིབ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ །བྱིས་པ་དམ་པའི་ཆོས་བསམ་
རབ་ཏུ་ཉམས། །སེམས་ནི་མི་གཉེན་ཤིན་ཏུ་རྒྱབ་པར་འགྱུར། །ཞིགནས་ལྟག་མཐོང་དག་

དང་རིང་བར་འགྱུར། །སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །རྟག་ཏུ་སྤྱི་མ་དག་ལ་གྲུས་
པ་མེད། །སྤྱི་གས་པའི་གཏམ་དག་ལ་ནི་དགའ་བ་སྦྱེད། །སྤྱི་པོ་མེད་ལ་གནས་ཤིང་ཤེས་
རབ་ཉམས། །སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ རེ་ནི་ལྟ་ཡི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་མི་བཀུར། །དེ་ཚོ་དེ་ལ་
འདོད་པ་མི་བསྦྱེད་ལ། །སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ལས་ཉམས་འགྱུར་ཏེ། །སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་
ཞེས་དང་། བདག་ནི་སྤྱི་པ་ཉམས་དེ་ནི་ཅི་བྱ་ཞེས། །འཆི་བའི་དུས་ཚེ་བྱིས་པ་མུ་རན་བྱེད། །
གཏིང་ཉིད་མ་གྱུར་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་ག་བསྐྱེད་འགྱུར། །སྤྱི་ལ་དགའ་ རྩ་བསྦྱོད་བཞིན་དུ་འགྲུལ་
ཞིང་གཡོ་བ་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར་དུ་ངས། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་སྟོ་བརྟན་མི་འགྱུར་
ཏེ། །སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་ གར་ལ་བལྟ་བའི་ཁྱོད་དུ་འདུག་པ་ཞིག །དཔའ་བོ་གཞན་
གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་བཞིན། །བདག་ཉིད་ནན་ཏན་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྤྱི་ལ་
དགའ་བའི་ རེ་ནི་གཡོ་ལྟན་ཡང་ཞིང་རེ་འཆང་ཡང་། །ཕྱིར་ཕྱིར་བཞིན་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་
པར་བརྟུམས། །འཕགས་པའི་དམ་པའི་ཚོས་ལས་རབ་ཏུ་རིང་། །སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་
པ་ མཐུ་ཆུང་བསྟེ་སྤང་གིས་ནི་དགའ་འགྱུར་ཏེ། །མི་ཤེས་ལྟན་པ་གཡོ་ཞིང་འགྱུར་བ་
ཡིས། །སྤྱི་ལྟར་དེ་ཡི་སེམས་ནི་གཡོ་བར་འགྱུར། །རང་གི་སྟོ་ཡི་ཤེས་པ་དམའ་བའི་བྱིར། །
མྱོངས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་འཛིག །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ། །སྤྱི་ལ་
དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །མིག་ཀྱང་འབྲུལ་ཞིང་དེ་བཞིན་ན་བའང་འབྲུལ། །སྤྱི་
ཡང་འབྲུལ་ཞིང་དེ་བཞིན་སྟེ་ཡང་འབྲུལ། །ལུས་ཀྱང་འབྲུལ་ཞིང་ཡིད་ཀྱང་འབྲུལ་བར་
འགྱུར། །སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་ རེ་ཡི་སེམས་ནི་ན་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ། །རབ་ཏུ་ཆགས་
ཤིང་སྤྱི་རྒྱགས་ཤེས་རབ་ཉམས། །འོག་པར་སེམས་ཤིང་ལམ་རན་འགྲོ་བར་འགྱུར། །
སྤྱི་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་འདི་དག་གོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནས། །ཡུན་རིང་དུས་ནས་
སྤྱི་ལ་དགའ་བས་ན། །དེས་ནི་བདག་ཉིད་དགའ་བ་མི་འཐོབ་བོ། །ཆོག་གང་དགའ་བ་
མཐའ་ཡས་འཐོབ་འགྱུར་པ། །ཆོག་གཅིག་ཙམ་ཞིག་བསོད་ནམས་མཆོག་ཡིན་ནོ། །འུ་

རམ་གིང་ལྷན་སྦྲིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་ནི་ནང་ན་འདུག །ལྷན་པ་ཐོས་
པའི་མིས་ནི་བྱ་རམ་རོ། །ཞིམ་པོ་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྷ་རྒྱུ་པ་དེ་བཞིན་
སྤྱ་བ་སྟེ། །རོ་ལྷ་བྱ་ནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །དེ་ལྷ་བས་ན་སྤྱ་ལ་དགའ་སྤངས་ཏེ། །
ཏྲག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱོས་ལ་དོན་སེམས་གིག །ཅེས་རྗེས་སུ་གདམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ།
རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ། གང་གིས་བསྐྱལ་བ་
གཅིག་གི་བར་དུ་ཉན་པ་བས། གང་གིས་སེ་གོ་ལ་གཏོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེམས་ན་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ལྷ་རིའི་བྱ། དེ་ལྷ་བས་ན། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་གཞན་ལ་ནན་གྱིས་གདམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྟགས་
པ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། ཐང་གཅིག་བསམ་གཏན་སྤྱན་ལྷགས་ན། །ཁམས་གསུམ་
གང་བའི་མི་རྣམས་ལ། །སྟོག་སྦྱིན་པས་ནི་འདི་དོན་ཆེ། །ཞེས་དང་། གཙུག་ཏོར་ཆེན་པོའི་
མདོ་ལས། བསྐྱལ་བ་མང་པོའི་བར་དུ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་བས་ནི། ཉིན་གཅིག་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱོམ་པས་བསོད་ནམས་ཆེའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་སྦྱེ་འཆིའི་ལམ་དང་
རིང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཞིབ་པར་གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་ལ། གཞན་ཡང་
དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། སྒྲོན་གྱི་སངས་རྒྱས་འཛིན་རྟེན་མགོན། །གང་དུ་བྱ་རན་
འདས་མཉུར་པ། །ཀྱན་གྱི་དགོན་པ་རབ་དགོན་དུ། །སྤྲེལ་བྱང་རྒྱུ་བཞེས་པར་འགྱུར། །
ལྷ་རྒྱུ་དུ་དགོན་པར་གནས་བྱེད་ན། །འདོད་པའི་སྤྲོད་པ་སྤྲོད་འགྱུར་ཞིང་། །ཉེས་པ་རི་བཞིན་
རྣམ་རིག་ནས། །དེ་དག་ལས་ནི་སེམས་རྟོག་འགྱུར། །ཁྱིམ་ནི་ལྷ་རྒྱུ་དུ་སྤངས་ནས་སུ། །
དགོན་པ་ལ་ནི་གནས་འགྱུར་བ། །མཁས་པ་ཡང་དག་མཐོང་བ་རྣམས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱོབ། །གང་དག་བྱང་རྒྱུ་ཕྱིར་བརྩོན་པ། །དེ་དག་བདེན་པ་བརྟེན་བྱེད་ཅིང་། །
དེ་དག་དགོན་པར་དགའ་འགྱུར་གྱི། །དེ་དག་ཁྱིམ་ལ་དགའ་མི་འགྱུར། །དེ་དག་སངས་
རྒྱས་རྣམ་དག་གི། །སྦྱོད་ཡུལ་རྣམས་དང་མཚུངས་སྦྱོད་དེ། །གང་ཞིག་ལམ་འདིར་འདུག་

ཁྱུང་པ། །དེ་དག་བྱང་ཆུབ་རྟེན་དཀའ་མིན། །ཞེས་དང་། ལྷ་བ་སྦྱོན་མའི་མདོ་ལས། །འདོད་
 པ་དག་ནི་རབ་རྩ་བརྟེན་བྱེད་ཅིང་། །བྱ་དང་ཆུང་མ་དག་ལ་སྟེན་བསྟེན་ཅིང་། །སྤང་བར་
 བྱ་བའི་བྱིམ་ལ་བརྟེན་བྱེད་པ། །སྤང་མེད་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་གཞར་མི་འཐོབ། །གང་དག་
 །འདོད་པ་ལྷི་སྒྲམ་མེད་བཞིན་སྟོངས། །བྱ་དང་ཆུང་མ་དག་ལ་སྟེན་སྤངས་ནས། །བྱིམ་གྱིས་
 སྒྲག་ནས་བྱིམ་ནས་མཛོན་སྤྱང་བ། །དེ་དག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་འདི་རྟེན་མི་དཀའ། །གང་
 དག་བྱིམ་ལ་གནས་པར་བྱེད་བཞིན་དུ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་མཆོག་འདི་ཐོབ་པ་ཡིན། །
 སངས་རྒྱུ་གང་ཡང་སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་སྟེ། །མ་འོངས་པའང་མི་འབྱུང་གནས་པ་མེད། །
 རྒྱལ་སྟོན་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་སྤངས་ནས། །དབེན་པར་འདོངས་ཏེ་དགོན་པར་གནས་
 བྱེད་པས། །ཉོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་བདུད་གྱི་དཔུང་བཙོམ་ནས། །བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མེད་འདུས་
 མ་བྱས་འཆང་བ། །གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་རབ་རྩ་འདོད་བྱེད་ཅིང་། །འདུས་བྱས་ངན་པས་
 ཡིད་སྤྱང་སེམས་ཅན་གྱི། །མཛོན་པར་སྟོགས་ཏེ་དགོན་པར་གོམ་བདུན་བོར། །འདི་ནི་དེ་
 བས་བསོད་ནམས་བྱང་པར་འཕགས། །གང་དག་དགའ་དང་མི་དགའ་ཅུང་ཟད་མེད། །
 དེ་དག་མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་རྟག་རབ་བདེ། །གང་དག་གནས་དང་རི་སྐལ་དགའ་བཞི། །དགོ་
 སྟོང་ཉིད་གྱི་རབ་བདེ་སྟོང་བར་འབྱུང། །གང་དག་བདག་གིར་བྱེད་པ་ཅི་ཡང་མེད། །གང་
 དག་ཡོངས་འཛིན་ནམ་པ་ཀུན་རྩ་མེད། །བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འཛིག་རྟེན་འདིར་གནས་པ། །དེ་
 དག་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་རྒྱུང་ལྟར་འགོ། །གང་དག་འཛིག་རྟེན་ལ་ནི་ཡིད་མི་ཆགས། །དེ་
 དག་མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་རབ་རྩ་བདེ། །དགའ་དང་མི་དགའ་ལ་ནི་ཆགས་མེད་པ། །དེ་དག་
 །འདི་ནི་རྟག་རྩ་སེམས་རྒྱུང་འདྲ། །གང་དག་སྐྱག་བསྐྱལ་མཛོང་དང་བྲལ་བ་དང་། །གང་
 དག་སྐྱག་བསྐྱལ་གནས་པ་མི་དགའ་བ། །མཐའ་དེ་གཉི་གའང་རབ་རྩ་སྤངས་ནས་སྟ། །
 མི་གང་ཆོས་ལ་དགའ་བ་དེ་དག་བདེ། །ཞེས་དང་། །ཉེས་པའི་ཆོགས་མང་ཐམས་ཅད་སྤངས་
 བས་སྟ། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་ནི་རྟག་རྩ་བྱེད་པ་ཏུང་། །རྣལ་འབྱོར་དག་བརྩོན་ནམ་ཡང་རྩོད་

པ་མེད། །དགོན་པར་གནས་པ་དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་ནི། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་འདུས་བྱས་ཡིད་འབྱུང་
འགྱུར། །དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཅི་ལའང་འདོད་པ་མེད། །ཟག་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་མི་
འགྱུར། །ནགས་ན་གནས་པ་དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་ནི། །དེ་ནི་རྣམ་ཡང་རྩོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །
རྟག་ཏུ་ཞི་ཞིང་དགའ་ལ་དབེན་པར་འགྱུར། །ལུས་དང་རྒྱུ་དང་ཡིད་ནི་རབ་བསྐྱམས་པ། །
དགོན་པར་གནས་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་མང། །དེ་ནི་ཐར་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན། །དེ་
ནི་རྣམ་གྲོལ་ནི་བསྐྱར་རྟགས་བྱེད། །ནགས་ན་གནས་ཞིང་རྣམ་གྲོལ་རྟེན་བྱེད་ན། །དགོན་
གནས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ཀྱན་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། གྲོང་དང་གྲོང་ཁྲིམ་དག་ལ་དགའ་
སྤངས་ལ། །རྟག་ཏུ་དབེན་ཞིང་ནགས་ཁྲོད་བསྟེན་པར་གྱིས། །བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྟག་ཏུ་གཉིས་
མེད་བྱོས། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཏིང་འཛིན་མཆོག་འདི་ཐོབ། །ཅུས་སོགས་འདོད་རྒྱུ་ཆོག་
ཤེས་དང་དབེན་པར་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཆེར་མདོ་སྤེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་
ནས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པར་བྱ་དགོས་ལ།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དོན་འཆོལ་མི་རྣམས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་གཞན་དབེན་པ་
བསྟེན་པ་དང་བསྐྱོམ་བསྐྱུབ་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བར་གཅོད་མི་བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་དགའ་
བས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་བསྐྱེད་པའང་བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྤེ་སྐལ་
བཟང་ལས། རྩོན་བྱུང་བ་འདས་པའི་དུས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྩོན་འགྲུས་མཐའ་
ཡས་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་ཐེར་འབྱུང་སྟེད་དང་བཅས་པ་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་
རྩོན་ཏོ། །དེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྩོན་པ་ན་དེའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་མེ་ཏོག་ཅུས་བྱ་བ་ཞིག་
བྱུང་བས་ཐོས་ནས། དེས་བརྩུན་མོ་རྩོད་དང་སྤྲུལ་རྩོད་ལ་སྦྱས་པ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཟད་པར་
སྤང་བ་འདིའི་དོན་མི་ཤེས་སོ། །མ་ཤེས་པས་རྟགས་པར་བྱར་ཡང་མི་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་
ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ལ་བདག་ཅག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བར་ནི་བྱའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་ཤིང་བཤད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་

འདི་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་པས། དེ་དག་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མོད་ལ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་
ཁྲིར་ལའོར་བ་ཕྱིར་བསྐྱལ་ནས། དེ་ལས་ཁ་ཕྱིར་སྟོགས་པར་གྱུར་ཏེ། བྱིམ་ཅན་ཞེས་བྱ་
བའི་གཟུངས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས་ནི་སངས་རྒྱུ་སྐུ་ལ་འབུམ་དག་མཉེས་
པར་གྱུར་ཏེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། །ལོག་པར་ལྷུང་བ་
དང་མི་ཁོམ་པ་དག་ཏུ་ནམ་ཡང་ལྷུང་བར་མ་གྱུར་ཏེ། །རྒྱ་དེ་ཁོ་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱུ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན་དོན་དམ་རིག་པ་ལས། །གང་ཞིག་
སྤྱོད་མའི་མན་ངག་བདུད་རྩི་འུམ། །གདུང་སེལ་བསེལ་ལྡན་དོམས་པར་མི་འབྱུང་བར། །
དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་དོན་མང་ཟུང་ན་གྱི། །ཐར་ལ་སྒྲོམ་པས་གདུང་སྟེ་གི་བར་ཟད། །ཅིས་
དང་། །མགོན་པོ་ཨ་ཉི་ཤས། །ཆོ་ནི་ཡུན་བྱང་གཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་མང་། །ཆོ་ཡི་ཆད་ཀྱང་རི་
ཅོམ་མི་གཤེས་པས། །རང་པས་རྒྱ་ལས་འོ་མ་ལེན་པ་བཞིན། །རང་གི་འདོད་པ་དང་དུ་སྤང་
བར་བྱ། །འཛིག་རྟེན་སྟོད་པ་དག་ལ་ཕན་བཏུས་པས། །བྱས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་སྟུག་
བསྐྱལ་བྱ། །ཅི་ལ་བསམ་ཡང་སྟོང་པོ་མི་གདའ་བས། །རང་གི་སེམས་ལ་བཏུ་བ་གོམས་
པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་བརྒྱད་ལྡན་དམ་
པའི་ཞལ་ལུང་ལ་སྟོང་པོར་བྱས་ཏེ་ཅི་རྣམས་སུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བ་འདི་ཁོ་ན་དོན་ཆེ་བས་
དེ་དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་ཅིག་ཅས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལགས་སོ། །

སྦྱོར་བ།

སྟོན་དུས་སྟེ་བོ་ངེས་འབྱུང་སྟེ་ཤས་ཆེ། །སྟོད་དང་བཅུད་འཛོམས་ཅེ་གཅིག་སྦྱབ་ལ་
དགའ་། །གདམས་ཟབ་སྒྲ་རེས་སྐལ་ལྡན་སྦྱོན་གྲོལ་བྱེད། །དེ་ཆོ་བཤད་ཡམ་མང་པོས་
དགོས་པ་ཅི། །དང་སངས་སྟེ་བོ་པལ་ཆེར་སྦྱོས་ལ་དགའ། །དོན་གནད་མི་སྟོང་ཆོག་མཐའ་
འབའ་ཞིག་དེད། །སྟོང་ཁྲིད་རྒྱན་ཆད་ཁ་བཤད་ལུར་གྱིས་འགོངས། །དེ་ཕྱིར་འཆད་འདོད་
རྣམས་ལ་རྒྱལ་འདི་མཁོ། །མཁས་པའི་གཞུང་ལ་འདྲིས་ཆ་མ་བྱས་ཤིང་། །བྲུབ་པའི་ཉམས་

རྗེས་དགོངས་ཏེ། །རང་དབང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། །རི་ལྷོ་སྦྱོན་པ་འབྱུང་པའི་
ཁྱིན་སྐབས་སྦྱོལ། །ནམ་ཞིག་འདི་སྤང་ལུང་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །གནད་གཅོད་ཆོར་བ་དྲག་
པོ་མི་འབྱུང་ཞིང་། །འོད་གསལ་དག་པའི་སྤང་བས་མདུན་བསུས་ཏེ། །བྱབ་བདག་སྤྲ་མའི་
ཞབས་དྲུང་སྦྱེ་བར་སྦྱོན། །དེར་ནི་རིག་འཛིན་འདུས་པའི་ཆོགས་རྣམས་དང་། །ལྟན་ཅིག་
གསང་སྤྲུགས་ཟབ་མོའི་སྦྱོད་པ་ཡིས། །དཀའ་བ་མེད་པར་ལམ་གྱི་འཕྲོ་མཐུད་ནས། །དཔལ་
མགོན་སྤྲ་མའི་གོ་འཕང་མངོན་བྱེད་ཤོག །དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ཆོར་བས་ཐེང་བ་སྤྱ །དགོན་གོག་
ཁ་འཛིན་མི་དགའི་བཤེས་གཉེན་དང་། །སྤྲིག་སྦྱོད་ཀྱལ་སྦྱོན་བྲན་འཁོར་པོ་ཉ་བ། །རན་
འགོ་ལོག་པར་ལྷུང་བར་བདག་མ་སྦྱིས། །བརྟན་སེལ་འཇུག་པའི་རྟོག་གི་ཐ་སྙད་མཁམ། །
སྦྱང་པ་ཁ་བྱིར་རྒྱ་འབྲས་བྱང་གསོད་དང་། །མ་གྲུབ་གྲུབ་བརྒྱས་གཞན་མགོ་བསྐྱར་བ་ཡི། །
རང་གཞན་གཉིས་སྤང་ལུས་སྤྱ་བདག་མ་སྦྱིས། །གནས་བརྟན་ལས་བྱེད་ནང་བེམས་པ་
ལ་སོགས། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོད་ཅིང་སྤངས་པ་ཡི། །གནས་ངན་རྣམས་སྤྱ་ནམ་ཡང་
མི་སྦྱེ་བར། །རྟག་པར་དམ་པའི་ཆོས་དང་མི་འབྲལ་ཤོག །མཐུན་རྒྱུན་འཁོར་ལོ་བཞི་ཡིས་
འབྱོར་པ་ཡི། །རྣམ་དག་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་ལེགས་རྟེན་ཅིང་། །རྟག་ཏུ་དཔལ་མགོན་
སྤྲ་མ་མཉེས་བྱས་ནས། །ངེས་དོན་སྤྱིང་པོའི་རིང་ལུགས་འཛིན་གྱུར་ཅིག །མྱི་ལམ་ན་ཡང་
སྤྲིག་སེམས་མི་སྦྱེ་ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ནམ་ཡང་བརྟེན་མ་གྱུར། །ཆོགས་གཉིས་
ཟུང་འབྲེལ་ཀྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ། །ཆང་ལ་མ་ཁོར་རི་བཞིན་སྦྱོད་པར་ཤོག །བྱང་པར་
མཆོན་ཉིད་ཀྱན་ལྡན་སྤྲ་མ་ལས། །དབང་བཞིས་རྒྱུད་སྦྱིན་དམ་ཆོག་རྣམ་པར་དག །རིམ་
པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས། །ཆོ་དེར་སྤྱིང་པའི་རྒྱ་མཆོ་བརྒྱལ་བྱེད་ཤོག །
ནམ་ཞིག་རང་དོན་རྫོགས་ནས་གཞན་གྱི་དོན། །སྦྱུང་ལ་དཀའ་བ་མེད་པའི་མཐུ་ཐོབ་ཆོ། །
སྤྱད་ཅིག་ཙམ་ཡང་སྦྱོ་སེམས་མི་བགྱིད་པར། །མ་ལུས་འགོ་ལ་པན་བདེ་བྱེད་པར་ཤོག །
མཁའ་བྱབ་ཞིང་དུ་རྣམ་འབྲུལ་ཆད་མེད་པས། །ཀྱལ་མཆོད་དམ་ཆོས་ཀྱན་འཛིན་འགོ་

སྒྲིན་བྱེད། ཀྱུན་བཟང་སྒྲོད་པ་རྒྱ་མཚོ་མཐར་ཕྱིན་ནས། འདལ་མགོན་སྤྱོད་མའི་ཕྱིན་ལས་
ཀུན་འགྲུབ་ཤོག ཀྱེ་རྟོ་བདག་ལ་འདུན་པའི་མི་ཡོད་ན། ཆོ་འདིའི་རྩོ་གོས་བྱེད་ཙམ་སུ་
ལའང་ཡོད། བྱི་མར་ཕན་པའི་ཆོས་ནི་སུ་ལའང་དགོན། རང་གིས་རང་བསྐྱུ་མ་བྱེད་བསམ་
གཞིག་ཐོངས། འདལ་བའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་ལོར་ལས་ལྷག སྒྲོན་བསགས་བཟང་པོས་
འབྱོར་པ་ད་རེས་ཙམ། རང་གིས་བརྩོན་ན་བྱང་ཆུབ་གཤམ་ན་འདུག འོན་མེད་སྒྲོང་ལོག་
བྱས་ན་ཀྱེ་མ་སྒྲུན། ལང་ཆོའི་མེ་ཏོག་མགུལ་རྒྱུན་ཡུང་གིས་རྟིང་། འདལ་ལ་འབྱོར་རྩ་ཁའི་
ཐིལ་ཐིགས་མི་བརྟན་གཡོ། ཆོ་སྒོག་སྒོག་གི་སྒྲོས་གར་ཡིད་བརྟན་ཅི། འདི་རིང་ཉིད་ནས་
བརྩོན་པའི་དཔུང་བསྐྱེད་འཆོལ། འདུ་བྱེད་ལས་ནི་ལུས་དང་གི་བ་མ་བཞིན། བདེ་སྤྱད་
མི་འཆོལ་དཀར་ནག་འབྲས་བུ་སྒྲིན། ལས་ལས་མཐུ་ཆེ་སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་སུ། འདི་བྱིར་
འདུག་ཕྱོག་ལག་ལེན་གནད་དུ་བྱིལ། རྒྱ་གི་མེད་པའི་བཅུད་ལེན་མ་གྲུབ་ན། སྤྱིད་པའི་
འགོ་བ་གཙོང་ཆེན་ནད་པ་བཞིན། གནས་རིས་གང་ནའང་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་ཅི། རྣམ་
གསུམ་སྤྱད་བསྐལ་ཟུག་རྩ་རྒྱུན་མི་འཆད། འདི་ལས་སྒྲོབ་ལུས་སྤྱོད་མ་དགོན་མཚོག་གསུམ། འ
སྐྱབས་འདིས་ནམ་ཡང་བསྐྱུ་བ་མི་སྤྱིད་པས། ཡིད་ཆེས་དད་པས་སྐྱབས་སུ་བསྟེན་ལུས་
ན། སྤྱིད་པའི་ཡུང་ཤུགས་སྒྲོག་ན་པལ་ཅི་སྒྲོས། རྩོངས་པ་ཁ་ཅིག་འདྲེ་ལའང་སྐྱབས་
སུ་འགོ། སྐྱབས་གནས་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྒོ་གཏད་མེད། རང་སྤྱང་གཞན་སྤྱང་
ཡི་དྲགས་དཔུལ་བའི་རྒྱ། རྩུལ་འདི་བསམ་གྱིན་སྤྱིད་ནས་མཆི་མ་དགུ། ཆོད་མེད་རྣམ་
བཞིའི་གིང་རྟེན་རྒྱུད་ཤུགས་གིས། ཉེར་བྱངས་སྒྲོན་འདུག་སེམས་གྱི་འོད་དཀར་ཅན། འ
སྤྱིད་ཞིའི་གདུང་བ་འཕྲོག་པའི་དུག་སེལ་བཅུད། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྩ་བ་འདི་ཁོ་ན། འ
བདག་བདེ་འདོད་ལ་ཉེས་པ་ཀུན་བརྟེན་ཞིང་། གཞན་པར་བསྐྱབས་ལས་སངས་རྒྱས་འབྲས་
བུ་སྒྲིན། འདི་བྱིར་དེ་ཡི་ཁེ་ཉེན་ཤེས་ཕྱོས་ལ། ཏོག་པར་ཕྱིན་དུག་ལམ་ལ་སྒྲོབས་ཤིག་
ཀྱེ། བསྐྱལ་མང་བསགས་པའི་སྒྲིབ་པའི་བུད་གིང་ཆོགས། ཡུང་གིས་ཟ་བ་འདིག་བྱེད་

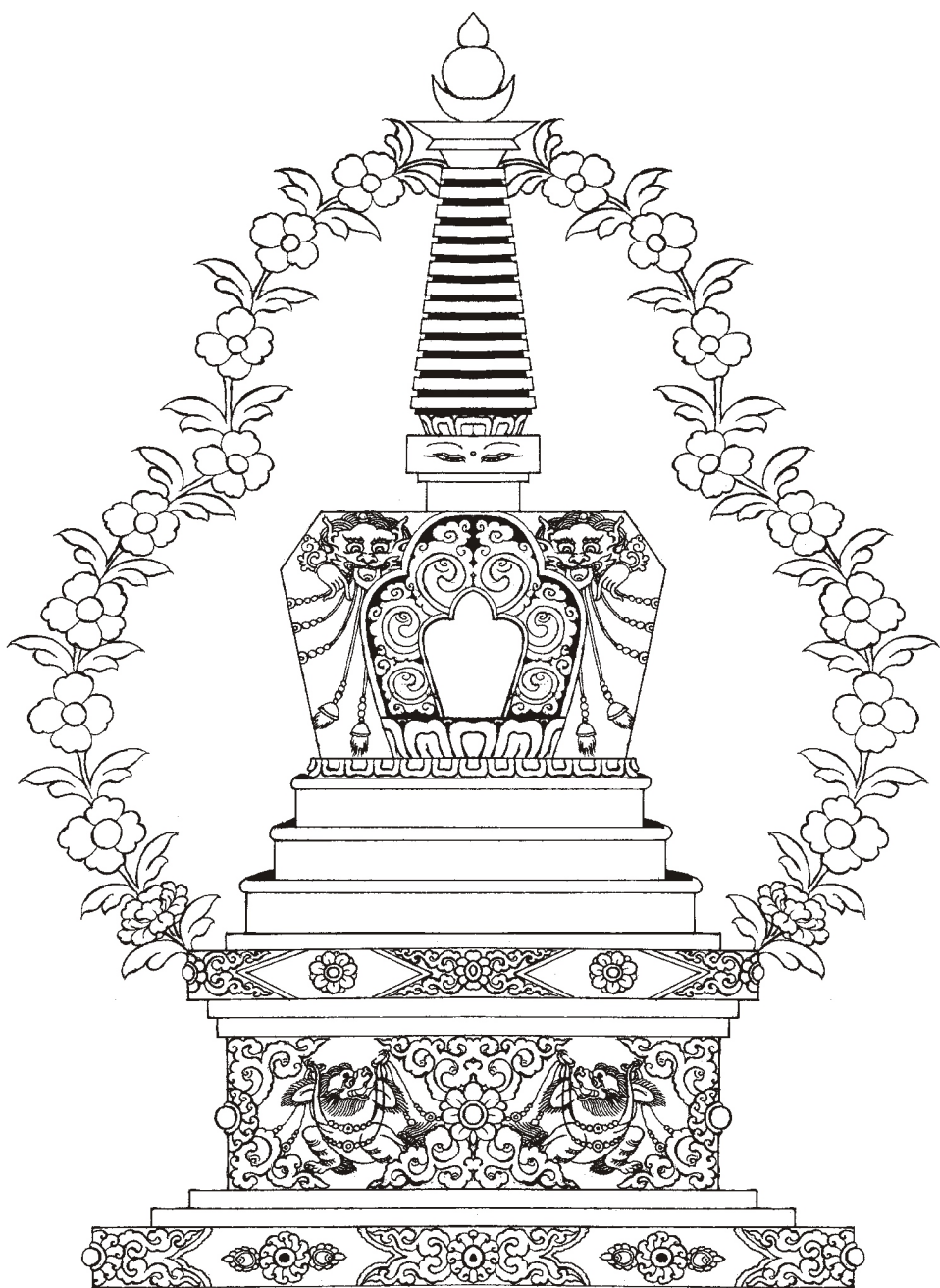
དུས་ཀྱི་མེ། །སྟོབས་བཞིའི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱལ་བའི་བཟུངས་སྒོམ་ལ། །བརྩོན་གང་སྤྲོན་བྲལ་
ཟླ་བ་བཞིན་དུ་མཛེས། །ཞིང་ས་གཤིན་ལ་ས་བོན་ལེགས་བཏབ་བཞིན། །གང་དང་འབྲེལ་
ན་ཆོགས་གཉིས་འབྲུའི་བང་མཛོད། །ཡོངས་སུ་འགོངས་བྱེད་དཀོན་མཆོག་ཅུ་བ་གསུམ། །
སྐྱ་གསུམ་འབྱོར་བས་བསྟེན་གང་འབྲས་བྱར་བཅས། །སྤྲིབ་གཉིས་མ་བྱང་ཆོགས་གཉིས་
མ་རྩོགས་པའི། །སངས་རྒྱས་གང་ནའང་མི་འབྱུང་བྱུང་གིད་ན། །ཡང་དག་མ་ཡིན་མདོ་
རྒྱད་ལུང་དང་འགལ། །དེ་ཕྱིར་བསགས་སྤྱང་གཉིས་ལ་བརྩོན་བ་གལ། །རང་ལ་དྲིན་ཐོབ་
ཅུ་བའི་སྤྲ་མ་དེ། །མདོ་རྒྱུད་ཀྱན་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བསྟན། །བཀའ་དྲིན་སངས་
རྒྱས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་འཕགས། །མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟེན་རྣམས་སྐལ་བ་བཟང་། །
དོན་བརྒྱུད་དགོངས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་མ་འཕོས་ན། །སྤྲོན་པོའི་བློ་ཡིས་གནས་ལུགས་རྟོགས་
མི་གིད། །དད་པ་ཅན་ལ་མ་སྤྲས་ཁོང་ནས་འཆར། །དེ་ཕྱིར་སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་
མཆོག །ཕྱག་མཆོད་སྤྲིག་བཤགས་ཡི་རང་བསྐྱལ་ལ་སོགས། །ཐབས་ལ་མཁས་པས་
བསྐྱལ་བ་མང་པོའི་ཆོགས། །སྐད་ཅིག་འདུམ་བྱེད་གང་དེའི་བསོད་ནམས་སུལ། །གཟུགས་
སུ་གྲུབ་ན་ནམ་མཁའ་སྔོན་དུ་རྒྱུད། །གསོལ་གདབ་དབང་ལེན་ལ་སོགས་གང་ལ་ཡང་། །
སྤྲ་མ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་མོས་གྲུས་གཅེས། །མོས་གྲུས་མེད་ན་ཅིས་ཀྱང་ཕན་མི་ཐོགས། །
མོས་གྲུས་ཡོད་ན་རི་ལྷར་བྱས་ཀྱང་རུང་། །ཀྱན་རྩོབ་གཟུགས་སྤྲའི་སྤྲ་མ་འདུ་འབྲལ་ཡོད། །
དེ་ལ་གདུང་བ་མི་དགོས་སྐལ་ལྷན་རྣམས། །དོན་དམ་ཆོས་སྤྲའི་སྤྲ་མ་འདུ་འབྲལ་མེད། །
རང་སེམས་སྤྲ་མར་རྟོགས་ན་དེ་ཀ་རང་། །དེ་བས་སྐལ་བཟང་དོན་མཐུན་གྲོགས་པོ་རྣམས། །
སྤྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལན་གྱི་སྒྲིང་པོར་བྱུངས། །བྲུགས་ཡོད་བསྐྱེས་ལ་དགོངས་པའི་ཉམས་
སྦྱངས་དང་། །ཉམས་ལེན་གནད་ཀྱན་འདི་རུམ་འདུས་མེད། །བསྐྱེད་བཟུངས་རྩོགས་
སོགས་ལམ་ཁྱེར་གནད་ཀྱན་གྱི། །འབྲས་བུའི་བྲུགས་འདི་ཡིན་གཞན་དུ་མིན། །དེ་ཕྱིར་
རྟག་ཏུ་བརྩོན་པའི་སྐལ་བཟང་ལ། །ནམ་ཡང་འབྲལ་བ་མེད་དོ་གྲོགས་མཆོག་རྣམས། །

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་དགེ་བས་མཁའ་བྱུང་འགོ། །ནམ་ཡང་སྒྲ་མ་མཆོག་གིས་རྗེས་བཟུང་
སྟེ། །ཐོག་མཆོག་ལམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱན་འགྲིགས་ནས། །རྫོགས་སྒྲིབ་སྦྱངས་པ་མཐར་
ཐུན་སངས་རྒྱས་ཤོག །རྒྱལ་བའི་བརྟན་དར་བརྟན་འཛིན་ཞབས་པད་བརྟན། །བཤད་
སྦྱབ་སྟེ་རྒྱས་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད། །རྫོགས་ལྷན་དུས་བཞིན་སྟོང་བཅུད་འབྱོར་པ་
ཡི། །བཀྲ་ཤིས་དཔལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཀྱན་བྱུང་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པའང་སྟོན་སོར་རིག་འཛིན་གྲུབ་
པའི་བྱ་མཆོག་འགོ་འདུལ་དཔལ་པོ་དོན་རྗེའི་ཞལ་སྟེན་ནས། །བྱོད་ནས་ཀྱང་སྟོན་འགོ་རེ་ཙམ་
ལ་བཤད་རྒྱ་བྱུང་ན་ལེགས་པའི་གསུང་འཕྲོས་ཐེབས་པ་བཞིན། །རང་གི་བསྟོལ་གསོས་
ཙམ་དུ་སྟོ་ཕྱོག་རྣམ་བཞི་ཡན་ལ་ཟེན་ཐུན་ཞིག་བཏབ་ཀྱང་། །ཡུལ་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་ལ་
བརྟེན་ནས་དགོས་འབྲེལ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ་སྒྲོས་པ་སྦྱང་བ་ལ། །སྤང་ནས། །རང་བཞིན་
བཟང་པོ་གསེར་ལྟར་འཁྱུར་བ་མེད་པའི་མཆོག་སྦྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་བཏུ་བྱི་མེད་ལེགས་པའི་
སྟོ་གོས་དང་། །གཙུང་ཐུབ་བརྟན་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོག་གཉིས་ནས་བྲི་གཞིའི་སྒྲག་ཤོག་གི་
མཐུན་སྦྱོར་བཅས་ནན་གྱིས་བསྒྲུལ་བའི་གསུངས་དོམ་ཕྱོག་ཙམ་དུ། །རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་སྟོ་གོས་མཐའ་ཡས་རིགས་བདག་ཏུ་ཐོབ་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཀླན་པོ་འཁྱུར་མེད་བཏུ་རྣམ་
རྒྱལ་ལམ། །རྒྱལ་བའི་སྤྲས་པོ་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོའི་སྦྱ་དབྱངས་སུ་འབོད་པས།
རང་ལོང་གཅིག་པ་ལྷགས་བྱ་ས་ག་ལྷ་བའི་དུས་ཆོས་དགེ་བར། །མདོ་ཁམས་སང་གོ་གནམ་
རྫོང་བྱང་ཆུབ་གིང་གི་ནགས་ཁྲོད་ན་མཛེས་པའི་རྒྱུབ་སྟེ་བདེ་ཆེན་བཏུ་འོད་སྤྲིང་གི་དབེན་
སྦྱིལ་བཀྲ་ཤིས་འཆི་མེད་གྲུབ་པའི་དགའ་ཚལ་དུ་བྲིས་པ་དགོ། །

༥ ཨོ་སྤྲེལ། གདོད་མའི་འོད་གསལ་བདེ་གཤེགས་སྤྲིང་པོ་ལས། །སྟོ་བུར་གཟུང་
འཛིན་འབྲུལ་པས་བསྐྱེད་པའི་འགོ། །ཡེ་གྲོལ་གདོད་མའི་རྒྱལ་སར་དབུགས་འཕྱིན་པའི། །
བྱུང་བདག་སྒྲ་མ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔས་སྦྱོངས། །རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་

པ། །གནས་སྐབས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་དཀྱི་ཚུལ་ལས། །མཐར་ཐུག་ངེས་དོན་ཟབ་
མོར་གཞོལ་ཞིང་འབབས། །ཐེག་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མེད། །དེ་སྤྲད་དང་པོའི་
ལས་ཅན་འཇུག་པའི་སྒོ། །ཐུན་མོང་སྟོན་འགྲོའི་ཁྲིད་གྱི་རྒྱབ་ཡིག་འདི། །སྟོན་བྱོན་རིག་
འཛིན་བརྒྱུད་པའི་གསུང་རབ་ལས། །བདུས་ཏེ་རང་གཞན་སྟོན་པའི་བསམ་བསལ་བཀོད། །
དེ་ཉིད་གཅིག་ལས་དུ་མར་འཆར་བ་ཡི། །འཕྲུལ་ཆེན་སྤར་གྱི་རྒྱ་བ་གསར་བ་འདི། །དད་
གཏོར་འབྱོར་པའི་ཡོན་གྱིས་མངོན་མཐོང་བའི། །ཨ་བྲན་གྲུ་ཚབ་བྱམས་པ་དག་ལེགས་
དང་། །མི་འགྲུར་སྟོན་མ་འགྲུར་དགའ་མ་བྱ་ནས། །ཡོན་སྤར་གཞི་བསམ་སྤྱོར་བ་རྣམ་
དག་པས། །བརྟན་གཉིས་དར་རྒྱས་གླིང་གི་ཆོས་གྲུ་ཆེར། །རབ་ཆོས་ཤིང་པོ་བྱི་བའི་ལོ་ལ་
རྒྱབ། །འདིས་མཆོན་ལེགས་བྱས་རྣམ་དཀར་ཅི་བསགས་པ། །འཁོར་གསུམ་རྟོག་པའི་རྟོག་
མས་བསྐྱེད་མིན་པར། །འཇམ་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཡོངས་བསྟོ་བཞིན། །བྱང་ཆེན་
རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་འདྲེས་གྱུར་ཅིག །རྒྱ་སྤྱོར་འཁོར་བཅས་ཆེ་འདིར་རྒྱད་ཀུན་ཞི། །ཆོ་
བསོད་དཔལ་འབྱོར་རིགས་ཆོས་གོང་དུ་འཁེལ། །སྟེ་ཀུན་ཐེག་མཆོག་ལམ་ལས་བྱིར་མི་
ལྷོག །དོན་གཉིས་བསམ་ཀུན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །བྱང་པར་དམིགས་ཡུལ་
འཇམ་དབྱངས་རབ་བརྟན་གཙོས། །མཁའ་ཁབ་འགྲོ་ཀུན་སྤྱི་བཏོགས་སྤྱོར་བྱང་ཞིང་། །
མི་ཁོམ་གཏན་སྤངས་དལ་འབྱོར་རྫོགས་པའི་རྟེན། །མཐུན་རྒྱུན་འཁོར་ལོ་བཞི་ཡིས་འབྱོར་
གྱུར་ཅིག །དེར་ནི་ཐེག་མཆོག་སྟོང་པོའི་རིགས་སད་ནས། །མདོ་སྤྲུགས་ལམ་ལ་མ་ནོར་
ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ། །དཀའ་བ་མེད་པར་རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་མཐར་བྱིན། །བྱབ་བདག་རྟོ་
རྟེ་སེམས་དཔའ་ལྟུང་འགྲུབ་ཤོག །གཞན་ཡང་རིས་མེད་བརྟན་འཛིན་སྟེས་བུ་རྣམས། །
ཞབས་པད་བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོར་རྟག་བརྟན་ཞིང་། །ཟབ་རྒྱས་ཆོས་འཁོར་རྟག་པར་བསྐྱོར་
བ་དང་། །བརྟན་པ་རིན་ཆེན་ཕྱོགས་མཐར་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །རྟག་པར་དག་འདུན་མཐུན་
ཞིང་བཞེད་དོན་འགྲུབ། །རྒྱལ་ཁམས་བདེ་སྦྱིད་དག་བཅུའི་སྤང་བ་རྒྱས། །ནད་ལུག་འབྲུགས་

སོགས་རྒྱུད་པའི་མིང་མི་གྲགས། །རྩོགས་ལྡན་དུས་སྒོན་གསར་དུ་ངོམ་གྱུར་ཅིག །ལེགས་
བྱས་མྱོད་བྱུང་འཕྲུལ་ཆེན་སྤར་འདི་ཡང་། །སྲིད་མཐའི་བར་དུ་མི་ཉམས་ཏྟག་གནས་གིང་། །
གཞན་པན་ཐོན་ལས་མཁའ་དང་རབ་མཉམ་སྟེ། །འགོ་མང་རྣམ་གྲོལ་མཆོག་ལ་སྦྱར་བྱེད་
ཤོག །བཀྲ་གིས་གང་ཞིག་སྤྲས་བཅས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །ཐུགས་བསྐྱེད་སྒོན་ལམ་མཁྱེན་བཅེ་
ལུས་པའི་སྟོབས། །ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་དགེ་མཚན་ཅི་མཆིས་ཀྱན། །དང་འདིར་སྐྱེབ་མེད་
མངོན་སུམ་སྣང་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སྤར་བྱང་སྒོན་ཆོག་ཏུ་ངུ་འདི་ཡང་རྣམ་དཀར་སྦྱབ་པ་པོའི་
ཐུགས་བཞེད་བཞིན་འཇམ་དབྱངས་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་བྲིས་པ་དགོའོ། །དགོའོ། །དགོའོ། ॥

མཛད་མེད་ཚེས་སྐྱིད་སྒྲེལ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །
 བ་མས་གཙུག་ལྷན་གཞན་འགྲོ་ཀྱང་གྱི། །
 ལས་ངན་རྣམས་སྦྱིབ་མ་ལུས་ཀྱང་བྱང་ནས། །
 གོགས་མེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཐོབ་ཤོག །

བསྟན་པའི་དཔལ་གྱུར་སྒྲ་མའི་ཞབས་པད་བརྟན། །
 བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུས་ས་སྟེང་ཡོངས་ལ་བྱབ། །
 བསྟན་པའི་སྒྲིན་བདག་མངའ་ཐང་འབྱོར་པ་རྒྱས། །
 བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །

ཡི་གེ་ནི་སྤྱ་རྒྱལ་པ་འདི་དཔེ་ཆ་འཛིན་པ་དུ་བཞག་ན་དཔེ་ཆ་དེ་ཅི་ཡན་
བསོམས་ཀྱང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་ཅུ་དྲུག་པས་གསུངས་སོ།།

།བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་འདི་དག་གིས།

།སངས་རྒྱས་ཞིང་ཁམས་བརྒྱན་པ་དང་།

།དྲིན་ཅན་བཞི་པོར་ཡར་སྤུལ་ཞིང་།

།ངན་སོང་སྤྱག་བསྐྱུལ་སེལ་བར་ཤོག།

།གང་གིས་དེ་དག་མཐོང་ཐོས་ནས།

།བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བསྐྱེད་པ་དང་།

།ཆེ་འདིར་ཆོས་ལ་རབ་བརྩོན་ནས།

།ཕྱི་མར་དག་ཞིང་སྦྱེ་བར་བསྒྲོའོ། །

༥ རྣམ་དཀར་འདི་ཡིས་མཐའ་གྲས་ཞིང་ཀུན་གྱི། །
 རྣོད་བཅུད་འབྱོར་བ་ལུང་དུ་བྱུང་བ་དང་། །
 བཀའ་དྲིན་ཞིང་མཆོག་བཞི་ཡི་དྲི་ལན་འཁོར། །
 བན་འགྲོའི་གཡང་སར་ནམ་ཡང་མི་ལྷུང་ཞིང་། །
 འདི་ལ་ཐོས་སོགས་བསྐྱེད་པའི་འབྲེལ་ཐོགས་ཀུན། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བདུད་རྩིས་ཤེས་སྐྱེད་བསྐྱེད། །
 འདི་སྣང་འགགས་ཆོད་ག་པའི་ཞིང་བཟང་དུ། །
 བརྟུས་ཏེ་སྦྱིས་ནས་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །
 ཅེས་པ་འདི་ཡང་པར་སྦྱོན་གྱི་བྱ་བཞག་འདིར་འགྲོ་གོན་
 གཏོང་མཁན་དང་། ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་འཛིན་འཆང་
 གྲོག་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་བསྡེའི་སྒོར་ཆོག་ཏུ་བྱིས་པའོ། །
 སམ་མཁྱེ་ལོ། །

ཨོ་ནམ་ཨམི་དྲུག་ལྟེན།

༥ སྤར་འགྲེམ་དང་མཐུན་འགྱུར་སྦྱར་མཁན།
 ཐུའི་ཕན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་ཙུ་ལྟན་ཆོགས།
 ཕྱག་དེབ་འདི་བཞིན་རིན་མེད་དུ་འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་པ་ལས་ཆོང་བསྐྱུར་བྱེད་མི་ཆོག
 སྤར་སྦྱོན་བྱེད་ཡུལ་ཐུའི་ཕན།

*“Wherever the Buddha’s teachings have flourished,
either in cities or countrysides,
people would gain inconceivable benefits.
The land and people would be enveloped in peace.
The sun and moon will shine clear and bright.
Wind and rain would appear accordingly,
and there will be no disasters.
Nations would be prosperous
and there would be no use for soldiers or weapons.
People would abide by morality and accord with laws.
They would be courteous and humble,
and everyone would be content without injustices.
There would be no thefts or violence.
The strong would not dominate the weak
and everyone would get their fair share.”*

~THE BUDDHA SPEAKS OF
THE INFINITE LIFE SUTRA OF
ADORNMENT, PURITY, EQUALITY
AND ENLIGHTENMENT OF
THE MAHAYANA SCHOOL~

With bad advisors forever left behind,
From paths of evil he departs for eternity,
Soon to see the Buddha of Limitless Light
And perfect Samantabhadra's Supreme Vows.

The supreme and endless blessings
of Samantabhadra's deeds,
I now universally transfer.
May every living being, drowning and adrift,
Soon return to the Pure Land of Limitless Light!

*** The Vows of Samantabhadra ***

I vow that when my life approaches its end,
All obstructions will be swept away;
I will see Amitabha Buddha,
And be born in His Western Pure Land of
Ultimate Bliss and Peace.

When reborn in the Western Pure Land,
I will perfect and completely fulfill
Without exception these Great Vows,
To delight and benefit all beings.

*** The Vows of Samantabhadra Avatamsaka Sutra ***

書 號: TI911 ~ TI923

**書 名: 藏文: 雪謙甲察仁波切文集
第一冊 至 第十三冊**

**Collected Works of Shechen Gyaltsab
Gyurmed Padma Namgya**

**作 者: 雪謙甲察仁波切
Shechen Gyaltab Rinpoche,
Pema Gyurme Namgyal (1871 – 1926)**

宗 派: 藏傳寧瑪巴

**提供單位: 印度雪謙寺
Shechen Tennyi Dargyeling**

提供日期: 2013 年 2 月

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.
May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.
Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA

南無阿彌陀佛

《藏文：雪謙甲察仁波切文集 第七冊》

財團法人佛陀教育基金會 印贈

台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation

11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198, Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website: <http://www.budaedu.org>

This book is strictly for free distribution, it is not for sale.

ཡུལ་དཔེ་འདི་ཚེས་སྤྱིན་དུ་འབུལ་རྒྱུ་ལས། ཚོང་བསྐྱར་མི་ཚོགས་དགོངས་འཇགས་ལུ།

Printed in Taiwan

3,000 copies; February 2014

TI917 - 12034

